5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 306. Sîmbătă 1 Decembre 1907

In fine au cedat

Incă odată ne-a fost dat să vedem inconsecvența liberalilor și ruina demagogismului lor copilăresc—cea ce probează fragilitatea ideilor și crezului lor politic.

Imediat ce răscoalele au fost potolite prin foc și sabie de ei, de ei cari strigau ca să nu se tragă în țărănime — imediat după potolirea revoltelor, spuneam, s'au ridicat în reformatori și reorganizatori ai țării. Din trecutul lor politic și-au adus aminte de cîteva broșuri socialiste sau lucrări mai serioase și au scos din cărțile lui Henry George și din reformele utopiste ale socialiștilor agrarieni, formule pentru toate nevoile noastre.

Cu o furie năprasnică s'au năpustit asupra tuturor celor ce le stau în cale și au lovit fără milă și cruțare. Insultele au fost slabe, batjocurile lucruri obicinuite, zeflemelele permise și au fost încununați cu tot felul de epitete acei ce în pricepe-rea lor le-au spus :

— Opriți-vă, oameni buni! Pentru Dumnezeu, nu vedeți că halucinați! Unde se pot aplica legile și reformele voastre într'o țeară cu o organizare socială și cu tradiții întocmite de veacuri!

Li s'a pus în față toate nevoile, de care e legată această chestie țărănească; li s'a spus că nu ne putem atinge de marea proprietate căci ea e garanția libertății noastre naționale, cum e garanția creditului nostru pe piețele străine. Nimic!.. demagogia liberală vedea roșu, vedea desrobirea țăranilor, subjugarea păturei boerești, ridicarea proletariatului agrar la o viață nouă și răspundea : Sunteți vrăjmașii țării, sunteți reacționari!

Am explicat reacționarismul nostru, am strigat pînă la cer, nedreptatea acestui epitet, căci suntem tot așa de convinși că proletariatul de la țară are nevoie de reforme, că țărănimea trebue scoasă din intuneric și mizerie—dar că nu prin legi stingherind drepturile cîștigate ale altora se poate face ceva— ci pe o înțelegere mutuală între capital și muncă.

O veni vremea—istoria e și a viitorului—cînd se va produce o zguduire între amîndouă păturile sociale, cînd vremurile preconizate de apostolii democrației, vor veni—se vor ridica păturile de jos spre a stăpîni atît pamîntul cît și produsele lui—dar acele vremuri n'au venit și nu partidului liberal îi e menit rolul de a face această prefacere socială.

Ca să se producă acele schimbări sociale, trebue ca țărănimea să fie conștientă, să fie gata de a lua în mîini frînele conducătoare ale statului. Unde sunt, însă, acele vremuri, cîtă vreme mai avem de străbătut a le vedea realizate?

Pînă atunci numai o împăcare isvorîtă din concesiuni și din o parte și dintr'alta—iată ce am susținut în huetul și vîlva acelor ce vedeau cu ochii altora, cu ochii trecutului lor, prea generos.

Am știut că vom ajunge a-i convinge, am știut că vor fi inconsecvenți cu propunerile lor, că demagogismul lor va cădea odată în fața adevărului.

Și prevederile noastre s'au realisat, inconsecvența și demagogismul lor de ocazie a căzut în fața argumentației fruntașilor noștri.

Legile lor au suferit tăeturi și corecturi în comisia parlamentară—de și nimeni din oamenii mari ai noștri n'au luat parte,—legislatorii lor cedează astăzi cele mai utopice și anarhice măsuri și au ajuns să priceapă principiul expus de noi : că numai pe o împacare și cedare reciprocă vor triumfa anumite reforme, urgent necesare, pentru țărănime.

Proprietarii mari nu au voit și nu au permis—respectoși prea mult al principiului constituțional al inalienabilității solului, să cedeze cea mai mică bucată de pămînt, forțați de vr'o lege — dar proprietarii mari, patrioți sinceri, vor ceda pămîntul necesar pășunatului, dacă aceasta li se va cere că s'o facă fară vr'un contract constrîngător al drepturilor lor.

Iată la ce soluție se va opri și guvernul și trebue să se oprească. Nu poate un guvern pe nici un argument să exproprieze pe un particular. Motivul invocat de legislatorii liberali, al utilității publice e ridicul și neserios—nu se expropriază atîtea sute de mii de fălci de pămînt pe un astfel argument; se pot expropria cîte-va fălci, o casă, o ogradă dar nu averile atîtor oameni.

Și că motivul lor a fost ridicol este că el a căzut și partidul liberal va accepta propunerea partidului conservator.

Incă odată o repetăm, am fost fericiți să vedem inconsecvența liberalilor și s'asistăm la ruina demagogismului lor—ceea ce nu-i va impedeca să se proclame încă odată mai mult ca oricînd salvatorii neamului și învingătorii Plevnei interne. *

Intre guvern și opoziție

Discuțiunea care s'a deschis între guvern și fruntașii opoziției, constă în aceasta.

Partidul conservator e gata a da tot concursul pentru a se înființa pășuni și fănețe artificiale. El nu admite însă ca aceasta să se facă prin mijloace de constrîngere, cari ar transforma crearea islazurilor într'o adevărată expropiere.

Guvernul convine ca să renunțe la mijloacele de constrîngere.

Rămîne acum să se stabilească modalitățile.

Partidul conservator admite principiul, din proectul primitiv al guvernului, ca comunele, prin cumpărare, să-și creeze islazuri. Dar înlătură penalitățile prevăzute în acel proect.

Pentru a înlesni guvernului soluțiunea, care poate întîmpina o piedică în lipsa de resurse financiare, opoziția conservatoare consimte ca să se înfințeze islazurile și prin inchiriere din partea comunelor a locurilor de islaz.

Contractele de inchiriere, făcute în numele comunelor, trebue să fie cel puțin pe cinci ani.

Adesiunea partidului conservator la această soluțiune va fi un indemn ca proprietarii să vînză locuri de islaz, sau în caz de nu s'ar putea ca să le dea în arendă.

Rămîne ca să se stabilească de aci înainte modalitățile în care s'ar putea ajunge la o înțelegere definitivă.

Rezultatul definitiv al tratativelor între guvern și opoziție se va cunoaște astăzi.

Noi îl vom publica la „Ultima oră".

Să intervie procurorul general

Gazetele colectiviste din București, ticăloasa Voința Națională, *condusă de un pungaș și* Viitorul, *care începe să regrete că a fost ziar cum se cade—aceste două ziare au adoptat sistemul de a ponegri magistratura dela Iași.*

Gazetele citate, lasă să se tipărească, în coloanele lor, cele mai deșanțate infamii la adresa judecătorilor dela Iași.

Sub forma de a ataca pe dl. Badărău, pe care colectiviștii ar dori acum să-l vadă lovit în profesiunea sa de avocat, dacă n'au reușit să-l atingă, cît de cît, în cariera sa politică—se batjocurește magistratura, cum ea n'a fost batjocurită încă nici de hoții ordinari.

In această privință pare că există o perfectă comunitate de idei între liberali și regușații naționaliști. Aceștia, de pe tribuna oratorică-anarchică și în revista bolnavă a d-lui Iorga, au spus aceleași infamii la adresa magistraturei ca și cele 2 ziare colectiviste.

Ticăloșia cu declarația ce-ar fi făcut'o d. M. B. Cantacuzin și acea cu scrisoarea pe care d. Bădărău ar fi scris'o unui client sînt atît de evidente, că ziarul liberal local, de și din ilustra sa oficină au pornit la București ambele ticăloșii, nici nu îndrăznește să le reproducă.

Ticăloșii—cari n'au măcar meritul dē-a fi, oare-cum, inteligent combinate: căci dacă ar exista o scrisoare în care d. Bădărău să fi zis că „are magistratura în palme", posesorul acelei scrisori ar fi putut'o vinde chiar și cu 500 000 lei și conținutul ei ar fi fost cunoscut de toată lumea!

Despre cealaltă ticăloșie, care se dă în spetele unui om ca d. Cantacuzino, nu mai insistăm: prea este ticăloasă și stupidă.

Dar ceea ce ne preocupă pē noi este o chestie foarte importantă: poate continua sistemul acesta de a tărâi magistratura în luptele politice, mai ales în acelea de tot meschine?

N'ar trebui să între în rolul seu, natural și legal, dl. procuror general și să cheme la respundere pe acei, cari, ne mai având pe cine ataca, atacă magistratura.

Ori care altul, calomniat prin presă, își caută satisfacția pe o cale poate.

Sistemul atacărei magistraturei este sistemul atacărei în bloc al unui corp întreg, de importanța magistraturei.

Sistemul atacă dar o instituție întreagă, care și prin chemarea ei de-a sta departe dē orice luptă și prin faptul să este atacată în întregul ei, trebue să primească insultele, fără replică.

Procedeul nu poate continua. Cu toată insistența cerem intervenția parchetului și n'am dori să revenim.

UN SCANDAL

La teatrul național din Iași nu mai există de multă vreme obiceiul de a se face teatru. E singurul teatru din toată lumea unde se face politică și unde se face politică nu se poate face și artă.

Actorii fac parte din cluburile politice, unii își încearcă norocul la liberali, alții la conservatori, iar o a treia categorie—a celor prudenți, în înțelesul material al cuvîntului—sînt oportuniști.

Firește, actorul e cetățean și ca atare este liber să-și exercite drepturile sale politice. Dar între exercitarea drepturilor politice și între politică militantă este o mare osebire și dacă n'ar fi incompatibilitate între artă și politică militantă, actorii ar putea fi reținuți de la politică întocmai ca și funcționarii, întru cît, dacă nu primesc leafă de la stat, o primesc, însă, prin subvenția pe care Statul o acordă teatrului.

Actorii fac dar politică. Comitetul teatral se compune din oameni de la putere; comitetul face, așa dar—și el politică, așa că totul e o comedie în formă.

Comitetul teatral trecut își dăduse seama de această împrejurare, își dăduse seama că, în asemenea condițiuni, nu se va putea face teatru cum se cade și hotărîse să angajeze un director, care să facă teatru cu liberalii, conservatorii și oportuniștii, societari și gagiști, de la teatrul din Iași.

D. Lecca, angajat în acest scop, nereușind în întreprinderea sa, a plecat.

In locul lui, după o trecere de timp, fură numiți: domnii P. S. Alexandrescu, membru oficial al partidului liberal și G. Cîrjă, cu simpatii pronunțate pentru liberali.

Lucrurile n'au mers bine cu aceștia și revenindu-se la ideea unui director străin de localitate, ne-inscris în nici un club local, a fost readus d. Lecca.

D. Lecca, de astă dată, ca și rîndul trecut, nu face nici politică, nici teatru. Adică face un fel de teatru personal: nu se dau de cît piesele lui, originale și traduceri. Și cum d. Lecca, de anul trecut și pînă acum, n'a mai scris—și foarte bine a făcut—nici o piesă nouă; nici n'a dictat—și iar foarte bine a făcut — nici o traducere nouă — publicul a revăzut toate noutățile din iarna trecută.

Dar d. Lecca, în direcțiunea sa actuală a reușit, în profitul pieselor sale, să introducă o urâtă inovație, contra căreia bunul simț protestează cu putere; d. Lecca a obținut, prin ce mijloace nu știm—ca acum, în toiul stagiunei, să obție o deplasare a trupei dela Iași, pe care o transportă în provincie, ca să represinte piesele sale. D. Lecca este, oficial, impresariul trupei, dela care ia 20 la sută din rețetele brute; d Lecca plătește pe actori cu cîte 10 lei pe zi.

Aceasta se întîmplă în plină stagiune; acest scandal este oficial tolerat, de și ministrul instrucțiunei a oprit, chiar zilele trecute, ori ce deplasare a trupelor teatrelor subvenționate.

Asemenea scandal nu s'a petrecut în nici un teatru din țară. Trebuia deci, să se întîmple la Iași, unde teatrul pare condamnat la ridicul.

Am cere d-lui president al comitetului să revie, cît mai e vreme, asupra acestei permisiuni—dar... dar d. president e un fruntaș al partidului liberal și noi — gazetă conservatoare.

CATE-VA NOTE

Regele Oscar al Suediei, mort zilele acestea, a regretat toată viața lui... profesiunea ce i-o hărăzise soarta: „singurul punct tragic din viața mea, a spus odată Regele unei cîntărețe, este că sunt Rege și nu pot fi artist public?

*

Defunctul Rege nutrea o simpatie cu totul specială pentru ziariști. Cu multă pasiune a luat parte la congresul presei din 1897. Intrebat, cu acel prilej, dacă nu se simte jenat „de invazia, în curtea sa, a unui așa mare număr de republicani", Regele respunse: „de loc, mie îmi plac grozav republicanii—în alte țări".

*

Regele, venind de la vînat, dădea să între în palatul său de la Ulriksdol, cînd observă că soldatul de serviciu nu lăsă să între în curte doi englezi turiști.

Regele însuși deschise poarta, conduse pe engleji, cărora le dădu lămuririle de rigoare.

— Se pare că sînteți funcționar aici — zise Regelui unul din turiști, întinzindu-i bacșișul de rigoare.

— Mulțumesc, respunse Regele, eu sînt—ca să zic așa—proprietarul acestui castel.

*

Informație de mare senzație citită în „Viitorul" de astăzi:

Eri la orele 4, s'a întrunit, în localul *clubului conservator*, comitetul executiv al partidului *național-liberal*.

OAMENI ȘI LUCRURI

GURA LUMEI

... De unde vine, de unde și-a luat naștere oare primul cuvînt care zi cu zi, ceas cu ceas, se alătură de altele, se întregește, se întovărășește pînă devine fraza care exprimă o gîndire, o insinuare, o legendă, o calomnie? Nu știm și nu va ști nimene vre-odată.

La ce bun, de altfel, să cunoaștem punctul pămîntesc anume de unde se ridică primele fire de praf cari se vor întovărăși rînd pe rînd cu altele, pentru a forma vîntul, vîrtejul de apoi? Noi îl simțim de abia cînd e gata format, cînd, după ce a străbătut văzduhul, vine să ne atingă și nouă obrazul, să ne stropească cu noroi ori să ne orbească vederea. Și atunci nu mai avem vremoa sau dorința de a-i ști nici originea, nici drumul lung ce a făcut pînă să-și odihnească aripele trudite pe fețele noastre.

Sigur însă e că fie-care din noi, în această meschină și stearpă frămîntare care se cheamă lupta pentru traiu, ajutăm nașterea, ființa și întinderea cuvîntului bîrfitor; că așa sunt croite gîndurile și sufletele noastre încît primesc cu înlesnire „convingerea" defavorabilă, îmbrățișează cu grabă părerea menită să micșureze, ori să distrugă pe celălalt, fie în chestiuni de cinste, fie în chestiuni de ordine socială, familiară; plecăm cu plăcere auzul de cîte ori e în joc demnitatea cui-va și precît e cu putință, întru cît nu ne poate strica nouă, adăogăm cîte o lovitură la cele multe ce i se dau înaintea noastră. Și întocmai după cum vîrtejul a fost, la începutul său, un singur și neînsemnat fir de praf, tot astfel legenda unei calomnii pe care noi cu sînge rece o primim și cu oarecari înfloriturі o redăm în totdeauna, a fost dintru întăi o simplă vorbă spusă așa într'o doară, un cuvîntel inofensiv, exprimat fără trainică siguranță, fără o intențiune precisă.

Cineva i-a dat drumul în aer; alt cine va l'a cules și, adăogînd un al doilea cuvînt, i-a lăsat zborul în spațiu, de unde l'a cules „gura lumei", acel enorm cuptor unde se coace aluatul frămîntat și de unde ese, deplin formată dar fără o singură formă, ci cu mii și mii de fețe, pînea cea de toate zilele,—calomnia.

Priviți puțin în jur; auziți ce se spune, ce se vorbește, ce se povestește. Doi la olaltă aranjează pe cel de al treilea; la rîndul său acest al treilea face același lucru despre al cincileă și așa la infinit. Și astfeliucît e ziulica de mare, oamenii fac istoria trăită a omenirei; din gură în gură trec povestirile despre averea lui A despre onoarea lui B, despre trecutul lui C., despre femeea lui X, despre abuzurile lui Z., despre chipul cum cutare și-a dobîndit moșia, cum doamna cutare și-a procurat toaletele și așa mai departe. Nimeni nu știe de unde „știe" ceea ce afirmă. Dar toată ziua nu facem alta decât să ne bucurăm de aceste povestiri pe seama... altora, iar pedeapsa fariseismului nostru o primim numai decît: la rîndul nostru ne pândește gura lumei, care la rîndul ei are diferite numiri și gradațiuni: mahalaua, în lumea mică, Marele Galeotto—în lumea mare...

Rodion

Două popoare

(impresii de călătorie)

Mănăstirea Slatina.

Biserica și chiliile sunt încă; mănăstirea nu mai este. Egumenul este încă, viața călugărească nu-i. In schimb bolnavii își alină suferințele într'un spital.

Trecînd pe lîngă mănăstire, în fundul muntelui, dai de fabrica de cherestea din Găinești.

E o fabrică precum sunt toate de acest fel. Se petrec aci, însă, lucruri care nu s'ar putea semnala în altă țară. — In contractul cu Administrația Domeniului, s'a stipulat că direcțiunea fabricei e obligată să întrebuințeze cel puțin 66 la sută lucrători romîni. Romîni din alte localități nu vin să lucreze în Găinești, așa că acest articol din contract trebue înțeles că acei lucrători trebue să fie numai din comuna Mălini. Din această pricină fabrica sufere multe neajunsuri, fiind-că țăranul care primește Sîmbătă seara plata unei săptămâni, se pune pe băut toată Duminica, iar Lunea se drege, Marțea se odihnește și abia Miercuri vine la lucru, dacă nu cum-va se lasă păgubaș, de cîștig, pe o săptămînă, ori două, ori chiar și mai multe. Din pricina aceasta nu se găsesc la fabrică, adevărați lucrători români, oameni care să lucreze în permanență, un timp îndelungat, ci romînii sunt diletanți și în această manifestare a activității omenești, precum sunt diletanți in toate celelalte.

In asemenea condiții, foarte greu va ajunge țăranul nostru la perfecțiunea dorită în industrie, ca într'un timp dat să facă un maximum de muncă, lucru la care isbutește numai acela care'și face o specialitate dintr'o anumită categorie de muncă.

Cum se explică oare acest fenomen din viața țăranului nostru? Și aci trebue să căutăm o explicare, pentru că țăranul din Găinești, care e chemat să lucreze la o fabrică de cherestea, este în elementul lui, fiind născut și trăit între lemne, și nu s'ar putea invoca scuza că munca ce i se cere nu-i compatibilă cu firea lui.

Pe mulți i-am auzit susținînd că țăranul nu muncește, din pricină că e leneș, iar acei cari pledează pentru lenea țăranului, sunt tocmai oameni cari nu au muncît nici odată și cari, dacă ar fi cu putință să le mestece alții mâncarea, ar face-o și asta.

Pricina trebue să o căutăm în altă parte: lipsa de educație socială.

Inainte de împroprietărire, țăranul era un minor, al cărui tutor—boerul—avea tot interesul ca pupilul său să poată munci cu spor; astăzi țăranul e un emancipat, al cărui curator—Statul—nu știe cum să-l conducă.

In timpul minorității lui, țăranul nu avea a se îngriji de nimic; boerul purta grija tuturor nevoilor lui. Un plus de muncă, țăranul nu avea cui să facă și nici pentru ce să facă. La ce i-ar fi folosit lui să adune o sumă de bani, dacă

nu avea cum să-i întrebuinţeze ? Pămînt nu putea să cumpere, comerciant nu-i era cu putinţă să se facă, pentru că nu avea nici voie de a fi cîrciumar, copii nu avea prin şcoli, iar trebuinţele intelectuale nu le cunoştea.

Crescut astfel, ţăranul trebuia să muncească un număr de zile foarte restrîns în cursul verei, şi tot restul anului să-şi peardă vremea pe lîngă casă.

Intr'o bună zi, ţăranul se pomeneşte proprietar absolut al unei bucăţi de pămînt, care devine pentru el o sarcină. Avea pămînt mai mult de cît ar fi putut lucra, pentrucă un om nu poate cultiva 5 jum. fălci pămînt numai cu braţele lui; în schimbul acestui pămînt, însă el trebuia să plătească anuitatea, fonciarul, prestaţia şi toate celelalte dări date în spinarea unui om liber, precum era el acuma. Atunci ţăranul a simţit nevoe de numerar, pe care nu-l putea scoate din pămîntul lui, şi a început a-şi vinde vitele, ca să plătească perceptorului. Neputînd trăi din propriul lui pămînt, şi ca să facă faţă atîtor nevoi, a fost nevoit să se angajeze la proprietar, vînzndu-şi din iarnă munca pentru vara viitoare, astfel că acuma, pe lîngă pămîntul lui, avea de lucrat şi pe al boerului. In acelaşi timp şi puterea lui de muncă fusese micşorată pentru că feciorii îi erau luaţi în armată, copiii mai mici la şcoală şi el hărţuit în toate părţile, îşi perduse capul. Situaţia lui era identică cu acea a unui copil aruncat în vîrtejul vieţei unui oraş mare din o ţară străină, copil care nu ar cunoaşte nici macar limba ţărei aceleia.

Efectul acestei stări anormale s'a simţit la cîţiva ani după împroprietărire: fiind an de foamete, Statul a fost nevoit să dea hrană ţăranilor.

Umanitatea cerea să nu fie lăsaţi a muri de foame ; dar, ca educaţie socială, această pomană ce li s'a făcut, a avut un efect dezastros : ţăranul a fost învăţat să aştepte totul dela Stat, precum mai înainte aştepta totul dela proprietarul moşiei.

Şi, par'că înadins pentru a-i întări în credinţa că Statul e dator să le poarte toate grijile, guvernele au început a se întrece, cu înscrierea în budgete, a unor sumi destinate exclusiv pentru populaţia de la ţară, dispensîndu-i de nişte cheltueli pe cari, pentru a le face, ar fi trebuit să aibă, fie-care ţăran, ori economii deja adunate, ori credit în piaţă. Ţăranul nu plăteşte vizita doctorului, nu plăteşte doctoriile, nu plateşte veterinarul, nu plăteşte moaşa, nu plăteşte învăţămîntul, datoriile pentru porumb i se iartă, deci i se dă şi hrana la vreme de foamete. Şi toate aceste scutiri trebuia să i se facă, pentru că alt-fel, dacă ar fi fost lăsat ţăranul neajutat în această luptă crîncenă a vieţei, s'ar fi stins neamul nostru ; el nu avea cu ce face toate aceste plăţi, pentru că punga lui era veşnic goală, şi creditul îi era necunoscut. Ce credit poate avea un om care nu-şi poate vinde pămîntul, nici nu-l poate ipoteca, şi ce credit personal s'ar putea acorda unui om pe care legile îl îndrituesc să împrumute şi să nu plătească ? Şi ţăranul are acest privilegiu, pentru că legea opreşte de a i se urmări boii, vaca, porcul, calul, etc., ceea ce ar putea constitui singura lui avere mobilă.

Dacă ai arunca, pe valurile mărei, pe un om care nu ştie înota, nu ar fi în o situaţie mai critică de cît aceea a iobagului din 1863, devenit proprietarul din 1864. Şi din toate svîrcolirile lui, pentru a eşi din această încurcătură, ce învăţămînt a tras ţăranul, ce mintalitate şi-a făurit el ? Dacă are astăzi o bucată de mămăligă uscată, ca să-şi poată stîmpăra foamea, nu se mai gîndeşte ce va face pe ziua de mîine ; asta-i treaba Statului.

Asta-i educaţia socială care s'a făcut ţăranului nostru, frate bun cu italianul care cînd vede arzînd o casă, nu sare să o stîngă, pentru-că : *toca al goberno*, adică: asta-i treaba Statului.

In asemenea împrejurări, poate ţăranul nostru să conceapă grija zilei de mîine, şi să caute a-i preîntimpina nevoile ? De ceea toată iarna el nu face nimic, şi mii de lucrători streini trebue să vie să ni taie pădurile, şi să facă atîtea alte munci, pe care n'are cine le face. Şi de aceea ţăranii din Mălini nu se prea îndeasă la muncă în fabrica din Găineşti.

Firea unui om nu se poate schimba într'o zi, precum se schimbă o pălărie. Legile noastre, izvorîte din condeiul scriitorilor din Ministere, nefiind rezultanta unor anumite condiţiuni sociale, nu au contribuit, întru nimic, la modelarea crierului populaţiunei noastre rurale după calapodul formelor nouă ale Statului. Guvernanţii noştri au urmărit o singură ţintă : mărirea veniturilor Statului, şi în colo nu s'au mai interesat de nimic, şi din acest desinteres a eşit ceea ce vedem astăzi: poporul romîn divizat în două clase cu totul deosebite, cari nu au nimic comun între ele, ca şi cum ar fi două popoare cari trăesc foarte departe, unul de altul, şi în timp şi în spaţiu : cîteva sute de mii de tîrgoveţi, sus pe vîrful scărei, şi cîteva milioane de ţărani jos în noroiu şi întuneric.

Se simte nevoia unei mari reforme în ţara asta. Dar cum să fie, şi cine s'o facă, nu cred să poată răspunde cineva.

Artur Gorovei

Litere-Ştiinţe-Arte

Un memoriu de lucrări literare şi ştiinţifice a fost înaintat d-lui ministru al Cultelor şi Instrucţiunii publice de către d-nul Dimitrie Gusti, doctor în filosofie de la Universitatea din Lipsca, doctorand în drept de la Universitatea din Berlin. D-l Gusti, ieşan, candidează la catedra de istoria filosofiei antice, etică şi sociologie de la facultatea de litere din Iaşi şi în acest scop a întocmit memoriul lucrărilor, multe la număr, dintre care am primit cîteva în original : recenziuni asupra unor mari lucrări filosofice şi un interesant studiu de drept internaţional : „Chestiunea Dunărei".

Dl. D. Gusti e încă tînăr şi dat fiind că s'a ădapat la cele mai serioase izvoare de cultură modernă, e de sperat că va fi în viitor un foarte preţios element în rîndul universitarilor noştri.

Ca amănunt putem adăoga că d. Gusti se află la Berlin în „ciclul" literar al d-lui I. L. Caragiale.

*

Duminică după amiază va avea loc la Teatrul Naţional un frumos concert dat de d-ra Popazu, cu concursul d-rei Cornescu şi a d-lui Zirra.

Intre altele, d-ra Popazu va cînta „Rigoleto"—paraphrase, de Liszt, „Giga Convariatione" de Raff, şi „Campanella" de Liszt, iar d. Zirra va cînta : Mama de Caudella, şi Ştii tu mîndro, de Dima; d-ra Cornescu va cînta »Greşala-Florilor" şi duetul Paugi-Fanciulla, de Verdi.

Galeriile şi balcoanele sunt de vînzare la agenţia teatrală „Thalia" (Th. Maximovici).

*

Orchestra societăţei muzicale „Romînia", compusă din elevi şi absolvenţi ai Conservatorului şi diletanţi, şi pusă sub conducerea d-lui Theodor Burada va da în curînd o serie de concerte în diferitele oraşe din Moldova.

*

Amintim că mîne seară se joacă la teatrul naţional „Michetta" în beneficiul mult simpaticului artist R. Bulfinsky. Cred că numele artistului e cel mai bun îndemn.

*

Marele dramaturg Victorien Sardou a întentat acţiune contra criticului teatral de la ziarul „Matin" pentru că a publicat o dare de seamă asupra nouei sale piese „Affaire des poisons" înainte de prima reprezentaţie a dramei, adecă după repetiţia generală. Sardou e de părere că pînă după reprezentaţia întăia piesa aparţine autorului, iar nu publicului. Un proces analog a mai cîştigat altă dată Sardou în contra unui critic de la Gil-Blas.

*

Richard Strauss, compozitorul Salomeei atît de discutată iarna trecută la Paris, a debutat prin Guntram la Paris, o operă reprezentată la Weimar în 1894.

Anul trecut i se juca la Munich, Detresse du feu, care acum se montează la Opéra Comique. Apoi va urma Salomea.

A patra operă a sa pe care o termină în curînd, Electra, a fost scrisă după tragedia poetului Hugo de Hofmannsthal, şi fireşte inspirată de Sophocle.

Ea va fi reprezentată, în Martie, la Opera Regală din Berlin.

*

S'a editat pentru prima oară în englezeşte scrisorile şi operile Mariei Stuart, sub titlu : „Cartea reginei Maria".

Traducerea a fost făcută după textele franceze şi latine, şi coprinde tot ceia ce posedă Franţa, scris de către mîna nefericitei prinţese, de la datoriile sale de şcoliriţă pînă la ultimele rînduri în acea dimineaţă din anul 1587, cîteva minute înainte de executarea ei.

*

A apărut în broşură interesantă comferinţă a d-lui prof. Dr. I. Simionescu, ţinută cu ocazia deschiderei conferinţelor profesorilor de ştiinţi naturale şi intitulată „Rolul educativ al ştiinţelor naturei". O recomandăm cu plăcere.

*

STRUNA ZILEI

ARMONIE

Cu ocazia legei islazului pentru vite toţi bărbaţii politici au căzut de acord în Parlament.

Nimic nu i-a putut uni,
Nici ţeara, nici ispitele...
Şi ştiţi acum ce isbuti
Să-i înfrăţească ?—Vitele !...

Informaţii

Respunsul la Mesaj.—Iată textul răspunsului pe care l-a dat M. S. Regele comisiunei Camerei care a prezentat azi Adresa Adunărei deputaţilor :

Domnilor Deputaţi

Primesc cu adîncă recunoştinţă bunele urări de sănătate ce mi le aduceţi din partea adunarii Deputaţilor. Zilele ce mi le va mai dărui bunul Dumnezeu le voi închina binelui ţărei spre a duce la bun sfîrşit înalta misiune ce mi-a fost încredinţată.

Cu mare mulţumire văd că Camera este hotărîtă a da tot sprijinul guvernului meu întru îndeplinirea operei de reforme cerute nu numai de împrejurări dar şi de interesul superior al statului şi de dreptate.

Dorinţa mea cea mai vie este ca patriotismul să vă călăuzească întru căutarea soluţiunei acestei grele probleme şi ca binele obştesc singur să vă însufleţească în hotărîrile ce veţi lua.

Este netăgăduit că proprietatea mare alcătueşte partea cea mai însemnată a bogăţiei ţărei şi de propăşirea întregei agriculturi atîrnă menţinerea ei.

Insă o uşurare a condiţiunilor de trai a ţăranului şi îndrumarea spre o muncă spornică sunt asemenea necesităţi recunoscute de toţi, împăcarea acestor nevoi de o potrivă însemnate trebue căutate pe terenul bunei înţelegeri şi al dreptăţei singurele temelii pe care se poate lucra cu înţelepciune, jertfele ce se cer nu vor fi nici odată prea scumpe.

Dacă vom isbuti a atinge acest ţel dorit, adică desvoltarea proprietăţei noastre agricole şi restabilirea încrederei reciproce între toţi fii ţărei.

Reînoesc dar din adîncul inimei mele apelul meu către toţi—pentru o patriotică conlucrare la deslegarea greutăţilor ce stau înaintea noastră.

Inălţaţi-vă inima şi daţi ţărei o pildă mai mult că în împrejurări grele, nimic în gîndul d-lor Voastre nu stă mai presus de cît mîntuirea şi mărirea scumpei noastre Romînii.

In numele Reginei şi al familiei mele Vă mulţumesc de asemenea pentru călduroasele urări ce Mi le aduceţi cu acest prilej.

—

Ultraj săvîrşit de avocat. — Cu prilejul judecărei acţiunei de ultraj ce-a fost intentată, de primul procuror al trib. Ilfov avocatului Radu Rossetti şi juratului D. A. Mandy, în cunoscutul lor diferend cu consilierul Sp. Stătescu, trib. Ilfov, s. III declinîndu-şi competinţa, a stabilit jurisprudenţa ce urmează:

1. Art. 302. C. penal se aplică numai în ipoteza cînd se produce, în cursul desbaterilor, o culpă din partea avocatului, o lipsă de deferenţă, de reverenţă către instanţa care judecă, iar nu şi atunci cînd se impută avocatului un ultragiu către această instanţă, căci, ultragiul constituind un delict, prin nici un text de lege, avocaţii cari ar făptui un asemenea delict, ar fi supuşi unor reguli speciale de competinţă.

2) Pentru delictul de ultragiu săvârşit în timpul unei audienţe, legea derogând dela principiile generale, a atribuit judecarea acestor infracţiuni instanţei a cărei audienţă a fost turburată stabilind că pedepsele poliţieneşti se pot aplica, fără apel, de orice judecător sau tribunal, iar pedepsele corecţionale de orice judecător sau tribunal cu apel.

3) Nici un text de lege nu stabileşte o derogaţiune de la competinţa instanţei a cărei audienţă a fost turburată, în cazul cînd instanţa nu face uz de facultatea ce-i este concedată de art. 516 şi nu judecă de îndată ; un asemenea text există pentru crime în ceia ce priveşte pe judecător, tribunal şi Curtea cu juraţi, dar nu există pentru delicte ; iar faptul că atunci cînd se va judeca afacerea din nou, instanţa nu va mai fi compusă din aceiaşi magistraţi, nu poate avea vre-o influenţă în cauză, căci, nu este vorba de un delict în contra magistraţilor personal şi individual, ci despre un delict în potriva reprezentanţilor autorităţei.

—

Eri, înaintea comisiunei compuse din d-nii profesori : Russ, Manicatide, Lambrior şi P. Zosin, au trecut cu deosebit succes examenul de al IV-lea doctorat, d-nii: Berthold Agaţştein, Amed. Florantin, Sol. Văleanu şi d-ra Manariu.

—

Sănătatea M. S. Regelui. — *Profesorul dr. Noorden, în prezenţa doctorului Teodory, a examinat eri pe M. S. Regele.*

Profesorul vienez a constatat excelentele efecte ale curei lactate pe care a urmat'o Suveranul.

In ce priveşte durerile de stomach d-rul vienez a constatat că ele sunt mult mai atenuate de cît anul trecut. A declarat că dacă M. Sa va urma înainte regimul ce i-a fost prescris şi anume : odihnă absolută şi un regim alimentar special, Regele se va tămădui cu desăvîrşire.

—

Consiliul permanent al instrucţiei va judeca mîine, Sîmbătă, procesul ce-a fost intentat d-lor profesori Gh. Ghibănescu, Gr. Patriciu şi M. Ţilensky.

D. St. Sihleanu, inspector general al învăţămîntului secundar, va susţinea acuzarea în ce priveşte pe d. Ţilensky ; iar pentru d-nii Ghibănescu şi Patriciu, ca profesori în înv. normal, vor acuza d-nii Gh. Adamescu, inspector general al înv. primar şi normal şi d. Sp. Popescu, directorul înv. primar.

D. inspector Constantinescu, care a făcut suplimentul de anchetă, va acuza şi el.

După cum se vede, ministrul Haret a făcut tot posibilul pentru ca în acest proces infam, să fie la înălţimea ticăloasei sale ticăloşii.

—

Despăgubirea devastaţilor. — *Ministrul finanţelor a depus ieri un proiect de lege prin care se deschide un credit de 15,000,000 lei, pentru despăgubirea proprietarilor şi ţăranilor, cari au fost devastaţi cu prilejul rescoalelor.*

Iată proiectul :

Art. I. — Se deschide Domnului Ministru al Finanţelor un credit de 15 milioane lei, menit a fi întrebuinţat pentru uşurarea agricultorilor mari şi a ţăranilor de daunele încercate în timpul şi din cauza răscoalelor din Martie 1907.

Art. II.—In constatarea daunelor se va ţine seamă, în ordine de însemnătate, de perderile de unelte şi maşini agricole, de vitele de muncă, de magazii, grajduri, pătule şi clădiri de ori ce fel trebuincioase economiei agricole, de seminţe, de case de locuit şi, întru cît creditul de 15 milioane va putea să ajungă de perderile în cereale.

Art. III.—Pentru constatarea daunelor se institue în fie-care judeţ o comisiune compusă dintr'un delegat al Consiliului de Miniştrii, din Prefectul şi Administratorul financiar al judeţului. Această comisiune este autorizată să recurgă la experţii ce i-ar fi trebuincioşi pentru evaluarea diferitelor daune.

Art. IV. — Daunele odată constatate, Consiliul de Miniştrii hotăreşte partea cuvenită fiecărui daunat din creditul deschis.

Art. V. — Acest credit va fi acoperit printr'un împrumut a cărui formă se va hotărî de Consiliul de Miniştrii, în cazul de a nu se putea acoperi din excedente budgetare.

—

Prin a doua jumătate a lunei Decembrie va avea loc în sala corului Mitropolitan primul concert organizat de acest cor.

După cum am mai anunţat, în fiecare lună va urma cîte un concert, —corul avînd un repertor foarte bogat şi ales.

—

Un cîne, în rolurile simpaticului artist Gyp, imitând celebrităţile pariziene : Cleo de Mérode, Yvette Guilbert, Otero etc., Cain şi Abel sau resbunarea valurilor, o bandă de briganzi furînd o fată şi cer apoi o sumă de bani pentru eliberarea ei precum şi o mulţime de scene comice şi instructive formează ultimul program al Cinematografului Pathé Freres-Paris, care va mai rula pe pânza teatrului Circ-Sidoli încă astăzi Vineri şi mâine Sâmbătă cînd va fi înlocuit apoi cu scene absolut schimbate, cu desăvârşire nuoi, ultimele creaţiuni înedite ale marei case din Paris.

Seratele acestea care se succedă regulat în vasta sală Sidoli sunt vizitate de un public numeros şi ales satisfăcut în totdeauna că a petrecut o seară atît de bine în schimbul unui atît de modest preţ de intrare.

Programele acestor serate se schimbă regulat de două ori pe săptămînă şi constau în totdeauna în scene comice, sportive, teatrale şi instructive.

—

DIVERSE

— S'a cerut urmărirea tînărului Gh. Bonţu, din comuna Belceşti, care a dispărut de cît-va timp de la casa părintească, fără a i se putea da de urmă.

— Parchetul de Ilfov a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui A. Jaques zis Marcu Bercu Croitorul, contra căruia există un mandat de arestare şi care a dispărut.

— Zilele acestea va fi expulzat prin punctul Burdujeni individul Iosef Leindan, care a fost găsit vagabondînd în localitate.

Despre educaţiunea fizică
în şcoală

In decursul timpurilor educaţiunea fisică a trecut prin multe evoluţiuni. In cea mai mare parte a fost deconsiderată, toată atenţiunea fiind în şcoalele noastre concentrată în mod escesiv numai asupra cultivărei creerului, iar gimnastica s'a înţeles şi se mai înţelege încă şi azi de mulţi, ca o artă potrivită numai pentru specialişti, pentru cei cu aptitudini naturale, sau pentru ei cel mult ca o distracţie. Toate aceste consideraţiuni dovedesc cu atît mai mult nepriceperea lor, de oare ce judecînd sănătos, o adevarată cultură şi educaţiune este de a găsi calea medie de ţinut în educaţiune, neglijînd o facultate, cultivînd una prea mult în detrimentul celeilalte. Astăzi un avis unanim a oamenilor cu cultură aleasă, recunosc că adevarata cultură şi educaţiune este : de a cultiva şi educa deopotrivă facultăţile intelectuale fisice şi morale, şi numai acel popor va fi sigur de existenţa lui de mîne, care va practica o astfel de educaţie, formînd oameni aleşi ca intelect, buni militari şi cetăţeni distinşi.

Educaţiunea fisică numai atunci ar prinde rădăcini cînd ar începe din familie, continuată în şcoalele primare, secundare, universitate şi societate.

Pentru o misiune atît de grea ne trebuesc oameni bine pregătiţi, spre a le putea încredinţa educaţiunea fisică, căci nu e uşor lucru ca un maestru care ştie bucureşte puţină anatomie, fisiologie, şi să combine cîteva exerciţii să se creadă marele educator fisic al maşinei umane, o maşină atît de complicată. Ar trebui dară ca prin intervenirea guvernului să se creeze o şcoală specială, similară cu acea pe care în anul 1813, Ling a înfiinţat'o în Stockholm.

De o cam dată însă fiind nevoiţi a ne mărgini să lucrăm cu mijloacele ce ne stă la îndămînă, trebue să muncim în armonie cu toţii, învăţînd unii din experienţa altora. Să nu fim încăpăţinaţi şi să căutăm a ne impune fie care sistema lui, să ne cultivăm punîndu-ne în curent cu toate publicaţiunile eşite în streinătate pe această chestie. Să nu fim prea uşori în facerea programelor şi stabilire de legi, cum se întîmplă dese ori că fac comisiunile instituite cu facerea de programe, ei lucrînd isolaţi şi cu ambiţiuni personale, strecoară multe erori regretabile, care se restrîng pe spinarea copiilor. Să ştim bine cu toţii că valoarea unui exerciţiu se poate cunoaşte numai din experienţă, şi numai atunci putem spune dacă e bine sau rău. Să nu confundăm legile naturale cu programe analitice instituite de comisiuni.

Viaţa e prea complexă şi cu atît mai mult manifestările sale, şi cu atît mai mult e greu să ne credem că suntem capabili a fixa legi.

Resursele exerciţiilor şi efectele lor asupra organismului nu se pot închipui căci sunt infinite ele se pot constata şi măsura în urma experienţei şi în urmă a le alege.

Există în adevăr o ştiinţă a mişcărilor, dar însă foarte mărginită.

Ca cineva să se pronunţe asupra educaţiunei fisice trebue se aibă multă practică sub propria-i experienţă şi a altora, şi în afară de felul exerciţiilor, modul de executare, să ţie samă de efectele practice ce produc asupra organismului.

Acei ce introduc reforma pe simplul motiv că ştiu ce fac fiind că sunt capabili, nebazîndu-se pe experienţă şi neadmiţînd critica, sunt oameni periculoşi, căci marea mulţime trebue să indure prostia lor.

Educaţiunea fisică de cît să fie aplicată în ast-fel de condiţiuni, mai bine să lăsăm pe copii să se mişte şi să se joace după placul lor.

Mişcărilor trebue lăsat un cîmp deschis, şi a nu face prea mult uz de mişcări de paradă, totdeauna trebue să ţinem compt de plăcerea elevilor.

Aplicînd o formă aridă şi monotonă de mişcări, desgustăm elevii şi ei cu atît mai mult vor păstra acest desgust toată viaţa lor, transmiţîndu-l şi asupra copiilor lor.

Mişcările sub formă de jocuri, sunt cel mai bun compliment al unui exerciţiu sistematic şi rezonabil aplicat.

Valoarea unui exerciţiu nu se judecă după efectul ce-l face asupra spectatorului, ci după foloasele practice aduse elevilor; trebue în totdeauna să ţinem socoteală de timpul cît i-am privat de plăcere, învăţînd cutare exerciţiu.

Aplicarea exerciţiilor gimnastice în şcoale nu mai poate fi azi considerată ca o artă, ci ca o ştiinţă, care se ocupă cu infrumuseţarea corpului, corectarea defectelor organismului, şi mai ales cavitatea peptului cu plămînii.

Mişcările trebuesc coordonate, să mergem de la uşor la greu, să cheltuim cu multă măsură energia fisică, pentru a nu ajunge la surmenagiu fisic. Posiţiunea reglementară a corpului în tot timpul trebue strict observată, şi exerciţiele de respiraţie să fie mult aplicate.

Mişcările să nu fie nici anti-anatomice, nici anti fisiologice, să cunoaştem bine mecanica mişcărilor. Un exerciţiu trebue să fie cumpătat, căci sforţarea exagerată pentru a vedea cu mîndrie bicepsul şi pectoralul mult în relief, şi neglijînd focarul de viaţă adică plămînii şi inima, am păţi cum se consumă în general atleţii, care finesc prin ftisie, congestiuni şi atrofii nervoase.

Inchipuiţi-vă un vapor mare sau un tren lung, care ar căuta a se pune în mişcare prin o locomotivă mică, aceasta făcîndu-i-se presiuni peste maximum de resistenţă n'ar face explosie.

Ca încheere ţin să mai adaug că educaţiunea fisică poate să aibă mult efect asupra ridicărei moralului, aşa de ex.: desvoltarea voinţei, bărbăţiei, curagiului, sîngele rece, care se pot căpata prin o aplicaţiune înţeleaptă a diferitelor jocuri.

Ilie Burghela.

Ultime informaţii

Pentru „Viitorul“. Ştie oare „distinsul“ corespondent de la Iaşi al ziarului «Viitorul» că chiar zilele acestea s'a judecat la secţia I-a a Curţei de Apel un proces ce a fost pornit de un domn Marcu Iuster, contra unei D-ne Miclescu, pentru reziliarea unui contract de arendă?

In acel proces, din partea d-lui Iuster, a pledat d. Bădărau, deci inteligentul corespondent ar trebui să zică că, procesul d-lui Iuster fiind aparat de d. Bădăreu, trebue să fie din cele mai nedrepte. Socotim însă, că nu va mai îndrăzni s'o zică, dat fiind că, alături de d. Bădăreu a pledat şi d. Matei Cantacuzino. Căci, dacă este adevărat că d. Cantacuzino s'ar fi rostit: că 'i pare foarte curios obiceiul de a se da tot deauna cîştig de cauză, chiar în pricinele cele mai nedrepte, părţei pe care o apără d. Bădărău, atunci de sigur, că macar de astă dată cauza pe care a aparat'o d. Bădărău şi a câştigat'o, a trebuit să fie justă, de oare-ce a îmbrăţişat'o şi d. Cantacuzino şi a aparat'o şi d-sa cu tot focul şi cu toată verva.

Credem dar, că de acum în viitor corespondentul nu va mai îndrăzni să publice fantezii de felul celor ştiute, cel puţin ca fiind exprimate de d. M. B. Cantacuzino.

Dar se prea poate să înceapă a înjura şi pe d. Cantacuzino şi să zică: că s'a pus şi d-sa sub protecţia d-nului Bădăreu, apărînd împreună cauzele cele mai nedrepte şi profitînd astfel, pentru un murdar interes de onorar, de influenţa d-lui Bădăreu.

In tot cazul corespondentul „Viitorului“ s'a făcut vinovat de ultraj cînd a îndrăznit de a atinge prestigiul justiţiei prin nişte închipuite cuvinte ce le pune în gura d-nului Cantacuzino care, dacă ar avea vremea să citească „Viitorul“ i-ar fi înfierat.

Iar dacă în luptele politice, liberalii au ajuns să arunce adversarilor asemenea infame incriminări, ar trebui ca justiţia cel puţin să fie pusă la adăpostul unor atari polemici.

Un fapt extrem de grav.—*Şcoala demagogiei şi a pamfletarismului se profesează astă-zi de pe catedra Universitară. Ceea ce nu şi-ar fi închipuit cine-va că este cu putinţă s'a petrecut zilele acestea la Universitatea de Iaşi.*

Un profesor, care obicinueşte a face, cu ocazia cursurilor, incursii în domeniul politicei şi al actualităţei, vorbind zilele trecute despre situaţia partidelor politice faţă de chestia ţărănească şi despre interpelarea d-lui Iorga a spus textual următoarele:

— „Nu sunt de aceiaşi părere cu d. Iorga în privinţa stimei ce a exprimat'o de opotrivă pentru d-nii Sturdza şi Carp —şefii pretinselor noastre partide istorice. D. Sturdza merită această stimă, căci fie-care minuntă d-sa o cheltueşte pentru binele şi progresul acestei ţeri. D. Carp n'a făcut nimica pentru ţară şi tot timpul şi l petrece la Jokey-Club jucînd cărţile.

Partidul conservator nu va fi mai breaz acum cînd are de şef pe d. Carp de cît atunci cînd a fost condus de fakirul cu favoritele albe, care avea de aghiotant pe un ministru de finanţe vîndut tuturor streinilor.

Aveam dreptate cînd spuneam că şcoala demagogiei şi a pamfletarismului se practică astăzi de pe catedra Universitară—iar tinerile generaţii, venite să se adape la izvorul ştiinţelor, care nu trebue să audă de pe catedră de cît vorba adevărului şi să ia cunoştinţă de problemele mari care agită mintea omenirei şi de mijloacele extra-ordinare întrebuinţate spre descoperirea adevărului ştiinţific, unul şi etern, acele generaţii sunt îmbăcsite de cuvintele de ură, conştiinţa lor este falşificată şi caracterul demoralizat.

Faptul ce-l semnalăm este extrem de grav şi el nu poate remînea nerelevat şi mai cu samă fără sancţiune. Ne plîngem că politica,—cu consecinţele ei dezastroase, a pătruns în toate, —şi cînd colo un profesor Universitar crede că ie bine să facă politică de pe catedră, şi încă politică personală, pătimaşă şi denigrătoare.

Autorităţile superioare şcolare nu pot rămînea impasibile—căci alt-fel menirea Universităţei este schimbată şi rolul ei intinat.

D. Inginer silvic Apostoleanu, care a fost însărcinat să facă o anchetă la moşia Roşieşti proprietatea epitropiei sf. Spiridon, unde se primise un denunţ, că s'ar fi petrecînd neregularităţi, a constatat şi găsit vinovat pe un brigadier silvic, care va fi congediat din slujba ce ocupă, pe ziua de 1 Decembrie.

D. A. D. Xenopol, a fost delegat de d. Constantin Climescu. cu girarea afacerilor rectoratului pînă la confirmarea unuia dintre cei trei candidaţi recomandaţi de marele colegiu universitar.

Eri a venit înaintea camerei de punere sub acuzare apelul făcut de măcelarul Dinu Anghel, autorul crimei din Sărarie, contra confirmărei mandatului de arestare.

Camera de punere sub acuzare i-a rrspins însă apelul.

El va fi judecat în sesiunea de Martie a curţei cu juri.

Mâne seară, după-cum am spns, membrii consiliului de higienă al oraţului se vor întruni spre a discuta chestia scarlatinei, care bîntue pe o scară întinsă în localitate.

Azi dim. s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Andrei din strada cu acelaş nume.

Serviciul divin a fost oociat de către un sobor de preoţi.

Curtea de casaţie secţia III-a s'a pronunţat ieri în recursul făcut de profesorul Miulescu din Vaslui şi a anulat decretul de anulare făcut de d, Haret.

Inaintea consiliului de răsboiu al corpului 4 de armata a venit attă-zi spre judecare procesul serjentului major Armeanu Vasile, din reg. 12 artilerie cetate acuzat de lovire şi furt de furaj.

Consiliul a fost prezidat de d. colonel Andronic Georgescu.

S'au ascultat mai mulţi martori, cari toţi au depus în favoarea acuzatului.

Consiliul l'a achitat.

Cu începere dela 1 Octombre s'au aeordat următoarele pensii; D-lui I Statachiu, împiegat la c. f. r. scos la pensie din oficiu bin cauză de boală, pentru 20 ani, 10 luni şi 12 zile de serviciu, 100 lei lunar; d-lui maior V. A. Vasiliu, pentru 25 ani, o lună şi 13 zile de serviciu, 201 lei lunar; d-lui C. Barbu, funcţionar la poliţie, peutru înfirmităţi contractate, 84 lei lunar şi d-nei Aspasia Vasiliu, soţia defunctului econom I. Vasiliu, şi minorilor, pentru 27 ani, o lună şi 2 zile de serviciu, 149 lei lunar.

Astă-noapte a încetat din viaţă în str. Florilor No. 14 d. Constantin Strătescu, fost funcţionar la gară.

Absolvenţii şcoalei comerciale din localitate se vor întruni din nou Duminică în localul camerei de comerţ, spre a disruta asupra înfiinţărei unei noui societăţi.

Şedinţele sesiunei de iarnă a curţei cu Juri, care se deschide mîine, se vor ţinea tot în sala consiliului comunal de la primărie.

Au fost admişi la examenul de comerţ ce se va ţinea la Bucureşti în cursul lunei Ianuarie următorii domni studenţi canoidaţi din Iaşi: Balasopol, Frunză, Stere, Marcus, Aulen şi Gregorcea.

D. Culcer, inspector financiar, a sosit în oraşul nostru pentru a face mai multe inspecţiuni.

Duminica viitoare 2 Decembrie, la orele 3 d. profesor Ilie Ghibănescu îşi va susţinea teza de doctor în litere şi filosofie.

Aceata e primul doctorat ce se va obţinea la această facultate, la noi.

Comisiunea examinatoare se va compune din d-nii A. D. Xenopol, P. Negulescu, Teohari Antonescu şi P. Râşcanu.

Prima conferinţă a avocaţilor stagiari din Iaşi va avea loc la 2 şi nu la 9 Decembre, cum s'a anunţat din eroare.

D-nii stagiari sînt rugaţi a lua parte la conferinţă.

In urma raportului pe care d. general Crăiniceanu, şefului marelui stat major, l'a făcut ministrului de răsboiu asupra inspecţiunei la şcoala militară din Iaşi, ministrul a dispus ca programul de studiu şi orariul şcoalei să fie modificate.

In ce priveşte numărul orelor de studiu ele au fost reduse la 3 ore înainte de prînz şi numai o oră după prînz, pentru dexterităţi, socotindu-se ora 75 minute.

In ce priveşte predarea studiilor ministrul cere ca profesorii să insiste mai mult asupra practicei şi aplicărei cunoştinţelor, cum şi asupra întrebuinţărei, cît mai des, a exemplelor în predarea generală a cursurilor.

Eri s'a ţinut la facultatea de medicină concursul pentru ocuparea postului de preparator la institutul de anatomie, în locul d-lui d-rd C. Bottez, numit prosector.

Au fost următorii candidaţi: d-şoara Burada, Bădărău, Ţugulea, Muţău şi Mareş.

Rezultatul se va cunoaşte zilele acestea.

La 30 Ianuarie viitor şcoala normală „V. Lupu“ îşi va serbători patronul.

Conferenţa profesorilor a delegat pe d. profesor Gh. Ghibănescu să ţie cu această ocazie disertaţia anuală.

D. Al. Poni, directorul epitropiei cassei sf. Spiridon a plecat astă-zi la Boroseşti, judeţul Vaslui, pentru a ancheta furtul ce s'a comis în pădurea Boroseşti, proprietatea epitropiei.

D. comisar Ştiubeiu, de la dispărţirea a IV-a, este pe urma descoperirei unui vechiu şi însemnat furt, comis în acea dispărţire.

Din Vaslui. — Ni se scrie asupra unui fapt de o excepţională gravitate. In com. Bolaţi s'a împuşcat în ziua de 22 Noembrie a. c. tînărul V. Spatariu în următoarele condiţiuni: Fiind încazarmat pe ziua de 1 Noembrie a. c. el n'a putut suferi viaţa de cazarmă mai ales în urma ameninţărilor unui caporal că-i va vărsa maţele şi-l va asvărli pe fereastră de la al 2-a rînd.

Tînărul V. Spatariu a fugit de la cazarmă şi venind în satul său s'a împuşcat în sara de 21 Noembrie. Rănit de moarte a sucombat pe drum, ducîndu-l spre Negreşti.

Fratele sinucisului, N. Spatariu s'a dus în grabă la preutul Lapteş din Bereasa să meargă să prohodească pe mort, fără să-i spună pricina morţii. Preutul aflînd adevărul a refuzat să-l îngroape fără autorizarea celor mai mari, protoereul şi Episcopul, canoanele oprind făţiş cetirea rugei pogrebaniei la cei ce şi-au curmat singuri viaţa.

Imediat cazul s'a referit prefectului de Vaslui, şi dl. Ed. Ghica înţigrăbita-i înţelepciune a ordonat telegrafic să se îngroape. Acest amestec al prefectului în ciuda rînduelilor bisericeşti e o sfidare ce se aruncă bisericei, căci şi dînsa îşi are rînduelile sale, peste care nu se poate trece fără osebită încuviinţare a celor ce sunt chemaţi a lega şi deslega în ceriu şi pe pămînt.

Asasinarea lui Saraffof

Sofia.—Asasinul lui Saraffof şi a lui Garwanoff este un oare care şef de bandă Panitza originar din Bulgaria. Victimele au fost lovite la cap cu focuri de revolver.

Gavarnoff, a căzut imediat, Saraffof a expirat după o oră jumătate la spital. Ucigaşul nu a fost încă arestat. Omorul este atribuit unor motive personale de rezbunare.

Asasinul al cărui nume e necunoscut a luat numele lui Panitza care în timpul resboiului Sîrbo-Bulgar a fost şeful unei companii din Macedonia. Poliţia a arestat pe macedonenii bănuiţi de complicitate. Ucigaşul Panitza nu a fost găsit. El ţine de gruparea revoluţionarului Sandanski ostil grupului Garwanoff şi Sarafof, se crede că Sandanski e autorul crimei, Panitza fiind pe punctul de a pleca ca şef de bandă. S'a arestat de asemenea Schenrnopelen tovarăsul lui Sardanski.

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, a pleacat aseară în capitală.

D-sa va lua parte la consfătuirea prefecţilor din Moldova ce are loc astă-zi la ministerul de interne.

Eri a fost în Iaşi d. Semigradov, preşedintele Zemstvului Gubernatorial al Chişinăului, în vederea procesului moştenirei Kalmutzki. Dînsul a avut, în acest scop, cîte-va convorbiri cu d. M. Cantacuzino, avocatul Zemstvului în urma retragerei d-lui C. Sterea din această calitate.

D. dr. Tudor, medicul primar al judeţului, a constatat un mare număr de cazuri de coriu, printre copiii din Andrieşeni.

E probabil că din această cauză şcoala din acea comună va fi închisă pentru cît-va timp.

Se ştie că s'a hotărît ca în satul Borşa să se construiască un nou local de şcoală.

Cum însă terenul ales pentru noua clădire aparţine epitropiei sf. Spiridon, prefectura de judeţ a intervenit la epitropie ca să cedeze acel teren.

Epitropia a delegat pe d. inspector T. Răşcanu să studieze chestia.

Judiciare.—Camera de punere sub acuzare a trimes astăzi în judecata Curţii cu Juri din Roman pe individul Vasile Bancă, care s'a făcut vinovat de o crimă oribilă: Numitul după ce a atentat la pudoarea unei fete de 10 ani cu numele de Maria Sârca, a ucis'o cu lovituri de topor şi i-a aruncat corpul în Siret.

— Camera va cerceta mâine apelul comerciantului Bercu Cahana din Fălciu, care a fost depus de tribunal, pentru bancrută.

— Curtea de Apel secţia I-a va judeca la 4 Decembrie importantul proces intentat comunei Botoşani de către compania apelor din Liége. Compania va fi reprezentată prin d-nii avocaţi: Disescu şi Gaster, iar comuna Botoşani prin dl. Al. Juvara.

— Lotti Bernoveanu a depus astă-zi lista marturilor pentru procesul ei.

Printre ei figurează d-nii: maior Vrabie, căp. Scorţescu, dr. Zossin şi locot. Răducănescu.

Este foarte curios că locot. Al. Pruncu n'a fost citat nici de apărare nici de acuzare.

— Procurorul general a sosit azi dimineaţă din Botoşani, unde a asistat la inventariarea averei sinucisului Capşa.

Toată averea ar consta într'o singură casă în valoare de vre-o 20000 lei.

Dosarul de la casaţie n'a sosit încă nici astăzi. După cum am anunţat eri, este probabil că afacerea Ciulei va fi repartizată la cabinetul 3 al d-lui jude instructor Erbiceanu.

In unele cercuri nu se crede că repartizarea se va putea face la acel cabinet, întru cît judecătorul respectiv este cumnatul procurorului general şi după cum se ştie la instrucţia afacerei Ciulei va asista şi procurorul general.

— D-ra Sculy făcuse proprire în mîinele d-lor avocaţi Stavăr şi Buzescu pentru o sumă de 34.000 lei, onorarul de avocat cuvenit d-lui avocat Sculy din afacerea Iordachi Popovici.

Procesul acesta a fost perdut de d-ra Sculy atît la Curtea de Apel din Iaşi, cît şi la cea din Galatz unde fusese trimes de Curtea de Casaţie.

Curtea stricînd şi decizia ultimei Curţi trimiseră afacerea înaintea Curţei de Apel de Ilfov, care s'a pronunţat alaltăeri după o deliberare de 13 zile, admiţînd apelul d-rei Sculy şi validînd proprirea.

Presa liberala se ocupă cu multe amănunte despre procesul d-lor Patriciu-Ghibănescu-Ţilenski. Supt canevaua plină de greşeli se întrevede intenţia diabolică a celor ce au inspirat notiţele din *Voinţa şi Viitorul.* Reţinem însă o mărturisire că înscenarea procesului e pentru a se face o dovadă că nu e numai o persecuţie politică, ci grozăvenii ca cele ce le debitează.

Dacă ni s'ar îngădui o indiscreţie iscoditorul acestor informaţii nu póte fi altul de cît ilustrul inspector şcolar, merituosul şi sirguitorul dascăl primar d. D. Constantinescu cel care a anchetat în special în jud. Fălciu, de unde a descoperit lucruri extraordinare.

De cît, dela vorbe la fapte, e un mare pas, şi presa liberală se face a ignora acest elementar lucru.

Mâne consiliul permanent va judeca acest prea interesant proces, unde între altele se va discuta şi chestia de *amoralitate* pusă de însuşi d. Spiru C. Haret, autorul ilegalului referat şi a ilegalelor anulări, iar pentru toate acestea 4 domni inspectori vor bine voi a susţine acuzarea.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Importantele evenimente politice

Bucureşti 30 Noembre

Bucureşti. — Aseară la ora 9 s'a ţinut la ministerul de interne unimportant consiliu de miniştri, în vederea stabilirei înţălegerei între partide în privinţa reformelor agrare.

In afoaă de miniştri au mai participat, din partea liberalilor d-nii: P. Poni, Ferechide, Porumbaru, Panu, V. Missir, Orleanu, Al, Djuvara, Alimănişteanu, Cociaş, Costescu-Comaneanu, Climescu şi Neculaide, iar din partea conservatorilor, d-nii P. P. Carp, Take Ionescu Gh. Ccntacuzino, N. Filipescu şi Al. Marghiloman.

In principiu s'a căzut de acord asupra următoarelor puncte ce vor fi prevăzute în proectele de lege:

Comunele vor fi autorizate de a lua în arendă teren pentru islaz pe timp de 12 ani. In caz dacă comunele vor dispune, vor putea cumpara acest teren.

Pentru proprietari nu se va prevedea în lege obligativitatea de a arenda sau vinde terenuri pentru islazuri.

Ambele partide istorîce însă, îşi iau angajamentul de a face ca proprietarii să acorde de bună voie terenurile necesare pentru islazuri.

Cumpărările se vor face prin intermediarul cassei rurale şi în caz dacă părţile nu vor cădea de acord asupra preţului, chestiunea va fi supusă unui comitet central de agricultură, ce se va înfiinţa prin lege şi din care vor face parte şi magistraţii.

*

Pentru redactarea definitivă a punctelor pe baza cărora se stabileşte înţelegerea între partide în ce priveşte proectul tocmelelor agricole, s'a ales o comisiune compusă din d-nii: Take Ionescu, Nicu Filipescu şi Alex. Margiloman, din partea conservatorilor şi din d-nii: Ionel Brătianu, Emil Costinescu, Djuvara din partea liberalilor. Această comisiune va avea a da redactarea definitivă a înţelegerei şi care va fi prevăzută în proectul tocmelelor agricole.

*

D. Carp, şeful partidului conservator, nu şi-a dat încă consimţimîntul seu în privinţa acordului. D-sa a declarat eă numai după ce va lua cunoştinţă despre redactarea definitivă, îşi va spune cuvîntul.

*

Astăzi dimineaţă la orele 9 jum. s'a ţinut acasă la d. Emil Costinescu, o întrunire, a comitetului executiv al partidului liberal, care a ratificat condiţiunile acordului stabilit.

La ora 11 a avut loc la d. Marghiloman acasă o întrunire a comitetului de şase, care s'a ocupat cu redactarea articolului din proectul de lege.

La ora 9 seara se va ţinea la ministerul de interne un nou consiliu de miniştri, la care va participa şi fruntaşii partidului conservator şi cînd se va decide definitiv asupra acordului intervenit.

*

Nu întreg partidul liberal şi nu întreg guveanul este de acord asupra înţelegerei ce este pe cale să intervie.

In partid nemulţămiţii sunt: generoşii în frunte cu d. Stere, iar în guvern nemulţămiţii sunt d-nii: Haret şi Morţun.

In vederea aceasta a avut loc aseară la d. Stere, o întrunire în care acesta a susţinut că trebueşte creată servitute nu numai asupra pămîntului pentru islazuri ci şi asupra pămîntului pentru hrană.

In urma discuţiilor urmate, generoşii, care speră să constitue un grup de 30 deputaţi, au hotărît ca imediat ce guvernul va aduce la cunoştinţa camerei concesiunile făcute partidului conservator, mai mulţi din ei să ia cuvântul şi să spue că aceste concesiuni însamnă de fapt anihilarea reformelor şi că deci partidul liberal nu-şi-indeplineşte menirea lui istorică şi nu-şi ţine angajamentul solemn luat faţă de ţară.

*

Evenimentele ce s'au precipitat eri în Capitală au avut de urmare şi o împacare între d-nii Take Ionescu şi N. Filipescu.

In consiliul de miniştri de aseară cei doui barbaţi politici şi-au întins mîna.

Camera

Bucureşti.— Sedinţa se deschide la ora 2. D. Constantin Iarca depune la birou proectul său de lege în privinţa tocmelelor agricole, sedinţa publică e apoi ridicată şi deputaţii trec în secţiuni.

Senatul

Bucureşti.— Presidează d. Poni. Ministrul domeniilor depune proectul pentru închiderea unui convenţiuni comerciale cu Turcia.

De asemeni depune spre rectificare tratatul de comerţ cu Bulgaria şi cere urgenţa care se admite.

Sedinţa este apoi ridicată.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB“

cu noua invenţiune contra lunecărei

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceafurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 fete, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles pour 20 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREI, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care *butilă* de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 307. Duminică 2 Decembre 1907

Din înaltul catedrei

Am relevat, eri, într'o informație, modul cum un profesor al uneia din facultățile noastre, pricepe a își face cursul universitar, introducînd în prelegerile sale considerațiuni și apreciațiuni asupra politicei actuale a țărei și insultînd pe fruntașii țărei în modul cel mai trivial posibil.

Faptul este de un interes capital spre a nu ne opri asupra lui cu mai multă tărie și a nu atrage atenția autorităților superioare, spre a face să înceteze această stare anarhică în învățămîntul superior, căci e o sfidare a bunului mers și al progresului acestei țări.

Politica, ne plîngem, în modul cum a fost practicată în aceste patru decenii, e pricina destrăbălării noastre administrative, a scandalurilor zilnice ce decurg din ele, a atmosferei morale grele și dureroase, care ne apasă. Politica, o recunoaștem, pentru faptul de a fi tronat în toate afacerile, în toate întreprinderile, ne-a adus la starea economică de azi, la nenorocirea de la țară și risipa de la orașe. Și pentru că, am făcut politică cu tinerimea, pentru că am amestecat'o în toată bucătăria electorală, am croit o așa viață socială, în cît e greu de a mai eși din ea.

Aceasta am știut-o și o știm. Dar cu toate astea pînă azi, cel puțin, profesorii universității n'au transformat catedrele lor în tribune politice și nu s'au dedat la propaganda politică. Au căutat să rămăie la înalta misiune cu care au fost însărcinați, au căutat să dee cea ce le este cerut: cultura și educația tinerimei.

Cunoașteau prea bine resultatele politicei afară din incinta Universităților, ca să mai îndrăsnească a-o introduce și în interiorul ei. Poate, și este o vină pe care și-o fac toți profesorii, că n-au căutat să întărească respectul pentru ordine și pentru oamenii mai mari ai acestei țări, prin faptul că ei însă-și afară din Universitate, profesau vederi diferite, dar în ori-ce caz nici-odată nu și-au permis a face din facultate o arenă publică și din cursul lor un pamflet politic.

Și n'au făcut'o profesorii universitari și dintr'un spirit adînc de admirație pentru misiunea lor și n'au făcut-o căci din adîncul cunoștințelor lor aveau ce scoate spre a expune elevilor lor, și nu aveau nevoe a alerga la manifestări politice spre a atrage un auditoriu numeros.

Ori-ce profesor, dacă depărtîndu-se de la menirea lui, ar transforma aula universității într'un local de reuniune politică și ar debita tot felul de idei deseori plăcute tinerimei — ar găsi aderenți destui, ar vedea roind în jurul lui pînă și pe elevii din liceu și școalele primare. Dar fiecare profesor are respectul catedrei și științei pe care o predă.

De aceea se vor găsi numai acei dascăli suiți pe catedră pe o poartă lăturalnică, cari mulțumită politicei au devenit profesori, ca să îndrăznească a introduce pe poarta de din dos știința necesară elevilor lor și să atace acea politică și pe acei oameni politici cărora le datoresc poziția lor în această *alma mater*.

In modul acesta tineretul va aplauda desinteresarea, destoinicia și cultura maestrului și lipsurile științifice se vor acoperi cu frazele pompoase, cu tiradele injurioase la adresa politicei și oamenilor mari ai acestei țări.

*

Dar cum există încă o ordine, cum există încă o lege în această blestemată țară, credem că e necesar ca maeștrii aceștia ai Universităților noastre să fie scutiți de astfel de cursuri — cum ar trebui să fie scutită și generația universitară de a se nutri cu astfel de pamflete incendiare.

Ne-au ajuns patru-zeci de ani de anarhie ca să o mai încurajăm și de data asta și să o lăsăm a înflori și acolo unde pînă azi nu încolțise.

*

Liberali și Conservatori

In intervalul de 8 luni de cînd partidul conservator, îngrozit de sălbătăciile partidului liberal, a predat puterea acestuia ca preț pentru liniștea țărei—în acest scurt interval am asistat la două însemnate momente politice, asupra importanței cărora istoricul, chemat să scrie Cronica țărei, va insista cu mare grijă.

Liberalii, crescuți astfel la școala lor că reușesc a zmulge puterea, fără a fi însă, în stare s'o și menție, au apelat de două ori la concursul partidului conservator și de două ori l'au obținut prin acea totală desinteresare, care fiind caracteristica unui partid de guvernămînt cinstit, nu poate fi și caracteristica partidului liberal.

In Martie ca și acum, partidul liberal se afla în aceeași falșă situație: în Martie escrocase puterea sub cea mai sîngeroasă presiune—dar n'ar fi putut merge înainte fără de acel entuziast concurs al partidului conservator; acum, după ce a făurit legi imposibile, n'ar fi putut nici să le voteze, nici, mai ales, să le pună în practică—și a trebuit ca guvernul să facă apel la fruntașii conservatori, pentru ca să iasă din impas.

Partidul conservator, procedînd astfel, a dat dovadă și de un larg democratism și de faptul că el pune interesele țărei mai presus de acele de partid.

Este indiscutabil, că partidul conservator n'ar fi obținut, în nici un caz, atențiuni identice din partea celui liberal, fiind-că întreaga activitate politică a partidului liberal și singurul său ideal este puterea.

Colectiviștii nu dau îndărăpt de la nimic spre a obtinea puterea, după cum de la nici o umilință nu dau îndărăpt spre a o deținea.

Ținuta lor, cu prilejul începutului revoltelor țărănești, datorite instigațiilor lor, a dovedit cu prisos lucrul acesta. Iar apelurile lor desperate cătră partidul conservator, arată iarăși, că liberalii vor să dețină puterea cu prețul chiar al cerșirei.

Ori cum fie, cele 2 mari momente istorice de cari ne-am ocupat, au clasificat definitiv osebirea fundamentală dintre cele 2 școli politice și au clarificat aceste 2 școli: pe cea conservatoare—a ordinei și a iubirei de neam; pe cea liberală: a anarhiei și a interesului politic.

Partidul liberal vrea puterea, ori cum și ori cînd. Partidul conservator vrea, mai înainte de toate, fericirea Patriei.

Procesul de astă-zi

Un nou și infam capitol din școala urei condusă de d. Haret, se desbate astăzi de către consiliul permanent al instrucțiunei publice.

Cu procesul d-lor profesori Ghibănescu, Patriciu și Tilenski, d. Haret, cu colaborarea întregului său stat-minor de răutăcioși, vrea să facă paradă foarte mare: s'au făcut pentru înscenarea acestui proces, anchete, supra-anchete și anchete complimentare; toți inspectorii, cei generali și cei sub-generali, au fost însarcinați să acuze, iar prin ziarele colectiviste, cele cari au îmbătrînit în rele și cele cari aspiră la aceeași calitate, s'a scris, în preziua procesului, cam ce urmărește ministrul cu procesul acesta.

Ce urmărește ie foarte transparent cînd ne gîndim cine sunt acuzații și ce gînduri are d. Haret cu acei profesori ne-colectiviști, ale căror decrete nu pot fi anulate.

D. Ghibănescu, pentru care s'au făcut vre-o trei rînduri de anchete, în lipsa lui se 'nțelege, este unul din directorii „Opiniei“. un ziar care a luptat și luptă contra ticăloșiilor haretiste. D. Ghibănescu a fost în două rînduri deputat și are, precum și merită, o situație strălucită în partidul conservator.

D. Patriciu, care face politică la Bîrlad, ocupase, sub ultimul minister conservator, un post important în ministerul școalelor și ca atare, trebueste distrus.

Iar d. Tilenski, din partidul conservator și el, a fost membru în comisia de înaintare pe loc și, prin urmare, trebueste pedepsit.

Cu toate aceste pacate, însă, cei trei acuzați sunt d'intre profesorii cei mai de seamă și atît faptul acesta, cît și acela că, de și conservatori, au poziții insemnate în partidul lor, ar fi trebuit să facă pe cei de la ministerul școalelor, ca la anchetele lor să fi chemat și pe „acuzați“.

Sentimental colegial, sentimentul de dreptate și de echitate și, mai presus de toate, acel esențial sentiment de delicatețe— profesori conservatori acuzați de profesori liberali—ar fi trebuit să îndemne pe cei însărcinați cu ancheta, s'o facă în prezența învinuiților.

Dacă astfel se procedează la judecătorul de instrucție, de ce nu s'ar face tot astfel și în cercurile culturale?

Dar s'a lucrat pe furișatele, s'au smuls mărturii și astfel s'a înjghebat o mare infamie.

Un inspector școlar a declarat chiar, cu luni înainte, care va fi hotărîrea comisiei saperioare de judecată.

Această hotărîre noi o așteptăm cu tot sîngele rece, căci ori care va fi el, cei trei acuzați nu vor putea ieși nici triumfători, nici învinși; calomnia ticăloșilor, chiar dacă ea prinde, nu poate atinge pe cei sus puși, nici nu triumfă cine-va contra unei asemenea calomnii.

Dar calomnia d-lui Haret și a acoliților sei, a diverșilor Spiridoni și Constantinești, va fi resbunată la vreme.

Ticăloșii aceștia trebue anulați— în interesul suprem al școalei.

Să inceteze odată

Infamiile și insanitățile aruncate de un corespondent din Iași ziarului „*Viitorul*“, care în setea de scandal le-a publicat, nu sunt pronunțate pentru prima oară.

In ultima întrunire naționalistă, d. A. C. Cuza, profesor universitar și mai ales profesor al facultății juridice, a vorbit în fața mulțimei venite, în aceeași termeni ca și corespondentul „Viitorului“.

A spus că atît în afacerea Rapaport cît și în afacerea fraților Kaufman de la Vlădeni, Curtea de apel a avut o conduită indulgentă, căci acești „*cinci feți logofeți*“ cu păr de aur—expresia e a d-lui profesor Cuza—cu care caracteriza pe membrii Curței, erau mituiți de o anumită personalitate politică și vînduți evreilor.

Am relevat la timp aceste atacuri nebune și am atras atenția magistraturei asupra lor. Nu s'a făcut nimic. Nu s'a intentat nici o acțiune acestui distins profesor care și-a făcut o profesiune în a insulta tot în această țară, în aplausele unei mulțimi avide de scandaluri.

Indrăsneala sa a avut succes. S'a găsit bine înțeles cît-va timp în urmă, ca și un alt domn să scrie aceleași lucruri și s'a găsit o gazetă ca să le publice.

Cum nimic nu s'a făcut primului domn așa nu se va face nici celui de al doilea și nici gazetei care a pus la îndoială onestitatea magistraturei noastre.

Și aceste lucruri se petrec numai în țara noastră căci nicăeri ca la noi nu există o anarhie mai mare și o mai mare lipsă de ordine. Se pot insulta toate instituțiile, se poate bîrfi toți oamenii de seamă, se poate tîri în mocirlă tot ce este sfînt și nimeni nu va protesta. Și dacă se pretează unor atari manopere oameni declasați—e rușinos ca un ziar oficios al unui partid să publice insanitați de felul acelor publicate mai eri la adresa înaltei curți de apel.

Inchipuiți-vă cum trebue să își represinte străinătatea magistratura noastră după dările de seamă a reuniunilor politice în cari vorbesc d. A. C. Cuza și N. Iorga și după articolele din ziarele oficioase ale guvernului! Ce spectacol li se desfășură în fața lor cetind că pînă și magistratura e o întreprindere politică în care foștii miniștri pot dicta!

Și dacă vina e a celor ce vorbesc și scriu, vina e și a nepăsărei și toleranței noastre. Trebuesc loviți acești domni de însăși magistratura, trebuesc tîriți în fața legilor acești domni și pedepsiți, condemnați pentru infamiile lor—se va hotărî și la noi o ordine și se va ști respectul ce trebuesc purtate înaltelor noastre instituțiuni.

Așa vom crea o mentalitate mai europeneasca și ne vom scapa de aceste sălbătecii morale care ne-au înveninat apucăturile și ne-au distrus caracterele.

CATE-VA NOTE

Ultima din definițiuni.

— Expropierea silită pentru izlazuri este aproprierea entusiastă între 2 partide istorice.

*

Viitorul a anunțat eri că comitetul executiv al partidului liberal s'a întrunit în soaloanele clubului conservator.

In acea seară fruntașii partidului conservator s'au întrunit în saloanele consiliului de miniștri, sub presidența d-lui Sturza.

Prima zi în care, în țara Romînească, n'a existat opositie.

*

Marele eveniment politic: opositia expropriată de guvern și vice-versa, s'a petrecut, prin o curioasă coincidență, in preziua Apostolului Andrei, cînd potrivit datinei, oamenii își ung ușile și ferestrele cu usturoi, ca să nu vie s'rigoii.

Ori, tot potrivit datinei, în dicționarul colectivist strigoii îs conservatori, așa că este sigur că, de astă dată, ușile și ferestrele ministerului de interne n'au fost unse cu usturoi: ci au fost larg deschise—ușile—ca să intre strigoii.

OAMENI ȘI LUCRURI

CAFENEAUA

Intre „mahalà“ și „salon“ — stă cafeneaua. Sub denumirea de „mahalà“ înțeleg lumea unde se clevetește, după cum în comedia lui Eduard Pailleron salonul elegant este „lumea unde ți se urește“. Astăzi această din urmă categorie, lumea bună unde-și exercită acțiunea de clevetire „Marele Galeotto“ din drama lui Echagaray încape foarte bine, și în mare măsură, sub aceeași categorie a celora care practică și iubesc «mahalagismele“, cari ajută la grabnica răspîndire și popularizare a vre-unei legende în circulație, a vre-unei povestiri scornite. Singura condiție e ca această poveste să fie îndreptată în potriva cuiva, să poată avea de urmare a „compromite“ pe cineva, cu cît mai cunoscut, cu atît mai bine.

Dar un loc cu totul însemnat — ca să nu zicem onorabil—în această operă socială a bîrfelilor și personalităților îl ocupă, netăgăduit, cafeneaua. Sunt diferite genuri de cafenele, după cum sunt destinate ca loc de întîlnire a lumei politice, a funcționărimei, a pensionarilor, a intelectualilor, a plictisiților, sau numai a negustorimei cu cortegiul ei de oameni de afaceri, curtieri, misiți și — last not least — de chelneri. Toate acestea însă se cuprind, de fapt și cu dreptate într'o singură denumire ganerală și alcătuesc o singură lume: cafeneaua, avînd numai un număr de varietăți, de la clubul elegant, unde se joacă sute de mii de lei pînă la cafeneaua calică unde între un joc de domino cu gologani mărunți, se pun la cale mici daraveri negustorești. Pretutindeni însă în rîndul întâiu își urmează funcțiunea ei tradițională, acea vastă operă socială,—clevetirea.

De cîte ori un ministru e pe cale de a pune mîna pe o afacere „de milioane“; de cîte ori vr'o damă din societatea bună e „pe cale“ de a-și părăsi barbatul; de cîte ori vr'un mare comerciant „are de gînd“ să aranjeze un faliment; de cîte ori are loc o discretă întîlnire pe stradă, eroii crezîndu-se neobservați și neștiuți de nimeni; de cîte ori în sfîrșit se petrece vre-un mic eveniment menit a surprinde ori a emoționa orașul,—de atîtea ori „cafeneaua“ intră în rolul ei: ea știe și află toate, ea vede și mai cu samă prevede toate; ea este adevăratul ziar de publicitate, este cinematograful care înregistrează și redă la rîndul ei imaginea trăită a tot ce se mișcă în oraș. Intre un pocker și un maus ori între țigară și cafea,—totul e spus, totul e judecat, totul e tălmăcit; acolo este leagănul legendeler, originea clevetirilor, și de multe ori mormîntul multor victime ale trebuinței mari sociale de a ponegri, de a distruge, de a crede în adevărul bîrfelei.

...De cîte ori treceți dinnaintea ferestrelor albe ale vre-unei cafenele pline, întoarceți capul: e grajdul lui Augias și cine nu are puterea lui Hercule riscă să fie înveninat, distrus de miasme....

Rodion

Dreptul copilului

Scenă din comedia lui Menander, găsită mai dăunăzi *)

PERSOANE

Syriskos, cărbunar, sclav,
Daos, păstor de oi, sclav;
Smikrines, un cetățean din Attica.
Femeia lui Syriscos cu un copil în brațe

(Loc: Sat, într'o localitate cîmpenească, în Attica), (Timp: Sfârșitul veacului al IV-lea p. Chr.)

(Syriskos și Daos, amîndoi foarte sărăcăcios îmbrăcați în piei de capră, s'au întîlnit întîmplător în sat și s'au apucat îndată la ceartă. Femeia cu copilul stă îndărătul lui Syriskos. Peste puțin vine Smikrines și trece pe lîngă dînșii.—).

Syriskos.—Eu dreptul meu îl cer!
Daos.— Ești Sykophant
Și ceri ce nu-i al tău.
Syriskos.— Un om de bine
Să judece'ntre noi.
Daos.— Mă prind. Să mergem.
Syriskos.—Pe cine-alegi?
Daos.— Tot una-i, cine-o fi.
Un prost am fost de-am împărțit cu el!
Syriskos.—Pe ăst 'de vine'l vrei ca jude?
Daos.— Fie.
Syriskos.—Rugămu-ne frumos... ai, poate, vreme...
Smikrines.—Hm! Pentru voi? Dar ce-i?
Syriskos.— Avem o ceartă.
Smikrines.—Nu-mi pasă mie.
Syriskos.— Căutăm un jude
Drept nepărtinitor. De-ai vreme
Impacă cearta noastră.
Smikrines.— Bre! dar mîndră
Pereche mai sînteți! La judecată,
Frumos e să veniți în piei de capră?
Syriskos.—Nu, fără doar... ci uite — cazul nostru
E scurt și lesne priceput. Primește!
Și nu te socoti prea sus—părinte...
Căci ori și unde'n lume, mai la urmă,
Dreptatea trebue să 'nvingă; iar acela
Pe care-l poartă'n cale întîmplarea,
Ținut e să-i ajute. Fericirei
Intregei omeniri, așa-i slujește.
Daos.—Grăește ca din carte! Pentru ce
Am împărțit cu el?
Smikrines.— Imi veți urma cuvîntul
Ori cum va fi?
Syriskos.— Nici vorbă.
Smikrines.—Bine dară.
Primesc. De ce să nu? Tu ce-ai tăcut,
Vorbește 'ntâi.
Daos.— O iau de mai 'nainte.
N'oiu spune cearta numai. Vei pricepe
Mai lămurit așa. Or fi trei zeci de zile...
Colo'n pădurea deasă ce se'ntinde
Hăt pînă'n sat aproape—părințele—
Păsteam eu singur oile. Acolo
Găsesc un prunc, sărmanul, lepădat,
C'o salbă'n jurul gîtului și multe
De acestea încă..,
Syriskos.— Vorba e de ele.
Daos.—Eu glăsuiesc.
Smikrines.— De'l mai oprești vre-odată,
Bastonul meu te-o face s'amuțești!
Daos.—Așa e drept!
Smikrines.— Urmează.
Daos.— Bine dară...
L'am ridicat, l'am dus la mine acasă,
Voiam să'l cresc—așa gîndeam întâi.
Dar cînd la noapte, precum face—ori cine,
Cu mine însu-mi sfătuiam, gîndii din nou:
La ce să'ncarc povara'mi și cu grija
De-a crește pruncul? Unde să iau banii?
Doar griji îmi poate aduce și necazuri...“
Așa gîndeam. In zorii zilei iarăși
M'aflam la paza oilor; cînd dînsul—
E cărbunar—veni să-și taie lemne.
Adese l'am văzut și-am stat de vorbă
Nu rare ori. Văzîndu-mă pe gînduri,
Ce trist eram, mă'ntreabă: „Ce ai Daos?“

*) Fragments d'un manuscrit de Ménandre publiés par M. Gustave Lefebure. Le Caire Imprimerie de l'Institut Français d'archeologie orientale, 1907.

—„Ce am? „răspund“ am fost un tont“ şi-i spun
Ce-a fost. cum l'am găsit, cum l'am luat.
Abia sfîrşii şi iată'l mă imploră:
„Norocul înflorească-ţi Daos, dă-mi
Copilul mie! Dacă speri s'ajungi
Vre-odată liber, fericit...Soţia-mi dragă
M'a dăruit cu'n copilaş—şi mi-a murit!..»
Col'o-i nevasta'n braţ cu băeţelul.
Smikrines.—Syriskos, l'ai rugat?
Syriskos.— Da.
Daos.— Toată ziua
Nu mă slăbea şi rugilor ferbinţi
Cedat-am. El, luîndu-şi copilaşul,
Plecă viaţa binecuvîntîndu-mi.
Imi strînse mîna mult şi-o sărută.
Smikrines.—Aşa-i? Făcut'ai astfel?
Syriskos.— Da.
Daos.— Plecă.
Şi iată'l iarăşi, vine cu nevasta-i,
In cale mi se pune şi îmi cere
Să-i dau în mînă tot ce-avea copilul,
Cînd l'am găsit, cu sine—o nimica,
Ia, o nimica toată—şi se'ncruntă
Că nu voiesc păstrîndu-mi lucrul mie.
Eu cred să fie vesel că i-am dat
Ceva măcar, mişcat de rugi şi lacrimi.
Că nu le-am dat pe *toate*, nime'n lume
Nu are drept să-mi ceară socoteală.
De-ar fi făcut-o Hèrmes, amîndoi
Să fim părtaşi găsirii, drept era
Să am o parte eu, o parte el!
Ci dacă sînt eu singur găsitorul,
Iar tu nici faţă n'ai fost, vrei acum
Să-ţi dau eu ţie totul, mie însumi
Ne'ngăduind nimic? Aşa e cazul:
Eu, din ce-a fost al meu, de bună voîe
Ţi-am dat o parte. Dacă vrei s'o ţii,
Noroc şi sănătate; dacă nu,
Şi-ţi pare rău—poftim de mi-o întoarce.
Nici mie, tu nu mi-ai răpit nimic
Nici ţie, eu. Dar tu vrai *totul*: *Una*
Din părţi ca dar şi *parte* cu deasila.
Se poate asta? Mi-am sfîrşit cuvîntul.
Smikrines. — Auzi tu? L'a sfîrşit. Vorbeşte tu:
Syriskos.—Vorbesc. Cu totul singur, omul ăsta
Copilul a găsit. Şi pînă'n capăt
E dreaptă povestirea. 'Ntocmai, tată,
Aşa era. N'o mint. Rugat'am mult
Şi-am plîns pîn'mi l'o dat. E drept şi asta.
Un alt păstor, ce-o ştie de la dînsul,
Tovarăşu-i, mi-a spus că la copil
Găsit'a şi podoabă. Ca s'o ceară
S'a 'nfăţişat acum copilul însuşi;
Femeie, dă mi'l mie! „Salba“ zice,
„Podoaba recunoaşterii redă-mi-o!
Căci fostu-mi-a spre 'npodobire mie
Şi nu spre 'nveselire ţie dată.“
Aceleaşi vorbe zic şi eu, tutorul.
Tu m'ai făcut tutor, căci mi l'ai dat.
Dar tu, părinte, 'mi pare, hotărî-vei:
Podoaba cea de aur—ori mai ştiu eu—
Copilului găsit o să-i rămîie
Cum vrut'a măsa—fie cine-o fi—
Sau omului ce-i scoase şi cămaşa,
Că-i găsitorul bunului străin...
De ce-am cerut aşa tîrziu podoaba,
Şi nu de la 'nceput? Nu fuse încă
Sub ocrotirea mea. Doar pentru el,
Sărmanul copilaş, vorbesc acuma.
Nimic nu vreau şi nu cer pentru mine.
Şi graţia lui Hérmes? O, amice:
Să nu găseşti nimic, cînd lîngă lucrul
Găsit, fiinţa-i cărei aparţine!
Nu-i „a găsi“; aceasta-i-a „răpi“!
E furt! Şi-acum gîndeşte, părinţele
E poate dintr'o viţă mai aleasă
Ca noi. Şi-atuncea treaba noasrtă-aicea
Prea'ngustă-i va părea şi din născare
Se va simţi pornit spre alte treburi,
Ursite celui liber: vînătoarea
De lei şi meşteşugul armelor şi învingeri.
Văzut'ai tragedii şi tu, la jocuri;
Şi ne'ndoios cunoşti şi tu povestea
Lui Pelias şi Neleus. Pe-aceştia
I'a fost găsit un biet moşneag sărman,
Păstor şi el şi'nvesmîntat ca mine
In piei de capră. Cînd văzu moşneagul
Că-s amîndoi de viţă mai aleasă
Le povesti ce fel i-a fost găsit
Şi le dădu şi-o geantă ce-ascundea
Comori de nestimate scule
Şi iat'aşa li-a fost aflată viţa,
Şi din păstori de capre-ajuns'au regi!
De-ar fi căzut în mînile lui Daos,
Ar fi vîndut pe zece drahme geanta,
Iar nobilii copii, de neam regesc,
Necunoscuţi ar fi trecut prin viaţă.
Deaceia nu se poate eu să cresc
Pe-acest copil, în vreme ce podoaba
Ce'ascunde'n ea norocul, viitorul,
Nădejdea lui, s'o risipească Daos.
Şi nu s'a întîmplat, ca printr'o salbă,
Logodnicul—la vreme potrivită
Şi nu s'a întîmplat să-şi scape fiul
Pe sora-sa'n logodnica-i să-şi vadă?
Pe mamă-sa şi fratele pe frate
De moarte şi pericol? Necunoscută
E soarta omenească. Şi'npotriva
Primejdiilor multe, nevăzute,
Cuvine-se'ntărire să-i aducem
Pe cît e cu putinţă. „De n'o vrai,
Poftim de mi-o întoarce“ zici şi crezi
Că nu-i răspuns. Şi totuşi nu e bine
Şi nu e drept. De-i verba să-mi dai salba
Tu-mi cei copilul înapoi, să poţi,
Ne'mpedecat, răpi din nou, vreodată
Ce-a mai ascuns norocul pentru el.
Am isprăvit. Şi-acum îţi vine rîndul
Să judeci.
Smikrines.—Lucru-i limpede. Ce-a fost
Găsit atunci, cu pruncul laolaltă
E tot al său.
Daos.—Şi pruncul? Cui se cade?
Smikrines.—Pe Joe! Ţie nu! care-ai răpit
Ce-a fost al său; ci lui că l'a luat
Sub blînda-i ocrotire!

tradus de **Enric Furtună**

„Opinia“ în Trg.-Ocna

In ziua de 25 Noembrie curent, a avut loc, în casele d-lui M. Pastia, o consfătuire a grupărei partidului conservator din localitate.

S'au pus în discuţiune faptele arbitrare săvîrşite de administraţia actuală a comunei.

Dl. *M. Pastia*, a arătat cum pînă în present, ad-ţia comunală, nu numai că nu a făcut nimica pentru îmbunătăţirea oraşului, dar a cheltuit şi banii adunaţi de conservatori pentru acest scop.

Dl. *N. Ionescu*, avocat, a aratat deasemenea nedestoinicia actualei administraţiuni comunale, care lasă oraşul fără lumină, pretextînd că nu are gaz! Şi a dovedit că numai o propagandă vie printre cetăţeni va putea întări gruparea ca în ori-ce moment să putem da o luptă în contra acestei colectivităţi şi să îi alungăm din capul comunei ca pe unii ce nu sunt apţi să conducă trebile acestei comuni.

Dl. *P. Fabius*, avocat, după ce a aratat procedeul ilegal ce a întrebuinţat administratia actuală ca să vină în capul comunei şi cum în preziua alegerei poliţia a arestat pe paşnicii cetăţeni cari erau bănuiţi numai că vor vota cu opoziţia, a vorbit despre faptele arbitrare săvîrşite de edilii comunei şi în culori vii a descris modul cum se distruge pădurea *Măgura* singura podoabă a oraşului unde visitatorii băilor în timpul verei îşi fac cura de toate zilele; şi cum comuna începînd să o tae pentru a întrebuinţa lemnele atît pentru încălzitul primăriei cît şi a vinde la toţi favoriţii, va aduce cele mai mari daune băilor comunei prin distrugerea acestei păduri.

Vorbind mai departe, dl. Fabius, a arătat apoi cum edilii pricep a conduce gospodăria comunei, mutînd piaţa de lăptării şi legume mai întăi într'un loc unde e plină de murdării şi necurăţenii şi apoi a dus-o departe de centru în locul primăriei vechi, făcînd mari dificultăţi oamenilor pentru tîrguială. Incheind d. Fabius face apel la unirea şi propagarea printre cetăţeni arătînd cele săvîrşite de edilii comunii pentru ca uniţi şi numeroşi vom putea da lupta spre a-i alunga din capul comunei.

Inainte de a se sfîrşi consfătuirea, Sfinţia sa Economul Părintele Arghir Goagă a propus ca să se delege din comitetul executiv al grupărei conservatoare din Tg.-Ocna pe dl. Mihai Pastia ce preşedinte activ al întregei grupări, şi adunarea în unanimitate a admis această propunere.

Dr. Văideanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Struna zilei va avea astăzi onoarea de a compare în faţa juraţilor iaşani pentru că a îndrăznit să se atingă de partea cea mai... senzibilă—omul e senzibil prin ceea ce *nu* are—a unui celebru antiepigramatist.

Cetitorii noştri o cunosc şi nu e nevoie să le mai repetăm că „Struna zilei“ a ziarului „Opinie“ nu face politică, ci cel mult se mărgineşte a da din cînd în cînd peste... nas vre unui politician la ordinea zilei, ori să înregistreze partea comică a evenimentelor curente. Că se întîmplă să supere ori să jignească pe cineva, e posibil; ba cîte odată aceasta îi este şi menirea şi tendinţa. Dar ca de aici să facă cine-va motiv de procese la juraţi şi să vadă într'o strofă epigramistică o... calomnie, asta e curat de rîs şi de aceea vom discuta lucrul mai pe larg în numărul viitor! Până atunci, curagiu; struna mea. Magistraţii şi juraţii noştri sunt, înainte de toate, oameni de spirit şi nu te vor osîndi!...

*

Intre candidaţii la catedra de Istoria Filosofiei vechi şi Etică, vacante la Universitatea din Iaşi este şi d. Ioan Petrovici, conferenţiar de filosofie al acestei facultăţi.

D. Petrovici a ştiut în tot timpul de cînd are însărcinarea de a face cursul de filosofie generală, să îşi mărească numărul auditorului său şi să îşi dobîndească o popularitate între studenţii nu numai ai facultăţei de litere şi filosofie dar şi al celor l'alte facultăţi. D. Petrovici e un excelent causeur şi ştie a da cursurilor sale o formă atractivă pe cît de interesantă cea ce se cere în special unui bun profesor.

D. Petrovici are de alt fel un însemnat număr de lucrări originale care îl pun în fruntea celorl'alţi candidaţi cări au presentat doar lucrări negative, dări de samă sau recensii de lucrări filosofice. Lucrările d-lui Petrovici au fost de astfel primite atît de presa noastră specială cît şi de presa străină în mod foarte elogios, recunoscîndu-le un spirit original şi o eruditie aleasă.

Intre aceste lucrări strînse într'o voluminoasă carte „Cercetări filosofice“ cităm următoarele: Rolul şi însemnătatea filosofiei.—Definiţia filosofiei.—Despre Metodă în filosofie.—Filosofie şi Religie.—Filosofie şi Psichologie.—Istoria filosofiei—Monismul [experienţei pure.—Puterea normativă a moralei.—Filosofia Naţionalismului. etc. etc.

Meritele d-lui I. Petrovici se vor impune şi credem că îl vom vedea ocupînd cu tot atît succes catedra de filosofie veche şi etică, cu care a îndeplinit şi însărcinarea de conferenţiar.

E nevoie de un erudit la facultatea noastră de litere şi filosofie şi universitatea va face o achisiţie fericită în cel mai destins candidat al ei.

*

Atragem luarea aminte asupra bucăţei literare din pagina întăia: „Dreptul copilului“. Nu de mult s'au regăsit un număr de bucăţi literare de ale vechiului poet grec Menandru, între care şi aceea pe care o publicăm astăzi. E o lucrare plină de miez şi de înţelepciune antică vrednică de cunoscut şi de meditat.

*

Eri după amiază a avut loc la şcoala „General Adrian“ din strada Sf. Vineri din Bucureşti, o consfătuire provocată de d. profesor secundar Bogdan Duică, asupra „Metoadei de alcătuit abecedarele“.

Au luat parte numeroşi membri ai corpului didactic primar urban din Capitală.

D. Bogdan Duică a expus în liniamente generale, principiul care trebue să primeze la întocmirea abecedarilor şi căruia autorii ar trebui să-i dea precadere: principiul (metoda) cuvintelor normale, în ce priveşte scrisul şi cetitul.

In discuţiunea acestui principiu, d. Ciocîrdea, fost revizor şcolar, a arătat că metoada preconizată de d. Bogdan Duică a fost utilizată încă acum 15 ani în abecedarele institutorului Haiducescu.

D-sa e de părere ca, la întocmirea abecedarilor, să nu se mai copieze aidoma lucrările similare străine, ci să se dea o nuanţă naţională fondului abecedarelor.

In urmă continuarea discuţiei a fost amînată.

*

D. Al. Davilla, directorul general al Teatrului naţional, va sosi la 4 Decembre în oraşul nostru.

*

A apărut No. 11 din „Arhiva“ cu următorul sumar:

Riria.—1907, spre iarnă. Dor hain. Frunză verde, (versuri).

Dr. I. Duscian.—Nazrainenii.

A. D. Xenopol—St. Popescu.—Asupra picturei.

Dr. Aug. Scriban. — Alt dicţionar al limbii romîneşti.

Catou Theodorian.— Crucea mişelului (schiţă).

T. T. Burada.— Inceputul teatrului în Moldova (critică teatrală de T. Codrescu şi D. Gusti. Stagiunea din 1845).

G. V. Botez. — Samariteanca. Evanghelie în 3 tablouri, în versuri de Edmond Rostand (traducere).

Cronica—Gh. Pascu.— Zeitschrift für romanische Philologie 1907. Romania 1907. Cursurile d-lui N. Iorga la universitatea din Iaşi. Un mod de a combate.

*

STRUNA ZILEI

LA JURAŢI!

Astăzi se judecă la Curtea cu juri procesul intentat ziarului «Opinia» pentru o «strună...»

Strună, azi nu rîzi cu graţii,
Nici nu judeci, nici nu muşti...
Ci, păzită între puşti,
Azi te judecă—juraţii!

Informaţii

După o ultimă dispoziţiune M. S. Regele va fi reprezentat la funerariile defunctului Rege Oscar al Suediei, prin A. S. R. Principele Ferdinand şi prin d. A. Beldiman, ministru plenipotenţiar.

—

Confratele *Ordinea* este autorizat să publice comunicatul ce urmează:

Ziarul „Viitorul“ continuă a se lăsa mistificat de corespondentul său din Iaşi.

După excluderea d-lui Băddăreu, din partid, din primele corespondenţe, a venit gravul conflict dintre d. Băddăreu şi Matei Cantacuzino, clientela căpătată prin manopere etc, din ultima corespondenţă.

Fiindcă din nenorocire în starea noastră şi mistificările pot forma legende, suntem autorizaţi a da cea mai formală desminţire a invenţiunilor calomnioase cuprinse în citata corespondenţă a ziarului „Viitorul“. D. Băddăreu pledează *înaintea instanţelor judecătoreşti şi nu vorbeşte nici cu clienţii despre judecători nici cu judecătorii despre clienţi.*

—

Ministrul şcoalelor a întocmit un regulament pentru comisinnile de judecată de pe lîngă acest minister.

La cele două comisii de judecată din Bucureşti şi Iaşi, compuse din cîte un profesor universitar şi doi membri ai Curţei de apel, ministerul va fi reprezentat de cîte un inspector sau revizor şcolar.

Membrii corpului didactic trimişi în judecată vor putea fi asistaţi de un membru al corpului didactic iar cei care nu vor putea asista la proces îşi vor putea trimite depoziţia lor în scris.

Dezbaterile vor fi secrete iar hotărîrile definitive.

Cei condamnaţi cu escluderea din învăţămînt vor putea cere ministerului revizuirea procesului cerere pe care ministerul o va supune judecăţei consiliului permanent.

—

Demisia d-lui D. Dimitriu, din postul de ajutor de judecător dela Tg.-Frumos, a fost primită de minister.

—

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate şi a inspectat pe ofiţerii de la comandament.

—

In astă-seară va avea loc la cercul militar prima agapă a ofiţerilor din regimentul 13 Stefan cel Mare.

La această agapă ofiţerii vor lua parte împreună cu soţiile lor.

—

Acum cîteva zile unui zidar, I. Abramovici, care lucra la cantonul de lîngă gară i s'a furat suma de 100 lei.

De oarece în legătură cu acest furt există un fapt senzaţional, vom reveni pe larg în numărul viitor.

—

Astăzi urma să aibă loc solemnitatea inaugurărei ospătăriei „Iordache Popovici“.

Epitropii, însă, au renunţat la orice solemnitate şi ospătăria a început să funcţioneze de azi. Se ospătează studenţii şi elevii saraci, care erau întreţinuţi de epitropie.

—

Astăzi a avut loc celebrarea căsătoriei civile, a drăgălaşei domnişoare Mariette Gheorghiu cu tânărul Mihail M. Bogdan.

—

※ Astă-seară, Sîmbătă, mare serată la Teatrul Circ Sidoli, a noului Cinematograf Pathé Frères Paris. Pentru ultima oară: Teatrul de câni şi maimuţe, Briganzii Americei de Nord. Cain şi Abel. Viaţa şi moravurile în Smirna, Feraria infernală, Fuga după rival etc.

Toate scenele acestui program care rulează pentru ultima dată în astă seară sunt din cele mai instructive şi amuzante.

Duminică 2 Decembre, programa spectacolului va fi complect nouă cu desevîrşire schimbată şi spectatorii vor putea admira pentru întăiaşi dată o noutate senzaţională, şi anume: Barbe-bleue (Barbă-albastră) celebra operetă a lui Offenbach, în tot întregul ei cu scenăria complectă va rula pe pînza cinematografică,

DIVERSE

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie al Moldovei şi Sucevei se va reîntoarce mîine dimineaţă în localitate.

— Toate şcoalele primare şi secondare din localitate vor lua vacanţie în vederea sărbătorilor Crăciunului, în ziua de 22 Decembrie.

— La Bucium s'a ivit epidemia de scarlatină, iar desinteria s'a stins la Cucuteni.

Un semn al timpului

Timpul cu psihologia lui de astăzi, decolorată şi desbrăcată de interes, denaturează caracterele, aşa în cît viaţa a devenit o adevărată comedie modernă şi merită acest nume cu adevărat.

Scriind aceste rînduri fără premeditare, zic ce ştiu, dar nu vin să fac proces naturei omeneşti, să duc o campanie cu codul penal, fiindcă ele nu fac mare onoare spiritului de astăzi.

Noi trăim în un timp cînd conştiinţele în bună parte se vînd şi se cumpără; văd multe şi ştiu multe, şi cu toate acestea din cauza unor consideraţiuni de un ordin profesional trebue să tac.

Astă-zi se pare că am ajuns mai mult ca nici odată bolnavi. S'a petrecut la Botoşani ceva ne mai cunoscut până acum, ale cărei consecinţi ne dau de gîndit fiindcă morala modernă scade, iar ruşinea creşte. Pare că văd prin gîndire fapte ce nu pot intra în cadrul spiritului uman şi mă cuprinde un sentiment de tristeţă generoasă, aşa că nu ştiu unde să'mi ascund faţa de ruşine. E de mirat cum d. Ciulei nu a avut un sentiment de ruşine sau teamă că va fi blamat.

S'ar părea că un capriciu al naturei a redus la minimum posibil materia cerebrală ce domnează acel corp destul de desvoltat, care să nu lucreze de cît prin forţa instinctului, consumîndu-se în dorinţa de a face avere. Aceasta să fie oare secretul entităţei sale morale?

Niciodată n'am văzut o conduită mai imprudentă, mai inconştientă şi mai puţin creştinească. A-ţi bate joc de spiritul public ca de o insectă e o ironie prea excesivă.

Dar iarăşi niciodată gestul unui membru din familia sinucisului nu mi'a părut mai sincer, mai înţelept, mai cavaler şi desinteresat fără să suprime dificultăţile succesului.

Aşa e în lumea asta, unii îşi perd sufletul, alţii onoarea. Nu ştiu care din doi a nimerit'o mai bine.

In adevăr, a lua în serios dispoziţiile unui bolnav cum e în cazul ce ne preocupă, însamnă să fii făcut ca şi el, din aceeaşi umilinţă, aceiaşi tristeţă şi din aceeaşi amărăciune.

Fiecare e liber în ce priveşte existenţa sa fisică, dar d. Ciulei, ca amic, care era iniţiat în secretele cele mai intime ale gîndirei sinucisului, trebuia conform principiilor fundamentale ale doctrinei creştineşti să fi fost mai uman şi să'l fi împedecat de a muri.

*

Care sunt elementele morale tradiţionale ce ar putea să se opue curentului spre a ne scapa de robia banului? Care sunt mijloacele de opus contra acestor infirmităţi morale ce scoboară pe om la rangul de marfă şi îl dau cu un pas înapoi?

Eu nu pot perde speranţa fiindcă în bogata natură sunt remedii alăturea de boală şi nu ne lipseşte de cît voinţa.

Sub influenţa unei impresiuni pernicioase, o criză morală atît de gravă reclamă o cură definitivă. Aceasta e o necesitate, e o obligaţie ce ni se impune.

Să nu ne consolăm dacă sunt cazurile numai sporadice pentru că ele pot deveni contagioase. Exemplele trecutului ne sunt proaspete în memorie.

Imprudenţa d-lui Ciulei în calitate de magistrat constitue un act de autoritate culpabil ce nu poate scapa pedepsei ca infracţiune a legilor.

El trebuea să stea închis în cercul atribuţiunilor legislative, a căror prescripţiuni se respectă. Critica actelor de autoritate este permisă cînd degenerează în provocaţiune directă, neţinînd seamă de legi. Această regulă trebue aplicată d-lui Ciulei ca oricărui cetăţean, sub pedeapsă de a fi anulat o procedură, căci este o responsabilitate ordinară în această materie.

Toţi oamenii, ori care ar fi profesiunea lor, sunt egali înaintea legei.

Un magistrat trebue să aibă calităţi morale care să impună respectul, şi toată energia lui să fie comandată pentru o egală repartiţie de dreptate în distribuţiunea binelui social, fără regret, fără idei preconcepute. Magistratul nu'i omul nimănui, ci omul timpului şi al ţărei sale. Aceasta'i problema cea mai nobilă şi mai sfîntă pe care el trebue să o resolveze toată viaţa.

Noi nu putem confunda magistratura cu administraţia pentrucă în justiţie se face o selecţiune, pe cînd în administraţie aparenţele sunt de ajuns, aşa că prin o uşurinţă instinctivă iei cîte pe unul care a suferit diverse curente ce s'au succedat şi'l adoptezi ca o persoană de împrumut.

Magistraţii formează un grup mai mult ca o familie, ei pot fi din regiuni diferite, din medii deosebite, fiecare poate vorbi după temperamentul său şi a urma preocupaţiile familiare spiritului său, avînd gustul manierelor, un oare care sens aristocratic; avînd a-şi consuma dorinţa în studiul legilor şi avînd raţiunea dreaptă ca o linie geometrică.

Cînd arunci privirile în patria jurisconsulţilor, şi ai un ochiu făcut pentru observaţie, vezi Berlinul ca centru privilegiat ce prezintă magistratura ca o lume unică, pe care dacă o admir fără măsură, am o laudă fără motiv.

Stima pentru profesinnea de magistrat respiră orgoliul naţional, ideea de superioritatea lui mă face să contund în acelaş amor solul cu justiţia.

Justiţia este simbolul înţelepciunei, în această privinţă vedem după cum am zis Berlinul, Hegemonia Europeană, care confirmă în zilele noastre încă vechiul dicton: „avem judecători la Berlin“.

Noi care avem un trecut atît de scurt, nu ne putem compara cu ei, şi dacă se văd ici colea cîteva erori regretabile ele sunt trecătoare.

Mi se va obiecta poate după cum unii au buna voinţă a zice pe un ton dogmatic profesoral, că d. Ciulei care poate servi ca antiteză, a răspuns afirmativ; că nu ne-am schimbat nici modificat prin această dureroasă întîmplare din Botoşani.

Eu m'aş crede prins în flagrant delict de ignoranţă dacă aş cuteza nu a crede, dar a gîndi macar că nu avem inteligenţă şi conştiinţi moderne, spirite de elită şi talente de observaţie în rîndurile magistraţilor noştri.

Nu sunt linguşitor de ocazie, dar mărturisesc că am o admiraţie motivată fundamentală pentru acei magistraţi care sunt puşi atît de sus, în cît nu mă tem nici odată de căderea lor.

Dr. I. Antoniu
Bîrlad

Ultime informaţii

Aflăm că, încă de acum 2 zile, d. M. B. Cantacuzin a trimis o scrisoare direcţiunei ziarului Viitorul, *prin care protesta energic că s'ar fi pronunţat, fie în contra magistraturei, fie în contra d-lui Bădăreu, în sensul celor publicate de ziarul liberal, sau în vre-un alt sens oarecare.*

Ziarul colectivist n'a ţinut cu cale să publice desminţirea fruntaşului avocat şi om politic.

——

Noul tarif, pe zone, cu preţuri reduse, al tramvaiului din Iaai, va fi introdus cu începere de la 19 Decembrie 1907 (1 Ianuarie 1908).

Zonele se vor putea recunoaşte după nişte tăbliţe galbene ce vor fi fixate de-asupra celor de la halte şi vor fi marcate cu un Z negru.

Introducerea noului tarif se face cu titlu de încercare şi, întru cît el nu va da rezultate bune, direcţia îl va putea suprima.

—

Spuneam acum cîte-va zile că epitropii cassei sf. Spiridon au început să lucreze la budgetul pe exerciţiul anului viitor.

In primul rînd, actualii epitropi, care de la venirea lor în fruntea acestei instituţii, n'au făcut altă-ceva de cît inspecţii şi inspecţii, pentru a putea încasa diurne, — au prevăzut în noul budget sporirea diurnelor lor şi sporirea salariilor cîtor-va funcţionari. Pentru a avea aceste sporuri ştiţi la ce au recurs epitropii? — La suprimarea plăţei externilor şi la diminuarea lefurilor... gardienilor din spital, aşa că de la Aprilie viitor vor rămînea numai 3 externi cu plată: unul la spitalul central, celalt la Paşcanu şi un al treilea la Socola, iar bieţii gardieni, cari primesc mizerabila sumă de 18 lei pe lună, vor primi numai 15 lei.

Dar nu numai acestea sunt nedreptăţile ce le fac epitropii prin noul budget, — mai sunt încă multe şi le vom arata.

—

In cursul săptămînei viitoare va avea loc o consfătuire, — la care vor lua parte: preşedinţii şi vice-preşedinţii asociaţiei generale a studenţilor din Bucureşti, a societăţei „Solidaritatea", a asociaţiei generale «Uniunea» şi consulul federaţiunei Corda fratres,—în vederea pregătirei unei serii de meetinguri în favoarea acţiunei întreprinse de studenţii romîni, croaţi şi sîrbi, vienezi.

—

Cititorii îşi amintesc că astă-vară s'a comis un mare furt de timbre la palatul ad-tiv din Vaslui şi autorii au fost prinşi la Iaşi.

Ei erau: A. Ştern, un vestit spărgător şi Gr. Teleman, care după ce au comis furtul au angajat o trăsură din Vaslui, spunînd că sunt inspectori comunali, şi au venit la Iaşi.

Hoţii au fost însă prinşi la hotelul Patria de către d. şef al siguranţei Briff şi agenţii Vasiliu şi Dimitriu şi trimeşi la Vaslui. Ştern a reuşit să evadeze şi a fost prins lîngă Mărăşeşti, dar cînd era transportat spre Vaslui, a reuşit din nou să evadeze.

Eri a venit înaintea tribunalului de Vaslui procesul acestor hoţi.

Din Iaşi au fost citate următoarele persoane: P. Popovici, Pavelescu, Leibovici, Gh. Alexandrescu, sub-comisar, şi C. Andriescu, cărora Ştern le vînduse timbre din cele furate.

Tribunalul de Vaslui a condamnat pe Ştern la 5 ani închisoare, pe Teleman la 1 an şi pe birjarul care i-a condus la Iaşi, tot la 1 an, ca complice.

—

Următoarea mişcare s'a făcut pe ziua de azi în poliţia locală:

D. sub-comisar Nebuneli, de la siguranţă, a fost transferat la secţia II-a; d. sub-comisar Condurachi, de la secţia IV-a a fost transferat la siguranţă, iar d. sub-comisar Alexandrescu de la comisia I-a la comisia gărei, în locul d-lui Leahu, care trece la comisia I-a.

—

Pe ziua de 1 Aprilie arhiva statului va fi complect mutată de la palatul administrativ.

Se ştie că, până 'n prezent, o parte din această arhivă se află instalată în vechiul local al şcoalei de Arte, de lîngă societatea de gimnastică, iar acum se caută o casă care să fie boltită, ast-fel ca arhiva să poată fi aparată în caz de incendiu.

—

Ministerul de interne a cerut urmărirea potemchinistului Simion Limache, dispărut din comuna Frumuşiţa-Covurlui.

——

Prefectura judeţului Covurlui a dispus ca în termen de 10 zile, industriaşii care au în serviciul lor femei şi copii să se conformeze legei relative, comunicînd autorităţilor modul de funcţionare al stabilimentelor lor, orice introducere de maşini noi şi condiţiunile de muncă ale femeilor şi ale copiilor.

——

Se asigură că, cu prilejul trecerei la pensie, pentru limită de vrîstă, a d-lui Spiridon Stătescu, consilier la curtea de Apel din Capitală, următoarea mişcare în magistratura inamovibilă, va fi făcută în cursul acestei luni:

D. Florescu, prim-preşedinte al trib. Ilfov, va lua locul d-lui Stătescu; d. Th. Popescu-Cudalbu, preşedinte al trib. Ilfov secţia comercială, va fi înaintat prim-preşedinte şi d. Metaxa, jude sindic al tribunalului Ilfov va fi înaintat preşedinte în locul d-lui Cudalbu.

—

Pentru ziua de 6 Decembrie, a fost învitaţi de primăria comunei Podul-Iloaie, S. S. economul Stavrofor Pavel Savin rectorul seminarului şi C. Stamate—pentru a oficia, împreună cu clerul de acolo serviciul divin al bisericei s-ftul Nicolae — care-şi serbează hramul.

——

D. Gheorghe Ulmann a fost numit cu titlu provizor, ca învăţător la şcoala din cotuna Forăşti.

——

Eri după amiază d. N. Gane, primarul oraşului, împreună cu ajutorii sei d-nii P. Fântânaru şi X. Eraclide, s'au ocupat de chestia expropierilor ce se fac cu ocazia rectificărei Bahluiului.

—

Judiciare. — Dosariul privitor la presidentul Ciulei şi la servitorul Grossu, a sosit astă-zi şi a fost repartizat la cabinetul II, al d-lui jude-instructor Gr. Kessim.

— Camera de punere sub acuzare a primit astă-zi apelul negutitorului Bercu Kahane din Fălciu, care se află depus pentru bancrută.

S'au primit, în total 875 apeluri electorale, cari vor fi repartizate, în număr egal, la ambele secţiuni ale Curţei.

Probabil că până la sfârşitul lunei toate aceste apeluri vor fi cercetate.

— Se ştie că d. Lascay, fost funcţionar la consulatul austriac din Iaşi, a fost condemnat de tribunal şi, în lipsă, de curtea s. II la 15 zile închisoare şi 1000 lei pentru că ar fi violat domiciliul d-lui avocat Longinescu.

Dosariul privitor la această afacere a fost cerut, nu se ştie în ce anume scop, de ministrul justiţiei căruia i-a fost remis ieri.

— Direcţia tramvaiului din Iaşi a fost condemnată astă-zi de tribunalul s. II să plătească 10,000 lei daune şi 500 lei cheltueli, pentru că, cu prilejul deraierei tramvaiului, în Septembrie 1905, imobilul d-nei Constantin, din str. Pădure, a fost deteriorat cu ocazia acelei deraieri.

——

Invăţătorul Mihai Damir, de la şcoala din Bârleşti, cotuna Totoeşti, a fost pus în concediu nelimitat din cauză de boală.

Numitul învăţător a cerut să fie examinat de o comisiune medicală, pentru a fi reîntregrat la şcoală.

Astă-zi d. dr. Bogdan, medicul legist al parchetului împreună cu d. dr. Tudor, medicul primar al judeţului, va examina starea mintală a numitului învăţător.

——

După cum am anunţat, măcelarii angrosişti, au fost convocaţi eri la primărie, în vederea eftenirei cărnei.

Cu această ocazie d. ajutor de primar Eraclide le-a făcut cunoscut că a luat dispoziţi ca fiecare din ei să depună pentru fie-care vită care se taie la abator suma de 50 bani, pentru a se forma un fond de 'rezervă, care va servi pentru despăgubirile acelora care în caz cînd ar tăia o vită, carnea e confiscată.

——

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut prefecturei noastre de judeţ să întocmească un tablou de venitul brut anual al farmaciilor rurale din judeţ.

——

După serbătorile anului nou se va deschide pe lîngă societatea de gimnastică o şcoală de scrimă.

——

Comitetul societăţei de gimnastică din localitate a decis ţinerea concursului de gimnastică între elevii tuturor şcoalelor secundare din Iaşi, în zilele de 16 şi 17 Decembrie.

La acest concurs va asista şi Ministrul nstrucţiunei.

——

D. I. Boncescu, absolvent al conservatorului şi licenţiat în drept a fost numit profesor de muzică la liceul din Pomîrla.

——

D. Em. Miclescu, directorul general al căilor ferate, a sosit azi la 12 în localitate.

D-sa inspectează serviciul de mişcare din localitate, iar de aci va pleca pe linia Vaslui.

——

O tragică sinucidere s'a petrecut astă noapte în strada Golia, lîngă institutul Gregorian, unde locueşte cismarul I. Leiba.

Un fiu al acestuia, anume Leiba Oizer, care era epileptic, s'a sculat noaptea din somn şi luînd un cuţit de cizmărie s'a pus pe pat şi şi-a tăiat gîtul.

Tatăl său a prins de veste, însă prea tîrziu, căci acesta murise.

S'a avizat autorităţile şi din ordinul procurorului, cadavrul a fost transportat la morgă.

——

Membrii consiliului comunal vor fi convocaţi într'o şedinţă extraordinară, în cursul săptămînei viitoare.

Copilita Ruxanda, servă la părintele Patron, din strada Nicolina care şi-a aprins hainele de la o candelă, căpătînd grave arsuri pe corp, a încetat din viaţă astă noapte la spitalul Sf. Spiridon.

——

Curtea cu Juraţi din Tecuciu cercetează astă-zi procesul electoral intentat d-lui Gh. Dobias, avocat din Iaşi, şi dat judecăţei pentru că în cursul aceluiaş an a votat şi la Iaşi şi la Tecuciu fiind înscris în ambele liste electorale.

——

Consiliul judeţean a hotărît să organizeze, la toamnă, o expoziţie de vitele ţăranilor din judeţ.

Toţi primarii judeţului Iaşi au fost inştiinţaţi despre aceasta, ca să pună în vederea ţaranilor, că acei cari vor expune vitele cele mai frumoase, vor fi premiaţi.

Consiliul judeţean a mai înscris în budget şi o sumă de 1000 lei, ca subvenţie pentru alergările de cai din Iaşi.

——

Aflăm că societatea *Romîno-Americană*, înfiinţînd în Iaşi un depozit de petrol „Benzină şi uleiuri minerale", în strada Moara de Foc No. 42, vis-a-vis de Regie, a pus în vînzare cu data de astăzi, prin căruţe speciale, care umblă prin oraş, *Petrol* dublu rafinat (trandafir alb). mult superior celui existent şi se vinde cu preţul de 20 bani litrul.

——

La facultatea juridică din Iaşi au început numeroase înscrieri pentru doctorat.

Pentru moment noilor înscrişi nu li se cere nici un act de oare-ce se aşteaptă aprobarea de consiliul permanent, a noului regulament al facultăţei juridice, intocmit de comisiunea mixtă a profesorilor din Iaşi şi Bucureşti.

Taxele anuale pentru doctorat vor fi de 90 lei.

—

Comitetul asociaţiei generale studenţeşti „Uniunea" în urma marelui meeting ţinut acolo de studenţii romîni, croaţi sîrbi, a trimis studenţilor romîni din Viena o telegramă inimoasă prin care îi îmbărbătează la lupta pe care au întreprins-o în potriva şovinismului maghiar, şi îi încredinţează în acelaşi timp, de sentimentelelor de dragoste şi solidaritate.

—

D. Ştefan Georgescu, apreciatul avocat, va inaugura mîine seria conferanţelor avocaţilor stagiari şi va vorbi despre „Acţiunea posesorie din partea comoştenitorilor".

Prelegerea, la care vor lua parte stagiarii, va începe la ora 2 în sala de şedinţi a curţei s. I.

——

Universitare. —Până'n present s'au înscris la doctorat următorii licenţiaţi în drept:

Cesar Partenie, Titus Panu, Lt, G. D. Danielopol, N. Slj Petrea, E. Grümberg, Gogu Georgescu, avocat, Gh. Istrati, V. N. Dimitriu, V. Grigoriu, George Beldiman şi V. Popovici.

= Pentru ziua de Luni 3 Decembrie a fost convocat senatul universitar şi consiliul facultăţei de litere pentru a recomanda un candidat la catedra de Istorie universală medie şi modernă, vacantă la facultatea de litere.

Candidaţi sunt d-nii: I Ursu şi M. Dimitrescu.

— Cercul ştiinţific studenţesc a destinat o sumă de bani pentru a se cumpăra cărţi şi reviste de ştiinţă, din ăcele ce nu se află în biblioteca centrală şi nici la decanat.

Membrii cari doresc să recomande asemenea cărţi sunt invitaţi a-şi arata în scris dorinţele.

Nu vor putea beneficia de avantajele ce se vor acorda membrilor cercului, de cit acei în curent cu plata cotizaţiiler, socotite de la luna c. înainte.

Cererile de noi înscrieri şi plata cotizaţiilor se vor face la d. casier al cercului, Păcurari.

— D. profesor P. Negulescu va ţinea azi la orele 4 jum. prelegerea ce a amînat-o Joi, 29 Noembrie; iar d. I. Petrovici va ţinea mîine Duminică, la orele 10 dimineaţa prelegerea de psihologie de Vineria.

— D. profesor Mănescu Aurel a început cursurile de calcul diferenţial cu studenţii, de la matematici.

— D-nii studenţi ai facultăţei de ştiinţi sînt rugaţi a asista Dumînică, la orele 10 dimineaţă, la conferinţa ce o va ţinea d. V. Vrânceanu absolvent al acestei facultăţi, în amfiteatrul de chimie universală.

— Secretariatul facultăţei de ştiinţi, face cunoscut d-lor studenţi, ai acestor facultăţi că cu începere de azi le eliberează cărţile de student şi caetele de cursuri cerute de art. 65 din regulamentul facultăţei.

— D. Haralamb Roilus, întorcîndu-se din străinătate, şi-a început prelegerile şi le va continua în chipul următor: Vinerea între 8—10 jum. va ţinea cursul de chimie agricolă, iar Mercurea la aceleaşi ore vor urma lucrările practice. Joia între orele 5 jum.—7 va ţine cursul de apicultură raţională.

O telegramă a poliţiei gărei Burdujeni anunţă parchetului că delapidatorul Glassberg a fost predat astăzi autorităţilor de acolo şi că va fi adus astăzi seara în Iaşi.

—

Tribunalul secţiei a II-a a însărcinat pe domnii doctori A. Brăescu, P. Zossin şi Tudor, ca să examineze starea mintală a căpitanului Batîc din Vaslui, care urmează a fi pus sub interdicţie.

——

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Decembre

Acordul dîntre partide ameninţat

Bucureşti.—Iată cele ce s'aa mai petrecut cu ocazia tratativelor pentru a se stabili un acord între cele 2 partide.

In timpul discuţiunei care a avut loc ieri la ora 11 la ministerul de interne, a rezultat că acordul dintre partide, chiar dacă se va stabili, nu va avea în vedere de cît chestiunea islazurilor comunale.

Comisiunea conservatoare a găsit că formula primă la care s'a oprit guvernul nu este acceptabilă. Căci nu admiteau de cît un islaz de 150 hectare de fiecare comună şi nici de cum de fiecare cotună, cum prevedea proectul liberal. De asemenea comisiunea conservatoare n'a admis procedeul propus de guvern pentru dobîndirea acelor islazuri.

*

La ora 3 se ştie ca a avut loc o nouă consfătuire la ministerul de interne. A asistat şi d. Sturdza.

Guvernul a prezentat de astă-dată formula sa definitivă la care s'a oprit şi care este cea următoare:

Proprietarii nu vor fi obligaţi de a pune la dispoziţia comunelor teren pentru islazuri de cît de la 15 Februarie 1908 încolo, cînd va fi prevăzut obligativitatea prin lege.

Vor fi obligaţi însă prin bnnă învoire să dea pentru islazul comunal cîte un hectar de fiecare cap de famllie cu condiţiunea ca întinderea islazului comunal să nu treacă peste o optime din întinderea moşiei.

Contractele de vînzare se vor face imediat după punerea în aplicare a legei, iar plata se va face în timp de 12 ani şi cu garanţia statului.

Pentru banii cuveniţi comunele vor plăti proprietarilor o dobîndă de 6 la sută.

*

Timp de 4 ore a urmat discuţiunea asupra acestei ultime formule stabilită de comisiunea liberală.

Cei prezenţi s'au despărţit după ce membrii comisiunei conservatoare, au făcut rezervele lor exprese, urmînd ca să ia avizul d-lui Carp.

*

Formula adoptată de guvernul liberal este mai drastică chiar de cît proectul iniţial.

In fapt, dacă se admite această formulă asistăm tot la o expropiere, căci puţin importă dacă ea se face în mod exact sau ba.

Pare deci sigur că partidul conservator nu va accepta formula cum ea a fost stabilită de liberali şi că deci nu se va putea stabili la reuşirea unui acord între partide.

După cît transpiră din autorizate cercuri conservatoare, d-nul P. P. Carp nu'şi va da consimţimîntul său pentru un acord între partide din moment ce proprietatea nu este îngrădită prin crearea de servituţi sau realizarea unei exproprieri silite.

*

Cele survenite aseară au provocat o sehimbare de rol înăuntru partidului liberal, căci pe cînd generoşii, care eri erau ostili guvernului din cauză ca ar avea de gînd să facă concesiuni conservatorilor, sunt astă-zi radioşi şi încîntaţi că guvernul persistă pe calea reformelor revoluţionare, bătrînii liberali care eri erau foarte mulţumiţi că guvernul se arată conciliant şi se declară gata a face concesiuni menite a îngrădi proprietatea, sunt astă-zi decişi de a vota în contra legilor propuse.

*

O întrunire intimă a avut loc aseară la d. Stere la hotelul Regal.

Au luat parte la această întrunire vre-o 20 deputaţi—, între care d-nii: Radovici, Stere, Alexiu, Raki Vasiliu, Iordăchescu, Teodorescu, Mustea, I. Bottez, D. Patraşcanu, Gh. Morţun, Gh. Mărzescu, Săulescu şi alţii.

Cei prezenţi se aratau foarte satisfăcuţi de turnura nouă ce au luat'o tratativele şi s'au aratat gata a susţinea proectul formulat în senzul mănţionat mai sus.

Comisiunea conservatoare a conferit azi dim. la ora 9 cu d. Carp.

Discuţia dintre comisiune şi şeful partidului conservator a durat până la ora 11, când membrii comisiunei conservatoare s'au dus la ministerul de interne, unde are loc o nouă şi ultima conferenţa.

Devine tot mai persistentă ştirea că partidul conservator va refuza formula adoptată de partidul liberal, aşa că acordul nu se va putea stabili.

*

Ziarul „Viitorul" în numărul său de astăzi are o foarte curioasă desminţire în privinţa ştirei, cum că generoşii ar fi avut de gînd să aiba o atitudine ostilă guvernului.

Desminţirea nu provine însă de la generoşi, căci ea este înţăpătoare şi ameninţătoare pentru generoşi.

Acordul devine definitiv

Bucureşti.—Se pare că acordul devine definitiv de data aceasta. La ora 6 are loc un nou consiliu de miniştri când se va decide în mod hotărît. Punctul de dificultate era următorul:

Pe cînd guvernul voia ca întinderea islazului să fie de 1 hectar de cap de locuitor, d. Carp cerea ca această întindere să fie după numărul vitelor şi anume 2 vite la hectar.

S'a găsit formula mijlocie şi anume ca întinderea să fie după numărul vitelor, dar în acele comune uude sunt puţine vite să se deie de cap de locuitor considerându-se că fie-care locuitor are cîte 2 vite.

Formula definitivă e următoarea:

Comunele sunt autorizate a cumpăra prin bună înţălegere întinderea de teren necesară pentru islaz. Autorizarea de cumpărare se va face de către ministerul de interne — şi numai dacă întinderea nu va trece de o optime din moşie şi va fi conformă cu preţurile din tabelele ce le va înfiinţa ministerul de interne pînă la 1 Februarie.

Aceste tabele se vor face pe baza preţurilor actuale din diferite regiuni, majorate cu 10 la sută. Preţurile se vor plăti în bani, sau în înscrisuri. Statul garantează pentru acele comune care nu dispun de bani şi pentru timpul de 12 ani, în care interval vor trebui să plătească şi vor da o dobîndă de 6 la sută.

Pentru moşiiele amanetate la credit, Statul va lua asupra sa datoriile de la Credit şi comunele vor fi respunzătoare faţă de dînsul.

Pentru islazurile luate de la persoanele morale statul va plăti imediat cu obligaţiuni de rentă perpetuă.

S'a calculat că intinderea islazurilor va fi de 250—260 mii hectare, 50—60 mii sunt amanetate la credit, restul se va cumpara de la stat şi de la particulari.

Pe baza acestor principii este sigur că acordul se va stabili în astă seară, între partide.

Dispariţia unui factor poştal

Bucureşti. — S'a vorbit la timp despre dispariţia factorului poştal I. Paraschivescu, care făcea cursa intre Bucureşti—Galatz.

Factorul acesta a sustras o sumă de bani şi-a dispărut fără ca să i se poată găsi urma.

Acum direcţia generală a poştelor şi telegrafelor a primit nişte scrisori, datate din Cairo şi Alexandria, şi datorite lui Paraschivescu.

Impresia celora dela direcţie este că Paraschivescu a apucat calea spre India.

Mulţumire

Mă simt dator a aduce viile mele mulţumiri de recunoştinţă d-lui Dr. Popper şi D-lui Dr. D. Frühling, cari n'au cruţat nici timp, nici muncă, dând o îngrijire devotată, pentru salvarea soţiei mele dela o prea grea boală, în care ori-ce speranţă era deja perdută. Nu pot îndeajuns recomanda sus numiţii Doctori publicului suferind.

Familia Iancu Bachman

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căştiguri

şi 8 premii

Cu cişţiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

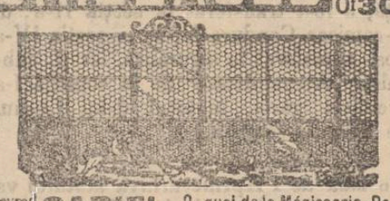

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 2 bouteilles..... 7

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatu de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elu este mai cu seamă utilu *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul I.—No. 308 Marți 4 Decembre 1907

Clasele sociale și partidele politice

Interesele comune, pot să apropie pe oameni, dar ele nu-i unesc și nu-i topesc in una și aceași massă. Numai principiile generale, pot ridica efortul pînă la acel grad necesar, ca să cheme și să susție pînă la sfîrșit tendința hotărîtoare.
E. Bontmy: Desvoltarea organizării sociale și politice a Angliei.

I

Intr'unul din articolele precedente, față cu tendința unei anumite prese liberale de a se intitula reprezentanta partidului clasei țărănești am scris: e oare posibil că revoltele din primăvara trecută să fi produs o așa adîncă prefacere politică la noi—în cît partidele s'au diferențiat pe clase sociale?

Pînă în ajunul acestor revolte — pe cît știm și cît s'a spus de înșiși partizanii ambelor partide, nu a existat această deosebire și atît partidul liberal cît și cel conservator erau întru cîtva reprezentantele a unei clase care nu era nici economică, nici politică, dar care făcea politică.

Atît înalta aristocrație existentă la noi cît și burghezia cît și țărănimea, nu aveau nici o închegare politică, iar proletariatul industrial singur era reprezentat prin o slabă fracțiune socialistă.

Ar fi interesant de a se stabili odată etimologia unor cuvinte, introduse la noi grație mișcărei socialiste ca *clase sociale, lupte de clase* și fixați acești termeni factorilor și fenomenelor pe cari le reprezintă și nu unor lucruri cari n'au nimic de a face cu aceste denumiri.

Karl Marx, de și în *Manifestul comunist*, a scris: „Toată istoria omenirei a fost pînă în prezent istoria luptelor de clase"; recunoaște însă, aiurea, că dacă aceste clase pot purta această denumire din punctul de vedere economic, nu-l pot purta din punctul de vedere politic.

«Pînă cînd, scrie el în „*Mizeria filozofiei*", proletariatul nu va fi suficient desvoltat spre a se grupa într'o clasă anumită, lupta proletariatului cu burghezia nu va avea nici un caracter politic."

Nici o clasă nu represintă ceva îngrădit în care nimeni nu poate pătrunde. Din potrivă, între diferitele clase e o vecinică schimbare. Din rîndurile burgheziei se introduc zilnic elemente în grupurile proletarilor, cum de asemeni zilnic lucrători și țărani dezertează spre a intra în clasa burgheză. Acești noui veniți, ca și într'un partid politic, așa și în gruparea socială în care au intrat, nu se pot scapa de odată de vederile și obiceiurile lor avute pînă eri. Devenind membrii unei noui grupări sociale ei vor trăi multă vreem cu inima și cu sufletul în vechea lor obișnuire socială.

In așa chip clasele sociale pînă la o perfectă contopire, presintă un proces de prefaceri de preînoiri dintr'un material brut într'un organism viu, social și politic.

De aci trebue să conchidem că într'o clasă socială e de distins, de o parte clasa aceasta ca manifestare pur organizatoare, iar pe de alta ca o manifestare socială. Clasele din punctul de vedere al organizărei lor, există de cînd e lumea și aci Marx are dreptate; dar clasele ca manifestare socială sunt un produs istoric tardiv și ele s'au manifestat ca atare, doar atunci cînd în jurul grupărei lor naturale s'a constituit și atmosfera conștiinței lor de clasă.

Trecerea de la forma economică la acea socială, clasele o fac încet și evolutiv și trecerea complectă nu s'a făcut încă în nici una din țările civilizate.

Iată ce trebue de reținut și odată știut aceasta, trebue să ne ferim a ne pretinde reprezentanții cutărei sau cutărei clase, cînd acele clase nici nu sunt închegate politicește. Așa liberalii au pretenția de a fi un partid de clasă, un partid al democrației rurale, cînd această pătură socială la noi n'a putut încă să aibă conștiința ei de clasă.

Faptul că în demagogismul lor au născocit cîte-va legi favorabile, pe hîrtie, țărănimei, nu însemnează că există o legătură între liberalism și țărănime și că aceste legi ar fi expresia poporului de la țeară

Pînă la realizarea unui partid reprezentînd interesele clasei țărănești va trece multă vreme. Pricina am aratat-o mai sus. Foarte mulți din fii de țărani întrînd în clasa socială burgheză de și introduc aci un curent favorabil democrației—totuși părăsesc cu timpul interesele clasei lor și luptă pentru interesele clasei suprapuse.

Această promiscuitate a făcut ca la cîteva clase sociale să corespundă doar două partide politice care nu sunt în present în nici o legătură cu aceste clase sociale.

Afară de această desertare a fiilor de țărani de la clasa lor și întrarea lor în o altă viață socială, mai sunt și alte pricini cari fac ca partidele politice să nu fie expresia intereselor diferitelor clase. Ne vom opri în o viitoare serie de articole spre a arăta în amănunțime raportul între interesele partidelor și interesele claselor sociale.

Dr. I. Duscian

NU D. HARET

Că la Universitatea din Iași există o catedră de pe înălțimea căreia titularul ei predică anarhia—este, din nefericire, o noutate foarte vechie.

In anii din urmă, mai ales, exploatîndu-se totala lipsă de energie a fostului rector Climescu, un om foarte cum se cade, dar fără chemare în situațiuni turbure — cursurile unui anumit titular au devenit, pur și simplu, locul de întîlnire al tuturor entusiaștilor bolnavi, al elevilor de pe la licee și al acelor cari nu știu ce vor.

Posedăm la redacție cursul unui anumit profesor, căruia un moment foarte nefericit îi-a deschis porțile universității și acel curs conține atîtea injurii triviale la adresa oamenilor politici, la adresa unor anumiți gazetari, la adresa instituțiunelor—că nu se osebește de loc cursul acela de Universitate de un articol scris de un Polichroniade oare-care.

Că asemenea situație n'are pereche în lumea întreagă—n'are nevoie de subliniare.

In cronici umoristice găsim descrieri picante asupra cursurilor universitare din Sofia. Dacă ele ar corespunde adevărului, am fi, pur și simplu, înaintea unei țări care și-a plătit luxul unei instituțiuni superioare, înainte de a fi devenit coaptă pentru aceasta. Dar între ridicul și anarhie, distanța prea le mare. Am preferi, din toată inima, un curs ridicol, care nu poate face reu nimănui, unui curs care, ferească D-zeu, dacă ar prinde, ne impinge țara spre prăpastie.

Că se tolerează asemenea stare de lucruri, aceasta face parte din acea totală lipsă de energie, care prea se face stăpînă la Iași, în toate ramurile. Cursurile acelui profesor universitar nu numai că sunt tolerate, dar se tolerează chiar ca toți nechemații, toți elevii stricați și fugari—să vie să le audieze și să se adape la acea interminabilă fîntînă de predici rele, de injurii, de ură și de dușmănie.

Un confrate din București, în subliniarea uitimei șarje a profesorului, îl întreabă pe d. Haret ce gînduri are.

Dar d. Haret este el însu-și șeful școalei anarhice, el însu-și este un mare aderent al urei și al calomniei.

Nu el va stînge focul ce cată a cuprinde Iașul. El, din contra, îl va stîrni mai reu.

Alții vor avea chemarea s'o facă. Alții—și cît de curînd.

Spulberarea unei infamii

Suntem satisfăcuți că putem închide un foarte trist incident, prin un document important în chestie: reproducem scrisoarea pe care d. M. B. Cantacuzino a trimis-o *Viitorului* și sperăm că, în viitor, noul ziar liberal va cerceta mai de-aproape anumite romane ce i se trimit, în mod regulat, de la Iași.

D. Cantacuzino se exprimă astfel în scrisoarea sa:

Domnule Redactor,

In numărul de astăzi, ziarul „Viitorul" publică o informație despre un pretins incident ce s'ar fi produs înaintea Curței din Iași între d. Bădăreu și mine. Dacă această informație ar atinge numai persoana mea, în respectul ce-l am pentru justiție, pentru mine însumi și pentru profesiunea ce o exercit, vă mărturisesc că nu i-aș fi dat nici o atențiune. Dar întru cît cele publicate de ziarul d-stră sunt jignitoare pentru instanța judecătoreasca înaintea căreia se pretinde că incidentul s'ar fi produs, și înaintea căreia el nu s'ar fi putut produce fără a atrage pedeapsa meritată asupra pretinsului autor al incidentului, întru atît cred că tăcerea nu-mi este permisă. De aceea vă rog să bine voiți a primi declarațiunea mea formală și categorică că, din cele publicate, nimic, dar absolut nimic, nu este exact, și că nici un incident, dar absolut nici unul, nu s'a produs înaintea Curții din Iași între d. Bădăreu și mine.

In speranța că, pentru restabilirea adevărului, veți da publicitate acestei scrisori, vă rog, domnule redactor, să bine-voiți a a primi încredințarea distinsei mele considerațiuni.

M. Cantacuzino.

Iași, 30 Noembrie 1907.

CATE-VA NOTE

Ca să nu survie vre-o notă discordantă în acordul d'intre partide, ziarele liberale, cu excepția *Voinței*, au mai domolit nota de injurii la adresa bravilor ciocoi.

Nici l'*Indépendance* nu mai poate injura, pe franțuzește, pe *les ciocois* și de aceea, în ultimul său premier Bucarest sau leader, dedică o cronică fostului bancher Leff de la Iași, care se află pe singura coastă urîtă a coastei azurului: în criminal la Monaco, cu perspectivă de a fi reimpatriat la instituția similară de la Iași.

Dar să dai dracului pe les ciocois și pe les vilains boyards și să te dedai la un părlit ca Leff—asta ie nota funebră a inimosului acord!

*

Majoritățile parlamentare au fost intrunite la un... priveghiu. La priveghiu se vorbește cu laude de cel mort și se mîngăie pe urmașii lui.

La priveghiul majorităților a fost la fel: guvernul a declarat că n'a avut nici o nevoie de concursul conservatorilor, dar că a reușit să stabilească acordul; că a făcut concesiuni conservatorilor, dar că izlazurile au rămas ca în ante-proiect; că n'a cedat o iotă, dar că s'a făcut acordul, care înseamnă o eră nouă în viața noastră politică.

Guvernul a convocat deci majoritățile și a reușit să le mîngîie așa de bine, că d. Ferechide a adus laude d-lui Brătianu pentru minunea că, deși proiectul d-sale a suferit modificări, totuși... n'a suferit nici o schimbare.

*

Singurul care, la intrunirea majorităților, a adus laude și conservatorilor, a fost d. Al. Djuvara, unul din candidații la cel de al noulea minister.

Un colectivist, supărat de laudele fruntașului liberal, l'a apostrofat astfel:

— Foarte rău ai făcut: ai tras peste 9.

*

Muza amuzantă de la Tg. Frumos.

D. N. P. Macuroff a tipărit la Trg. Frumos interesantele sale producțiuni literare: proză și versuri.

Cu angajamentul de-a reveni asupra operei d-lui Macuroff.

Unei tinere june, este titlul unei poezii—în versuri din care extragem următoarele:

Tînără june
Erai nebună
Că te-ai grăbit
Te-ai logodit.
... Ce mai căință
Și suferință
Avea vei după
A nunței cupă.

Nu totdeauna, potrivit curentului modern, o tînără june, la nuntă după, are suferință la a nunței cupă.

Indiferent de aceasta — versurile sunt frumoase!

OAMENI ȘI LUCRURI

UN APARATOR

Acum două zile orașul nostru, care nu e în zadar leagănul marilor mișcări și porniri, oferi spectacolul cel mai original ce s'a văzut cînd-va în istoria...literaturei. Inaintea juraților fusese dată în judecată nu o persoană, ci o epigramă, nici macar o epigramă, ci o simplă glumă zilnică, o actualitate în care era rimată o informațiune. Inchipuitul «acuzat» nu s'a învrednicit să se prezinte în așa de ridiculă împrejurare, ceea ce însă nu înseamnă că „epigrama" rămase cu totul părăsită, nu; ci un apărător s'a ivit, spontaneu; s'a prezentat cu toată autoritatea ce posedă în materie și stînd în tot timpul judecății ca o ironie vie, ca un simbol clasic al epigramei, a impiedecat poate pe judecători de a sevîrși o nedreptate. Ce poate fi în adevăr mai nedrept decît a osîndi o inofensivă și modestă epigramă? Atunci genul însuși ar fi desființat și, slavă domnului, lumea admiră de mii de ani talentul și...răutatea epigramiștilor; nimeni nu s'a încumetat să cheme în judecată pe autorul unei glume rimate, nici a unei caricaturi, fie ori cît de crudă și de...adevărată. Lucrul acesta vroia de sigur să-l demonstreze prin prezența d-sale în sală d. A. C. Cuza, care și'a consacrat tinerețea literară esclusiv genului epigramatic, abătîndu-se cu totul de la epigrama romînă clasică cultivată de Gr. Alexandrescu și Samson Bodnărescu, pentru a se deda la violențe uneori personale la adresa tuturor straturilor sociale, de la Vodă pînă la un simplu și modest Damaschin de la Bîrlad.

Rînd pe rînd d. Cuza a „calomniat" și magistratura și politica și oamenii de stat și dascălii și decorațiile și profesiile libere și pe prietenii d-sale proprii. Nimeni pînă la d-sa nici după d-sa, n'a mai scris epigrame ca aceste pe seama Parlamentului:

In Cameră se oglindește
Căderea țărilor acestor:
Un trădător e pre edinte
Ș'un Stefan Bellio e cestor...

Sau:

Dacă nu găsiți miniștri
La 'ndoială nu mai stați;
Căutați-i pe la Ocnă
Și'n castel la Pîngărați..

Ce... pîngărire!

Ați fost proști și fără carte
Și tă'hari și nici de-o treabă,
Strălucit trecut al țării...

Un sentiment de discreție ne interzice a cita din epigramele d-sale absolut personale, malițioase la exces. Dar fost a judecat d. Cuza la juați? Nici odată! De aceea d-sa a și rămas un fervent apărător al humorului gazetăresc și în special al epigramei de actualitate care nici pe d-sa nu-l cruță azi, precum d-sa nu cruța pe alții odinioară. Iar prezența d-sale în sala Curții în tot timpul „procesului" înseamnă un sarcazm nemilos care biciuia fariseizmul unora cu sîngeroasele d-sale versuri de altă dată:

Ne hulesc neputincioșii
Și ne critică scapeții...

Rodion

Igiena școlară

— Cîteva considerații asupra alimentărei copiilor —

Toate inrîuririle pe cari copilul le indură în vremea în care organismul lui crește, se dezvoltă și se complectează, se repercutează în rău asupra desvoltărei corpului, asupra sănătății sale și asupra muncei intelectuale a școlarului. Intre acoste înrîuriri nefaste intră bine înțeles și hrana neîndestulătoare și nehrănitoare suficient. Dacă și la adult sub influența unei nutriri proaste, încetul cu încetul se dezvolșă diferite boli și organismul se pretează mai ușor tuturor influențelor morbide—cu atît mai mult într'o perioadă decreștere a organismului o hrană insuficientă va contribui la o rea desvoltare a copilului, cum de asemeni îl va supune tuturor intemperiilor externe.

Nu e deci de mirare că sărăcia părinților, mîncarea proastă, joacă un rol însemnat în turburările sufletești ale copiilor și în surmenajul intelectual al școlarilor (*Wegener*, *Marro* și alții) și pentru că în multe cazuri, începînd a nutri bine astfel de copii, am putea să dobîndim o îndreptare nu numai fisică a elevilor, dar și a calităților intelectuale. *Wegener* observa cu multă dreptate, că s'ar putea îndepărta cu multă ușurință turburările sufletești și oboseala intelectuală a elevilor, nutrindu-i mai bine. Căutînd între pricinile bolelor nervoase (spre pildă: isteria și neurastenia, între altele), observăm nu rareori, că aceste turburări psihice depînd în parte sau în general foametei sau hranei nesuficiente; cum de asemeni o mulțime de boli ale nutriției, ca scrofulele, anemia, catarurile cronice ale organelor de respirație și digestie, sunt datorite hranei proaste a copiilor.

Un învățător sau profesor dînd o lecție sau o problemă elevului în cari acesta va avea nevoie să facă o sforțare a atenției, nu trebue să uite că el face o muncă intelectuală obositoare, care cere o mulțime de condiții spre a fi făcută.

Cum nu putem să privim cu răceală pe un birjar lovind și forțînd calul său obosit de a face o muncă prea mare și suntem revoltați de barbaria acestui procedeu de a forța un dobitoc de a mai da puterea lui — ba avem chiar societăți de proteguire a animalelor — cu atît mai puțin ar trebui să ne revoltăm văzînd copiii, supuși la un maximum de muncă. Intăi, această silință e zadarnică căci copilul obosit cu greu va mai putea produce și ori ce sforțare ce va face se va repercuta asupra calităților sale intelectuale, dacă nu va fi supus chiar atunci diferitelor manifestări de oboseală mintală; al doilea, dacă creerul lucrează peste măsură, el are nevoe de mai multă hrană pe care o va lua de la celelalte organe, care neavînd hrana suficientă, vor funcționa prost, se vor desvolta rău și se vor îmbolnăvi.

Intre altele lucrurile, acestea de care vorbim se constată zilnic în școli și profesorii ca și institutorii le dau cea mai mare atenție. Inainte de toate, între fórte mulți elevi se observă un număr colosal dintre ei care drept vorbind sunt flămînzi tocmai în acea epocă în care foamea e dăunătoare organismului.

Dar afară de acești elevi flămînzi din cauza sărăciei familiilor se găsesc o mulțime de elevi cari în timpul educației lor sunt într'o stare de flămînzie din alte pricini. Oare sunt puțini copiii cari imediat ce se scoală, abia de pot să se se îmbrace și aleargă la școală, neîmbucînd nimic, înainte de a intra în clasă, așa cum le este teamă să nu vie în întîrziere în clasă — iar distanța de la școală pînă acasă nu e tocmai așa de mică? Dar admițînd că majoritatea școlarilor reușesc să mănînce ceva, totuși e întrebarea: această mîncare este ea hrănitoare?

Mulți din copii aduc cu sine de acasă și mănîncă în pripă în recreație, iar cei mai bogați din elevi au bani și cumpără de la plăcintar sau alvițar o mulțime de lucruri dulci cari nu sunt hrănitoare.

Prin urmare majoritatea elevilor e rău nutrită și în această stare e nevoită a lucra intelectualiceste în timpul clasului. De aceea se observă o tendință în școalele din străinătate, în special în Danemarca, Suedia și Germania, de a se face posibilă elevilor o hrană oare care între orele de curs. Școala ia pe seama ei 1) îngrijirea unei hrane igienice, 2) organizează dejunuri pe care elevii bogați le plătesc iar cei săraci le primesc gratuit.

3) dau posibilitatea acelora care aduc cu sine de ale mâncării să încălzească acea mâncare, căci e mult mai preferat o hrană ferbinte de cît rece pentru copii.

Relativ la cantitatea şi calitatea mâncărei putem da aci numai amănunte generale; aşa cum această chestiune e prea complicată, a o detalia însemnează a eşi din cadrul pe care l'am făcut lucrărei noastre. De aceea nu ne vom opri la chestiunea compoziţii fisiologice a alimentelor, nici asupra raţiunei alimentare; lucrurile acestea se pot găsi într'o carte de igienă generală, fisiologie sau în volume speciale subiectului acesta. Aci ne vom ocupa numai de acea parte a chestiunei care se referă copilului în special şi vieţei şcolare. E logic, că norma, stabilită pentru adulţi, nu e exclusă pentru copii.

Ca să se poată da o normă exactă, însă, ce hrană e necesară unui elev sănătos şi în plină desvoltare trupească şi sufletească trebue o nesfîrşită serie de observaţii ca să se constate cît cheltueşte un organism copilăresc în timpul activităţei sale mintale şi cît material nutritiv îi trebueşte spre a întocmi aceste deperdiţiuni.

Pe cît ne este cunoscut avem foarte puţine lucrări în această direcţie şi e foarte greu pe baza acestor lucrări făcute pînă în prezent să să indice un regim mai apropiat elevilor. Se înţelege, că trebue spre a se găsi un atare regim să să facă cît se poate mai multe cercetări fisiologice relative la trebuinţele desvoltărei organismului.

Dar despre această într'un viitor articol.

Dr. I. D.

Litere-Ştiinţe-Arte

EXOTISM. Nu de mult, cu prilejul unei lucrări a d-lui Lecca, am vorbit despre „exotism" literar, arătînd că el duce numai la alergare după observaţii sau analize excentrice, fatalmente superficiale. Nu arareori putem invedera acest fapt prin chipul cum gasim că se înfăţişează poporul romînesc sau numai aşa zise „tipuri" romîneşti în cărţi străine, cu tendinţide exotism. Iată acum un exemplu cu totul recent. In romanul lui Willy: „Un petit vieux bien propre" scabrosul romancier ne arată, între altele, un prinţ rus care se plictiseşte în capitala unui regat: „Morénie" (Romînia ?). Scriind unei amante vedem pe hîrtia scrisoarei lui un „en tête" romînesc: „Cercle Royal, strada Puţu de Piatra..." In acea scrisoare el citează un pasagiu dintr'un răvăşel de dragoste ce a primit el, prinţul, de la o metresă a sa:

„Prinţule, prinţule, te conjur cu pasiune, expediază pe barbatu-meu peste frontieră, la Bucureşti de exemplu, ca să studieze tainele Takismului şi recunoştinţa mea va fi tot aşa de mare cum este ura mea pentru bandiţii romîni-amnistiaţi 'de acel Stelian!—care mi-au jefuit proprietatea din Oltenia..." (pag. 173).

Cum vă pare această „prubă de exotism literar? Nu vorbia în zadar d. Gaston Deschamps despre unitatea geniului latin!...

*

Premiul Nobel pentru pace—în mărime de 180,000 lei a fost acordat profesorului italian Ernesto Teodoro Maneta, care de 30 de ani prin graiu şi prin scris luptă în contra războiului; şi profesorului francez L. Renault, o mare autoritate pe terenul dreptului ginţilor.

Ca reprezentanţi ai ştiinţei au fost premiaţi: Michelson din Chicago pentru fizică, Buchner, din Berlin, pentru chimie, Laveran din Paris pentru medicină. Acesta din urmă este cercetătorul cel mai zelos întru combaterea malariei şi lui îi se datoreşte întemeiarea ştiinţifică a medicaţinii prin chinină în contra frigurilor.

*

A propos de premiul Nobel ziarul „Berliner Tageblatt" a făcut o anchetă pe lîngă numeroşi literaţi. Anatole France şi Octave Mirbeau au recomandat pe Jean Jaurès, renumitul deputat socialist. Dintre literaţi Mirbeau zice că singurul vrednic de marele premiu ar fi Leo Tolstoi. Profesorul His, succesorul lui Leyden, recomandă la premiul ştiinţific pe profesorul Ehrlic din Frankfurt; profesorul Schmidt susţine pe Gerhart Hauptman, autorul „Grevei" şi altor opere dramatice umanitare.

*

Osemintele lui Kant vor fi transportate şi depuse în domul de la Koenigsberg. In acelaşi oraş se va rădica şi o statue marelui filosof, în care scop consiliul comunal a votat 50,000 mărci.

*

A încetat din viaţă profesorul Tito Azzolini, directorul Academiei Artelor frumoase din Bologna.

*

Un profesor al şcoalei de Belle-Arte din Bucureşti a provocat la duel pe un coleg al său din Iaşi.

Sperăm că incidentul nu va avea şi alte urmări.

*

Poetul „François Coppée" sufere de incurabila şi teribila afecţiune: cancerul limbei. Speranţele de vindecare sunt escluse.

*

Profesorul Landouzy a fost numit decan al facultăţei de medicină din Paris pe un period de zece ani.

*

Monumentul ce se va ridica la Roma lui Dante va costa două milioane de lei. Se discută acum locul unde să fie instalată uriaşa statuie şi părerile în această privinţă sunt foarte împărţite.

*

Celebra artistă japoneză Sada-Yaco se află de două luni instalată la Paris împreună cu soţul ei tragedianul Kawakami pentru a studia teatrul francez în vederea unor reforme de introdus în ale artei japoneze. Cu această ocaziune artista a făcut unui redactor al ziarului Le Temps cîteva picante confidenţe asupra trecutului său. Barbatul ei Kawakami a fost altă dată un om politic foarte bogat şi respectat, dar după mari decepţiuni politice s'a consacrat artei teatrale.

Ca director de trupă se afla odată în San-Francisco şi acolo unul din artişti se îmbolnăvi subit. Atunci pentru întâia dată femeea lui, Sada-Yacco, ceru şi obţinu voie să înlocuiască pe acel artist, deşi nu urcase scena nici-odată. A fost un succes colosal, după care căpătă repede o faimă mare de artistă genială, lucru care s'a adeverit apoi. Legile japoneze interzic unei femei să joace alături de bărbaţi. Insăşi Regina Victoria a Angliei interveni şi obţinu pentru Sada Yacco libertatea de a juca şi astfeliu ea ajunse la celebritatea de astă-zi graţie americanilor şi englejilor.

*

Noii directori ai Operei din Paris au oferit cîntăreţului Slezak de la Opera din Viena un angajament de 100000 franci pentru şapte luni şi trei luni de congediu. Slezak are intenţia să vie la anul la Paris pentru a studia cîteva roluri în limba franceză.

*

STRUNA ZILEI

CUIU CU CUIU...

Noul ziar «Eftinirea traiului» arată că după noul tarif al d-luĭ Costinescu taxa vamală pe cuie s'a ridicat de la 6 la 24 lei. Singura fabrică romînă, la Sinaia, e a d-lui Ministru,...

O 'ntrebare, Excelenţă:
Ai o fabrică de cuie
Legea—dumneata o fabrici,
Deci cîştigul tot... al cui e?

Informaţii

Sănătatea Regelui.— La institutul de bacteorologie din Bucureşti s'a ţinut şedinţă Sîmbătă seara. A participat şi profesorul doctorul Noorden, care, luînd cuvîntul, a spus următoarele:

Sunt fericit că a putut să contribui la însănătoşirea M. S. Regèlui, pentru care păstrez o mare admiraţie. După opiniunile tuturor, zice d-sa, M. S Regele este acel care a ştiut să ridice Romînia acolo unde este astăzi.

Se simte fericit, de asemenea, că a putut să asiste la aceste conferinţe ale medicilor din Romînia, unde se lucrează aşa de bine, dacă nu mai bine de cît în străinătate. Faţă de rîvna cu care se urmăresc descoperirile ştiinţifice la noi, nu se îndoeşte un moment de viitorul nostru, tocmai prin calităţile noastre ştiinţifice. Este ne drept, zise d-sa, atunci cînd se spune că lucrările medicilor romîni nu sunt cunoscute în străinătate, din potrivă ele sunt urmărite cu un viu interes.

In ce priveşte sănătatea M. S. Regelui, d. dr. Noorden declară că este pe deplin restabilit, dar că M. S. îi trebue încă cîtva timp de linişte, căci afacerile grele ale statului îl obosesc peste măsură.

Sfîrşeşte prin a repeta încă odată că pleacă cu cele mai bune impresiuni, din Romînia.

—

Alaltăeri secţia II-a a Curţei de Apel a cercetat apelul făcut de comerciantul Moise Bercu din Roman, contra decisiei tribunalului de Roman, care l'a condemnat la 3 luni închisoare pentru tăinuire.

Curtea i-a respins apelul.

—

Cînd, astă-vară, d. Dim. Prasin fusese înlocuit din postul de registrator de la percepţia comunei, cu un oare care domn Duca, care şi sub primariatul d-lui Pennescu a fost prins cu mîţa'n sac, noi am fost cei dintăi care ne-am revoltat de această numire şi am prevăzut de la început că acest domn Duca într'o bună zi va fi prins din nou cu mîţa'n sac.

N'au trecut nici trei luni de la numirea lui şi iată'l descoperit ca escroc.

In adevăr, acesta fusese detaşat la baia comunală de vre'o 15 zile, în locul casieriţei şi a găsit de cuviinţă să vîndă biletele mai scump de cît preţul lor şi să vîndă un bilet de două sau de mai multe ori.

Procedeul acestui domn Duca ar fi putut continua dacă n'ar fi fost surprins.

Administraţia comunală a fost avizată şi a orînduit o anchetă.

—

In zilele de 28, 29 şi 30 Decembrie a. c., se va ţinea la Ploeşti al treilea congres al învăţătorilor din întreaga ţară.

Se va discuta în general chestia organizărei învăţămîntului primar rural.

—

Conferinţele stagiarilor.—Eri s'a inaugurat în Iaşi seria conferinţelor stagiarilor—avocaţi. D. St. Georgescu a vorbit asupra unei chestiuni foarte controversate, în doctrină şi jurisprudenţă şi anume dacă „comoştenitorul are o acţiune posesorie cînd ie deposedat de coeredele seu".

Conferenţiarul a tratat chestia cu multă pricepere, a arătat cum se tălmăcia, în dreptul roman, condicele Calimach şi Caragea şi, ajungînd la legislaţia actuală, a pus în relief osebirele de redacţie d'intre codul frances şi codul nostru; a citat autori pro şi contra şi a conchis la admiterea acţiunei. Conferinţa, de şi slab visitată, a fost mult gustată.

La sfîrşitul conferinţei, d St. Georgescu a fost viu felicitat de decan, care a îndemnat pe stagiari să vie în număr cît mai mare la viitoarele prelegeri ale stagiarilor.

—

Eri după amiază a avut loc în saloanele Camerei de Comerţ, întrunirea membrilor Camerei de meserii şi a comitetelor corpor. meseriilor din localitate, sub preşidenţia d-lui Gh. D. Şerban, preşedintele camerei de meserii.

A asistat şi d. Gâdeiu, inspectorul general al cameriler de meserii.

D. Gh. D. Şerban. a zis că se simte absolută nevoie ca numărul corporaţiilor din localitate să se reducă, căci nu sunt nici elementele ici care să le conducă şi în afară de aceasta se face şi economie.

Propunerea d-lui Şerbau este admisă şi s'a hotărît ca numărul corporaţiilor din localitate să se reducă dela 8 la 4.

D. inspector general Gâdeiu, luînd cuvîntul, a adresat cuvinte de laudă pentru modul cum sunt conduse corporaţiile din localitate, precum şi pentru frumoasa iniţiativă luată ca corporaţiile să se întrunească în fiecare lună, ceiace n'a constatat încă la nici una din camerile de meserii din ţară.

Intrunirea a durat până la orele 9 seara.

—

Eri a avut loc o mare vînătoare în pădurile de la Bârnova.

Au fost împuşcaţi 15 vulpi, 21 epuri şi un ţap, acesta de d. Petigrew.

—

Din ale lui Haret.—Ni se comunică o stranie întîmplare petrecută cu ocaziunea unei inspecţiuni pe care actualul ministru al şcoalelor a făcut acum în urmă la comuna Tăuteşti.

Iată împrejurările:

D. Haret, cu ocazia venirei sale la Iaşi, a făcut o inspecţiune şi la orfelinatul „Procopie Florescu", din comuna Tăuteşti.

In această comună funcţionează ca primar un om de o corectitudine exemplară d. Golimas. Cum primarul acelei comuni după bugetele întocmite şi răfuite de actualul prefect de judeţ, e salariat numai cu 60 lei lunar, se înţelege că 'i era imposibil să poată trăi din această sumă şi ţinea omul şi terenuri în arendă, pentru a'şi îndulci traiul şi a fi pus la adăpost, în caz eventual, de mizeriile administraţiei.

D. Haret, ajungînd în comună, după instigaţiile a cine ştie ce cirac, trage direct la primărie, şi începe să insulte pe primar, sub cuvîntul că ţine pămînt în arendă, şi deci e un speculator al populaţiunei.

Bietul primar a rămas indignat la această acuzaţiune şi necuviinţei ministrului, a avut curajul să-i pue în vedere că, în calitate de primar, ales de locuitori, nu primeşte observaţiile unui *funcţionar* de şi ministru, şi că el ca atare îl ignorează cu toată situaţia înaltă ce o ocupă ca ministru.

Curajul acesta a avut darul să excite nervii ministrului şi insultînd, ese din primărie şi promite a'şi resbuna.

Dar cu toate intervenţiile sale pe la administraţie, ministrul n-a putut face nici un reu alt acestui om, decît să'i facă atâtea mizerii că, la urmă, s'a văzut nevoit să se hotărască să demisioneze.

In acest scop, zilele trecute, cu toate asigurările d-lui Kernbach de a reminea la postul seu, numitul primar şi-a presentat demisia din demnitatea de primar al comunei Tăuteşti.

—

Jurisprudenţa.—Tribunalul Iaşi secţia II-a în şedinţa dela 29 Noembrie, a revenit asupra jurisprudenţei stabilită relativă la nulitatea apelului contra evaluărilor făcute de fisc în materie de taxe successorale, prin faptul că apelantul nu făcuse alegerea de domiciliu şi a hotărît, în conformitate, că diferenţa de redacţie între textele art, 68 şi 79 din legea timbrului *că nealegerea de domiciliu nu atrage nulitatea apelului ca în materie de contravenţie*, de oarece e un principiu constant, că nulităţile trebue să fie exprese, ele nu se prescriu şi probabil că Tribunalul a mai ţinut cont şi de un alt principiu de drept în deobşte cunoscut, că legile fiscale sunt de strictă interpretare. Cu această ocazie discutîndu-se fondul, s'a pretins, că agenţii însărcinaţi cu evaluările taxelor succesorale lucrează cu o uşurinţă nemai pomenită, căci în loc dea impune pe moştenitori la taxele prevăzute de lege, îi încarcă într'un chip poate ingenios, dar foarte puţin recomandabil. Intr'adevăr apelanţii în chestie au susţinut că ei sunt descendenţi ai mortului—în specie fii chiar şi nici de cum colaterali; deci o deferinţă de taxe în dublu, căci fiii plătesc 2 la sută şi fraţii şi descendenţii acestora plătesc 4 la sută. Tribunalul a obligat pe apelanţi de a face dovada alegaţiunelor lor şi a amînat pricina.

Dacă se respingea apelul *de plano* cum cerea representantul fiscului, bieţii oameni ar fi fost condemnaţi la o taxă dublă într'un mod nedrept.

Până acum s'a respins zeci de apeluri pe motiv că apelanţii nu făcuse alegerea de domiciliu, motiv fals, căci s'a cerut de avocaţii statului aplicarea unei pedepse fără text. Apelanţii în cea mai mare parte oameni de la ţară în necunoştinţa textelor şi fără apărători, naştiind ce să obiecteze, îşi vedeau apelurile respinse cu toate că aveau poate dreptate în fond.

De aceea nu putem de cât lăuda asistenţa judiciară—în specia sus arătată ţăranii au fost apăraţi gratis — însă ar trebui popularisată instituţia asistenţei prea puţin cunoscută celor de la ţară. Ar mai trebui ceva, anume ca representanţii în justiţie a fiscului să nu fie *prea zeloşi* cu deosebire faţă cu cei de la ţară şi a nu mai cere aplicarea unor texte care nu se potrivesc; nu de alta, căci faptele nu se porrivesc cu vorbele, pe de oparte strigăm de răguşim că voim binele ţăranului şi la cea dintâiu ocazie obţinem condemnarea lui folosindu-ne de ignoranţa lui şi de lipsa de apărare.

*

Tribunalul secţia I a hotărât că creditorii chirografari au dreptul să urmărească averea debitorilor dată în gagiu făcînd o justă aplicare a principiilor de drept şi dând o interpretare raţională textelor corespunzătoare materiei.

De s'ar fi hotărît altfel, ar fi fost a încuraja frauda căci debitori de rea credinţă ar putea să *simuleze* contracte de împrumut ca amanet şi creditorii chirografari n'ar putea să-şi exercite acţiunile lor.

Chestia mai e importantă şi din alte puncte de vedere, care toate s'au avut în considerare la respingerea apelului şi confirmarea hotărârei primei instanţe.

—

※ Enormele progrese ce le face noua artă cinematografică se poate constata din seratele Pathe Frère-Paris ce au loc în fiecare seară în vasta sală a teatrului. Circ Sidoli. Noua direcţie întreprinsă de această uriaşă fabrică de a instrui pe lîngă distracţie, aduce vădite servicii spectatorului.

E deajuns să cităm din ultimul program: Uzinele şi minele din Decazeville (Franţa) şi şcoala de cavalerie din Saunner (Franţa), scene instructive in toată puterea cuvîntului.

Toate programele în general sunt inteligent alcătuite şi fie-care spectacol al teatrului Pathé Frère este o serată foarte agreabilă dar de această părere e şi publicul nostru ieşan, pentru că în toate serile sala e plină de admiratori.

Barbe-Bleue, opereta nemuritorului Offenbach, mai rulează astăzi pe pinza, pentru a da loc apoi la alte operete moderne.

—

DIVERSE

— Pensiile civile şi militare pe luna aceasta se vor plăti la administraţia financiară cu începere de la 17 Decembrie a, c.

—Eri noaptea trei hoţi s'au introdus în locuinţa comerciantului Bercu Sîrceanu din Podul-Iloaia, furîndu-i o însemnată sumă da bani.

Acesta prinzînd de veste, a dat alarma, însă hoţii au tăbărît asupra lui şi l'au lovit cu ciomegile în cap, iar apoi au dispărut.

Nazarinenii*)

Origina tuturor sectelor religioase e greu de găsit. E curios că ele nu apar de cît la anumite popoare cu un caracter slav — la noi nu se găseşte nici o urmă de vre-o mişcare sectantă. E faptul acesta datorit ireligiositătii unui popor; lipsei lui de cultură religioasă? căci ori-ce sectă implică cunoaşterea religiei de care se îndepărtează şi acea pe care o primeşte; e oare lipsa de moralitate? căci mai toate sectele sunt bazate pe un fond moral al adepţilor; iată cîte lucruri ar trebui de dezlegat.

Voi căuta în acest articol a descrie existenţa unei atare secte, lăsînd alt-cuiva mai competent a trage concluziile şi a face reflexiile asupra întrebărilor de mai sus.

Există o sectă destul de puternică în Serbia şi Ungaria — care la noi n-a putut prinde, şi nu ştim de a fost, de altfel propagată, dar faptul de a fi aşa de aproape cu aceste state şi amestecul ce îl avem cu aceste popoare ne-ar îndreptăţi să credem că ele au putut fi introduse şi la noi şi n-au prins.

Nazarinenii, sunt o sectă puternică, despre ei s-a scris mult şi se posedă o literatură destul de frumoasă. Pe cît cunosc la noi nu s'a mai scris nimic şi sunt foarte puţini acei ce ştiu de existenţa ei. Găsesc util de a rezuma în cîteva pagini ceva din istoria şi obiceiurile acestei secte.

I

Cel dintăi apostol nazarinean a fost Ludovic Hengse, fiul unui ferar din satul Szent-Peterur din Ungaria, născut în 1820. Incă de mic copil avea înclinări pentru misticism şi dese-ori se scula noaptea spre a se ruga. După ce a învăţat lăcătuşeria a plecat în Pesta, unde într-un atelier întîlneşte pe doi lucrători Denkel şi Cropacek, cari au dat tînărului Hengse, ideia de nazareneism. Aceşti doi lucrători în peregrinaţiile lor au cunoscut în Elveţia pe pastorul Samuel Frölich — care de fapt poate fi intitulat înfiinţătorul acestei secte—şi de la care au fost iniţiaţi în religia pe care o practicau. Ei se grăbesc a atrage în secta lor şi pe Hengse, care graţie misticizmului său născut, primeşte imediat şi devine primul apostol în Ungaria al Nazarinenilor.

Deşi incult totuşi talentat, orator popular ales, avînd o putere de sugestie şi imaginaţie, el părăseşte Pesta şi pleacă în sudul Ungariei, unde în curînd îşi va forma un puternic grup de adepţi. Gîndurile sale pespre religia nouă, ca şi Christos, el nu le-a lăsat scrise, deşi le avusese notate în cîte-va caete din cari au rămas unele însemnări. El găseşte pe un proprietar Josif Cobak, om îndestul de cult, care se grăbeşte a pune pe hîrtie vederile lui Hengse şi el e cărturarul acestei secte. Cunoştinţa limbei latineşti îi serveşte acestuia spre a se pune în corespondenţă şi cu pastorul Frölich, complectînd în modul acesta toate datele viitoarei religii.

Propaganda lui Hengse a avut un succes zgomotos şi rezultatul a fost prigonirile din partea guvernului, aşa că el e nevoit să fugă din Ungaria în Elveţia. unde îl atrăgea şi dorinţa de a vedea şi pe stăpînul său sufletesc Frölich. El rămîne în Elveţia şi nici nu mai revine în Ungaria, căci moartea îl seceră la vîrsta de 24 de ani. El moare în 1844 şi oasele lui sunt perdute într-un cimitir al Zürichului.

II

Cu moartea lui Hengse Nazarenizmul nu încetează de a se întinde; luptele politice din 1848, avîntul de libertate a tuturor neamurilor, le permite şi lor de a se manifesta mai slobod—dar mai prielnică le este perioada de recreaţie din 1850—1854, care a stăpînit Ungaria. Arestaţi în masă, ei propovăduesc în închisori principiile lor şi Nazarineii se împrăştie peste toate ungherele Ungariei; dar în special în comitatele din sudul ei.

Familii întregi părăsesc Creştinizmul şi devin Nazarineni. In 70 de ani 200 familii trec într-un singur sat la Nazarineni în Stara Becca. După statisticele ungureşti ei sunt în mijlociu astă-zi în Ungaria vre-o 30 de mii, iar în Statele-Unite emigreaza în masă mai bine de 45,000.

De şi statul nu îi recunoaşte totuşi organizaţia lor există şi funcţionează foarte normal. Mai ales de cînd legile ungare au declarat libertatea cultului religios, numărul lor creşte. Aşa în Diula în Oroşgazi, 220 de oameni într-o singură zi s-au prezentat preotului Ioan Raţiu declarîndu-i că ei părăsesc biserica pentru a îmbrăţişa Nazarenismul. Răspîndiţi pe malurile Tisei, în Bacica, Srem, Nazarinenii sunt mai ales Unguri, Slovaci, Sîrbi, puţini Romîni şi foarte puţini Nemţi. In Serbia sunt foarte persecutaţi; totuşi la fiecare recrutare se ivesc de la 80—100 tineri care refuză a face serviciul militar pe cuvînt că sunt Nazarineni. In Ungaria numărul Nazarinenilor care refuză a lua armele e între 240 la 300.

(Va urma) **Dr. I. Duscian**

*) Din Revista „Archiva" No. 11, 1907.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

Anunţarea în ziarul nostru a unei deciziuni a consiliului de disciplină a baroului de avocaţi de Iaşi şi publicarea unei epigrame relativă tot la această decisiune, a avut darul să provoace o jurisprudenţă a Curţei cu juri din Iaşi, care face astăzi obiectul tuturor discuţiunilor din cercul oamenilor de drept din Iaşi.

In ce priveşte chestia de fapt, adică achitarea directorului „Opiniei" prin decisia Curţei şi condamnarea la 1 leu despăgubire, prin verdictul juraţilor, suntem convinşi că chiar în cursul acestei sesiuni va fi revocată de către aceiaşi juraţi, puşi, prin ascultarea apărărei, în situaţiune să judece mai bine întreaga chestie.

D. prim-procuror a declarat recurs contra verdictului juraţilor, ca fiind dat fără competinţă, de oare-ce conform textului precis al art. 483 pr. p, Comisiunea juraţilor nu poate fi constituită dacă lipseşte inculpatul.

Partidul conservator din judeţul Suceava, în casele d-lui G. Măcărescu a procedat la alegerea Comitetului, în vederea organizării, ca urmare a fuziunei, constituindu-se astfel :

Preşedinte de onoare : P. P. Carp.
Preşedinte activ : Take Ionescu.
Membri : Sebartian Moruzi, C. Miclescu, M. Millo, Al. Cantacuzino-Paşcanu, M. Sturza, G. Măcărescu Dr. Boroianu, A. Gorovei şi Gr. Străjescu.

Semnaţi în procesul-verbal de constituire : Seb. Moruzi, M. Millo, M. Sturdza, G. Măcărescu, A. Gorovei, G. Străjescu, dr. D. G. Boroianu, St. Cihoschi, I. C. Ghiţescu, C. Romanescu, colonel N. Boerescu, C. Kiselevschi, căpitan D. Softa, C. Guter, G. Iucovlov, M. Ştefănescu, V. Oescu, Ludovic Basarab, Cernătescu, Ioan Stavăr, Vasiliu şi Bărbulescu, toţi alegători ai colegiului I de cameră şi senat.

S'a expediat o telegramă d-lui P. P. Carp, şeful partidului, prin care i s'a dus la cunoştinţă noua întocmire a clubului conservator.

—

Au mai cerut să fie înscrişi la cursurile pentru dectorat următorii licenţiaţi în drept: avocaţii Gh. Netter, C. G. I. Toma, M. Magder, Titus Lapteş comisar ; D. Dimitriu, Iacint Silvestru şi Emanuel Marţian.

—

D. Vasile Boban licenţiat în drept, a fost recomandat spre a fi numit în post de ajutor de grefier de la secţia I a curţei în locul d-lui Vrînceanu care şi-a înaintat demisia.

—

In cercurile militare se asigură că de la 1 Aprilie, regimentul de calaraşi din garnizoana Iaşi, va fi tranformat în regiment de roşiiori.

—

D. Ioan Corlat, învăţător la şcoala din Borşa, a fost detaşat la şcoala din comuna Şipote, în locul d-lui Gh. Gorescu, pus în concediu, din cauză de boală.

D-ra Natalia Băncilă, a fost numită suplinitoare la Borşa, în locul d.lui Corlat.

Astă-noapte s'au comis la Podul-Iloaia 4 furturi cu spargeri, probabil de către aceiaşi autori, la d-nii C. Vlasto, F. Cohn, V. Filipescu şi Iosub Erbiceanu.

De la fie-care din aceştia, hoţii au furat diferite lucruri şi sume de bani.

S'au luat măsuri pentru prinderea hoţilor.

D-nii : dr. Iuliano, Victor Castan, Samoil Konya, farmacist şi dr. Russ au fost numiţi în funcţiunile onorifice de membrii în consiliul de higienă al judeţului.

Joi 6 Decembrie orele 2 p. m. d. Gh. Ghibănescu va ţinea o conferinţă în aula Universităţii tratînd despre „Biserică şi Stat". Conferinţa se ţine sub auspiciile societăţii culturale „Viitorul".

—

D. Em. Miclescu, directorul general al c. f. r., a fost astăzi în inspecţie la Vaslui, de unde a plecat apoi să'şi continue inspecţiile pe linia Vaslui—Tecuciu.

D. căpitan Gheorghe Popovici, revizorul şcolar militar al judeţului va inspecta în cursul acestei luni învăţămîntul militar de la toate şcoalele rurale din judeţ.

Prin noul proect de regulament s'a hotărît ca cursul de Istoria dreptului predat pînă acum de d. profesor I. Peretz, studenţilor anului III de la facultatea juridică, să fie în viitor predat candidaţilor la doctorat.

Parchetul a fost înştiinţat că astă noapte nişte rău-făcători au pus foc caselor locuitorului Ioan Toma Popa din satul Cărniceni, comuna Ţiganaşi.

Focul a distrus întreaga gospodărie a numitului locuitor.

Pagubele se urcă la suma de 900 lei

In ziua de 5 Decem. se va afişa listele apelurilor electorale şi zilele în care se vor judeca de către cele două secţii ale Curţei de apel.

Alaltă-eri s'a deschis la Vaslui seziunca de iarnă a Curţei cu Juri.

Curtea e presidată de d. D. Porfiriu, membru al Curţei de Apel din Iaşi.

D. profesor universitar I. Th. Burada, preşedintele Curţei de Apel, a primit din partea Ministerului instrucţiunei publice, un proect de reformă a legei de judecată a corpului didactic primar urban şi primar rural.

D. Burada, care e şi preşedintele comisiunei de judecată, va înainta zilele aceste ministerului, observaţiunile asupra modificărilor pe care d-sa le crede folositoare a se aduce proectului de reformă a legei.

Mîine, Marţi, 4 Decembrie, la orele 2 p. m. d. V. N. Petrovanu va citi la cursul d-lui Teohari Antonescu lucrarea sa, făcînd o privire generală asupra omului din epoca neolitică.

Primul rabin al comunităţei israelite din Iaşi, Feiwel Taubes, a încetat astăzi din viaţă.

Judiciare. — Numitul Herman Glasberg, care a fost adus Sămbătă noaptea din Triest, a fost supus astă-zi primului interogator de judecătorul de instrucţie Kessim.

Glasberg a declarat că cei 16000 lei ce-i au fost încredinţaţi de societatea apelor din Iaşi, i-au fost furaţi între Iaşi şi Paşcani şi că el a fugit de teama de a nu fi depus.

Instrucţia în această afacere va dura foarte mult timp din cauză că judecătorul de instrucţie va trebui să facă multe comisii rogatorii unor martori stabiliţi în Paşcani, P.-Neamţ şi Suceava din Bucovina.

— Dosarul afacerei Ciulei a fost predat Sămbătă seara judelui instructor Kessim, care va fixa mîine termen pentru citarea martorilor. Aceştia vor trebui să vie la Iaşi de la Botoşani, comisia rogatorie fiind exclusă în urma transferărei afacerei.

Simbătă ora 4 p. m. la asociaţia studenţilor „Uniunea" au vorbit d-nii Victor Lecca, D. Bottez, V. Pădure, M. Georgian, C. Popovici, Gr. Groholski, C. Stamate şi C. Jornescu.

S'a hotărît : trimiterea unei delegaţiuni compusă din C. Jornescu, C. Popovici şi M. Georgian, care s'a şi prezentat astăzi d-lui Decan Matei Cantacuzin şi i-a înmînat un memoriu.

La administraţia financiară va avea loc în curînd o mişcare printre funcţionari

In poliţia locală s'au mai făcut următoarele schimbări :

D. I. Dimitriu a fost numit subcomisar la secţia IV-a. D. subcomisar Popescu de la secţia V, a fost transferat la secţia IV, în locul d-lui subcomisar Tătăranu, care a trecut la a V-a. D. subcomisar Trifan de la secţia II, a fost transferat la secţia V, iar d. subcomisar Ţibichi de la secţia III-a la I, în locul d-lui Busuioc, care trece la a III-a.

— Am spus că în Podul-Iloaia s'au pus bazele unei societaţi cooperative sub numele de „Sf-ta Treime".

Ziua de 6 Decembrie a. c., fiind fixată ca dată anuală obişnuită pentru sărbătorirea hramului bisericei Sf-tului Nicolae din acea localitate, s'a crezut potrivit a se alege această zi sfîntă, pentru înaugurarea „fabricei de pîine românească" pe care societatea a înfiinţat-o acolo.

D. Gâdei inspectorul generel al camerilor de meserii, a inspectat azi dimineaţă corporaţia cismarilor din localitate iar după amiază pe acea a brutarilor.

Numiri de institutori. — Pe zlua de 15 Decembre, următorii normalişti aflaţi actualmente în învăţămîntul rural, au fost chemaţi la ministerul instrucţiunei, pentru a fi numiţi institutori şi pentru a'şi alege locurile unde vor fi numiţi.

Aceşti normalişti sunt: Bungheţanu C., Iliescu I., Surlă C., Stamate M., Grigorescu I., Chiriac I., Gheorghiu D., Stefănescu M., Nadejde C., Cîrjă N., Danilescu C., Cristea Elisabeta, Voiculescu Domnică, Gane Ema, Baboia Sofia, Codreanu Eugenia, Şoarec Maria, Renescu Maria, Petrovici Ecaterina, Crăciuneanu Elena, Ştefănescu Margereta, Ghiorghiu Maria, Mihailescu Ecaterina, Pşefelinsky Elvira.

Consiliul de higienă. — Sîmbătă seara membrii consiliului de higienă al oraşului, s'au întrunit în şedinţă ordinară, sub preşedenţia d-lui dr. C. Buicliu.

Au fost prezenţi d-nii d-ri : Negel, G. Botez, Imervol, Cr. Missir, Grigoriu, Buzenchi, Ţaranu şi d. Cugler, inginerul şef al comunei.

La ordinea zilei a fost cererea d-lui Posner, de a redeschide o fabrică de cognac în str. Crucei, în locul uneia ce a mai fost în acea stradă.

Din cauză însă că planurile nu au fost aduse înaintea consiliului, s'a delegat pe medicul respectiv al dispărţirei ca împreună cu inginerul comunei să examineze instalaţia maşinelor şi în special a reservoarelor, dacă ele sunt aşezate în aşa fel în cît să nu pue în pericol viaţa lucrătorilor.

Se citeşte apoi o statistică de mersul epidemiilor în perioada de la 1—30 Noembrie a. c. şi se constată o descreştere la febra tifoidă, 17 cazuri de anghină difterică şi 19 de tusă convulsivă.

Apoi, consiliul în urma cererei d-lui dr. Negel, a hotărât să intervie către administraţia comunală pentru a se îngrădi locul viran, situat lângă ospătăria Pepovici, din strada de Sus, precum şi acelui din Piaţa Unirea, de lângă berăria Azuga.

Cererea d-lor Alexandru şi Enrie Schor, de a li se da cuvenita autorizare de a deschide fabrica de confecţiuni ce şi-au instalut-o în str. Păcurari, colţ cu strada Zugravilor, a rămas să se dicute în viitoarea şedinţă.

Curtea cu Juri.—Astă-zi a venit spre judecare înaintea curţei cu juri, procesul fetei Domnica Pletosu, din Podul-Iloaia, acuzată de pruncucidere.

Numita e de loc din Bucovina unde a întreţinut relaţii cu un tînăr care a emigrat la America. Rămînînd însărcinată, de ruşine ea a fugit din Bucovina şi a venit la Iaşi, iar apoi s'a dus la Podul Iloaia, unde a intrat servitoare la d. Filipescu, ajutor de primar; în August ea dînd naştere la un copil, îl omorî şi îl ascunse într'o sală, sub nişte saci.

Curtea a fost prezidată de d. C. Grigoriu, membru al curţei de Apel, asistat de d-nii: Ciohodariu şi Demetrescu.

Ministerul public a fost reprezentat prin d. procuror Gh. Scarlet.

Acuzata a fost aparată de d. avocat Gr. Lohan.

Eri la orele 2 p. m., faţă de o f. numeroasă asistenţă, d. profesor Ilie Ghibănescu, şi-a susţinut înaintea comisiunei compusă din d-nii profesori A. D. Xenopol preşedinte şi I. Găvănescul, P. P. Negulescu şi P. Răşcanu membri, doctoratul în litere.

D. Gbibănescu a fost viu felicitat de comisiunea examinatoare pentru eminentul mod în care şi-a trecut doctoratul.

Acesta e primul doctorat susţinut la facultatea de litere din Iaşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Decembre

Contra proectului judecătoriilor ambulante

Bucureşti. — Ministrul justiţiei a trimis proectul său pentru organizarea judecătoriilor de ocoale în cercetarea înaltei Curţi de casaţie.

Magistraţii au cercetat vre-o 25 art. din acel proect şi s'au oprit la capitolul privitor la organizarea judecătoriilor ambulante, în privinţa cărora membrii înaltei Curţi. s'au pronunţat în contra.

Această prevedere din proect, au zis magistraţii nu corespunde nici obiceiurilor nici practicei dela noi, şi punerea ei în aplicare ar cauza mult mai mari neajunsuri şi pagube ţăranilor, de cît sistemul azi în vigoare, cînd sătenii vin la reşedinţa judecătoriilor.

O nouă mare dificultate

Bucureşti.—In privinţa acordului dintre cele două partide a intervenit o nouă dificultate, care ameninţă în totul acest acord.

Guvernul ţine ca prin proectul seu, să se prevadă că se vor da islazuri şi acelor locuitori care vor fi străini dar care nu vor locui mai departe de o distanţă de 3 kim. de acea comună, bine'nţeles tot în limitele prevederei ca islazurile să nu treacă peste o optime din întinderea moşiei.

D. Carp nu admite sub nici un motiv această cerinţă a guvernului.

Comentarii interesante

Bucureşti.—Corespondentul ziarului „Adevărul" din Buda-Pesta, a avut un important interview cu un deputat romîn din Camera ungară şi unul din conducătorii partidului naţionalist.

Obiectul converzaţiunei a fost acordul dintre partide în vederea reformelor.

„După mine acordul dintre partide însemnează înmormîntarea definitivă a acelor reforme. N'am avut multă încredere, a spus acel deputat, în proectele guvernului, cînd am văzut cîtă întîrziere pune spre a le face cunoscut. Compromisnl dintre partidul liberal şi dintre cel conservator dovedeşte od tă mai mult că considerentele de clasă primează şi că o clasă subjugată nu are a aştepa prea mult numai de la bunavoinţa clasei suprapuse.

Speram că tinerii liberali vor reuşi să facă ceva mai mult pentru clasa ţărănească. Se pare însă că motive de oportunitate politică îi împiedecă de a'şi afirma individualitatea lor.

Nu cunosc pe d. Tache Ionescu personal şi ştiu însă că este admirabil înzestrat şi este singurul om politic din ţara romînească care înţălege rostul vremurilor şi ştie să fie în concordanţă cu ele, Un partid democrat de sub şefia d-nului Tache Ionescu însamnă cucerirea viitorului Romîniei.

Formaţiunea unui ast-fel de partid l'ar depărta poate pentru cîtăva vreme de la putere, dar ar însemna afirmarea desevîrşită şi supremaţia definitivă politică a fostului ministru de finanţe.

Scenă înduioşătoare

Bucureşti.—De mai multă vreme funcţiona la „Vatra Luminoasă", ca secretară o bătrînă engleză, oarbă, protejată de M. S. Regina.

Bătrîna secretară scrisese o sumă de articole în revistele mari engleze, în care lăuda nobila instituţiune înfiinţată de „Carmen-Sylva.

Acum cît-va timp nefericita secretară se îmbolnăvi şi eri noaptea a încetat din viaţă la institutul surorilor de caritate.

Regina adînc mişcata de moartea protejatei sale a asistat la prohodul oficiat de un pastor protestant, asistat de corul orbilor „Vetrei Luminoase", care era acompaniată la orgă de un orb, intern al aceleaşi instituţii.

Asistenţa a fost mişcată pînă la lacrămi de faptul că M. S. Regina a venit să vadă pentru ultima oară pe protejata Sa, precum şi de imnul sfăşiitor de jalnic al corului orbilor.

Proectele guvernului in secţiuni

Bucureşti. — Camera se va ocupa astăzi cu continuarea discuţiei asupra proectului pentru modificarea legei tocmelelor agricole.

Din cauză că opoziţia va combate unele din dispoziţiile acestui proect şi în special maximul şi minimul fixat, proectul nu va eşi din secţiuni de cît după 3—4 zile.

La Senat se va începe astăzi în secţiuni discuţia asupra proectului d-lui Stelian, relativ la modificarea legei peotru modificarea judecătoriilor de pace.

ACORDUL

Bucureşti.—Ziarul „Epoca" publică în numărul seu de astăzi o lămurire în privinţa celor stipulate în compromisul dintre partide.

Inţelegerea care s'a stabilit priveşte numai un singur capitol al unuia din proiectele prezentate de guvern şi anume : chestiunea islazurilor şi încă nu în întregime acest capitol, căci în chestia păşunelor ideile partidului conservator diferă de acele ale guvernului.

Ceia-ce s'a reuşit prin acordul dintre partide este că s'a dat proectului pentru modificarea tocmelelor agricole un caracter constituţional şi s'a evitat atingerea adusă constituţiunei prin proectul iniţial.

Partidul conservator îşi menţine părerile sale în ce priveşte toate celelalte proecte şi îşi rezervă plenitudinea drepturilor sale de a le combate atunci, cînd vor veni în discuţiunea corpurilor legiuitoare.

Camera

Bucureşti.—Puţin după deschiderea şedinţei deputaţii trec în secţiuni unde discutîndu-se asupra proectului pentru tocmelele agricole s'a decis să se cerceteze legea în întregimea ei, lăsîndu-se la urmă chestiunea islazurilor.

Moartea unei regine

Dresda.—Corpul decedatei regine Duariere a fost expus în vila sa şi va fi transportat la biserica curţii la 17 Decembrie.

Imormântarea va avea loc Mercuri.

Curtea a luat doliu pentru zece săptămâni.

Procesul generalului Stoessel

Petersburg.—In cursul desbaterilor privitor la predarea portului Arthur, generalul Bjelew comandantul întregei artilerii din Kwantung, a ţinut un lung discurs acuzînd pe generalul Fock. Discuţiuuea s-a angajat între martor şi generalul Fock care a cerut lui Bjelew să procure probe scrise pentru acuzaţiunea sa.

Deputaţi condemnaţi

Petersburg,—Printre deputaţii celei de a doua dumă cendemnaţi la 5 anni de muncă silnică se găseşte şi şeful partidului social democrat Zeresselli,

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* in atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garanteazâ* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima

MARTIN BUCHHOLZER

Proprietarul fabricei

La moşia Regală POENI sunt de vînzare

Pomi de Crăciun

(molifţi)

Preţul 2 lei bucata trimesă la domiciliu

Comandele prin carte poştală

Petru I. Nedelschi

fost magistrat.

AVOCAT

22 Sf. Neculai. Casele Goldenthal

IAŞI

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în obogatăserie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumatate	Lei 3
1/4	Un sfert	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el ma are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritatiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 fete, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

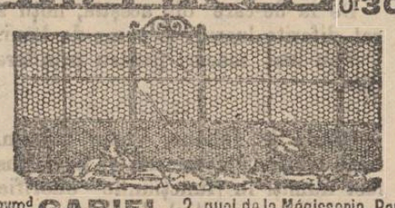

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre	0f 70
Châssis de couche, depuis	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré	1 30
Porte-Bouteilles, pour 10 places	7 »

PONDOIR déposé

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREI, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bucăţică de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 309. Mercuri 5 Decembre 1907

Exemplul de sus

Nimic mai impresionant decît concisa povestire telegrafică a „Opiniei“ de eri despre întîmplarea înduioșătoare care a avut loc cu prilejul înmormîntării unei oarbe din cercul protejatelor M. S. Reginei.

E vorba de o bătrînă engleză care a ocupat cît-va timp locul de secretară a caritabilei instituțiuni, intemeiată și patronată de Augusta noastră Suverană în Capitală. Bătrîna a murit acum două zile și Regina Elisabeta nu s'a mulțumit numai să fie reprezentată, după uzul tradițional, la această tristă ceremonie, dar a ținut să asiste Ea însăși, încunjurată de toată acea interesantă și duioasă colonie a orbilor cari au petrecut pe foasta lor tovarășă întonînd cîntări funebre sub conducerea unui cîntăreț de orgă, orb și dînsul.

Că această scenă a mișcat asistența pînă la lacrimi nu ne miră; ne-ar fi surprins dacă se întîmpla contrariul și de aceea găsim vrednic de relevat și de comentat această istorică pildă de devotament către cei mici, către cei suferinzi, cu atît mai eloquentă, cu cît apare în cadrul unei mai mari simplicități, în proporții mai omenești, mai lipsite de acea pompă care în alte părți înconjoară fiece act, fiece pas, fiece inițiativă a unui Cap încoronat.

Toată lumea cunoaște astăzi istoricul acestei filantropice instituțiuni, înființată dintr'un sentiment de binefacere și de artă în același timp. Sentiment de binefacere, pentru că nu poate fi faptă mai generoasă de cît a reda viața și lumina celor ce nu le mai aveau; sentiment de artă pentru că totul se face sub o formă estetică și pentru că însăși inițiativa se sprijină pe o descoperire tecnică a unui orb și are de țintă a instrui pe cei fără vedere aducîndu-i în stare să-și agonisească existența prin o muncă delicată și variată, după aptitudinile, inteligența, vrîsta și sexul fie-căruia, iar toate sunt împresurate de o atmosferă artistică a unui mediu anume creat sub inspirația unei femei-poiete, care este în același timp Regina țării.

Ne aducem aminte cum la un moment dat opera atît de nobilă a celei mai simțitoare dintre Suverane era pe punctul de a suferi, lovindu-se de un spirit nenorocit care a inspirat nemeritate și insinuante atacuri în presa liberală— pe atunci presă de opoziție— în potriva frumoasei instituțiuni. Din fericire intenția distrugătoare s'a izbit de o voință neînfrîntă, de o hotărîre și o energie de oțel a Carmen Sylvei, care a opus tuturor pornirilor și clevetirilor cuvîntul Său, personalitatea Sa, bunătatea Sa, care au sfîrșit prin a convinge și a învinge. Astăzi opera e întemeiată și asigurată, iar pe zi ce merge instituția se dezvoltă și tot mai mult își îndeplinește menirea de a scăpa din mizerii ființele cele mai nenorocite: orbii.

Odinioară, în timpul tulbure cînd țeara se rezboia cu dușmanii întru cucerirea libertății, Regina dădea exemplul muncei și abnegării ajutînd pe cei răniți în luptă. Astăzi țeara e deplin stăpînă pe destinele ei, pe neatîrnarea ei, dar Suverana țării nu-și îngăduie un moment de răgaz, un moment în care să nu săvîrșască o bine-facere, să nu împartă o mîngîiere. Prilej de îngrijorare nu lipsește nici din cercul vieței aurite a Curței; dar nimic nu oprește pe Carmen Sylva din activitatea Ei binefăcătoare, nimic n'O întrerupe de la ceea ce crede că este datoria și menirea Ei: împuținarea suferințelor și mizeriilor omenești, operă socială și națională în același timp, exemplu statornic și strălucit de altruism și devotament către dezmoștenița soartei.

Actul de a participa la o atît de modestă înmormîntare a unei oarbe, apariția Reginei în concertul trist al nenorocitilor orbi, fac parte din această operă. Ne amintim par'că scena din cîntul al noulea al „Infernului“ lui Dante,—ivirea îngerului mîngăetor în mijlocul priveliștei de groază....

E înălțător exemplul de solidaritate socială cînd pornește de la Suverana unei țări și nimic nu e mai de folos pentru înobilarea sufletelor, pentru propagarea binelui obștesc, pentru osîndirea egoizmului, pentru izgonirea răului, de cît exemplul bun venit de sus. □

Privitor la Acord

Intre guvern și opoziție s'a făcut învoială asupra unui singur capitol dintr'unul singur din proiectele guvernului în chestia țărănească: capitolul izlazurilor din proiectul tocmelelor agricole.

Guvernul, recunoscînd că acel capitol, astfel cum fusese întocmit în ante-proect, nu corespundea prevederilor Constituției, a convenit să-l modifice.

Nu s'a căzut, deci, de acord asupra tuturor proiectelor agrare— cari vor fi combătute de opoziție— ci numai asupra unui singur capitol dintr'un anumit proiect.

Era foarte necesar să se dele aceste lămuriri, fiind-că ziarele liberale nu mai conteneau cu declarațiunele lor de dragoste la adresa „patriotilor“ conservatori, la adresa acelor patrioți cari, ieri încă, erau numiți lipitori și mîine, din nou, nu vor mai fi patrioți.

Laudele și entusiasmul liberalilor trebuiau explicate, fiind-că tot mai sunt naivi dintre acei, cari cred în sinceritatea lor și nu le bine să se creadă, că liberalii, cu educația lor politică, sunt capabili să recunoască sincerăminte sentimentele de abnegație ale adversarilor.

Căci chiar în concertul acesta de laude, se amestecă și nota adevărată: acea a nesincerității. „Conservatorii, scriu gazetele liberale, ne-au dat, ca și în alte dăți, concursul lor patriotic, de și, de această dată, știau că, și fără de ei, legile vor fi votate“.

Atunci de ce-au cerut concurs? Conservatorii n'au putut da liberalilor concursul lor numeric. Opoziția conservatoare este, cantitativ, prea slab representată în Cameră, ca voturile deputaților să fi putut scăpa, eventual, guvernul și partidul.

Opoziția conservatoare voia, pur și simplu, ca proiectele guvernului să nu lovească și în prevederile Constituției — și numai în această privință și numai asupra unui capitol d'intr'un proiect, s'a căzut de acord.

Tot restul proiectului tocmelilor agricole și toate celelalte proiecte rămîn în desacord cu vederile partidului conservator.

Lucrul acesta să se știe și să se mai știe că laudele ziarelor liberale n'au nici un rost și nici umbră de sinceritate.

Succesul D-luĭ Stelian

D. Toma Stelian, ministrul justiției și bărbatul cu cravate elegante, a dorit și d-sa să se afirme, din punct de vedere juridic, se înțelege, în rezolvirea chestiei agrare.

Ministrul elegant, singurul elegant în actualul cabinet, a ticluit, spre acest sfârșit, un proiect referitor la introducerea judecătorilor ambulanți la sate—sistem foarte uzitat la orașe prin desele mișcări în magistratură pe cari d. Stelian, în lipsă de altă ocupație, le face la ministerul seu.

Proiectul d-lui Stelian a fost depus Sămbăta trecută pe biroul Senatului, care, potrivit obiceiului, i-a admis și urgența.

Dar cînd a fost depus și cînd i s'a admis urgența, nu se știa că acel proiect are romanul seu, că înainte de a fi fost adus la Senat fusese supus examenului unor specialiști, cari au trimis la preumblare sau la ambulanță,—proiectul ambulant al d-lui Stelian.

Corespondentul nostru din București ne-a telegrafiat ieri, în adevăr, că consilierii înaltei Curți de Casație, solicitați de ministru ca să cerceteze proiectul, s'au pronunțat în contra noului sistem preconizat de d. Stelian, care n'ar fi numai nepractic, dar chiar desastruos pentru justiția însă-și.

D. Stelian, fără a da vre-o atenție părerilor domnilor consilieri, a cerut primului-president să-i înapoieze proiectul și l'a depus tale quale pe biroul Senatului.

Că procedînd ast-fel d. Stelian s'a arătat nedelicat față de cea mai înaltă instituție judecătorească a țărei—asta ie evident. Și cine cunoaște pe d. Stelian cu invincibila-i morgă, va ierta acest pas greșit. Dar dacă ministrul era decis să nu primească observațiile Casației, de ce i-a mai supus proiectul? Nu credem că numai în scopul de a comite o... imprudență.

D. Stelian ie un grandoman. I se pare deci că tot ce face el ie ireproșabil și că nimeni n'are dreptul să-l critice. Credea deci, că și proiectul seu, pe care Curtea l'a calificat desastruos, va fi găsit perfect și că va putea presinta proiectul insoțit de un certificat de laude din partea consilierilor.

Intru cît s'a întîmplat contrariul, d. Stelian, ca vrednic elev al lui Stătescu, nu s'a dat învins: a presintat proiectul, desastruos cum este.

Camerele nu vor putea proceda tot astfel. Ele vor trebui să ceară avizul înaltei Curți și să nu voteze cu ochi închiși un proiect desastruos, ca să nu dee țărei o lege desastruoasă.

Așa ar fi drept să se facă.

CATE-VA NOTE

Heinrich Heine, căruia orașul seu natal, Dusseldorf, îi refuză un monument, a fost imortalizat la Trg.-Frumos.

„Grenadirii“ săi au fost traduși de d. Macuroff, subtilul poet asupra căruia ne-am oprit ieri.

D. Macuroff a făcut, după cum însuși declară, o „unică traducere— după felul ei“ — a Grenaderilor lui Heine:

Spre Franția, doi grenaderii
Din *Russia, ținuți cei mergeau*
Și aproape de țeara germană.
Ei ambii, adînc suspinau.

*

...De vrei, satisfă-mi rugămintea
Pe acest, eu, pămînt, d'ai pica
Să iai al meu trup și veștminte
Și du-le în patria mea...“

După cum se vede autorul traducerei „unice în felul ei“, s'a inspirat, romanizînd Grenaderii, de la jandarmii rurali din Trg.-Frumos.

Incolo, ca și grenaderii, suspinăm și noi—foarte adînc.

Sfîrșitul unui Rege

Regele despre care s'a rîs mai mult; al cărui nume și ale cărui fapte au dat loc la varii calambururi, anecdote și cuplete—regele Belgiei—a încheiat în mod dureros bilanțul vieței sale.

N'a murit—dar Regele nu mai trăește de cît cum trăesc acei cu mintea necăjită: Leopold al II-lea nu mai este om normal.

Un ministru belgian a declarat'o, cu îndulcirile de rigoare, în plin Parlament. Navetele interminabile pe cari Leopold al II-lea le făcea între capitala Belgiei și acea a Franței, au dat prilej lui Vandervelde să facă o interpelare. Deputatul belgian a zis că acest Rege ambulant este un „vagabond regal“ (un chemineau royal).

Banca ministerială, prin un ministru, a respuns interpelatorului și a vorbit „despre o mare nenorocire, de care Camera n'ar trebui să se ocupe de cît în cazuri extreme“.

S'a declarat deci oficial că prea desele călătorii ale Regelui și prea desele sale amoruri, cari au trecut în domeniul anecdotelor și al cupletelor de café-chantant; că stabilirea statului Congo și dorul acela de a clădi mereu, de a se îmbogăți mereu, de a deveni stăpînul unei părți a Europei—că toate acestea insemnau începutul sfârșitului, că ne aflam înaintea unui caz patologic.

Ce osebire între debutul acestui Rege și între tristul declin! Fiul unei Orleans și al celui mai deștept Koburg, Leopold II părea că moștenise calitățile bune ale ambelor familii. El înțelese rostul timpurilor sale, era străpuns de dorul libertății căci el se afla în fruntea tuturor mișcărilor mari, liberale.

Mai tărziu fu cuprins de dorul de a poseda, de a se îmbogăți mereu, de a tot augmenta numărul sutelor de milioane. Nenorocit ca tată—el împinse, însă, prea departe severitatea—așa că fiicele lui, cu diversele lor amoruri și, mai ales, prin diversele lor daraveri cu cămătarii, ajunseseră de rîsul tuturor...

Poporul seu ca și alte popoare, în neștiință că purtarea Regelui se datora anormalului, condamnaseră și purtarea lui ca tată și purtarea lui ca om.

„Nenorocirea“ de care a vorbit ministrul belgian, va reda lui Leopold II simpatiile de cari el se bucurase altă dată, nu în același sens, firește, dar fiecare va regreta epilogul tragic al unei vieți atît de însemnate.

Norocul îi furase numele lui cel mare de altă dată: numele unui rege liberal și destoinic; nenorocul îi va readuce acest nume...

OAMENI ȘI LUCRURI

Sufletul mulțimei

Acei care sunt în curent cu faimosul proces al fostului ministru de Culte al Italiei, Nasi, pot observa un fenomen curios. Cu cît faptele și dovezile devin mai împovorătoare pentru eroul procesului, cu cît osîndirea lui pare mai probabilă, cu atît partizanii lui și cu deosebire concetățenii lui din Trapani—Sicilia—devin mai aprigi apărători ai lui Nasi; cu cît primejdia e mai gravă și mai aproape, cu atîta dînșii strîng rîndurile în jurul lui făcînd zid de ocrotire și jurîndu-i statornică credință. Ba, manifestațiunile de simpatie și de solidaritate merg mult mai departe, merg pînă la sacrificiu, la abnegare și vedem mereu proclamîndu-se, întru dovedirea inocenței lui Nasi, greve de tot feliul, vedem întruniri cu discursuri și amenințări violente, atîtea mijloace cel puțin ciudate pentru a anihila efectul probelor, graiul cifrelor de cari au a ținea seamă judecătorii—care nu au dreptul de a se teme de agitații publice, de instincte și demonstrații populare. Justiția cercetează, dar norodul *nu vrea* nici-o cercetare; el *crede* în nevinovăția lui Nasi și chiar dacă fostul ministru va fi condamnat pe temeiul celor mai palpabile convingeri, acelaș norod va crede tot mai mult în netemeinicia lor, va crede că-i vorba de o simplă persecuțiune politică, de intrigi și legende calomnioase.

Cu cîteva zile în urmă pe mormîntul fostului deputat naționalist Syveton, la Paris, cîteva sute de inși s'au încercat a pleda, din nou, mitul inocenței lui, deși toată lumea cunoaște azi motivele sinuciderei acestui semi-zeu, motive extrem de rușinoase și cari ar cere cel mult uitarea și iertarea lui. Ei bine, nu! Acele cîteva sute de oameni, ca și miile de partizani ai lui Nasi, nu vor, nu pot să admită vina lui Syveton; ei proclamă azi ca și eri că a fost o victimă, că a murit jertfa cine știe căror generoase convingeri...

Psihologia unor atari momente și manifestări e interesantă de urmărit. Noi o putem studia în multe împrejurări împrejurul nostru căci nu arareori asistăm la fenomene sociale analoage. Ba, s'ar putea generalizà observația și vom găsi că fiecare acuzat ori vinovat păstrează în favoarea sa un număr de credincioși, un cerc de prieteni care nu numai că nu-l părăsesc, dar persistă a crede cu sinceritate în inocența lui și în potriva oricării aparențe sau ori-cării dovezi chiar rămîn cu aceeași convingere și cu aceleași sentimente.

Calomnia în potriva cuiva prinde ușor în rîndul adversarilor; cucerește lesne pe cei indiferenți; dar se isbește totdeauna de zidul unor prieteni sau admiratori cari ajută cu vremea la risipirea ei. Același lucru se întîmplă cînd e vorba nu de o calomnie, ci de o învinuire temeinică: prietenii celui vinovat *nu vor* să creadă și reușesc a nu crede.

Partea aceasta din psihologia mulțimei e una din puținele ei însușiri bune și apare uneori ca un noroc sau ca o mîntuire. In proporții mari însă — ca în cazurile amintite mai sus, faptul poate deveni primejdios ca ori-ce mare minciună socială.

Rodion

„Legenda Funigeilor“

Se formase o legendă în jurul „Vieței Romînești“ și anume că n'ar îmbrățișa cu drag literatura propriu zisă, literatura frumoasă, preferind lucrările mai slabe dacă respund unor anumite „tendințe“. Invinuirea a fost formulată nu de mult în coloanele „Convorbirilor literare“ după ce fusese enunțată și în alte cercuri publicistice. Din fericire revista ieșană dezminte legenda și una din probele netemeiniciei acesteia este și... „Legenda Funigeilor“ apărută în trei numere ale revistei și publicată acum în volum.

Lucrul ne bucură și va bucura pe toți iubitorii frumosului—în afară de „tendințe“—și e o datorie a presei să ajute la dezmințirea unor atari legende, tendențioase la rîndul lor. Dar să vorbim de lucrarea d-lor St. O. Iosif și D. Anghel, cei doi poeți cari au publicat sub vălul anonimatului—nu cunoaștem motivul—această frumoasă lucrare de poezie și imaginație în „Viața Romînească“.

*

„Legenda Funigeilor“ e nu numai una din cele mai drăguțe bucăți ce s'au publicat în anii din urmă, dar și una dintre cele mai curioase. Un poem dramatic care însă pune în acțiune nu numai oameni, care întrupează nu numai simțiri, ci încearcă una din cele mai îndrăznețe prosopopei, însuflețind niște funigei drăgălași și sentimentali cari întregesc „acțiunea“ micei drame, ba chiar o domină în întregime ca niște fire conducătoare ale poemului.

Autorii ar fi trebuit poate să ne indice izvorul acestei „legende“, căci nu știm dacă ea își are originea în țară la noi ori e o transplantare a vreunei legende exotice, o localizare a unei fantazii străine, în feliul aceleia care a inspirat poema „Vrăjitoarea“ și unele din poemele dramatice ale Carmen Sylvei.

Legenda ar putea fi și romînească prin mediul rustic în care se petrece, ori, mai drept, se... țese, deși numele eroilor, pentru a corespunde poate situațiilor romantice respective, sunt departe de a fi românești.

*

Runa, tînăra fată, are mijlocul de a apăra de moarte în resboiu pe fratele ei, Landor. Mijlocul ar fi să-i țese „cămașa cea fără de moarte“ și să i-o dee lui— acea cămașă fermecată și mântuitoare de peire:

...Albe mîni curate de fecioară
Albe fire trebue să țesă
Celui drag cămașa de mătasă,
Dacă vrea ca'n luptă să nu moară...

Albe zile trei, întregi de-a rîndul
Alb ca tortul alb să-i fie gîndul,
Albe mînile și nepătate.
Ca veșmîntul Maicei Preacurate.

Așa o învăța maică-sa, *Rilda*, bătrînă cunoscătoare de farmece și dătătoare de poveți. Rilda a avut însă-și o viziune grozavă; a văzut pe fecioru-său, pe Landor, în mare primejdie:

Un om cu fața'n jos căzută,
Și unde ochii-mi port
Nu știu s'aleg, de-s flori ori sînge,
Că fața nu i-o văd...
De ce îmi vine par'c'a plînge?
Și inima îmi spune
Că omul care dorme-i Landor,
E fratele tău Landor.

Bătrîna mamă se teme ca nu cumva fata, Runa, să nu încurceițele...cămașei; că poate nu le-o țese după povață, cu gînd curat și atunci se va împlini un groaznic blestem al razelor de lună:

...Dar știi tu ce blestem amar
Au razele de lună,
Pe fata ce-a păcătuit
Cum ele se răsbună
Cînd altuia i-a dat în dar
Cămașa făr'de moarte
De moare'n luptă biruit
Acel menit s'o poarte?

Blestemul cade-asupra ta,
Să ţeşi viaţa'ntreagă,
Din munca fără de temei
Nimic să nu s'aleagă,
Să se distrame tortul tău
Şi fir cu fir să sboare,
Să sboare albii funigei
In cete călătoare.

...Şi iată legenda şi tot-odată definiţia Funigeilor. Cuvîntul e necunoscut în Moldova, dar după versurile de mai sus toată lumea îl pricepe.

*

Runa are gîndul senin şi sufletul curat:

Cum e nimbul alb ce-ţi împresoară
Fruntea ta, aşa de alb mi-e gîndul;
Nu trei nopţi, ci ani întregi de-a rîndul
Eu aşi ţese, numai să nu moară?

Din nefericire soseşte *Hunar* „nu Amorul ci Ispita" şi cu vorbe dulci, blînde, dar amăgitoare, o face pe Runa să-şi uite şi dragostea şi datoria către frate. El îi cere:

...Să am ceea ce nime pe lume n'ar avea
Pe tine, Runa mea
Şi haina fermecată.

Naiva fată, după o scurtă luptă, se supune; dă camaşa — lui Hunar iar Landor colo departe, pe cîmpul de luptă cade jertfă acestei uşurinţe pentru care Runa va avea să îndure blesteme şi remuşcări, va suferi tortura celei mai groasnice privelişti, între vederea fratelui mort şi a mamei înnebunite de furie. Va suferi, căci:

Iubirea e mai tare ca ori şi ce blestem

iar Funigeii în cor vor mustra pe Runa, vor obseda-o cu refrenul unui etern cîntec trist, sfâşiitor de trist:

Să ştie cine ne-a zări
Că nu mai are parte
Pe lume nimeni a urzi
Cămaşa făr'de moarte!

. . . . . .

In jurul acestei mişcătoare legende, cei doi poeţi au aşternut firele celei mai vrăjitoare poezii, şi într'o limbă aleasă, într'o formă impecabilă au făurit cele trei acte scurte care aşteaptă numai un compozitor de talent pentru cele mai muzicale strofe ce avem în literatură.

Nu ştiu dacă tot în acest scop cei doi scriitori au sacrificat pe alocurea unele expresii romîneşti, întrebuinţînd termeni technici, uneori absolut de prisos. Cităm numai din fugă — cartea a apărut abea cîte-va oare înaintea acestei cronici — cuvinte ca: secretul, fatal mister, în van, arcadă (de trei ori rimat cu cavalcadă), dispar, revin, enorme, coridoare, monotonia, uniforme, profani, există, paloare spectrală, portal, descinde etc.

Recunoaştem însă numai de cît că poemul răscumpără aceste imperfecţiuni prin multe şi reale frumuseţi şi face cinste literaturei ca şi... editurei. S.

Ruperea Acordului

— Comunicatul conservator şi cel liberal —

După cum ne-a comunicat ieri corespondentul nostru din Bucureşti, acordul ce intervenise între partide cu privire la islazuri, a fost rupt în mod cu totul neaşteptat.

„Epoca" şi „Independenţa" publică în această privinţă, cîte un comunicat.

Ziarul conservator scrie:

Negocierile între guvern şi opoziţie asupra chestiunei izlazurilor, sunt rupte.

Guvernul a vroit să revie asupra dispoziţiunilor asupra cărora se căzuse de acord.

Guvernul cere ca proprietarii să fie obligaţi de a da pămînt chiar locuitorilor din comunele vecine.

Această dispoziţie este în contrazicere cu art. 11 din proectul tocmêlilor agricole care se admisese in unanimitate.

Faţă de aceasta s'au declarat negocierile rupte.

*

O consfătuire intimă s'a ţinut eri la d. Al. Marghiloman, unde s'a consfinţit ruptura negocierilor cu guvernul.

*

Astăzi Marţi, la orele 5 d. a., se va întruni comitetul executiv al partidului conservator.

Independenţa scrie:

Negocierile în vederea unui acord al partidelor în privinţa izlazurilor au fost rupte astăzi, contrar tuturor aşteptărilor.

Iată în ce condiţii s'a produs această ruptură:

Un articol care fusese admis ieri de toţi delegaţii stipula că proprietarul va lua angajamentul de a vinde terenuri pînă la o optime din proprietatea sa pentru constituirea izlazurilor comunale.

Atît în gîndul delegaţilor liberali, cît şi în acel al d-lor Take Ionescu şi Ioan Lahovary, acele izlazuri trebuiau să se servească nu numai comunei celei mai apropriate, dar şi cotunelor situate la o distanţă de 3 Km., în cazul în care comuna n'ar fi putea întrebuinţa pentru ea însăşi a opta parte din întinderea moşiei.

Această soluţie a fost admisă de toţi delegaţii, dar astă-zi cînd trebuia să se deie o redacţie definitivă proiectului, d. Marghiloman şi cu d-sa d-nii Carp şi Filipescu au declarat că nu admit această interpretare.

Trebuie să adăugăm că prima redactare n'a fest destul de precisă căci delegaţii liberali erau preocupaţi, înainte de toate, de principiu şi crezînd că chipul lor de a vedea era împărtăşit de toţi colegii, n'au mai inzistat asupra alegerei cuvintelor.

Această chestie, însă, are o mare importanţă. In adevăr dacă s'ar admite modul de a vedea al d-lui Marghiloman, opera comună ar fi iluzorie, căci un mare număr de ţărani, stabiliţi în cotune—ar remînea fără de imaş.

Este evident că era vorba de o chestie de principiu care punea în joc utilitatea însăşi a reformei, pe care partidul liberal nu-l putea sacrifica.

Sperăm, cu toate aceste, că ruptura nu va fi definitivă, şi că spiritele moderate ale partidului conservator vor învinge asupra elementelor intransigente care riscă ca partidul lor să peardă avantajul gestului patriotic din primele zile ale negocierilor.

Litere-Ştiinţe-Arte

CALENDARELE. Suntem în anotimpul calendarelor şi fiecare zi ne aduce cîte unul mai nou şi mai interesant. Cu această ocaziune vom face plăcuta constatare că şi în această privinţă am realizat şi realizăm mereu progrese însemnate, corespunzînd până la un punct însuşi progresului literar îndeplinit în ţeară la noi.

Calendarele propriu zise, adică acele sub formă de broşuri şi de volume au avut şi ele partea lor de merit în evoluţia noastră publicistică şi nu se cuvine să nu le închinăm un cuvînt de amintire şi de recunoştinţă. Până a nu avea cărţi şi biblioteci populare; până a nu avea edituri răspîndite prin varietatea şi eftinătatea lor cum avem astăzi,—am avut timp de decenii întregi: calendarele. Alături de poveştile haiduceşti ale epocei noastre de... romantism literar am avut, ca publicaţiuni mult cetite şi respîndite—calendarele anuale, variate şi căutate prin cuprinsul lor, adăpostind de multe ori lucrări literare şi făcîndule cetite de mii şi mii de amatori. Anul trecut s'au serbat 40 de ani de atare calendaristică ai cunoscutului N. D. Popescu. Cei 40 de ani formează o prea interesantă colecţie de calendare, vrednice de ţinut în seamă în istoria începuturilor şi a mişcării noastre culturale.

Fireşte astăzi avem alte calendare, mai bune, mai alese, mai moderne, —dar să nu uităm ce datorim vechilor noastre calendare.

*

A apărut „Legenda Funigeilor" poem dramatic în 3 acte de d-nii St. O. Iosif şi Dim Angel. Despre această lucrare se vorbeşte în pagina I. Se găseşte la librării cu preţul de 1 leu.

*

Marţi 11 Decembrie se joacă la teatrul naţional pentru a doua oară *Hoţul*, excelenta dramă a d-lui Henry Bernstein, unul din marile succese ale stagiunii. Indemnăm publicul să vadă pe d-na Pruteanu în rolul eroinei, chiar sau mai ales pe aceia cari vor ţinea să vadă şi pe artista pariziană Suzanne Munte. Comparaţia va fi interesantă şi interpreta ieşană va suporta, credem, cu succes această încercare artistică.

*

Reamintim beneficiul de la 6 Decemvrie al artiştilor noştri d-na Atena Georgescu şi Ion Morţun cu comedia *Microbii Bucureştilor*.

*

La Berlin s'a constituit un comitet pentru ridicarea unei statui marelui cugetător şi filosof Moses Mendelsohn.

*

Marele scriitor norvegian Bjoernson se află serios bolnav la Roma de un scurt timp.

*

Poetul italian Roberto Bracco şi-a pus el singur în scenă noua sa piesă: „Fantoma" care a avut un succes enorm la Turin.

*

Continuăm a cita cîteva păreri de scriitori cu privire la premiile Nobel.

Iules Claretie crede că trebuia acordat de astă dată mai multe premii Engliterei.

Profesorul Metschnikof nu aprobă alegerea lui Rudyard Kipling. El recomandă pe Robert Koch şi pe Behring din lumea ştiinţifică.

D-na Bertha von Suttner ar fi cerut să se premieze: Frederic Bajer, Stead şi baronul d. Estournelles.

*

A apărut „Convorbiri" No. 23 cu următorul sumar:

M. Gîrleanu.—Punga (nuvelă), H. Frollo. — Către Annie (după Carducci), Al. Stamatide.—Pe etajeră roză, pe etajeră neagră... (poezie), I. Dragoslav.—Ca să-mi dee şi-o cafea (schiţă), A. Mîndru.—Sbucium; Solie; Vis; Spre ceruri (poezie), A. Costopol.—Stindară de luptă (poezie, Eugen Lovinescu.—Ka... (fantezie critică), H. Frollo.—Resmiriţă (tablou după Weber), Dinbăleni.—Chipurile (poezie), S. Bascovici.—Lebedele (poezie), George Duma.—Cât de duioasă-i seara (după Rodenbach), Cincinat Pavelescu.— Poema ochilor (poezie), Mihail Dragomirescu.— Revista critică, Ibrăileanu (Kebes) şi Mehedinţi (Plato) sau două ipostase ale artei cu tendinţi.

*

Se crede că maiorul Brociner, tresorierul M. S. Reginei, va fi numit director al reşedinţelor regale în locul regretatului Al. Steriade.

*

STRUNA ZILEI

DOI BUICLII

...Dl. Dr. Buicliu a luat aspre măsuri de dezinfectare în oraş, în vederea epidemiilor...

...La teatru, mîne seară «Microbii Bucureştilor».

Ziarele

Doctore 'n zadar microbii
Cu etuva-i nimiceşti:
Celălalt ne-aduce mîne
Proaspeţi, noi, din... Bucureşti...

Informaţii

Magistratura d-nului Stelian.—Citim în „Ordinea":

Se ştie că d. Toma Stelian, ministrul de justiţie, devenit celebru prin concepţia d-sale despre rolul magistratului, a dat în judecată pe d. Bălăşescu, preşedintele tribunalului din Tutova, fiindcă ar intreţine legături de prietenie cu avocaţii conservatori.

Magistraţii—nu toţi, din fericire,—din Tecuciu s'au conformat instrucţiunilor d-lui Stelian; nu întreţin legături de prietenie decît cu avocaţii liberali. Pentru a intra şi mai mult în vederile faimosului ministru, magistraţii tecuceni merg şi mai departe: frecuentează în mod regulat clubul liberal din localitate, unde se întîlnesc, în fiecare zi şi în jurul aceloraşi mese, cu funcţionarii administrativi şi cu toţi agenţii regimului.

Funcţionarii, sunt, de altminteri, obligaţi a face parte din club şi a plăti cotizaţiunile.

Recomandăm domnului Stelian pentru a-i înainta pe magistraţii cari s'au făcut uneltele domnului Alecu Anastasiu.

—

Ştirea publicată de noi, cu privire la modul cum va fi alcătuit budgetul Epitropiei Sf. Spiridon pe anul budgetar ce vine, este în parte necomplectă.

Tot ceia ce se pregăteşte în vederea acelui budget are un caracter de provizorat—fiind-că legile agrare care vor fi votate vor influenţa în mod considerabil asupra veniturilor acelei instituţiuni.

In orice caz epitropii sunt decişi a nu-şi mări diurna şi, în limitele posibile, vor căuta să sporească salarul personalului inferior—atît de prost plătit.

—

Absolvenţii şcoalelor de comerţ.— Absolvenţii şcoalelor superioare de Comerţ aflători în Iaşi, s'au întrunit eri, 3 Decembrie, orele 8 seară, în adunare generală, în localul Primei Societăţi de Economie, sub preşidenţia d-lui V. I Radu, întemeetorul Cercului de studii Economice şi Financiare din Iaşi.

Intr'o remarcabilă cuvîntare, d-sa a arătat, care a fost activitatea acestui cerc în timp de 12 ani de cînd funcţionează, sub preşidenţia D-sale. A insistat asupra luminosului comerţ de idei ce s'a desfăşurat în acest lung interval şi asupra marelor foloase, de ordin intelectual ce a adus pentru membrii lui. Sfătueşte pe absolvenţi cu aceeaşi părintească dragoste de a aduce la îndeplinire şi partea a doua a dorinţei d-sale şi anume a se lucra şi în diversele direcţii practice pe care viaţa modernă le pune la îndemîna celor destul de pregătiţi teoreticeşte. Din cauza variilor ocupaţii, cari nu-i mai permit d-lui Radu a se ocupa aşa cum ar fi voit de mersul cercului, d-sa declară că se retrage din cepul lui, promiţînd a avea aceiaşi solicitudine şi interes pentru noul cerc ce este pe cale de a se crea şi de cîte ori va avea ocasia va veni cu drag în mijlocul foştilor lui elevi spre a-i vedea la muncă spornică şi folositoare.

După retragerea d-sale, membri rămaşi adunaţi în mare număr proced la constituirea unui cerc ce se va numi „Cercul Absolvenţilor Şcoalelor comerciale" şi îşi aleg biuroul în modul următor: prin aclamaţii se alege preşedinte de onoare d. V. I. Radu şi prin vot secret: vice-preşidinţi: d-nii P. Ballo şi Bârzănescu, secretar d. Eug. Brief şi casier d. Mihail Căzlaru.

Şedinţa viitoare va avea loc Joi 6 Decembrie ora 3 p. m. tot în localul primei Societăţi de Economie spre a se fixa noile statute ale Cercului şi a se desbate chestiunea înfiinţarei unei «Reviste a absolvenţilor şcoalelor de Comerţ» menită să apere interesele aşa de neglijate azi ale absolvenţilor acestei şcoale.

—

Duminică la orele 3 a avut loc la şcoala de fete No. 3 din Păcurari, de sub direcţiunea d-nei dr. Popescu, conferinţele institutorilor repartizaţi la secţiunea I-a.

Corul şcoalelor unite Carol I de băeţi şi Păcurari de fete, intonează imnul „Trăiască Regele, şi e viu aplaudat de asistenţă.

Apoi începe conferinţa anunţată pentru d-nii institutori care durează o oră.

La orele 4, în faţa unui numeros public format din părinţi ai copiilor se urmează conferinţa publică după care din nou, corul cîntă două frumoase bucăţi: „Sai romîne" şi „Eu sunt romîn", sub couducerea domnului profesor Ciocîrlan.

Duminica viitoare vor urma conferinţele institutorilor repartizaţi la secţia a II-a şi vor avea loc la şcoala primară Mihail Kogălniceanu, de sub direcţiunea d-lui Ionescu.

—

Aflăm cu plăcere că d-na Maria Cecilia Popovici, soţia d-lui locot. Leţu Popovici, a dat naştere unei fetiţe.

Să le trăiască!

—

Un bust va fi ridicat, în localul Arsenalului armatei, regretatului locotenent-comandor Demetriade.

—

※ Enormele progrese ce le face noua artă cinematografică se poate constata din seratele Pathe Frère Paris ce au loc în fiecare seară în vasta sală a teatrului. Circ Sidoli. Noua direcţie întreprinsă de această uriaşă fabrică de a instrui pe lîngă distracţie, aduce vădite servicii spectatorului.

Din bogatul şi noul program din astă seară e suficient să cităm: *O crimă la Neapole*, dramă senzaţională petrecută la poalele Vezuviului, *Deşertul Saharei şi tribul Tuoregilor*. Absolut autentic după natură. *Oglinda Magică*, cea mai modernă şi cea mai frapantă magie de salon. Absolut nou.

Toate programele în general sunt inteligent alcătuite şi fie-care spectacol al teatrului Pathé Frère este o serată foarte agreabilă dar de această părere e şi publicul nostru ieşan, pentru că în toate serile sala e plină de admiratori.

Barbe-Bleue, opereta nemuritorului Offenbach, mai ruleazǎ astăzi pe pinza pentru a da loc apoi la alte operete moderne.

—

P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, va pleca mîine la mînăstirea Risca, judeţul Suceava, pentru a oficia hramul acelei mînăstiri, care are loc Joi 6 Decembrie (Sf. Neculai).

—

DIVERSE

— Eri a sosit în localitatate un turist bulgar, anume Tudor G. Velicicoff, surd şi mut, care a întreprins un voiaj pe jos în jurul lumei, până la 40.000 km. în 4 ani (1907-1912).

El a pornit din Plovdin şi până la Paris a parcurs în 84 zile.

Velicicoff a întreprins acest voiaj în urma unui pareu şi el se întreţine din vînzarea unor cărţi poştale cu fotografia sa.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la hotel Rusia.

Locatarii au reuşit să localizeze focul.

De asemeni un început de incendiu s'a declarat la casele cu No, 6 din str. Păcurari.

— Femeea Ecaterina Grigoriu din str. Cuza-Vodă No. 20 a încetat subit din viaţă astă-noapte.

—Azi dimineaţă a fost găsit mort în locuinţa sa din strada Sf. Andrei, bătrînul Moritz David, muncitor.

Cadavrul a fost transportat la morgă.

Nazarinenii

III

Să luăm punct cu punct principiile călăuzitoare ale sectei. In ce se rezumă aceste învăţături?

Fundamentul religiei lor Nazarinenii îl iau din Noul Testament. Ei recunosc şi Vechiul Testament, dar el n'are pentru ei de cît o însemnătate istorică şi nici decum o însemnătate dogmatică. Ei preferă din Vechiul Testament pe proorocii Isaiia şi Eremia şi citesc psalmii lui David.

Nazarinenii propovăduesc că religia creştină e o religie sufletească; de aceia ei recunosc numai respectul şi ascultarea de Dumnezeu. Dumnezeul duhului şi adevărului, sub o formă interioară, sufletească. Bazaţi pe această idee, ei alungă din practica lor religioasă toate hramurile, slujbile bisericeşti, posturile, etc. Ei nu cunosc de cît Crucea, care după ei desevîrşeşte pe om, crucea fiind simbolul răbdărei şi suferinţei. A suferi pentru prigonirile credinţei, e cea mai adevărată dovadă a purtărei crucei. A purta „crucea" pe care ei o numesc a lui Christos—însemnează cea mai de căpetenie datorie a vieţei, care se realizază într-o necurmată lepădare de sine însuşi şi în propaganda pentru apărarea religiei; dar această renunţare nu trebue să însemneze o renunţare pasivă, ci o vecinică luptă pentru răspîndirea iubirei aproapelui în toate colţurile universului.

Renunţînd la postul trupesc, ei recunosc absolut şi singur postul sufletesc adecă: stăpînirea în potriva nerăbdărei, suferinţelor, răspunsurilor la insulte, cuvintelor neserioase, rîsului, glumelor şi altele. După ei, buna purtare morală consistă în dispoziţia serioasă a omului care poate să se controleze şi deci să săvîrşească o nouă muncă sufletească.

Lepădînd ori ce practică religioasă, hramuri, slujbi bisericeşti, ei susţin că Dumnezeu nu e în bisericile clădite de mîna omului; bisericile se găsesc nu în hramuri ci în oameni. Toţi oamenii sunt păcătoşi, unul singur Dumnezeu e curat şi sfînt; pentru ei nu există Sfinţi, chiar Isus Christos e un frate—nu un D-zeu.

Bine înţeles, nu recunosc preoţii nici învăţăturile teologice. Apostolii lui Hristos ei singuri nu ştiau carte. Şi într-adevăr Nazarinenii sunt toţi preoţi, pentru ei însăşi, dar numai bărbaţii—femeile n'au acest drept—căci nici Isus nu şi-a ales apostol vre-o femee. Nazarineni nu recunosc —se înţelege—nici sfinţi, nici moaştele, şi asta bazaţi pe faptul că în nici o parte din Evanghelie nu e scris că cei vii trebuesc să plîngă pe cei morţi şi deci cu atît mai puţin să se roage pentru ei.

Principiul „neînpotrivirea la rele" îl tîlcuesc astfel — bazaţi pe Evanghelia lui Matei rîndul 39. capitolul V: „Iar eu vă spun vouă: nu vă înpotriviţi răului", socotind că răului nu trebue să opui răul, ci binele, iubirea". Prin rău înţeleg Nazarinenii ori ce autoritate a unui om asupra altui om. De aceia ei caută a nu exercita nici o funcţiune asupritoare. Cunoscute fiind principiile lor în această privinţă, Creştinii caută a pune la încercare răbdarea lor. Aşa d. Vl. Dimitrievici citează un fapt caracteristic: „un nazarinean de o putere erculeană a fost într-o zi insultat, pălmuit de un copilandru în plină stradă, fără ca acesta să răspundă un cuvînt deşi i-ar fi fost de ajuns o mişcare ca să-şi distrugă vrăjmaşul".

Duminicile ei nu lucrează, de şi pentru ei toate zilele sunt deopotrivă, în multe locuri prăznuesc sărbătorile şi catolice şi protestante, ca să nu ridice vrajba în potriva lor a celorlalţi locuitori.

Invăţăturile lor îi opresc de a jura şi de a depune jurămînt. Acest principiu Nazarinennii îl urmăresc cu cea mai mare rîvnă şi nici în faţa tribunalelor, nici în viaţa obicinuita şi nici în armată, sub ori ce ameninţare ei nu vor jura.

Din „taine" Nazarinenii recunosc doar botezul şi grijitul".

Botezul îl recunosc ca faptul intrării în frăţia lor. Ei nu primesc de cît pe adulţi în plină voinţă şi dorinţă. Copiii lor nu sunt socotiţi de Nazarineni, pînă nu intră în „plină pricepere", atunci doar pot intra în sectă şi numai în clipa în care ei singuri se hotăresc şi cer aceasta. Botezul nu se face prin apă sau altă practică religioasă. „Religia noastră, spun ei, nu e puternică în vorbe, ci în fapte. Ca să fii adevărat creştin e nevoe să uiţi totul, să renegi trecutul şi să intri pe adevărata cale a vieţei. Cînd devii fratele obştiei credincioase, cu desevîrşire liber, atunci doar vei simţi şi ştii că te-ai renăscut în Christos. In această reînviere a sufletului, în această pricepere a adevărului se cuprinde botezul nostru şi nu în apă şi sfîntul mir."

Inainte de a intra în „frăţia" lor e nevoie să te pocăeşti şi să recunoşti păcatele trecutului tău în faţa tuturor şi cînd vei avea iertarea lor, atunci poţi deveni Nazarinean.

Indeplinirea acestui act e absolut necesară şi istoria acestei secte e plină de o intreagă serie de fapte bărbăteşti şi induioşătoare, săvîrşite de noi adepţi.

(Va urma) **Dr. I. Duscian**

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

Odată cu intrarea în iarnă, o parte a studenţimei facultăţei juridice a crezut de cuviinţă să reînoiască vizita ce ne-o făcuse astă prima-vară.

Placerea de a primi o delegaţie de vr'o trei-zeci şi mai bine studenţi, „Opinia“ o datoreşte de astă-dată unei greşite înterpretări a unui articol apărut în numărul nostru de aseară sub titlul „Nu d-l Haret“.

Acel articol nu privea şi nu putea privi pe studenţii înscrişi la facultatea juridică. Ei formează auditorul de drept al profesorilor, sunt datori sa urmeze cursurile—şi deci şi al d-lui A. C. Cuza—şi în potriva d-lor, există sancţiune dacă nu ar urma cursurile.

Epitetele din articolul în chestiune priveau pe acei din auditer — elevi de liceu sau elemente streine de Universitate—care nu vin acolo cu intenţiune de a se cultiva şi în dorinţă de a asculta lucruri de o anumită nuanţă politică.

Cît despre vizitele în «massă» a studenţimei, lăsăm faptul la apreciarea autorităţilor şcolare.

Consiliul permanent al instrucţiei s'a pronunţat ieri noaptea în procesul ce-a fost intentat d-lor: Gh. Ghibănescu, profesor la şcoala normală din Iaşi; Gr. Patriciu, profesor la şcoala similară din Bărlad şi M. Ţilensky, profesor la liceul naţional din Iaşi.

Consiliul a condemnat pe domnii: Ghibănescu şi Patriciu la cenzură cu perderea lefei pe timp de 5 zile, iar d-lui Ţilensky i-a aplicat pedeapsa avertismentului.

*

Condamnarea s'a făcut pe baza art. 47 din lege, care glăsueşte astfel:

Membrii corpului didactic, cari vor călca îndatorirele ce le sunt impuse prin legi sau regulamente, sau vor da dovezi de incapacitate, de imoralitate, ori de rea purtare în societate, vor fi supuşi, după gravitatea culpei, la una din următoarele pedepse:

a). Avertismentul.

b). Amenda, cu pierderea lefei pe timp de 1—15 zile.

c). Cenzura cu pierderea lefei pe timp de 1—30 zile.

d). Suspendarea pe timp de 2 pînă la 6 luni; etc.

e). Permutarea.

f) Escluderea timporară pînă la 2 ani.

g). Excluderea pentru totdeauna din corpul didacţic.

* * *

Am reprodus înadins acest articol, spre a invedera un lucru: că consiliul permanent a aplicat acuzaţilor pedepsele cele mai uşoare şi că, spre a obţine aceste pedepse chiar, s'a recurs, de către cei de la minister, la cele mai fără de ruşine anchete şi mărturii false, în lipsa, de la acele anchete, a acuzaţilor.

In setea lui de rezbunare, în sectarismul seu bolnav, d. Haret ar fi voit ca furia sa să producă victime şi în corpul profesoral de la Iaşi, să lovească în trei profesori, din cari doi la Iaşi şi unul la Bîrlad, se bucură de cele mai legitime consideraţiuni.

A rèuşit doar să scoată un verdict leşinat, pe care recursul, dacă el ar avea fiinţă în materia specială, l'ar spulbera prea uşor.

Se dă ca sigură demisiunea d-lui colonel Paleologu din armată.

Decisiunea aceasta luată de fostul comisar regesc din cunoscutul proces al d-lui colonel Mărăşescu din Dorohoi, nu este streină de peripeţiile care au precedat şi urmat menţionatului proces, despre care s'a vorbit atît de mult acum cîtă-va vreme.

In ziua de 12 Decembrie, cu ocazia serbătoarei sfîtului Spiridon, epitropia generală a Cassei Spitalelor sf. Spiridon va serba a o sută cinci zecea aniversare de la întemeierea de către Cehan Racovitză, a acestui mare aşezămînt de bine facere.

Această zi se va serba cu o foarte mare solemnitate şi va fi cea din urmă recepţie ce se va face; de oare ce d-nii epitropi, au decis ca pe viitor să nu mai aibă loc recepţiile ca până acum, iar sumelor de bani ce se cheltuiau de obiceiu, cu acest prilej, să li se dee de aci încolo o destinaţie mai practică, întrebuinţîndu-se pentru a se întreţinea cu ele în fie care an încă cîte un pat, la una din secţiile spitalului.

Pe ziua de 1 Decembrie, a fost înlocuit de epitropia Sf. Spiridon, brigadierul silvic Agape, de pe moşia Roşeşti, în sarcina căruia d. inginer silvic Apostoliu în urma unei anchete, a stabilit grave abateri de la datorie.

—

Se zice că d. Boncescu, absolvent al conservatorului, care a fost recomandat ca profesor de muzică la liceul din Pomîrla nu voeşte să primească acest post şi că în locul d-sale urmează a fi recomandat d. Horliocea profesor din Huşi.

—

La cancelaria mitropoliei se va întocmi zilele acestea un tablou de preoţii cărora I. P. S. S. Mitropolitul Partenie le va conferi ranguri ierarchice, cu ocazia serbătorilor Crăciunului şi Anului nou.

Pentru alegerile comunale rurale, ce vor avea loc în ziua de 23 Decembrie a. c., au fost delegaţi să presideze biurourile următorii membri ai consiliului judeţean:

D. I. Minghel la Brăeşti; d. I. Ciolan la Poeni şi d. N. Matei la Voineşti.

In ziua de 6 Decembrie a. c., va avea loc o mare goană la Voineşti, organizată de mai mulţi vînători din localitate.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei se reîntoarce mâine dimineaţă în localitate.

D. Gideiu, inspector general al Camerilor de meserii din ţară, a continuat eri după amiază cu inspectarea corporaţiilor din localitate.

După aceia, d-sa a mai avut o consfătuire cu d. Gh. D. Şerban, preşedintele Camerei de Comerţ şi al Camerei de meserii, asupra modificărei legei corporaţiilor, iar cu trenul de 9 şi 5, d. Gădeiu a plecat în capitală.

Juraţii aducînd eri un verdict negativ, Curtea a achitat pe fata Domnica Pletosu, din Podul-Iloaia, care era acuzată de pruncucidere.

D. Vasile Dimitriu, licenţiat în drept, a fost numit impiegat clasa II-a la administraţia financiară din Roman.

—

Un supliment de interogator a fost luat astăzi luat lui H. Glasberg, de către judecătorul Kessim.

Neamurile delapidatorului sunt decise să despăgubească pe societatea „Union“ de suma de 16.000 lei, ce-a delapidat'o numitul.

Aflăm că societatea *Romîno-Americană*, înfiinţînd în Iaşi un depozit de petrol „Benzină şi uleiuri minerale“, în strada Moara de Foc No. 40, vis-a-vis de Regie, a pus în vînzare cu data de astăzi, prin oraş, *Petrol* dublu rafinat (trandafir alb). mult superior celui existent şi se vinde cu preţul de 20 bani litrul.

Curtea cu Juri.—Astă-zi a venit înatea curţei cu juri judecarea procesului lui Anton Tanase, fost jandarm rural, acuzat de omor cu voinţă, fapt prevăzut şi pedepsit de art. 238 şi 241 c. p.

Curtea e prezidată de d. C. Grigoriu, membru al Curţei de Apel, asistat de d-nii: D. Ciohodariu şi Demetrescu.

Ministerul public era reprezentat prin d. procuror Lilică Livaditi, iar apararea prin d. avocat Triandafil.

S'a dat citire actului de darea în judecare, din care se constată că Anton Tanase în ziua de 14 Februarie, fiind pe atunci jandarm rural, a omorît prin lovituri violente pe locuitorul Gheorghe Sticlariu, din Hoişeşti, în următoarele împrejurări:

Numitul sătean era acuzat că furase de la un locuitor 4 gîşte, pentru care a fost arestat şi adus la secţia de jandarmi şi supus la cercetare. Acesta însă nega faptul şi din această cauză Sticlariu a fost închis într'un grajd. La un moment dat, jandarmul Anton Tanase se duse în grajd şi interogă din nou pe Sticlariu. Cum acesta nu vroi să răspundă, jandarmul luă o furcă de fier şi îl lovi atît de puternic pe acesta, încît bietul locuitor încetă din viaţă după cîte-va ore.

S'a luat apoi interogatorul acuzatului, care ca şi toţi acuzaţii, a negat faptul.

Se continuă apoi su ascultarea martorilor.

Procesul continuă.

*

Mîine Curtea va judeca procesul lui D. Nechifor, acuzat de lovituri cauzătoare de moarte.

Tribunalul secţia a II-a a confirmat astă-zi mandatul de arestare ce a fost lansat în contra numitului Herman Glasberg.

D. procuror general Leonescu însoţit de d. judecător de instrucţie Gr. Kessim, vor pleca la 7 Decembrie la Botoşani, spre a proceda la ascultarea martorilor în afacerea presidentului Ciulei.

Procesul Gr. Patriciu, M. Ţilenski şi Gh. Ghibănescu.—Sîmbătă 1 Decembrie de la 5—7 jum. p. m. şi Duminică 2 Decembrie, de la 9—1 p. m. s'a judecat la Ministerul Instrucţiunei Publice procesul foştilor membri ai comisiunei pentru examenul de înaintare pe loc.

Consiliul permanent era compus din d-nii Sim. Mehedinţi, Gh. Ţiţeica şi St. C. Ioan.

Acuzarea a fost susţinută de d-nii inspectori şcolari St. Sihleanu pentru d-l M. Ţilenski profesor de liceu, Gh. Adamescu inspector pentru d-l Ghibănescu, şi Spir. Popescu pentru Gr. Patriciu. Dl. D. Constantinescu a rămas ca simplu informator, în urma incidentelor rădicate de apărare că d-lui nu poate avea calitatea: a) că e numai institutor, b) pentru un raport din 1900 de pe cînd era Revizor de Romanaţi, cînd s'a făcut pasibil de mai multe abateri.

Acuzarea a procedat cronologic şi a luat în dezbatere chestia înscrierilor cu abatere de la art. 7 din regulament. S'a aruncat învinuirea d-lui Gr. Patriciu că n'a ţinut samă orbeşte de rapoartele speciale ale revizorilor. S'au afirmat că ar fi cam 30 casuri de aceste din cele 450 înscrieri. Cerîndu-se clasarea s'a constatat vre-o 2 omisiuni făcute de cancelariea inspectoratului cu tot avizul bun al inspectorului pentru înscriere, o altă categorie de învăţători înscrişi ca buni, de şi revizorii îi aratase ca daţi. Inspectoratul cercetînd statele personale i-a înscris, negăsind nici un cusur. In special d-l Gh. Adamescu a pretins că era de dorit că d-l Patriciu să fi justificat aceste preferinţe, pentru a nu părea actul arbitrar. —Totul s'a redus la forme, căci art. 57 din lege a fost strict păzit căci nici unul nu s'a înscris peste lege nici fără raport special de inspecţie.

In al doilea loc s'a discutat mersul concursului. S'a stăruit în special asupra lipsei la 5 şedinţe de la tragerea plicurilor din partea d-lui Ghibănescu şi Patriciu. Apărarea a arătat că în spiritul regulamentului, cum şi în prevederile create era posibilă delegaţia dată *numai* unui membru pentru partea mecanică a tragerei chestiilor, neprejudecîndu-se nimărui ceva din acest fapt. Toţi membri însă au lucrat în comun la discuţia chestiilor, scrierea, sigilarea lor. Deci şi acest al doilea punct s'a redus numai la lipsa de forme, întru cît procesul verbal n'a prevăzut în amănunt toate operaţiunile zilei,, ci numai a tragere plicurilor,

In special s'a discutat faptul că dl. Ghibănescu se găsea prezent şi la Cameră şi la esamen şi acuzarea a dedus de aici că d-sa a lipsit 19 zile din 26 de la examen. Apărarea a făcut dovadă cu carnetele de note că toţi membrii comisiunei au fost faţă la trustrele probele orale şi că n'au lipsit de cît la 5 şedinţe în momentul tragerei plicurilor. Cît despre faptul că s'a trecut prezent şi la Cameră, consiliul permanent a opinat că'i încetează competenţa la uşa adunărei deputaţilor.

Cît despre falşificarea de note, în adevăr se văd pe 2 planuri a învăţătorilor Cristescu şi Căpăţînă corectate 2 note, ca să iasă la candidaţi 7, şi s'a aratat că admiţîndu-se în principiu promovarea lor, din grabă s'au pus notele 8.6.7, şi pe urmă s'a rectificat să fie numai 7.7.7 ca să nu fie diverginţă de notare între cei 3 membri. Nu s'a bănuit nici de inspector că ar fi la mijloc vr'o neregulă de fond, sau părtinire, ci alunecare de la formă. De altfel această acuzare făcută numai d-lui Ghibănescu, arată că d-lui a scris notele, iar nici de cum că a frustat buna credinţa colegilor.

Ultima acuzare a fost că dl. Ghibănescu ca profesor deputat a bine voit a primi de la obştea răzăşilor din Scoposeni 2000 lei ca *dar* pentru munca depusa cu pregătirea legei unui schimb de 200 Ha. din trupul moşiei Ghermăneşti, Fălciu. Dl. Ghibănescu arată cu acte şi publicaţii că nu l'a călăuzit altă ceva la făurirea legei de cît interesul politic de a servi judeţul său, cum în 1900 a servit obştia rufetaşilor de la Tîrgu-Ocna, şi că în aceasta a fost în special îndemnat de a servi pe şeful partidului conservator pe d. T. Cerquez, care de 30 ani poartă interes locuitorilor din Scoposeni.

Legea s'a votat în 23 Mai; s'a promulgat la 28 Sept. şi tocmai la 14 Oct. 1905 delegaţia locuitorilor consultând obştia serios şi roagă pe deputatul lor să primească drept *dar* suma de 2000 lei.

Actele în chestie sau lăsat consiliului pentru deliberare.

Apărarea susţinută de d. Virgil Arion a pus chestia astfel: recunoaşte bună intenţia autorităţei şcolare de a îndruma mentalitatea corpului didactic de a fi mai scrupuloasă în *păzirea formelor*, dar nu prin o condemnare a 2 meritoşi profesori s'ar putea ajunge la acest scop, ci poate s'ar îndepărta scopul. De aceea închee că consiliul poate cel mult da *un voeux* în acest senz.

Atît d-nii Ghibănescu şi Patriciu în încheere aduc în sprijin activitatea lor de peste 20 de ani în învăţămînt, activitatea şcolară şi extraşcolară, şi cer ca consiliul să ţină seamă de acestea în hotărîrea lor pentru a nu eşi jigniţi în partea morală pentru unele simple lipsuri de formă la un conşurs, unde fondul a fost strict şi corect păzit, şi unde chiar puţinele lipsuri de formă n'au plecat din nici un gînd ascuns, ci acel al unei interpretări largi dată reglementului. Dintre acuzatori cel mai agresiv şi intrasigent a fost Gh. Adamescu.

N'au lipsit din proces şi incidentele, dat fiind că acuzarea o susţineau 4 inspectori, iar apărarea privea pe 2 membri ai corpului didactic ca cei inculpaţi.

Discursul obişnuit la hramul sf. Spiridon, în ziua de 12 Decembre, va fi ţinut anul anul acesta de d. efor C. B. Pennescu.

—

Un fruntaş liberal a declarat astăzi că este sigur că d. D. A. Sturza va ceda în ce priveşte crearea unei case rurale mixte.

—

A treia zi de Crăciun se va oficia la Mitropolie o panachidă pentru odihna sufletului fericitului întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu.

In ziua de 14 Decembrie vor începe examenele elevilor şcoalei de belle-arte.

Judiciare. — Astă-zi a venit din nou înaintea tribunalului secţia II-a judecarea procesului intentat contra direcţiei tramvaiului de către victimele catastrofei din strada Pădurei, pentru despăgubiri.

Şi de astă dată lipsind martorii direcţiei tramvaiului, procesul s'a amînat pentru ziua de 15 Ianuarie.

— La aceiaşi secţie a tribunalului urma să se judece astă-zi cererea de declarare în stare de faliment a comerciantului H. Schwartz.

Tribunalul a amînat cercetarea cererei.

— Inaintea Curţei de Apel secţia II-a a venit astă-zi spre judecare apelul făcut de Ioan Pintilie, fost gardian la spitalul Sf. Spiridon, care a fost condamnat de tribunal la 1 an închisoare şi 100 lei amendă pentru că a violat o copilă de 9 ani.

Curtea a reformat sentinţa tribunalului, reducînd pedeapsa numitului la 9 luni închisoare şi 200 lei amendă.

— Acum cîte-va zile fusese arestată femeea Tereza Prustz, de loc din Galiţia, care a fost surprinsă pe cînd abandona un copil de curînd născut.

Ea fost pusă astă-zi în libertate.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 4 Decembre

Situaţia politică

Bucureşti.— Toate cercurile politice se arată viu îngrijate de turnura pe care a luat'o chestiunea acordului dintre partide.

Acum cînd regele e bolnav şi în imposibilitate de a veni în contact cu barbaţii politici, neînţelegerea intervenită îmbracă un caracter şi mai grav.

Atît guvernul, cît şi fruntaşii conservatori sunt viu preocupaţi de această chestiune şi de aceeaă emisarii lucrează să se găsească o soluţiune, pentru ca acordul să fie restabilit.

Unii afirmă chiar astăzi la deschiderea Camerei, că neînţălegerea survenită să fie restabilită.

IN PRIVINŢA RUPTUREI

Bucureşti.—Ziarul „Epoca“ publică astă-zi următoarea lămurire în privinţa cauzei care a adus ruperea acordului dintre partide:

„In interesul păcei sociale partidul conservator făcînd unele sacrificii de principii a convenit la o înţălegere cu guvernul asupra unora din proectele de lege propuse.

Inspirat de patriotismul cel mai curat şi de desinteresarea cea mai desevîrşită, partidul conservator a convenit să facă jertfe mari pentru ca armonia să poata domina.

Intre instituirea unui sistem de cultură absolut dăunător proprietarilor şi întru apararea constituţiei şi a dreptului de proprietate declarat sacrosantă prin acea constituţie, partidul conservator n'a ezitat.

El a preferat să cedeze asupra sistemului de cultură, de şi acel capitol din lege conţinea principii pe care nu le admitea.

Guvernul care în mod constant şi repetat a revenit asupra propunelor sale propii, încearcă din nou astă-zi stabilirea unor principii periculoase, căutînd prin aceasta să obosească buna noastră voinţă.

Inţălegerea nu mai este dar cu putinţă. In numele Constituţiei lupta reîncepe“.

Tot „Epoca“ anunţă că s'a ţinut aseară o consfătuire acasă la d. Marghiloman, unde s'a consfinţit ruptura.

Contra Trustului hărtiei

New-York.—Guvernul a depus proiectul de lege prin care nu se va percepe nici o taxă vamală pe hîrtie pentru gazete, pentru cărţi sau ori ce altfel de hărtie. Asemenea va fi scutit de taxele vamale orice materiale sau ingrediente necesare la fabricarea hărtiei.

Aceasta pentru a sili trustul fabricanţilor de hîrtie de a scoborî preţul.

(N. R). In Romînia cartelul fabricilor de hărtie au suit de curînd preţul hîrtiei încă cu 50 lei la mia de kilogr. care şi fără această această suire era excesiv de scump.

Harden serios bolnav

Berlin.—Publicistul Harden se află greu bolnav, aşa că este sigur că nici Joi procesul nu va putea fi judecat.

In schimb se pare că şansele de a se închide acest proces în mod definitiv, au sporit foarte mult în ultimul timp.

Aceasta în urma intervenţiunei hotărâtoare a amicilor lui Harden.

D. Carp şi desacordul

Bucureşti.—Intr'un cerc de deputaţi, d. P. P. Carp a explicat aseară motivele pentru care partidul conservator nu mai poate da concursul seu guvernului.

D-sa a arătat că noul proect impune proprietarilor şi arendaşilor să dea pamînt pentru islaz la oameni străini de moşie şi cu care n'au nici o legătură.

D. Iancu Lahovary ridicînd oarecari obiecţiuni, d. Filipescu i-a spus:

— D-ta nu vezi prin propria d-tale prismă, ci vezi prin prizma altuia.

La aceasta d. Lahovary i-a spus d-lui Filipescu:

— Te rog explică-te? — dar d. Filipescu a refuzat sa se explice.

In jurul acestor spuse se fac multe comentarii în cercurile politice din Capitala.

Un articol

Bucureşti.—D. L. de Batt, profesor la Universitatea din Göttingen, membru al comitetului permanent de arbitraj din Haga, membru onorific al institutului de drept internaţional, publică în „Revue de droit international“, un articol intitulat „observaţiuni privitoare la proba naţionalităţei şi expulzarea de către guvernul romîn a israeliţilor, născuţi în Romînia“, articol care va provoca de sigur numeroase replice printre juriconsulţii noştri.

Reluarea tratativelor

Bucureşti. — In urma intervenţiei guvernului, negocierile între partide au fost reluate. Delegaţii conservatori au fixat punctul lor de vedere în modul următor: numai satele ce au fost înfiinţate prin legea de improprietărire din 1864, vor avea dreptul să beneficieze de imaşurile comunei indiferent de situaţia lor faţă de moşi a unde vor avea izlazuri.

Pentru satele înfiinţate în urmă, imaşurile nu se vor da decît de moşiile unde se află acele sate.

Această formulă a fost înmînată primului ministru de către dl. Ioan Lahovari, care a cules impresiunea că d. Sturza este dispus s'o accepte.

*

La ora 3 jum. are loc în salonul de la Cameră a primului ministru o consfătuire la care iau parte domnii: D. Sturza, Emil Costinescu, I. I. Brătianu şi cîţi-va fruntaşi deputaţi.

Obiectul discuţiei este noua formulă conservatoare. D. Sturza s'a obligat să dea răspuns inainte de ora 5, cînd va avea loc întrunirea comitetului executiv central al partidului conservator.

Manifestaţia de la „Opinia“

Bucureşti.—D. Ionel Brăteanu, ministru de interne, pus în cunoştinţă, de un reprezentant al Iaşului, despre invazia studenţilor la „Opinia“ a trimis o telegramă prefectului de poliţie prin care îl învită să ia măsurile cele mai energice ca să împiedice repetarea unor astfel de întîmplări.

Inţelegerea

Bucureşti. — Acordul între partide a fost restabilit.

Formula fixată de partidul conservator a fost admisă.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câștiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 3
1/4	Un sfert	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionară pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului** și **ale pulmonilor**, a **tusecelor invechile, bronchitelor, tusei magărcsci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Dronot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouquets pour 20 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 310. Joi 6 Decembre 1907

Libertatea gîndirii

Cea dintăi datorie a omului modern—scrie marele cugetător Carlyle—este să fie brav, să nu să dee biruit, sá sfideze amenințarea și temerea. Fără a avea pretențiunea de a realiza viața eroică pe care o predica scriitorul englez, se cuvine să facem mărturisirea că cunoaștem greutățile și neplăcerile prin care e nevoit să treacă cine îmbrățișează de bună voie profesiunea și apostolatul de ziarist și de aceea neînsemnatul incident provocat în redacția „Opiniei“ de un număr de tineri studenți nu ne-a uimit, nici nu ne-a înfricoșat.

Ne-a surprins însă încă odată faptul că alții, reputați prin curagiul părerilor lor, se arată atît de înspăimîntați, de îndată ce ie vorba să treacă, prin mijlocirea gazetei, subt controlul opiniei publice și, eventual, să fie discutați în coloanele ziarului.

Act de curagiu ni se pare netăgăduit cînd un profesor universitar, dînd o extenziune nepermisă lecțiunilor sale, trece rînd pe rînd sub furcile criticei severe pe toți oamenii de vază ai țării și nu se sfiește a-și exprima asupra unora din ei cele mai vehemente păreri, *dictînd* aceste păreri la sute de auditori, la mai multe generații de studenți, impunîndu-le pînă la un punct cu autoritatea ce-i dă demnitatea profesorală. Fără să-l aprobi, poți admira un atare act de curagiu, întocmai cum contemplezi anumite manifestări în natură, fără să te întrebi despre adevărul și folosul lor, fără să te bucuri de vederea lor.

Intru cît fenomenul intră în domeniul libertății de gîndire—fie chiar că ai impresia unui exces de libertate — nu-ți provoacă repulsiunea, bine înțăles afară de cazul cînd ai avea de a face cu o vădită calomnie, cu o veninoasă și intenționată falșificare a unui adevăr stabilit, ori a unui fapt absolut istoric. Ceea ce însă nici o minte normală nu poate concepe este ca să ceară cineva pentru sine *privilegiul* de a face afirmările cele mai hazardate și capricioase la adăpost de orice control al opiniei publice, respectiv al publicisticei, care înlesnește ca ideile propagate să fie cunoscute, cenzurate și combătute. Cu alte cuvinte—o stranie concepție a libertății, — o libertate sui generis, înlănțuită de stîlpul sfintei prejudecăți!

Se poate întîmpla ca un dascăl, fie chiar universitar, să propage o idee învechită, străină de cele mai nuoi doctrine, falșă prin urmare; dar s'o facă fără nici o intențiune, cu sinceritatea celui sărac cu duhul, produs al unei școli vechi.

Insuși adevărurile nuoi sunt relative și tot ce credem sau știm nu sunt lucruri absolute, adevăruri eterne, sacrosancte, intangibile. Scopul cel mai înnalt în viață este progresul facultăților noastre intelectuale și morale, așa feliu ca din zi în zi să se facă mai multă lumină în spiritul nostru, să devenim tot mai buni și tot mai liberi. Această formulă o anunța încă vechiul Socrate—și e un adevăr profund. Dar, notați, în cazul ce ne preocupă, nu e vorba măcar escluziv de știință, de doctrine științifice, o nu! Dascălii naționaliști cei mai cu vază își plătesc luxul—permis, să zicem—dea face politică și o fac cu aceleași arme, cu aceleași mijloace, cu aceleași elemente cu toți ceilalți oameni politici: întruniri, discursuri, vizite, programe, făgăduinți, ziare, reviste. O fac și au dreptul să o facă, bine înțeles în calitate de cetățeni și nu într'acea de profesori. E vorba dară de *politică* și nu pot pretinde că în această privință au reprezentat statornicia, sau că în cel mai bun caz au avut-o mai presus, de alte personalități politice. Din potrivă! Afirmăm oare aici vr'un neadevăr? Rezultă dintr'aceasta vre-o superioritate *științifică* in virtutea căreia să exercite ori să încurajeze un spirit de teroare?

Domniile lor cred—în contra părerei d-lui Haret pe care o împărtășim și noi—că tineritul universitar poate avea vre-o menire ori vre-un discernămînt în politica țării. Atunci logic este ca și alții să încerce a-l cuceri politicește, a-i acapara entuziasmul, avîntul și... votul prin mijloacele ce le stau la îndămînă. Apostolii naționaliști au catedra, — ceilalți au presa. Cînd dar o grupă de studenți pătrund în localul unei redacțiuni și rostesc amenințări că vor „desființa“ ziarul—care e rolul profesorului universitar care îi decretase apți pentru opiniuni politice? De a-i opri, bine, înțeles, iar nu de a-i încuragia la porniri cari nu au de loc dar de loc ceva comun cu rostul lor de studenți universitari, indiferent dacă ziarul e sau nu agreabil profesorului lor. Pentru că alt-feliu ori ce om cu bun simț va presupune o legătură de interese și nu numai o comunitate de vederi între dascăli și elevi și va vedea în actul acestor din urmă o indicație a profesorului care se servește politicește de ei și-i cultivă într'un spirit de negru reacționarism, căutînd să obțină prin ei nu numai auditori devotați dar și un mijloc de perpetuă teroare în contra unei instituțuini dintre cele mai sacre: presa.

De mult au pierit dintre factorii luptelor sociale și culturale violența și brutalitatea în statele civilizate și nimeni nu ne va face rușinea de a nu ne prenumăra între ele. Secole de lupte și frămîntări au dăruit lumei cel mai scump dintre bunurile omenești: libertatea gîndirii și fără dînsa însăși existențe noastră de stat nu s'ar mai putea concepe. Nici orbirea credinței adînc înrădăcinată în masse n'a putut să se împotrivească spiritului de libertate și ori ce încercare de a-l opri în loc—ar fi o zadarnică sforțare. Noi cunoaștem și iubim avînturile tinereței: ne plac uneori chiar și greșelele ei, izvorîte din sinceritatea sentimentului; din spontaneitatea cugetării, din ușurința cu care se entuziasmează și se solidarizează cu cauzele mari sau chiar cu aparențele, cu iluziile amăgitoare. E însă un sacrilegiu a se întuneca mințile și a se face tineritul incapabil de discernămînt și de alegerea între bine și rău, frumos și urît, între adevăr și prejudecată. Dorim să-i se lase liberă această alegere; să-i se arăte rînd pe rînd toate căile, toate părerile și s'o deprindem cu lumina controlului, iar nu cu teroarea întunericului. Să fie ținut departe de patimile ce orbesc pe cei grăbiți, să ajungă a stăpîni; să fie cultivat în ideea că ori cine ce se atinge de libertățile cîștigate săvîrșește o faptă rea și antinațională, că tot ce avem mai sfînt după deceniile de cultură și progres este libertatea cuvîntului rostit și a cuvîntului scris și în jurul acestei libertăți se cuvine să se strîngă ca în jurul celui mai scump stindard, iar nu să facă zid chinezesc în jurul unor idoli care dușmănesc lumina, care uresc libertatea... altora și vroesc să înroneze ignoranța sub denumirea de cultură superioară. □.

Cazul CUZA

Nu încape nici o îndoială în privința celor ce se urmăresc, de către acei care au inspirat grațioasa vizită, ce ne-a făcut eri o parte a studențimei facultății juridice. O diversiune în spirite se impunea. Zgomotul produs de nesocotitele cuvinte rostite de pe înălțimea catedrei trebuia să înceteze imediat. In schimb atenția publicului trebuia să fie îndreptată spre vizitele studențești în „massă“, întruniri de protestare, desfășurări de forțe, pentru a prevêni oare care neorîndueli etc.

Socoteala nu era rea: ea are însă micul cusur de a nu se potrivi cu ceea ce se petrece în tîrg. Căci noi nu ne vom lăsa tărîți pe povărnișul unei polemici cu studenții și mai puțin încă ne vom ocupa de această categorie socială—care nu trebue și n'are ce căuta în luptele politice.

Nu noi vom face vr'o cofuzie oare-care. Una ieste cazul d-lui Cuza și alta atitudinea studențimei. Aceasta din urmă nu ne privește. Nu avem a da vr'o clarificare oare-care, nici a dezavua ceva. Alții au această calitate, și noi dorim foarte mult ca să nu se facă confuzia de roluri.

Remîne cazul d-lui Cuza și ocupîndu-ne de acest caz suntem în dreptul și la largul nostru. D. Cuza, pe lîngă că ie profesor universitar, ie și om politic, vecinic candidat, permanent orator la întruniri publice. Ceva mai mult, d-sa face politică de pe catedra universitară. Și dacă presa are dreptul și datoria de a se ocupa de vorbele și gesturile oamenilor politici, cu atît mai mult are acest drept cînd politica se profesează într'un loc unde ea n'are ce căuta.

Și ceea ce face d. Cuza la Universitate nu trebue să provoace numai comentariile presei ci și dezavuarea cea mai energică.

Dezavuarea și infierarea—întâi pentru că politica d-sale deșanțată o face de pe înălțimea catedrei universitare și apoi pentru că atacurile d-sale întrec, în violență și lipsă de urbanitate, limitele permise chiar unui orator de intruniri publice.

Și Opinia *care nu precupețește laudele cînd e vorba de o faptă bună, nu stă la îndoială un moment să infiereze faptele rele, oricît unii prin provocări de confuzii și în darinți de diversiune incearcă a i se pune în cale.*

Credința noastră că întîmplări de natura celor petrecute dăunăzi la cursul d-lui Cuza nu pot rămînea nerelevate, convingerea noastră este că atunci cînd un profesor universitar numește pe un șef de partid jucător de cărți și aduce unor fruntași ai țărei acuzarea de a fi vînduți streinilor, el trebue chemat la respundere.

Trebue să se știe că chiar în țara noastră dezordinea și anarhia trebuie să ia sfîrsit. Nimărui nu i este permis de a se ridica de deasupra legilor, nimenea nu poate rămînea nepedepsit, iar cerberii vieței noastre politice nu trebue să-și exerciteze cenzura de pe înălțimea catedrei.

Să plece din Universitate, să se ducă în intruniri publice și în limitele legilor, să facă criticele cele mai acerbe. Va fi in dreptul seu.

Dar odată pentru tot deauna scandalurile aceste, practicate de pe înălțimea catedrei, trebuie să ia sfîrșit.

Și Opinia *nu va dezarma, or-ce s'ar întîmpla, în lupta pentru reîntronarea ordinei.*

„COLEGII“...

Cu sistemul de polemizare al presei romînești, colegialitatea ideală d'intre gazetarii breslași, acea colegialitate care, aiurea, constitue temelia însă și a puterei ziarelor—cu un astfel de sistem asemenea colegialitate, între ziariștii din Romînia, a devenit, pe jumătate, iluzorie.

Dar, cu excepția Iașului, cealaltă jumătate macar din colegialitate, are, din fericire, ființă. La București, centrul ziaristicei, există prietenie între gazetari, există o oare-care solidaritate — care se afirmă cel puțin atunci cînd în joc sînt interese comune—în afară de politică.

La noi, în Iași, chiar simțimîntul primitiv al colegialității, s'a înecat în acea mlaștină a urei, a urei neînțelese, care se manifestă prin acea că tot ce s'ar întîmpla neplăcut gazetei potrivnice, pe ori ce domeniu, pentru indiferent ce cauză — să servească de satisfacție și de motiv de jubilare celelaltei gazete.

Noi, de la „Opinia“, am fost, ca să zicem așa, visitați—de studenți. Prin faptul că—să zicem așa—domnii visitatori, se aflau în număr cel puțin inzecit de cît eram noi în redacție; prin faptul, apoi, că acea vizită ni s'a făcut în mod cu totul neașteptat,—ni s'a violat domiciliul în toată forma—ceea ce, din nici un punct de vedere: nici politic, nici social, nici comercial—nu putea constitui un moment de entusiastă satisfacție pentru ziarul liberal local.

Nici modul cum au procedat domnii vizitatori, nici motivul care a dictat acea vizită, nu erau, în cazul special, de natură a fi salutate cu căldură naivă și cu zeflemele foarte naive, de un confrate potrivnic nouă—în politică.

In ziarul nostru s'a combătut—și se va combate—tendința de a da cursurilor universitare forma și caracterul polemicelor politico-personale.

Protestul nostru într'o asemenea foarte recentă chestie, ne-a atras vizita studenților.

Aprobînd acea vizită, aprobînd, totodată și felul cum ea ne-a fost dată, ziarul liberal, organul clubului liberal din Iași, nu comite numai o patentă nedelicateță, asupra căreia nici nu voim să insistăm, dar aprobă, în numele partidului liberal, anumitul anarhism și desaprobă pe acei cari, cu cugetul și cu inima curate, cată să stîrpească acest anarhism.

Un dram de bună judecată ar fi luminat pe confratele liberal că, într'un caz cum este acesta, o împreună lucrare, o entuziastă colaborare pentru infierarea unui foarte primejdios rău, ar fi fost un procedeu pur și simplu logic.

Dovada există: ministrul de interne a recomandat prefectului Iașului să nu facă nici o economie în luarea de măsuri energice și ministrul Haret va recomanda același procedeu autorității școlare.

Numai „colegii“ au crezut că trebue să fie colegi de toate zilele — și în afacerea specială.

CATE-VA NOTE

Desacordul acordului s'a reacordat—aceasta era ultima versiune ce ni s'a telefonat din București asupra: mersului înainte și mersului înapoi al negocierilor d'între ambele partide, în scopul stabilirei definitive a gestului: frumos, patriotic și entusiast.

Fraza ie cam lungă. Dar și negocierile îs lungi și unde ie boală lungă, moartea ie sigură.

Ce se va întîmpla cu definitiva stabilire a desacordului acordului reacordat, se va pune la Ultima oră la rubricele: Acordul amenințat, acordul definitiv rupt și, în fine, acordul definitiv stabilit.

*

Amicul nostru Nicolae P. Macuroff—căruia îi remitem felicitări cu prilejul banal al onomasticei sale, n'a reușit numai în versuri de o vervă petilantă, să imortaliseze pe Heine și în România, n'a reușit numai, în versuri biciuitoare, să atragă atenția „tinerei june“ că „va avea căință și suferință—după a nunței cupă“—ci s'a dedat, sub forma practică a unei piesete—la ocupația puțin rodnică de autor dramatic romîn. *Garda*, monolog zis de un soldat, postat *la garda din cazarmă*—se intitulează încercarea dramatică a prietenului nostru.

Autorul—fără s'o spuie—pare a se fi inspirat, scriind pieseta—de acel răspuns eroic al generalului Cambronne, făcut la Waterloo: *la garde meurt et ne se rênd pas.*

In încercarea dramatică a maestrului Macuroff—Canbronne apare romanizat: i zice Ilie Hîrtopeanu, ie soldat „la garda din cazarmă“. Acest Hîrtopeanu, ie un mare șiret. Căci după ce se vaită că este „un soldat fără carte“, tot el, în calmul nopței friguroase, exclamă: „ce mai de natură liniștită parcă-s versurile lui Alexandri“.

De unde știe Ilie Hîrtopanu, soldatul fără carte, că Alexandri a existat și că a făurit versuri „de natură liniștită“—asta nu—o explică autorul—fiind-că autorul pare a fi un mare șiret ca și simpaticul erou al piesetei sale.

OAMENI ȘI LUCRURI

Regi și miniștri

Despre tragicul declin al bătrânului monarc belgian s'a vorbit eri în ziar, ca de un eveniment în adevăr remarcabil și deplorabil al istoriei contemporare. Unul din miniștri răspunzînd interpelării deputatului socialist Vanderwelde a rugat Parlamentul să vorbească puțin și rar despre... nenorocirea de care e atinsă Belgia. Din gura unui ministru fraza e destul de caraghioasă și semnificativă cu atît mai mult c'a fost rostită după o frază mult mai vehementă a oratorului socialist. Acesta a zis în plin parlament: „Vedem un Suveran, adevărat vagabond regal, mai mult absent de cît prezent în țeara sa și care-și mai păstrează puterea absolută mulțumită complezenței și slăbiciunii miniștrilor. Dar noi vom ști să apărăm drepturile noastre cu energie...“ S'ar crede una din acele cuvîntări istorice antemergătoare unei mari Revoluțiuni. Cât despre expresia de „Rege absolut“ se pare mai mult o ironie. De fapt Leopold al II-lea își are mica suveranitate absolută în... Congo, dar în regatul său propriu, în Belgia, s'a lovit de voința miniștrilor și a Parlamentului și se va izbi mereu de acum înainte. Istoria nu stă pe loc și puterea Monarhilor e din ce în ce redusă, relativă. Intre Suverani și miniștri stă pretutindeni conștiința popoarelor, stă progresul cu enormele schimbări de moravuri. In raport cu aceste observațiuni cred instructiv a aminti ceea ce arată un istoric asupra relațiunilor între Regi și miniștri in epoca cea mai strălucită a Monarhiei Franceze și despre care se vorbește acum cu prilejul nouei drame a lui Sardon: „Affaire des poisons“. Ludovic XIV dădea ordine unui ministru ca ilustrul Colbert să se ocupe de.... lehuzia domnișoarei de la Vallière. In timp ce atotputernicul ministru avea însărcinarea oficială de a veghea în momentul nașterei, doamna Colbert cutriera Parisul în căutarea unei.... moașe discrete. Istoricul Ernest Lavisse povestește apoi cum Colbert avea să îngrijească apoi de „urmașa“ d-rei La Vallière la favorurile regale, celebra M-me de Montespan. In lipsa Regelui ministrul și doamna Colbert primiră ordin să distreze pe M-me de Montespan. Ludovic XIV era în Hollanda și fu informat că *domnul* de Montespan amenință.... să-și vadă femeea.

„E capabil de una ca asta!“ zise Monarcul și atunci dete ordin scris ministrului: „Mă bizui tot pe d-ta că soțul n'o să apară...“ Și D. de Montespan, soțul amantei regale „nu apăru“, afirmă marele istoric.

Care monarc s'ar încumeta să mai dee astăzi atari porunci? Ce miniștri s'ar mai supune lor? Care națiune le-ar mai tolera? Se părea că Belgia e cea mai resemnată față de Regele său. Acum și această legendă s'a sfârșit, odată cu Suveranul viitor care va trece în istorie cu porecla nu tocmai... parlamentară de „vagabond regal“.

Rodion

Shaw distruge iar pe Nordau

Am publicat de curînd articolul, prin care Max Nordau răspunde cu sarcasm marelui scriitor englez Bernard Shaw la pretențiile acestuia de a fi „distrus“ pe Nordau prin un vechiu articol recditat acum în diferite limbi. Publicăm acum răspunsul lui Shaw către Nordau, nu mai puțin interesant și spiritual.

Iubite Doctore Nordau!

Scrisoarea pe care mi-ai adresat'o în coloanele ziarului „Franckfurter Zeitung“, se bazează în parte pe o neînțelegere pe care o regret din suflet. Dacă am amintit că ești evreu, atunci cînd te-am prezentat cetitorilor mei, n'am făcut'o cu intenția de a uzà de prejudecata antisemită spre a te înjosi. Nu mi-a venit nici odată în minte să admit, că ai putea fi altfel decît mîndru, de a fi evreu. In Anglia nu sunt antisemiți; în locul lor avem sioniști; și eu sunt cunoscut ca prieten al sioniștilor. Aici, cînd vrei să interesezi lumea pentru cineva, trebue să poți spune despre el că e evreu. La 19 Aprilie a fie-cărui an, conservatorii noștri, imperialiștii noștri și celelalte partide ale noastre fac pelerinaj la monumentul singurului prim ministru al Engliterei, care a fost evreu, și acoperă piedestalul cu florile lui favorite. Cei mai distinși pairi din „House of Lords“ se căsătoresc cu evreice și sunt considerați ca fericiți în alegerea lor. In Germania nu poate să-ți strice că ți-am amintit rasa, de oare-ce o știe fiecare. In Anglia are să-ți folosească, pentru că fiecare are să conchidă imediat de aici că ești un om capabil, bogat și cult și un om de bună condiție. Singurul evreu, care e disprețuit în Anglia, e acel evreu căruia i-e rușine de rasa lui. Astfel de oameni sunt disprețuiți ori și unde, fie că ar fi evrei ori păgîni. Evreii noștri, de fapt, înclină mai curînd a exagera în direcția opusă. Ei se mîndresc cu rasa lor, cum mă mîndresc eu că sunt Irlandez. *Irving*, celebrul nostru actor, asigură un succes „Negustorului din Veneția“, cînd făcu din Shylok, fără să ție seamă de textul Shakespearian, o figură simpatică. *Dickens* care făcu pe un evreu scelerat în unul din primele lui romane, trebui să expieze aceasta mai tîrziu, cînd într'una din lucrările lui posterioare descrise un evreu peste măsură de simpatic. Pe timpul războiului cu Burii era preferabil să fii evreu decît Englez tip. Toți Englezii tip erau de partea Burilor. Toți evreii erau de partea englezilor, afară de evreii declarați revoluționari.

Fapt e, că d-ta nu-ți cunoști prea bine poporul; altfel nu te-ai fi simțit ofensat de vorba „unul dintre acei“, de care te plîngi. „Unul dintre acei evrei cosmopoliți, care se ridică în contra culturei moderne.“ Asta te-a iritat. D-ta strigi: „evreul cosmopolit care se ridică în contra culturei moderne este a a dar un tip, o categorie cunoscută, pe care trebue numai s'o indici, ca să știe fiecare despre ce e vorba“. E posibil ca d-ta să fii singurul om în Europa, care să nu știe aceasta? N'ai auzit niciodată de Karl Marx și Ferdinand Lassalle? Crezi d-ta serios că propria d-tale evanghelie a degenerării Europei a fost concepută ca un cîntec de laudă a culturei moderne și nu ca un a-

tac violent în potriva ei? Acuma, m'ai silit în adevăr să apăr civilizaţia în contra d-tale, pe mine, un socialist declarat şi nu nemulţumit. Peste puţin ai să-mi spui că Ieremia a fost un personaj de la curte, creştin, şi nu optimist.

Sper, că te vei convinge acum că n'am avut intenţia să te înjosesc nici ca evreu nici prin vorbele „unul dintre acei."

Trebuia să te nimicesc căci rătăciai serios Anglia şi America; dar te nimicesc cum se cuvine să nimiceşti pe un distins învăţat şi gentelman.

Acum mă întrebi, cum de n'ai ştiut că în timpul ultimilor doisperzece ani ai fost mort. Ce întrebare naivă! Scumpul meu doctor, nu e nici o ţară în Europa în care să nu găseşti oameni morţi—oameni de stat, învăţaţi, clerici, jurişti, artişti, cari au fost morţi mai mult timp de cît D-ta şi care nici pînă astăzi n'au aflat'o. Cuvîntul din urmă al lui Ibsen către lume a fos: „Dacă am deştepta pe morţi". Dar am uitat: D-ta nu-l recunoşti pe Ibsen.

Spui că prietenii d-tale nu ţi-au trimis lucrarea mea cu toate că-ţi trimeteau toate fleacurile ce se scriau despre d-ta. Dar lucrarea mea nu era un fleac şi ar fi fost foarte nepoliticos din partea prietinilor d-tale, să-ţi fi trimis sentinţa d-tale de moarte. Mai spui că lucrarea mea nici nu putea să existe, pentru că nu o cunoşteai d-ta. Dar te asigur sunt multe cărţi, pe cari, cum cred, nu le-ai citit, inclusiv cele mai multe cărţi ale lui Wagner, Rossetti şi ale altor bărbaţi pe cari d-ta îi ţii de nebuni. Cîte odată mă îndoiesc chiar de ai citit pe „Maestrul d-tale Lombroso" care de altfel, ca toţi specialiştii, e în sensul cel mai adevărat al cuvîntului un idiot, cu toate că, în realitate, nu e tocmai un idiot fără speranţă cum crezi d-ta.

Nu vreau cu toate astea să te nimicesc din nou în Anglia şi în America. Lucrarea mea va fi tipărită acolo din nou sub titlul „The Sanity of Art"., (Sănătatea în artă). Motivul pentru care eşti prezentat în prefaţă cu atîta ceremonie, ie că ai fost mort doisprezece ani şi că generaţia tînără nu te cunoaşte. In Germania e alt-fel. Pentru că lucrarea mea n'a fost tradusă în limba germană, trăeşti încă în Germania, sau trăiai pînă acum cîteva zile.

De cînd ai scris „Degenerarea" a aflat lumea de ex. că în sculptorul *Rodin* trăeşte unul din geniile cele mai de seamă pe care le posedăm, un geniu cum nu e unul în fiecare generaţie, ci abea trei în o mie de ani. Desigur explici că şi el e numai un degenerat,—una din oile rîioase cum îl numeşti pe Maeterlink. Fără îndoială că gîndeşti acelaşi lucru despre Richard Strauss, căci deabea se poate aştepta de la d-ta ca să-i ierţi că arată şi mai puţin respect decît Wagner, observaţiilor foarte importante pe cari i le faci în arta compoziţiei muzicale. De aceia a devenit necesar ca să te nimicesc şi în Germania. Şi mă tem mult, că şi Franţa va trebui să audă ce am de spus despre d-ta. Prin urmare:

«Culegeţi roza pîn'nu vestejeşte".

Doctore; căci zilele d-tale în Paris sunt numărate.

Eşti, după cum constat, puţin încurcat din pricina repeziciunei extraordinare şi a puterii cu care te-am nimicit. Dar secretul acestui lucru e foarte simplu. Cunoştinţele mele în artă se bazează pe studiu şi pe crearea de opere de artă. Găseşti această întîmplare prea supărăcioasă: crezi mai nimerit să te duci la maestrul d-tale Lombroso ca să-i ceri părerea. El, care mai întăi n'a studiat nimic altceva decît pe criminalii nebuni, făcu descoperirea că criminalii nebuni sunt fiinţe omeneşti. D-ta ai făcut descoperirea că şi oamenii de geniu sunt fiinţe omeneşti. Acuma, însă fiindcă două cantităţi egale cu o a treia sunt egale între ele, conchizi d-ta, că oamenii de geniu sunt criminali nebuni. Eşti aşa de convins de justeţa încheierilor d-tale, încît eşti convins că aşi trebui să raportez la d-ta teoria aceasta în modul următor: Isus Cristos a fost omorît de Evrei; Dr. Nordau e Evreu; prin urmare dr. Nordau e omorîtorul lui Isus Christos. Spui că eu trebue să mă fi gîndit la aceasta, cînd am amintit că eşti evreu.

Insă pentru-ce să nu trec dovada în direcţia contrară: Isus Christos a fost evreu; celora care nu sunt de părerea lui le zice favoriţi şi le dă alte nume urîte. Dr. Nordau e o nouă încarnare a lui Crist.

Iţi spuneam în lucrarea mea că cu aceeaşi logică prin care te-ai convins că Wagner era un visător neînsemnat, îţi pot dovedi că era un elefant. Mi-am ţinut mai mult de cît cuvîntul, şi în loc de asta ţi-am dovedit că d-ta eşti întemeetorul creştinismului.

Aceasta îmi aduce aminte că d-ta ai părăsit susţinerea, că Wagner a fost un practician. Te pleci înaintea tăriei explicaţiei mele că el n'ar fi putut construi scena din Beyruth dacă ar fi fost aşa slab de spirit cum îl credeai. Ai adus atunci altă concluzie. Doamna Eddy construi a catedrală: ea e o înşelătoare: deci cei cari construesc catedrale sunt înşelători,..... e o catedrală vagneriană; Wagner a construit'o; deci Wagner e un înşelător. *Quod erat demonstrandum.* Ce spirit eşti, doctore!

Oscar Wilde era un pervers sexual: favoriţii săi erau în mod necesar, contimporanii săi, prin urmare contimporanii săi erau în mod necesar perverşi sexuali: prin urmare, Bernard Shaw care era contimporan cu Oscar Wilde, era pervers sexual. In adevăr, toată populaţiunea din Londra, era în anii nouă zeci pervers sexuală. Ce îngrozitor! Poţi sa urli în contra degenerării. Şi ce noroc că n'ai trăit la Berlin în timpul ultimelor scandaluri.

La ce gînduri n'ar fi ajuns elevii d-tale mulţumită logicei ce le-o predai! Acum eşti sigur că lipsa d-tale din Berlin dovedeşte nevinovăţia d-tale? Oşkar Wilde a trăit mult timp la Paris. A murit la Paris. S'ar putea ca şi d-ta să fii vinovat ca şi mine. Putem noi scăpa de îngrozitoarea argumentare, că nu numai noi amîndoi, dar toată lumea n'a fost amestecată în această urîtă afacere? Gîndeşte-te nu numai la Wilde, dar şi la Verlaine, la Wainwright. Amândoi au fost literaţi. Amândoi au fost închişi pentru greşeli dezonorătoare. Dar d-ta şi eu. suntem şi noi literaţi, doctore. Deci am fost şi noi închişi pentru greşeli dezonorătoare. Fraţi de nenorocire, să nu cădem unul altuia în braţe şi să ne ruşinăm de corupţia noastră. Sau vrei poate mai bine să spînzuri logica în cui şi să ne întoarcem la fapte şi la judecată sănătoasă? Asta aşi face-o bucuros cu învoirea d-tale.

Sper că nu te-ai certat cu Maestrul d-tale Lombrosso.

Mai înainte, când ai vrut să studiezi oamenii de geniu, te-ai adresat lui Lombrosso, ca să ei informaţii, în loc să studiezi operile d-tale după cum fac eu. Insă cînd ai vrut să afli ceva despre mine, te-ai adresat japonezului care studiază la Paris matematicile superioare.

Suntem cu toţii încântaţi de politeţa cu care tînărul acesta oriental a rîs cînd ia-i povestit că te-am nimicit. Mă faci să-ţi răspund: „Japonezii aceştia sunt sălbatici; ei nu înţeleg nimic din cultura noastră"; dar pentru ce să fac o astfel de observaţie? Pentru ce n'ar fi rîs prietenul d-tale japonez? Eu însu-mi aşi fi rîs. Dar a fost crud din partea lui să-ţi insunueze că muzica lui Debussy e japoneză

Nimeni din toată lumea, afară de d-ta nu pricepe atât de puţină muzică ca să creadă o aşa doză de absurditate imposibilă. S'ar putea spune despre japonezul acesta matematician ceea ce spunea Voltaire despre Habbakuk: «Ce gaillard là est capable de tout.» Fă-i o vizită neanunţată la el acasă şi o să găseşti de sigus între cărţile lui, operele mele complecte.

Litere-Ştiinţe-Arte

SOLIDARITATE.— Suntem informaţi că cea din urmă şedinţă a unei societăţi literare şi ştiinţifice din localitate a fost nu numai furtunoasă, ci şi interesantă. E obiceiul la acea asociaţiune de a se ceti manuscrisele destinate a fi publicate sub egida ei şi a se hotărî „prin vot" dacă se publică ori ba. In parantez fie zis, lucrul e curios în feliul său. Deciziunea asupra meritului unei lucrări literare nu se hotăreşte nici odată pe cale de vot, ci numai de cunoscători adevăraţi. Oameni de ştiinţă chemaţi a decide meritul unui poem; beletrişti—hotărînd valoarea unni articol de ştiinţă pură sunt lucruri cam paradoxale.

In şedinţa de care ne ocupăm un membru aduse un articol,—o recenziune asupra unei lucrări prin care era atacat cu vehemenţă un fost membru al societăţii, fost şi director al publicaţiunii însăşi în care era destinată să apară recenziunea.

In discuţiune a fost atunci nu atît meritul articolului, cît consideraţiunea dacă se poate ataca într'un organ literar o persoană — pe tema ştiinţifică bine înţeles, nu personală —care a dat alta dată muncă şi glorie acelui organ. Ni se pare că problema e serioasă şi merită în adevăr a fi discutată. Ba, înclinăm a crede că majoritatea se va arăta solidară cu fostul director şi nu-l va sacrifica unei recenziuni. Se poate însă să ne înşelăm...

*

Mercure de France despre d. A. D. Xenopol.

Iată că se va realiza dorinţa unui Edgar Quinet: „ca să vie din Carpaţi un spirit nou, o inspiraţie, un elan original în vestejita noastră umanitate care l'ar primi şi l'ar sărbăfori cu bucurie? D. A. D. Xenopol, marele istoric romîn, a fost invitat să deschidă un curs liber la Sorbona. *Mercurul* a anunţat deja vestea aceasta şi a zis ce dată marchează, în istoria desvoltărei intelectuale a Romîniei, momentul cînd un maestru al tinerei gîndiri romînă poate, în fine să aducă lumei vechi universitare a Franţei, o parte personală de colaborare.

Insemnata revistă franceză vorbeşte apoi şi de ceilalţi istorici romîni şi enumeră, la sfîrşit, marea operă istorică a lui A. D. Xenopol.

*

In mijlocul repertoriului searbăd care a năvălit din nou în teatrul nostru cu vechituri şi reluări extrem de neinteresante, va fi foarte binevenită reluarea piesei lui Bernstein „HOŢUL" care se joacă Marţi 11 Decembrie cu d-na Aglaia Pruteanu în rolul principal al dramei.

*

Printr'o eroare de tipar s'a zis că „Microbii Bucureştilor" se joacă la 6 Decembrie. Piesa anunţată e „Ştrengarul din Paris". Microbii, credem, se vor da Sîmbătă 8 Decembrie.

*

In numărul pe Decembrie a „Vieţii Romîneşti" studiul d-lui C. Stere: Socialism sau popuranism" nu va apare. Concluzia mult aşteptată a studiului va apare în numărul pe Ianuarie.

*

In ultimul număr al marelui ziar „Frankfurter Zeitung" se află un prea interesant foileton intitulat „De rumänische Christbaum"—Pomul de Crăciun romînesc. In numărul viitor vom reproduce părţile mai picante ale acestui foileton.

*

Arhiducele Ludovic Salvator a publicat un prea interesant volum sub titlul „Parga" acesta e numele nouei localităţi pe care arhiducele, pasionat călător şi cercetător, a descoperit-o în timpul escursiunilor sale lungi în arhipelagul grecesc şi anume în faţa insulelor Paxos şi Antipaxos, nu departe de capătul meridional al insulei Cipru, pe coasta turcească. Vom da într'un alt număr detalii asupra oraşului Parga, de o frumuseţe paradiziacă după cartea arhiducelui Salvator.

*

Confidenţele lui Edgard Poë făcute amicului său, gazetarul Holley-Chivers, publicate de curînd, arată că Poë avea o admiraţiune entuziastă pentru marii poeţi englezi. Shelley, pentru el, este „superior tuturora prin pasiune"; Tennyson este „unul dintre cei mai mari poeţi cari au existat vre-odată". Şi cum amicul lui Poë a ridicat câteva obiecţiuni, asupra răcelei clasice a câtorva poeme ale lui Tennyson. Poë a răspuns: „Tocmai aceasta face din el un mare geniu. Pasiunea n'are ce căuta în poezia pură.. un poem pur este o ceeaţiune ritmică a frumuseţei." Poë, după cum se vede, nu era departe de doctrina artei pentru artă.

*

STRUNA ZILEI

OPINIA... LIBERA

Articolul prim al «Opiniei» cere libertatea gândirii.
Pentru a-i asigura liniştea redacţia a fost ocupată astăzi de autorităţi şi de jandarmi.

Sute de soldaţi şi arme!
Ce-i atâta pază oare?
Este aceasta—„libertate"
Ori ne-au pus la... închisoare?

Informaţii

Intrunirea comitetului executiv central al partidului conservator, anunţată pentru ieri la orele 5, va avea loc astă-zi, Mercuri, la aceiaşi oră.

*

Majoritătile parlamentare s'au întrunit ieri seara.

—

Partidul liberal din Bacău a fixat candidatura d-lui Lascar Veniamin la locul de deputat vacant prin decesul lui Lecca.

Alegerea s'a fixat pentru ziua de 20 Decembre.

——

Procesul fostului jandarm rural Anton Tanase, acuzat de omor cu voinţă, a continuat eri la Curtea cu Juri până la orele 4, cînd juraţii aducînd un verdict afirmativ, Curtea l'a condamnat la 2 ani închisoare.

——

Tribunalul a confirmat eri mandatul de arestare lansat de judecătorul de instrucţie contra delapidatorului Herman Glasberg.

——

Un incendiu se declarase astă noapte la şcoala normală de institutoare, din strada Toma-Cozma.

Sosind pompierii, focul a fost localizat la timp.

——

Duminică 9 Decembrie la orele 10 dimineaţa, d. Păcurariu membru cercului ştiinţific, va vorbi în amfiteatrul de fisicochimie despre lichefirarea gazurilor.

Sînt învitaţi a lua parte d-nii membrii ai cercului şi d-nii studenţi dela ştiinţi.

——

Membrii consiliului de higienă al oraşului vor fi convocaţi din nou în cursul săptămînei viitoare, spre a se ocupa cu luarea de măsuri contra scarlatinei, care a progresat atît de mult în localitate.

—

Marţi 11 Decembrie va avea loc înaintea consiliului permanent dela Ministerul Cultelor, procesul pictorului Popovici, dela Bele Arte.

—

Concursurile teoretice dela şcoala de belle arte vor avea loc în zilele de 21—24 Decembrie.

—

Eri au depus jurămîntul în faţa d-lui prim preşedinte d-nii licenţiaţi în drept Alexandru Xenopol, G. Ionak.

—

Azi dimineaţă s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei sf. Sava. Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, acompaniat de corul şcoalei profesionale sf. Sava, de sub conducerea d-lui Mihailescu, maistru de muzică.

Tot azi şi-a serbătorit patronul şcoala profesională sf. Sava.

După serviciul divin oficiat la biserică, a urmat o recepţie în localul şcoalei, iar după amiază a avut loc o producţiune artistică-muzicală, organizată de elevele şcoalei, la care au azistat părinţii elevelor.

—

Mîine fiind serbătoarea sf-tului Neculai, prăvăliile vor fi toată ziua închise.

——

Catedra de astronomie şi geodesie de la facultatea din Iaşi, a fost declarată vacantă.

In termen de 2 luni candidaţii vor trebui să adreseze ministerului cererile lor însoţite de cîte un memoriu, în dublu exemplar, asupra calităţilor şi lucrărilor lor.

——

Posturile de sergenţi aghiotanţi au fost desfiinţate prin noul proiect de budget al ministerului de războiu.

——

D. Vasile M. Dimitriu, licenţiat în drept, s'ă înscris în baroul local şi a depus legiuitul jurămînt.

—

Acceleratul de Bucureşti, care soseşte de obiceiu în localitate la orele 8 şi 30 a. m. a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 86 minute.

—

Mâine fiind sărbătoarea Sf-lui Nicolae, atelierele tipografiei noastre fiind inchise, ziarul nostru nu va apărea de cît poimîne Vineri 7 Decembrie, la orele obişnuite.

—

Citim în „Ordinea": Elevul Zotta, din clasa V-a modernă de la liceul Matei Basarab, unul dintre cei cari închipuiau „poporul" la şedinţa Camerei cînd d. Iorga a rostit discursu-i „istoric", a fost dat afară, pe un an de zile, din toate şcoalele.

Ar fi drept, generos şi democratic, acum ca d. Iorga care se foloseşte de naivitatea copiilor ca să-şi făurească coroană de carton, să se îngrijească de soarta elevului rămas pe drumuri.

Dar d. Iorga face logosuri şi n'are vreme, de sigur, să se ocupe de nimicurile vieţei mărunte.

—

Comisia medicală compusă din domnii d-ri Bogdan, medicul legist al parchetului şi C. Tudor, medicul primar al judeţului, au constatat eri starea mintală a învăţătorului Damir, din Totoeşti, care a fost pus în concediu din oficiu.

Comisiunea a constatat că numitul învaţător este atins de o laringită sifilitică.

—

※ Noul program al seratelor Pathé-Frères Paris din sala teatrului-circ Sidoli cuprinde scene fermecătoare. Scenele dramatice, comice, feerice şi cele instructive sunt complect reuşite şi se poate spune cu drept cuvînt că apariţiile ultime ale casei Pathé sunt ultimul cuvînt al artei cinematografiei moderne.

Direcţiunea acestui teatru ne roagă să anunţăm că seriile se schimbă complect la 3 zile şi că o serie odată arătată în oraşul nostru nu mai revine nici-odată, nici un singur sujet macar dintr'un program arătat.

Representaţiile se succedă regulat în fiecare seară; duminicile şi serbătorile au loc matineuri la 3 ore p. m. pentru familii şi copii.

—

Nazarinenii

——

Pentru a ilustra această pocăinţă a lor, citez cîte-va exemple luate din ziare şi reproduse de d. Skarvan:

„Zilele acestea s-a descoperit în Satul God Meze Vaşarczeli un omor săvîrşit acum 17 ani. In Dumineca trecută în casa lui Iosif Knapetz, din satul acesta s-a ivit un oare-care Matei Bartok de 33 de ani şi i-a spus:

„Acum 17 ani în urmă, am slujit la d-ta şi împreună cu ceilalţi doi copii ai d-tale Iosef şi Ioan am omorît pe cel mai tînăr din copiii d-tale Imra. Religia mea nu-mi mai permite să tac—eu sunt Nazarinean! —şi eu vă spun adevărul: iertaţi-mă".

O altă întîmplare:

„Acum cîtă-va vreme intră un ţăran în casa lui Antonie Palfy, administrator unor moşii de lîngă Szegedin.

— Eu, îi spune ţăranul, am servit la d-ta acum zece ani. Ce e drept de atunci n'am mai fost pe aici. Acum dacă am venit e că am intrat într-o nouă religie şi trebue să mă spovedesc. Uite ce am făcut. Cît am servit la d-ta te-am furat; îţi furam grîu şi îl ascundeam într-o groapă pe care o făcusem. Am venit să-ţi plătesc ce am furat. Cît crezi că-ţi datoresc.

— De; ştiu şi eu—tu trebue singur să ştii.

— Păi eu cred că te am furat de vr-o 5 florini. Şi ţăranul depune 5 florini pe masă.

Dar nu făcu cîţi-va paşi şi ţăranul se înapoia.

— Ascultă domnule, eu cred să-ţi mai dau 5 florini—poate să te fi furat de mai mult şi mai bine să fiu eu păgubaş de cît d-ta.

IV

Pe fie care nou venit în frăţia lor, Nazarinenii îl numesc frate sau soră. Cu nouii membrii Nazarinenii se conduc foarte prieteneşte şi stăruesc să le facă toate pe plac ca să poată găsi în noua lor religie adevărată mulţumire. De multe ori se întîmplă că femeile primesc această religie fără consimţimîntul barbaţilor, rămaşi catolici. Toate asupririle, toate canoanele la care sunt supuse nu folosesc nimic. Femeile nazarinene rămîn tari şi neschimbate în vederile lor. „Tu omori în mine trupul—spun ele bărbaţilor lor—dar sufletul nu îl vei omorî".

Nazarinenii sunt organizaţi în comunităţi, frăţii, In fie care frăţie e un cap, un bătrîn, şi 2-3 ajutoare. cari servesc de casieri notari, căci toată opera de caritate şi ajutor medical se află în mînile lor. Aceste frăţii sunt bazate pe o disciplină severă. de şi între ei trăesc în cea mai mare prietenie şi în cea mai plăcută armonie. Caracteristic e faptul că ei dau mai multă însemnătate înrudirei sufleteşti, de cum o dau înrudirei de sînge, ei iubesc mai mult pe fraţii şi surorile lor ca Nazarineni, de cît ca vlastarii aceleiaşi familii.

De alt-fel ei nu fac nici o deosebire între oameni şi nu clasează neamurile după naţiuni—sunt cei mai infocaţi internaţionalişti şi din cauza asta sunt şi supuşi asupririlor ungureşti şi a celorlalte naţiuni din Ungaria.

Legilor statului se supun atît cît aceste legi nu lovesc în religia lor. Justiţia nu o recunosc şi nu se adresează ei nici odată; ci—mai bine să îndurăm nedreptatea, spun—de cît să ne judecăm.

Autorităţile nu le recunosc şi găsesc că starea de Nazarinean nu se poate împăca cu o funcţie oare-care în obşluduirea unui stat. Datoriile cetăţeneşti nu le execută; la alegeri nu se duc, o parte din ei refuză chiar a plăti impositele; alţii însă le plătesc, ca un rău cu care D-zeu i-a pedepsit, căci încă de la David acest obicei de a lua bir există.

Ceiace ce îi caracterizează pe de altă parte e cinstea lor exemplară. Cînd sunt chemaţi ca martori în procese, judecătorii pun mare preţ pe dovezile lor—deşi sunt făcute fără jurămînt—un Nazarinean nu poate minţi.

Aşa d-l Skarvan citează un exemplu tipic. Din 10 martori chemaţi la un proces, unul era Nazarinean. Toţi nouă au depus jurămîntul că vor spune adevărul; dar fie-care din ei a spus o minciună, reclamînd să li se dea 40 de krăizari de drum, cînd în realitate cheltuiseră numai 20 krăizari după cum a declarat nazarineanul, tocmai acela ce nu jurase.

Ca să se roage ei s-adună într-o odae, barbaţi de o parte, femei de altă parte. Nimeni nu slujeşte; toţi se roagă în tihnă, şi numai la sfîrşit un propagandist ţine o predică.

Duminicile şi le petrec mai toţi împreună—de aceia nici nu gătesc de mîncare spre a nu fi reţinuţi pe la casele lor.

(Va urma) **Dr. I. Duscian**

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

Petru I. Nedelschi

fost magistrat.

AVOCAT

22 Sf. Neculai. Casele Goldenthal

IAŞI

Ultime informaţii

Faţă de scandalosul procedeu. adoptat de unii din studenţii facultăţei juridice, de a veni în masă la redacţie şi prin teroare să caute să impue lucruri care nu-i privesc Direcţiunea ziarului „Opinia“ a adresat următoarele d-lui Rector al Universităţei de Iaşi:

Domnule Rector,

In ziua de 4 Decembrie, ora 10 dim., un grup de aproape 40 de studenţi, al căror nume vă este cunoscut din adresa ce aţi primit de la d. prefect al oraşului, au invadat in redacţia ziarului „Opinia“ şi cu o atitudine ameninţătoare ne-au cerut să retractăm oarecare lucruri care nu-i priveau direct.

Fiindcă nu e întâia oară cînd asemenea abuz de libertate şi asemenea act de violenţă se săvîrşeşte de către unii studenţi faţă de ziarul nostru, şi fiind-că asemenea procedeuri sunt nu numai manifestări abuzive şi ilegale, care ne stînjenesc în exerciţiul unui drept constituţional, dar constituesc încă lucruri de natură a tulbura şi ordinea publică,—vă rugăm a lua măsurile ce dispoziţiile disciplinare ale legei vă pune la îndămînă pentru a face pe studenţii vinovaţi să rămîntre în legalitate.

Alt-fel, neputînd accepta presiunea ce acei studenţi o exercită asupra ziarului nostru, şi controlul ce şi-l arogă asupra liniei noastre de conduită, acţiunea studenţilor ar putea, faţă de rezistenţa noastră, să ieo — poate—un caracter mai violent, lucru de care n'am suferi numai noi, dar chiar Universitatea care's'ar vedea atinsă in prestigiul şi demnitatea sa.

Primiţi etc.

De asemenea a adresat d-nului procuror general următoarele:

Domnule procuror general

Sub-semnaţii, în numele comitetului de redacţie al ziarului „Opinia“ avem onoare a vă aduce la cunoştinţă următoarele:

In ziua de 4 Decemvre c. ora 10 dim. un grup de vr'o 40 studenţi universitari, a căror identitate a fost stabilită de autorităţile poliţieneşti, au invadat în redacţiunea ziarului „Opinia“, şi, pe un ton necuviincios, au ameninţat şi proferat insulte, pe motivul că ziarul nostru ar avea, într'o anumită chestie, o atitudine ce nu le convine.

Aducîndu-vă aceste, la cunoştinţă vă rugăm să bine voiţi a dispune cele ce veţi crede de cuviinţă, pentru ca ast-fel de lucruri să nu se mai repete, căci în ce ne priveşte, văzîndu-ne primejduiţi şi împiedecaţi în libertatea noastră de acţiune, garantată prin lege, am luat măsuri, ca la prima repetare a întîmplărilor de eri, să respundem cu mîna înarmată la ori-ce atac.

Primiţi asigurarea consideraţiunei noastre distinse.

Un raid pe ger.

Sub-locotenenţii Balaiş şi Bîrsan sub conducerea căpitanului lor, avînd autorizaţia ministerului de interne, au făcut călătoria pe drumul între Bîrlad şi Iaşi.

Ofiţerii au plecat la ora 12 de noapte în ziua de 4 Decembrie şi a doua zi la ora 6 d. a., au sosit în Iaşi.

Ofiţerii au plecat din Bîrlad pe o vreme frumoasă şi pe drum au avut a suporta rigorile teribilului ger ce a survenit.

Azi e ultimul termen până la care direcţiunile şcoalelor profesionale sînt obligate să expedieze, conform cererei Ministerului cultelor, toate actele cerute de acel minister pentru a sluji la alcătuirea statelor personale ale profesorilor învăţămîntului profesional.

D. G. Neculau, cunoscutul avocat din Botoşani a cerut secretariatului facultăţei juridice să fie înscris printre candidaţii la doctorat.

Destituirea unui suplinitor.—D. Haret şi-a lărgit cîmpul de activitate pentru „reintrarea în legalitate“.

După ce a anulat anulările pe cari le făcuse astă-vară, şi după ce a regulat şcoalele primare şi secundare. aşa fel, în cît nu se mai ştie cine unde-şi are catedra, ministrul instrucţiunei publice a trecut la şcoalele speciale.

Deună-zi, inspirat, de sigur, de vre unul din mintoşii, cari l'au dus pînă la Casaţie, a orînduit ca d. G. Boscoff, artistul, al cărui talent extra-ordinar a uimit pe cunoscătorii de muzică din straînătate, să facă, la catedra de piano, pe care o are la conservatorul din Bucureşti, *16 ore pe săptămînă.*

La această dispoziţie, care tindea să facă dintr'un savant un fel de maestru de lucru manual, d. Boscoff a răspuns ministerului că, mai ales faţă cu retribuţia acestei catedre, îi este cu neputinţă să consacre toată munca sa cursului cu care este însărcinat.

D. Haret, democratul respectuos de munca şi drepturile celor cari lucrează ca să trăiască, a văzut, în întimpinarea d-lui Boscoff, un act de indisciplină adîncă, şi l-a destituit.

Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul monumentalei biserice Sf. Neculai.

Serviciul Divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, asistat de un numeros cler.

De asemeni îşi vor mai sărbători hramul: biserica sf. Neculai din Ciurchi, biserica din Podul Iloaia, unde serviciul divin va fi oficiat de S. Sa Economul Stamate, protoereul judeţului, şi biserica din Gropniţa, unde serviciul divin va fi oficiat de Sf. Sa Economul Stavrofor Dimitrie Popa, de la biserica Sf. Spiridon.

Curtea cu juri.—Astă-zi se judecă înaintea curţei cu juri procesul privitor pe Dimitrie Nechita din comuna Şipotele, acuzat de omor cu voinţă.

Numitul în ziua de 14 Octombrie a. c. a omorît cu lovituri de ciomege pe consăteanul lui Gh. Iorguţă.

Curtea e prezidată de d. C. Grigoriu, membru al Curţei de Apel.

In astă-seară va avea loc la Teatrul Naţional splendidul bal costumat, pe care societatea Crucea roşie l-a anunţat.

In numărul nostru de Vineri vom face o amănunţită dare de seamă asupra acestui bal.

Eri s'a deschis la Dorohoiu seziunea de earnă a Curţei cu juri.

Curtea e prezidată de d. Al. Hinna, membru al Curţei de Apel din Iaşi.

Reamintim că mîine Joi are loc conferinţa d-lui Gh. Ghibănescu, organizată de societatea „Viitorul“.

Conferinţa are loc la ora 3 d. a. şi întrarea ieste liberă.

Astă noapte, în urma unei grele suferinţe, a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Carol, d-na Lucia Caragiani, soţia d-lui profesor universitar I. Caragiani.

Corpul regretatei defuncte va fi depus în capela cimitirului în astă-seară la orele 6.

Inhumarea rămăşiţilor pămîntesti ale regretatei defuncte va avea loc mîne Joi, la orele 2 d. a. la cimitirul Eternitatea.

Condoleanţele noastre greu încercatei familii.

Vineri va avea loc la societatea de gimnastică concursul de popici, în faţa tuturor membrilor societăţei care va dărui primilor reuşiţi medalii şi diferite premii.

D. profesor universitar Teohar Antonescu, care e şi profesor al şcoalei de belle arte va ţine curs de arhitectura popoarelor orientale pentru elevii acele şcoale în amfiteatrul d-lui profesor dr. Dragomir Hurmuzescu.

Astă-zi dim. cu acceratul de 8 d. Constantin Climescu vechiul rector al Universităţei s'a reîntors din capitală.

In astă seară, la orele 8 membrii societăţei „Arhiva“ vor ţinea şedinţă în salonul cercului didactic din strada Lăpuşneanu.

Locotenentului Stamboală i s'a încredinţat anul acesta sarcina de a face şcóla bacalauriaţilor din regimentul 13 infanterie local.

Mîine la orele 10 a. m., se va oficia la biserica sf. Neculai (cel nou) un Te-Deum cu ocazia onomasticei Ţarului Rusiei, la care va asista consulul Rusiei şi reprezentanţii tuturor puterilor, precum şi reprezentanţii autorităţilor locale.

După Te-Deum va urma o recepţie la consulatul rusesc, din strada Unirea.

Judiciare.—Avocatul Gh. Ioanovici din Fălticeni, a fost pedepsit de consiliul de disciplină al baroului de acolo cu interzicerea de a pleda timp de o lună, pentru rele purtări.

D, Ioanovici a făcut apel la curtea din Iaşi, care a confirmat eri decisia consiliului.

— Importantul proces dintre compania apelor din Liegè şi primăria Botoşani care urma să se judece eri înaintea curţei de apel s. I, s'a amînat pentru ziua de 12 Februar.

— La s. I a curţei se judecă azi procesul d-lui Th. D. Talianu, care, pe cînd era primar de Tg.-Ocna, s'ar fi făcut vinovat de delapidări de bani publici.

— Tribunalul comercial a amînat pe Sâmbătă 8 Decembre cercetarea cererilor în declarare de faliment, îndreptate de angrosiştii Caner şi Marcusohn & Schvartz admiţînd proba testimonială cerută de reclamanţi întru stabilirea faptelor alegate că părîtul ar fi oferit creditorilor aranjamente şi că ar înstrăina e bună parte din activ.

— Un proces care durează de la 1900 şi care în vremea lui făcuse multă senzaţie, a venit acum prin trimitere, la curtea de apel din Iaşi şi a fost repartizat la sec. II-a.

E vorba de procesul lui Const. Vasilescu zis şi Ţiganu din Brăila, care păcălise pe o mulţime de naivi cu celebra iarbă a fiarelor cu care spunea că poate deschide lacătele unei comori unde s'ar afla milioane de galbeni.

Tribunalul de Brăila condemnase pe Vasilescu la doi ani închisoare corecţională, pedeapsă care a fost confirmată atît de Curtea de Apel din Galaţi cît şi de Inalta Curte de Casaţie.

In cele din urmă Vasilescu făcu recurs asupra executărei care a fost primit de Curtea de Casaţie şi trimes la Iaşi.

Procesul urmă să se judece eri, dar a fost amînat pentru aducerea unui dosar.

CARNET SF-TUL NICOLAE

— Joui 6 Decembrie 1907 —

D-nii: Nicu Filipescu, Nicu Xenopol, Neculai Cananău, Nicu Gane, Neculai Leonescu, Nicu Nanu, Neculai Pogonat, Neculei Drosso, Neculai Corjescu, Neculai Culiano, Nicu Cozadini, dr. Neculai Negură, dr. Neculai Apotecher, Neculai Bottez, Neculai Adam, Neculai D. Popa' Neculai Miclescu, Neculai Soceanu, Neculai Vasiliu, Neculai Olănescu, Naculai Mărgărint, Neculai Sofca, Neculai Ionescu, Neculai Pastia, Neculai Ştefănescu, Neculai Ionescu, Neculai Marcopol, Nicu Mezetti, Neculai Juvara, căp. Neculai Bottez, Neculai Pompilian, Neculai Birmănescu, Nicu Alexandrescu-Spinoasa, Neculai V, Bottez, Neculai Constantinov, Neculai G. Dossios, căp. Neculai Gheorghieş, Nicuşor N. Drosso-Bucureşti, Neculaĭ Gheorghiu, Neculai V. Ştefăniu, Neculaĭ M. Bogdan, Neculai Burdujan, Nicu Simionescu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 5 Decembre

Intrunirea majorităţilor

Bucureşti. — Pe neaşteptate au fost convocate aseară la ora 9, majorităţile parlamentare. Intrunirea s'a ţinut la Senat şi a fost prezidată de d. Cantili, senator de Prahova.

Dintre miniştri, au asistat domnii: Sturdza, Ionel Brătianu şi Spiru Haret.

Cel dintăi care a luat cuvîntul a fost d. Ionel Brătianu, care a făcut cunoscut membrilor parlamentului că o înţelegere a intervenit între cele două partide asupra chestiunei islazurilor.

Principiile reformelor au fost salvate,—a spus d. Ionel Brătianu, şi împacarea asigură dăinuire reformelor ce le-am propus.

D. Valerian Ursian spune că guvernul a facut bine că a căzut de acord cu opoziţia asupra acestei chestiuni, căci nu trebuia ca reformele să se facă în contra voinţei şi vădita tendinţa de a dăuna pe marii proprietari.

D. *Nae T. Popp*, combate renunţarea guvernului, căci numai prin crearea de servituţi se putea uşura cu adevărat situaţia ţăranilor. Aşa cum se organizează actualmente islazurile se îngreuiază prea mult situaţia comunelor rurale, care-s prea sarace, pentru a suporta ele singure povara islazurilor.

D-sa declară că va combate proectele guvernului, aşa cum au fost schimbate prin acordul cu conservatorii.

D. *Victor Antonescu*, spune că trebuie să avem toată încrederea în cumpăneala guvernului şi că reformele aşa cum sunt acum ticluite înseamnă schimbarea feţei României.

D. *Nae T. Popp*: „am eu destulă experienţă ca să ştiu ce se chiamă schimbarea la faţă“.

D. *Zamfir Filoti*, deputat de Galatz, combate acordul cu conservatorii şi spune că prin formula adoptată acum în urmă se periclitează valoarea reformelor.

D. *Sassu* zice că în numele său personal şi în calitatea sa de reprezentant al ţăranilor, se declară nemulţumit de modul cum s'a stabilit acordul.

D. *Romanescu*-Craiova, aprobă în totul acordnl între guvern şi opoziţie şi felicită ţara pentru pacea dintre fraţi.

D. *Juvara* observă d-lor Sassu şi Popp că d-lor sunt datori să apere interesele statului şi nu numai ale acelor care i-au trimes în parlament căci în fapt nici d. Sassu, nici d. Popp nu reprezintă ţărănimea.

D-sa crede că s'a făcut o mare operă politică. Este adevărat că şi servituţile ar fi rezolvit chestiunea, dar servitutea fiind de ordine legală, putea fi tot atît de bine desfiinţată cum a fost înfiinţată. De ce să expunem sătenii la o desamăgire şi să se vadă ei într'o zi ameninţaţi de a pierde ceea ce au cucerit cu atîta dificultate.

D. *Ionel Brătianu* spune: Am spus'o şi o repet: dacă n'am fi avut concursul conservatorilor, am fi rezolvit chestiunea luînd asupra noastră întreaga răspundere a situaţiei.

Mulţumirea noastră este şi mai mare, cînd vedem că putem realiza manifestul de la 12 Martie în parte cel puţin, cu concursul partidului conservator.

D. *Sturdza* pune în evidenţă că pentru întreaga întindere de izlazuri vor trebui 750.000 de hectare. Ţinînd seamă de întinderea proprietăţei private, izlazurile ce se vor da de proprietari ţaranilor vor ajunge la o întindere de 475.000 hectare. Diferenţa va fi furnizată prin intermediul casei rurale şi a domeniilor instituţiilor de binefacere.

Intrunirea ia sfîrşit la ora 11 şi de şi acordul n'a fost oficial anunţat, el este prezentat ca un fapt îndeplinit.

Un articol al d-lui Panu

Bucureşti.—In numărul de astăzi al Săptămînei. *apărut în Capitală, d. Panu se ocupă de acordul intervenit între partide. Intre altele d-sa spune următoarele, care provoacă senzaţie în lumea politică:*

„Vai de guvernul cu care opoziţia cade la invoială pentru a pune capăt agitaţiunei ce întreprinde, şi mai cu samă cînd aceasta se face în urma audienţelor acordate de Suveran. Cel care plăteşte întrarea în linişte, este totdeauna guvernul ale cărui zile sunt numărate“.

Comitetul executiv Conservator

Bucureşti.—De oare-ce d. Carp nu primise eri până la ora 5 răspunsul guvernului la ultima formulă conservatoare, întrunirea comitetului executiv al partidului conservator, convocată pentru eri, a fost contramandată pentru astă-zi la aceiaşi oră.

Intrevederea de la ministerul de interne

Bucureşti.—La orele 11 a avut loc la ministerul de interne o întrevedere între comisiunea liberală şi cea conservatoare în vederea stabilirei formulei definitive pentru împacare.

Au luat parte la această consfătuire d-nii · Sturdza, Ionel Brăteanu, Em. Costinescu, Juvara, Take Ionescu, I. Lahovary şi N. Filipescu.

Un incident

Bucureşti. — Intre avocaţii Diaconescu şi Irimescu s'a produs astăzi un incident, primul pălmuind pe cel d'al doilea.

Afacerea ie în cercetarea Decanatului.

Un verdict

Bucureşti.— Se cunosc împrejurările în care un macedonean Constandatos din Piteşti, a fost împuşcat de unul, Zugravu.

Curtea cu juri a judecat eri procesul. Au avut loc numeroase şi zgomotoase incidente.

La ora 1 şi jum., noaptea juraţii au adus un verdict de achitare.

Publicul a făcut mari ovaţiuni lui Zugravu.

O nouă anulare

Bucureşti.—Secţia III a Curţei de casaţie a primit recursul făcut de d-na Ecaterina Săndulescu, directoară a şcoalei de menaj «C. Eraclide» şi a reîntegrat'o în toate drepturile ce-i le luase ministrul Haret.

Camera

Bucureşti. — Se întra în ordinee de zi. Unii propun să se ia vacanţă până joi. D, Sturza se opune şi cere ca acele secţiuui, care n'au terminat cu cercetarea proiectului tocmelelor agricole, să lucreze şi mîne.

Se adoptă. Camera trece în secţiuni.

Decoraţie

Roma. — Azi dimineaţă d. Tittoni şi ambasadorul Rusiei au schimbat ratificările noului tratat de comerţ încheiat între Italia şi Rusia. Ambasadorul a remis d-lui Tittoni în numele ţarului marele cordon al ordinului Alexandru Newski. Regele Italiei a conferit d-lui Iswolski ministrul afacerilor streine al Rusiei marele cordon al ordinului Sf. Mauriciu.

Situaţia în Macedonia

Constantinopole.—Nota colectivă adresată eri de către toate puterile relevează toate notele privitoare la misiunea inpectorului general de Georgis ca şi protocolului din 25 April privitor la sporirea taxelor cu care s'a angajat Poarta. Reprezentanţii puterilor cer în această notă ca toate mandatele sus menţionate se fie prelungite până la 12 Iulie 1914. Nota exprimă speranţa că Poarta va îndeplini fără întîrziere cererea ce i se adresază, puterile nu au altă dorinţă decît să înlesnească realizarea reformelor folositoare Porţei ca şi supuşilor săi.

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima

MARTIN BUCHHOLZER

Proprietarul fabricei

La moşia Regală POENI sunt de vînzare

Pomi de Crăciun

(molifţi)

Preţul 2 lei bucata trimesă la domiciliu

Comandele prin carte poştală

De Vânzare Casele d-lui Victor Castano strada Sf. Andrei. 6 odăi, antret mare, atenanse etc. etc. toate în perfectă stare.

A se adresa la Dl. sau D-na. Castano.

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfumerii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

Se caută

doi elevi la tipografia H. Goldner Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 3
1/4	Un sfert	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

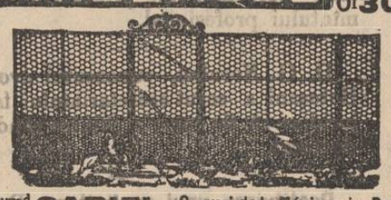

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	Of 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7 [illegible]

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6 fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motore electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 311. Simbătă 8 Decembre 1907

Colcăe patimile

La ministerul de intrucțiune domnește un duh rău.

In goana și prigoana a tot ce e conservator, hotar nu mai este.

De la anularea în masă făcută de însuși ministrul; de la acel act anarhic făcut în ciuda oricărui articol din lege, nu e zi lasată de Dumnezeu pentru ca să nu fie tîrîți înaintea autorităților școlare oameni, cari au reprezentat și ei un pic de autoritate școlară sub ministerul trecut.

E lung pomelnicul unor asemenea nelegiuiri!

De ce se dă în judecată? Ce scop se urmărește?

Lumea stă încremenită și privește cu dezgust la clica ce stăpînește astăzi destinele învățămîntului, și nu găsește de cît gest de desaprobare la toată această prigonire.

Am fi îndatinați a vedea că școala romînă plutește într'o atmosferă mai ideală potrivit chemării sale; am fi îndatinați a vedea pe membrii corpului didactic animați de un gînd mai potrivit apostolatului lor.

Nimic din toate acestea.

Din contră; pe cînd în starea generală a spiritelor se văd azi așa de mari apropieri între partide pentru conlucrări la bunul fizic obștesc al mulțimei; pe cînd oameni cari nu și-au vorbit de ani, oameni care se credeau așa de depărtați unii de alții prin politica lor, astăzi se văd conlucrînd împreună în îndeplinirea aceluiași țel; în domeniul școalei nu, se sapă un șanț și mai adînc între colegii de aceiași profesie, între oameni ce luptă spre același țel, dar reprezintă tabere deosebite politice.

E putred mărul în școală, și e putred miezul!

Inceputul răului l'a făcut însuși ministrul. In actul anarhic al anulăririlor de la 2 Iulie, corpul didactic a văzut începutul deslănțuirei urei și dușmăniei.

Dacă punctul de vedere ar fi fost perfect drept, nu s'ar fi revenit întâiu de însuși același ministru asupra marei majorități a numirilor; iar dacă în principiu măsura ar fi fost impecabilă, contenciosul n'ar fi avut putința de anulare a cîtorva anulări.

Astăzi însă actul anarhic al d-lui Haret e judecat și condemnat și *în parte* și *în total*.

Subalternii aceluiași ministru lucrează din același spirit îngust și pătimaș. Articule exprese de lege sunt calcate, ori eludate; prevederile exprese ale regulamentului nesocotite, domnia bunului plac reîntronată; arbitrarul se întîlnește la fie-ce pas.

Oameni mici încunjură azi pe ministrul cel mic.

Oameni pătimași și vindicativi secundează pe ministrul pătimaș și vindicativ.

Egalitatea în măsuri nu e ținută; și autoritatea școlară de azi pentru unii e mumă, pentru alții e ciumă.

Două fapte:

Foștii inspectori școlari Bucur Spirescu și Gr. Patriciu au fost condemnați între altele și pentru aceste lucruri: cel dintăi ca președinte de comisie examinatoare a făcut întîmpinare ministerului că cu nedreptul a fost plătit cu 10 lei diurnă, pe cînd colegul său liberal a fost plătit cu 20 lei diurnă pentru aceiași treabă. Ministrul trimite pe fostul inspector în judecată și *neutrul* consiliu permanent îl cenzurează pe fostul inspector școlar cu leafa pe 15 zile, fără a infiera faptul de vădită părtinire al ministrului.

Cel de al doilea înscrie între candidați la examenul de înaintare pe loc, pe un învățător cu stat personal bun, dar incondeiat de revizorul școlar respectiv, pentru că'l credea că nu trebue. Și de ce? Învățătorul trecea drept liberal cu simpatiile lui, și cercul politic în care trăia revizorul a crezut că e locul de a-l prigoni. Ei bine, inspectorului școlar conservator i s'a făcut vină că a înscris *rău* pe un candidat *liberal* de către *neutrul* consiliu permanent!

De cînd e școala romînească, și de cînd sunt miniștri de instrucțiune, cînd s'a constatat că unele examene ori concursuri au suferit de mari lipsuri de formă, sau au fost atinse de vădite părtiniri, s'au casat acele examene, tăind prin aceasta hatîrul și incorectitudinea.

Supt d. Haret pentru prima oară —în dor de prigoană- se dau în judecată și membrii examinatori, cari au crezut că pot interpreta *tăcerea* reglementului în amănuntele procedeurilor de urmat și dispunînd în consecință,

Nu; aceasta a dat prilej unui lung proces, în care 3 din profesorii conservatori au fost judecați și *prealabil* condemnați de *neutrul* consiliu permanent, fără a se atinge cu aceasta scopul vizat, căci și azi alți membri —*liberali* însă—fac uz de această interpretare largă a regulamentului.

Un duh rău stăpînește ministerul învățămîntului public.

Patimile colcăe la cei chemați a dirigui învățămîntul. Și e cu atât mai trist spectacolul, că pe când în celelalte direcțiuni totul merge spre conciliațiune, spre apropriere, în domeniul școalei *veninul* actualului regim sapă șanțuri din ce în ce mai prăpăstioase.

Dura-va acest duh? Ori pomenirea lui pieri-va cu sgomot!

* * *

Trei condamnări

S'a judecat la consiliul permanent procesul celor 3 profesori, foști membri în comisia examenului de înaintare pe loc ținut la Iași.

Tot fondul procesului era un fapt pe cît de simplu, pe atît de dovedit: la 5 ședințe, 2 din membri dăduse delegație colegului de al 3-lea să asiste la deschiderea plicurilor pentru disertația orală. Regulamentul nici nu oprește, nici nu prevede obligativitatea pentru membri de a fi toți prezenți și delegația ie în spiritul regulamentului.

Consiliul permanent era în fața unei interpretări de regulament.

Toate celelalte puncte erau pretexte pentru a îngreuia și mări faptul.

Un consiliu compus din profesori integri *ar fi avut de judecat o apreciare, o interpretare, și chiar fiind în desacord cu interpretarea dată de inculpați, ar fi judecat în consecință, dând deziderate, formulînd norme de procedări, făcînd jurisprudență.*

Dar lucrul nu se prezintă așa.

Cu 2—3 zile înainte presa liberală și în special Viitorul, *unde d. St. C. Ioan e redactor și coloborator, a publicat notițe tendențioase despre inculpați, în special contra d-lui Gh. Ghibănescu. În ce scop? Pentru a crea o atmosferă ostilă și a se arăta celorlalți 2 colegi din consiliu, că faptul ie mai grav de cît se crede.*

Discuțiunea a limpezit însă lucrul și s'a arătat că sunt simple viciuri de formă *la procese-verbale și o largă interpretare de reglement în tăcerea lui. Pe acest teren s'a pus și apărarea și apelul d-lui Virgil Arion a avut slab ecou în sufletul membrilor din consiliu, căci li se astupase urechile. „Nu lovind, a zis d. Virgil Arion, se poate îndruma lumea dăscălească la păstrarea pură și neștirbită a tuturor formelor impecabile. Prin lovirea celor 2 inculpați, date fiind situațiile lor, scopul ministrului nu va fi ajuns“.*

Și așa și este.

S'a dat cenzura pe 5 zile.

Erau oarele 8 sara; discuția în comun a celor 3 membri a durat 10 minute; deci avizul era prealabil luat. *S'au dus toți la masă. Imediat o notiță complectă a fost redactată pentru* Viitorul *de același d. St. C. Ioan, însemnându-se și felul literilor compacte și cursive, trimisă pe la 10 sara, tipărită până la 4 dim., în care se făcea cunoscut judecata imparțială a membrilor din consiliu: „cu unanimitate consiliul a aplicat censura d-lor Ghibănescu și Patriciu, cea mai mare pedeapsă ce poate da Cons. permanent unor profesori secundari“.*

De ce această grabă tocmai la Viitorul, *d-lui St. C. Ioan? De ce să se apese asupra cuvintelor:* „unanimitate *și* cea mai mare pedeapsă?

Să se știe dar: la cons. permanent judecătorii sunt părtinitori; iar dacă se face caz de judecata recea unuia sau a doi din membri, fără voe se fac coadă de topor tuturor uneltirilor și patimilor ce colcăe la acest minister al instrucțiunei de la șeful departamentului și până la acoliții lui.

S'a urmărit o țintă: prin condemnarea d-lui Gr. Patriciu s'a căutat a se înfiera administrația conservatoare, prin condemnarea d-lui Gh. Ghibănescu s'a lovit omul politic, care era un spin pentru cei de la Instrucție.

Au reușit.

Dar votul are și răzvot.

„Celebrul“ CAZ

Ordinea, excelentul nostru confrate, are un articol judicios asupra influențelor nefaste ale corifeilor naționaliști.

Influența aceasta, după părerea justă a *Ordinei*, a creiat tinerimei o mentalitate pe cît de curioasă, pe atît de dăunătoare.

Confratele bucureștian ia, în această privință, ca exemplu celebrul caz cu *Opinia* și continuă astfel:

Ziarul „Opinia“ a relevat mai zilele trecute un fapt revoltător: un profesor universitar de pe catedra sa a atacat politica țărei a atacat pe fruntașii acestei țări, a atacat instituțiile noastre și aceasta în termenii cei mai vulgari și în nici o legătură cu cursul pe care îl profesa.

Era o eșire bolnăvicioasă a unui om, care toată viața a suferit de acest lucru: de a bîrfi tot ce e mare și bun, tot ce trebue să fie respectat și iubit în această țară.

Ei bine—a fost de ajuns ca această notiță să fie dată în vileag, pentru ca o parte a studențimei universitare din Iași să se prezinte la redacția ziarului, să ceară o desmințire a faptului relevat, să amenințe cu distrugere vandalică a redacției, în caz dacă ziarul nu va reveni asupra celor spuse cu rectificări favorabile profesorului.

Nu e acest fapt o caracterizare a acelei mentalități de care vorbeam? Nu e un simptom al acestei boli, care se întinde mereu în sufletul tinerimei noastre: anarhia intelectuală? Avem o Constituție, care prevede libertatea presei și a cuvîntului; suntem liberi de a ne expune părerile și gîndurile și se găsesc tineri, democrați și socialiști, cari voesc a cenzura gîndirea și părerea altuia, căci e contra lor!

Această mentalitate despotică trebue înlăturată, trebue combătută, căci nu putem permite să avem, într'o țară liberă, un grupuleț de oameni cari ne vor dicta, sub egida maeștrilor lor de scandaluri, ceea ce trebue să gîndim și să scrim.

Și trebue combătută, căci avem nevoie să se întroneze și la noi într'o zi regimul adevărat constituțional, bazat pe respectul legilor și instituțiilor noastre și pe respectul persoanelor de seamă a acestei țări.

Un candidat... potrivit

D. Lascar Veniamin, unul din foștii stîlpi ai foastei social-democrații romîne, a fost proclamat candidat al partidului de la putere, la vacanța ce există la colegiul II de deputați din Bacău.

D. Lascar Veniamin a devenit deci un bărbat la ordinea zilei și cum d-sa nu presintă nici o importanță în ce privește actualitatea, în afară doar că este candidatul partidului liberal, am rescolit trecutul acestui bărbat și am constatat că d-sa este un mare financiar.

Este adevărat că d. Veniamin, de și mare financiar, nu se ocupă de daraveri bănești mari, fiind-că lipsa unui mai mare capital îl oprește de la asemenea operațiamin, fost social-democrat și actual canuni. Un act judecătoresc, pe care-l reproducem mai încolo, dovedește că d. Venididat oficial al partidului liberal, a împrumutat pe un biet sătean cu suma modică de *136 lei* cu interese de *3 la sută pe lună*.

Intrebarea ce se degajează din acest soi de afacere nu poate fi dacă d. Lascar Veniamin este camatar. Find-că ie evident, față de colosalul procent ce-l are ca *principiu* în afaceri, că d. Veniamin face parte din acea clasă de vampiri sociali, cari exploatează nevoia, neștiința și naivitatea.

Din acest punct de vedere nu se mai încape îndoială: d. Veniamin ie camatar.

Dar poate un asemenea om, în imprejurările prin care trecem, să fie chemat a face parte dintr'o Cameră, care are menirea de a regula soarta săteanului și de a-l face scapat, între altele, și de camatarii de speța candidatului oficial de la Bacău?

Pentru o mai bună lămurire reproducem actul semnat de însuși d. Veniamin și ie treaba liberalilor dacă cred cu cale să menție o astfel de candidatură:

Domnule prețedinte,

Subsemnatul Lascar Veniamin, profesor, domiciliat în Bacău, am onoare a vă ruga să bine-voiți a autoriza pe corpul portăreilor pentru a face cuvenitul comandament d-lui Costachi Cernat, *locuitor* din comuna Scorțeni, plasa Taslău, care nu a fost următor a'mi achita suma de 136 lei capital cu procente de *3 la sută pe lună*, ce-mi datorește, în baza sinetului autentificat de primăria comunei Luncani la No. 1204 și investit cu formula executorie de judecătoria ocolului Bistrița, la No. 302 din 25 Septembrie 1900, cesionat acest sinet către subscrisul de către d. Ioniță Sohodeteanu cu actul de cesiune autentificat de judecătoria ocolului Bacău la No. 338 din 19 Decembrie 1902, care act s'a notificat debitorului cu notificarea vizată de Corpul Portăreilor Tribunalui Bacău la No. 4053 din 8 Februarie, 1903 după cum se constată din procesul-verbal încheiat de agentul judecătoresc de pe lîngă oficiul portăreilor Tribunalului Bacău cu data de 14 Februarie 1903.

Somîndu-l ca, în termen de 30 zile libere dela comunicarea comandamentului, să îmi plătească suma de mai sus *capital de 136 lei* **cu procentele lor de 3 % pe lună**, socotite de la 9 Iulie 1900 pînă la achitare, plus cheltuelile de urmărire, căci în caz contrar voi urmări și vinde **silnic** înaintea acestui onor. tribunal imobilele debitorului ce le posedă în com. Scorțeni, secția Grigoreni plasa Taslăul de jos Trotuș jud. Bacău.

Lascar Veniamin

OAMENI ȘI LUCRURI

Răspunsul Epigramei

Confratele „Adevărul“ vorbind de faptul unic că epigrama neastră dedicată unui celebru...nas va compare acum înaintea Inaltei Curți de Casație observă că: „absurditatea de a reclama în potriva unei epigrame a fost așa de mare, încît ar merita o a doua epigramă“.

„Aceasta însă ar fi o prea mare cinste zice Epigrama; eu nu mă scobor la nivelul celui dintăiu venit, a celui mărginit, care nu-mi cunoaște valoarea și rostul. De cînd lumea domeniul meu e nemărginit; eu stăpînesc întreg universul și, așa mică și modestă cum sunt în cuprinsul celor patru versuri ale mele, am rîs și potrîde de omenirea toată, de la suverani și miniștri pînă la muritorii simpli și viționi. Eu sunt, la rîndul meu, o Suverană în imperiul capriciului, căci mă simt atotputernică și neînfrîntă. Micimea mea e prefăcută, ca să mă pot apropia de micimea oamenilor, să încap în sufletul lor și să le simt defectele și să mă inspir de la ele; să mă vîr în gînduri și în inimi, ca să mustru, să osîndesc, să mușc și să înțep, să dor pînă la disperare și să rămîn aceeași: inofensivă dar temută de toți. Eu aleg urîtul în frumos dar și frumosul din urît; răul celor buni, dar și partea bună acelor răi; iar toate le măsur și le îndrept—rîzînd, cum făceau străbunii latini la școala cărora am crescut și am învățat. Eu nu dau poetului nemurire dar îi dau putere; eu nu-i aduc lauri, dar îi aduc biciul și astfeliu înarmat stîrpește viționul și putregaiul, insuficiența și deșertăciunea.

Judecători? Osîndă? Ce-mi pasă de aceste toate? Căci eu sunt spiritul care judec mai drept și mai nepărtinitor, eu judec de mii de ani, eu sunt într'un cuvînt,—Epigrama“!

Rodion

A cui e Universitatea?

Acum foarte de curînd, în jurul Universității din Viena, s'a încins cea mai interesantă discuțiune și cea mai instructivă luptă ce s'a putut vedea vr'odată. Primarul Vienei Lueger, care e în acelaș timp șeful celui mai puternic partid politic din Austria, partidul clerical, anunțase într'un discurs emfatic că va lupta împreună cu partizanii sei pentru „a pune mîna“ pe Universitate — în scopuri politice bine înțeles. S'a rîdicat atunci ca un singur om marea majoritate a corpului profesoral vienez și a studențimei în potriva pretențiunilor ridicole ale politicianului.

Discuțiunea nu s'a mărginit aici; după sutele de întruniri de protestare chestiunea fu adusă în Parlament și după cele mai luminoase desbateri, s'a primit cu *unanimitate* moțiunea profesorului Masaryk prin care guvernul dădea țărei garanția morală că Universitatea va fi ferită de ori ce feliu de înrîurire politică, Ziarele care dusese cea mai vehementă campanie pe această chestiune au primit laude fără rezervă și nici cei mai pasionați sau mai interesați dintre partizanii lui Lueger nu s'au încumetat să profere vr-o ofensă la adresa acelor ziare.

Să trecem acum la cele ce se petrec la noi și anume în a doua Capitală a țărei.

Iașul, decăzut economicește, lipsit de orice avînturi și depopulat în chip sensibil, avea cel puțin faima unui centru cultural, grație Universității sale. Sunt tocmai zece ani de cînd cu cel mai curat entuziasm și sub oblăduirea suveranilor, a fost inaugurat cel mai înalt așezămînt de cultură, menit a menținea slava Iașului, a-i conserva reputația de leagăn al mișcărei culturale. De atunci guvernele care s'au succedat le cîrma țărei au înmulțit catedrele universității noastre și între dînsele figurează și o catedră de economie politică. Profesorul respectiv nu face, e drept, economie de.... politică, nu perde adică nici un prilej de a pune studențimea în curent cu ceea ce crede *d-sa* că este adevărul în politică și exemple de aceste adevăruri am reprodus dăunăzi din notele autentice ale cursului d-sale: cei mai cu vază și cu autoritate barbați politici ai Romîniei contimporane sunt pur și simplu tărîți în noroi, gratificați cu epitete batjocoritoare și aceste îndrăzneli sunt numai manifestări ale unui întreg sistem, ale unei stranii concepțiuni și ale unei mentalități anormale.

Alte manifestări au avut loc în cursul timpului și au provocat polemici vehemente. Abia un an a trecut de cînd un profesor universitar, decanul facultății de științi, a dat alarma în contra fățărniciei acelui falș apostol, în contra năzuinței de a cuceri Universitatea iașană în scopuri electorale, servindu-se de doctrine pseudoștiințifice. Dar apostolul nu s'a dat bătut, ci își urmează sistematic, opera de învrăjbire, sistemul de capricii și personalități. Așa bună oară pe anumiți studenți profesorul de economie politică îi ignorează pur și simplu, refuză de a le semna livretele de prezență la curs, îi refuză la examene, îi expune să audă la lecțiunile de...economie politică cele mai triviale aluziuni și echivocuri. Iar când presa dă alarma, cînd divulgă o parte din cele petrecute la acest faimos curs, atunci... atunci ceea presă trebuie *desființată* și de cine credeți? De studențimea universitară care vrea să fie agreabilă numitului profesor.

Ce ar zice economistul dacă, bună oară, sub impresia celor divulgate în ziare, un număr de cetățeni, din spirit politic, s'ar hotărî să... desființeze cursul d-sale atît de de prisos, servinduse de aceleași mijloace brutale care se predică studențimei? Unde ar fi deosebirea? Este oare un astfeliu de curs mai necesar de cît libertatea de a gîndi și scrie? Slobod e profesorul de a vorbi studenților *în particular* cum voește, dar nu de pe catedră! Cunoaștem profesori amabili — între cari cităm pe decanul facultății de medicină—care au adunat de multe ori în saloanele lor studențimea, dar *nu* în scopuri politice. Cu ani in urmă d. Haret, de cîte ori venea în Iași, oferea studenților ceaiuri și serate la d-sa dar nimeni nu l'ar putea invinui că a făcut politică în atari ocaziuni și nu ne îndoim ca și astăzi va fi departe de a încuragia întîmplările recente, amenințările de devastare pe care opinia publică le atribue exclusiv profesorilor naționaliști.

Aceștia din urmă tratează Universita-

tea ca pe o cetate cucerită şi-i pregătesc ruina. E timpul, credem, ca întreg corpul profesoral să pună piciorul în prag, să inceteze cu toleranţa şi indiferenţa; să se ştie odată pentru totdeauna că Universitatea e un sacru locaş de cultură, că ea va fi a ţărei, ori nu va fi de loc. Iar în această operă de salvare presa îi va sta într'ajutor.

□.

Pomul de Crăciun romînesc

de *Herman Bang* (Copenhaga)

Trăsura doamnei de Bülow coti pe la „Grand Hôtel du Bouleward" în Bucureşti şi întră în curtea ambasadei unde vulturii se ridicau peste grilajul aurit. Cînd trăsura se opri sub acoperemîntul de sticlă al portalului, se apropiă Iohann, întăiul servitor şi deschise uşa trăsurii. Imbătrînise şi picioarele îi slăbiră, de cînd insoţia pe stăpîni în cariera lor diplomatică prin trei continente.

Doamna de Bülow se scoborî şi arătînd la trăsura în care se aflau cîteva mici pachete, zise mîhnită:

„Iohann, asta-i tot ce-am putut găsi..." „La lumînări, urmă ea, nici că puteai gîndi"...Atunci mi-a venit o idee; am întrat în catedrală şi-am cumpărat de la preoţi 30 de lumînări de altar—pe acestea trebue să le tăiem acum în mici bucăţele..."

Iohan luase pachetele şi lumînările. „Nu mă miră... de loc nu mă miră" zise şi urmă stăpînei sale. Iohan nu se mai mira de nimic. Cunoştea toate capitalele şi toate neamurile lumii şi toate erau scăzute în ochii lui. Căci nicăeri nu era ca acasă în Holstein.

Doamna de Bülow sui scara. Cele două fetiţe ale ei strigau de pe balconul celui de-al doilea etaj: „Mamă, mamă, a sosit pomul de Crăciun". Paul, fiul, însă, striga alergînd jos scările: „Dar e urît, mamă, grozav de urît." Mama rîse şi de băiat şi de vorba lui „grozav de urît". Bătrînul Ióhann însă, care pe cînd mergea, lovia picioarele unul de altul, mormăi la fiecare treaptă: „Nu mă miră, de loc nu mă miră."

Iohann mergea înnainte şi deschise uşa mare, înflorită cu bronz, către încăperile representaţiei, unde toate perdelile erau prinse aşa în cît domnia o semiobscuritate.

„Dă perdelele înlături, Ióhann", zise Doamna de Bülow. Ióhann făcu aşa; lumina de iarnă se revărsă în saloanele mari. Lumină mobilele bogate din Berlin, care stăteau neînsufleţite la pereţi precum şi portretul Impăratului, care cu sceptrul în mînă, privea rece şi majestos prin încăperi.

„Uite, mamă" zise Paul şi arată spre pomul ce stătea în salonul din mijloc.

Da, era lamentabil. Samana cu o prăjină de care atîrnau cîteva coaste subţiri.

„Lasă c'o să fie frumos, dacă'l împodobim" zise deamna de Bülow „o să fie frumos—".

Intră guvernanta franţuzească. Era blondă ca un lan de grîu şi grozav de subţirică, datorită unui corset care împingea îndărăt plinătatea formelor. Ea privi pomul de sus pînă jos, cu ochii ei cenuşii.

„Mamă" zise Dorothea „cea mai în vîrstă din fetiţe" trebuie să tăiem mai multe ghirlande..."

Da, mamă zise Adelaida, cea mai tînără „dacă tăiem multe ghirlande, o să fie frumos..."

„Bin,e copii, tăeţi" zise mama — „Mademoiselle vă va ajuta..."

Copiii eşiră, urmaţi de Mademoiselle, care închise, cam brusc, după ea, uşa. Mademeiselle nu părea încîntată de tăerea ghirlandelor. Pe cînd copiii urcară în sărituri scările al doilea etaj, ea zise cu buzele date înainte, către bonna englezească, ce venea din vestibul:

«Uff... serbările astea sentimentale nemţeşti...», — şi păşea în ghetele ei de chevreau, în care extremităţile pariziene se făcură vinete de frig.

Bonna urcă scările şi întră de-a dreptul în odaia ei. In mână purta un pacheţel lungueţ.

In odae ea desfăcu hîrtia de matasă. Era o creangă mică de flori pe care o căpătase dela grădinarul curţii regale. Se urcă pe un scaun şi prinse creanga verde sus, de privazul uşii. Apoi se opri în mijlocul odăei şi privi spre creanga de crăciun. Deodată însă, Miss Tobb se aşeză la fereastră şi-şi sprijini pieptul lăţit ca o scîndură de privaz. Plîngea.

... Doamna de Bülow stătea pe o scară şi atîrna fulgi de argint de ramurile subţiri ale copacului.

„Inparte lumînările în bucăţele mici" zise: şi Iohanu începu să spintece cu tot porul ortodoxele lumânări de paşti, atît de aprins în cît ceara sări în mici fărmituri peste covor.

„Mai domol, Ióhanu" zise doamna de Bülow, de pe scară.

Ióhanu începu de-a binelea, parcă voia să desprindă un jambon, de pîntece.

Doamna de Bülow coborî de pe scară. Ţinînd fulgii de argint în mînă, examina pomul.

„Nu, nu se poate face din el un copac cum se cade" zise ea.

„Ba" zise Ióhann, îmbucăţînd lumînările de juca ceara: „Un pom de crăciun romînesc".

„Şi cum o să le prindem pe astea?" zise Doamna de Bülow uitîndu-se la lumînările îmbucăţite.

Un servitor întră cu o carte de vizită pe tablă. Era un romîn cu un cap ca al unui latin din vremea decadenţei, dar cu o expresie a feţei ca al unui vînzător de gazete de pe bulevardele Parisului.

„Doamna Contessă doreşte să-şi i-a ziua bună." „Cine?... şi acu?" Doamna de Bülov luă cartea: (va urma).

Litere-Ştiinţe-Arte

Amintim seria spectacolelor la care îndemnăm publicul amator de teatru să asiste negreşit. La 8 Decembrie: „Microbii Bucureştilor", beneficiul d-nei Atena Georgescu şi a d-lui Ioan Morţun; la 11 Decembrie *Hoţul* cu d-na Pruteanu în admirabila creaţiune a Marisei; la 15 Decembrie: „Recruţii veseli", beneficiul excelenţilor artişti Penel şi Pella.

*

Atragem luarea aminte asupra prea interesantei schiţe: „Pomul de crăciun romînesc" de cunoscutul scriitor danez Herman Bang Sunt lucruri reale, amintiri cari privesc persoane în viaţă. D-na de Buelow, eroina schiţei, este eroina prinţului cancelar al Germaniei, fost ambasador în Bucureşti.

*

Urmarea la studiul redactorului nostru Dr. I. Duscian „Nazarinenii" o vor găsi cetitorii în „Opinia" de mîne.

*

Lumea ştiinţifică sufere o mare perdere prin moartea ilustrului fizician şi chimist englez Lord Kelvin, în vrîstă de 84 ani.

•

Poimine, Duminică, la ora 3 p. m., va avea loc la Teatrul Naţional primul concert filarmonic, organizat de orchestra Conservatorului. Acest concert va cuprinde un program compus din bucăţi alese.

Biletele se află de vînzare la agenţia teatrală „Thalia" (Th. Maximovici).

*

Gabriele D'Annunzio a sosit la Roma pentru a supraveghia repetiţiile şi punerea în scenă a nouei sale piese: *La Nave.*

*

STRUNA ZILEI

PATINAJUL

Direcţia tramvaiului a deschis un mare patinaj pe lîngă uzină.

La patinaj în libertate
Frumoasă doamnă, poţi studia
Senzaţiile lunecării
Pe lîngă arta de a... cădea.

Informaţii

Conferinţa d-lui Gh. Ghibănescu.—Eri s'a ţinut în aula Universităţei, prima conferinţă publică a societăţei *Viitorul.*

Conferenţiarul a vorbit despre *Stat şi biserică* şi după ce face o escursie la diferitele grupe de romîni ce trăesc supt alte state, arată că supt egida bisericei noi credem a putea desvolta politiceşte neamul nostru, aşa că pentru multe secule raportul va fi strîns între statul naţional romîn şi biserica noastră românească.

In partea a 2-a arată legăturile strînse între statul nostru din trecut şi astă-zi şi între biserica ca organism social şi politic, şi că din acest raport biserica a căştigat. Enumeră apoi aceste sporiri în ceia ce priveşte rădicarea prestigiului preutului prin o bună recrutare, prin o cultură aleasă, prin o bună remunerare. Făcînd statistica preuţilor după studii arată din 4120 preuţi avem peste 3000 încă cu 4 clase seminariale, deci năzuinţa de a-l avea pe cler ca un factor de cultură extra-bisericească ie pe drum de realizare.

Publicul a subliniat cu aplause în mai multe puncte pe conferenţiar.

In cursul iernei se vor mai ţinea 3 asemenea conferinţe de către pr. I. Gotcu, I. Grigoriu (Vaslui) şi D. Boroianu (Bucureşti).

—

Azi dimineaţă I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a hirotonisit pe tînărul I. Băncilă, ca diacon pentru catedrala din Fălticeni.

—

Procurorul general şi judecătorul de instrucţie Kessim au plecat astăzi dimineaţă, cu trenul de 6, la Botoşani, spre a începe instrucţia în afacerea Ciulei.

—

Sf. Sa Preotului Apolon Andrieş, a fost numit preot predicator la penitenciarul central din localitate.

—

D. dr. Neculai Cădere a fost însumat ca medic-ajutor la spitalul militar din localitate.

—

D. Administrator financiar cl. III. Petrescu, din Iaşi, a fost avansat, administrator financiar clasa II-a.

—

Aflăm cu părere de rău că alaltăeri seară a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Golia, d-na Sofia Stavăr, mama d-lui avocat I. Stavăr.

Condoleanţele noastre intristatei familii.

—

Cooperativa din Podul-Iloaiei.—Eri s'a făcut cu o deosebită solemnitate la Podul-Iloaiei, inaugurarea societăţei cooperative Sf-ta Treime înfiinţată din iniţiativa d-lui Dr. E. Iliescu, medicul primar veterinar al judeţului şi cu concursul băncei populare şi a primarului.

Societatea va funcţiona în baza legei din 13 April 1905 privitoare la constituirea şi controlul soc. cooperative săteşti de producte şi consumaţie. La început numărul membrilor a fost de 41 cu un capital de 4020 lei; astă-zi însă soc. numără 155 membri cu un capital de 11612 lei şi a ajuns acum să înaugureze prima secţie a acestei societăţi „fabrica de pîne românească". Societatea îşi propune, în definitiv, a urma în toate întreprinderile ei numai drumul brazdat de o călăuză culturală şi economică. Pentru sfinţirea şi hramul ori cărei biserici din jud. Iaşi, soc. procură ori-ce articol cu o reducere de 30 la sută, sub preţul curent.

Acţionarii acestei societăţi sunt în cea mai mare parte ţarani din împrejurimi. Subscripţia începe de la 20 lei în sus. Consiliul de administraţie al soc. se compune din d-nii: Hristache Gheorghiu, perceptor, inginer P. Radovici, Dr. I. Guţu, I. Dodon, sub-revizor şcolar, I. Rişcanu, V. Filipescu, Ilie Damaschin, N. Lazăr şi G. A. Olăferu. După oficiarea hramului bisericei, preoţii îmbrăcaţi în sfintele odăjdii s'au dus la localul soc. unde s'a oficiat sfinţirea apei, după care Sf. Sa Economul Stavr. Pavel Savin rectorul seminarului a ţinut o frumoasă cuvîntare zicînd că-i produce o mare mulţumire sufletească faptul îmbucurător al înfiinţărei acestei cooperative, îndemnînd pe cetăţeni să nu să dea înapoi în faţa ori-cărui pericol, ci să meargă tot crescînd înainte.

Ia apoi cuvîntul d. inspector comunal care voobeşte în numele prefectului judeţului care n'a putut veni să ia parte şi zice că e un fapt îmbucurător pentru ori-cine simte româneşte şi laudă iniţiativa cetăţenilor din Podul-Iloaia. D-sa îndeamnă la muncă şi unire pe toţi căci numai ast-fel se va ajunge la idealul dorit.

După aceia vorbeşte d. Bottez, primar care sfătueşte pe cetăţeni să dea tot concursul acestei cooperative, arătînd binele ce'l vor avea de la această soc.

D. Gheorghiu, perceptor comunal şi preşedintele cooperativei, face istoricul infiinţărei soc. pentru care a avut de luptat mult şi cere concursul cetăţenilor. Mulţumeşte apoi prefectului de judeţ pentru concursul ce l'a dat.

Ia cuvîntul apoi d. Sachelarescu, revizor şcolar al judeţului, care spune că trebue să salutăm cu bucurie această cooperativă care într'un tîrg ca Podul-Iloaia a făcut pasul spre independenţa comercială.

Corul şcoalei a intonat apoi mai multe imnuri, după care apoi serbarea a luat sfîrşit.

S'au expediat 2 telegrame: una d-lui Haret şi alta d-lui prefect al judeţului.

—

In procesul Lotiei Rubinştein, atentatoarea din strada Banu, care se va judeca luni, 10 c. la juraţi, representantul ministerului public va rădica un incident de amînare.

Procurorul va spune că din actul medico-legal, făcut de domnii profesor Bogdan şi doctor Zossin, n'ar reeşi lămurit gradul de responsabilitate al acuzatei şi că este nevoe ca numita să fie supusă unei mai de aproape observaţiuni medicale.

Dacă Curtea va admite incidentul, procesul se va judeca în sesiunea din Martie.

—

D. Roneti Roman, excelentul scriitor, se află de cîte-va zile greu bolnav. De astăzi dimineaţă starea d-sale care a inspirat cele mai serioase temeri e puţin ameliorată şi se speră într'o restabilire. D. dr. Schachman, cunoscutul practician din Capitală a vizitat de două ori pe d. Ronetti Roman cu care are vechi legături de prietenie.

La rîndul nostrú urăm bolnavului o grabnică însănătoşire.

—

Anul acesta, vacanţa de crăciun a elevilor şi elevelor şcoalelor publice şi private, ca şi a şcoalelor militare, conform hotărîrei ministeriale se va da în seara zilei de Sîmbătă 22 Decembrie şi va dura până la Bobotează.

—

Suntem în măsură de a şti că d. procuror general a chemat telegrafic eri la Iaşi, pe d. substitut de procuror de la tribunalul Dorohoi, care a şi sosit în Iaşi, împreună cu dosarul unei afaceri.

—

Cu prilejul oficierei hramului bisericei sf. Sava, I. P. S. S. Mitropolitul a hirotonisit ca diaconi pe monarhul Visarion de la mănăstirea Vorona, cum şi pe seminariştii Gheorghiu de la parohia Farcaşa şi Blăniţă de la biserica Adormirea, parohia Fălticeni.

—

Invăţătorul Ioan Corlat a fcst transferat la şcoala din com. Şipotele.

—

Astă seară Vineri şi mîne Sîmbătă rulează pentru ultima dată: Şarjele de cavalerie din Saumur, Goliatul modern şi celelalte scene comice dramatice, feerice şi instructive din actualul program al Teatrului Cinematografic (Sydoli).

Direcţiunea acestui teatru ne roagă să anunţăm că seriile se schimbă complect la 3 zile şi că o serie odată arătată în oraşul nostru nu mai revine nici-odată, nici un singur sujet macar dintr'un program arătat, nu se mai repetă în programele viitoare.

Representaţiile se succedă regulat în fiecare seară; duminică 9 Decembre are loc un matineu la 3 ore p. m. pentru familii şi copii,—preţuri pe jum. la toate locurile.

——

Eri la orele 2 a avut loc la cimitirul Eternitatea înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatei Lucia I. Caragiani.

A asistat pe iângă familie şi un mare număr de prieteni.

—

Sfinţia sa economul Apolon Andrieş, parohul bisericei din Tg.-Frumos a fost înaintat la rangul de stavrofor.

—

Eri a avut loc la Tg.-Frumos înaugurarea fabricei romîneşti de pîne, înfiinţată de către societatea cooperativă S.-ta Treime din acel oraş.

—

In ziua de 16 Decembrie se va oficia la Mitropolie un Te-Deum cu ocazia aniversărei naşterei M. S. Regina.

—

Astă-zi la orele 3 p. m. d. Caion îşi va trece examenul al doilea de licenţă în litere şi filosofie.

—

Primim la redacţie: „Noţiunea de ordine", discurs rostit în Cameră de d. M. G. Cantacuzino şi „Chestia ţărănească" discurs rostit în Cameră de d. N. Filipescu.

—

Aflăm că societatea *Romîno-Americană*, înfiinţînd în Iaşi un depozit de petrol „Benzină şi uleiuri minerale", în strada Moara de Foc No. 40, vis-a-vis de Regie, a pus în vînzare cu data de astăzi, prin oraş, *Petrol* dublu rafinat (trandafir alb). mult superior celui existent şi se vinde cu preţul de 20 bani litrul.

——

Din Roman ne vine trista veste despre decesul doamnei Stan, soţia fostului deputat Stan şi fiica d-nei şi d-lui general Pascu din Iaşi.

Luăm vie parte la acest doliu.

—

Corespondentul nostru din Galaţi ne scrie că trupa dramatică din Iaşi, a reprezentat acolo, „Jucătorii de cărţi", piesa d-lui Lecca.

Publicul a rămas uimit de îndrăzneala că s'a anunţat pe afiş numele d-nei Aglae Pruteanu, care de fapt, nici n'a venit la Galaţi.

E o adevărată ruşine că o trupă subvenţionată de stat, să recurgă, în scopuri meschine materiale, la şiretenia bietelor trupe ambulante.

—

Astă-zi a încetat din viaţă în Iaşi d. Al. Morţun, fost deputat, senator, primar şi prefect de Tecuci.

—

Medicul Spitalului din Ungheni a reclamat serviciului sanitar contra sub-chirurgului acelui spital, că nu-şi caută de serviciul său.

—

Cu cît-va timp în urmă am anunţat că băetanul Nicolae a Zoiţei, de loc din cotuna Moreni — comuna Prisăcani, ducîndu-se la tîrgul din marginea satului să tae stuh, ghiaţa rupîndu-se s'a înnecat.

Cadavrul nefericitului n'a putut fi găsit de cît eri.

——

Mişcarea femenistă

II

Să urmărim istoricul acestei mişcări în ţările Europei cît şi în ţările celorlalte continente, pentru a ne da seamă unde ne găsim şi cam cît s'ar putea spera.

Franţa. La 1791 revoluţia franceză proclamă egalitatea civilă a celor două sexe prevăzînd datoria statului de a pune în sistemul general de instrucţie publică şi instrucţia femeei. *Condarcet*, pentrucare egalitatea intelectuală a ambelor sexe e o dogmă, deduce şi egalitatea instrucţiei dacă se poate şi în comun. Condorcet îşi făcuse un ideal din şcoala mixtă. El se făcu chiar ecoul revendicărilor femeniste cerînd dreptul de vot pentru femei—deşi numai pentru cele care erau proprietare. Opus cu totul lui Condorcet este Rousseau pentru care femeea nu trebue pregătită de cît numai pentru barbat. După Rousseau femeea nu-i de cît soţie, mamă şi prietenă şi pentru care menire nu-i nevoe de cît de: comptabilitate şi cel mult de *Telémaque.*

După revoluţie toate femeele tac afară de d-na *de Staël*, care întrebată de către Napoleon: „de cînd îşi permit femeile să vorbească politică?" —ea răspunde aducîndu-şi aminte de vorbele *Olympiei de Gouges*: „De cînd urcă treptele eşafodului". După care răspuns d-na de Stael este exilată.

După restauraţiune chestia femenistă reapare prin diferite scrieri. Aşa Saint Simon nu crede posibilă ameliorarea societăţii fără desrobirea femeei. Fourier da un loc egal în societate femeei ca şi barbatului. In secolul al 19-lea femenismul e amestecat în toate chestiile generoase. Femeile lucrează nu numai pe terenul social sau politic, dar şi pe cel ştiinţific cum a fost marea matematică *Sophie Germain*; pe terenul literar cum a fost puternica individualitate *Georges Sand* ale cărei scrieri sunt pline de ideile femeniste.

Mişcarea de la 1848 serveşte femenismul minunat.

In 1867 se permite femeilor să urmeze facultatea de Medicină. Madeleine Paris fu cea dintăi franceză care care urmă cursul. Ea fusese precedată cu cîteva luni numai de o Americană, o Engleză şi o Ruscă. După aceasta femeile începură a lupta pentru capatarea dreptului de a fi *avocat.*

In 1878 e primul congres femenist. In 1888 are loc prima alegere a unei femei în consiliul superior de instrucţie publică.

In 1903 în urma unei greşeli poliţieneşti se numeşte o comisiune extraparlamentară a regimului de obiceiuri în care intră legislatori, magistraţi, sociologi, scriitori şi *o femee.*

In 1905 în comitetul *Reformei Căsătoriei* printre membri—oameni eminenţi—sunt şi cîteva femei.

Succesul imens e numirea—de curînd—a d-nei *Curie*, la catedra de Fisică şi Chimie la Sorbona.

In 1906 se prezintară Parlamentului proecte cu privire la admiterea femeilor la drepturile politice.

Tot în 1906 se trimise o delegaţie Camerei de deputaţi din partea societăţii femeniste *„Solidaritatea"*. J. Jaurès asigură pe delegate de simpatia grupului socialist făgăduind că în curînd va fi depusă o lege la Cameră în favoarea femeilor.

In 1907 *Consiliul Naţional al Femeelor franceze*, face o petiţie iscălită de 73 mii membre şi, pe motivul că femeea este responsabilă de actele ei către societate ca şi barbatul. Cu această petiţie femeile obţin un mare succes, căci e admisă de comitetul central al *Ligei drepturilor omului.*

Astăzi femeile franceze ocupă funcţii înalte administrative în învăţămînt.

Anglia. Dintre toate ţările Europei Marea Britanie, încă sub regimul fiodal, acordase femeilor drepturi civile, pe care le perduse însă, succesiv cam de la 1650—1850. Femeea putea fi membră în Parlament cu acelaş titlu ca şi barbatul, dar numai în calitate de proprietară. Odată cu regimul fieodal dispar şi acele drepturi.

Cu timpul ele obţinură modificarea legilor şi recucerirea drepturilor municipale, perdute în 1833.

In 1898 Societatea engleză femeească aderă la Consiliul Internaţional al Femeilor.

In 1901 asociaţia lucrătoarelor de industrie textilă din Lancanshire prezintă Parlamentului englez o petiţie semnată de 29.300 de membre prin care se cere votul pentru femei.

In 1906 un deputat face o propunere în favoarea votului politic al femeilor, la Camera Comunelor.

In 1907 un deputat englez susţine votul femeilor. dar nu reuşeşte. Se crede însă că femeile engleze nu vor aştepta mult acordarea drepturilor politice.

La Londra există o şcoală de medicină specială pentru femei. In Anglia sunt 150 doctorese; la Londra numai 46.

In Scoţia femeia divorţată votează. In Irlanda femeile nu au nici un drept electoral.

In Anglia, spune că nu mai este robită.

Situaţia juridică a femeei s'a îmbunătăţit din 1882 în urma propagandei energice făcută de femei în popor şi în Parlament.

Maria C. Buţureanu

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

D. Take Ionescu, soseşte în Iaşi în ziua de 15 Decembrie cînd va pleda într'un proces pendinte înaintea curţei de Apel.

In acelaşi zi, la ora 5 d. a., va avea loc la clubul conservator o întrunire a membrilor clubului.

Fruntaşul conservator va azista la acea întrunire.

In ziua de 19 Decembrie a. c., va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, concursul de muzică şi gimnastică a şcoalelor secondare din localitate.

Revizoratul şcolar al judeţului lucrează la o dare de seamă a mersului învăţămîntului agricol din acest judeţ, pe anul 1906—1907, dare de seamă care a fost cerută de ministerul Cultelor.

Balul „Crucea Roşie".—Mult aşteptatul bal costumat, organizat în beneficiul societăţei „Crucea Roşie" a avut loc Mercuri seară.

Succesul a întrecut aşteptările — căci nici odată splendida sală de bal de la teatrul naţional n'a strălucit ca în acea seară. Fermecătoarele apariţiuni, splendoarea şi originalitatea costumelor, toaletele frumoase, fracul şi epoletul, formau un ansamblu minunat, încîntător. Ochiul se dilecta la priveliştea aceasta neobicinuită şi admirabilă în acelaş timp.

Nici cînd nu s'a realizat poate la Iaşi un rezultat atît de frumos, atît pentru instituţiune în beneficiul căreia s'a organizat acea serbare cît şi pentru estetica unei serate costumat.

Comitetul, în frunte cu Principesa Moruzi, se pot felicita de rezultat.

Din lumea celor ce au asistat observăm d-nele:

Principesa Moruzi, costum împărăteasa Josephina, profusiune de briliante; Lucie Greceanu, în crême, cu dantele veritabile, profusiune de briliante şi smaragde; M. Cantacuzino, în negru, cu dantele albe; Sophie Pennescu, mauve cu paliete; Principesa Albert Ghyca, în bleu marŭ; Văleanu, în costum maică catolică; A. Negruzzi în negru ghipură albă; Colonel Musteaţă, în carmen costum chodron; I. Ghica, costum egipţian alb cu bleu brodat, C. Climescu în negru palietat; Sophie Veinsengrün în carmen, costum crême; Uhrinowschy, într'un elegant costum grec; Louloche Scorţescu, într'un originar costum abecedar, alb cu roş; Marie Emandi, într'un superb costum de împărăteasă romînă, corsaj alb, brodat în aur, eşarfă bleu vert, iar pe cap purta cu o eleganţă de nedescris o frumoasă coroană de lauri în aur; Cecile Racovitzá, costum evulmediu alb brodat în fir; E. Mavrocordat, în negru palietat, M. Mîrzescu, méphistopheles, superb costum roş palietat; Locot. Gane, în roşior; Colonel Lupan, în violet cu paliete, T. Varlam, costum grec, alb brodat în fir; Seriany în negru; De Coulou în negru cu dantele, S. Miclescu costum de păstoriţă mauve, garnit cu flori naturale, Lucie Christodulo, într'o frumósă toaletă roşie cu dantele beige brodat în perle, Doiciu, în regină Spaniolă, costum verde, nuanţa roşie cu ermină, dr. Bogdan, în alb cu dantele veritabile, V. Dimitriu, în crem brodat cu fir, Constance Ghica, costum sorcière, crême brodat în fir, profusiune de briliante şi rubine; Mano, alb cu negru; d-na dr. Puşcariu, în alb; Lambrino, în mauve; d-na Jeanne Unter într'o prea superbă toaletă pailletată, Olga Tessaro, într'un elegant costum turcesc, brodat în fir; Gheorghiu, în negru; Col. Cernătescu, în crême; Baldovin, în negru cu paliette, acoperită cu dantele; Sub. Vesselli, în costum spaniol, galbăn cu negru, A. Tuduri, într'un splendid costum mephistopheles, negru garnit cu paliete roşii; M. Vinckler în Cléo de Merode, costum alb, brodat; Rusovici, în negru, O. Nicoleanu, în negru; M. Petrescu, în crême; Comarnescu în negru; Cantacuzino în negru, Berea, în mauve cu paliete; Pogonat, în bleu; Drăghici în alb cu negru; dr. Peride, în crême; Căp. Popescu, în rose; Mârzescu în marau, V. Erbiceanu în bleu, C. Kecais în mephistopheles, negru cu alb.

D-rele: Marieta Negrouzzi, costum zăna zănelor, bleu gardit cu stele, Izony, farmecul întrupat, într'un minunat costum olandez, Krupensky, marchisă costum mauve, perucă albă; A. Gane într'un destins costum de vănătoare scoţiană; Mellic, costum margeritte, alb cu girlanzi, de margerite; F. Dimitriu costum piérette alb; F. Dimitriu, costum clovn bleu, Mavrocordat, în mephisto, costum negru; Botezatu, costum libellule, bleu; M. Frank tréfle costum bleu cu girlănzi de trifoi; Cerchez, costum princesse bleu; dr. Stroici, în alb, Cantacuzino, costum grădinărească, alb cu flori rose; Agarici, costum pierette, alb cu negru; A. Rusovici, costum roprezentînd iarna, în alb; M. Cantacuzino, costum Cleo de Merode în alb; Gheorghiu, costum albanez în alb; T. Tasian, costum mac în roş; Paleologul, costum sórea sórelui, în galbăn cu negru; M. Codrescu, costum libellule bleu, E. Emandi costum cărturăreasa roş cu alb, Mano, costum ofiţer din garda franceză, violet cu bleu; Bogdan în rose; I. Ghica costum clovn în alb; Beno, costum păpuşă, în rose cu tul brodat cu fir; Drăghici, în roş; Lupan, costum cireaşă roş cu verde; Tufli, în gris, de coulou în bleu; Lambrior, costum grădinărească, rose cu eşarfă bleu.

*

La balcon şi galerie, am observat: d-na şi d-rele Cananău, d-na Gane, d-na căp. Negruzzi, d. şi d-na dr, Anghel, d-na şi d. ing. Corban, d-na şi d. locot. Ghyca, d. şi d-na maior Văitoianu, d-na şi d. loc. Leatris, d. şi d-na dr. Hurmuzescu, fomiliile: Teodoru, Lateş, Filipescu, Agarici, Prasa, Konya, Eraclide, Papadopol, d-na Zarifopol, d-na Nanu, d-na şi d. Măncescu, d-na Popescu, d-ra dr. Macarovici, d-na şi d-ra Rohr, d-ra Veit, d-na şi d-rele Sion, d-na şi d. C. Grigoriu, d-na Mavrogheny, d-na Catargi, d-na şi d-rele col. Tarnoschi, d-na şi d-ra Cristofor, d. şi d-na V. Radu, d-na Hinna, d-na şi d-ra Chirilă, d-na Petrovanu, d. d. d-nn Nedelschi, d. şi d-na Costandachi, d-na Nat. Simionescu, d-na Parteni Antoni, d. şi d-na Scarlet, d-ra Tuffli, d-na şi d-ra Costachi, d-ra El. Teodorescu, d-na şi d. locot. Neculcea, familia Panopol, d-ra şi d. Gusti, d-na şi d. Hertzenberg, d-na Manicatide, d. şi d-na Herovanu, d-na căp. Enăchescu, familia Schor, d-na şi d. Braunştein, d-na şi d. dr. Şeptelici, d-ra Beller, d-ra Şendrea, d-na Ciolac, dr. Wasserman, d-na Mezetti, d-ra Bontăş, d-na şi d. dr. Blumenfeld, d-na şi d. G. Tisescu, d-ra Ulea, d-ra Stoica, etc.

*

Fracul era reprezentat prin d-nii: Prinţul S. Moruzzi, Leonescu, Dimitrie Greceanu, V. Dimitriu, Lascar Antoniu, Ghinea Ionescu, căpit. Baldovici, dr. Bogdan, Albert Ghyka, Henry Ghyka, dr. Stcoici, Cantacuzino, C. Negruzzi, Mîrzescu, C. B. Pennescu, Uhrinowschi, Gh. Dobias, Ath. Gheorghiu, dr. Racoviţă, dr. Cosmovici, dr. Mîrzescu, Văleanu, ing. Cristudulo, Varlam, D. Gall, Gheorghiu, Melik, Sculy, Serianis, Vinkler, Tuduri, Cerkez, Eamandi, Urlăţeanu, Dumitrescu, C. Buzdugan, Lambrino, Nicoleanu, Paleologu, Tezzaru, Rusovici, Miclescu, O. Buzdugan, Petrescu, Buicliu, dr. Puşcariu, Erbiceanu, M. Şerbănescu, dr. Konya, M. Verdeanu, C. Ionescu, Bastache, Tzoni, Crupenschi, Ferderber, Finichi, Dahon, Weissengrün, Unter, C. Popovici, Sion, Paucescu, Cristofor etc. etc.

Epoletul era reprezentat prin d-nii: col. Musteaţă, locot.-col. N. Cernătescu, Lupan, căp. Beloi, Dumbravă, Kecais, Negruzzi, Scorţescu, Constantinescu, Popescu, locotenenţii: Gane, Negruzzi, Balaiş, Beştelei, Antoniu, Bîzan, Popescu, Ghetculescu, sub-locotenenţii: Lăzărescu Rosetti, Leatris, Panopol, Teodorn, Drăghici, Burada, Carp, Stamatopol, Lupu, Ionescu, Dimitriu, Georgescu, etc., şi un mare număr de ofiţeri din roşiori ale căror nume îmi scapă.

Bostoneur.

Din cauza doliului de familie d. Ioan Caragiani, profesor şi-a suspendaţ pentru cît-va timp cursurile.

Ni se scrie din Răducăneni:

Din iniţiativa d-nei Natalie Dr. Dragoş şi a mai multor persoane din localitate, s'a dat în ziua de 24 Noembrie a. c., o serbare în folosul instituţrunei „Vatra Luminoasă".

Serbarea s'a început prin o cuvîntare ocasională a d-nei Nathalie Dragoş, care arătă scopul serbărei, mulţumind tuturor pentru obolul dat spre alinarea suferinţelor acelora, cari nu au vedere, şi la cari cea întăi s'a gîndit Carmen-Sylva, geniala noastră poetă şi Regină; terminînd d-na Dragoş, în uralele mulţimei strigă trăiască M. S. Regina protectoarea nenorociţilor, trăiască familia regală.

Graţie, în primul rînd, iniţiatoarei serbărei, cum şi celorlalte persoane, resultatul moral şi material au întrecut aşteptările. Scăzîndu-se toate cheltuelele s'a înaintat instituţiei suma de lei 160, cu rugăminte a se primi şi întrebuinţa spre atingere înaltului scop ce se urmăreşte.

Se crede că d. dr. G. Bogdan, decanul facultăţei de medicină din Iaşi, va fi confirmat rector al Universităţei din Iaşi.

Decretul va fi iscălit probabil mîine.

Curtea cu juri.—Inaintea juraţilor a venit astăzi procesul d-nei Maria Sion Vasiliu, din strada Sărărie, care a atentat la viaţa soţului ei d. N. Vasiliu, pensionar, fost sub-prefect.

La introducerea acuzatei în sala de şedinţă, a avut loc o scenă foarte mişcătoare: Acuzata a isbucnit în hohote de plîns, strigînd „nu sunt vinovată", în timp ce o copiliţă a ei, care venise să asiste la procesul mamei sale, plîngea şi mai tare.

D. C Grigoriu, preşedintele Curţei, după ce a luat interogatorul acuzatei, a procedat la constituirea comisiunei juraţilor.

După aceia grefierul dă citire actului de acuzare şi acel de trimeterea acuzatei în judecata Curtei cu juri, din care reesă că în dimineaţa zilei de 1 Noembrie a. c., soţul ei d. N. Vasiliu, cu care era în continuă ceartă şi care părăsise domiciliul conjugal, veni cu 2 cotiugare la locuinţa acuzatei, din strada Sărărie No. 91, pentru a'şi lua lucrurile.

D-na Vasiliu, cînd îl zări că vine se închise în casă şi zăvori uşa. Soţul ei, d. N. Vasiliu a forţat uşa şi intrînd înăuntru a apucat la bătaie pe soţia sa; aceasta la un moment dat scoase un revolver dintr'un saltar şi descărcă 2 focuri asupra lui Vasiliu, rănindu-l în coastă şi mîna stîngă,—crimă sevîrşită, dar neisbutită, prevăzută şi pedepsită de art. 225, 226, 227 şi 232 comb. cu art. 38 al 2 c. p.

S'a procedat apoi la ascultarea martorilor acuzărei, precum şi a-celor ai apărărei.

Rechizitorul a fost susţinut de d. procuror Lilică Livaditi, iar acuzata a fost aparată de d. avocat Ab. Buicliu, iar partea civilă a fost reprezentată prin d. avocat Dimitriu.

Judiciare.—Ministrul de justiţie a remis astă-zi judecătorului de instrucţie al cabinetului II, depoziţia ce-a făcut-o presidentul Ciulei cînd a cerut să fie suspendat din funcţiune.

Lucrările cabinetului II, pînă la întoarcerea titularului, vor fi girate de d. judecător Erbiceanu.

Avocatul Mironescu din Vaslui, în urma unui incident ce l'a avut cu mai mulţi avocaţi de acolo, a fost pedepsit cu admonestarea de consiliul de disciplină. El a făcut contestaţie, care se va judeca astăzi de curtea s. II.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 7 Decembre

Mişcarea in magistratură

Bucureşti.—Astăzi a apărut o mare mişcare în magistratura amovibilă; în cea inamovibilă mişcarea se va face pe ziua de 12 Decembrie.

Iată o parte din numirile făcute:

D. Adam Bercea, procuror la R.-Sarat, numit jude instructor pe lîngă acelaş tribunal, în locul d-lui Sever Ţipeiu, numit judecător de şedinţă de tribunal, în locul d-lui Mihai Potop, trecut în altă funcţiune.

D. D. Tomulescu, judecător la tribunalul de Putna, numit judecător sindic la acelaş tribunal, în locul d-lui Stăucescu, care trece în locul d-lui Ţipeiu.

D. Gh. Ionescu, substitut la tribunalul Fălciu, în locul d-lui Cosma, demisionat.

D. Cristian Clinceanu, ajutor de judecător Bahlui, jud. Iaşi, în locul d-lui D. Dimitriu, demisionat.

D. Ioan I. Motăş, portărel la tribunalul Iaşi, în locul d-lui Pavlov.

D. V. Roban, actual copist clasa I la secţia I a Curţei de apel din Iaşi, ajutor de grefier cl. II, a aceliaşi secţiuni, în locul d-lui Vrănceanu, demisionat.

D. Gh. Guriţă, secretarul parchetului-Tutova, numit ajutor de grefier pe lîngă acelaş tribunal, în locul d-lui I. Gheorghiu. demisionat.

D. Gh. Moroviu, supleant la tribunalul Putna, în locul d-lui C. Boiu, demisionat.

D. Gh. Gavriliu, supleant la tribunalul Putna, în locul d-lui Alfred Calistrat, demisionat.

D. Dimitrie Puşcaşu, actual copist la cab. judecătorului de instrucţie Vaslui, înaintat ajutor de grefier pe lîngă acelaş tribunal, în locul d-lui Al. Motăş, demisionat.

In jurul acordului

Bucureşti. — Ziarul „Epoca", apărut astă-zi în Capitală, publică un articol în privinţa celor stipulate în acordul dintre partide, din care vă comunic următorul pasagiu semnificativ:

„Partidul conservator a colaborat la redactarea capitolului relativ la imaşuri din legea pentru modificarea tocmelilor agricole, în scopul de a înlătura ori ce dispoziţii care ar fi adus cea mai mică atingere dreptului de proprietate, garantat prin Constituţie.

Se înţelege că noua redactare înlătură cu desevîrşire ori-ce obligaţiune pentru proprietari sau arendaşi de a da sau a vinde pămînt de pe moşiile lor pentru imaşuri. Nici acum, nici peste o lună, nici peste un an, nici odată guvernul nu va mai putea prevedea prin lege o dispoziţie prin care se impune proprietarilor să dea pămînt pentru imaşuri".

Un articol senzaţional

Bucureşti.—*Ziarul „Ordinea" de mîine va cuprinde un prim articol datorit unui fruntaş conservator, şi prin care, respunzîndu-se articolului d-lui Panu din «Săptămîna» cu privire la acord, se vor face revelaţiuni importante politice menite a provoca mult sgomot.*

Noul rector

Bucureşti. — D. Coco Dimitrescu-Iaşi a fost confirmat rector al Universităţei Capitalei.

Noui regimente

Bucureşti.—Prin noul budget al ministerului de răsboiu se infiinţează 4 noui regimente de roşiori.

In acest scop o comisiune de remontă a şi fost trimeasă in Ungaria spre a cumpara 800 de cai.

Prin acelaş budget se desfiinţează escadronul de jandarmi călări de la Iaşi. Jandarmii călări vor dispărea, iar locul îl va lua un regiment al gărzei regale cu reşedinţa in Bucureşti.

POLITICE

Bucureşti.—Comisiunea delegaţilor pentru proectul modificărei tocmelelor agricole s'a întrunit eri şi a ascuttat raportul d-lui raportor Juvara.

Secţia III-a care a lucrat şi eri, a terminat discuţia.

Discuţia generală va începe Luni.

O retragere din politică

Bucureşti.—Se svoneşte că fostul ministru C. Olănescu, nemulţumit de actuala indrumare a politicei, ar nutri ideea de a se retrage din viaţa politică.

Camera

Bucureşti.—Nefiind nimic la ordinea zilei, se propune ca deputaţii să treacă în secţiuni.

D. Sturza insistă ca discuţia generală asupra învoielilor agricole să înceapă de Luni. Oposiţia se opune, de oare ce proiectul nu poate fi votat de urgenţă.

D. Filipeseu va lua cuvîntul la fie-care capitol.

Senatul

Bucureşti.—Senatul a votat proiectul convenţiei de pescuit d'intre Rusia şi România.

Apoi a trecut in secţiuni spre a se ocupa de proiectul judecătorilor ambulanţi.

Raportor al proectului va fi ales d. Procopiu.

Procesul Moltke-Harden

Berlin—Procesul Moltke-Harden: acuzatul care pare bolnav e de faţă la proces. Apărătorul său citeşte o protestare contra competinţei tribunalului de oare ce noua acuzare a fost adusă înainte de expirarea termenului legal pentru prima procedură. Şedinţa este suspendată; la redeschidere preşedintele declară că trebueşte să se intre în fond, chestiunea competenţei se va discuta în momentul motivărei sentinţei. In interogatorul ce i se face Harden declară că nu a avut intenţiunea să aducă o ofensă contelui Moltke căci are convingerea că Moltke n'a comis nici odată acte de omosexualitate, a voit numai să spue că Moltke nu ţinea la femei.

Teribilă catastrofă

Pittsburg.—O explozie s'a produs într'o mină de cărbuni a societăţei „Coal Company", 500 mineri au fost îngropaţi în mină, sunt temeri că toţi au dispărut; dintre mineri 300 erau unguri.

Compromisul

Viena.—Camera seniorilor a adoptat după toate cetirile compromisul cu Ungaria.

Toţi oratorii au adus laude guvernului pentru că a izbutit să aducă la îndeplinire această opeaă care va garanta nu numai desvoltarea economică acelor două state dar va întări încă puterea şi prestigiul monarhiei.

MULŢUMIRE

Comitetul societăţei „Cultura" exprimă viile mulţumiri şi recunoştinţă Onor. Comitet, compus din doamnele Fanny dr. Ph. Blumenfeld, Clara Inginer Ign. Diamand, Fanny dr. S. Niemirover, Ernestine Eduard Löbel, Susanne Isr. L. Löbel şi d. Adolf Löbel, care şi-a dat toată osteneala pentru a asigura succesul material al reprezentaţiunei cinematografice, dată la Teatrul Sidoli, în seara de 24 Noembrie 1907, în folosul şcoalelor „Cultura", isbutind să realizeze frumosul venit netto de 2250 lei.

Asemenea Comitetul exprimă toate mulţumirele sale tuturor persoanelor care prin obolul lor binevoitor au contribuit la această operă de bine facere.

Comitetul

Iaşi 5 Decembrie 1907.

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pè preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 3
1/4	Un sfert	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritatiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusecior invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

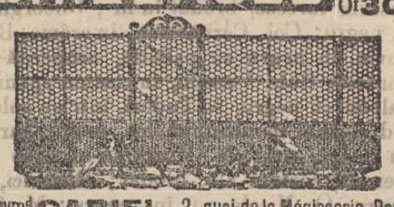

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3

PONDOIR

déposé

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bucăţă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V. — No. 312. Duminică 9 Decembre 1907

CLASELE SOCIALE ŞI PARTIDELE POLITICE

Marea burghezie

Adam Smidt a împărţit clasele sociale în trei grupuri: marii proprietari sau marea burghezie, burghezia mică şi clasa lucrătoare, ţărănimea. Fie-care din aceste grupuri reprezintă un grup politic? Iată întrebarea pe care am făcut'o şi la care am răspuns arătînd că între clasele sociale şi partidele politice nu există nici o legătură. Am promis să revenim insistînd mai mult asupra cauzelor cari fac ca să fie o deosebire între clasele sociale şi partidele politice.

Să luăm spre pildă burghezia. E suficient să ne aruncăm o privire generală asupra fizionomiei social-politice ale acestei clase, ca să fim imediat isbiţi de deosebirea socială care există între cele două jumătăţi din care e constituită marea şi mica burghezie. Această deosebire e atîta de mare în cît s'ar putea crede că constituesc două clase a parte. Referitor la această deosebire din punctul de vedere politic, vom reveni mai tîrziu; să ne oprim pentru moment la marea burghezie.

Marea burghezie la rîndul ei, nu reprezintă o clasă socială specială şi unică şi la rîndul ei, după interesele ei sociale şi după fisionomia ei politică, se împarte în burghezie financiară şi burghezie negustorească.

Şi una şi alta, bine înţeles, trăesc şi se desvoltă din exploataţia muncei. Burghezia financiară nu se ocupă însă cu exploataţia directă a muncei ci ea lucrează cu marea burghezie negustorească: industriali şi comercianţi, incasînd un anumit procent care reprezintă suma din supra-cîştigul burgheziei negustoreşti, care se varsă în folosul marei burghezii. De aci se vede antagonismul intereselor între una şi aceaşi clasă; burghezia financiară va căuta pe toate căile să mărească procentul pentru capitalul dat, iar burghezia comercială va căuta să micşoreze acest procent.

Burgheziile financiare şi comerciale sunt amîndouă interesate, ca să se scoată cît se poate mai mult cîştig, din munca lucrătorului, cum sunt interesate de asemeni ca producţiunea să se facă cît se poate de mult şi în mare întindere. Acest fapt le face ca să fie grupate în aceaşi clasă socială.

Evoluţia bogăţiei materiale în secolul al XIX, a făcut să se strîngă enorme capitaluri, în toate ţările civilizate. Procentul, la împrumutarea capitalului, a scăzut şi financiarilor le rămîne să înlocuiască această scădere plasînd aiurea capitalurile lor în întreprinderi extra-teritoriale. Dar asta nu e aşa uşor de făcut. In toate ţările cu o cultură capitalistă s'au îngrămădit o mulţime de capitaluri cari nu produc nimic.

Aceste capitaluri puse în circulaţie au procente prea mici, dar în acelaşi timp împedecă urcarea procentelor capitalurilor mari. S'a căutat un debuşeu pentru aceste capitaluri şi atunci s'a găsit ţările semicivilizate cum e a noastră şi toate din Orient, precum şi ţările sălbatice unde munca lucrătorului e eftină spre a se exploata această muncă cu minimul de cheltueli şi cu maximum de procente.

Şi cu cît sunt mai desvoltate relaţiunile financiare ale unei ţări cu atîta şi capitalul ei e mai internaţional şi ia mai multă desvoltare în întreprinderile externe. Spre pildă Franţa are 85 de milioane în întreprinderile industriale germane, 7 miliarde în cele ruseşti; iar în coloniile sale a plasat mai bine de 33 de milioane.

Influenţa aceasta a capitalului se repercutează şi în sferele politice şi marea burghezie financiară, dictează de altfel politica internaţională. E cunoscută anecdota—care are toate aparenţele unui adevăr: d-na de Rotschild dansa la un bal din Eliseu, cu un ambasador străin. Acesta o întrebă la un moment dat:

— Credeţi doamnă că vom avea războiu.

— Oh! nu, domnul meu, barbatul meu nu va da bani.

De aceea se poate spune că financiarii unei ţări reprezintă puterea; ei ţin toată politica în mînile lor şi tot ce se face e dictat de ei. Militarismul, războaiele, datoriile publice sunt în mîinile lor şi ca creditori ai statului, ca susţiitori ai lui—ei vor avea şi vor face acea politică care convine intereselor lor—care nu sunt interesele intregei burghezimi.

Noi nu avem o atare clasă specială în burghezimea noastră. Capitalurile mari nu există şi acelea cari sunt nu intră în luptele economice—capitaliştii noştri nu sunt financiari. Din punctul acesta de vedere suntem în rîndul statelor sălbatice şi prada exploataţiei marei finanţe internaţionale. Din acest punct de vedere politica noastră externă nu putem spune c'ar fi dictată de capitalismul nostru, une ori pare chiar a fi dictat de interesele capitalismului străin.

In viitorul articol ne vom opri asupra micei burghezii.

Bucureşti. **Dr. I. Duscian**

UN CAZ CURIOS

„Acţiunea Conservatoare" a pus o serie de foarte, dar foarte delicate întrebări domnului ministru Haret.

„Acţiunea" a publicat anume un document judecătoresc de acum 33 ani prin care dl. Spiru Haret era citat la secţia corecţională a tribunalului Ilfov, spre a fi cercetat ca prevenit în procesul seu pentru furt.

Citaţiunea aceasta nu este cum va opera unui reporter fantezist. Ea figurează într'un număr al „Monitorului oficial" şi a provocat chiar şi un respuns din partea d-lui Haret.

In acel respuns d. Haret nu desminte faptul. Ministrul îşi ia un răgaz de 2—3 zile pentru a lămuri, cum spune el, „un incident cu totul neînsemnat", „uitat de toată lumea" şi pe care însăşi „Acţiunea", zice d. Haret, l'ar fi putut lămuri.

D-lui Haret, ca să lămurească un incident personal „neînsemnat" îi trebuesc 2—3 zile, iar ziarul citat, care nu poate cunoaşte „neînsemnatul incident" cum îl cunoaşte d. Haret, fiindcă „incidentul" priveşte numai pe actualul ministru— de la acel ziar, „neînsemnatul fost prevenit" cere o lămurire imediată.

In ce ne priveşte—noi nu credem nimic. Dar ni se pare că d. Haret s'a cam încurcat în respunsul seu, că ar fi trebuit dintr'o dată să respundă precis, d-sa care dintr'o dată, cînd este vorba de alţii, dă afară, anulează decrete, inventează şi execută.

Noi nu credem nimic. D. Haret şi-a acordat un termen de graţie, ca să-şi aducă aminte de un eveniment din viaţa sa, care dacă n'a existat, nu mai este loc de aducere aminte; sau dacă a existat, nu poate fi uitat de memoria cea mai slabă.

Aşa cum le concepută scrisoarea d-lui Haret, ea ne-a pus în faţa unui caz aşa de curios, că avem tot dreptul, spre a ne putea pronunţa în cauză—să aşteptăm cu nerăbdare lămurirea „neînsemnatului incident".

Pentru prima oră d. Haret devine interesant.

Femeia criminală

Verdictul juraţilor în procesul de eri a zguduit nu puţin societatea Ieşană.

Se ştie natura procesului. Intre soţii Vasiliu isbucnise certuri a doua zi după căsătorie. Firi nepotrivite, sfezile degenerau adesa-ori în bătae; iar împăcările cari urmau nu erau de lungă durată, şi iarăşi se încheiau cu certuri, cu ocări şi cu bătăi. Şase ani de zile traiul celor 2 soţi—pentru bărbat era a 3-a căsătorie, pentru soţie era a doua—traiul, zic, a fost un iad. Separaţi ani de-a rîndul unul de altul, s'au împăcat pentru a se despărţi de-a doua zi.

In asemenea faceri şi desfaceri de traiu, e greu de prins creşterea resentimentului unuia faţă de celalalt, resentiment care a copleşit fiinţa celor 2 soţi pînă la desnodămîntul, care a dus pe soţ rănit de soţie la spital, iar pe soţia criminală la închisoare pe 5 ani.

In ziua de 1 Noembrie, soţul separat în traiul său de soţie, crede că e în drept a veni şi samavolnicește a-şi rădica lucrurile, proprietatea lui. In dimineoţa zilei pe la oarele 8 jum. vine cu cotiugar şi forţînd uşa întră în casă, sare la batae la femee, o apucă de cap, o tărăe pe jos, sar chiriaşii în ajutor să-i despartă; se fac mai multe rèprize; în învălmăşeala aceasta soţia fără să-şi dea samă de ceia ce face ia revolverul din saltarul scrinului şi cu o mişcare bărbătească trage 2 gloanţe rănind pe soţ la umărul stîng.

Rănitul se duce pe jos la spital, se extrage glonţul, se bandajază şi acţiunea publică se deschide. Soţa criminală e adusă înaintea juraţilor şi problema pusă a fost următoarea: voit-a femeia să tragă cu vădita intenţie în bărbatul său pentru a-l răpune, sau în învălmăşala momentului a crezut că poate stămpăra pe soţul înfuriat ameninţîndu-l cu arma?

Apararea s'a pus pe terenul legitimei apărări, pe momentul de furie, pe iritarea provocată de agresiunea soţului. Era terenul cel larg al justificării crimelor şi în specie al cazului de faţă.

Juraţii chemaţi de a aprecia faptul trebuie să aibă în vedere tot complexul de împrejurări pentru a hotărî bine. Doamna Vasiliu mărturisit că a avut un moment de uitare de sine, cînd a tras cu revolverul. Nu s'a gîndit nici că ie mamă, nici că are răspunderea întregei creşteri a micei sale copile, fată de 16 ani; ea n'a văzut înainte-i de cît pe soţul agresiv, omul brutal, care lipsit de ori-ce simţ de om, o maltrata sălbatec.

Uitarea unui moment de adîncă răscolire a tot ce e mai sălbatec în om, putea califica în ochii juraţilor pe femee ca o criminală, pentru a încheia în umezala temniţei 5 ani de viaţă, dispărţită de copila ei tocmai la pragul vieţii?

Credem că juraţii au pedepsit prea aspru pe femeia înjosorîtă, pe soţia maltratată şi au uitat că în dosul acestora este mama iubitoare de copil şi a răpit societăţei tocmai pe acest factor prin verdictul dat.

* * *

UN EXEMPLU

D. Zottu, elev în a V-a clasă a liceului Matei-Basarab din Bucureşti, dorea cu ori ce preţ să sublinieze cu aplauzele sale entuziaste marele discurs pe care d. Iorga, al cărui aderent pasionat d. Zottu este, l'a ţinut zilele trecute în Cameră.

D. Zottu a urcat cu paşi siguri dealul ce duce spre Cameră şi credea că va intra acolo cu uşurinţa cu care a intrat, nu o dată, în sala de curs al unui anumit profesor şi la anumite întruniri publice.

Dar comisarul de serviciu, probabil un vîndut streinilor, nu vedea în uniforma elevului un potrivit pentru tribuna publică — şi refuză să-l primească pe d. Zottu.

D. Zottu, însă, pradă junelui său patriotism, voia să fie faţă la momentele istorice cînd stenografii vor înţelege pe dos cuvintele înălţătoare ale oratorului—aşa că un viu schimb de vorbe avu loc între poliţist şi junele patriot.

Epilogul: d. Zottu n'a putut fi martorul momentelor istorice, iar nobila sa pasiune a fost pedepsită cu escluderea, pe timp de un an, din toate şcoalele ţărei.

Dacă actul de curaj al junelui patriot şi dureroasele consecinţi ale acelui act, vor fi răsplătite prin numirea ca bibliotecar al d-lui Zottu, la una din „Casele romîneşti pentru citire" asta ie o taină a viitorului.

Ceea ce voim să subliniăm noi este că d. Zottu, fostul elev al unui liceu din Bucureşti, este şi unul din elevii acelei şcoli de corupţie, de rătăcire şi de degradare, care ameninţă viitorul însă-şi al acestei ţări.

Şcoala aceasta, care nu poate atrage înspre dînsa oameni serioşi, fiind-că ea însă-şi nu este serioasă, se adresează, în lipsă de clienţi, la minţi tinere.

Copilul, călăuzit de un profesor universitar, calcă cu entuziasm pe calea ce acesta i-o luminează—şi nu ştie,—nu poate să ştie—dacă acea cale ie bună sau rea.

Profesorul acela se pune exact la înălţimea copilului: îl învaţă să înjure, îl învaţă să lovească în cei slabi, îl învaţă lucruri rele dar uşoare...

Zottu acela este adeptul unei legiuni cu ramificaţiuni în toată ţara.

Pedeapsa ce-i s'a aplicat este bine-venită. Căci ea i va deschide ochii lui şi ochii altora ca el—că acolo unde se află, se găsesc pe calea ruinei şi că cine-i învaţă să facă aşa vor păţi ca şi Zottu.

Noi aplaudăm hotărîrea conferinţei şcolare a liceului din Bucureşti.

OAMENI ŞI LUCRURI

NOUL RECTOR

Cînd vor apare rîndurile acestea din tipar lucrul va fi hotărît, decretul iscălit şi vom putea spune la rîndul nostru:

— Habemus papam! Universitatea îşi va avea stăpânul şi putem adăoga că nici odată n'a avut mai multă nevoie de un stăpîn energic, cum sperăm că va fi noul rector, profesorul Bogdan.

Pentru un centru cultural ca Iaşii evenimentele din domeniul cultural trebuesc urmărite cu un îndoit interes şi alegerea de rector în momente turburi ca aceste, într'o perioadă cînd sămînţa anarhiei cată să se dezvolte, să prindă rădăcină în Universitate, rectoratul prezintă neaparat un moment important în însăşi evoluţia intelectuală a Iaşului.

Această rubrică aparţinînd unor păreri şi reflecţiuni personale, îmi exprim impresiunea că noul rector va corespunde trebuinţelor morale ale învăţămîntului superior prin energia şi voinţa de care e capabil şi de care a dat dovezi în decursul carierei, în decursul luptelor de care n'a fost cruţat pentru a ajunge să străbată întreaga erarhie până la cea mai înaltă treaptă a demnităţii universitare,—rectoratul.

Eram elev în liceu. Doctorul Bogdan, profesor de hygienă, îşi termină în una din zile lecţiunea anunţîndu-ne că e cea de pe urmă, de oarece fusese numit la o catedră universitară. Parte din noi l'au găsit în anii următori la universitate, fie la facultatea de medicină, fie la aceea de drept, căci cursul de medicină legală era comun şi frequentat cu un interes egal de studenţii ambelor facultăţi. S'a amintit într'un articol al numărului de eri despre seratele pe care le dădea profesorul Bogdan studenţilor medicinişti. Pot afirma că ele erau nu numai splendide seri de animaţie şi discuţiuni dar că erau ocaziuni de înfrăţire cordială şi uneori neuitate seri petrecute în prietenoasa tovărăşie a unor patroni extrem de amabili care-şi deschideau larg saloanele ospitaliere tuturor sudenţilor, fără nici o osebire. Ca decan al facultăţii, d-rul Bogdan a dus o adevărată luptă pentru împăcarea a două tabere studenţeşti, şi a luptat cu o cavalerească sinceritate, din spirit de colegialitate şi gentileţe.

Profesorul Bogdan iubeşte uneori fastul, nu dispreţueşte oarecare paradă în viaţa universitară, corespunzătoare unui temperament expansiv, viiu şi extrem de sociabil. Iată-l cu un cîmp larg pentru a abate studenţimea dela ocultele întrunirii unde spirite reacţionare şi vederi înguste îi învaţă a urî lumina, ba uneori a se deda la violenţe. Se sperăm că noul rector despre care Fama zice că e unul din oamenii cei mai norocoşi, va reuşi în misiunea grea ce-i incumbă în acest moment deciziv. D-sa iubeşte studenţii, dar ştim că nu urăşte nici pe gazetari—şi-l vom urmări la lucru în opera de pace şi lumină. **Rodion**

Pomul de Crăciun romînesc

de *Herman Bang* (Copenhaga)

„A, soţia ambasadorului italian.... da... o poftesc... Arătă contesei încoa". Romînul făcu o strîmbătură şi cînd era afară începu să fluere „Aleluia".

Aşa făcea totdeauna, cînd «banda nemţească, îi părea nu ca toţi oamenii»...

Doamna de Bülow o întîmpină pe contesa Albutieri în primul salon şi zise:

„Scuzaţi, contesă, dar sunt ocupată.... împodobesc pomul de crăciun..."

Se opri deodată, încurcată de mirarea neascunsă ce se oglindea în ochii damei italiene; şi adaogă: „Pricepeţi, e... pentru copii". Şi în acelaş moment se scîrbi de laşitatea ei.

Contesa surise politicos, în vreme ce ochii păstrau aceeaşi expresie de mirare.

„Da, da, obiceiurile frumoase ale Nordului — le cunosc..." Şi încă surizînd, zise, în vreme ce doamnei de Bülow îi se părea că prăjina de copac se usucă şi se sluţeşte şi mai mult: „Admirabil!"

Ambele doamne se aşezară, în timp ce contesa împrăştia un nour de *„blossom"* şi vorbiră de o representaţie de bine facere la curtea prinţului moştenitor, şi la care toată aristocraţia românească luă parte la un basm dramatizat al Majestăţei sale Regina. Vorbiau de toaletă şi contesa zise:

„In ţara asta există o pasiune pentru diamante, de par'că doamnele romîne şi-ar expune juvaerurile, spre a întări astfel creditul ţărei..." Şi mai adăogă rîzînd:

„Păcat numai că băncile unde s'au amanetat nestimatele nu se lasă orbite de similarele purtate."

Vorbiau de basmul dramatisat al Majestăţei sale şi contesei îi plăcu mai cu samă, actul jucat după mezul nopţii „pentru că era cel din urmă" — şi Contesa Albutieri îşi luă ramas bun în vreme ce'şi mai aruncă odată ochii asupra pomului de crăciun şi zise:

„Obiceiurile nordice sînt într'adevăr încîntător de naive. Noi popoare ale sudului am pierdut ori-ce sinceritate".

Doamna de Bülov nu răspunse şi contesa plecă.

Ióhann care mai stătea la pomul de crăciun şi începuse a lipi luminărelele de crengi, zise: „Şi nenorocita asta de vechitură s'amestecă în vorbă — " şi acoperi pe contesă şi pe toţi italienii cu un şuvoi de blesteme holsteiniene.

Doamna de Bülov rîse şi răspunse:

„Dar Ióhann, se cade să blastemi în sara zilei de crăciun?

Ióhann însă, care servise pe domeniul din Holstein, cînd se născu doamna de Bülow, nu-şi opri şuvoiul. Deodată d-na de Bülow îşi duse mîna la cap:

„Vai, Ióhann, adă'l pe bucătar".

Bucătarul romîn studiase la Paris şi era mai parisian în arta lui culinară de cât ori-ce maestru bucatar în «Château de Madrid».

Iohann plecă. Ajungînd în bucătărie, găsi o mare adunare. Servitorul romîn stătea între bucatari, fete'n casă şi spălătorese şi povestea ceva pe româneşte, cu multe vorbe şi gesturi de care se rădea şi se chicotea. Iohann înţelese despre ce era vorba şi strînse pumnii pe cînd comunica bucătarului ordinul stăpînei sale. Bucatarul un băetan de două zeci de ani, cu părul negru, pieptănat înspre faţă sub căciula cea albă, zise, în timp ce porni spre uşă legănîndu-se dispreţuitor:

„Să mai primesc o lecţie pentru mîncarea ei de câne".

Lui Iohann i se roşi tot capul.

„Ce spui tu? şi se repezi la bucătar, care în clipa următoare era afară, pe cînd o ploaie de înjurături româneşti se revărsă din 10 gâtlejuri asupra lui Iohann, ai cărui genunchi indoiţi tremurară şi care nu ştia ce să răspundă — până ce cu un torent de blesteme din Holştein se năpusti asupra baiatului şi-i arse două palme.

In bucătărie se făcu un moment tăcere profundă. Bucătarul urcase scările şi întră în sala unde doamna de Bülow se întoarse la sgomotul uşei. Ea îi dădu ordinul privitor la grisa moştenită, pe cînd bucătarul se pleca supus şi se uita pe furiş în sus la pom.

„Mais, oui, madame, mais oui, madame", nu înceta să zică, făcînd o figură ca şi cum ar fi spus: „idiot".

Doamna de Bülow se făcu de odată foarte palidă:

„Te poţi duce" zise ea scurt.

Bucătarul făcu o întoarcere şi plecă. Servitorul romîn aştepta afară.

„Mâncarea cea de cîne o lăs să ardă"

zise bucătarul și amîndoi scoborîră în fugă scările.

Doamna de Bülow se puse pe fotoliu. Se simția așa de obosită, ar fi vrut să plîngă și deabea știa pentru ce. Deodată se sculă. Da, vroia să meargă la copii ei. Mademoiselle sări în grabă de la birou cînd intră ea. Fusese ocupată să scrie felicitări de anul nou prietenelor ei. Dorothea și Adelheid stăteau la masa cea mare din mijloc și tăiau ghirlande. Tăiau încet, cu ochii fieși.

„Mama, hîrtia nu-i bună de nimica" zise Adelheid.

„Nu, Mama, e prea vîrtoasă" zise Dorothea. Ei tăiau hîrtia cea rebelă romînească, dar Paul, care fusese născut în străinatate în timpul anilor de călătorie în serviciul diplomatic, aruncă foarfecele și zise:

„Mama, asta mă plictisește."

„E și întuneric aici" zise mama și deschise lumina electrică, „și e frig, Mademoiselle" adaugă ea.

Mademoiselle se sculă și asvîrli cam brusc două pînă la trei brichete în sobă pe cînd doamna de Bülow se așeză pe sofa. Privi la focul care pîlpîia și se gîndi acasă, la moșia din Holstein. Acolo crăciunul dura totdeauna mai multe zile. Văzu oamenii moșiei dinaintea ei și cum dansau cu copiii lor împrejurul pomului de crăciun — a pomului celui mare și frumos.

Doamna de Bülow se sculase și stătea și mîngîia părul lui Adelhaid. Copilul, care încetase să mai taie, ridică capul și privind la focul din cămin zise ca printr'o asociație de idei: „Știi tu, Mama, eu găsesc, că aici e și mult mai frig decît acasă."

„Da," zise mama și se întoarse. Vocea ei era la singura vorba asta aproape stinsă. Scoborî repede scările și alergă aproape pînă în etajul de jos, prin sălile goale, la bărbatul ei...

„Ce vrei tu, Clara!" zise ambasadorul și ridică capul de la masa de scris.

Ah! Karl, Karl, nu știu..."

Și deodată doamna de Bülow izbucni în plîns, neînțeles, desperat, înghesuindu-se în bărbatul seu.

„Ah! Karl, Karl, e așa de greu... par'că nici n'am avea *patrie*..."

D. de Bülow tresări pecînd mîna lui albă mîngîia cu iubire fruntea soției sale.

„Noi *servim* patria" zise el:

Intr'un tîrziu încetă doamna de Bülow să plîngă și tăcută stătea lîngă bărbatul seu.

Servitorul ambasadei deschise ușa anticamerei și anunță că doi tineri stau afară și că ar dori să vorbească cu Excelența sa.

„Acuma—astă seară" zise doamna de Bülow, care se sculase.

„Da", zise ambasadorul „poate au nevoie de ceva".

„Așa e"...

Și doamna de Bülow merse la ușa anticamerei. Aici stăteau doi tineri cu legături de lînă la gît și cu cizme mari... Nu văzuseră pe d-na de Bulow și continuau conversația.

«Sunteți din Holstein?" întreba de odată d-na de Bulow.

«Și de unde veniți?"

Unul răspunde;

»Suntem ucenici meșteșugari și venim de la Constantinopole".

Celalalt adăugă cu oarecare mîhnire.

„Și am ajuns aici tocmai în noaptea de crăciun«.

„Da" zise d-na de Bulow și ca o lumină trecu pe fața ei, „e noaptea crăciunului».

Ea deschise ușa spre scara de onoare:

„Veniți, Domnilor, veniți..."

Și ea conduse pe cei doi tineri, cari nu știau cum să puie cizmele cele groase cu mai multă băgare de samă pe covoarele cele fine, sus pe scări:

„Veniți..."

Intră în sală

„Veniți..."

Și deodată deschise lumina electrică în jurul pomului de crăciun românesc.

„Uite Scorje" strigă unul din tineri (și nu putea ști sigur dacă vrea să rîdă sau să plîngă) „uite pomul de crăciun".

*

Ambii meșteșugari plecaseră. Peste trei ceasuri trebuiau însă să se întoarcă.

„Iohann, Iohann..."

Doamna de Bulow strigă tare peste scară:

„Scoate scara, pomul să fie împodobit"! Nici odată nu văzuse Iohann ca d-na să fi atîrnat atîta aur în pom.

Aur în pom...

Mai mult, tot mai mult aur în pomul de crăciun!

Cădere sau înălțare

Un fruntaș al partidului conservator vorbește în Ordinea despre părerile greșite ale d-lui G. Panu, in chestia acordului —

Dacă d. Panu n'ar fi vice-președintele Camerei, nu am polemiza cu d-sa.

Cînd d. Panu, însă, este unul din reprezentanții majorității liberale, suntem datori să nu lăsăm să treacă felul în care batjocurește ambele partide și scoboară înțelegerea dintre ele.

D. Panu analizează cele petrecute între guvern și partidul conservator, cu privire la instituirea islazurilor comunale și le rezumă în formula: „*Am căzut jos, jos de tot*".

Ca să califice astfel tocmai unul din rarele momente do înălțare ale vieței noastre politice, d. Panu este nevoit să inventeze o legendă.

Intre două partide politice, de o putere egală și de un devotament către binele public, nediscutabil, atunci cînd patima nu ne întunecă judecata, să ridicase o greutate peste care nu se putea trece:

Liberalii se simțeau legați, față de țărănime, să creeze islazuri, și conservatorii erau convinși—cum sunt și astăzi—că felul cum se creau islazurile, continea o violare a Constituției și, ceva mult mai grav, primejduirea 'insăși a temeliilor societății.

In loc să se războiască, menținîndu-se intr'un strict *non possumus*, liberalii și conservatorii își înțeleg datoria mai bine. Conservatorii primesc desăvîrșirea seopului liberalilor și liberalii renunță la chipul în care voiau să-și atingă scopul.

D. Panu nu se poate ridica pînă la această concepție.

Ne crezînd de cît în porniri josnice și la unii și la alții, d-lui Panu îi trebue o altă explicație.

D-sa nu vede în faptul liberalilor de cât o renunțare poruncită și interesată iar la conservatori rezultatul unor făgăduieli.

D. Panu, toate acestea le atribue intervenției Regelui, care, în scop de a-și asigura liniștea, ar fi impus liberalilor să cedeze, iar conservatorilor le-ar fi făgăduit, pe socoteala liberalilor, o mai curândă venire la putere.

Din nobila și frumoasa atitudine a Coroanei, care, representantă a intereselor permanente ale națiunei, a stătuit pe față, și în Mesaj și în răspunsul dat adresei Camerei, pe toți să se înțeleagă spre a da operei de reforme o mai mare autoritate și a stabilit odată cu dânsa pacea socială, — d. Panu face o operație de făgădueli, de amenințări, de momeli și de scadențe anticipate

Ca d. Panu să vază lucrurile ast-fel, nu este de mirare.

Nu poți cere nimănui să se urce mai sus de cât îi permit aripile. Ar fi și de prisos și nedrept.

Inteligențele vii pricep totul din domeniul inteligenței. Conștiințele turbure nu se pot sui pînă la izvoarele cele curate.

Dar d. Panu e vice-președintele Camerei liberale. Și în această calitate 'i se cerea mai multă dreptate pentru partidul său și mai mult respect pentru Suveran.

D. Panu n'a avut nici una, nici alta, cînd, asupra unui act politic de cea mai mare importanță, făcut de partidul pe care îl reprezintă, n'a văzut de cît îndemnul, ca să nu zicem porunca Regelui, căci astfel se exprimă:

Pentru ca o opoziție să nu se agite, trebue să i se dea ceva în schimb și în general se știe ce li se făgăduiește. Vai de guvernul sub care opoziția încetează o agitație, în urma audiențelor la Suveran. Cel care plătește reintrarea în liniște este guvernul, ale cărui zile sunt numărate".

Pentru noi, felul d-lui Panu de a ne judeca ne este indiferent.

Partidul liberal are însă cuvîntul.

Litere-Științe-Arte

LE TEMPS, cu data de 15 Decembrie, publică un nou curier al d-lui Gaston Deschamps, consacrat aproape escluziv impresiilor despre francofilismul romîn. Dl. Deschamps o iea din antichitate, de la „mama Roma cea bătrînă" și după ce perindează înaintea noastră pe Mihai Viteazul, Stefan cel Mare, Ion cel Cumplit — cu care prilej citează frumoase pasagii din istoria d-lui A. D. Xenopol, ajunge la Carol I și amintește despre audiența d-sale la Carmen-Sylva, încîntătoarea Suverană și poetă.

De fapt d. Deschamps are dreptate cînd asigură--prin Le Temps—Parisul că nu există nici un motiv de disperare; că Bucureștii în special sunt un oraș deplin fiențuzit, că noutățile literare franceze apar simultan la Paris și în Capitala noastră. De mirat este numai că pentru a căpăta această convingere Franța nu se mulțumește numai cu agenții diplomatici și consulari, ci trimite regulat emisari literari, care-și plătesc recepțiunile excesiv de pompoase prin conferințe slabe și articole de gazetă uneori prea ditiramcice, alte ori prea lipsite de documentare serioasă. Al cui va fi rîndul după d. Deschamps?

*

Un nou „1907", nici în versuri, nici în proză, ci în pictură, datorit excelentului pictor Octav Băncilă. Din lipsă de spațiu vom vorbi despre această lucrare în numărul de Luni al ziarului. Tabloul e expus în vitrina librăriei „Moldova".

*

Un detaliu asupra splendidului bal costumat al „Crucei Roșii". Lumina consumată în noaptea balului la teatrul național a costat frumoasa sumă de 170 franci. Mult mai scumpe au fost luminile briliantelor cari au strălucit pe piepturile și în urechile dansatoarelor și spectatoarelor.

*

Astăseară se joacă delicioasa comedie localizată de d. P. Gusty: Microbii Bucureștilor. Numai rîsul e contagios la acest spectacol, cu toată mulțimea microbilor ce mișună pe scenă.

*

In „Biblioteca pentru toți" a librăriei Alcalay a apărut un număr senzațional: Tabule de G. Ranetti, spiritualul director al „Furnicei«. Ne vom ocupa mai pe larg despre această lucrare într'un apropiat număr al ziarului.

*

Ziarele germane se arată nemulțumite de o reflecție care se atribue Impăratului Wilhelm în timpul șederei sale în Anglia. Guvernul ar fi afirmat că revistele germane sunt inferioare celor englizești, ceea ce nu corespunde faptelor, după cum susținea presa berlineză cu statistici.

*

La Paris s'a format un comitet pentru ridicarea unui monument lui Henry Becque.

*

Unul din redactorii lui *Matin* zeflemisește în mod foarte spiritual pe Victorien Sardou care, se știe, a intentat proces cronicarului teatral al ziarului pentru că a făcut prea de vreme darea de seamă despre noua piesă a lui Sardou: «Affaire des poisons".

*

Amintim publicului că mîine după amiază va avea loc la Teatrul Național, primul concert filarmonic, dat de excelenta orchestră a Conservatorului, de sub conducerea d-lui Ath. Teodorini. Programul este destul de bogat și variat.

Din venitul acestui concert precum și al celorlalte, care vor urma, se va ajuta elevii saraci și se va creia un fond pentru diferite îmbunătățiri la Conservator.

Biletele se află de vînzare la agenția teatrală „Thalia" (Th. Maximovici).

*

STRUNA ZILEI

PIESA CU CÎNTEC

Un număr de trupe de provincie înșală publicul anunțînd că artiștii de la tétrele naționale jócă „Hoțul" de Bernstein.

Comunicat

Nu 'nțeleg nici indignare
Nici cuvinte de mînie
Dacă „Hoțul" inspirat-a
Numai gînduri de... hoție.

Informații

—

Asupra unei infamii.—Confratele *Ordinea*, după ce face istoricul procesului ce-a fost intentat d-lor profesori Gr. Patriciu, Gh. Ghibănescu și M. Țilensky conchide ast-fel:

In cele din urmă *acuzațiunea s'a redus la o interpretare de regulament*. Anume: ministerul a constatat că în momentul tragerei plicurilor închise, sigilate și iscălite de membrii comisiunei, nu era de față de cît un singur membru din comisiune. Ori regulamentul nu precizează că trebue să fie toți, deci o interpretare de regulament, prin uz și prin analogie la alte concursuri.

Această acuzațiune a fost susținută de actualii inspectori, dar mai ales de d. G. Adamescu, fostul secretar general azi retrogradat inspector, care a dovedit o patimă de sectar politic demnă de ministrul său. Cu o încăpățînare fără pereche, împinsă pînă la negarea adevărului dovedit, sectarul inspector s'a sbuciumat trei ore să dea aparența unei grave acuzațiuni, la care însă n'a reușit. Consiliul a recunoscut la urmă că este vorba de un proces de formă, de interpretare de regulament

Totuși, furia și setea de răzbunare a ministrului școalelor a fost mare, insistențele au fost colosale și numai așa se explică cum după 30 de ore de consultație cu d. S. Haret, consiliul a aplicat celor doi profesori pedeapsa cenzurei cu perderea lefei pe cinci zile.

O întrebare: cum rămîne d. ministru cu capetele de acuzare publicate ca act oficial prin „Monitor?" Cum rămîne cu acuzarea de vădită părtinire din partea comisiunei?

Cum rămîne cu acuzarea că s'au exploatat învățătorii în chip necinstit? De sigur că d. Haret are ocazie să se convingă încă odată că patima îl orbește și n'ar fi de mirare că în curînd să asistăm la un proces la curtea cu juați, proces în care d-sa să compară ca calomniator prin presă.

—

Revizoratul școlar a întocmit un tablou cerut de ministerul cultelor și care cuprinde numărul învățătorilor și a institutorilor din județul nostru, specificîndu-se la fie-care data de cînd au fost numiți și ce gradații au.

—

Da oare-ce la licitațiile ce s'au mai ținut la Belcești, pentru vînzarea celor 14 loturi rămase nu s'a presintat nici un concurent, nu se va mai ținea licitație de cît la primavară.

—

D. Titus Giurcăneanu a fost numit portărel la tribunalul Iași, în locul d-lui George Duzescu.

—

Ministerul de finanțe a aprobat numirea d-lui I. Harganea, licențiat în drept, ca perceptor la circumscripția I-a, cu condiția însă de a depune garanția de 7000 lei.

—

Mîine, absolvenții școalei comerciale din localitate se vor întruni din nou, spre a discuta mai multe chestiuni privitoare la societatea ce au înființat'o de curînd.

—

D. I. Cenușanu, verificator pe lîngă administrația financiară, a fost revocat din această funcțiune.

—

O telegramă sosită astă-noapte autorităților locale, anunță căAvram Șmilovici, fost comerciant, care fusese condamnat la trei luni închisoare pentru furt, a evadat din arestul din Bacău

Parchetul din Bacău cere prinderea și arestarea lui.

—

D. de Prat, vice-consulul francez din localitate, obținînd un congediu, d. Sibi a fost însărcinat să gireze afacerile consulatului în tot timpul concediului acestuia.

—

Un fapt curios și vrednic de reținut este acel privitor la natura costumelor purtate de d-nele din societatea ieșană cu ocazia balului dat Mercuri seară în beneficiul societății „Crucea Roșie".

Pe cînd toate națiunele și toate epocile au fost reprezentate, numai un singur costum amintea trecutul țărei românești.

D-na Uhrinovsky a avut buna idee de a purta un astfel de costum și autorul dărei noastre de seamă de ieri a greșit cînd a spus că d-na Uhrinovsky purta un costum grec.

D-sa purta costumul Despinei, soția lui Neagoe Basarab. Și era de admirat perfecțiunea imitațiunei — lucru confirmat de cunoscătorii în materie.

Dacă d-na Uhrinovsky n'ar fi avut buna inspirație să apară în costumul Despinei Doamne am fi avut un bal românesc, în care mișunau costumele tuturor țărilor și a diferitelor lor epoce— numai trecutul Romîniei n'ar fi fost reprezentat.

—

In ziua de 1 Februarie 1908, se va ținea la comandamentul corpului 4 de armată licitație pentru aprovizionarea cu lemnele necesare pe exercițiul 1908—1909 a corpului și serviciilor din cuprinsul acestui comandament.

—

Astă seară Sîmbătă 8 Dechemvre rulează pentru ultima dată: Șarjele de cavalerie din Saumur, Goliatul modern și celelalte scene comice, dramatice, feerice și instructive din actualul program al Teatrului Cinematografic (Sidoli).

Direcțiunea acestui teatru ne roagă să anunțăm că seriile se schimbă complect la 3 zile și că o serie odată arătată în orașul nostru nu mai revine nici-odată, nici un singur sujet macar dintr'un program arătat, nu se mai repetă în programele viitoare.

Representațiile se succedă regulat în fiecare seară; mâne duminică 9 Dec. are loc un matineu la 3 ore p. m. pentru familii și copii,—prețuri pe jum. la toate locurile; seara representație obicinuită cu program nou.

—

DIVERSE

— Parchetul a încuviintat îmormîntarea băietanului Neculai a Zoiței din Prisacani, al cărui cadavru a fost găsit în stuhăria de la margina satului.

— Autoritățile din Bacău au cerut urmărirea și prinderea lui Ionaș Boros z s și Ionaș Elek, care furînd de la stăpînuseu d. N. Bamba suma de 260 lei a disl părut.

— Serviciul sanitar al județului a trimes institutului de chimie spre analiză, mai multe probe de băuturi spirtoase, luate de la comercianții din comuna Voinești.

— Epidemia de febră tifoidă, care bîntuia la Belcești, s'a stins; de asemeni s'a stins scarlatina, care bîntuia la Cârniceni.

— Serviciul sanitar a fost înștiințat că în Andrieșeni s'au constatat 7 cazuri noi de coriu.

— Prefectura județului Ilfov a cerut prefecturei noastre să cerceteze dacă în acest județ nu se află un oare-care M. Albescu, fost secretar al comunei Chiriagi dacă e în vre-o funcție și dacă posedă vre-o avere.

— D. Constantin Ionescu a fost înaintat în postul de curier al Universității.

—Astă-zi a încetat din viață un copilaș al d-lui locotenent Manolescu din artilerie.

Nazarinenii

—

V

Ne mai rămîne de vorbit de căsătoria și înmormîntarea la ei. Fiecare frate se poate căsători doar cu o soră. Nici odată nu își alege el singur, căci iubirea e oprită. Indrăgostirea e socotită ca o aprindere și buimăceală a omului și îl îndepărtează de la pacea și liniștea sufletească din care un Nazarinean nu are drept să iasă. De aceia logodnicul sau logodnica sunt alești de cei mai în vrîstă în familie.

Căsătoria se face fără nici o ceremonie și cu consimțimîntul frăției. Mai marii comunității se interesează dacă barbatul e un om cinstit și dacă poate întreținea familia. In urmă sunt cercetați părinții fetei și fata dacă primesc, și odată acestea hotărîte—atunci amîndoi logodnicii fac cunoscut frăției că voesc a se căsători:

Unul din frații mai în vîrstă le doresc în fața întregei frății, cel mai mare dar din partea lui Dumnezeu și îi declară căsă orîți. După legile nazarinene bărbatul n'are drept de a-și săruta soția.

Cînd în familie se naște un copil, Nazarinenii plîng și să jălesc puternic; așa cum—spun ei—nenorocirea e în faptul că nu e nici decum sigur de ce copilul a venit în lume și fi-va din el ceva bun ori rău.

Fetele se îmbracă simplu, nu cîntă, nu dănțuesc, nu se plimbă pe stradă. Pe cap poartă pururea o maramă neagră și nici odată n'au dreptul de a se împodobi cu flori.

Inmormîntarea la ei e foarte simplă. Mulți sunt înmormîntați de preotul bisericei din care au făcut parte înainte de a deveni Nazarineni. Dar în general înmormîntarea e săvîrșită de ai lor. Răposatul e pus într-un cosciug simplu; la mormînt e dus fără rugi și fără cîntări. Inainte merg cîți-va inși cu lopeți. Demonstrații de durere pentru moartea fratelui sau a surorei, nu e frumos să se facă. Plînsul și regretele după cel mort nu se cad și sunt ca o lipsă de considerație pentru cel mort. „Trebue—spun Nazarinenii—din potrivă, să fim veseli de moarte căci D-zeu a chemat la sine pe răposat pentru eterna viață și pace". Totuși mamele și surorile plîng pe ascuns. La această demonstrație a durerei, Nazarinenii privesc cu milă, ca la un semn al slăbiciunei omenești și în special al femeilor.

Toate învățăturile Nazarinenilor fac din ei, oameni cu o viață escetică, deosebindu-se cu totul de ceilalți. Nazarinenii nu bea, nu fumează, nu joacă cărți și nici un alt joc, nu cîntă, nu cîntă din nici un instrument, nu dănțuește, nu preîntimpină nici o serbătoare, căci n-are nici una, cu cîntece și veselie. Se nutrește cumpătat, mînîncă legume, lapte; carnea e dăunătoare, căci a ființă. Și apoi e milos cu dobitoacele, nu le obosește cu munca, și cu atît mai puțin ar fi în stare să le omoare. Nazarineanul e pururi cuviincios, atent și liniștit. De se întîlnește cu frații și surorile, el se oprește îi salută ridicînd pălăria, și îi întreabă de sănătate. Cu toate fețele bisericești sau chiar lumești, autorități, boeri, proprietari. e foarte rezervat și rece; aproape nu le observă, nu le salută și rar face un semn cu mîna dîndu-le să înțeleagă că i-a văzut, dar că nu se teme de ei.

La toate întrebările răspunde drept și fără ocoliri. Nu-i place să fie de două ori întrebat de acelaș lucru. Nu înjură și nu-i place a auzi înjurături. Cînd cumpără, nu se tîrguește și cînd vinde ceva, nu cere mai multe prețuri. Nu face datorii dar nici nu împrumută—însă ajută pe ori-cine. Nici o armă nu are drept să poarte și la nici un atac n-are dreptul să răspundă. Armată nu face și nu o recunosc. „Putem, spunea un delegat al lor unui ministru de război ungur, să curățim armele, să îngrijim de bolnavi, dar de omorît n'avem dreptul".

Cu toate închisorile, bătaile, suferințele îndurate, ei nu fac armata și preferă a face în acest timp închisoarea din care de multe ori nu mai iese.

In vremea războiului Austriei în Bosnia și Herzegovina spune d. Dușan Makovicky, doi soldați dintr-un regiment de Honvezi au refuzat să tragă, pe cuvînt că ei sunt Nazarineni și toți oamenii le sunt frați.

Ioța Radovanovici, Sîrb din Beezbasa a fost chemat în 1892 la Pesta în regimentul al 6-lea compania a 6-a. Cînd i s-a dat arma a spus că nu o poate lua căci religia lui îi interzice acest lucru. A fost arestat pentru o zi, apoi pentru 4 zile, în urmă pentru 3 luni și a fost condamnat la 2 ani închisoare.

(Va urma) **Dr. I. Duscian.**

Ultime informaţii

După cum anunţăm în altă parte a ziarului, eri juraţii au adus un verdict afirmativ contra d-nei Maria Vasiliu.

Avocatul acuzatei a făcut recurs. Astăzi cei 5 juraţi, care au fost pentru achitare, au înaintat preşedintelui Curţei o declaraţie cum că primul jurat, d. Dimitriu, n'a fost ales cu consimţimîntul lor, ci prin surprindere şi roagă pe preşedinte să ia act şi să alăture declaraţia lor la dosar.

Senatul universitar din Bucureşti s'a întrunit ieri spre a cerceta titlurile d-lor Marin Dimitrescu şi Ursu, candidaţi la catedra de Istoria modernă şi medie vacantă la Universitatea din Iaşi.

Senatul n'a recomandat pe nici unul din candidaţi.

Mâine la orele 2 vor avea loc conferinţele institutorilor din secţiunea a doua. Ele vor fi ţinute la şcoala primară „Mihail Kogălniceanu" din str. Romînă. Dela orele 2—3 va fi conferinţa intimă pentru d-nii institutori, iar de la 3 la 4 jumătate conferinţele vor fi publice.

Va cînta şi corul şcoalei.

Negocierile pentru rescumpărarea terenurilor de pe malul Bahluiului, în vederea rectificărei acestui rîu, nu se vor termina de cît la 20 Decembrie.

Comisiunea lucrează în acest scop în fie care zi, între orele 4—6 jumatate d. a.

Eri a avut loc la societatea de gimnastică concursul de popici.

S'au distribuit membrilor, care au reuşit, medalii şi premii.

Ministerul cultelor a trimes o circulară revizoratului şcolar prin care îi pune în vedere să ia măsuri ca şcoalele particulare care funcţionează în mod clandestin să fie închise.

La Roumanie *află că d. Sturza ar fi invitat pe d. Haret să demisioneze.*

Ca succesor se dă numele d-nului Al. Djuvara.

Un funcţionar superior al administraţiei financiare din Iaşi a fost trimis în judecata comisiei de disciplină a ministerului de finanţe, pentru abateri de la datorie.

Mercuri 12 Decembrie se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei sf. Spiridon.

Serviciul divin anul acesta nu va mai fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul, pe care epitropii nu vor să'l invite.

Va oficia P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bisericei, asistat de întregul eler.

A doua zi P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu va oficia o panachidă pentru pomenirea ctitorilor şi a donatorilor cassei.

Acum cîteva zile s'a comis un furt la lipovanul Alexa Dumitrov, din strada Toma-Cozma, căruia i s'a furat o lădiţă în care avea suma de 2000 lei, în bancnote ruseşti şi româneşti.

Poliţia de siguranţă, în urma cercetărilor ce le-a făcut, a reuşit să prindă pe autor.

El e un oare care I. Gherasim, muncitor, din Ciurchi care a mai fost condamnat pentru furt.

Aseară Gherasim fusese arestat, însă pe cînd era condus de sergenţi la siguranţă, a reuşit să fugă.

Azi dimineaţă siguranţa a reuşit să-l prindă şi să-l conducă la arest.

Procesul d-nei Maria Sion Vasiliu, a continuat eri la juraţi până la orele 5 p. m., cînd juraţii aducînd un verdict afirmativ, curtea a condamnat'o la 5 ani închisoare şi 50 lei despăgubiri civile.

La pronunţarea verdictului, s'a petrecut o scenă cu adevărat mişcătoare; acuzata la auzirea verdictului a isbucnit în hohote de plîns, iar copilei sale care se afla în sală ia venit rău şi la un moment dat a strigat: „d-lor juraţi daţi'mi pe mama mea, căci alt-minteri de seară mă sinucid şi d-vstre veţi răspunde"!

S'a mai petrecut şi un incident, cu ocazia aceasta: tînărul Cristea Popovici, apropiindu-se de d. I. Dimitriu, care era jurat, i-a strigat: „nu ţi-e ruşine? Eşti institutor?".

D. Dimitriu a reclamat imediat cazul preşedintelui, care a deschis o anchetă.

D. procuror Livaditi a dresat cuvenitul proces verbal pentru darea în judecată a tînărului Popovici, pentru ultraj.

Curtea cu juri.—Astă-zi a venit înaintea Curţei cu juri judecarea procesului lui Mihalea Musteaţă, acuzat de lovituri cauzatoare de moarte.

Curtea e prezidată de d. C. Grigoriu, membru al Curţei de Apel, asistat de d-nii: D. Ciohodariu şi Demetrescu.

Ministerul public e reprezentat prin d. procuror G. Scarlet, iar acuzatul e aparat de d. avocat L. Tărăbuţă.

Mihalea Musteaţă, muncitor din Iaşi, disp. V, în etate de 70 de ani, e acuzat de următorul fapt:

In ziua de 30 Septembrie a. c., aflîndu-se la cărciuma lui Lupu Kaufman, din strada Şapte oameni, zări pe Dumitru Anghelinei, cu care în dimineaţa acelei zile avuse o neînţelegere şi îl chemă să vie în cărciumă. Acesta nu voi să vină, însă Mihalea Musteaţă continuînd să'l cheme, Dumitru Anghelinei veni.

Mihalea începu să'i ceară socoteală pentru neînţelegerea de dimineaţă şi Dumitru Anghelinei plecînd, Mihalea se luă după el şi ajungîndu-l îl apucă la bataie, lovindu-l cu palmele şi cu capul de un stîlp de telefon.

Nenorocitul Dumitru Anghelinei căzu jos mort.

După ce s'a citit actul de acuzare, s'a luat interogatorul acuzatului, care a negat faptul.

S'a procedat apoi la ascultarea martorilor şi în momentul cînd scrim aceste rînduri, procesul continuă.

*

Luni 10 Decembrie, după cum se ştie, Curtea cu juri va judeca procesul fetei Lotti Rubinştein zisă Bernovanu.

Acuzata va fi aparată de d-nii avocaţi F. Ciorapciu şi M. Codreanu.

Universitare.—D. profesor de psihologie, I. Petrovici, a intervenit pe lîngă d. dr. Cosmovici, rugîndu-l să ţie pentru studenţi de la Filosofie două prelegeri experimentale de Fisiologie, cu referinţă la problemele ce intereseaza psihologia şi-i ajută rezolvirile sale.

Aceste prelegeri speciale vor avea loc întâia Luni 10 Decembrie şi a doua Mercuri 12 Decembrie, între orele 10—11 jum. în amfiteatrul de Zoologie.

— Azi la orele 3 se va întruni consiliul profesoral al facultăţei de litere pentru a recomanda pe unul din candidaţii la catedra de Istorie medie, vacantă la acea facultate.

— Domnii studenţi şi d-rele studente ale facultăţei de litere sînt învitaţi să urmeze regulat cursurile de geografie după cum cere regulamentul, cursuri pe care d. agregat Ştefan Popescu le ţine Vinerea între orele 5—6 d. a. în sala de curs de Mineralogie, Aceasta, pentru că mulţi din d-nii studenţi de la litere se vor prezenta după obţinerea licenţelor,—la examenul de capacitate cu specialitatea geografiei.

Anul acesta d. Popescu tratează Azia şi după Crăciun şi cele lalte continente —afară de Europa.

— Pentru d-nii studenţi de la ştiinţi se va continua şi Sîmbătă 8 Decembre cursul de chimie minerală.

— Cursurile de doctorat vor începe la facultatea juridică în ziua de 10 Ianuar 1908.

— Iată numele licenţiaţilor în drept care au mai cerut înscrierea la doctorat:

D-nii: I. G. Brumă, Ionescu Ivion, I. Zosin, Gr Babencu, C. G. Brumă, Petru Zlătescu, Şt. Gingir, C. Florian, Cr. Vitzu, E. Costin, G. V. Gavrilescu, I. Motăş, N. Polichron, G. Teodoru, P. Nedelski, D. Longinescu, Th. Ionescu, Panaite Nica, Giurascu A., Bazali C., Octav Florescu, D. Xenopol, Alfons Herovanu, Gr. Lohan.

In totul până acum sunt 52 de candidaţi la doctorat.

Cu ocazia serbătorilor de Crăciun la şcoala evanghelică din strada Banu, va avea loc o frumoasă serbare a Pomului de Crăciun, cu care prilej elevii şcoalei evanghelice vor juca o mică piesă teatrală cu subiect religios şi vor recita frumoase versuri.

Ecouri judiciare.—Curtea s. 2-a a respins eri apelul avocatului Mironescu din Vaslui, căruia consiliul de disciplină de acolo i-a aplicat pedeapsa admonestărei.

— In rolul proceselor de astă-zi ale aceleeaşi secţiuni se află înscris astă-zi apelul procurorului în contra achitărei de către trib. s. I a d-lor Purcheria, fostul director al Creditului agricol din Iaşi şi Cernescu, fost funcţionar al ministerului şcoalelor acuzaţi de falşuri în acte publice.

— Intrarea la procesul de luni de la juraţi al fetei Lotti Rubinştein, se va face numai la presentarea biletului de intrare. Biletele se eliberează de grefier.

Noi portărei, d-nii Giurcăneanu şi Motăş şi d. Roben, noul ajutor de grefier al curţei s. I, au depus astă-zi legiuitul jurămînt.

— Se ştie că între zemstvoul din Kişinău şi d. Kalmuski, proprietarul unor domenii situate în judeţul Dorohoi, există un proces de revendicare, pe baza căruia zemstvoul a cerut şi obţinut sechestrarea veniturilor acelor moşii.

Avocatul d-lui Kalmusky, d. Goldental a cerut Curţei să rădice acel sechestru. Curtea, în audienţă de astăzi, a respins apelul.

— Am vorbit la timp despre interesantul proces ce există între un domn Schvarz şi societatea „Fraterna" din Iaşi şi care constă în faptul că d. Schwarz, climinat din acea societate, a cerut judecătorului de pace să fie reintegrat.

Afacerea urma să se judece astă-zi, în apel, la s. I a tribunalului, dar s'a amînat.

— In procesul de astă-zi de la juraţi a numitului Mihalea Musteaţă, Curtea pe baza verdictului juraţilor, a condamnat pe numitul la trei luni închisoare şi 250 lei despăgubiri civile.

Cu ocazia serbătorilor Crăciunului la spitalul Caritatea se va expune un pom de crăciun, pentru micuţii bolnavi.

A. S. principesa Moruzi şi doamnele din comitet, vor asista la serbarea împărţirei jucăriilor din pom, care va avea loc a doua zi de Crăciun.

Tot atunci se vor dărui strae atît copilaşilor săraci bolnavi, cît şi copilaşilor oamenilor din serviciul spitalului, care strae sînt toate lucrate de doamnele din comitet.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 Decembre

D. Panu şi cazul Cuza

Bucureşti.—In revista „Săptămîna" apărută astăzi în Capitală, d. Panu se ocupă de cazul Cuza, de incidentul ivit între studenţi şi ziarul „Opinia" şi scrie între altele următoarele:

„O parte din tineretul universitar se multiplică, făcînd să se vorbească despre dînsul peste tot locul, unde o idee absurdă este de aparat.

La Iaşi, profesează un al doilea apostol al naţionalismului romîn. Cursul său este o diatribă zilnică contra evreilor, iar fondul este acel din lipitorile satelor „Herşcu Buccingiu" şi „Cine-i Nuhăm"?

O gazetă locală, „Opinia", şi-a permis să critice pe omul, care înţălege numai în astfel de mod să'şi îndeplinească rolul de mandatar al societăţei şi să'şi facă cursul oficial la Universitate.

„Opinia" era în dreptul ei. Pe calea, pe care a apucat'o Cuza, nimeni nu poate scapa de critică, ori cît de aspră ar fi ea.

Dar studenţimea veghează în jurul celuia, care distribue în fie-care zi injuria şi atacurile la adresa oamenilor şi a instituţiunilor. După aceşti d-ni studenţi, numai d. Cuza are dreptul să critice şi să înjure, iar dacă se întîmplă, ca la rîndul său se fie criticat, persoana d-sale devine inviolabilă şi sacră întocmai ca şi proprietatea.

Şi iată-i pe aceşti d-ni studenţi plecînd în corpore la ziarul „Opinia", voind să silească pe redactori, ca să retracteze tot ce au scris, ba chiar să ceară scuze.

Trebuie să spun că o asemenea barocă ideie n'a venit pentru prima oară în mintea studenţilor naţionalişti de la Iaşi. Ea a luat naştere în Bucureşti. Aici o parte din studenţime s'a adus acum cîtva timp la „Adevărul" cerînd să se retracteze criticile aduse d-lui Iorga, fiindcă şi persoana acestui ilustru smintit şi degenerat este tot atît de sacă şi inviolabilă, cel puţin ca şi persoana lui Cuza.

Se înţelege că d. Mille, i-a trimes la primblare, iar poliţia a intervenit pentru menţinerea păcei publice, împedecînd ca ea să fie tulburată de hatîrul agitatorilor naţionalişti şi patrioţi.

Acelaş lucru l'a făcut la Iaşi şi „Opinia", şi cred că şi poliţia din Iaşi va şti să liniştească capetele înflăcărate, făcînd pe proprietarii acelor capete să între în ordine şi în respectul legei".

***

„Acelaşi lucru s'a întîmplat chiar în tribuna Camerei. Ilustrul degenerat ţinuse o cuvîntare de care a rîs şi curcele. Studenţii, care erau în tribune, au găsit pe d. Iorga sublim şi genial. Nu le fac complimentul meu, ba chiar îi plîng.

Dar acei d-ni studenţi au avut necuviinţa să aplaude la un incident, în care d. Iorga, cuprins de un acces epileptic, făcea scandal în incinta Camerei. Se înţelege că tribuna a fost evacuată, iar aerul răcoritor al dealului Mitropoliei, a mai liniştit putin capeteie înflăcărate.

Cu toate acestea, incidentele acestea n'au nici o însemnătate. Din 100—200 de studenţi, care se dedau la asemanea manifestaţii, nici douăzeci nu vor persista în ideile şi admiraţia pentru d-nii Iorga şi Cuza. Peste cîţi-va ani, are să le fie lor ruşine de ceia-ce au gîndit şi de ceia-ce au făcut".

Congresul apărătorilor

Bucureşti.—Marţi 11 Decembrie apărătorii din întreaga ţară vor ţinea un congres în Bucureşti, strada Bucium.

Obiectul congresului va fi dispoziţiile legei d-lui Stelian, prin care atacă drepturile cîştigate prin organizarea judecătoriilor de ocol din 1896 precum şi organizarea corpului de avocaţi.

Reorganizarea armatei

Bucureşti. — Consiliul superior al armatei este convocat pentru ziua de 14 Decembrie ora 9 dim.

Consiliul va fi prezidat de d. general Averescu, şi se va ocupa de proectele pentru reorganizarea armatei, pregătite de marele stat major.

Vii filoxerate

Bucureşti.—Constatîndu-se că viile din Cozia (Fălciu) şi Poiana Cărnului au fost atinse de filoxeră, acele regiuni au fost declarate filoxerate.

Contra d-lui Ferechide

Bucureşti.—In cercurile tinerimei generoase se accentuiază tot mai mult pornirea contra d-lui Ferechide.

Generoşii cer ca d-sa să se demită din demnitatea de presidinte al Camerei, ori de nu să demisioneze din consiliile de ad-ţie al soc. „Lotru" şi compania de gaz.

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Ferechide. D. A. Djuvara, raportor general, depune proiectul învoielilor agricole.

D. Iarca depune petiţiuni de a ţăranilor, cari cer pămînt.

D. Graur cere guvernului să se alcătuiască un tablou, care să cuprindă numele arendaşilor străini, întinderea de pămînt ce-o cultivă şi la ce număr se urcă muncitorii agricoli cari se aduc din alte ţări.

Camera ia vacanţă pînă Marţi. Atunci va începe discuţia pe articole a proiectului învoielilor.

In afară de cei 30 înscrişi la discuţia acestui proiect, s-au mai înscris astăzi, domnii: N. Filipescu, la toate articole; Take Ionescu, dr. Anghelescu, Iarca şi Pietraru.

Senatul

Bucureşti.—D. N. Demetrian spune că ar fi timpul ca guvernul să se ocupe ca să dea de hrană locuitorilor şi vitelor din mai multe comune din judeţul Romanaţi.

D. Anton Carp răspunde că acei săteni să se adreseze la băncile populare.

D. dr. Rîmniceanu pronunţă o violentă diatribă în contra ţaranilor solicitatori de pămînt şi hrană.

D. Ionel Brătianu îi răspunde.

Se aleg apoi delegaţi pentru proectul modificărei legei judecătoriilor de pace şi anume: d-nii Haralambie Timotenu, Enacovici, Toma Trifănescu, Gr. Procopiu şi Dimitrie Protopopescu.

Raportor este ales d. Procopiu.

Senatul ia vacanţă pînă Marţi.

In jurul procesului Harden

Berlin.—Ziarul Berliner Tageblatt zice că procurorul tribunalului de prima instanţă din Berlin a primit propunerea prinţului de Eulemburg de a pune sub acuzaţiune pe Harden şi pe consilierul de justiţie Bernştein.

Teribilă explozie

Palermo. — In urma exploziunei produsă în magazinul de pulbere din Ajello sunt 44 morţi şi 81 rîniţi care au fost scoşi de sub dărămături în timpul catastrofei.

Azi dimineaţă soldaţii şi pompierii ca şi cetăţenii au continuat opera de salvare căutînd cadavre sub dărămături pe o întindere de 20 metri.

Cauza dezastrului este atribuită faptului că lîngă magazinul Ajello se afla o fabrică de artificii. Aci se presupune că s'a produs prima explozie care s'a comunicat apoi magazinului de pulbere. Hotelurile Corleone şi Santa Dosalia au fost cu totul distruse, mai multe prăvălii sau surpat.

Prinderea unui escroc

Paris. —In urma cererei guvernului romîn, siguranţa a arestat azi în gara Saint Lazare pe numitul Natan Ravenef de 20 ani originar din Bucureşti, impiegat într'o bancă care dispăruse cu suma de 21000 lei din care parte a fost cheltuită la Viena şi parte la Paris o sumă de 9345 lei bijuterii în valoare de 1400 lei a fost găsită în camera sa.

Executată

Moscova.—Femeia care a comis atentatul contra guvernatorului general a fost executată azi.

Razie

Sofia. — Autorităţile au primit ordin să facă o razie în regiunea Rallo contra lui Panitza şi a bandei sale pentru ai prinde vii sau morţi.

Procesul Harden

Berlin.—Procesul Harden—S'a ascultat azi martorii: Prevot, comitele Otto. Moltke a făcut o depoziţiune mai favorabilă pentru Kuno. Moltke pe temeiul unei cunoştinţe intime care datează de 25 ani; martorul nu a aflat nici odată nimic care să fie în contradicţiuue cu morala pe socoteala lui Kuno-Moltke. Curtea a decis ca publicitatea desbaterilor să fie esclusă. S'a ascultat apoi prinţul Eulenburg şi d-na Elba precum şi contele Kuno Moltke.

„PENEL & PELLA"

D. George Ranetti, directorul revistei „Furnica" din Bucureşti, în dragostea ce o poartă celor doi iubiţi comici ai teatrului nostru, le-a compus o frumoasă poesie reclamă, pe care o publicăm aci:

Inştiinţare

Să faceţi toţi pe dracu'n patru
La cin'spre'ce Decembre fix
Şi să vă înfiinţaţi la Teatru.
Damnat va fi cin'va da chix!

Cum Prutu'n Dunăre se varsă,
Aşa să curgă franc cu franc
Pentru *Recruţi veseli*, farsă
Tradusă*) după *Tir au flanc.*

Vă jur că la sus zisa dată
Intregul Teatru-i reformat:
Va fi un *minimum* de plată
Ş'un *maximum* de rîs turbat.

Asta e, domnilor, nuvela
Ce să v'anunţ m'au delegat
Amicii mei *Penel şi Pella*,
Şi iată, m'am executat.

Sunt sigur, veţi veni de voie,
Căci ştiu cît îi iubiţi pe ei.
Aşa că nu va fi nevoe
Să vă somez prin portărei.

Cyrano
de la «Furnica»

*) Nu e tradusă de mine,
Totuşi—curios!—e bine.
C.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecărei

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 3
1/4	Un sfert	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă.ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritatiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 95
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Soucelles, pour 20 Places.....	3

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE** in **BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bucăţă de veritabil Elixir Guillié

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare. 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 313. Marţi 11 Decembre 1907

Şcoală de anarhie

Inţeleg că adevărul cere libertate de gîndire şi libertate de cuvînt. Ştiu că ordinea constituţională sub care trăim, ne asigură—pe cît posibil—libertăţile aceste. Şi recunosc că menirea învăţămîntului secundar ar înceta, în clipa în care libera lui dezvoltare ar suferi vre-o mărginire din afară.

Dar cazul profesorului Cuza, mă face să mă întreb: oare libertatea omului de ştiinţă, care, în cercetarea adevărului, pregăteşte generaţiile nouă, n'are nici o margine? Oare de pe catedra universitară se poate spune orice, în orice formă, fără nici o sarcină de răspundere?

Şi întrebîndu-mă aceste lucruri, nu mă refer numai la acele aprecieri injurioase adresate unora din oamenii noştri politici, pe care profesorul de economie politică le-a făcut la o recentă prelegere, — dar la întreaga operă de educaţie a acestuia, pe care o reconstituesc şi o apreciez din notele, ce întîmplător mi-au căzut în mînă şi care sunt reproducerea litografică a cursului său de economie pe un an trecut.

De sigur, nu e greu de determinat hotarul peste care nu este îngăduit profesorului de a trece,—şi pentru a nu reţinea, în această privinţă, de cît ceea ce nu poate fi nici contestat nici discutat de nimeni, e de ajuns să fixez hotarul acesta acolo unde încetează judecata rece şi obiectivă, acolo unde nu mai e vorba de adevăruri generale, dar de critica îngustă a oamenilor şi a faptelor.

D. Cuza a trecut peste marginea aceasta. Ceea ce d-sa predică de la înălţimea catedrei, generaţiei care se ridică, nu sunt numai teoriile pe care le preconizează şi pe care d-sa le crede că exprimă adevărul,—dar sunt mai cu samă lucruri care nu se mai adresează raţiunei ci inimei.

D-sa nu *formează* convingeri,— dar *le strecură* în suflete, prin canalul pasiunelor comune. Astfel preocuparea sa principală pare a nu fi atît de a pregăti şi îndruma la studiul problemelor vieţei, la stabilirea criteriilor necesare în asemenea studii, dar de a forma o stare de spirite prielnică unei anumite concepţii de politică naţională.

Pentru a ajunge la aceasta, d-sa nu-şi alege mijloacele, nici nu-şi pune stavilă simţirei. Prelegerile sale samănă adesea a discursuri politice, şi încă a discursuri de duzină, dintre acele care se debitează înaintea mahalalelor, cu violenţe de expresii, cu exagerări şi denaturări de fapte, cu ironii şi sarcazme care ating trivialul, cu tot ce patima omenească revarsă în afară, din drojdia sufletului.

Iată cîteva spicuiri, din caetul de note pe care'l am dinaintea mea:

Aprecieri asupra oamenilor noştri politici agrementate cu neadevăruri diverse:

...partidele noastre nu pot să rezolve această chestiune (invazia jidanilor la sate) de oarece *sunt legate în interese cu jidanii*, aşa că chiar dacă sunt unii politicieni bine iniţiaţi, restul îs *nişte indivizi vînduţi jidanilor*... (Prelegerea 3)

... Cu toate aceste, ministrul de domenii actual, dl. Lahovari, care propusese înfiinţarea coşerelor de rezervă, *pentru ca grînele depuse acolo să fie mîncate de şoareci*, depune acum un proect de lege prin care admite unei companii engleze 5000 hectare din moşiile statului pentru a le transforma în păşuni, ca apoi să trimeată carne în Anglia. Dacă acest proiect ar fixa un mic teren şi *în adevăr s'ar avea în vedere acest export*, poate nu am avea mult de zis.

Dar de oare ce, tu ministru, dai aceste păşuni marilor bogatasi, ce vei face cu ţăranii de pe aceste moşii? Ce vor mînca aceştia? Ştiut că *statul e dator a da moşiile sale în arendă ţaranilor* pentru a se face agricultură şi *nu pentru întreţinerea biftieclor englezeşti*... (Prelegerea XXII).

... Inaintea acestor cifre (statistica populaţiei Iaşului), toată politica trebue să amuţească; aceste cifre sunt *o dovadă de nemernicia politicianilor nostri*, ele trebue să le înfiereze fruntea, pentru a se şti că numai politica pătimaşă, şi numai politicianii noştri *conduşi de dorul gheşefturilor, au compromis existenţa poporului romînesc, din aşa zisa a doua capitală a ţărei.* (Prelegerea XXIX).

Iată cum sunt trataţi, în deosebi, la cursul d-lui Cuza, foştii conducători ai socialismului romîn:

...Şi atunci vedem născîndu-se, pentru cîteva momente însă, *acea specie de bărbaţi sburliţi, zvăpăiaţi în ideile lor, aprinşi de focul sacru al binelui uman, făcînd socialism cu toate jivinele stabilite în ori ce ţară, ca popoare tolerate*... (Prelegerea I).

...Dar mai întăi, naşte întrebarea, cum s'a putut încuiba o astfel de erezie *atît de plauzibilă însă* (?!), care a zdruncinat mentalitatea unor tineri necopţi la minte? Vom respunde că aceasta *era o pehlivanie jidovească*, socialismul a fost introdus la noi de d-rul Russel, un fugar din Rusia, şi a fost predicat de Costică Dobrogeanu Gherea, .. *care se numeşte Nuhăm Katz*, un fugar şi el din Rusia, *jidan patent*... Azi vedem că din socialism nu s'a ales nimic.

D-rul Russel l'a exportat în Bulgaria, vestitul Gherea *se mulţumeşte să tae jambon în birtul de la gara Ploeşti*, iar Nădejde, Morţun şi comp. au intrat în partidul liberal. *N'au putut jidanii să tulbure liniştea noastră, de puţin timp restabilită* (Prelegerea XI).

Trec peste toate părţile, ce privesc deosebit chestia jidovească, pe care d. Cuza o tratează cu o pasiune nedemnă şi cu aceiaşi simplistă mentalitate cu care ar privi-o cel de pe urmă negustor din hală... Antisemitismul acesta e o adevarată obsesie, care-i revine la fiecare moment, pe care-l aşează în fiecare chestie, care dă cheea tuturor problemelor sociale şi naţionale.

Fireşte, că pusă în serviciul unei asemenea cauze, libertatea de cuvînt şi de gîndire de care d. Cuza ar avea tot dreptul să uzeze, e compromisă. Şcoala pe care d-sa o face e o şcoală nenorocită, care departe de a duce la cultura minţei şi a sufletului nu duce de cît la rătăcire şi nu e în stare să producă de cît un spirit de intoleranţă şi de anarhie.

S'a gîndit vr'odată d. Cuza la pacatul cu care-şi încarcă sufletul, şi la răspunderea ce o are în faţa neamului romînesc?

E. Herovanu

Invoelile agricole

Discuţia asupra primului proiect agrar va începe mîine, Marţi, cînd Camera se va ocupa de proiectul învoelilor agricole.

Ambele partide sînt moralmente angajate în acest proect. Succesul legei, cu toată buna credinţă a conservatorilor, depinde totuşi de guvern.

Guvernul, observă cu multă dreptate confratele la Roumanie, *e acela care va fixa preţurile,—preţul de cumparare a islazurilor comunale. Or, e sigur că graba proprietarilor de a răspunde la apelul conservatorilor va depinde în mare parte, de la năpărtinirea cu care vor fi fixate preţurile de cumpărare.*

In acordul intervenit între părţile contractante s'a prevăzut, ce-i dreptul, preţurile curente, majorate cu 10 la sută,—majorate cu 10 la sută pentru a pune în evidenţă faptul că, în aceste contracte, nu e vorba despre o vînzare cu perdere, ci de o vînzare cu un beneficiu ceva mai mare de cît în vînzările obişnuite.

Cu toate acestea rămîne fixarea preţurilor obicinuite.

Or, aceasta e o chestiune de bună credinţă, şi încă odată ea e în întregime în mîinele guvernului.

Guvernul va trebui să socotească bine cînd va fi vorba să fixeze preţurile; guvernul va trebui să fie acela care să se gîndească să economisească cît-va milioane dar va trebui să aibă în vedere nevoia imperioasă—am zice chiar inexorabilă, dacă nu s'ar fi glumit atîta asupra acestui cuvînt—a reuşitei acestei legi, eşită din acordul celor două partide.

Intr'adevăr nu trebue să ne facem iluzii în privinţa aceasta. In faţa clasei ţărăneşti clasa noastră diriguitoare s'a arătat unită asupra islazurilor comunale. Dacă nu vom izbuti, autoritatea, prestigiul şi trebue să adăogăm buna credinţă a clasei diriguitoare vor fi în primejdie.

Pentru fixarea preţurilor de cumpărătoare, organul principal va fi consiliul superior al agriculturei.

Dacă acest consiliu va fi binè compus de către guvern, dacă nu vor fi numiţi de cît din acei oameni pe cari nimeni nu îi discută, totul va reuşi. Dacă, din potrivă, se vor face tot felul de numiri, atunci se vor ivi greutăţi nenumărate.

Ei bine, noi credem că guvernul nu e bine inspirat cînd punc atîtea incompatibilităţi pe funcţiunea de membru al consiliului superior de agricultură.

Credem, că, cel puţin pentru primii ani, nu ar trebui să se restrîngă într'un mod aşa de absolut recrutarea membrilor acestui consiliu.

Credem că n'ar trebui să li se ceară sacrificiul carierei lor politice.

Credem toate acestea, pentru că ştim bine cît e de greu de a compune o autoritate care va avea atîtea atribuţiuni, care va trebui să aibă un prestigiu fără pereche, cînd se începe prin crearea atîtor incompatibilităţi.

CATE-VA NOTE

Comitetul executiv al partidului liberal din Bacău a fixat candidatura d-lui Lascar Veniamin, financiarul intereselor ridicate la cub, la colegiul II de deputaţi.

Candidatul a fost imediat obiectul următoarelor telegrame:

„Rog pe onoratul coleg ca, la timp, să interpeleze guvernul asupra ilegalei mele expulzări. Eu n'am luat de cît 2 ¾ la sută interese convenţionale; prin urmare nu sunt macar la înălţimea Dv. Salut colegial şi convenţional (ss) *Goldwurm*."

— Noi amîndoi n'am îndrăsnit a rîdica scontul la înălţimea principiului Dv.: 36 la sută pe an e culmea frumosului gest. Nu desarmaţi, pe dv. nu vă poate expulza. Să trăiască onorata camătă parlamentară!

(ss.) **J. şi C. Avramescu**

— Principiul meu era: 2 la sută dobîndă; ¼ la sută dobîndă de la dobîndă; şi cîte un sfert comision şi provision. Pentru atîta tot m'a expulzat. Iar pe dv., care luaţi ¼ mai mult de cît mine, vă alege deputat în oraşul meu natal.

Rog interveniţi pentru mine. Depuneţi comandament pe biroul Camerei pentru revocarea expulzărei, angajîndu-mă eu, pe onoarea mea de coleg, să iau pe viitor 3%.

(ss.) *Brandt*

— Rugăm stăruitor, în interesul primordial al chestiei ţărăneşti, stăruiţi serios pentru urgenta reîntroducere a clauzei penale. Luaţi-vă angajamentul, în numele tuturor aşa zişilor camatari, că, dacă se reîntroduce acea clauză, noi scoborîm dobînda. Urmează cu poşta expunerea de motive. (ss) *Devotaţi colegi.*

— Intrebaţi ministrul de finanţe dacă nu crede nimerit să convertească valorile de 4% în 3%? Dacă noi, simpli particulari, luăm 3% pe lună, cu ce drept valorile statului produc 4% pe an? Unui stat constituţional nu-i este permis să exploateze astfel pe cetăţeni (ss) „Casa de Bancă", „la Modestia Romînă".

Rescoalele din Moldova

— O pagină postumă —

Avem sub ochi un document judecătoresc foarte important: raportul domnului Vespasian Erbiceanu, judecător de instrucţie pe lîngă tribunalul Iaşi, în chestia revoltelor ţărăneşti din judeţele Iaşi şi Botoşani, adică în cele două judeţe unde rescoalele, în Martie trecut, au avut un caracter mai grav.

D. Erbiceanu, care de şi ocupă un post amovibil în magistratură, ie un distins om de legi, face, în raportul seu către procurorul general de Iaşi, o descriere foarte aleasă a revoltelor şi cauzelor lor. O face în chip foarte clar şi foarte imparţial.

Raportul acesta a atras cu drept cuvînt luarea aminte a d-lui C. Hamangiu, care, în ultimul număr al revistei *Dreptul*, face serviciul de-a reproduce raportul.

Semnalul mişcărei violente a ţărănimei după datele d-lui Erbiceanu, a fost dat, în Moldova de sus, de cotuna Flămînzii, din judeţul Botoşani, unde ţăranii plăteau foarte scump pămîntul, arendaşilor Fischer.

Zvonul acelei mişcări se răspîndi repede în cotunele şi comunele vecine şi a pasionat masele. Toţi din acele cotune şi comune, cerură modificarea preţului pămîntului şi trecerea la calea de fapt se făcu repede.

Mişcarea resvrătitoare a sporit cu atît mai tare în intensitatea ei, cu cît a fost favorizată de identitatea condiţiunelor şi a stărei social-economice în care ţărănimea trăieşte pretutindeni.

O dată pornită, obştia ţărănească este excesiv de impulsivă şi de mobilă, pentru că, observă cu dreptate magistratul, ideea numărului şi a mulţimei îi dă sentimentul unei puteri iresistibile.

Sclava impulsiunelor din afară, ea primeşte ca bun ori şi ce i s'ar zice. Inclinarea de a interpreta greşit faptele, a le denatura şi a le vedea altmintreli cum sînt, sînt rezultatele lipsei de educaţie.

Toate acestea magistratul ieşean le ilustrează prin următorul exemplu: guvernul Cantacuzino dăduse ordin să se afişeze, prin comunele rurale, hotărîrea de a vota o lege contra trusturilor arendăşeşti. Inştiinţarea a fost interpretată în sensul următor: „a dat ordin Statul ca să dăm afară pe arendaşii evrei". Pe această idee a şi pornit agitaţia. Cuprinsă de frigurile revoltei, ţărănimea şi-a impus şi capi conducători şi s'a pus sub comanda acestora, cari erau mai îndrăzneţi şi mai buni de gură.

Aceşti şefi jucaseră un rol considerabil în deslănţuirea revoltei, alcătuind primele elemente de organizare.

In rescoala dela Bivolari, judeţul Iaşi, asemenea rol l'a avut un ţăran voinic şi deştept, Manole al Săndulesei, care purta titlul: „Căpitanul Tăbăcanilor"; un altul, din Siliştea, se numea „Căpitanul Siliştenilor". Acest căpitan se afla călare pe o iapă albă. Revoltaţii, în imaginaţia lor aprinsă, îi ziceau că ie „Ştefan cel Mare, călare pe Ducipal".

*

Ne oprim aci. Am făcut aceste mici reproduceri din interesantul document judecătoresc, spre a atrage asupra lui o mai aproape luare aminte a cititorului.

Vom reproduce, în întregul seu, interesantele însemnări ale distinsului judecător ieşean.

OAMENI ŞI LUCRURI

OM ŞI FIARA

Am cetit zilele aceste o emoţionantă întîmplare. Dintr'o menagerie instalată la Bruxelles scapase un leu. O porni fiara pe străzile oraşului, cu un mers încet şi mîndru, gustînd aerul liber, mirîndu-se poate că nu întîmpină nici un vieţuitor în cale, căci lumea se retrăsese cu spaimă în calea-i lăsîndu-i drumul slobod. Intr'un punct al oraşului însă iată apare un tînăr care n'avusese timpul să fie prevenit de sosirea leului. Animalul, fericit că în sfîrşit are o fiinţă la îndămînă, surprinse pe nenorocitul tînăr, culcîndu-l la pămînt cu o lovitură de picior; puse apoi laba pe trupul lui şi-l ţinu astfeliu nemişcat, îngheţat de durere şi încremenit de cea mai ucigătoare spaimă prin care poate trece cineva. Pe cînd leul îşi mirosia victima, căutînd să aprecieze calităţile ei, să-şi dea seama dacă e vrednică a fi consumată de regele animalelor, iată că trece un lucrător curagios, înarmat cu un par de lemn şi un lanţ. Cutremurat de groaznica priveliste el izbi cu o lovitură formidabilă trupul vînjos al fiarei. Aceasta se 'ntoarse cătră îndrăzneţul trecător şi cu un muget sălbatec plănui să-i pedepsească nebuna temeritate, dar tocmai atunci îşi făcură apariţia şi primii doi gardişti care descarcară primele două lovituri de revolver în pieptul îmblănit al animalului, în timp ce lucrătorul îi azvîrli lanţul în jurul gîtului. Rănit şi zăpăcit, leul fu apropiat şi înlănţuit de un copac, iar oamenii adunaţi descarcară mereu alte focuri. Patru zeci de gloanţe de revolver nu putură răpune fiara. Un negru care trăise prin Congo o ucise cu o lovitură de lance, aşa cum învăţase în ţările tropicale la o vînătoare de lei..

Intîmplarea nu e un simplu fapt divers. Ci disperata luptă dintre fiara scapată din menagerie şi atîţea oameni, cu sau fără arme, suggerează reflecţii de natură specială. Negreşit, te trec fiori de enervantă groază cînd cugeţi la acea fiinţă omenească, stînd sub ghiara leului, în aşteptarea celei mai înfiorătoare morţi, cu sufletul pierdut, cu conştiinţa distrusă—printr'o simplă şi funestă întîmplare. E o fiinţă omenească în jurul căreia tremură atîtea alte fiinţi: părinţi, soţie, copii... Ce e de mirat însă că din cînd în cînd un om plăteşte cu viaţa sa cu chinurile sale, setea de plăcere a oamenilor, dorinţa capricioasă de a subjuga rînd pe rînd toate animalele, începînd cu cele mai mari, cu însuşi regele pustiului,—cu Leul? Noi oamenii cutrierăm întinderile Africei, străbatem în codrii întunecoşi şi cu o artă vrednică de un scop mai nobil, răpim acelor fiare dreptul lor pe lume la traiu şi la linişte. Peste nemărginite depărtări de uscaturi şi de ape, le smulgem şi le aducem în oraşele noastre, le închidem în cuşti de fier pentru a rîde de suferinţele lor, pentru a vedea cele mai mîndre fiare topindu-se în lipsă de tot ce e necesar vieţei lor: aerul de codru, hrana lor, mediul lor. Nimic nu-i prieşte leului captiv, pe care natura l'a făcut aşa cum e. Noi îi luăm tot, începînd cu libertatea; nu ştim măcar, la nevoie, să-l ucidem. De aceia nu e de mirat că din vreme în vreme fiara face cîte o victimă omenească, precum am avut nu de mult în oraşul nostru unde urşii au sfăşiat pe un biet păzitor al lor. Sunt numai victime ale lăcomiei omeneşti şi ale falselor plăceri ce ne-am creat.

Rodion

Incă un „1907"

— Tabloul lui Octav Băncilă —

Am văzut de sigur cu toţii tabloul lui Octav Băncilă „1907"; ne-am oprit un moment, am făcut o reflecţie mai mult sau mai puţin banală şi ne-am văzut de drum. *Incă* o pînză.. Atîtea şi atîtea se perindează de-o vreme înaintea noastră... se urmează aproape la fiecare săptămînă.

In jurul lui Octav Băncilă s'a făcut vîlvă mai anii trecuţi. Iaşul îşi consacrase pictorul. Penelul îndrăzneţ, impresionismul, puternica exprimare a stărilor sufleteşti, relevate în tablourile: „O idilă" „Emigrantul", „Recrutul", „O bună afacere", „Bestia umană"... etc. ne-au trezit un moment, din nepăsare. Iaşul îşi avea nu numai concertele simfonice.. de mai tîrziu, dar şi o expoziţie anuală de pictură. A trecut primul entuziasm, obişnuita nepăsare a cuprins iar sufletele, o ultimă expoziţie a pictorului par'că nici n'a fost. Băncilă cel sărbătorit deveni maistru de desemn la nu ştiu ce şcoală, şi numai modestul sălaş din Bucium stătea martor unei munci nerăsplătite dar înălţătoare.

*

Şi am urmărit cu uimire crescîndă perseverenţa acestui artist cu fantezie largă şi aprinsă, care expunea mereu, fără întrerupere, fără descurajare, tablouri noi în mijlocul unei indiferenţe desăvîrşite...

Nu trîmbiţez faima lui Băncilă. Ea a fost, cu ani înainte, trîmbiţată îndeajuns. De unii cu — de mai puţini fără competinţă; de însăşi tablourile lui însă, cu cel mai mare succes. Nu cunosc personal pe acest pictor. Ci scriu rîndurile aceste din pură obiectivitate, cu singura dorinţă ca ele să amintească de datoria criticei. Arta trebue lămurită, valorificată, şi... încurajată; trebue recunoscută, înţeleasă şi iubită. Asta e treaba criticei şi adevarata ei menire.

Dar despre „1907" am vrut să vorbesc.

*

Cititorii cunosc tabloul: Noaptea. Un ţăran gonit de spaima morţii, de gloanţe, o ia la fugă prin holde. Părul îi flutură vulvoiu. Ochii mari deschişi, îngroziţi, sălbăticiţi. Pumnii încleştaţi. Cămaşa ruptă. Trece peste morţi şi muribunzi. Jos, la picioare, un moşneag rănit, se svîrcoleşte în chinuri. Vrea să se ridice şi cade. Albul ochilor daţi peste cap exprimă o grozavă suferinţă. Mai la o parte două braţe cu pumnii strînşi vorbesc de o altă victimă...Indărăt, un ţăran lovit în piept, se prăvale, pe spate. Altul doarme somnul veşniciei, cu ochii la cer... Şi mulţi încă...Rodul îmbelşugat al holde, mînjit, sfinţit de sînge. In fund, la dreapta, focul roş al flintelor. Soldaţii şi caii se bănuesc numai. Iar la stînga, înfricoşătoare, o vălvătaie uriaşă îşi ridică aripile pînă la cer. Arde un conac!

*

Compoziţia întregului, adînca seriozitate a concepţiei, încordarea atît de naturală a trupului gonit înainte, însfîrşit calităţile psihologice: ochii cari exprimă nu numai frica dusă la extrem, ci tot odată şi în chip uimitor, răzvrătirea, fac din acest tablou, o operă vreduică de cea mai mare atenţie.

Totuş—concepţia e întru cît-va falşă. In loc să vedem pe ţărani piept la piept cu stăpînirea, în elementul lor fundamental de răscoală,—îi vedem.. fugind de gloanţe.

E deci un *episod* numai, un *moment* din marea tragedie...Nu fuga sau spaima

ţărănimei, ci desperarea, îndărătnicia şi dispreţul ei de moarte, au fost la temelia epopeei din 1907.

Şi încă ceva. Tratarea unei asemenea epopei, fie chiar a unui singur episod din ea, ar fi cerut şi o desfăşurare mai mult sau mai puţin monumentală. Evocarea ar fi fost mai puternică, efectul mai impunător, mai zguduitor. Dimensiunile modeste formează o scădere a tabloului, da el rămîne o operă de reală valoare artistică.

Dr. P.

Scrisoarea unui artist al teatrului

In urma informaţiei publicate de ziarul nostru, relativă la turneul făcut de trupa teatrului pentru a da două representaţii la Galaţi şi Brăila, un artist al teatrului ne trimete următoarele rânduri:

Domnule Redactor

Văzînd că un prieten din Galaţi v'a trimes cîte-va rînduri prin care arată nemulţumirea publicului, din cauza absenţei d-nei A. Pruteanu, care a fost înlocuită prin o tînără începătoare din teatrul nostru, de şi pe afişe, era anunţată d-na Pruteanu, în destul de cunoscută publicului Gălăţean,—ţin să vă dau oarecare deslușiri spre a se stabili asupra cui cad responsabilităţile.

Ideea plecărei i-a venit d-lui Lecca, directorul scenei. Bine înţăles că odată cu ideea şi-a ales şi o piesă de ale d-sale, căci tantiema aia de 10 la sută e dulce, bat'o s-o bată... D. Lecca a convocat pe actori şi le-a *poruncit* să-şi dea părerea asupra unui turneu la Galaţi-Brăila, cu piesa „Jucătorii de cărţi": actorii bine înţăles, au convenit, mai ales cînd d. Lecca le făgăduise că cîştigul va fi împărţit între cei ce vor juca.

Preşedintele comitetului teatral, d. Buicliu, cunoscându-şi *omul* n'a dat permisiune artiştilor să plece, sfătuindu-i că mai bine să nu mai plece, căci nu prea are încredere în... afacerea aceasta. Actorii, însă, în urma insistenţelor puse pe lîngă ei de către domnul cu ideea şi afacerea, au rugat mult pe Preşedinte să le dea autorizaţie şi încuviinţîndu-li-se, ei au şi plecat.

Luni 3 Dec. trupa a plecat la Galaţi, unde a jucat seara „Jucătorii", încasându-se brutto: 1050 lei; a doua zi Marţi au plecat la Brăila unde jucîndu-se aceeaşi piesă s'a încasat brutto: 1500 lei. Total 2550 lei. A doua zi în trenul care transporta trupa înapoi la Iaşi, d. director şi impresar al teatrului, a arătat pe o fiţuică o mică socoteală prin care se cuvenea actorilor, care nu dormiseră trei nopţi, trambalîndu-se de colo colo, următoarele sume: Societarilor de clasa I, câte 40 lei şi celor de a 2, câte 35 lei, din această sumă a trebuit ca fie-care să'şi plătească birja, otelul, căldura, biftul etc.

Cheltuelele colosale însă au făcut ca părţele societarilor să fie aşa de mici; între cheltueli întră şi suma de peste 250 lei luată de d. Lecca ca autor al piesei, de şi d-sa declarase la început că renunţă la tantiema de 10 la sută; apoi d-sa a mai luat plata întreţinerei sale 3 zile, plus un compt de „*corespondenţă*" pentru aranjarea acestei afaceri a..... d-sale, în sumă numai de 32 lei. Cu alte cuvinte, un artist de clasa I a primit cu totul 40 lei, iar d. Director şi-a însusit cu totul la vre-o 300 lei şi ceva. La întoarcere d. Lecca a întrebat pe actori dacă mai merg şi la Botoşani, căci vrea să mai *organizeze* şi acolo aşa o afacere splendidă (pentru d-sa); actorii însă au refuzat.

Cît priveşte chestinnea că parte din publicul Gălăţean şi brăilean şi-a aratat nemulţămirea, de oarece lipsea d-na Pruteanu care era pusă pe afiş, faptul e adevărat şi chiar parte din public venise pe scenă să vocifereze.

Acesta e adevărul asupra celebrului tourneu întreprins de actorii noştri, sub iniţiativa, conducerea şi mai ales distribuirea beneficiului dat, de d. H. Lecca cunoscutul şi a-preţ-iatul nostru director.

Mai poftim şi altă dată...

Uu actor necăjit.

„Opinia" la HUŞI

(*Corespondenţă partic. a ziarului Opinia*)

Omul ca fiinţă sociabilă, cută mijlocul prin care ar putea fi în contact cu semenii sei, ca ast-fel să-şi comunice unul altuia bucuria şi intristarea şi să capete educaţia şi şcoala lumei. Călăuziţi de aceste principii unii d-ni din elita noastră Huşană au înfiinţat în Huşi încă din anul 1901 clubul Intim cu statute în regulă şi cu scopul cel mai nobil de a se cultiva sentimentul cel mai înalt de dragoste şi armonie între membrii sei, fără deosebire de culoare politică şi naţionalitate cu un local unde să se întîlnească. Pentru acest motiv au redactat şi statutele cam draconice, căci nu s'a gîndit înfiinţătorii clubului intim, că în mijlocul lor se vor strecura oameni care n'au nimic sfînt şi care întrebuinţează ori ce mijloc pentru reuşita combinaţiilor lor personale; prevăzînd că în casul cînd vre-un doritor de a face parte din acest club, ar avea 5 voturi contra să nu fie primit.

In cursul lunei Noembre cerînd mai multe persoane de consideraţie, cu titluri academice, ca să fie admişi în acest club s'a fixat ziua de 7 Decembrie a. c. spre a se pune la vot primirea lor. Nimenea nu s'a gîndit că se va găsi vre-un membru din acest club care să voteze contra unor persoane, absolut inofensive pînă în present, tineri doctori avocaţi; totuşi un renegat pripăşit în acest tîrg, un om care ş'a vîndut corpul, care a declarat că pentru ajungerea scopurilor nu alege mijloacele, un om care nu are conştiinţă, a clocit împreună cu alţi vre-o cîţi-va detracaţi, în capul cărora numai străchini şi vrăbii joacă, ca să voteze contra primirei domnilor doctor Lapteş, doctor Hobincu, avocaţii Manea şi Constantinescu etc. Toţi membrii au ramas uimiţi la resultatul votului şi au cerut explicaţii aceluia care fără pic de ruşine îi deprins a murdări totul pe unde trece, să răspundă ce l'a făcut să pună la cale respingerea acelor membri ai societăţei care fac cinste oraşului. El însă ca un laş a dat bir cu fugiţii. Atunci vre-o 20 membri ai acestui club au demisionat condiţional sau să se excludă din club pe elementul disolvant sau ei părăsind clubul, trebue să se desfiinţeze şi conform statutelor suma adunată din cotizaţie, care trece peste 5000 lei să se dea societăţei copiilor saraci.

Iată ce tulburare a adus în societatea Huşană un om detracat, căci aşa au adus lucrurile, ca azi membrii partidelor politice să nu mai poată avea relaţii personale de cît între acei ce fac parte din acel partid, sau clauze întrigi şi răzbunări în tavernele întunecoase la boarea paharului de vin. După cum un cîne răpănos e latrat şi alungat cu tiuho, asemenea şi specimenele de oameni fără obraz, fără pic de simţ social trebuesc izolaţi şi arătaţi cu degetul.

Litere-Ştiinţe-Arte

Muzică! In sfîrşit după o lungă serie de peripeţii şi aventuri—sala teatrului naţional s'a deschis eri pentru întăia dată unui public arhinumeros venit să asculte şi să aplaude primul „concert simfonic" al stagiunii.

Pentru lumea iaşană concertele simfonice, întroduse şi cultivate cu atîta succes în cei din urmă ani de către direcţia conservatorului, devenise o necesitate şi un prilej bine venit pentru a asculta cîteva ceasuri o plăcută şi bună muzică şi nu putem de cît lăuda actuala direcţie care a ţinut să nu se peardă o excelentă tradiţiune artistică pentru care s'a cheltuit şi talent şi iniţiativă şi muncă şi spirit de organizare în interesul artei. In anul acesta cînd reprezentaţiile teatrului naţional sunt lipsite de orchestră era cu atît mai necesar ca să aibă loc concertele simfonice duminicale şi lumea nu pricepea de ce li se crează dificultăţi. Dar — tout est bien, qui finit bien.

Despre concertele acestea ne vom ocupa cu interesul ce merită.

*

La teatrul nostru naţional toată lumea e ocupată cu montarea marelui succes al stagiunii „Recruţii veseli" în beneficiul excelentei asociaţiuni Penel-Pella. Reprezentaţia are loc la 15 Decembrie.

*

Joi, pentru prima dată la teatru „Vrei nu vrei", comedie tradusă din franţuzeşte.

*

Din Viena se anunţă că „Volkstheater" montează o nouă piesă a connaţionalului nostru Marco Brociner: „Sub perdea".

*

„Giornale d'Italia" anunţă că s'au descoperit de curînd două tablouri originale de Velsasquez, genialul pictor spaniol.

*

La St. Petersburg a avut loc anualul „autodafeé" adică s'au ars imprimatele confiscate în timpul anului ca „literatură nelegală", în greutate de 17.000 kilograme. Mare parte era broşuri şi proclamaţiuni revoluţionare.

*

In revista berlineză „Neue Revue" publică marele poet Rudolf von Gottschall nişte prea interesante amintiri asupra unei vizite la Henrich Heine în 1851.

*

La St. Petersburg s'a înfiinţat un institut psihoneurologic detrinat anume pentru studiul fenomenelor respective la copii. „Scopul nostru—zice prospectul—e de a studia pe om ca obiect educativ şi anume chiar din ziua naşterei lui şi a-educa prin specialişti. Institutul va urmări toate manifestările sufleteşti ale copiilor, evoluţia psihică şi mentală în timpul anilor de şcoală".

*

„Sorbona" pariziană va fi mărită. In primul loc ea capătă un nou şi imens institut chimic, cum şi secţiuni de radiografie arheologie, oceanografie. Toate noile clădiri vor ocupa actuala instalaţiune a congregaţiunii numită „des Dames de St. Michel" şi vor costa cinci milioane de franci.

*

In Bolonia se va ridica un monument marelui poet italian Carducci. Forma monumentului se va decide prin un „referendum popular".

*

Principele de Monaco a terminat o nouă lucrare: „Din viaţa unui călător pe mare". Opera e dedicată Impăratului Wilhelm al Germaniei.

*

Acordarea premiului Nobel lui Rudgard Kipling pare a nu fi corespuns tocmai dorinţei scriitorilor engleji în general Aceştia, prin asociaţia lor şi în urma unui vot, recomandase pe poetul Svinburne. Din o sută de literaţi cîţi au luat parte la vot, numai trei au votat pentru Kipling. Academia suedeză însă l'a preferat pe dînsul dintre toţi.

*

STRUNA ZILEI

BUCURIE TRISTA

Epidemia de scarlatînă
care făcea ravagii în co-
muna X s'a stins...
Ştire cotidiană.

Cînd cetesc ast-feliu de ştire
Cred că lucrul e de plîns:
Pîn 'se stînge şi pe sine,
Boala cîte vieţi a stîns!..

Informaţii

D. V. I. Radu, şi-a înaintat demisia din postul de membru în consiliul de administraţie al Casei de scompt, aceasta pentru a-şi concentra toată munca la Prima societate de Economie, unde e membru preşedinte.

—

In urma intervenţiei ministerului cultelor, ministerul lucrărilor publice a admis să se facă o reducere de 75 la sută pe c. f. r. pentru învăţătorii care vor lua parte la congresul ee se va ţinea la Craiova in ziua de 28 Decembre.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, a plecat eri seara în Capitală.

I. P. S. Sa nu se va reîntoarce în localitate de cît cu două zile înainte de sărbătorile Crăciunului.

—

Poimîne, Mercuri, Curtea cu juri va judeca procesul lui Vasile Cilencu, din Tataraşi, care astăvară a omorît, în complicitate cu soţia sa, pe soldatul Vasile Popescu.

—

D. D. A. Teodor, director şi inspector al învăţămîntului secundar, a fost Sîmbătă in Iaşi. D-sa a inspectat gimnaziul Alexandru cel Bun, în vederea posibilităţii reînfiinţării clasei a 5-a pentru a se transforma în liceu.

—

D. Gh. Ghibănescu, fiind delegat de consiliul profesoral al şcoalei Normale, a ţinea disertaţia anuală cu prilejul serbării patronului şcoalei la 30 Ianuarie 1908, d-sa şi-a ales ca subiect: „*Partea Statului în educaţiunea viitorilor învăţători*".

—

In vederea nevoii ce se simte pentru reorganizarea şcolilor normale primare de băeţi şi fete pentru a corespunde mai bine chemării lor în viitor, căci din sinul acestor şcoli normale *unitare* se vor recruta pe viitor şi corpul de institutori, şi institutoare; corpul didactic al şcoalei Normale „Vasile Lupu" a decis a ţinea o serie de conferinţi şcolare cu caracter didactic pentru a discuta felul de reorganizare, pentru a le pune pe picior de egalizare cu alte şcoli similare secundare, ca să nu ne trezim într'un moment dat cu un corp didactic primar urban cu mult sub nivelul cultural al mediului în care e chemat a profesa.

—

In vederea adunărei generale a societăţei primei case de Economie din urba Iaşi, adunare care va avea loc în cursul lunei Ianuarie, clubul liberal a hotărît a da lupta pe faţă pentru a se acapara de această societate. Nu e întăia oară cînd clubul liberal voeşte a da asalt cu toate forţele de care dispune clubul, acestei societăţi, care e cea mai veche şi cea mai bogată din întreage ţară.

Lupta se va da pe numele d-lui C. Grigorescu fostul membru preşedinte al societăţei, care din junimist ce era s'a făcut liberal tocmai pentru a-şi recăpata situaţiile pierdute.

—

Suntem rugaţi a anunţa că representaţia de beneficiu cu piesa „Hoţul" anunţată pentru seara de 11 Decembrie se amînă pentru o altă dată care se va anunţa prin afiş.

—

Joi 6 Decembre a avut loc în Huşi logodna d-lui Ticuţă Gaciu, fiul d-lui Gh. Gaciu avocat, şi fericilul socru şi cuscru politic al familiei cu tînăra d-ră Tangopulo, de loc din Fălciu.

In jurul acestei logodne se va vorbeşte foarte multe lucruri *picante* în societatea huşană şi asupra cărora vom avea prileful a stărui în unul din numerile viitoare.

—

Starea sănătăţei d-lui Ronetti-Roman este aceaşi.

Bolnavul a fost visitat ieri de d. David Emanuel, profesor la Universitatea din Bucureşti şi de d. doctor Schachman.

—

D. doctor Emil Puşcariu, profesor la facultatea de medicină din Iaşi, a fost numit membru onorific al consiliului de igienă al comunei Iaşi.

—

D. C. Popazolu din Trg.-Paşcani, ne scrie că, fiind în gara Fălticeni, a găsit acolo, învălite într'o muşama neagră, chitanţe în valoare de aproape 24,000 lei, semnate de moştenitorii defunctului Th. Tatos, asupra veniturilor moşiilor Şoldăneşti şi Hîrtop.

Cei interesaţi să se adreseze d-lui C. Papazolu.

—

Sîmbătă la orele 3 d. a., s'a întrunit senatul universitar, dupa cum fusese convocat, pentru a recomanda pe unul din cei doi candidaţi—Marin Demetrescu şi Ursu,—la catedra de Istorie medie, vacantă la facultatea de litere.

Ca şi la Bucureşti însă, senatul n'a recomandat pe nici unul din ambii candidaţi.

—

Maiştrii de muzică din localitate s'au întrunit alaltăseară şi au discutat mai multe chestiuni hotărînd, între altele, să se facă apel la toţi colegii din ţară, prin care 'i îndeamnă să se întrunească într'nn congres la Bucureşti, în primavară.

Intre altele în acel congres, se vor discuta:

Schimbarea titlului de maistru în acel de profesor de muzică; sporirea salariilor, regulamentarea concursului coral; repertorul coral etc. etc.

—

D. Victor Dogariu, vechiul şi cunoscutul profesor de geografie, se află greu bolnav.

Ii dorim grabnică sănătate.

—

Cu prilejul inspecţiunilor făcute astă-toamnă, I. P. S. S. Mitropolitul rămînînd mulţumit de modul înţelept cum sunt conduse parohiile Farcaşa din judeţul Neamţ şi Brăeşti din judeţul Iaşi, a bine voit a conferi preoţilor acelor parohii rangurile de sachelari.

—

DIVERSE

— D. I. Marcu, student, a fost numit impiegat la serviciul technic al comunei, în locul d-lui Al. Stroian, demisionat.

— Sămbătă, 15 Decembrie a. c., va avea loc în sala societăţei „Gesang Verein" din strada Arcu, o serată studenţească, dată de cercul ştiinţific studenţesc.

— D. D-trie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului va pleca zilele acestea se inspecteze azilele confesionale din judeţul nostru.

— In vederea sărbătorilor Crăciunului, lefurile funcţionarilor primăriei vor fi achitate la 20 Decembrie a. c.

— Eri a fost prins şi arestat în gara Iaşi, individul Constantin Marinescu, care înainte să plece trenul de Paşcani a fost surprins strecurîndu-şi mîna în buzunarul călătorului Marin Casapu, de loc din Sîrca.

Asupra lui siguranţa a găsit suma de 114 lei 80 bani.

— Nişte făcători de rele au incendiat alaltă-eri noaptea casele locuitorului Teodor Borşieru, din comuna Ceplenita.

Numitul locuitor a rămas cu familia pe drumuri.

— Autorităţile din Constanţa au cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea potemkiniştilor Serghie Tocorow şi P. Aneschin, care au dispărut din acel oraş, unde au comis mai multe escrocherii.

— S'au mai acordat pensii următoerelor persoane din localitate:

D-nei Emilia Gustav Netter, 242 lei lunar; d-nei Emilia O. Alexandrini, soţia fostului funcţionar la c.f.r. 54 lei; d-nei Agripina Orest Musteaţă 51 lei lunar, d-lui V. Popescu, fos controlor cl. I 140 lei lunar; d-lui Gh. T. Benone, fost funcţionar la c. f. r. 48 lei pentru 17 ani, 11 luni şi 12 zile; d-nei Sevastia N. Palade 264 lei; d-nei Aneta I. Cişman 65 lei şi d-nei Maria Leon Ionescu 261 lei lunar.

Procesul Lotiei Rubinstein

— Dare de seamă complectă —

Inaintea curţei cu juri a venit astă-zi spre judecare interesantul proces al fetei Lotti Rubinştein, care a atentat la viaţa locotenentului Alex. Pruncu, descărcînd 2 focuri de revolver asupra lui, rănindu-l.

De şi s'au luat măsuri de mai înainte, distribuindu-se bilete pentru întrarea în sală,—asistă foarte multă lume.

Curtea e prezidată de d. Const. Grigoriu, membru al Curţei de Apel, asistat de d-nii: D. Ciohodariu, membru de şedinţă şi G. Demetrescu, supleant la tribunal.

Fotoliul ministerului public e ocupat de d. Hamangiu, procuror al Curţei de Apel.

Apararea e reprezentată prin d-nii avocaţi Filip Ciorapciu şi Mihai Codreanu.

La orele 12 şedinţa se deschide şi acuzata este introdusă în sală.

La deschiderea şedinţei d. locotenent Al. Pruncu declară că se constitue parte civilă.

D. preşedinte C. Grigoriu îi ia un scurt interogatoriu, după care d-sa procede la tragerea la sorţi pentru constituirea comisiunei juraţilor şi cad la sorţi următorii

Juraţi: d-nii: Simionescu Alex., Săvescu Gh., Gh. Nica, Gheorghiu N., Ghibănescu D-trie, Cîrjă N., Andriescu C., Holbau Virgil, Anastasiu Gh., Coroi V., Buţureanu Constantin, Pavlov Gh,

Se face apoi apelul nominal al martorilor, după care d. grefier Ghiorghiu dă citire următorului act de punere sub acuzare şi trimeterea acuzatei în judecata Curţei cu juri din judeţul Iaşi.

Noi procurorul general al Curţei de Apel din Iaşi, avînd în vedere deciziunea Camerei de punere sub acuzare No. 218 de la 21 Noembrie 1907 prin care declară că sunt suficiente indicii de culpabilitate, care să motiveze punerea sub acuzare a Sievei Bernovanu zisă şi Lotti Rubinştein de 20 ani deplini, evreică din Iaşi, pentru faptul că în seara de 13 Octombrie 1907, avînd luată de mai înainte hotărîrea de a se porni asupra vieţei locotenentului Al. Pruncu cu voinţă de a'l omorî, a descărcat asupra acestuia 3 focuri de revolver, rănindu'l numai, dar nereuşind a'l omorî din împrejurări independente de voinţa ei, crimă săvîrşită dar neisbutită, prevăzută şi pedepsită de art. 225, 226, 228, 232 combinat cu art. 38 al 2 codul penal şi ordonă trimiterea numitei în judecata Curţei cu juri din jud. Iaşi.

Intre acuzata Seiva Bernovanu şi locot. Al. Pruncu existau relaţiuni. De cît va timp d. Pruncu pare că voia a întrerupe intimitatea aceasta, pentru că fiind ofiţer, poziţia sa era delicată faţă cu regulamentele şi disciplina militară.

Acuzata concepe planul de a ucide pe locot. Al. Pruncu, simţind că va fi părăsită. Dînsa cumpără un revolver de la P. Bett, căruia îi cere să'l încarce şi să'i pue şi piedecă de siguranţă,—aceasta în ziua, de Marţi 9 Octombrie 1907. Mercuri 10 Octombrie 1907 merge la Eleonora Caţichi, îi cere să'i scrie o epistolă către locot. Pruncu, în care îi vesteşte că o să se sinucidă. Merge în aceiaşi zi la locuinţa locot. Pruncu şi fiind rău primită de ordonanţă, se înfurie şi scoate revolverul dar alergînd sergentul de stradă o linişteşte.

In ziua de 18 Octombrie 1907, după amiază, acuzata purta revolverul la dînsa, merge la cafeneaua Train şi trimite chelnerul să invite pe loc. Pruncu a ieşi afară. Chelnerul merge în cafenea, dar se întoarce cu răspunsul că locot. Pruncu nu este acolo. Aceasta ştiind obiceiul loc. Pruncu că acolo merge înţelege că chelnerul o mistifică şi intră dînsa în cafenea, găseşte pe locot. Pruncu la o masă şi îl invită să meargă cu dînsa.

Locot. Pruncu părăseşte cafeneaua împreună cu aceasta, merg împreună pe strada Arcu şi trec pe strada Banu. In mersul lor se luă la ceartă, aceasta scoate revolverul şi'l ameninţă. Locot. Pruncu, nepăsător, îi răspunde: „Trage!" Aceasta descarcă 3 focuri de revolver în faţa loc. pe care'l răneşte, descarcă şi asupra sa un foc de revolver, dar fără efect. Locotenentul Pruncu, rănit e transportat la spitalul Sf. Spiridon Arma ucigătoare n'a fost găsită.

D. locot. Al. Pruncu, după o şedere în spital, aproape o lună, în ziua de 12 Noembrie a eşit din spital şi clinica a 2-a chirurgicală, cu adresa No. 113 de la 15 Noembrie 1907, afirmă că n'a rămas cu nici o infirmitate. Aceste fiind faptele, susţinem că acuzata Seiva Bernovanu, zisă şi Lotti Rubinştein, a voit să omoare pe locot. Pruncu.

Voinţa de a omorî rezultă din întrebuinţarea revolverului Buldog, armă eminamente ucigătoare, descărcarea acestui revolver în faţă ceea ce a produs o plagă penetrantă, care a străbătut fosele nasale şi osul maxilar drept, a fracturat apofisa orbitară internă, oprindu-se proectila în fosa temporală, sub muşchiul temporal şi de unde s'a extras un glonte calibru 9 m. m. de revolver.

Că dacă n'a murit locot. Pruncu, aceasta se datoreşte unor împrejurări streine de voinţa acuzatei.

Premeditarea în săvîrşirea crimei rezultă din faptul că acuzata, încă din ziua de 9 Octombrie 1907, şi-a cumpărat revolverul cu care în ziua de 13 Octombrie 1907 a tras asupra locot. Pruncu, că în ziua crimei l'a urmărit la cafeneua Traian, cu inzistenţă l'a scos din cafenea, l'a hotărît să meargă cu dînsa pe strada Arcu şi Banu, unde între orele 5—6 p. m., a tras asupra lui.

Crima aceasta, în împrejurările expuse mai sus, e dovedită din propria mărturisire a acuzatei, din mărturisirea şi depunerile martorilor şi din raportul clinicei medicale. Prin urmare individa Seiva Bernovanu zisă Lotti Rubinştein de 20 ani, este acuzată pentru faptul că în ziua

de 13 Octombrie 1907 avînd luată de mai înainte hotărîrea de a se porni asupra vieţei loc. Pruncu cu voinţa de a'l omorî, a descărcat asupra acestuia 3 focuri de revolver rănindu-l numai, dar nereuşind a'l omorî din împrejurări independente de voinţa sa, crima săvîrşită dar neisbutită prevăzută şi pedepsită de art. 225, 226, 227, 232 comb. cu 38 al. e. p.

După citirea actului de acuzare d. preşedinte C. Grigoriu procede la luarea interogatorului acuzatei.

— Spune d-ta cum ai făptuit:

„Am trăit în concubinaj cu locotenentul Alexandru Pruncu timp de 3 ani şi jumătate, certîndu-ne şi despărţindu-ne în mai multe rânduri, împăcîndu-ne apoi iarăşi. Uneori venea el la mine şi ne împacam, alte ori mă duceam eu la el.

Cea de pe urmă dată ne-am certat Luni seara, cînd a doua zi şi-a luat lucrurile de la mine şi s'a mutat în strada Armeană unde stătusem împreună. Miercuri seara ne-am întâlnit pe strada Lăpuşneanu şi eu l'am rugat să se împace. El mi-a spus că Sâmbătă îmi va da răspunsul. Neavînd răbdare să aştept până Sâmbătă şi ştiind că Joi are un proces în care trebuia să fie aparat de d. avocat D. Longhinescu, m'am dus şi l'am aşteptat acolo până a venit şi cînd din nou l'am rugat să ne împăcăm. El însă mi-a spus să aştept până Sâmbătă, cînd îmi va da răspunsul, dându-mi întâlnire între orele 4—5 în strada de Sus.

Astăzi pe la 5, m'am dus în strada de Sus, m'am preumblat de două ori din dreptul străzei Sf. Theodor până la farmacia Konya, fără să'l întâlnesc. Pe urmă m'am preumblat de doua ori de la farmacia Fabini pînă la farmacia Răteanu şi apoi până la hotel Trajan. Ştiind că e acolo, m'am dus şi am rugat pe un chelner să'l poftească afară. Chelnerul s'a reîntors şi mi-a spus că nu-i acolo.

Ştiind că mă amăgeşte, m'am dus singură în cafenea, unde l'am găsit şi l'am îmbiat să meargă. El îmi respunse: „Haide că ţi'oi arata eu". Am eşit împreună, ne-am coborît pe scările ce dau în strada Academiei şi am mers pe strada Banu. In drumul cît am mers împreună ne-am certat. El m'a ameninţat că mă face bucăţi cu sabia şi m'a înjurat, spunîndu-mi că nu vrea să se mai împace cu mine. La ameninţările lui cu sabia, am spus că am revolver la mine şi am şi scos revolverul. El mi-a spus să trag, şi eu în starea în care mă aflam, nedîndu-mi samă de ceia ce fac, am tras şi'n el şi'n mine. Revolverul era încarcat cu 6 focuri. Nu ştiu cîte am tras în el şi cîte în mine. Atîta ştiu că văzînd sîngele curgîndu-i din obraz, am aruncat revolverul şi a început a se aduna lumea şi venind sergentul a dat alarma.

Revolverul l'am cumpărat Marţi dimineaţă de la Magasinul „Traina" din str. Golia, de unde am cumpărat şi cartuşele, avînd intenţia ca să mă omor pe mine şi chiar am rugat pe d-şoara Caţichi să'mi scrie o scrisoare, pe care o am acasă, şi care voiam s'o primească el, după ce mă voiu împuşca. In urmă însă m'am gîndit: cum să mor eu şi el să trăiască. Mai bine să-l omor şi pe el şi pe mine".

*

D. procuror Hamangiu pune apoi mai multe întrebări:

— Cîţi barbaţi ai avut înainte de a cunoaşte pe d. Pruncu?

— Doui, pentru puţin timp.

— Cîţi ani aveai cînd ai venit în Iaşi?

— 15 ani.

— Ai fost servă la d-na Maximovici şi mai apoi ai fost vîndută de o femee?

— Da.

— Al reclamat la regiment contra d-lui loc. Pruncu şi de ce?

— Am reclamat din cauză că aveam de multe ori scandal cu el.

— D-ta l'ai părăsit vre-odată pe Pruncu?

— Da, l'am părăsit, dar apoi ne-am împacat.

— D. Pruncu, atunci pe strada Banu, a scos sabia?

— Nu, numai a spus că mă taie cu sabia.

— D. Pruncu îţi dădea bani?

— Da, îmi dădea de cheltuială.

— E adevărat că de cînd te-a cunoscut a cheltuit vre-o 6000 lei?

— Nu ştiu. Ştiu însă că cînd l'am cunoscut n'avea nici cu ce să'şi plătească datoriile.

D. procuror Hamangiu ridică apoi un incident, zicînd că s'a vorbit mult despre această crimă pasională, cum a numit'o şi presa şi s'au făcut multe legende în jurul ei. Departe de a fi vorba de pasiune, după cum veţi vedea, s'a făcut un şantaj, care s'a terminat cu o crimă. Şi am observat că s'a pus prea multă grabă în judecarea acestui proces, după cum s'a pus multă grabă în facerea instrucţiei.

Am spus că s'au creat multe legende; aşa s'a spus că locot. Pruncu era un ofiţer rău,— ceia ce voi dovedi în fond că nu e adevărat; apoi s'a spus că acuzata a împsumutat cu bani pe locot. Pruncu, ceea ce iarăşi e o invenţie. Se mai spunea că Pruncu a ar fi scos sabia pe strada Banu, ameninţînd'o,—fapt iarăşi ne adevărat, după cum neadevărate sunt zvonurile ce s'au lansat cum că d. Pruncu ar fi făgăduit să o ia de soţie şi în fine că ea nu e în deplinătatea facultăţilor mintale.

Avem la dosar un act medico-legal care în adevăr conchide la aceasta, dar voiu dovedi că el e făcut în grabă şi e lipsit deci de valoare.

D-sa spune apoi că acuzata trebue supusă la observaţiuni mai complecte, pentru a fi constatată complect. Căci expertiza ce s'a făcut într'o singură zi, într'o singură oră, nu poate fi complectă şi nu poate deci subsista ca un act medico-legal şi cerem deci o nouă expertiză mai îndelungată.

D-sa mai arată apoi că în actul medico-legal d-nii medici nu vorbesc de loc despre simptomele de simulaţie ce pot exista, mai ales cînd e vorba de o crimă aşa de importantă ca acea de astăzi.

Fiindcă nu ştim dacă avem în faţa noastră pe o femee care are deplinătatea facultăţilor mintale, sau nu. şi prin urmare nu e nevoie să ne grăbim.

Cere amînarea în scopul de a se face cercetarea complectă fie în pavilionul de la Văcăreşti a criminalilor nebuni, sau de o nouă comisiune şi avîndu-se în vedere şi lipsa unor martori, de care se simte.

Se dă cuvîntul apărărei.

D. *F. Ciorapciu* zice că nu va uza de legendele de care a vorbit d. procuror, şi că va judeca crima din punctul de vedere al interesului social.

Insistînd asupra actului medico-legal, susţine că e complect, căci dacă observaţia e făcută în 10 minute sau într'o ci nu într'un an sau zece, asta priveşte pe medic, care e competinte.

Combate afirmaţia d-lui procuror cum că acuzata n'a comis faptul din şantaj şi nu din pasiune. Analizează apoi actul medico-legal şi conchide că el e complect.

Susţine că nu aceasta ar fi cauza amînărei, ci poate se zice că s'ar avea în vedere faptul că acuzata ar putea fi achitată şi deci prin amînare ar mai putea sta încă închisă trei luni de zile.

Cere respingerea incidentului d-lui procuror.

Curtea după o deliberare de cîte-va minute, se pronunţă şi admite incidentul ridicat de d. procuror, amînînd procesul pentru viitoarea seziune şi numind o comisiune medicală compusă din d-nii prof. dr. Obreja şi Marinescu, care să cerceteze starea mintală a acuzatei Lottei şi în ceia ce priveşte martorii care au lipsit sunt amendaţi cu 50 lei.

Ultime informaţii

—

Comitetul executiv central al partidului conserzator a hotărît ca, în diferite alegeri parţiale ce urmează a se efectua în cursul lunci Decembrie să se desintereseze de toate spre a-şi concentra toate forţele la colegiul II Deputaţi de Tecuciu, unde va candida d. Delavrancea.

——

Informaţiunea noastră ca d. Take Ionescu va veni la Iaşi în ziua de 15 Decembrie spre a pleda în procesul dintre d. Mavrojeni din Brăila cu Creditul Urban din Iaşi,— şi că, cu acel prilej va asista şi la o întrunire a clubului conservator—a dat loc la varii comentarii.

Atît este adevărat că fruntaşul om politic avea să pledeze în acea zi, într'un proces, că, din cauza proceselor electorale, acel proces cu Creditul nu se va mai putea judeca, din care cauză d. Take Ionescu nu va mai sosi la Iaşi.

——

In afacerea presidentului Ciulei s'a ivit un moment foarte important: Rudele sinucisului Capşa, cari reclamaseră contra presidentului constituindu-se şi parte civilă—au făcut declaraţia înaintea procurorului general că şi-o retrag.

Reclamanţii vor ataca testamentul lui Capşa înaintea tribunalului Botoşani.

Totuşi acţiuneă publică aa continua.

——

Frate şi soră. — Privitor la obligaţiunea fraţilor dea inzestra pe surori, după codul Caragea, înalta Curte de Casaţie s. I, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Dacă atunci cînd fetele vin în concurenţă cu băeţii, ele nu au un drept de moştenire în averea părintească, au dreptul însă a obliga pe băeţi să le înzestreze din avutul părintesc şi deci, au un drept în acea avere.

Prin urmare, cînd fraţii în executarea acestei obligaţiuni ce legea le impune, convin a atribui surorei lor, la împărţeala averei părinteşti, o porţiune în natură din acea avere, participarea ei în acest caz la împărţeală, nu poate fi privită ca contrarie legei, şi nici actul de împărţeală prin care o parte din acea avere este atribuită surorei, ca un act nul şi neexistent. Un asemenea drept al fetei de a lua în natură din avutul părintesc, nu încetează prin simplul fapt al căsătoriei ei şi nici prin faptul unei dote promise şi neachitate, de oarece legea nu impune fraţilor numai obligaţiunea de a căsători pe sora lor, ci şi pe aceia de a o înzestra efectiv din avutul părintesc.

—

Pe lângă vama din localitate funcţionează un birou poştal de expediţie, despre care am mai vorbit, şi care după cum am mai spus lasă mult de dorit.

Personalul acelui birou e absolut insuficient, aşa că cei mai mulţi din comercianţi întîmpină mari dificultăţi, mai ales acum când e o mare aglomeraţie de mărfuri, în vederea serbătorilor.

Cei câţi-va funcţionari ce există sunt supuşi la o muncă excesivă şi peste puterile lor şi atragem atenţiunea celor în drept să ia măsuri pentru a îmbunătăţi această stare de lucruri, ţinând samă că şi funcţionarii sunt în imposibilitate de a putea îndeplini ceia ce li se cei, şi comercianţii sunt în suferinţă prin întîrzierea continuă a primirei şi expedierei mărfurilor.

Ceea ce e de observat e că traficul de mărfuri din Moldova creşte considerabil şi direcţia vămilor trebue să ţină samă să mărească şi numărul personalului pentru a putea corespunde nevoilor comercianţilor.

—

— Consistorul spiritual al Mitropoliei Moldovei va fi convocat înainte de Crăciun, şi se va ocupa cu judecarea a cîtor-va procese clericale.

——

Eri a avut loc în localul şcoalei primare „Vasile Conta", din strada Nicolina, o întrunire de cetăţeni pentru punerea bazei unei cooperative pe acţiuni, în scopul de a înfiinţa o pitărie.

Adunarea a fost prezidată de d. Ciureanu pensionar, asistat de d-nii secretari I. P. Gherasim şi I. D. David.

A luat cuvîntul dl. I. C. Apostol, institutor, care printr'o călduroasă cuvîntare a arătat necesitatea înfiinţărei unei cooperative îndemnînd pe toţi ca să se grupeze într'un singur mănunchiu pentru realizarea acestui scop.

A cuvîntat apoi d. C. Ciureanu întărind cele spuse de d. Apostol şi dorind din suflet început bun acestui curent de redeşteptare a Romînilor în direcţia comerţului şi a industriei.

In urma acestor cuvîntări pline de învăţături şi îndemnări frumoase, s'a hotărît înfiinţarea cooperativei pe acţiuni cu numele de „Nicolina" potrivit cu locul de unde a început a se agita ideea şi unde va funcţiona.

S'a dat apoi cetire statutului, s'a votat integral şi s'a procedat la înscrierea de membri; constituindu-se societatea.

S'a delegat trei membri: Preut Economn D. Borcea şi d-nii Gh. Dima, comerciant, şi I. C. Apostol, institutor, în scopul de a plase restul de acţiuni.

——

Ecouri judiciare. — D. Popovici-Minar, care a ultragiat pe juratul Dimitriu cu prilejul procesului d-nei Maria Vasiliu, a fost supus astă-zi unui interogator de către primul procuror.

— Curtea de apel secţia II-a va suspenda judecarea proceselor în zilele de 18, 19 şi 20 Decembre, cînd vor avea loc alegeri parţiale şi alegerile judeţene în Neamţ, cari vor fi presidate de presidentul şi de mai mulţi consilieri de la secţia II.

— Procesul Purcheria—Cernescu a fost amînat pentru ziua de 19 Ianuarie.

— La sindicatul falimentului s'a făcut astă-zi verificarea tardivă a sumelor pe cari escrocul Leff le datoreşte d-lui G. Kasici şi Băncei agricole.

——

Astăzi d. profesor dr. Cosmovici a ţinut, după rugămintea d-lui I. Petrovici prefesor de psihologie, o lecţiune de phisiologie pentru studenţii de la filosofie.

A doua lecţiune o va ţinea Mercuri la 10 dimineaţa.

—

Cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, la cercul militar, se va face un pom pentru copii fiilor de militari.

Serbarea va avea loc a treia zi de crăciun, cînd se vor distribui micuţilor invitaţi jucăriile ce vor împodebi bradul.

—

Intendenţa casei Sft. Spiridon a început să distribue cu începere de azi lemnele acordate persoanelor care au solicitat acest ajutor epitropiei.

—

Poimîne, Mercuri 12 Decembrie, consiliul permanent de pe lîngă ministerul cultelor va judeca procesul d-lui Gh. Popovici de la şcoala de Belle-Arte, din localitate, acuzat de răsvrătirea elevilor contra profesorilor.

Vor fi ascultaţi ca martori d-nii: Em. Bardasare, directorul şcoalei, Bălăcescu şi dr. St. Possa, profesori.

——

Poliţia din Bucureşti a înaintat zilele trecute poliţei din Ungheni femeea Minea Marciuck zisă Marciucow pentru a fi expulzată în Rusia, de ore-ce fusese găsită vagabondînd în Capitală.

Autorităţile rusesti au refuzat primirea în ţară a numitei, de ore-ce ea o declarat că e supusă austriacă.

Poliţia din Ungheni supunînd'o la o cercetare, ea a declarat că e ruteană şi că e de loc din cotuna Slobozia, comuna Todireni, judeţul Botoşani şi că a făcut declaraţii false poliţiei din Bucureşti, pentru a nu fi trimeasă la părinţi, de unde a dispărut,

——

La spitalul militar de la Frumoasa sunt în prezent internaţi 204 bolnavi de ochi.

Se ştie că această boală bîntue cazărmile cu mai multă furie primăvara şi toamna şi ţiind seamă că acum în plină iarnă se găsesc internaţi în spital un aşa mare număr de soldaţi bolnavi, faptul inspiră serioase îngrijiri.

—

Un representant al marei şi cunoscutei case „Grande Maison de Blanc", care execută cele mai elegante trusouri de lingerie fină pe măsură şi albituri de casă —se află de cîte-va zile în oraşul Iaşi.

Representantul firmei Auguste Vial din Grenoble, are cu el o bogată colecţiune de mostre, şi la cererea ce-i se va presenta pe adresa *monsieur Chapelier, Hotel Trayan*, se va presenta la domiciliul clientului, fie comerciant, fie particular.

Representantul casei va sta vre-o 8 zile în Iaşi.

„Grande Maison de Blanc" are casa ei la Paris, Avenue de l'Opéra 11 şi la Bucureşti, 46 calea Victoriei.

——

——

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, va pleca înainte de sărbătorile Crăciunului să inspecteze trupele din Fălticeni.

——

Ministerul cultelor a pus în vedere revizoratului şcolar, să facă cunoscut institutorilor şi învăţătorilor care s'au înscris la examenul pentru definitivat, ca la concurs să prezinte şi textul de pregătire.

——

D-na Maria Hinna, a primit să continue a fi preşidinta societăţei „Pîinea Saracilor", în urma inzistenţelor depuse lîngă d-sa de mai multe doamne din societatea ieşană.

Impreună cu d-na dr. Riegler, casiera societăţei, d-na Hinna a adresat un călduros apel către societatea ieşană, ca acum în ajunul serbătorilor, să vie în ajutorul mulţimei suferinde şi lipsite de pîinea zilnică.

——

Pe ziua de astăzi s'au constatat în oraş cîte-va cazuri noui de scarlatină.

In viitoarea şedinţă a consiliului de higienă al oraşului, care va avea loc Sâmbătă se vor lua nrgente măsuri pentru combaterea epidemiei.

——

Astă seară Luni 10 Dechemvre Nizza în carnaval, Nunta pe biciclete, Otrăvitoarea roşie şi celelalte scene comice dramatice, feerice şi instructive din noul program al Teatrului Cinematografic Pathé Frères Paris (Teatru Circ Sidoli).

Direcţiunea acestui teatru ne roagă să anunţăm că seriile se schimbă complect la 3 zile şi că o serie odată arătată în oraşul nostru nu mai revine nici-odată, nici un singur sujet macar dintr'un program arătat, nu se mai repetă în programele viitoare.

Representaţiile se succedă regulat în fiecare seară; mâne Marţi 10 Dec. ruleazâ pentru ultima dată actualul program.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Decembre

Motivele ruperei acordului

Bucureşti.—Motivul izbucnirei noei neînţelegeri dintre guvern şi opoziţie a consistat în faptul următor.

In proectul definitiv întocmit, la capitolul comisiunei regionale s'a introdus art. 56, care nu este alt-ceva de cît art. 20 din vechiul proect, şi care nu trebue să mai figureze în lege.

Iată textul acelui articol:

„Vitele învoite pe islazurile comunale, care aparţin ţăranilor învoiţi pe moşie, vor putea păşuna fără altă plată pe mirişte şi porumbişte pînă la facerea arăturilor, afară de partea de mirişte şi de porumbişte rezervate de proprietari pentru vitele sale.

In ori ce caz, ţăranii vor avea dreptul pînă la facerea arăturilor pe miriştea cultivată de ei în dijmă sau în bani, în partea ce revine fie căruia".

Dovada că acest articol nu trebuia să figureze în lege şi a fost introdus prin suprindere, este faptul că acest articol figurează la capitolul privitor la comisiunele regionale şi nu la capitolul islazurilor, cum ar fi fost natural să fie.

Al doilea motiv al ruperei acordului îl constitue art. 20 din proectul definitiv redactat alt-fel de cît cum se convenise cu delegaţii partidului conservator.

Iată acel articol:

„In localităţile unde în raza de 3 km sînt proprietăţi de ale statului (afară de cîmpurile de exerciţii) ale societăţilor de bine facere şi a ori cărei persoane morale, islazurile se vor aşeza de preferinţă pe aceste proprietăţi.

Pe proprietăţile de mai sus nu se va ţinea samă de limita de o optime".

Astfel redactat articolul, constitue o adevărată expropriare pentru persoanele morale şi în special pentru societăţile de asigurare care au moşii.

In fapt, se reintroduce dar expropriarea, în potriva căreia au luptat şi luptă conservatorii. De acea dar înţelegerea nu mai poate exista.

Toate acestea se discută până acum numai în culise, nimic nu a intervenit încă, care să anunţe în mod oficial ruptura.

Un mare împrumut

Bucureşti. — In vederea marilor sume ce le va necesita punerea în aplicare a noilor proecte, guvernul va cere parlamentului autorizarea a contracta un mare împrumut.

Vor necesita cheltueli mari, în special următoarele proecte:

Islazurile comunale pe care le va plăti imediat statul urmând ca apoi să fie acoperit de către comună.

Cassa rurală, unde statul va trebui să verse dela început o anumită sumă de bani; Reorganisarea armatei şi aprovizionarea serviciului intendenţei, care vor necesita peste şase milioane lei.

Reorganizarea serviciului sanitar şi înmulţirea medicilor de plasă şi în fine punerea în aplicare a noei legi a judecătoriilor, care sporeşte numărul judecătorilor.

De la contenciosul administrativ

Bucureşti. — Azi secţia III-a a Curţei de Casaţie judecînd recursul profesorului Stanciu din Calaraşi, a dat cîştig de cauză recurentului, anulând anularea d-lui Spiru C. Haret, şi reîntegrînd pe d. Stanciu în toate drepturile sale.

Aceasta e a 5-a anulare.

Leonida Andrieff grav bolnav

Bucureşti.—Din Berlin vine ştirea că marele scriitor rus Leonida Andrieff, sostt aci pentru a supraveghia repetiţiile la piesa „Viaţa omului", care se va reprezinta pe scena teatrului imperiai de aci, a eăzut grav bolnav.

In faţa caselor lui staţionează un mare număr de persoane, care se interesează de starea bolnavului.

Succesul unui ziarist

Bucureşti.— Se dovedeşte tot mai mult să bulgarul care s'a aruncat înaintea trenului la Vidra, nu este altul de cît Panitza, asasinul lui Sarafoff.

Directorul ziarului „Vecerna Posta" din Sofia, căruia ziarul „Adevăru" i-a comunicat semnalmentele sinucigaşului a respuns că ele corespund în totul semnalmentelor lui Panitza.

D. Tissescu, reporterul „Adevărului", care a avut cel dintăi ingenioasa idee de a presupnne că bulgarul sinucia ar fi Panitza a avut un succes indiscutabil şi recunoscut de toată lumea.

Restabilirea acordului

Bucureşti. — Acordul se va restabili, guvernul cedînd la servitutea miriştelor, iar expropiarea imaşurilor de pe moşiile aşezemintelor publice, fiind prevăzute în textul compromisului.

Duel

Buda-Pesta.—Azi la amiază a avut loc un duel cu sabia între preşedintele consiliului dr. A, Wekerle şi d. Polony.

După două asalturi fără rezultat d. Polony a cerut scuze d-lui Wekerle. Acesta a declarat la rindul său că regretă incidentul. Martorii au declarat duelul terminat.

Se caută

doi elevi la tipografia H. Goldner Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 3
1/4	Un sfert	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu: el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritatiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresei, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2er, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco de Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşură, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie pu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare. 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 314. Mercuri 12 Decembre 1907

Casa Sfîntului Spiridon

(după cum și poi vac)

In sunet de clopote se vestește azi Iașilor că sf. Spiridon își prăznuește hramul său, chemînd pe credincioși la rugă, Și dangătul *reînoitelor* clopote spun celor deprinși în a tălmăci rostul lor, că dacă de astă dată Epitropia *plătește*, apoi lumea suferindă știe că această Epitropie plătește celor oropsiți de soartă din mila celor ce au lasat prisosul averii lor marelui și vechiului așezămînt ospitalicesc, unul din podoabele Iașilor și Moldovei.

Iar în norodul ce să îndeasă la zăbrelele porții de fer, trecătorul vede perîndarea anuală a unei aceleiași lumi nevoiașe, care an de an și-a găsit ogoirea nevoilor ei în dărnicia sfîntului Spiridon, ca unul care a putut strînge de la cei ce au comori de dat celor ce n'au.

Și nu știu cum, dar pare-că averea acumulată și moștenită mă lasă rece, pe cînd nevoia socializată și legată în serii de generații te face să aluneci mai cu grabă la trecutul îndelungat spre prizăritul prezent.

Și după cum poetul zice în frumoasele versuri că

«nu de moarte mă cutremur, ci de veșnicia ei»

așa și în fața năvalnicului norod ce se îndeasă la porțile sf. Spiridon, gîndul nu se cutremură de sărăcia lucie, *ci de statornicirea ei pe pămînt!*

Sărăcia n'o poți scoate din casă, ea se ține de om ca scaiul de cîne, și cap de cîne fie, cere pîne, așa și nevoia stăpînește pe omenire mai dihai de cît voia și bișugul.

Bogăția e un prilej fericit pentru cel ce o are. E fericit cel ce își poate trece rostul vieții în plinul nevoilor sale. Imbuibați unii de bine, își uită de semenul lor și se lasă tîriți în cuprinderea prea marei lor personalități pentru a da loc licărirei în inima și gîndul lor socializării acelor averi spre ușurința noroadelor.

Și cu cît bogatul e un om ridicat prea de curînd din teapa de jos, dus de credința proprii lui ridicări și îmbogățiri, n'are vreme de a gîndi la alt rost al suișului treptelor vieții de cît așa cum el singur l'a suit, pentru a da loc în sufletul seu altui simțimînt de aproapele, de cît egoismului parvenitului. Toți cei ce nu întră în felul de a nu fi a lui, se iau drept *ticăloși mișei*, și în îngustimea minței lor, sufletul le stă închis la binele aproapelui.

Cu totul de altfel stă cu cei chemați a fi în fruntea noroadelor; sorociți a le dirigui; averea pentru ei e adesa un prilej de a socializa binele săvîrșind în juru-le binefacerile milei și ajutorului obștesc. Iar în nestatornicia stărilor vieții publice, văzînd și simțind că nimic nu e mai alunecos și neprielnic vieții de cît tocmai acest suiș, slava momentului nu le întunecă mintea, nu face să-și piardă capul, ci stîmpărați de duhul creștinesc și de învățăturile bisericei, ei au putut vedea în starea de sărăcie a mulțimei nu atîta *ticăloșia* omului, cît permanența *ticăloșiei* în societatea omenească.

Și rostul lor politic fiind verigă a vieții sociale, și-au transformat chemarea lor în mijloc de ușurare a acestor nevoi sociale prin înființarea de așezeminte de binefacere pentru turma cuvîntătoare a lui Dumnezeu.

Din imboldul creștinesc, hultuit pe nestatornicia vieții, cu vîlvă, și domnii și boerii după vremuri ș'au afierosit bunurile lor fie bisericilor, fie așezemintelor de binefacere pentru norod întocmite pe lîngă biserici.

Secolul al XVIII-lea a văzut încolțind la noi acest început de organizare ale așezămintelor ospitalicești care astăzi constitue pentru noi un titlu de glorie, căci nicăiuri ca la noi asistența publică n'a îmbrăcat caracterul gratuit și religios.

Secolul al XVIII-lea a pus începutul multor lucruri bune la noi în țară. In acest secol se pun baze mai bune sistemului impositelor; în acest secol se îndrumează cultura publică prin școli superioare; în acest secol se organizează justiția prin juriști aleși, în acest secol se deschid cele dintîiu spitale obștești și viața orășenească începe a sbura tot în acest secul.

Tot în secolul al XVIII-lea și casa sfîntului Spiridon a început viața sa.

După cum la o apă mare, cînd te duci spre izvoarele ei nu vezi de cît o mică apușoară, care crește, crește cu adăugirea altor izvoare și formează colosul de apă de la vărsătura ei, asemenea și în colosul caritații creștinești strînsă în jurul ospitalicescului așezămînt al sfîntului Spiridon, cu cît ne suim mai sus în spre începuturile sale și-i cetim toate confluențele apușoarelor mici, cu atît vedem că în sutele de rîușoare de danii și iar danii, s'au contopit în masa cea mare a bunurilor hărăzite casei atîtea nume de stări deosebite, că lung e pomelnicul lor, iar drumul spre izvor greoiu și ademenitor.

Din tărîmul plin de izvoare al caritații și binelui aproapelui, izvorul cel mai puternic fost-a cel ce a țîșnit din inima bătrînului Voevod *Costantin Mihai Cehan Racoviță Voevod.*

Sorocit de soartă a domni în repetate rînduri în îmbele țări surori, ca și părintele său, acest Voevod și-a legat numele de 3 frumoase așezeminte, care ca și 3 apușoare mici, le-a contopit în unul mare: *Spitalul sf. Spiridon.*

Zice cronicarul Enaki Cogălniceanu vorbind de C. M. Cehan Racoviță Vodă:

„Acest domn era om întreg la minte și învățat, și blînd și nemăreț; iubitor de bani nu era; pe oameni îi iubia și doria să-i vază chivernisiți, la care pe toți i-a chivernisit, care nu cred că ar fi mai fost al domn să-și chivernisească oamenii așa bine".

Iar I. Canta scrie de el: „Copii nu i-au ramas; pe Doamna a îngropat'o la Golia; Era o biserică de piatră la Popăuți făcută de Ștefan cel Mare, i-au dat toate moșiile tătăne-său lui Mihai Vodă. Au dat ajutor și la mănăstirea Precista din Roman. Făcut-au și o biserică de lemn în Focșani a proorocului Samoil. *In zilele acestui domn au început a zidi mănăstirea sfîntului Spiridon în orașul Iașilor*".

Toate izvorașele mici de danii și dăruiri se contopiră în izvorul cel mare al actului Voevodului Racoviță.

Cei dintăi izvoditori ai averilor sf. Spiridon și filialelor lui au fost: Ștefan Bosie jitnicerul (1743), Anastasie Lipscanul (1744), Ioniță Zugravul (1744), Neagu al Vladei Marineasa (1744), N. Cogălniceanu fost mare vatav de păhărnicei (1750), Vasile Rout hatman (1755). Toma și Safta; Ianachi și Ion Tuduraș (1759), cari au dat unii din ei dugheni, case, locuri de case, vii, moșii, odoare și veșminte, cărți, boi, vaci, oi, stupi, cărți de biserică, etc; toate aceste mici dar însemnate daruri, cari au pus urzitura celor trei obiserici: Sfîntul Spiridon din Iași, Prorocul Samoil din Focșani și Precista din Roman, au găsit desevîrșita lor închegare în marea dărnicie a Voevodului Racoviță, care încă din 1752, apoi în 1754, și în mod covîrșitor în 1756, 1757 Februarie; în a doua domnie întregește opera începută în întâia sa domnie, avînd sprijinul marelui Episcop de Roman Inochentie și a sfetnicilor săi boeri ca acel Vasile Rout hatman, unul din cei mai mari filantropi ai secolului al XVIII, cît privește Iașii.

Urzitor a 3 biserici în 3 orașe, pe care le înzestrează cu averi colosale, C. Racoviță Vodă le unește apoi, ca și mai pe urmă fratele său Ștefan Vodă Racoviță în o singură administrație acea a sf. Spiridon din capitala Iașilor.

Dăruirile lui Racoviță Vodă sunt de moșii și venituri domnești:

Ca *moșii* a dat: Tîrgul Ocnei, Badalanul de la Galați, Luțca, Cordunul, Frățeștii, Bodeștii, Lăslăoanii, Ungheni, Bărlești, Corni, Strîmba, Hîrtop, Verșești, Popești, Galbeni, Buciumi, Sîrbi, Murgăcești, locul gospod de la Tecuci.

Ca *venituri* a dat: cîntarul din Tîrgul Făinei (Iași) cîte un ban de fie care sac de 50 ocă; venitul Tîrgului Hărlău și Vaslui schimbat apoi cu al Sorocei, 4720 lei bani venit pe fie care an; mortasipia vitelor și anume: cîte 40 bani de calul ce se vinde, 10 bani de mascur, 4 bani de oae, 2 bani de miel, 20 bani de carul cu peș e, 4 bani de carul cu perje, 10 bani de carul cu brînză, 20 bani de carul cu ceapă, 4 bani de părechea de roate, 1 ocă de carne pe săptămînă de trunchiu, 180 bani bezmănul pe 3 luni de fiecare pivniță mare, 90 bani de pivniță mică, 24 bani de vită mare, 20 bani de vită mică, etc.

Asemenea a mai scutit: 700 stupi de desetină, 1100 oi de gorștină, 500 mascuri de desetină, 700 vedre vin de vădrărit, 110 cai de cuniță, 35 posluşnici, 2 crîșme, 80 drobi de carvasară, 42 țigani robi.

Astfel a organizat mila sa acest darnic voevod, și astfel a început a funcționa acest mare așezămînt ospitalicesc, care a fost apoi mărit cu apele altor danii și dăruiri, care au făcut ca astăzi valoarea bunurilor sale să întreacă suma de una sută milioane lei.

Astăzi cînd pomenim faptele cu 151 ani în urmă, și mai adîncite încă cu cel puțin 13 ani—cătră 1743—sau chiar cu 52 ani—cătră 1704, data zidirei bisericei de lemn a sf. Spiridon din Iași—gîndul ni se duce cătră începătorii acestui mare așezămînt, care croit modest la urzitura lui, a ajuns azi să fie un demn de pildă pentru alții prin bogăția sa materială și binefacerile sale morale.

Și în fața caritații socializate, gîndul să ni se ducă la toți acei donatori cari duși de evlavia creștină și de binele aproapelui și-au unit prisosul bunurilor lor într'un creștinesc și obștesc sfîrșit pentru a sluji celor suferinzi prilej de rugă cătră cer, și adîncă mulțumită pentru cei ce au bine meritat de la Domnul.

Gh. Ghibănescu.

HARET INTIM

Un confrate din București descrie felul vieței pe care-o duce ministrul Haret.

Capitol foarte interesant: d. Haret nu vine niciodată la minister. Toate infamiile, mari, mici și mărunte le întocmește acasă la d-sa, le pune într'un ghiozdan și le trimite în strada Diaconeselor cu un curier, pe care-l păzește un cîine dresat și credincios, care a custat peste 2000 lei. D. Haret din principiu, nu merge la teatru—așa zice biograful d-sale, dar reglează de-acasă intrigele de la teatrul național.

D. Haret se scoală: vara la orele 5, iarna la orele 6; 10 zile d'a rîndul bea numai ceai și 10 numai cafea cu lapte. Dimineața citește gazete franțuzești și seara numai romînești și anume numai articolele însemnate cu verde—culoarea veninului—de șeful d-sale de cabinet.

Acestea sunt momentele cele mai importante din viața de toate zilele ale bărbatului superior, care se numește Spiru Haret.

Lumea, care urmărește cu pasiune pe ilustrul anulator, va citi tot cu pasiune aceste mari și mici detalii ale vieței sale.

Un bărbat, care se scoală așa de dimineață; care are, pe lîngă foarte mulți cîini și unul care prețuluiește peste 2000 lei; care nu se duce la minister, dă și ie ministru; care nu se duce la teatru; care, la anumite zile nu bea de cît ceai și la anumite numai cafea—este, o recunoaștem, un bărbat superior.

Era mare nevoie ca să se cunoască, mai ales în interesul viitorimei, toate aceste mari nimicuri—și suntem fericiți că le cunoaștem—în fine!

Omul-Circulară, omul-anulare, omul-suprimare—devenise prea interesant prin toate infamiile sale și tot ce-l privește: cîinele lui în valoare de 2000 lei; paharul de maderă pe care-l ia regulat la orele 5; la cîte se culcă și la cîte se scoală — toate interesau.

Le cunoaștem și zicem mersi interesantului biograf al d-lui Spiru Haret.

Rolul neutrilor

Sînt împrejurări, care te fac să te oprești asupra rolului ce sînt chemați a juca așa zișii neutri în viața publică.

Iată un ministru—ca cel de Instrucție—care crede că face o lovitură de maestru, sorocind ca controlul mersului învățămîntului ca și al corpului didactic să-l încredințeze unor profesori, cari ori nu fac caz de credințele lor politice, *pe cari nu le au*, ori chiar dacă au o situație politică în partidul lor, și chiar dacă au avut cîndva ceva eșiri inopinate contra unora și altora din însuși partidul lor, se lasă a fi unelte maleabile în mîna acelora ce știu să-i utilizeze.

Dl. Haret e un bun regizor, și are marele merit de a ști struni după cîntecul său răgușit de sirenă pe vre-o cîțiva profesori, cari joacă rolul celor 2 luntri din vorba romînului.

Un năstrușnic măsurător de linii și socotitor de cifre, e marele Pangrate, care servește cauza haretistă în o măsură că a scandalizat pe toți doritorii de bine.

In o revistă generală a învățămîntului, dl. Haret, după ce a ponegrit în o largă măsură acțiunea partidului conservator în mersul școalei publice romînești, a lăsat direcțiunea acelei reviste... cui! aceluia care fiind un fruntaș membru al partidului conservator, a bine voit a aproba acțiunea contra partidului său.

In ce scop?... Dl. Pangrati nu și-a lămurit situația și corpul didactic așteaptă. D-sa nu simte situația gingașă în care s'a pus și continuă de a dăinui.

Un alt profesor—tot universitar—director de revistă, impetuos discurent și tare pe sine, cu situație clară în partidul său, membru în comitetul executiv al partidului conservator, bine voește a secunda pe dl. Haret ca membru în consiliul permanent, în scopul de a dirigui învățămîntul public pe căi bune și sănătoase... haretiste.

Ei bine. Inaintea consiliului permanent se traduc de autoritățile școlare tot ce a fost în serviciul școalei supt partidul conservator.

In ce scop se face această defilare? In ce scop ministrul actual al școalelor urmărește pe foștii reprezentanți oficiali ai școalei și ai ministrului conservator?

Prin gîndirea pură și curată a d-nului Mehedinți trecut'a vre-o dată această chestie! Pusu-și-a d-sa vre-o dată această întrebare? Iată un inspector general școlar, care cere dela ministru dreptul său egal cu acel acordat colegului său liberal. Dl. Haret plătise pe Bucur Spirescu cu 10 lei ziua, iar pe Gh. Adamescu cu 20 lei ziua tot pentru același serviciu. Consiliul permanent îl cenzurează cu leafa pe 15 zile. Zis'a însă ceva în rezoluție pentru pasul nedrept al ministrului însuși?

E ceva ne mai pomenit lucru, și bunul simț repugnă ca tu membru al partidului conservator să iai parte la judecarea și condemnarea a tuturor celor ce au lucrat în numele și prin delegația partidului tău, ca mîine să-i întîlnești iarăși în aceleași situațiuni și să nu vezi că e la mijloc o simplă răsbunare politică în tot acest drum, în care sînt tăriți de ura pătimașă a d-lui Spiru Haret și acoliților săi.

In fine mai pre sus de toți e dl. Țiteica, care a lucrat și supt conservatori și supt liberali și deci mai în măsură de a vedea gradul urei și a patimilor politice.

Este însă d-sa un Hajdeu? Are temperamentul și greutatea în învățămînt ce o avea ilustrul savant?

In orice caz nedumerirea ne cuprinde și lumea profesorală se întreabă de rolul ce joacă în școală asemenea membri marcanți ai partidului conservator puși în serviciul d-lui Haret.

OAMENI ȘI LUCRURI

LA JURAȚI

Ni se făgăduise eri o zi mare, o priveliște rară, un proces senzațional — la jurați; o mică afacere celebră; o cauză emoționantă și cu deosebire o eroină adevărată, în sfîrșit una din acele rare și romantice întîmplări vrednice de urmărit și de comentat.

...Cum se poate desfășura un proces mare într'o astfeliu de sală? Mi se părea că fatalmente totul se reduce la parodie într'o încăpere mică neînsemnată, cu o atmosferă înnăbușitoare. In afară de cele două tribune roșii ale magistraților, lipsește totul: și spațiul și decorul; iar eroii însuși ai cauzelor judecate se micșorează par'că în lipsă de aer, în lipsă de mediu. Jurații dispar în niște jîlțuri mici, înnăbușiți de asistență. Caut cu privirea pe eroina procesului—e un proces cu o eroină, dar fără un erou—și de abia o descopăr mulțumită soldatului pe care-l mai înalță baioneta armei. Ea dispare îndărătul celor două simpatice doamne, singurele care au găsit un colț de odihnă, ba s'ar părea că „criminala" stă alăturea de ele, sub ocrotirea lor. Sunt soțiile a doi înalți magistrați, judecători în proces... Această mică sală face minuni în feliul ei și paradoxe judiciare care au farmecul lor.

...Dar iat-o, înaintează, vine în fața juraților să-și facă depunerea. Acum o avem noi alăturea și o privim cu mirare. Femee mică, neînsemnată, absolut simpatică, putea să fi fost frumoasă chiar, în momentul cînd a pus mîna pe armă. E așa de aproape de *el* încît îl atinge uneori cu mîneca stîngă a jachetei lungi, portocalii. De-asupra guleraşului de blană imitată și sub o mică pălărioară brună, răsare capul nemișcat, fără vioiciune. O figură corectă, o înfățișare blîndă, ochi căprii cu o ușoară expresie duioasă, — iată silueta eroinei pe care îmbrăcămintea aproape barocă nu isbutește s'o facă urîtă, pe care importanța momentului și primejdia situației nu par a o turbura. Depune, povestește cu o simplicitate neprefăcută, fără nici o sforțare de a ascunde, fără a căuta să-și ușureze poziția, ba uneori părînd *a nu voi* să și-o ușureze. Evident, nu e ca toate femeile această ucigașă de două zeci de ani, venită la 15 ani din Rădăuți, vîndută în copilărie de o femee, în sfîrșit foastă amantă a unui ofițer pe care nu-l înțelegea: „cum să trăiască și să mor eu..."

Un singur moment de șovăială, o singură încercare de a *nu* mărturisi adevărul, în tot timpul unei depuneri curente, liniștite și neprefăcute: cînd fu să răspundă la întrebarea procurorului dac'a fost servitoare. Aci sufletul ei de femee și de eroină pare a fi slăbit, aci era o clipă de ușoară revoltă. Ca și cum a fi servit cu munca și nu cu simțurile era cea mai mare rușine; ca și cum n'ar fi o simplă întîmplare la mijloc și toată lumea din jurul ei, văzînd-o, n'ar fi înțeles că firea ei de femee tînără, drăguță putea s'o destineze și pe ea ca și pe alte femei la o viață omenească, la iubire. Și ce iubire a trăit! O adevărată iubire modernă cu necontenite certe, cu nevoi, cu lupte, cu suferințe, cu violențe, cu aventuri, cu bătăi și sfîrșind cu un gest eroic: un glonte!

Ce păcat că procurorul a obținut amînarea. La urma urmei, cu toată micimea sălii am fi avut poate o zi mare, o cauză celebră. Vom avea-o peste trei luni, afară dacă medicii și psihiatrii n'o vor micșura cu cărțile lor, cu teoriile lor!....

Rodion

Asupra educației fisice

Pentru ca să fie corpul omului totdeauna gata a-i îndeplini voința, se cere să fie forte, vînjos. Căci după cum spune Rousseau, cu cît corpul e mai slab cu atît poruncește mai mult și cu cât este mai tare, cu atât se supune mai mult.

De aice trebuința de a forma pe om și fisicește, nu numai intelectualicește și meralicește. De aice axioma lui Spencer: Prima condiție de succes în viață este de a fi un bun animal; prima condiție de progres național este de a fi o rație de bune animale. Și Charles Kingsley, romancier englez, care a propagat prin scrierile sale exercițiile fisice, adaogă: Educația fisică este adevărata bază a educației morale și tot ceea ce întărește trupul, întărește în acelaș timp și spiritul. Această maximă a fost confirmată de toți higieniștii și pedagogii.

In vechime Grecii și Romanii puneau mult temei pe educația fisică. Cei din evul mediu sub influența ideilor călugărești, dădeau prea multă atenție educației intelectuale și lăsau cu totul în părăsire îngrijirile corpului. Din această pricină, nici în educația intelectuală nu prea isbuteau, după cum ar fi fost în drept ca să s'aștepte. Ei uitase vechia maximă: O minte sănătoasă se găsește numai într'un corp sănătos. Ceea ce dovedește cît de adevărate sunt susținerile lui Spencer, ale lui Kingsley și ale altora.

Pedagogia modernă stabilește principiul că ocupațiunile intelectuale îndelungate obosesc creerul za orice muncă, că este nevoe de exerciții fisice pentru a reda copilului toată vigoarea trupească și sufletească de care este capabil, că pentru a căpăta un *om complet* trebue să desvoltăm în mod armonic în copil toate puterile lui: fisice, intelectuale și morale.

Cu începutul secolului XIX națiunile cele mai înaintate în cultură au început a-și întocmi sistemul de exerciții fisice și să le introducă în școală alături cu obiectele de studii, pentru desvoltarea corpului. Celelalte națiuni le-au urmat sau le-au imitat.

In Germania predomină *gimnastica militară*. Spiritul, ierarhia și disciplina militară se găsește în toate societățile studențești și nu odată certurile dintre ei se curmă printr'o declarare la duel.

Se fac încercări și la noi de a se introduce exercițiile militare în școalele de

toate gradele cu îndoitul scop: de a desvolta corpul şi de a deprinde pe copii în apărarea patriei. Scopul e într'adevăr prea frumos, dar nu cred că se va ajunge la vr'un rezultat din cauza metodului greşit pe care s'a apucat. Prea multă teorie şi prea puţine exerciţii fisice se fac.

Cu cîţi-va ani înainte, elevii din şcoalele secundare erau adunaţi în sălile de gimnastică, unele prevăzute cu tot felul de aparate şi aice, obosiţi de munca intelectuală şi sub cea mai severă disciplină, aşteptau să le vie rîndul la o figură de forţă la trapez, verigi sau alt aparat. Până să-i vie rîndul elevul îndura colbul, frigul şi plictiseala. Această gimnastică care astă-zi nu se mai practică, n'aducea nici un folos şi tot aşa de puţin folos va aduce şi instrucţia militară, dacă se va urma cu metoda începută.

Instrucţia militară este combătută de higienişti şi de pedagogi pentru rigiditatea disciplinei şi pentru monotonia mişcărilor, după cum dealmintrelea combate toate aseminea exerciţii. Şi aceasta pentru nişte cuvinte foarte serioase. Părţile creerului nostru cari comandă mişcarea braţelor, pot să obosească ca şi cele cari prezidează la vorbire, scriere sau citire... Aceasta este o lege fisiologică de mare însemnătate în educaţia fisică.

După ea, să nu credem că dacă vom pune pe un copil, obosit de o muncă intelectuală, la gimnastică, apoi i-am dat ocasia să se odihnească; din contra, i-am adăogat la oboceală altă oboseală. Pe un asemenea copil trebue să'l trimitem să se joace. Altmintrelea orele de gimnastică vor fi ca toate orele de studiu.

Gimnastica aşa zisă *suedeză* a fost creată la începutul secolului al XIX de către un poet mediocru, Ling, dar a cărui metodă a fost găsită bună de către mulţi medici şi higienişti. In 1813 el înfiinţă la Stockholm Institutul central de gimnastică. Se spune că atunci cînd ceru ajutorul statului pentru aceasta, Ministrul de Instrucţie de pe vremuri, i-ar fi respuns că în ţară sunt destui saltimbaci şi nu mai este nevoe ca să intervie statul pentru a-i înmulţi.

Gimnastica suedeză are adepţi în toate părţile lumei şi mai ales în marile universităţi din Statele-Unite. Ei pretind a atinge desvoltarea corpului omenesc prin simple mişcări ale membrelor şi corpului, executate regulat, în fie care zi după oare cari regule. In teorie acest sistem de exerciţii este inatacabil, dar este monoton şi lipsit de interes, iar de pedagogie este combătut ca lipsit de orice valoare educativă.

Dacă ar fi să alegem între sistemul de gimnastică german şi cel suedez, apoi gimnastica germană care întrebuinţază multe aparate la cari copiii sunt siliţi să facă mişcări de forţă vehemente, ar conveni mai bine băeţilor; iar gimnastica suedeză, care nu întrebuinţază mai nici un aparat, convine mai ales fetelor.

C. V. Buţureanu, Institutor.

Litere-Ştiinţe-Arte

CARMEN SYLVA surprinde încă odată lumea literară cu o mare şi foarte remarcabilă lucrare: primul volum din „Memoriile" Sale, anunţate de mai multă vreme şi din care un capitol a dat în anul trecut mult de vorbit şi de comentat. Volumul se intitulează: „Mein Penatenwinkel" titlu foarte puţin traductibil, titlu alegoric. „Penaţii" Carmen Sylvei sunt figuri alese, istorice, poate întru cîtva idealizate în imaginaţia atît de vie şi de bogată a Augustei scriitoare; sunt, în primul loc, membrii familiei Sale, dintre care părinţii şi fratelei Ei, Otto; apoi—sunt figurile de învăţaţi şi de artişti, acei la a căror luminoasă cugetare s'a adapat viitoarea profundă cugetătoare ajunsă Regină, dar rămasă pururea poeta Carmen Sylva. Rînd pe rînd ne trec pe dinainte: poetul libertăţii, Ernst Arndt, omul de stat Bunsen, juristul profesor Perthes, contele Szapary, medic naturalist şi mai cu seamă filologul Bernays din Bonn, acel care a dat prilej Carmen Sylvei să scrie unul din cele mai strălucite capitole ale acestui volum şi pagini dintre cele mai îndrăzneţe ce s'au scris vreodată în potriva unor prejudecăţi seculare.

Volumul prim a apărut la Frankfurt în editura librăriei Hermann Minden. Sperăm că celelalte nu se vor lasa mult timp aşteptate şi astfeliu istoria literară va fi îmbogăţită de o operă de cea mai înaltă valoare, oglindă fidelă a unei bogate vieţi de Suverană care în acelaşi timp e una din cele mai adînci cugetătoare.

*

Mîne seară are loc în saloanele cercului didactic din strada Lăpuşneanu, şedinţa membrilor societăţei literare Arhiva.

*

D. Aurel N. Ghinea secretarul consiliului judeţean de Vaslui, a dat la lumină o broşură: „Precaritatea şi falimentul comunelor rurale".

*

A apărut No. pe Octombre şi Novembre al „Revistei asociaţiei învăţătorilor şi învăţătoarelor".

*

Direcţiunea generală a teatrului Naţional din Bucureşti avînd în vedere că veniturile acestei instituţiuni a crescut considerabil, a dispus ca lefurile tuturor artiştilor şi funcţionarilor să fie date de sărbători îndoit.

Se vor distribui astfel 17000 lei.

*

In acest an recrutăr le vor începe, ca nici odată, la 15 Decembrie. N'aveţi însă nici-o teamă: ele au loc nu la comisii, ci la teatrul naţional şi de aceia — la beneficiul Pella-Penel—*recruţii* sunt—foarte *veseli*.

*

Faţă cu succesele obţinute de ultimele representaţii ale teatrului nostru d. H. G. Lecca, directorul, a plecat la Bucureşti. Scena ieşană merge foarte bine în lipsa d-sale.

*

STRUNA ZILEI

ZI DE LUPTĂ

Astăzi se judecă la juraţi pentru a doua oară procesul „Strunei" lui Avgar.

Astăzi Lira-mi n'are strune,
Cetitorii să mă scuze....
Vechea zicătoare spune:
„Inter arma silent musae".

Informaţii

Banca agricolă.—Citim în „*Ordinea*":

In unele cercuri liberale s'a întreprins o campanie în regulă contra Băncei Agricole. Sunt unii liberali cari nu pot admite că o instituţiune financiară să prosperere dacă nu poartă marca marelui partid.

Vom arăta în curînd rostul şi scopul acestei campanii.

Din parte-ne regretăm că în numărul nostru de Duminică am lăsat să se strecoare o informaţie rău voitoare la adresa Băncei Agricole.

Această informaţie a fost adusă de un reportër neexperimentat, a cărui bună credinţă a fost surprinsă.

—

Suntem rugaţi a anunţa că representaţia de beneficiu cu piesa „Hoţul" anunţată pentru seara de 11 Decembrie se amînă pentru o altă dată care se va anunţa prin afiş.

—

La 17 Decembre se va ţinea concurs pentru ocuparea postului de copist la secţia I a Curţei de Apel din Iaşi.

—

D. Ştefăniu, copist la ocolul Copou, a fost transferat la secţia II a tribunalului Iaşi.

—

La corporaţiunea croitorilor se zice că s'ar fi constatat oare-cari nereguli.

D. Gh. Dimitriu Păuşeşti, secretar inspector al Camerei de meserii, a întreprins o anchetă.

—

Consiliul general al judeţului Iaşi a înaintat direcţiunei generale a serviciului sanitar, proiectul bugetului jud. Iaşi pe exerciţiul următor, spre a aviza asupra alocaţiunilor fixate pentru serviciul sanitar local.

—

D. doctor N. Cădere a fost numit asistent provizor la laboratorul de Anatomie descriptivă de la facultatea din Iaşi, în locul d-lui dr. I. Tănăsescu, demisionat.

—

Tribunalul şi curtea de Iaşi vor lua vacanţă în seara de 22 a. c. şi până la 2 Ianuarie.

Inalta curte va lua vacanţă la 19 a.c.

—

Invăţătorul din Miroslava a reuşit să infiinţeze un curs de adulţi, la care urmează cea mai mare parte dintre tinerii şi fetele din sat.

—

Serata studenţească ce se va da în saloanele societăţei „Gesang-Verein", din strada Arcu No. 3, va avea loc nu Sîmbătă 15 c.. cum s'a anunţat, ci Vineri 14 Decembrie.

—

Un representant al marei şi cunoscutei case „Grande Maison de Blanc", care execută cele mai elegante trusouri de lingerie fină pe măsură şi albituri de casă —se află de cîte-va zile în oraşul Iaşi.

Representantul firmei Auguste Vial din Grenoble, are cu el o bogată colecţiune de mostre, şi la cererea ce-i se va presenta pe adresa *monsieur Chapelier, Hotel Trayan*, se va presenta la domiciliul clientului, fie comerciant, fie particular.

Representantul casei va sta vre-o 8 zile în Iaşi.

„Grande Maison de Blanc" are casa ei la Paris, Avenue de l'Opéra 11 şi la Bucureşti, 46 calea Victoriei.

——

Au mai cerut înscrierea la doctoratul în drept, următorii d-nii licenţiaţi.

I. G. Solomon avocat, V. Secară avocat, Ioan Ciocan revisor şcolar din Roman, Andrei Brief şeful siguranţei Iaşi, V. Cireş, avocat, Grigore Babencu, Aurel Crudu, Nicolae Titus Istrate, Gheorghe C. Dragnea avocat, Matei Fotino, N. Z. Simionescu, C. Groholschi, Const. Cerchez, N. Dorin, N. Obreja Botoşani, Ciprian Scripcă, Valeriu Dan Bucureşti, Grigore Hohor, şi Petru Zlătescu Bucureşti, Dimitrie Volanschi, Gheorghe V. Mareş, Vasile Apotecher, Nicolae Apotecher, Henri G. Soutzo şi Gheorghe N. Ionescu.

Până 'n prezent s'au înscris 90 de candidaţi la doctorat.

—

Sinuciderea de la gară.—Azi dimineaţă o groaznică sinucidere s'a întâmplat la gară, în împrejurările pe care le descrim mai jos:

Pe la oarele 8 cînd un tren de marfă condus de mecanicul D. Drăgoiu, mergea de la vamă în spre gară, cînd ajunse în apropiere de staţie, individul Gheorghe Cariniuc, fost puşcăriaş, s'a aşezat cu faţa'n sus pe linie şi trenul trecînd peste el, la retezat în două.

Abia după ce trecu trenul, un frânar observă cadavrul mutilat şi despărţit în două al numitului puşcăriaş.

Dîndu-se de ştire comisariatului gărei sosi la faţa locului d. sub-comisar Gh. Alexandrescu care făcu primele cercetări.

Se avisă apoi parchetul şi imediat sosi la faţa locului d. procuror Gh. Scarlet care făcu oare care cercetări, din care reeşea cele arătate mai sus.

Numitul individ, e un vechiu puşcăriaş; aseară el a fost eliberat de la penitenciar şi dus la serviciul de siguranţă, unde se spune că a declarat că astă-zi se va sinucide.

Azi dimineaţă el a fost zărit prin dreptul vămei, umblînd pe linie, iar la orele 8 văzînd că trenul de marfă se pune în mişcare pentru a merge spre staţie, Cariniuc se aşeză pe linie, fară a fi observat de cine-va.

D. procuror Gh. Scarlat a ordonat transportarea cadavrului la morga spitalului Sf. Spiridon, însărcinând pe d. sub-comisar Gh. Alexandrescu cu facerea cercetărilor.

—

Congres muzical. — Am spus eri, că maiştrii de muzică din localitate, s'au întrunit şi au hotărît să ţină un congres, la primavară, în capitală.

In acest scop, ei au trimes următorul apel colegilor lor din întreaga ţară:

Stimate coleg,

„Subsemnaţii maiştri de muzică din Iaşi, simţind nevoia de a se convoca un congres muzical, ne-am întrunit în diferite rînduri şi am căzut de comun acord de a vă aduce şi la cunoştinţa d-vtre punctele mai jos notate, ce urmează a se discuta în congres:

1). Titlul de maistru să fie schimbat în acel de profesor, pentru rîdicarea prestigiului nostru în şcoală.

2). Nota la muzică să aibă aceiaş importanţă ca şi notele celorlalte obiecte şi să fie adunată la media enerală.

3). Modificările programului analitic, precum şi unificarea sistemului de predare.

4). Repertoriul coral.

5). Modificarea concursurilor corale.

6). Sporirea salariilor tuturor maeştrilor la suma de 250 lei lunar.

Vă rugăm să ne răspundeţi în timpul cel mai scurt posibil dacă aderaţi, comunicîndu-ne tot odată în scris şi vederile d-voastre.

Pe baza celor aratate mai sus, vom interveni la onor. Minister al Instrucţiunei printr'un memoriu detailat, cu rugămintea ca să organizeze în primavara viitoare congresul muzical la Bucureşti. Aderările d-voastre veţi bine voi a ni le trimete pe adresa d-lui E. Mezzetti, colegul şi delegatul nostru.

Primiţi vĕ rog, stimate coleg, asigurarea înaltei noastre stime.

——

Prin noul budget al Ministerului de război, cu începere de la 1 Aprilie, la toate regimentele vor fi desfiinţate posturile de sergenţi majori aghiotanţi.

—

D-nii Matei B. Cantacuzino şi Dimitrie Alexandrescu, au fost delegaţi de senatul universitar pentru a face un raport asupra candidaţilor la catedra de drept civil vacantă la facultatea juridică din Bucureşti.

Domnii delegaţi vor înainta rectoratului, raportul lor Sîmbătă 15 Decembrie.

——

La eforia casei sf. Spiridon s'a constatat că exploatarea pădurilor, proprietăţile casei, se face în chip cu totul sălbatec—în dauna casei.

Eforii au însărcinat pe inginerii silvici să supravegheze modul de exploatare. D. efor Pennescu va inspecta curînd toate acele păduri.

——

D. P. Negulescu, profesor la Universitatea din Iaşi, a fost numit membru în comisia de judecată a profesorilor secundari, în locul decedatului C. Leonardescu.

——

Astă noapte a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Toma-Cozma, d-na Profira Th. Codreanu, sora defunctei Catincăi Kogălniceanu, şi cumnata marelui bărbat de stat M. Kogălniceanu.

Defuncta era în etate de 87 ani.

Imormîntarea va avea loc mîine Mercuri 12 Decembrie.

—

Elevii stagiari ai şcoalei de silvicultură din Brăneşti, —isprăvindu-şi lucrările pe teren, urmează a trece examenele în primele zile ale lunei Februarie viitor.

——

Dîrectorii mai multor şcoale primare din localitate, au luat frumoasa iniţiativă de a organiza „pomuri de Crăciun" cu ocazia serbătorilor, la care vor lua parte elevi şi părinţii lor.

——

Stavilirea emigrărilor.—Faţă cu ştirele rele din America unde domneşte o grozavă mizerie în rîndurile populaţiunei muncitoare societatea ICA a întrerupt expediarea grupurilor pentru Canada unde e aceeaşi stare de criză ca şi în Statele Unite.

Pentru a stavili curentul de imigrare comisiunele de control impun fie-cărui imigrant condiţiunea să posedă cel puţin 50 dolari în bani.

—

Procurorul general de Iaşi a fost invitat să se presinte ministrului justiţiei.

D. Leonescu, care se afla în Botoşani, a plecat de acolo la Bucureşti.

—

Consiliul de războiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe înainte de sărbătorile Crăciunului şi anume în zilele de 20 şi 21 Decembrie.

Consiliul va fi prezidat tot de d. colonel Andronic Georgescu.

—

Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Spiridon.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archierul Ghenadie Georgescu, asistat de întregul cler şi acompaniat de corul bisericei.

In vederea hramului, azi la 2 s'a oficiat cu multă pompă „vecernia", iară în astă-seară de la orele 7 pînă la 11 va urma „privigherea" şi cetirea acaftistelor făcătorului de minuni Sf. Spiridon.

——

Pe ziua de astăzi am avut în oraş două sinucideri: una la gară, despre care vorbim în altă parte a ziarului şi alta în strada Bucşinescu, la noua secţie de pompieri, ce s'a înfiinţat de curînd.

Un soldat, anume Vasile Silvestru, s'a sinucis strangulîndu-se.

Din cercetările făcute de către autorităţi, s'au constatat următoarele:

Soldatul Vasile Silvestru, care era unul din cei mai buni soldaţi din acea secţie de pompieri, s'a sculat în zorii zilei şi eşind afară din cazarmă nu s'a mai reîntors.

Intrigaţi de aceasta, cîţiva soldaţi s'au dus şi ei afară ca să-l caute.

Ducîndu-se la grajd, soldaţii au găsit pe Vasile Silvestru strangulat de o grindă.

S'a avizat imediat autorităţile şi sosind la faţa locului d. comisar Ştiubeiu de la comisia IV-a, făcu primele cercetări.

De asemeni s'au avizat şi autorităţile militare, care au deschis o anchetă.

Cauzele care au determinat pe nenorocitul soldat să se sinucidă, nu se cunosc pînă acum, cu atît mai mult cu cît, după cum am spus, Silvestru era un soldat bun şi era foarte bine tratat.

——

DIVERSE

— Prefectura de judeţ va înainta ministerului de interne un tablou cuprinzînd satele din nou înfiinţate pe loturile vîndute locuitorilor, specificînd la fiecare din cîte suflete e compus şi ce denumire au luat.

— D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, va inspecta, în cursul săptămînei viitoare, cursurile de adulţi, înfiinţate prin comunele rurale din judeţul nostru.

— Poimîne, Joui, la orele 10 dim., P. S, S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bisericei Sf. Spiridon, asistat de întregul cler al bisericei, va oficia un parastas penrru pomenirea ctitorilor şi donatorilor cassei Sf. Spiridon.

— In ziua de 29 Decembrie va avea loc la primărie licitaţia pentru aprovizionarea cu peatră pentru pavarea şoselelor.

Garanţia cerută va fi de 2000 lei.

— Astăzi la orele 2 p. a. la cursul d-lui profesor Teohar Antonescu, d. Lupan va expune lucrarea sa despre Stilul în arta dorică.

— D-nul Eremia Radu agent sanitar al cercului Drănceni şi N. Şabe agent sanitar la Podoleni, au fost permutaţi unul în locul celuilalt, după cerere.

— D. Alexandru Barbu a fost numit agent sanitar la Ciorteşti în locul d-lui Sîrghe, demisionat.

Nazarinenii

Fratele său mai mare era de 10 ani în închisoare pentru aceiaşi vină. Intr'o zi mama acestor doi Nazarineni veni la închisoare să vadă pe fiul ei, dar directorul închisorii i-a interzis orî ce intrevedere. Cum sta şi plîngea în ograda puşcăriei, ea văzu la o fereastră pe fiul ei şi îi strigă îndată: Fiul meu iubit, pentru numele lui Dumnezeu, te rog să nu iei puşca în mîni!

In 1895 doi soldaţi dintr'un regiment din Szegedin refuzară a merge în manevre. Ofiţerul Olczvary le spune că manevrele nu sunt război, că nu vor omorî pe nimeni, ei răspunseră:

— Da, dar în manevre suntem învaţaţi să omorîm.

Olczvary le spuse că un Nazarinean pentru aceiaşi faptă a fost condamnat la 17 ani de închisoare, ei i-au răspuns din nou:

— Pe noi poţi să ne şi omori şi tot nu plecăm în manevre.

Un soldat cu numele Novac, prietenul d-lui Skarvan, trebuia să facă armată în Temesvar, dar el se prezentă generalului şi îi spuse, arătîndu-i o Evanghelie, că după ea el nu poate servi, că Hristos îi interzice a omorî.

Generalul ascultă pînă la sfîrşit pe Novac şi apoi îi spuse:

— Dar în cartea dv-tale e scris de asemeni: dai Cezarului, ce este a Cezarului şi lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu!

Novac la început fu încurcat de această observaţie dar de odată se reculese şi luînd arma, hainele milităreşti, ce-i fuseseră aduse, le depuse la picioarele generalului şi îi spuse: Toate acestea aparţin M. S. Impăratului, uite i le dau, îi dau tot ce este a Cezarului!

Ziarul „Budapesti Hirlap" din Septembrie 1897 publică un caz mişcător. „La notarul din Nadkikinda se prezintă un bătrîn. In mîni purta un livret de pensie la care avea dreptul fiind un veteran de la 1848.

— Vă rog, domnule Notar, spuse bătrînul, ca să scriţi că eu renunţ la pensia mea pe care am primit-o până azi.

Notarul mirat îl întreabă:

— Nu cum-va Vaida ai găsit vr-o comoară?

— Intr'adevăr, da; într'adevăr am găsit o comoară, am găsit domnule Notar, pe Dumnezeul meu, care îmi este mai scump de cît ori şi care altă comoară şi căruia nu-i place ca robul lui să se nutrească cu pîinea cîştigată prin puşcă şi sabie.

Şi bătrînul erou al vremurilor glorioase—termină gazeta—nenorocitul moşneag a dat chitanţa lui notariului, aşa cum el a renunţat la glorie şi a aruncat arma, făcîndu-se Nazarinean.

Şi nu sunt cazuri sporadice aceste refuzuri de a face armată. Aşa în 1897 au fost în Ungaria 214 cazuri. In 1900 numărul lor a crescut la 333. Datele relative la această mişcare se pot găsi în revista „Pensée libre" ce apare la Paris.

***

Iată în rezumat religia acestor sectari. E oare o religie aparte? Noi care suntem Creştini îi socotim eretici şi ei cari sunt Nazarineni ne socot pe noi eretici de la adevăratul Creştinizm care e al lor. E curios ca două mii de ani după Hristos, statele creştine să socotească de criminali şi anarhişti pe acei cari nu voesc de cît a pune în practică principiile întemeietoare a statelor creştine.

Avea-va vre-o reuşită această sectă? reprezintă ea într'adevăr un ideal al omenirei? ori e zadarnică şi nebună toată această luptă? Iată cîte întrebări s'ar putea pune! Cu scepticizmul şi superioritatea noastră filozofică, bine înţeles, că îi condamnăm ştiinţa îi taxează de nebuni, biserica de eretici, statul de periculoşi obladuirei sale.

Nişte oameni cari pun sufletul, credinţa, mai presus de pîntece şi cari fac din Calvar, un ideal, din suferinţă o hrană sufletească—cînd menirea noastră e de a trăi fericiţi, a [illegible] n ta a dăinui cît dăinueşte o roză într'o zi de primavară. Şi apoi noi suntem mulţi, noi reprezentăm opinia, noi suntem cei tari, noi avem şi dreptul de partea noastră.

Această filozofie a existat pururea, de aceia Crist a fost răstignit, Giordano Bruno şi Michel Servet au murit pe rug, şi de aceia toţi acei ce vor pune sufletul mai presus de pîntece vor fi o sectă de nebuni.

Şi poate aceşti nebuni au ştiut, trăind, adevărata bucurie a vieţii.

Dr. I. Duscian

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman

&

Dr. M. Pekelman

Strada Alexandri 3

(Casele Hălăceanu)

Ultime informaţii

Cînd acum cîtva timp, în lipsa directorului nostru, curtea cu juraţi, îndepărtînd chestia ori cărei răspunderi penale în cauză, a hotărît totuşi că dl. Abgar Buicliu are dreptul la despăgubiri civile în sumă de 1 leu, — am avut răbdarea de a aştepta ca afacerea să-şi ia cursul normal şi ca apararea, spunîndu-şi cuvîntul, curtea să se poată pronunţa în deplină cunoştinţă a lucrurilor.

Acum lucrul acesta s'a întîmplat, In faţa apărărei, dl. Buicliu a bătut în retragere, abandonînd succesul uşor din rîndul trecut, pe care d-sa îl afişase cu atîta sgomot.

Astfel ceea ce proclamă netemeinicia plîngerei d-lui Buicliu nu e numai hotărîrea luminată a juriului pe care publicul a primit-o cu o călduroasă manifestaţie de mulţumire, dar însăşi atitudinea caracteristică a violentului acuzator, care şi de data aceasta, ca şi în tot deauna, s'a declarat tare numai atunci cînd acei pe care-i atacă nu sunt faţă.

Ministerul cultelor a aprobat şi a autorizat parochiile bisericei Sf. Neculai (Ciurchi), Sf. Vasile, Sf. Ioan gură de aur, Sf-ţii Voevozi şi Bărboiu, să primească legatele de cîte 100 lei, lasate acestor biserici de defuncta Maria Ioan, din strada Nicoriţă.

D. Haliţa va inspecta în tot timpul pînă la Crăciun şcoalele rurale din judeţele din Moldova, în vederea examenului de înaintare pe loc al învăţătorilor. care se va începe la 1 Februarie.

Membrii consiliului de higienă al judeţului au fost convocaţi pentru Sămbătă 15 Decembrie, după amiazi în şedinţă ordinară.

Va prezida d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului.

D. dr. Tudor medicul primar al judeţului nostru a plecat astă dimineaţă să inspecteze circumscripţia Braniştea.

„Leagănul sfînta Maria", noua societate de bine facere pentru creşterea şi îngrijirea copiilor mici ai muncitorilor săraci, fondată după iniţiativa d-lui dr. G. Bogdan, 'şi va serba în curînd inaugurarea localului său.

Se ştie că Preşedintă de onoare a acestei societăţi este A. S. R. Principesa Maria care a dăruit 2.000 lei. De asemenea M. S. Regele a subscris 1.000 lei.

Printre subscriitori mai putem cita pe d-nele: Maria Cantacuzino-Paşcanu 200 lei, Luca 100 lei, Meleghi 100 lei, Maria G. Irimescu 100 lei, Saryani 100 lei. De asemenea s'au strîns prin liste de subscrieri: lista d-nei Maria V. Iamandi 500 lei, lista d-nei Maria Uhryrovski 600 lei, lista d-nei Eliza Văleanu 500 lei, lista d-lui C. Hamangiu 416 lei, lista d-relor Florica şi Geta Dimitriu 200 lei, lista d-nei Ivanciu din Bârlad 114 lei; lista d-nei Răşcanu 100 lei, lista d-nei Vârgolici 90 lei; lista d-nei Elena N. Nsculai de 50 lei, d-na Caterina C. Leonardescu 20 lei d-na Eugenia Herovanu 20 lei, d-na Eliza N. Niculescu 14 lei, d-na Scarlet 10 lei.

Numele celorlalţi subscriitori sau liste de subscrieri, se vor publica în mod succesiv.

Pentru mărirea fondului „Leagănului Sf-ta Maria" se vor ţine o serie de conferinţe publice de d-nii dr. G. Bogdan, Petre Negulescu profesor universitar şi C. Hamangiu.

Data ţinerei acestor conferinţe se va anunţa la timp.

DIN HUŞI.—La alegerea făcută în clubul intim s'a respins cererea de membri în persoana d-lor Hobincu şi Lapteş doctori, Constantinescu şi Manea. Cum statutele clubului prevăd că o cerere se consideră ca respinsă cînd sînt numai 5 voturi contra, putînd fi pentru totalitatea celorlalţi membri prezenţi.

Departe de a se înţălege scopulşi chemarea unui asemenea club intim, unde politica e respinsă, şi unde tot ce e mai de seamă în societatea huşană îşi dau întâlnire, o samă de membri în frunte cu d-l Gr. Vericeanu au crezut că e bine a uza de acel articul din statut şi au votat *contra*.

Imediat ce s'a aflat rezultatul votului marea majoritate a clubului a început a vocifera şi a cerut să se desfiinţeze clubul şi fondul strîns să se împartă la orfanii comunei.

Judiciare. — Cercetarea apelurilor electorale, la ambele secţiuni ale Curţei, va începe mîine.

— La juraţi se judecă astă-zi procesul individului Zamfir Rădoi, acuzat de dare de foc.

„OPINIA" la juraţi

— Procesul epigramei —

Constituirea. -Incidentul de inadmisibilitate.—Susţinerea.—Respingerea incidentului. Cercetarea fondului.—Pleduaria d-lui Badareu.—Dezbaterile.

Astă-zi a venit înaintea Curţei cu juri cercetarea opoziţiei directorului ziarului nostru, d. Lascar Antoniu, contra sentinţei dată la 1 Decembre.

Curtea a fost prezidată de d. C. Grigoriu, membru al curţei de apel, azistat de d-nii: D. Ciohodaru, membru de şedinţă şi G. Demetrescu, supleent la tribunal.

La deschiderea şedinţei, d. Abgar Buicliu ridică un incident şi susţine că opoziţia e inadmisibilă, căci zice d-sa, d. Lascar Antoniu a fost achitat de Curte, care l'a găsit că nu e culpabil; e vorba poate de verdictul juraţilor? Dar, spune d. Buicliu contra verdictului juraţilor nu există opoziţie şi verdictul nu se poate sfărăma de cît de curtea de casaţie şi conchide că nu poate fi admisibilă opoziţia.

Se dă cuvîntul d-lui prim procuror Ghinea Ionescu care zice că nu poate fi admisibilă opoziţia şi se asociază la susţinerea d-lui Buicliu.

D. *Al. Bădărău* luînd cuvîntul arată că hotărîrea a fost dată în contumare fără ca inculpatul să fie ascultat şi nu se poate condamna definitiv pe cineva când n'a fost ascultat asupra fondului, lipsindu-l de dreptul de opoziţie.

D. Buicliu întrerupe şi roagă pe preşedinte să-i dea drumul să se retragă, căci are un proces la tribunal!

Continuînd d. Bădărău demonstrează că opoziţia e admisibilă, căci ea e făcută contra hotărîrei dată şi hotărîrea e făcută de curte şi ea zice cu drept de opoziţie şi apel cu toate că ea cuprinde şi verdictul juraţilor.

D-sa cere curţei să găsească că opoziţia e admisibilă.

Curtea trece în Camera de deliberare şi după o deliberare de cîte-va minute reîntorcîndu-se, d. preşedinte anunţă că curtea în majoritate a găsit că d. Lascar Antoniu are drept de opoziţie.

Se procede apoi la formarea comisiunei juraţilor, pentru judecarea din nou a procesului şi cad la sorţ următorii d-ni juraţi.

Cârjă N., Nica Gh., Săvescn Gh., Ghibănescu Gh., Gheorghiu N., Pavlov Gh., Severin C., Simionescu Al., Andrieseu C., Coroi V., Holban Virgil şi Scorpan Gheorghe.

După constituirea somisiunei juraţilor, d. C. Grigoriu, preşed. Curţei, dă citire reclamaţiei d-lui Buicliu

E ascultat apoi ca martor d. avocat Al. Teodoreanu, care spune că se afla de faţă într'o zi la barou cînd d. Buicliu se plîngea d-lui Lascar Antoniu că e atacat în ziar şi acesta din urmă i-a spus: „am luat măsuri" însă d. Buicliu şi-a luat un avînt şi-a spus că nu e mulţumit cu aceasta şi că el va lua alte măsuri.

D-sa declară apoi că adevărul e că d. Buicliu era suspendat.

Se dă apoi cuvîntul d-lui prim-procuror Ghinea Ionescu care zice că în ceeace priveşte despăgubirile civile, d-sa lasă aceasta la aprecierea juraţilor.

D. Al. Bădăreu luînd cuvîntul arată că d. Abgar Buicliu a fost suspendat potrivit dispoziţiilor legei,—lege pe care d. Buicliu o găseşte că e rea şi citeşte hotărîrea consiliului de disciplină prin care se interzice d-lui Buicliu dreptul de a mai pledă pînă ce nu va plăti cotizaţiile. A făcut apel apoi la Curtea de Apel, care i-a fost respins. Ziarul »Opinia" ce a făcut? A anunţat toate aaestea. D. Buicliu însă zice că e sfruntat neadevăr, pentru-că d-sa n'a vrut să se supue decisiunei!

După acestea se publică şi o epigramă, prin care se spune că Buicliu n'ar avea nas la tribunal. Se presupunem că epigramistul a exagerat.

Ce respundere are d Lascar Antoniu d-sa e director politic şi nu e cel obligat să stea toată ziua la ziar să cintărească orice cuvînt şi ori ce frază.

Cînd d. Buicliu s'a plîns d-lui Lascar Antoniu, a zis despre epigramă că-i pare rău.

D. Buicliu însă a încercat să facă ameninţări, presiuni, trimiţînd pe d. Lascar Antoniu înaintea consiliului de disciplină, care însă şi-a declinat competinţa, iar apoi l'a adus la juraţi.

După d. Buicliu meseria cea mai grea ar fi aceia de director politic al unui ziar. D. Lascar Antoniu n'are nici o vină de cît aceia că e membru al consiliului de disciplină, căci legea spune că în delict de presă e adus în judecată autorul, dacă e cunoscut, s'au girantul, s'au în fine editorul. D. Lascar Antoniu nu e nici unul din aceştia.

Dar, d. Buicliu s'a năpustit cu furii nu numai asupra d-lui Lascar Antoniu, ci asupra ziarului „Opinia". Ei bine d-lor vina e că această gazetă a ştiut în scurt timp să cucerească simpatia tuturora, şi mai ales în Moldova şi cred că şi d-tră care a-ţi văzut multe gazete veţi conveni că „Opinia" este una din gazetele cele mai bune, care face cinste laşului. De ce ea să fie nedreptăţită ou un proces cu o reclamaţie care cuprinde lucruri aşa de urîte.

D-sa demonstrează apoi că gazota a făcut un bine cînd a publicat decisia consiliului baroului, căci prin aceasta a arătat sancţiunea legei şi pe viitor alţi avocaţi văzînd cele păţite de d. Buicliu, nu vor face ca d-sa.

D. Bădărău dovedeşte apoi că d. Buicliu e cel calomniator, căci prin petiţia sa calomniază „Opinia" spunînd că acest ziar a spus că magistraţii părtinesc pe unii avocaţi, iar pe alţii nu!

D-sa mai e calomniator cînd spune că prin cele publicate în „Opinia" s'a făcut ca să i se ia clientela pentru a o atrage la cei din jurul „Opiniei". O calomnie mai mult.

In chestia epigramei d. Bădăreu zice că şi în şcoală se laudă foarte mult acest gen clasic, că elevii sunt puşi să încerce acest gen literar—şi probabil ceea ce se face astă-zi se făcea şl cînd d. Buicliu era licean, nu barbat politic. Şi dacă aceste lucruri nu le ştie din şcoală, le putea afla foarte bine de la prietenul d-sale în naţionalism d. A. C. Cuza. Căci înainte de a fi cunoscut, prea cunoscut profesor universitar, d. Cuza îşi afirmase personalitatea pe baza succeselor în acest minunat gen literar. De ce d. Buicliu ar fi astă-zi contra unui gen literar pe care îl admiră atît de mult la d. Cuza?

Sfârşind d. Bădărău cere juraţilor să aducă un verdict prin care să spuie că „Opinia" n'a făcut de cît să relateze fapte absolut exacte, publicînd cele ce a publicat în privinţa d-lui Buicliu.

Epigramistul se pedepseşte de cetitor cînd a comis o epigramă proastă — ceea ce nu e în cazul pentru epigramistul „Opiniei", nici o dată însă de juraţi pentru că a comis o mică răutate.

După ce preşedintele face un scurt rezumat al desbaterilor juraţii trec în sala de deliberare şi vin după cîte-va minunte numai aducînd un verdict negativ.

Cu aceasta procesul ia sfîrşit. E de ţprisos a mai insista asupra succesului obinut de d. Buicliu.

— Intre d. doctor Haimovici şi moaşa Elena Lupu, ambii din Fălticeni, există oare-cari osebiri de păreri profesionale: medicul ar fi acuzat pe moaşă ca prea dă loc la multe avorturi; moaşa susţine însă că tratamentul ei n'a provocat de cît un singur avort.

De aci proces de calomnie, care se judecă astă-zi, în apel, înaintea curţei s. II. Tribunalul de Suceava achitase pe medic.

Din Tecuciu. — Duminică 9 Decembrie a. c. a fost o consfătuire intimă a tuturor membrilor partidului conservator din Tecuciu în casele d-nului Gh. Gheorghiu. S'a discutat chestia participării la alegerile comunale, care vor avea loc la 20 şi 22 Decembrie a. c.

S'a hotărît ca partidul să lupte cu toată energia la aceste alegeri comunale, dat fiindcă comuna Tecuciu nu cunoaşte de 9 ani de zile de cît pe conservatori la conducerea trebilor sale municipale.

In adevăr dela 1898, Noembrie, partidul conservator a diriguit comuna Tecuciu 7 ani şi jumătate, iar liberalii numai un an şi jumătate. La alegerile din 1898 toamna a reuşit lista d-lui Nestor Cincu, alegerea a fost confirmată; în April 1899 venind la putere partidul conservator, primariatul d-lui N. Cincu continuă până la Martie 1901 cînd se disolvă şi se alege lista liberală. In 1902 Noembrie, fiind alegeri generale comunale reuşeşte din nou lista d-lui N. Cincu şi continuă până în 1906, cînd s'a reales, conform legii nouă comunale, votată de camerile conservatoare şi a durat apoi până în April 1907, de cînd avem comisie interimară.

Din discuţia urmată s'a ajuns la întocmirea următoarei liste.

Col. I: Nestor Cincu, Dim. Balaban, Th. Aroneanu, Gh. Purcel, Gh. Ghiorghiu, Vasiliu N. Amicu.

Col. II: Traian Corodeanu, C. Ionescu, Paul Papadopol, Gh. Ciocîrlan şi Alex. Vrabie.

Nu mai e nevoie a pomeni că faţă cu titlurile ce partidul conservator Tecucean şi-a creat faţă cu comuna Tecuci, şi mai ales faţă cu debandada ce domneşte în rîndurile partidului liberal Tecucean alegătorii nu vor sta un moment la îndoială şi vor da tot concursul lor votînd fără şovăire lista conservatoare

Sanatoriul ‚S-ta Maria'

IAŞI—STRADA ZMEU 3 (BEILIC)

Se primesc bolnavi atinşi de boli chirurgicale, interne, venerice şi de pele. Sala de operaţie după ultimele cerinţi ale higienei, prevăzută cu aparatele cele mai perfecţionate.

Consultaţie cu toţi medicii din localitate.

Bolnavii sunt sub continua supraveghere a d-lui dr. I. Şeptelici Andrieş, asistat de un doctorand în medicină şi un personal cu multă practică spitalicească.

Pensiunea 15 şi 12 lei pe zi.

Pentru ori ce informaţiuni a se adresa la

Dr. I. Şeptelici Andrieş
Str. Zmeu 3

Telefon 90.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 11 Decembre

Consfătuirea de la d. Stoicescu

Bucureşti.— Aseară a avut loc acasă la d. Stoicescu o consfătuire a vechilor liberali.

S'a discutat asupra dispoziţiunilor legei tocmelelor agricole, asupra faptului că guvernul nu mai voeşte să admită nici o altă modificare de cît cele admise, şi asupra hotărîrei luată ca să se împedice prea multa discuţie în jurul acestui proect.

S'a hotărît ca d. Stoicescu, Nae Popp şi Iarca să vorbească la discuţia generală şi să propue amendamente la articole.

S'a pus şi chestiunea, care să fie atitudinea bătrînilor liberali, cînd se va pune legea la vot?

Unii au fost de părere să voteze contra, iar alţii să se abţie.

Nu s'a luat nici o hotărîre.

Raportul d-lui Juvara

Bucureşti.—D. Juvara, raportorul legei pentru modificarea tocmelelor agricole, a dat publicitatei, raportul d-sale care constitue o lucrare voluminoasă.

In întroducere d-sa spune că împrumutarea necontenită a formelor din străinătate a făcut că în viaţa noastră socială să se sape prăpăstii între populaţiunea noastră de oraş şi cea de la ţară.

Evenimentele nenorocite de astă primavară ne-au trezit pe toţi şi deşi nu se poate nega că îndreptarea stărei ţărănimei necesitează o perioadă de timp mai îndelungată, este incontestabil că sînt lucruri de făcut imediat şi care privesc starea de fapt împilarea strigătoare la cer, exploatarea şi apăsarea vinovată, ce are de îndurat ţăranul de la acei care se consideră că fac parte din o pătură superioară.

Primul loc în aceste legiuiri îl ocupă proectul tocmelelor agricole.

Sustragerea ţaranului de sub influenţa nefastă a desvoltărei trusturilor arendăşeşti, este şi ea una din măsurile principale care se impun.

Pentru dezvoltarea şi rodnicia muncii ţăranului este nevoie de o proporţie mai normală, între marea şi mica proprietate.

Vor trebui apoi legiferări, care privesc vieaţa sufletească şi morală şi se vor impune măsuri pentru distrugerea alcoolismului şi organizarea unei justiţii mai reale pentru pătura ţărănească şi instituirea unei administraţii mai puţin orientale.

Legea prin care se crează islazurile constitue un mijloc spre a sustrage pe sătean de la uzura ce i se impunea de multe ori din cauza nutreţului vitelor.

In restul raportului d. Juvara se ocupă de diferitele dispoziţiuni ale legei şi apoi conchide:

„Este cu neputinţă ca regimul sub care am trăit până acum să dăinuiască şi în viitor, fără a seca izvoarele de bogăţie naţională şi fără a primejdui dezvoltarea regulată şi paşnică a regimului nostru.

Ori care ar fi importanţa în o ţară a unei clase avute de proprietari mari, viitorul statului nu poate fi asigurat atunci cînd la baza lui să află o pătură ţărănească supusă teribilei comete, sleită economiceşte şi expusă periodic la toate slăbiciunile şi sguduirile pe care mizeria le trage după sine.

Raportul cuprinde apoi trei tabele statistice, întocmite de d. Stnrdza cu următorul cuprins:

1) Numărul proprietarilor mari şi categoria de întindere a proprietăţei;

2) Numărul vitelor aparţinînd proprietarilor;

3) Intinderea proprietăţei mari în raport cu proprietatea mijlocie în întregul regat romîn.

Cadavrul lui Panitza

Bucureşti.—Primul procuror Skina a telegrafiat parchetului de Sofia, cerînd informaţiuni asupra lui Panitza.

De asemeni d. Romulus Voinescu a cerut oficial prefectului de poliţie semnalmentele lui Panitza.

Prefectul din Sofia Kussow, a comunicat acele semnalmente, care corespund perfect cadavrului depus la morga din capitală.

Un raport confidenţial

Bucureşti. — La ministerul de interne s'a primit un raport confidenţial din partea prefectului de Buzeu prin care se spune că proprietarii şi arendaşii din acel judeţ au arat tot pămîntul disponibil, fără să cedeze ceva, chiar pentru acei ţărani cu care aveau până acum angajamente făcute.

Asasinul Bartasiewici

Bucureşti.—Cadetul Bartesiewici a fost adus astăzi la cabinetul III al judelui instructor, căruia i-a declarat că, împreună cu tînărul Romano a ucis pe tatăl acestuia.

Profitînd de un moment de învălmăşeală, Bartasiewici a fugit din cabinetul judecătorului. El a fost prins de grefier într'o secţie a tribunalului.

Legea tocmelelor agricole

Bucureşti.—Azi începe la Cameră discuţia asupra legei tocmelelor agricole.

Cel întâi va vorbi d. Nae Pop, căruia i va respunde d. Victor Antonescu.

Mîine va vorbi d. Jean Lahovary.

Camera

Bucureşti.—In tribune foarte multă lume.

Pe banca ministerială d-nii Sturza Ionel Brătianu, şi Mortzun. Prezidează d. Pherechide.

D. Nestor Cincu interpelează pe miniştri de interne, şi justiţie, asupra tolerărei, tripourilor în capitală şi în ţară.

Relevă circularea d-lui Haret în privinţa jocului de hazard şi îşi exprimă încrederea că se vor lua măsuri de îndreptare.

D. Dimitrie Sturza ia cuvîntul la începutul discuţiei asupra legei tocmelelor agricole, arată importanţa istorică a momentului şi face din nou un călduros apel la patriotismul deputaţilor ca să ajute guvernul în opera bine făcătoare pentru ţară pe care a întreprins-o.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti. — D. Disscscu anunţă o interpelare în chestia rescoalelor, în chestia anexelor d-lui Haret şi în chestia anulărilor făcute de ministrul instrucţiunei.

D. Dissescu cere guvernului să-i pună la dispoziţie rapoartele procurorilor generali în chestia rescoalelor. Cere şi dosariile anulărilor.

Şedinţa continuă.

Deces

Berlin.—Profesorul Tobold laringologul destul de cunoscut a murit.

Catastrofă

Palermo.—Azi noapte şi azi dim. a fost scoase alte 3 cadavre ce a fost găsite sub dărmături. S'a găsit o fată de 4 ani încă în viaţă, dar leşinată.

Ea a fost transportată la spital, se speră că va putea fi salvată.

Graţiarea lui Joris

Canstantinopol. — Belgianul Joris care a fost condamnat la moarte, a fost graţiat de Sultan şi pus eri în libertate. El a plecat azi în Belgia.

Pocesul Harden

Berlin. — Desbaterile procesului Harden au fost declarate publice la orele 3 după amiază.

Ascultarea martorilor a urmat.

Viitoarea şedinţă va avea loc Vineri.

Astă seară Marţi 11 Dechemvre: Nizza în carnaval, Nunta pe biciclete, Otrăvitoarea roşie şi celelalte scene comice dramatice, feerice şi instructive din noul program al Teatrului Cinematografic Pathé Frères Paris (Teatru Circ Sidoli).

Direcţiunea acestui teatru ne roagă să anunţăm că seriile se schimbă complect la 3 zile şi că o serie odată arătată în oraşul nostru nu mai revine nici-odată, nici un singur sujet macar dintr'un program arătat, nu se mai repetă în programele viitoare.

TEATRUL NAŢIONAL

Sămbătă 15 Decembrie 1907

Se va juca pentru prima oară

Recruţii Veseli

Mare comedie militară în 3 acte

în beneficiul artiştilor

Penel & Pella

Abonament suspendat

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câștiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el înlocuește **Pasta Zed** și poate fi întrebuințat pentru a îndulci ceaiurile și laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmasii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Promiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 35

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Sauterelles, pour 2 o Places..... 7

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, și RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ și in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalațe pe motore electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 315. Joi 13 Decembre 1907

Procesul „OPINIEI“

Nu e de loc în intenţia noastră să punem în evidenţă, ca un triumf al „Opiniei“, verdictul de eri al juraţilor ieşeni, căci nu voim să dăm, procesului pe care acest verdict l'a curmat, o însemnătate alta, de cît acea pe care a avut-o.

Dar iarăşi n'am voi să lăsăm, fără a nu le înregistra, cele cîteva reflecţii pe care această afacere ni le sugerează şi care ar [illegible] în tru cîtva concluzia morală a faptelor.

Ceea ce formează obiectul plîngerei d-lui Buicliu, îmbracă înfăţişarea, dacă nu a unei demnităţi atinse, în tot cazul a unei susceptibilităţi iritate. Dar numai înfăţişarea.

Căci totul ne conduce a crede că plîngerea aceasta lipseşte de calitatea ei esenţială care e sinceritatea, şi că privită de aproape ea lasă a se întrevedea ceva ca o nuanţă de provocare şi de agresiune.

Nici nu e nevoe de a mai insista. Se putea oare, d. Buicliu, socoti realminte atins de informaţia „Opiniei“ cu privire la suspendarea sa din barou? Fireşte că nu. Cu atît mai puţin se putea plînge de epigramă, care nu putea constitui nici calomnie, nici injurie.

Atunci ce a putut determina eşirea aceasta? Ce a putut provoca năcazul d-lui Buicliu, contra directorului nostru şi contra „Opiniei“? Că ziarul nostru nu e pe placul d-sale aceasta e un lucru vechiu. Că d-lui Buicliu nu-i place să erte pe adversarii săi, aceasta o ştim de asemenea. Dar de la toate aceste pînă la proces e o depărtare, pe care n'o putem înţelege şi n'o putem lămuri.

D. Abgar Buicliu n'a pus nici odată presa în serviciul ideilor sale, —căci dacă ar fi fost altfel, „Opinia“ s'ar fi văzut atacată, fireşte, pe terenul polemicei şi nu pe acel al duelului judiciar.

Dar d-sa n'are nici darul tăcerei. Şi verva sgomotoasă cu care zilnic îşi expune nesfîrşita sa critică asupra celor ce-l incunjoară, dă acestei critice o publicitate de care multe ziare lipsite de sucees trebue să fie geloase.

Astfel ceea ce pare a fi determinat pe d. Buicliu să aducă ziarul nostru înaintea juraţilor, nu poate fi reacţiunea firească pe care i-ar fi pricinuit-o pretinsa atingere adusă persoanei sale, dar nevoea de a răsufla, de a descurca— în faţa unei săli pline—năduful care-i apasa pe suflet, ura împotriva acestei foi, pe care n'o putea dirtruge.

Şi aceasta pare aşa de evident, în cît ceea ce s'a întîmplat eri, adecă retragerea d-lui Buicliu în faţa adversarului care-l încolţise, declaraţia sa că este mulţumit cu orice soluţie s'ar da cererei sale,—sunt lucruri care se puteau prevedea cu cîteva zile în urmă, şi mai cu samă după rechizitorul de la înfăţişarea trecută a procesului.

După ce dar şi-a uşurat sufletul, vecinic împovorat de nădufurile care-i vin de pretutindeni, după ce a căutat să lovească, aşa cum a putut, în „Opinia“ şi în directorul ei, d. Buicliu a avut aerul de a zice: „De acum restul nu mă mai interesează. Soarta cererei mele mi-e indiferentă, căci nu am naivitatea de a crede că ar putea fi admisă. Satisfacţia mea nu e leul cerut în formă, nu e verdictul celor 12 juraţi; e dreptul de a vorbi aici ca acuzator, ca om care se adresează şi justiţiei organizate şi opiniei publice, de a spune liber ceea ce cred şi ceea ce simt. Această satisfacţie am avut-o deplină. Dreptul sfintei apărări, mi-a asigurat-o în toată întinderea ei. Abandonez dar cu mulţumire leul cîştigat, care nu poate reprezenta mai mult de cît valoarea pledoariei mele. Maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece“.

Dar cei care am asistat la desfăşurarea complectă a afacerei am înţeles că d. Buicliu şi-a întărit convingerea că dreptul de a se ocupa de ce fac cei lalţi, şi dreptul de a critica oamenii şi lucrurile nu aparţine în mod egal tuturora, şi că d. Buicliu e dintre acei cari dacă nu permit altora de a vorbi de ilustra sa persoană, d-sa are în schimb însă dreptul a trece sub furcile caudine ale spiritului său, pe toată lumea. Căci asupra multora d. Buicliu are avantajul necontestat de a avea o răspundere care stă în raport invers cu intinderea libertăţilor de care abuzează cu atîta sgomot.

Citim în „La Roumanie“:

Ştim cu toţii că, în împrejurările de astă-zi, presa, căreia publicul îi cere să ştie de toate, are tendinţa de a se amesteca din ce în ce mai mult în afacerile private ale oamenilor la ordinea zilei şi de a povesti, în detaliu, cum şi pentru ce ei au făcut cutare sau cutare lucru, etc.

Sub imperiul acestei manii, cîte-va ziare se ocupă, prea mult, după părerea noastră, despre chestiunile de acest gen. Am văzut în ultimul timp un exemplu în chipul cum unele ziare au povestit aşa zisa istorică reluare de relaţiuni personale între cutare şi cutare dintre oamenii politici.

Partea urîtă a acestor procedeuri este că ele ar putea să facă pe naivi să creadă că oamenii politici despre care ie vorba ar fi putut furniza pretinsele informaţiuni, care, cum ie lesne de înţeles, sunt în totul inexacte.

Dacă aceste obiceiuri s'ar generaliza, ele ar face viaţa oamenilor noştri politici imposibilă.

Şi noi credem că şi aşa ea nu este prea veselă pentru ca s'o facem şi mai amară.

Epigrama politică

Procesul de presă intentat Opiniei *a avut darul să rîdice o chestie de gust literar, cu atât mai interesant cu cît reclamantul, d. Abgar Buicliu, s'a pus în vădită contradicţie cu coreligionarul său politic în naţionalism, d. A. C. Cuza.*

A. C Cuza a început cu versuri, şi coloanele Contemporanului—pe cînd era socialist postul—au publicat multe poezii iscălite de d-sa. D. Cuza a cultivat un gen nou, care l'a dus nu la mic renume. Reposatul Gion în Poetica *sa dă loc larg talentului lui Cuza, şi în adevăr că de la dactilicul Bodnărescu, Cuza reuşise a stoarce toată muza sa poetică pe spetele nu mai puţin spiritualul Damaskin de la Bărlad (Mateescu).*

Viaţa politică l'a îndepărtat pe Cuza de literatură, că seria studiilor economice i-au înăduşit muza po tică.

Tovarăşul de azi în credinţi politice a d-lui Cuza, am numit pe d-l Abgar Buicli, uită sau chiar nu cunoaşte activitatea literară a colegului său în credinţi politice, căci ori cît se vor fi schimbat lucrurile şi oamenii cu ele, nu cred ca d. Cuza să nu fi simţit un pic de jenă în acţiunea întreprinsă de d. Abgar Buicliu contra ziarului Opinia *pentru o epigramă.*

Şi ce spunea epigrama, socotită ofensatoare pentru nasul *fin al d-lui Buicliu! Cuprindea, expresia atît de cunoscută a poporului nostru:* n'are nas la tribunal.

Dacă este vre-un om care nu trebuia să se supere de rostul acestei vorbe era tocmai d. Abgar Buicliu, căci d-sa potrivit altei zicale e acela care plăteşte gloaba.

Are nas *d. Buicliu? Nu, de o mie de ori nu.* N'are nas *d-sa, căci cât de puţin* nas *ar fi avut, ar fi văzut că prin acţiunea sa désaprobă pe cel mai de aproape coreligionar politic, pe d. A. C. Cuza, care tocmai a cultivat genul* Epigramei.

N'are nas *d. Buicliu, căci dacă ar fi avut* nas *d-sa, n'ar umbla cu* nasul pe sus, *călcînd şi desprţuind vădite articole de lege, punîndu-şi mai presus de legi marea lui personalitate.* N'are nas *d. Buicliu, căci dacă şi-ar cunoaşte* lungul nasului *ar păstra o mai rezervată atitudine în viaţa lui politică.*

Chiar în acţiunea deschisă contra ziarului nostru, d. Abgar Buicliu şi-a luat nasul *la* purtare, *şi dacă prin primul verdict al juraţilor se credea că nu i s'a turtit nasul, al doilea verdict i-a* dat peste nas *şi i-a tăiat pofta de a-şi vărî* nasul *unde nu-i fierbe oala.*

Bietul nas!

I s'a aplicat şi nasului *lui un articol de lege, el care are darul de a se purta mai pre sus de toate.*

Şi acum epigramistul are cîmpul liber de a-şi lua el nasul la purtare, căci ce frîu poate avea muza poetului, cînd sfîrla ce i s'a dat peste nas, *a încetat odată cu verdictul juraţilor.*

Iată pe A. C. Cuza răsbunat contra lui Abgar căci îşi vîrîse nasul *într'un gen, care nu era de* nasul lui.

* * *

Jocurile de noroc

Contra tripourilor şi a jocurilor de noroc s'a rădicat o mare furtună; în ultimul timp.

Tripourile, sub variile lor forme, sînt tolerate de şi ele constitue o adevărată nenorocire, fiind stabilimente de corupţie şi de desbrăcătoare.

Noi voim să profităm de prilej spre a arăta autorităţilor poliţieneşti din Iaşi, că dacă n'avem încă celebre Academii şi rulete, apoi jocurile de noroc ce se tolerează prin cafenelele de rangul al treilea constitue o mare nenorocire pentru muncitorii de tot felul, cari, dorind să se îmbogăţească repede, pierd micul lor capital, acel biet capital adunat din greu şi luptă, apoi, mai greu pentru a strînge alţi bani, pe cari îi pierd în dorul de a se despăgubi.

Noi ştim, spre pildă, că acea nenorocită falangă de vînzători de ziare, de îndată ce au terminat desfacerea foilor, ba chiar şi înainte, se reped în cafenele, la jocul de tombolă, unde proletarii aceia îşi pierd şi cîştigul lor şi banii cuveniţi patronului lor.

Din cauza aceasta şi nu doar din acea, că vînzarea gazetelor n'ar fi rentabilă, nenorociţii vînzători de ziare umblu aproape goi acum în toiul iernei.

Aceeaşi soartă o au şi alţi muncitori. Jocul de noroc pentru ei este o afacere, ea le dă speranţă şi cu cît pierd mai mult cu atît pasiunea de a juca înainte, de a se retrapa, devine mai mare.

O simplă ordonanţă poliţienească, dacă ea ar fi strict aplicată, ar putea pune capăt unei destrăbălări, care face multe victime şi care, cu toate viciile, ia, în timpul iernei mai ales, cînd cafeneaua devine e necesitate, o estindere îngrijitoare.

De aceea am ţinut să subliniăm răul şi să chemăm atenţia cui de drept, pentru stavilirea unui asemenea rău social.

Că aceeaşi măsură se impune şi în contra tripourilor, adică în contra „cafenelelor nobile“ — e în afară de discuţie.

Dacă am insistat mai vîrtos asupra jocurilor din cafenelele ordinare, este că publicul ce le frequentează — muncitorii — ne interesează mai mult, fiind-că acel public ie mai necesar sănătăţei de cît celelalt — *cel nobil.*

CATE-VA NOTE

Cea mai desăvîrşită senzaţie la ordinea zilei — procesul fetei Rubinstein — luase toate proporţiile unei afaceri mari, dar n'a putut rezista.

Parchetul general delegase pe un procuror de curte să susţie acuzarea în acest proces; întrarea în sală n'a fost permisă de cît la presintarea unui anume bilet; jandarmii au distribuit ghionturi ca la zile mari;—tot fastul acesta şi toată gravitatea aceasta, pentru a se obţinea amînarea procesului, nu în scopul de a aduce martori nuoi, nici de a se face un supliment de instrucţie, ci spre a constata dacă numita Lotti este iresponsabilă de-a binelea sau dacă responsabilitatea este numai atenuată.

Până a se ajunge la lichidarea incidentului de amînare, o chestie de ordin foarte intim a dovedit oarecum temeinicia sensaţiei: acuzata, în dragostea ei cu partea civilă în proces, fusese ea la prima ei cunoştinţă bărbătească?

— Nu, respunse acuzata. Eu am mai cunoscut pe şi pe şi pe...

— Nu cita nume, interveni procurorul.

Căci dacă ar fi lăsat-o să le citeze, incidentul cu amînarea ar fi ajuns abea a doua zi în discuţie.

*

La ieşirea din sală, fiecare vorbea, natural, despre senzaţionala afacere.

— Sărmana, zise o damă, pe vremea asta purta pălărie de paie.

— De aceea a zis procurorul că ie femee uşoară.

*

— Ma chére, te sfătuesc să păstrezi biletul de intrare fiindcă are să fie valabil şi în sesiunea viitoare.

*

— Eu şedeam pe banca din fund, lîngă soţul meu. Cînd a întrebat procurorul dacă a mai cunoscut şi pe alţii, m'am uitat furioasă la bărbatul meu şi i-am zis: „dacă te va cita şi pe tine, am să te pocnesc.

*

Biata Serbie are un prinţ moştenitor—numai să-i trăiască!

Multe boacăne a făcut, dar cea de pe urmă, de şi mai puţin gravă ca fapt, invederează buna educaţie a acestui prinţ.

Prinţul, zilele trecute, s'a dus la un stoler ca să-i ceară nişte lămuriri. Stolerul, fie că n'a ştiut cu cine avea de-a face. fie tocmai pentru că ştia, n'a respuns prompt la întrebări. Prinţul, furios ca de obicei, a aplicat stolerului o serie de genunchi în partea principală a...procesului Moltke-Harden.

Aşa prinţ—o fericire!

Ultimul diferend tranşat

Neînţelegerea survenită în ultimul moment şi care periclita acordul survenit între guvern şi opoziţie pe chestia islazurilor, a fost înlăturată.

Chestiunea păşunatului pe mirişte şi porumbişte a fost rezolvită prin următoarea definitivă redactare a articolului corespunzător:

„Contractele agricole pentru arendarea de terenuri, fie în dijme fie în bani, vor conţinea implicit şi dreptul de păşunat pe miriştele şi porumbiştele proprietarilor pentru vitele ţaranilor, învoiţi pentru munci agricole de pe acele terenuri, fără altă plată.

Dar aceasta numai pînă la arăturile miriştelor şi porumbiştelor, făcîndu-se excepţie de terenurile rezervate de proprietari pentru vitele lor proprii.

In orice caz ţaranul are dreptul de a-şi paşte vitele pe miriştea şi porumbiştea pînă la începutul muncelor agricole pe terenurile care le cultivă prin dijmă sau bani, proporţional cu partea ce revine fie-căruia din ei“.

OAMENI ŞI LUCRURI

CELEBRITATE...

Nu de mult în vitrina librăriei Şaraga un cunoscut caricaturist din localitate expusese cîteva delicioase schiţe reprezentînd pe nostimul domn Avgar, în diferite costume cari făceau aluziune la originea orientală, exotică a personagiului. Să-i fi căutat cu lupa urma... nasului şi nu găsiai nimic. Fireşte,—caricatura nu există decît prin exagerare, în plus ori în minus, a unui defect; acesta e însuşi principiul caricaturei. N'am auzit ca ilustrul avocat să fi dat în judecată pe caricaturist pentru că l'a înfăţişat publicului în schiţele sale; n'am auzit de asemenea ca vre-odată un caricaturist european să fi avut a răspunde pentru exagerări de defecte fizice. Inchipuiţi-vă, de exemplu, că Prinţul Ferdinand al Bulgariei ar fi vrut să stea în judecată cu toţi caricaturiştii şi humoriştii ziarelor europene care-i desemnează şi-i comentează lungimea... nasului! Fireşte, cu exagerări colosale care-l fac pînă la un punct ridicul. Căci şi aci crayonul tuturora s'a concentrat asupra unui singur defect—al nasului.

Epigramistul face acelaşi lucru, decît prin încunjur. El nu poate spune cuiva de-a dreptul că-i... cîrn, bună oară; aceasta n'ar mai fi epigramă. Ci profitînd de anumită împrejurare, de exemplu că avocatul pierde dreptul momentan de a pleda, îi aminteşte defectul fizic sub forma cu două înţelesuri: că n'are nas la... tribunal, o perifrază clasică pentru a indica lipsa nasului pe care caricaturistul i-o arată de-adreptul, în crayon şi în culori.

Un epigramist german a scris o sută—una sută—epigrame unui nas lung. Edmond Rostand împrumutînd legenda istorică a lui Cyrano de Bergerac cu nasul mare, a presărat în toată piesa cu acelaşi nume cele mai spirituale epigrame pe care Cyrano —chiar în declaraţiile către Roxana — le adresează propriului său nas. Gloria literară a lui Cyrano nu va suferi mai mult de cît acea a lui Ovidius... Naso pe care l'a «combătut» d. Avgar la primul proces. E drept că atunci juraţii s'au arătat mai puţin... avgari, pardon avari, răsplătindu-l cu un leu nou. Al doilea rînd de juraţi l'au desmoştenit şi de această sumă. In schimb va rămînea cu o celebritate eftin cîştigată, graţie unei epigrame.

Paul Bourget vorbind acum cîte-va zile la Academia Franceză cu ocazia întrărei lui Donnay printre nemuritori, a adus elogii „persiflagiului şi epigramei“, amintind începutul carierei lui Donnay. Naţionaliştii noştri în frunte cu d. Avgar nu pot fi, credem, mai... catolici de cît Paul Bourget şi cu figurile întunecate ca şi gîndurile lor să gonească buna dispoziţie, humorul din presă şi din literatură. Ii vom combate cu... epigrama!

Rodion

Primul concert filarmonic în Iaşi

Iniţiativa luată de domnul Mezzetti, fost director al conservatorului, de a introduce în Iaşi concertele simfonice, a fost menţinută şi de actualul director, Ath. Teodorini, care şi domnia-sa este convins că o şcoală de muzică are menirea, nu numai de a învaţa muzică pe elevi, ci şi de a răspîndi gustul acestei arte, în ceia ce are mai înalt şi mai frumos, şi în massa publicului.

Am asistat Duminică, în 9 Decembre, la I-ul concert filarmonic al orchestrei conservatorului condus de domnul Theodorini şi, lucru ce m'a bucurat întâi, a fost împrejurarea că toată orchestra este compusă din elevi ai conservatorului, cei mai mulţi actuali şi cîţi-va absolvenţi. Un singur profesor acel de violoncel, d-l Moldrich, a luat parte în mijlocul elevilor. Accastă alcătuire a orchestrei este, după noi, singurul mijloc de a introduce execuţia muzicei clasice în deprinderile poporului; căci a avea orchestra compusă de străini, muzicanţi de valoare şi bine plătiţi, e numai o chestie de bani şi cu acest preţ, mărit în proporţiile necesare, s'ar putea avea în Iaşi sau în Bucureşti orchestra conservatorului din Leipzig, sau aceia a Operei mari din Paris. Dar cu acest sistem nu se ajunge la rezultatul dorit, de a face ca Romînii să execute şi să guste muzica cea înaltă simfonică. Exemplul dat de Conservatorul din Iaşi care cu elemente tinere şi încă nu pe deplin formate în arta muzicală, a fost în stare să execute cu atîta exactitate, căldură şi avînt, bucăţi aşa de grele ca simfonia în *do major* de Beethoven şi uvertura din Don Juan de Mozart; care a putut nuanţa cu atîta fineţă Aria de ballet a lui Massenet şi a executat cu atîta vioiciune fantazia V-a naţională a lui Caudella, dovedeşte că se poate face muzică bună şi cu elemente din ţară. Fără îndoială că execuţia unei orchestre compusă de maiştri străini va fi superioară acelei datorite unor elevi de conservator. Dar nu trebue perdut din vedere, pe lîngă interesul estetic, şi acel cultural; căci acel estetic este momentan, pe cînd acel cultural rămîne ca un cîştig ce se adaoge la capitalul de lumină al poporului.

Din nenorocire guvernanţii noştri sunt de altă părere. Ei subvenţionează cu sume foarte mari orchestrele străine, şi orchestra conservatorului din Iaşi, căruia nu i se dă nici un ban pentru osteneala pusă întru executarea concertelor, nici macar atîta favoare nu i se încuviinţează de a i se da sala teatrului gratuit, ci i se iea taxă ca la ori ce trupă străină,—cînd fără îndoială că asemenea laudabile iniţaitive ar trebui încurajate în toate modurile.

Domnul Theodorini însă, a introdus o înoire în concertele filarmonice, adăugînd la ele şi muzica naţională şi aici observăm că Domnia-sa a respuns tot unui interes cultural de seamă punînd bucăţi de muzică romînească alături cu capo d'operele muzicei clasice. Mai notăm că fantazia domnului Caudella, s'a potrivit

foarte bine prin frumusețea motivelor și minunata ei orchestrație în cadrul în care a fost pusă.—Urăm deci domnului Theodorini isbîndă cît mai strălucită în viitoarele domniei-sale concerte și felicităm tînăra orchestră pentru valoarea ei conlucrare la răspîndirea muzicei frumoase și înaltă în sînul publicului Iașan ; mai ales sfătuim atît pe conducător cît și pe viteaza lui falangă să nu se descurajezo și să ieie nepăsarea guvernului față cu lăudabila lor încercare numai ca efectul unei lipse de cunoștință a împrejurărilor iar nu ca o rea voință pe care nu ne-o putem închipui ca s'o aibă părintele față cu copiii săi.

A. D. Xenopol

Litere-Științe-Arte

CAETELE.— Toată lumea a cetit în „Opinia" diversele articole referitoare la cursul faimos al unui profesor universitar și politician. Informațiunile se refereau la pagini autentice. extrase din „caetul" oficial al profesorului în chestiune și grație acestor caete „Opinia" a putut să-și procure un vast și abundent material care va servi la comentarea celebrului curs al economistului care face de toate, afară de economie politică la Universitate.

Caetele joacă un mare rol în viața universitară. Studiile superioare, întru cît se referă la condițiunile speciale ale țării noastre, nu se pot învăța din cărți, de oarece la noi nu există, dat fiind debușeul extrem de mic. Astfeliu, profesorul își are caetul respectiv, un feliu de resumat, o sinteză a părerilor și teoriilor emise și aceste caete țin locul volumelor pretențioase.

Se cunosc multe anecdote picante cu privire la aceste cursuri de pe caete și multe figuri universitare au remas etern legate de amintirea unor caete pe care căror îngălbenite foi au cetit o viață întreagă cursul monoton, mereu același, trecîndu-le rînd pe rînd generațiilor de studenți pentru a le bucherisi.

Acum la ordinea zilei sunt „caetele" d-lui Cuza. Vor rămînea și ele celebre în feliul lor...

*

Carmen Sylva și Impăratul Frantz Ioseph.—Cu ocaziunea aniversărei a 60-a a domniei Impăratului Frantz Ioseph al Austro-Ungariei, Augusta scriitoare Carmen Sylva dedică o foarte suggestivă bucată literară pe care o publică „*Neue Freie Presse*" în numărul festiv de Crăciun. Monarcul venerat, istovit de munca și osteneala zilei a ațipit pe jîlțul seu de lemn. Atunci se apropie, în vis, zeița Vremei, care perindează în fața Lui toată nesfîrșita serie de oboseli și frămîntări în cursul anilor și în chip minunat Il întărește și-L îmbărbătează.

Odată trezit, nu mai rămîne nici-o urmă din fermecătorul vis decît sentimentul de mîngîere și munca isbăvitoare.

Lucrarea literară a Reginei, minunat scrisă și plină de cea mai fericită inspirație poetică este cea mai delicată atențiune ce putea închina Regina poetă veneratului Monarc cu ocazia jubileului Seu. Carmen-Sylva și Frantz Ioseph, atît de departe prin firea Lor, se întâlnesc în idealul Lor unei munci libere și neobosite și a celei mai zeloase și conștiincioase împliniri a datoriei — iar Suveranul nostru formează cu demnitate cel de al treilea în această ideală tovărășie. Acesata și explică amiciția strînsă care unește cele trei personalități de Suverani, o prietenie care în decursul anilor a cîștigat tot mai mult în sinceritate și adîncime.

Bucata literară a Carmen Sylvei ne vom face plăcerea a o reproduce într'un număr viitor al ziarului.

Adolphe Brisson, cunoscutul scriitor și critic parizian a scos un nou volum de articole teatrale întitulat: „Le Théâtre".

*

La Comedia Franceză se repetă o nouă piesă a lui Alfred Capus: „Les deux hommes". Drama fraților Margueritte „L'Autre" n'a prea avut succes la marele teatru național al Parisului.

*

In timp ce la noi mediocritățile condamnă epigrama și lucrările de spirit, în Apus gluma bună, parodia procură plăcere și are succes. Se vorbește acum mult bine despre un nou volum apărut la Paris, al d-lor Paul Reboux și Charles Müller și în care sunt parodiați în chip excelent scriitori mari ca: Paul Adam, Barrès, Conon Dogle, Heredia, Huysmands, Maeterlink, M-me de Noailles, Jules Renard și... Shakespeare, imitîndu-se *maniera* fiecăruia, în chip fidel.

*

Marele scriitor polon Sienkiewicz publică în „Echo de Paris" o scrisoare asupra chestiunei poloneze, în legătură cu proiectul de lege asupra „expropierei forțate a Polonejilor prezentat dietei prusiane.

*

La 14 Ianuarie vienejii vor auzi o premieră a lui Puccini, opera „Manon Lescaut", montată la „Opera populară".

*

La teatru Ambigu din Paris s'a representat *Andromaca*, cu M-me Ventura în „Hermiona" și de Max în „Oreste".

*

E vorba de a se rîdica la Syracusa un monument lui Arhimede. In acest scop s'a constituit un comitet la Roma.

*

Aflăm cu plăcere că d-ra Clara Mainau-Eberman, elevă a marelui artist Courad Loewe de la teatrul din Cernăuți va da în orașul nostru, cu ocazia trecerei spre București, o serată recitativă cu un program foarte interesant care se va publica zilele aceste.

*

Ce'nsemnează titlul unei piese anunțate: „Vrei nu vrei?" Insemnează că, vrei, nu vrei, trebue să cumperi nevestei bilete pentru... beneficiul Pella-Penel cu „Recruții veseli".

*

Foiletonul ziarului „Frankfurter Zeitung" din 22 Decembre se ocupă de originalele soluții ale d-lui Georges Pavloff în chestia țărănească și în special în chestia agitațiilor. Străinătatea e desigur curioasă să afle numele profesorilor universitari cari merită... spînzurătoarea publică după părerea d-lui Pavlof.

*

Tribunalul din Berna a achitat pe criticul teatral al ziarului „Bund" chemat în judecată de directorul teatrului Iulius Bergman pentru o observație malițioasă la adresa lui. Dl. Avgar Buicliu are dar un tovarăș de persecuție...

*

Foarte interesante „Memorii" publică unul din cei mai bătrîni ziariști italieni care a fost președintele sindicatului gazetarilor străini în Paris foarte mulți ani: Folchetto. E un pseudonim celebru care ascunde un nume rămas necunoscut. Memoriile cuprind epizoade foarte variate și picante asupra legăturilor acestui ziazist în lumea politică și literară, un mare număr de anecdote trăite.

*

STRUNA ZILEI

CONCLUZIA

Jurații au reformat eri verdictul care acordă 1 franc despăgubire lui Avgar pentru struna «Opiniei».

Asta ce 'nsemnează iar?
...Insemnează, dragi confrați,
Că teribilul Avgar
N'are nas nici la... jurați

Informații

Mulțumire publică.—Sub titlul acesta ziarul *Ordinea* exprimă, în public, viile sale mulțumiri ziarelor—prietene *Epoca* și *Conservatorul*, cari drept dovada unei înțelegeri ideale, au îmbrățoșat cu experiența lor bătrînă în ale dragostei, pe tînărul confrate.

Sub impresia aceasta *Ordinea* scrie:

Două ziare conservatoare „Epoca" și „Conservatorul" ne pun diferite întrebări și relevează unele notițe apărute în „Ordinea".

Bună voința cu care confrații noștri și în special „Conservatorul" relevează aceste notițe, umple sufletul nostru de satisfacție și recunoștință.

Nici nu speram la atîta dragoste și amabilitate.

Cu modul acesta vom închide gura adversarilor noștri cari puneau la îndoială sinceritatea sentimentelor de profundă afecțiune care ne leagă pe toți.

—

Un furt extra ordinar și prin felul seu și prin îndrăzneala cu care a fost făptuit—s'a operat astă noapte la via d-lui C. N, Paraschivescu.

In acea vie situată în comuna Buciumi, nu departe de pepiniera Vișan d. Paraschivescu îngropase 70 butuci viță americană.

Butucii au fost desgropați și furați. Cazul este extra-ordinar și-ar fi de mare nevoe ca măsuri de pază să fie luate.

—

Guvernul speră că va putea reduce numărul oratorilor guvernamentali, cari s'au înscris la proiectul învoelilor agricole. In scest caz vor lua cuvîntul domnii: Cernescu, Dragu I. G. Duca, V. Missir, Vintilă, Brătianu, G. Panu, Victor Antonescu și C. Stere.

Din partea opoziției domnii: I. Lahovari, Take Ionescu, Virgil Arion, și N. Filipescu.

D. P. P. Carp nu s'a înscris. E posibil, însă că va lua cuvîntul și d-sa.

—

D. Solomon Haliță, inspector al învățămîntului primar, a plecat în județul Neamtz, în inspectarea învățătorilor care s'au înscris la examenul de înaintare pe loc.

—

Astă-zi are loc la P. Neamtz alegerea unui senator la colegiul I.

Candidați sunt: d. Leon Bogdan, din partea opoziției și d. Nicu Albu, din partea guvernului.

Biroul este prezidat de d. consilier de Curte A. Suciu.

—

Ministerul instrucției a cerut direcțiilor școalelor secundare din Iași să înainteze cîte un tablou de toți maeștrii și profesorii de naționalitate streină.

—

Azi după amiază s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea Profirei Th. Codreanu, sora defunctei Catinca Kogălniceanu.

Au asistat rudele și cîțiva cunoscuți.

—

D-șoara Maria Ionescu a fost numită învățătoare la școala din cotuna Tabăra comuna Bivolari, din jud. nostru.

D-ra Rozina Dimitriu a fost numită suplinitoare la școala din comuna Sinești.

—

Corpul regretasei defuncte Profira Codreanu a fost depus aseară în biserica Toma-Cozma de unde va pleca cortegiul funebru.

Inmormîntarea are loc azi.

Ajutoarele bănești acordate de epitropia Sf. Spiridon din fondul donatoarei Elena Manu, rămase neîmpărțite, se vor distribui cu începere de mâine.

De asemeni, tot de miine, se vor distribui ajutoarele cu lemne.

—

Jurații aducînd un verdict negativ în procesul femeei Zamfira Rădoiu, acuzată de crima de dare de foc, curtea a achitat'o, obligînd'o însă să plătească 400 lei despăgubiri civile.

—

La cursul de doctorat în drept s'au mai înscris eri d-nii: Constantin Cerchez și Const. I. Groholschi.

—

D. sub-comisar Gh. Alexandrescu, dela comisia gărei a continuat eri cu cercetările și anchetarea sinuciderei de la gară.

Sinucisul Gh. Cariniuc e de loc din Iași și și-a făcut viața mai mult în penitenciarul central.

In ultimul timp el fusese condamnat la 15 zile închisoare pentru un furt. El era un temperament cu totul impulsiv.

Cadavrul a fost transportat, după cum am spus, la morga spitalului Sf. Spiridon unde i s'a făcut autopsia.

—

Invățătorul Carlot Ioan, de la școala din Borșa, a fost detașat la Șipote, în locul d-lui Gh. Gorescu, iar d-ra Natalia Băncilă a fost numită suplinitoare la Borșa.

—

In vederea serbătorilor Crăciunului pensiunile civile și militare pe luna curentă se vor achita la 18—20 Decembrie.

—

Epitropia Sf-tului Spiridon a decis ca să se desființeze paraclisul din corpul caselor spitalului sf-tului Spiridon, și să se măreasceă una din secții astfel.

—

Conferințele institutorilor se vor continua Duminica viitoare la școala Adamachi, din strada Albă, de sub direcțiunea d-lui Dafinescu.

Vor lua parte institutorii repartizați la secțiunea a III-a.

—

Lefurile personalului didactic din întreaga țară se vor achita, în vederea serbătorilor Crăciunului, la 20 Decembrie. In vederea aceasta toate direcțiunile școalelor sunt ținute a înainta statele pînă cel mult la 14 Decembrie.

—

Din Năsînd, vine trista știre că a încetat acolo din viață bătrînul Ionașcu, tatăl d-lui Romului Ionașcu, directorul școlei comerciale gradul I.

Condoleanțele noastre.

—

Legea judecătoriilor de ocoale.—Comitetul delegaților a studiat proectul pînă la art. 36, inclusiv.

Proectului i s'au făcut următoarele modificări:

„Salariile judecătorilor stagiari au fost sporite cu cincizeci lei, ast-fel că aceștia vor primi două sute lei lunar.

Vîrsta la care vor fi recrutați judecătorii de ocoale s'a redus de la 30 la 28 ani.

In privința localurilor de judecătorii s'a admis ca ele să fie constituite de județe ajutate de stat.

S'a mai admis ca, în casul cînd judecătorul de ocol, nu va putea judeca afacerile, dintr'o causă oare care de forță majoră, ministerul de justiție să poată delega pe judecătorul stagiar, dacă acesta va avea un stagiu de eel puțin un an.

In acest cas, stagiarul va primi, diurna de transport, ce i s'ar fi cuvenit judecătorului, pe timpul cît acesta va lipsi.

De asemenea s'au luat și cele mai severe garanții pentru examenul de capacitate al judecătorilor".

—

Domnii Paul Negulescu, profesor universitar; G. C. Dragu, profesor de Economie politică și G. Tașcă, avocat, au editat o revistă, *Monitorul Economic*, care se va ocupa de: economie politică, agricultură, finanțe etc.

Primul număr a apărut astă-zi și se presintă foarte bine.

—

Parchetul din Tutova a cerut autorităților noastre urmărirea și prinderea individului Grig. Brahă, de loc din Bogdănești, județul Fălciu, care se prefăcea că e olog și umbla calare și de fapt e un primejdios hoț.

—

Societatea pentru protecțiunea animalelor, din localitate, va acorda elevilor școalelor primare de băeți, din localitate, două premii pentru cele mai bune teze, avînd de subiect „cînele animal folositor" și „despre foloasele ce le aduce omului".

—

Salariile institutorilor.—După cum am mai anunțat salariile învățătorilor și ale institutorilor vor fi sporite prin noul budget.

Lefurile învățătorilor vor fi sporite la 90 lei lunar și acele ale institutorilor de la 160 la 200 și acele de 200 la 225 lei lunar.

Vor fi sporite și gradațiile ce se acordă institutorilor pe baza vechimei: astfel în loc de 10, 20, 30 și 40 la sută, se vor da 15, 30, 45, și 60 la sută.

—

Scene cu desevîrșire nouă, un program complect schimbat va rula astăzi pe pînza Teatrului Cinematografic Pathé Frères Paris (Teatru Circ Sidoli).

Programul de astăzi, care abundă în scene comice, cuprinde în acelaș timp și multe scene instructive, scene de pe natură etc. ceea ce se observă în totdeauna la toate seriile care s'au perindat; aceste serii sunt foarte inteligent alcătuite așa că nu lipsește din nici un program partea dramatică, comică și cea instructivă. Feeriile, o specialitate a casei Pathé Frères fac deliciul seratelor. Scenăria, bogăția de costume, somptuozitatea scenei — de care numai un teatru parizian poate dispune, sunt redate aevea spectatorilor, este aidoma natura.

Spectacolele acestea atît de interesante și atît de mult gustate pretutindenea și nu mai puțin de ieșanii noștri, se succedă regulat în fie-care seară la teatrul-circ Sidoli și programele se schimbă de 2 ori pe săptămînă.

Duminică are loc un matineu la 3 ore ziua, cu un program special pentru familii și copii.

—

DIVERSE

— Duminica viitoare va avea loc o mare vînătoare în pădurea Negreștilor.

Vor lua parte un mare număr de persoane din localitate.

— Au fost înaintați parchetului: Mihai Moisiu, care a comis un furt de lengerii de la d-na Elisabeta Grigoriu, și femeea Catînca Ciubotariu, care a furat o sumă de bani într'o crîșmă de la Hală.

— Se comunică din Deleni că eri locuitorul Pavel a Mărioarei, a încetat subit din viață pe cînd se întorcea dela moară acasă.

— In ziua de 9 Ianuarie se va ținea la prefectura licitația pentru vînzarea a 346 decalitri vin de la pepeniera statului Paraclis (Cotnari).

— D-na Aglaia Negruzzi, proprietară moșiei Voinești, a reclamat prefecturei că în noaptea de 10—11 Decembrie, au dispărut de pe moșia sa mai mulți lucrători bucovineni în frunte cu Iarca Iacoban și care au luat o sumă de bani ca avans.

Mișcarea femenistă

III

Germania. Aici ca și în Anglia, încă înainte de apariția femenismului, se ceru o instrucție mai largă pentru femei. La 1792 ese o scriere prin care se reclamă aceleași drepturi și petru femei din punct de vedere economic, civil sau politic, dar e luată în deridere. In 1894 femeile germane se constituesc în societate, iar în 1897 intră în Alianța Internațională.

In 1906 un deputat prusian susține revendicările femeilor înaintea Reichstagului. In 1907 femenistele germane se folosesc de campania electorală provocată de disolvarea Reichstagului și reclamă votul pentru femei. Ele făcură întruniri în care arată starea de inferioritate în care sunt ținute, flagelând cu putere pe filosofii, jurisconsulții și legislatorii cari trădează ideile de dreptate—pe care au pretenția să le reprezinte—atunci cînd ei se opun revendicărilor femeniste. Ele susținură pe un candidat democrat a cărui reușită le dă speranțe pentru viitor. Aici femeile au dreptul votului municipal la țară, dar la orașe încă nu.

Țările Scandinave. Inainte de a fi apărut revendicările femeniste, femeile luau parte la afacerile publice. Femeia aici a avut o situație legală mult mai demnă și prin urmare și ea a fost mai puțin combativă. Fata tînără e protejată, seducția e pedepsită. Infidelitatea bărbatului e pedepsită la fel cu cea a femeei. Astfel că femenismul propriu zis a pătruns mai tîrziu. Femeile suedeze obținură un succes prin votarea legilor la 1820 căpătînd dreptul de alegere în adunările cultuale precum și libera dispoziție a produsului muncii lor. In 1898 ele capătă dreptul de vot în alegerile municipale și fiind-că consilierii municipali și funcționarii numesc pe deputați, femeile norvegiene au obținut dreptul de vot politic, fără a avea și dreptul la eligibilitate.

Rusia. Aici, dintre toate statele Europei, femeea se bucură de situația cea mai liberă. Doctrina nihilistă dădu loc curentului femenist. Nihilismul ajunsese la încheerea că trebue rupt cu tradițiile și trebue sfărâmate vechile concepții morale. Numai cu acest preț femeea își va putea desvolta personalitatea ei. In Rusia femeea s'a amestecat în popor luptînd alături cu barbații pentru interesele comune.

Aici până și țaranca cere conducerea treburilor publice cînd bărbatul ei a plecat la muncă. Succesul cel mare a fost obținerea dreptului de vot al femeilor din Finlanda în Mai 1907, cînd străbătură în Parlamentul finlandez 18 femei ca membre.

Elveția. Incă din 1721 se văzuse femei reclamîndu-și drepturile la învățămîntul primar cît și la cel superior. Mișcarea femenistă serioasă începe însă de la 1875. In 1880 femeile elvețiene fac primul congres. Femenismul lor e foarte înțelept. Ele au deosebitul tact de a asocia și pe barbați la lucrul lor astfel că au format o asociație mixtă la Geneva în vederea votului femenin.

Danemarca. Parlamentul danez a adus mari reforme situației femeei încă din 1857. Aici individualitatea pronunțată a femeilor, spiritul lor critic le-au ajutat a se forma mai repede în grupe și a-și forma un program unic și o metodă deosebită prin care au cîștigat multe din revendicările lor.

Italia. Aici există două curente pentru ameliorarea soartei femeei, unul preconizînd educația și altul pentru obținerea drepturilor civile și politice. In 1900 se fundă consiliul Național al Femeilor. In 1907 acest consiliu trimite o adresă camerei deputaților prin care se cere dreptul politic și municipal. Ministerul de Interne și președintele consiliului răspunde că o de părere că acordarea drepturilor femeilor să se facă progresiv ca experiență începînd întâi cu acordarea votului administrativ și apoi al celui politic.

„Olanda" desfășură o activitate mare chiar din primele zile ale esistenței ei. Cîte-va femei scriseră cărți foarte documentate asupra situației femeeiatrăgînd atenția gînditorilor de samă. Și aici femeile își făcură consiliul lor național.

„Austria" și „Ungaria" își au consiliile lor aparte femeniste încă din 1903.

„Bulgaria" și „Serbia" au cerut adeziunea consiliilor lor naționale la consiliul Internațional, acum anul curent.

După cît vedem numărul țărilor despre care nu putem spune încă nimic e foarte restrîns, pentru Europa dar printre ele este și România.

Să trecem în continentul nou.

„Republica Argentină". Incă din 1850 se văzu o mișcare în Buenos Ayres, în favoarea educației și emancipării femeilor. Ideile favorabile femenismului erau propagate de chiar barbații—medici și juriști—cari ajunseseră la concepția modernă a rolului femeei, prin cultura ce și-o însușiseră în universitățile europene. Aici femeile începură a se grupa în vederea scopurilor filantropice.

Femenismul de aici are o față blîndă dar care și-o va perde odată cu desvoltarea industrială.

„Australia de sud" a acordat drepturile electorale politice în 1895.

Camera din *Victoria* a votat aceiași reformă și peste puțin e vorba să se voteze și în celelalte colonii. Aici ca și în alte părți, nu toată lumea e de partea femeilor. Se găsesc chiar și femei in potriva femenismului, afară de scriitoare, profesoare, institutoare. Femeile din aceste părți sunt susținute de partidul lucrătorilor—soarta asemănîndu-li-se—și de cel al temperanței sau al prohibițiunei (suprimarea alcoolului). Se fac lige pentru educația politică a femeilor.

„Noua Zelandă" e cea dintâi dintre toate țările care a acordat votul femeilor fără multă luptă. *La popar nou și obiceiuri nouă.* Civilizația lor scutită de cea veche se bazează numai pe principiile de actualitate. Abia în 1893 femeile devin alegătoare.

Prima zi de vot—ne spune d-na Avril de Ste-Croix—se petrecu cu un calm perfect. Bărbații fură foarte gentili. Iată primul fruct al influenței femeilor asupra instituțiilor sociale! Și cînd începutul e bun.....

Maria C. Buțureanu.

La Magazinul
Frații POLLINGHER
AU SOSIT RENUMITII
Șoșoni și Galoși
Adevărați Ruși
Marca „COLUMB"
cu noua invențiune contra lunecăre

Ultime informaţii

D. P Poni, preşedintele clubului, liberal, a primit eri o invitaţie telegrafică din partea d-lui Sturza ca să vie imediat în capitală.

D-sa cu trenul de 9 seara a plecat la Bucureşti.

— —

Consiliul facultăţei de litere de pe lîngă Universitatea noastră, a fost convocat pentru mîine Joi, la orele 3 d. a.

D.A.D. Xenopol, decanul facultăţei respective, va comunica respunsul ministerului cu privire la proectul de reorganizare al facultăţei de litere, proect pe care această facultate îl înaintase ministerului.

— —

In cursul lunei Ianuarie epitropia cassei sf. Spiridon a decis să se instaleze complect toate biurourile eforiei în localul vechi de primire din strada Muzelor.

In cursul vacanţei se va face instalarea mobilierului, care a fost comandat în străinătate, şi care urmează să sosească eptămîna aceasta în Iaşi.

Serbarea de la Sf. Spiridon. — Azi dimineaţă s'a oficiat cu o deosebită pompă, hramul bisericei Sf. Spiridon.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, azistat de întregul cler al bisericei şi acompaniat de corul bisericei, care între altele a întonat frumosul concert „La sinodul cel dintăi".

La serviciul liturghiei a azistat un foarte mare numĕr de credincioşi, aşa că biserica era arhiplină de lume.

După sevîrşirea serviciului divin, Clerul în frunte cu I. P. S. S. Mitropolitul, epitropii, funcţionarii cassei, precum şi un mare numĕr de persoane s'au urcat în saloanele epitropiei, unde a urmat o mică recepţie.

De faţă erau d-nii: Gh. Kernbach, prefectul judeţului, I. P. S. S. Mitropolitul, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, Nicu Gane, primarul oraşului, Consulul Rusiei, Consulul Germaniei, C. B. Pennescu, D. Bottez şi dr. Puşcariu, epitropii cassei, X. Eraclide ajutor de primar, P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bis. Sf. Spiridon, precum şi clerul acestei biserici, Păr. P. Savin, corpul medical şi funcţionarii cassei.

S'a oficiat, de către I. P. S. S. Mitropolitul, în faţa icoanei făcătoare de minuni a Sf. Spiridon, care e aşezată în Epitropie, un Te-Deum, după care corul a întonat „Mulţi ani trăiască!"

D. epitrop C. B. Pennescu a ţinut apoi o lungă cuvîntare, făcînd istoricul instituţiei şi arătînd mersul averei cassei. D-sa a mai aratat îmbunătăţirile ce se vor face în anul viitor precum şi îmbunătăţirele aduse în cursul anului acestuia.

După d. Pennescu, a luat cuvîntul P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bisericei, care în cîte-va cuvinte a aratat binele cel mare ce'l face instituţia, datorită donatorilor, a căror memorie va rămănea eternă şi va fi totdeauna lăudată şi admirată.

P. S. S. urează apoi mulţi ani I. P. S. S. Mitropolitului, mulţumindu-i că a bine-voit a veni să prezideze această serbare.

S'a servit apoi şampanie şi la orele 12 serbarea a luat sfîrşit.

— —

Primim la redacţie numeroase întrebări asupra senzului cuvintelor: *„după unul şi „pol vac"*, sub titlul articolului de fond de eri, iscălit de directorul nostru d. Gh. Ghibănescu.

Acele cuvinte, împrumutate dintr'o poezie a lui Konachi întitulat „Părul căzut de vînt", însamnă „după un veac şi jumătate. Poetul Conaki a cântat în 1812, căderea părului sădit de Voevodul Eustatie Dabija în grădina curţilor sale de la Domneşti în 1661.

Consiliul comunal din Iaşi se va întruni Sămbătă în şedinţă extra-ordinară spre a se ocupa de expropierile necesare rectificărei Bahluiului. Negocierile cu privire la aceste expropieri, dau rezultate bune.

— —

In urma hotărîrei Eforiei cassei spitalului sfîntului Spiridon, în luna Martie se va începe dărămarea localului de farmaciei şi a întregului şir de casse din curtea sfîntului Spiridon unde sint instalate biurourile intendenţei şi farmacia. In locul lor se vor clădi noi localuri, conforme cerinţelor moderne care să serve cancelariilor administrative şi farmaciei.

— —

D. Dimitrie Sofian, presidentul curţei de apel, care a fost desemnat să prezideze biroul electoral la alegerea parţială de deputat din Bacău, în ziua de 20 Decembrie, a presintat un certificat medical că nu se poate deplasa.

S'a procedat la o nouă tragere la sorţi: acel birou va fi presidat de d. I. T. Burada.

— —

Au mai cerut să fie înscrişi la doctoratul în drept d-nii Dimitrie Cihodariu, D. Hangan şi George Nicolau.

— —

Lucrările pentru construirea şoselei între Tr.-Ocna şi Slănic, ce continuă a se face, nu vor fi gata de cît în toamna anului viitor.

— —

Mişcarea în magistratura inamovibilă, care trebuia să se facă astă-zi, va avea loc la mijlocul lui Ianuarie 1908.

—

Ministerul de răsboiu a făcut cunoscut prefecturei că de la 1 Ianuarie 1908 reşedinţa brigadei a IV de artilerie se va muta de la Roman la Iaşi.

— —

Eri revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului cultelor statistica învăţămîntului primar urban şi rural din judeţul nostru pe anul şcolar curent.

—

Astă-zi s'a afişat pe zidurile oraşului lista definitivă a alegătorilor Camerei de comerţ din oraşul şi judeţul Iaşi, întocmită de primărie.

— —

Intre îmbunătăţirele ce-şi propune epitropia Sf. Spiridon pentru cursul anului viitor, vor fi:

Iluminarea cu electricitate a ospiciului de la Socola pentru care epitropia va da 20.000 lei p. instalaţie, iar 20.000 lei dă statul, alimentarea cu apă potabilă a acestui ospiciu.

Construirea unui nou local pentru farmacie, pînă ce se va construi noul local, farmacia va fi mutată în localul unde erau atelierele de lemnărie iar vechiul local va fi dărămat chiar zilele acestea.

Instalarea secţiei genito-urinare în localul unde acum se află epitropia, iar aceasta se va muta în localul ospătăriei.

Se va înfiinţa un pavilion de izolare pentru boalele infecţioase şi se vor repara toate spitalele.

Epitropia va îmbunătăţi apoi serviciul silvic, pe care 'l va despărţi de serviciul arhitecturei.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei s'a reîntors azi dimineaţă în localitate, venind din Capitală.

— —

Al doilea concert filarmonic al orchestrei conservatorului, va avea loc la Teatrul Naţional Duminică 23 Dacembrie a. c.

—

Serviciul poliţiei de siguranţă din Capitală a făcut cunoscut prefecturei noastre de judeţ, că la conductorul poştal Ioan Moroşanu din bulevardul Neatîrnărei, s'a găsit o marcantitate de obiecte sustrase de prin coletele pe care trebuia să le împartă în oraş şi neputîndu-se afla păgubaşii, roagă prefectura să facă cercetări pe la comercianţii din judeţ şi localitate dacă au avut lipsă la coletele primite şi expediate.

— —

D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, însoţit de d. general Lambrino, comandantul diviziei a VIII-a, a fost alaltă-eri la Trg.-Ocna, unde a făcut o inspecţie trupelor din acea localitate.

— —

Curtea cu juri.—Astăzi înaintea curţei cu juri a venit spre judecare procesul lui Grigore Cilencu, din strada Tataraşi, acuzat de omor.

Din actul de acuzare ce s'a citit rezultă că numitul Grigore Cilencu, în noaptea de 15 August a. c., venind acasă împreună cu concubina sa Maria Borcan găsi dormind pe prispă pe soldatul Popescu din regimentul 7 calaraşi, pe care de mult îl bănuia că ar fi întreţinut relaţiuni cu concubina sa.

Cilencu învită pe soldatul Popescu să se culce în camera de peste sală, iar el cu concubina şi cu băietul său Petru, se culcară într'o cameră vecină.

Pe la miezul nopţei, Cilencu se sculă şi invită pe amanta sa să meargă cu el afară. Aci el scoase un revolver şi'l dădu amantei sale, zicîndu-i ca să se ducă să'l împuşte pe soldatul Popescu, ori de nu o va împuşca. Aceasta luă revolverul şi împreună cu Cilencu se duse în camera unde dormea Popescu. Ea însă nu vroi să tragă şi atunci Cilencu luînd revolverul descărcă un foc în inima soldatului Popescu, pe care'l lăsă mort.

Il luă apoi şi'l duse în fundul grădinei, unde'l aşeză aşa ca să se creadă că el s'a sinucis. Şi ducîndu-se în casă sculă pe băetul Petru, pe care'l puse să scrie o scrisoare din care rezultă că soldatul Popescu s'a sinucis, şi care scrisoare o puse în buzunarul victimei.

La primile cercetări ca şi la instrucţie Cilencu a negat totul, cu toate că amanta sa a mărturisit fapta şi s'a făcut şi alte dovezi.

Şi în faţa juraţilor el continuă a nega totul.

Acuzatul e aparat de d. avocat Lohan.

Se continuă cu ascultarea martorilor, destul de numeroşi de alt-minteri după care d. prim-procuror Ghinea Ionescu a susţinut rechizitorul.

Procesul continuă.

— —

Din Huşi.—Prietenul nostru dl. N. Păsculescu, profesor la gimnazul din localitate a fost crud lovit prin pierderea unui copil al seu. Luăm parte la durerea părinţilor.

— *Juridice.* In afacerea acaparărei de minoră, exercitată de d. Gh Gociu avocat, în scopul ştiut de întreaga noastră societate huşană, tribunalul va avea de judecat cererea d-lui Gh. Cristodolidis, moşul d-rei Tangopulo, trăitor în Cairo, pentru a fi pus în sfatul de familie. In vederea a nu cumva tribunalul respingînd cererea pe motiv că nu domiciliază în ţară şi deci nu presintă garanţia necesară administrărei unei averi de peste 300000 lei, d-sa va depune garanţia cerută de lege şi va declara că'şi mută domiciliul la Galaţi, unde a mai locuit altă dată.

— —

La cursurile serale, pe care le ţin profesorii şcoalelor comerciale, s'au înscris pînă acum 16 elevi în anul I, şi 14 în anul al II-lea.

Se ştie că spre a fi admis la aceste cursuri, se cere să fii absolvent al unei şcoli comerciale elementare sau a patru clase gimnaziale, şi candidatul să dovedească că în timpul zilei e angajat să facă practică comercială la vre-o casă de comerciu.

Absolvenţii acestor cursuri serale ce ţin 3 ani, vor beneficia de dreptul de a face serviciul militar cu termen redus.

— —

D. Matei B. Cantacuzino, decanul facultăţei juridice, a dispus să se comunice tuturor candidaţilor înscrişi la doctorat, că cursurile vor începe în ziua de 8 Ianuarie.

— —

Judiciare. — Dl. Krupenski, avocat în Piatra Neamţ, a fost pedepsit de consiliul de disciplină de acolo cu suspendarea de a pleda timp de o lună.

Curtea a respins ieri apelul avocatului, care a declarat recurs în casaţie.

— La curtea de Apel, s. II-a, urma să se judece astăzi importantul proces pentru anularen testamentului colonelului Rosnovanu.

Procesul s'a amînat.

— Am anunţat că ministerul justiţiei a cerut să-i să trimeată dosariul privitor la d. Lascay, fost funcţionar la consulatul austro-ungar din Iaşi, care a fost condemnat la 15 zile închisoare şi 1.000 lei amendă pentru că ar fi violat domiciliul unui avocat.

Dosariul a fos remis curţei s. II, care va judeca procesul la 15 Ianuarie.

— La cabinetul III al judelui instructor a început instrucţia în afacerea comerciantului Michelsohn, despre care am vorbit la timp.

— Astăzi, cu prilejul judecărei unui apel electoral, s'a ridicat incidentul ca şi medicii veterinari, după 6 ani de practică, să fie înscrişi la colegiul I Senat.

După o lungă deliberare curtea a respins incidentul.

— Un justiţiabil bine cunoscut în cercurile judiciare din Iaşi, bătrînul Vasile Tenoff, al cărui nume a fost des citat în multele sale procese cu d-nii Leon Wohl şi Zwiebel, foşti tus-trei tovarăşi în exploatarea pădurilor dela Mălini—a încetat din viaţă la Bucureşti.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Decembre

Infrîngerea definitivă a d-lui Haret

Bucureşti.—Contenciosul urma să judece astăzi recursul profesorului A. Galbenu, a cărei transferare de la gimnaziul din Buzeu, la gimnaziul Cantemir din Capitală, fusese anulată de d. Haret.

D. Cezărescu avocatul ministerului Cultelor, a cerut Inaltei Curţi să amîe sine die acest proces întru cît ministrul a hotărît să revie asupra anulărei şi să'l reîntregeze în drepturile sale.

Un proect important

Bucureşti. — D. general Averescu va depune pe biroul camerei un proect de lege prin care contigentul cel mai vechi care a luat parte la reprimarea răscoalelor de astă-primavară, se fie scutit pe un timp anumit de plata impozitului pentru căile de comunicaţie.

Restabilirea acordului

Bucureşti.— Ziarul „Viitorul" anunţă în următorii termeni restabilirsa acordului între guvern şi opoziţie în chestia izlazurilor:

„Nedumerirea provocată prin ştirea despre isbucnirea unui desacord între guvern şi opoziţie, a dispărut.

Lucrurile s'au aplanat, dovedinduse că a fost la mijloc o simplă neînţălegere.

S'a stabilit că ori ce ţăran învoit pe o moşie, are drept să-şi pască vitele pe miriştea şi porumbiştea proprietarului.

Iarăşi cazul Cuza

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" sub iscălitura directorului său, publică un important articol cu privire la modul cum d. Cuza ştie să facă cursul său de economie politică la Universitatea din Iaşi.

După ce insistă asupra conflictului intervenit între „Opinia" şi studenţi, şi după ce arată că acei studenţi au procedat ast-fel în urma indicaţiilor primite de la d. Cuza, d-sa se întreabă dacă starea de astă-zi poate fi tolerată.

Cînd cele ce se spun la curs nu corespund nici cerinţelor ştiinţei, nici modalităţei academice, cum trebuie făcut un curs al unui profesor universitar, autorităţile şcolare, pot rămînea ele impasibile? Nu sunt legi şi pentru d. Cuza? Cenzura nu trebuie ea exercitată de cei în drept?

„Cine cunoaşte pe d. Cuza ştie că d-sa este un candidat foarte apropiat al medicilor psihiatri- Dacă o atare nenorocire, care poate lovi pe ori cine, nu poate fi înlăturată, nu trebueşte oare să se împiedece consecinţele ce decurg din modul de a fi al unui atare maniac"?

Articolul relevă apoi şi marea vină care o au mare parte din colegii de la facultate ai d-lui Cuza şi care spre deosebire de „Opinia", care nu s'a lasat a fi terorizată, au suportat şi suportă încă terorismul ce d. Cuza exercită asupra lor, instigînd pe studenţi în contra profesorilor.

Directorul „Adevărului" insistă asupra celor petrecute cu ocazia alegerilor generale şi a scandalurilor la examenul de astăvară şi conchide cerînd să se ia măsuri pentru întrarea în ordine a acelora ce nesocotesc legile şi bunul simţ.

O anchetă

Bucureşti.—S'a deschis o nouă anchetă în contra comandorului Ciuchi comandantul portului Galatz.

Ministerul de externe a numit ca delegat al seu pe comandorul Barbieri, care să cerceteze întru cît este întemeiată reclamaţiunea serviciului maritim romîn, că comandatul acelui port îi cansează mari neajunsuri.

Raportul comandorului Barbieri este defavorabil comandorului Ciuchi.

Turburări în judeţul Teleorman

Bucureşti. — Din jud. Teleorman vine ştirea că de 3 zile domneşte o vie agitaţie pe moşia Fîrtata, proprietatea statului şi situată între Roşiorii-de-Vede si Balace.

Ţaranii au pus stăpînire pe primărie şi au cerut primarului să proceadă la parcelarea moşiei, căci lor li s'a spus că legea cea nouă care va veni va respecta toate acele pămînturi care se vor afla în posesiune de fapt, de şi nu le-ar aparţinea lor.

D. Iarca, prefectul judeţului, a trimes jandarmii cu ordin să tragă la cea mai mică nesupunere.

Ţaranii au fost împrăştiaţi prin lovituri de pat de puşcă, şi capii răscoalei arestaţi.

Demisie

Bucureşti.—D. Mrazec, directorul institutului geologic dela ministerul de domenii şi-a înaintat demisia din această demnitate, în urma campaniei dusă de ziarele liberale contra d-sale.

Camera

Bucureşti. — D. N. T. Popp interpelează guvernul asupra motivului urcărei scomptului, care contribue la mari daune comerţului.

D. Jean Lahovary vorbind în discuţia generală asupra legei tocmelelor agricole spune că toate clasele sociale sunt vinovate de cele ce se întîmplă astăzi. Cel mai mare vinovat însă este partidul liberal care a guvernat mai bine de 40 de ani.

Nu poate fi vorba de robie economică a ţaranului romîn. Ţaranul nostru nu este nici rob nici ilot şi nu mizeria la condus la faptele criminale de astă primăvară.

De la Cuza încoace s'a dat ţaranilor un milion şi 700 mii hect. de pămînt din întinderea totală de 7 mil. hect. arabile, ţărănimea stăpîneşte a patra parte.

Proprietatea mare la noi nu este aşa de desvoltată, mai cu samă faţă de rolul mare social ce'l are într'o ţară exclusiv agricolă.

In mom[illegible] cetarea uno[illegible] acesta d-sa întră în cerce d-sa le-a [illegible] resante tabele statistice [illegible]it în această chestiune.

Se[illegible]tul

Bucureşti.—Prezide[illegible] d. Aurelian, prima oară în seziunea ac[illegible]

D. Stelian cere Senatul[illegible] tru mîne începerea discuţi[illegible] fixeze pen- ectului seu pentru reorganiz[illegible] supra pro- toriilor de pace. [illegible] judecă-

D. dr. Jugureanu interpelează [illegible]vernul asupra neregularităţilor dela loteri[illegible]ega- tului romîn.

Senatul trece apoi în secţiuni.

Relaţiunile Spaniei

Madrid. — Respunzînd felicitărilor preşedinţilor Camerei şi Senatului cu ocaziunea zilei onomastice a reginei Victoria, regele a făcut aluziune la dovezile de simpatie cu această ocazie din streinatate, felicitîndu-se de relaţiunile cordiale ale Spaniei cu celelalte naţiuni, relaţiuni care devin tot mai strînse.

Explozie

Barcelona.—Puţin timp după explozia din strada Felice Neri o a doua explozie s'a produs sub poarta unei case din strada Spitalului. Un soldat a fost rănit de moarte.

Ciocnire între trupe şi grevişti

Washington. — Departamentul de stat la interne află din Iquique (China) că o nouă ciocnire a avut loc între trupe şi lucrătorii fabricei de silitră din această localitate.

Trupele pentru a birui pe rezvrătiţii grevişti au întrebuinţat tunurile revolver omorînd 200 grevişti.

Sate Bombardate

Lalamarina.—Co[illegible]oana Felican a bombardat două sate ale tribului nesupus Urimes. Locuitorii au tras asupra trupelor franceze dar de la o prea mare distanţă aşa că gloanţelelor nu puteau avea efect. Situaţiunea continuă a fi bună, indigenii vin în mai mare număr să facă act de supunere.

INŞTIINŢARE

Postul de medic la prima Societate fraterna „Caritas Humanittas" din Iaşi devenind vacant pentru ziua de 14 Martie 1908, comitetul acestei societăţi, învită pe medicii aspiranţi la acest post a-şi prezenta ofertele d-lor cel mai tîrziu până în dimineaţa zilei de 25 Decembre s. c. cînd va fi alegerea.

Condiţiunele de admisibilitate precum şi ori ce alte condiţiuni relative se poate vedea de cei interesaţi în fiecare zi de lucru de la orele 10—12 şi de la 2—4 p. m. în cancelaria societăţei str. Gusti No. 2.

Preşedinte, **S. Grimberg**

Secretar, *L. Scherr*

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 29 Decembrie a. c. oara 11 a. m., se va ţine în Camera acestei Primării, în conformitate cu art. 72-83 din Legea asupra comptabilităţei publice, licitaţie cu oferte închise pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparări, reconstruiri şi construiri din nou de strade cu material de peatră, pe timp de trei ani cu începere de la 1 Aprilie 1908.

Garanţie provizorie 2000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 21170

8 Decembrie 1907

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman

&

Dr. M. Pekelman

Strada Alexandri 3

(Casele Hălăceanu)

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumătate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Promiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80
Porte-Bouteilles pour 20 Places..... 7 »

PONDOIR

déposé

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de **veritabil Elixir Guillié**

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie pu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 316 Vineri 14 Decembre 1907

Conservatori Democraţi

Ne-a fost dat să vedem susţinîndu-se, de cugetători distinşi de altfel, că pentru timpurile în care trăim, ar exista autonomie între conservator şi democrat, şi că aceste două noţiuni nu numai nu se pot împerechia, dar din contra ele se exclud una pe alta. Şi ceea ce e astă-zi aşa va fi tot d'auna. După părerea acestora dar, ar suna falş de tot cînd am zice cui-va că e conservator democrat.

Să cercetăm însă lucrurile mai în fond şi ne vom convinge tocmai de contrarul celor mai sus arătate.

Este sigur că cuvintele ce întrebuinţăm, conservator şi democrat, au perdut din accepţiunea lor de altă dată. Conservatismul el insuşi e silit să recunoască astă-zi că nu mai formează o clasă cu privilegii anumite, ci este o întocmire de ordin social şi politic în care au chemare toţi acei cari prin cultura şi înălţarea idelor pot forma o elită cu putere de directivă. Iar această putere de a dirige trebue să fie îndrumată spre folosul tuturor, nu numai a cîtor-va. Şi cum dintre aceşti toţi, partea cea mai însemnată o formează marea masă a celor cari muncesc, e uşor de priceput că de aceştia va avea a se îngriji acea elită, luînd măsurile cele mai nimerite spre a le asigura buna stare materială şi morală.

Aşa fiind lucrurile, conservatismul modern încă este un privilegiu, însă spre deosebire de alte timpuri, el este privilegiul inteligenţei, vie aceasta de ori unde, adică, din ori ce pătură socială şi nu numai din anumită clasă.

Şi dacă aşa trebue înţăles conservatismul, apoi el are strînsă afinitate cu democratismul. Căci în definitiv, ceea ce constitue azi democratismul, este pătura de intelectuali, care afişează sentimente de iubire pentru cei desmoşteniţi, pentru cei umiliţi.

Nici unul din partidele politice, care au pretenţia de a se democratiza, nu arată alt ceva din acest din urmă punct de vedere, de cît o înclinare a celor chemaţi la funcţiunile de diriguire, pentru o mai de aproape îngrijire a celor ce muncesc şi duc o mai mare lipsă.

«Adevărata democraţie, zice dl. C. Dissescu, e aceea care nu recunoaşte mai dinainte preeminenţa nici unei clase în Stat, nici de sus nici de jos, ci *a tuturor acelor care se arată meritoşi de a o obţine.*»

Ar fi o adevărată falşificare a regimului democratic cînd s'ar sacrifica libertatea egalităţei, sau cînd s'ar recunoaşte în stat preeminenţa *claselor de jos.*

Iată de ce ziceam mai sus că trebue să luăm lucrurile după starea lor de astă-zi.

Şi aşa fiind, întru cît conservatismul recunoaşte toată puterea păturei culte, inteligente, iar democratismul nu vrea domnia şi atot puternicia claselor de jos, nu vedem opoziţia dintre aceste două noţiuni.

Dacă însă ca principiu se găseşte o punte de unire între noţiunile de mai sus, nu tot aşa poate fi din punctul de vedere al. metodei.

Sunt în adevăr mulţi, care cred că mijlocul prin care se poate ajunge la realizarea idealului de bună stare şi fericire a omenirei este votul universal. Dar nu înseamnează că nu poţi fi democrat decît dacă te înrolezi sub steagul celor ce cer astfol de vot.

Poate astăzi cineva să fie democrat fără ca prin această calitate să'şi însuşească tot ceea ce această calitate are în sine de extrem. Domnia maselor inculte, sacrificiul libertăţei în profitul egalităţei, îndepărtarea elitei intelectuale prin puterea maselor, pot foarte bine să nu facă parte din bagajul unui democrat, fără ca pentru aceasta dînsul să înceteze a fi considerat ca atare.

Căci totul în acaasta ordine e chietsne de măsură.

După cum în ordinea economică toţi suntem intervenţionişti, căci nu e nimeni care să nu admită nici un amestec al statului cît de mic, dar se va numi economist cînd admite că această intervenţiune să meargă numai până la anumită margine, iar dacă se trece peste aceasta, cei ce o fac se vor numi socialişti, comunişti etc. tot aşa e şi în ordinea politică. Eşti conservator democrat cînd înţelegi a nu te desinteresa de soarta celor mulţi, cînd ai ca principiu interesul general şi lucrezi în vederea aceasta, dar nu treci peste anumită limită, cum ar fi bună oară votul universal, ci rămîi dincoace de ea, iar din moment ce vei trece peste ea te vei numi liberal, socialist sau orice alt.

De altfel ar trebui să fim cu ochii legaţi pentru a nu vedea prefacerile, ce necontenit ieau partidele de guvernămînt şi încotro se îndrumează ele.

Conservatismul de astăzi e un adevarat democratism. Şi trebue să o spunem spre lauda conservatorilor noştri — vorbesc negreşit aici de cei mai mulţi, de cei cari înţeleg rostul lucrurilor — că s'au pus cu toată inima în serviciul acestei noi îndrumări a partidului.

Şeful partidului conservator, în înţeleapta sa prevedere, vorbind într'o altă chestiune decît cea cu care ne ocupăm aici, zicea altă dată:

„Este oportun ca din propria noastră voinţă şi nu sub imperiul necesităţilor să dăm lucrătorilor noştri o organizare aşa, ca să fim la adăpostul pericolelos, cari în toate ţările mari ameninţă prosperitatea Statului şi care în ţările mici ameninţă chiar existenţa lor."

Aceste cuvinte îşi găsesc cu atît mai mult locul lor în timpurile noastre, bine înţeles pentru acei conservatori cari pricep valoarea şi rostul acestor vremi. Iar ceilalţi dintre conservatori prea îndoctrinaţi cu spiritul de tradiţiune, vor face şi dînşii democratism fără să-şi dea samă că-l fac, după cum vestitul Jourdain al lui Molière, făcea prosă fără să ştie.

Rezultă din cele ce spuserăm până acum, că se dă o greşită accepţiune cuvintului democratism, cînd printr'însul se dă a se înţelege că toţi oamenii trăind sub un aseminea regim ar trebui să fie consideraţi ca egali. Cu alte cuvinte se face o greşală cînd se susţine că sub un asemenea regim tot una va fi omul cult ca şi cel ignorant, cel deştept ca şi cel nepriceput.

Dacă noi zicem că conservatorii pot fi democraţi, e uşor de văzut sensul, ce dăm acestui cuvînt.

Înţelegem adică că sub un astfel de regim conservator vor dobîndi întăetate toţi acei, cari prin cultura şi inteligenţa lor se vor ridica mai presus de ceilalţi muritori. Prin urmare, după cum zice şi dl. Dissescu, nu va fi vorba de o clasă care ar pretinde că are drepturi cîştigate din timpuri imemoriale şi în virtutea cărora ar cere întăetatea, ci de toţi fie actuali fie viitori, cari prin calităţile lor morale se vor ridica la acea înălţime.

Înţelegem apoi ca legătura dintre aceştia şi rămaşi mai îndărăt să nu fie ruptă, ci din contra dînsa să se considere ca avînd chemarea a nu perde din vedere progresul şi buna stare materială şi morală a acestora.

Şi aşa fiind lucrurile se înţelege nu numai că conservatorii pot fi democraţi, dar că conservatismul trebue să fie democrat sau altfel nu va fi. Trebuie necontenit să avem în vedere cele ce se petrec sub ochii noştri şi să nu cercăm a ne ascunde sub argumentări frumoase, dar nepotrivite.

V. I. Radu.

Interpelările d-lui Dissescu

D. C. Dissescu, distinsul senator de Teleorman, a dat, în Senat, primul semnal al atacului opoziţiei în contra guvernului: d. Dissescu a ceruţ guvernului să-i pună la dispoziţie dosarele privitoare la răscoale, la anexele d-lui Haret şi la diferitele anulări pe cari ministrul şcoalelor le-a făptuit în învăţămîntul secundar şi primar.

Importanţa acestor diferite interpelări nu va scăpa nimănui şi toţi cari fac politică şi cari se interesează, fără a face politică, de mersul treburilor ţărei—toţi vor aprecia nevoia de a face ca miniştrii respectivi să se rostească în chestiunile ce vor forma obiectul interpelărilor fruntaşului bărbat politic.

In special în ce priveşte acţiunea d-lui ministru Haret. Căci dacă guvernul va găsi cuvenita „raţiune de stat" spre a o scalda în ce priveşte rapoartele, civile şi militare, referitoare la turburările agrare—guvernul va trebui, însă, să se pronunţe dacă felul de a fi al D-lui Haret, este împărtăşit de întregul guvern.

D. Haret, după ce-a pus umăr foarte solid la provocarea rescoalelor, a jignit armata în ale sale celebre anexe. A jignit'o, profund şi nedemn în *Monitorul Oficial* şi a făcut o searbădă retractare cu un prilej foarte nepotrivit: cu prilejul inaugurărei şcoalei normale la Galaţi.

Ce va zice guvernul, în această privinţă; care va fi ţinuta ministrului de rezboi?

Respunsul la interpelarea d-lui Dissescu va lămuri aceste însemnate puncte.

In ce priveşte interpelarea relativă la anulările în învăţămînt — chestiunea va presinta un interes cu atîta mai mare, cu cît numeroasele decisiuni ale contenciosului, au arătat că numai ura politică a călăuzit pe ministru în făptuirea acelor anulări.

Guvernul va trebui să respundă, dacă admite ca ura meschină să fie întronată şi în şcoală şi dacă un ministru, care s'a făcut vinovat de asemenea excese de zel politic, mai poate sta pe banca ministerială.

Semnalul de luptă ce l'a dat fostul ministru Dissescu, nu este important numai prin faptul că el a aşezat opoziţia la locul ei natural de controlare ale faptelor guvernului, ci importanţă mare are şi prin aceea, că fie care din punctele ce le va desvolta ilustrul orator, constitue cîte un moment important în activitatea dezastruoasă a actualului guvern.

CATE-VA NOTE

Un justiţiabil, care, graţie multelor procese ce le intentă şi ce i se intentau, era mult mai ocupat de cît mulţi din avocaţi, a primit, în cele din urmă şi citaţia cea cerească, la care nu există—din nefericire— chichiţa procedurei neîmplinite.

Vasile Ţenof—despre el ie vorba — a avut un singur proces, care a dat naştere la o sută altele—care se judecă de vre-o 16 ani şi care, totuşi, nu este încă complect terminat.

Acel proces s'a început înaintea tribunalului Suceava; a venit de nenumărate ori, cu apeluri, la laşi; a trecut foarte des la Casaţie şi la toate curţile de Apel ale ţărei.

A fost un proces de ambiţie, de la care Statul a încasat sutimi de mii de lei pentru timbre şi taxe de portărei şi din care cei interesaţi în cauză nu s'au ales cu nimic...

Cu Ţenoff s'a stins unul din cei mai des citaţi justiţiabili din Romînia; se va stinge, probabil, şi acel celebru proces Ţenoff-Wohl-Zwiebel, care, după cum am mai spus, are fiinţă de 16 ani.

S. P. S. şi d. Haret

In progoana întreprinsă în primăvara anului acestuia contra *Societăţii Renaşterei Naţionale*, făcîndu-se percheziţii la domiciliul d-lor Christu Negoescu şi Th. Speranţă, s'a văzut că Societatea, care îşi luase drept firmă cabalistică iniţialele *S. R. N.* îşi crease o secţiune pentru săteni, în scopul de a pregăti candidaturi ţărăneşti la colegiul al III-lea, secţiune care îşi luase drept firmă iniţialele *S. P. S.*

Ca document politic ţinem să aducem aici vederile însuşi a aceluia care a organizat această secţiune S. P. S., întru cît ne slujeşte de minune întru a caracteriza felul de acţiune al partidului liberal în masa rurală, prin unul din cei mai autorizaţi ai săi reprezentanţi—am numit pe d. Spiru C. Haret.

D. P. Popescu-Muscel, fost magistrat ne lămureşte pe larg prin broşura sa: „Izgonirea mea din magistratură".

Iată ce zice d. P. Popescu:

„Vreţi să cunoaşteţi sorgintea de unde a eşit ideia secţiunei pentru săteni? Ascultaţi-o: Toată lumea cunoaşte influenţa la sate a d-lui Haret, Ministrul Instrucţiunii şi Cultelor, mai ales în mijlocul preoţilor şi învăţătorilor. D-sa a întrebuinţat influenţa sa autoritară aproape toată în scopul de a cîştiga pe fruntaşii luminaţi ai satelor, pentru ideile politice personale pe care d-sa le nutria. La un moment dat nu era învăţător sau preot, care să nu fie haretist, şi fiecare din aceşti apostoli ai ideiei, purta cu sfinţenie la sîn scrisorica actualului Ministru al Instrucţiunei, care avusese inspiraţia să prindă aşa de bine, în mrejele politicii sale personale, pe aceşti subalterni ai săi prin cîte o scrisorică trimisă la timp şi cu efect. Eu nu-i fac nici o vină din aceasta, *dacă cugetul i-a fost curat* şi scopul urmărit, folositor sătenilor şi statului. Politiceşte însă, această propagandă era vătămătoare intereselor partidului conservator şi desigur şi şcoalei.

Trebuia dar o contra acţiune la sate, sau mai bine zis o acţiune paralelă cu a d-lui Haret, făcută de conservatori pentru a se menţine equilibru în paşnica şi normala dezvoltare a satelor. Aşa s'a născut în sînul grupării, în opoziţie chiar, ideia ca membrii ei să se ocupe şi de săteni, fapt care se explică şi prin împrejurarea că în această grupare erau mai mulţi profesori care cunoşteau prin urmare activitatea d-lui Haret atît la oraşe cît şi la sate. Fiindcă însă societatea îşi propunea scopul unei gazete, ideia a fost dusă şi mai departe, şi generalizată, s'a ajuns la convingerea că unul din mijloacele—şi poate cel mai eficace—pentru rezolvirea chestiunilor agrare *este pregătirea candidaturilor ţărăneşti la Colegiul al treilea*, mijloc legal şi încuviinţat de toate partidele. Că prinsesem bine ideia, şi aceasta era cea adevărată, s'a văzut din însăşi atitudinea partidului liberal în timpul, cît şi după răscoalele ţărăneşti, cum şeful partidului făgăduia că va îngădui ca la colegiul al III sătenii să-şi aleagă oamenii lor. Cum s'a ţinut de cuvînt, s'a văzut din alegerile generale din luna Maiu: Deputaţii sătenilor au ajuns să fie pînă şi Prinţii în partidul liberal!! Parlamentul de astăzi abia numără trei patru săteni Deputaţi, şi aceştia toţi membrii fideli ai partidului liberal, prin urmare cu botniţă, ca să nu poată nicicodată striga contra actelor ilegale ale guvernului faţă de săteni! Şi acesta este Parlamentul eşit din revoluţie! D-l Haret ar striga: Sărmană ţară! Sărmani ţărani!

OAMENI ŞI LUCRURI

STATORNICIE

In presă ca şi în public, la universitate ca şi în pretoriul justiţiei populare, pretutindeni s'a vorbit zilele aceste de profesorul iaşan de economie politică, de înfocatul naţionalist care pozează în apostol, care-şi dă aiere de a înfăţoşa—el singur —exemplul de intransigenţă şi de consecvenţă în mijlocul unei lumi pierdute, păcătoase, nesăţioase. Peste tot în jurul lui este viţiu, conrupţiune, tăgadă; el însă—vine dintre toţi ca preot imaculat al unei religiuni curate, al unei credinţi înalte, simbol de statornicie în mijlocul schimbărilor repezi şi interesate, în mijlocul făţărniciei generale. Şi din înălţimea acestor virtuţi, el se încumetează a judeca şi a biciui, a moraliza şi a osîndi fără milă, fără cruţare.

In primul rînd credinţa strămoşească cu toate formele bisericeşti îi sunt scumpe şi în numele ei luptă cu păgînii, duşmani ai religiunii, încuibaţi în rîndurile profesorilor universitari, mai cu seamă a celor mai tineri. Cu toate aceste d. Cuza la pagina 83 a volumului d-sale de versuri scria:

La mormîntul meu prieteni
Ţărna grea nu vreţi să-mi fie
Să nu-mi puneţi piatră scrisă,
Cruce, înger păzitoriu...

Este oare acesta testamentul unui bun şi pravoslavnic închinător al bisericei?

Dar profesorul de astăzi nu are destule cuvinte de ocară faţă de foştii socialişti. S'a văzut din cele citate în articolul d-lui Herovanu cu ce trivială cruzime osîndeşte d. Cuza pe luptătorii de eri cu cari a stat alături, începînd cu seninul scriitor şi cugetător Gherea, de la care altă dată aşteptă odinioară cu tremur un cuvînt de laudă, o părere aprobătoare.

Pe atunci d-sa scria în revista socialistă „Contemporanul" versuri ca aceste:

„Tot e putred, de la talpă pînă sus la coperiş.
Dară mîni?... O zi fericе, soare mîndru de dreptate
Vom scăpa şi noi odată de nevoi şi de pacate
Vom scapa! Căci lumea veche în adînc se prăbuşeşte
Temelia-i zdruncinată, dărmătura se porneşte
Tencuiala se desprinde, cărămida se fărîmă
Şi zidirea se dărîmă!

Pe atunci d-sa visă o lume „unde ura nu mai este"—precum visau şi acei—unii visează încă — pe care astăzi îi... maltrează şi-i calomniază la cursul universitar de care lume a sfîrşit prin a se alarma.

...Am putea ci'a toată opera literară şi s'o comparăm cu opera ce săvîrşeşte astăzi. Ce contraste ceri! Ce dezastru!

Şi atunci de ce nu are Cuza un pic de indulgenţă, de toleranţă, de jenă, pentru alţii? De ce condamnă pe toţi ceilalţi pentru inconsequenţă, cînd d-sa e departe de a fi un model de statornicie? Din potrivă!

Rodion

Visul Impăratului

— de CARMEN SYLVA —

...Impăratul, obosit de lucru, a aţipit o clipă pe jilţul său de lemn. Mîna fină şi slovele unei scrieri frumoase stau încă pe foaia de hîrtie de curînd semnată, pe foaia pe care mult timp a cetit şi a meditat. Capul încărunţit de fire argintii e puţin înclinat într'o parte şi se reazămă pe marginea sculpturei de lemn, iar expresia feţei e liniştită ca şi acea a unui copil în somn.

O femeemaestuoasă a intrat pe nesimţite în liniştita cameră de lucru şi în aureola de lumină verde a lămpii de studiu; femeea cu rochia lungă, cenuşie şi cu ochii căprii şi adînci ca marea, a apăsat degetele-i trandafirii pe pleoapele omului trudit de împlinirea datoriei sale şi i-a dăruit un vis.

— „Eu sunt Vremea, şopti ea, şi vin să-ţi aduc drept dar de serbătoare ceea ce ai săvîrşit împreună cu mine".

Ea face un semn cu mîna; atunci se deschide uşa din nou şi un şir aproape nesfîrşit de chipuri de fecioare gingaşe, drăgălaşe, serioase, vesele, zburdalnice—năvălesc în odaie.

„Iată anii vieţei tale şi ai muncei tale!" zice glasul cu ecou lung răsunător. „Priveşte-i fără frică, ei nu te mai dor, ei nu te mai apasă, din potrivă!..."

Şi-i se pare atunci Impăratului ca şi cum ar fi pătruns până la el mirosul aerului de primăvară, ca şi cum ar respira un parfum de flori încîntătoare, ca şi cum ar şopti un zefir uşurel şi ar legana coama păduricei de asupra capului său, încălzit de razele primăverei, străbătut de fierbinţeala soarelui,—ca şi cum el însuşi s'ar fi înfiripat şi ar zbura acum cu fermecătorul cerc care tocmai prinde să se desfăşoare împrejuru-i.

—„Priveşte—zise Vremea—anii creaţi de tine însuţi; priveşte-i cît sunt de strălucitori!

Şi tot mai mândru păşesc şi se apropie; cercul devine tot mai solemn şi mai măreţ.

„Iată primul an al domniei tale", zise Vremea—şi vezi: fecioara e serioasă, ţine un pumnal în mînă, dar din acel pumnal cad trandafiri, mereu cad trandafiri, până ce podeaua toată s'acopere de roze" Iar îndată ce fecioara înfige pumnalul în pămînt de jur împrejur se înalţă ziduri, până cînd un dom splendid încunjură pe Impărat.

Iar prin domnul acela vine cea mai frumoasă dintre toate femeile; vine surizînd înspre dînsul tot mai aproape, tot mai aproape şi pune uşor mîna ei într'a lui. Chipul ei, de o albeaţă de crin, mantaua ei de blană aurie, minunaţii săi ochi luminoşi, cu sprincenele mândru arcuite, totul străluceşte în tinerească frumuseţe şi în măreţie, iar inima lui începe să bată vijelios de vrajă şi de teamă.

Ea însă pune mîna pe inima lui, înlănţuie braţul de gîtul lui şi şopteşte:

„Suferinţa a trecut doară, dragul meu! Nu tremura!".

Şi atunci răsună încetişor cîntări de slavă, ca o muzică cerească din mari depărtări. Fantastica fiinţă îi pune mîna pe frunte, ca nu cumva să se trezească şi şopteşte: „Nu tremura! Spaima şi frica s'au preschimbat în flori! Aci numai este sînge, ci sunt numai trandafiri, iar anii cei grei i-am înfăşurat cu un văl ca să nu te poată privi în faţă. Tu, amicul meu mult încercat, credincios, răbdători! Greutăţile toate le-am luat de pe umerii tăi; le poartă fecioarele în locul tău!"

Şi într'adevăr, munţi de greutăţi le duc fecioarele pe capetele lor şi pe umerii lor ca pe nişte jucării şi lui îi este îndămînă, de par'că n'ar fi cunoscut nici cînd greţa şi lipsa, temerea şi desperarea; de par'că inima i-ar fi uşoară, gîndul—liber, pieptul înnecat de fericire. In adevăr, adânc învăluiţi se perindează anii a căror vedere i-ar întuneca această oară şi se pierd în zare. F e r m e c ă t o a r e a a făcut numai un semn şi anii toţi au pierit; ea însă ţine în mînă o lăută şi din cînd în cînd atinge strunele, ca şi cum

ea ar stăpâni cercul, ca și cum ea ar conduce cîntecul care răsuna atîta de molcom din mii de guri. Intr'un dans neîncetate ele se țin de mînă și surîd și se înclină și una după alta iea poverele de pe cap și de pe umeri și le pun sub trandăfiri; aceștia cresc repede de asupra și le acopăr cu desăvîrșire. Ele poartă micimea și neștiința omului, un munte pe care mulți îl trag anevoie căci nu-i pot veni de hac. Ele tîrîie lupta și sfada și mizeria și în același timp îi zîmbesc mereu cu voioșie ca și cum ar vroi să spună: „Privește! Toate aceste sunt acum sfîrșite! Tu le-ai biruit aceste toate! Au trecut și s'au însemnat! Noi toate suntem aproape și toate departe, dar nici odată nu ne vom stînge și nu vom pieri.“ Tot mai prietenos devine cercul.

Iată că vin acum purtătoarele de pace și bogăție; ele sunt cele mai mult împovărate. Și de îndată ce încep să-și depună comorile lor la picioarele lui, cîntecul se aude tot mai tare; un cîntec de mulțumire pătrunde până în inima lui, așa feliu că ea se umple de bucurie, iar fața-i se înseninează de o splendoare tinerească. El nu mai este singur doară; mîna credincioasă a tovărășei lui se odihnește în mînele lui, povara întregei sale vieți stă colea la picioarele lui, perdută între roze; popoarele lui cîntă și mulțumesc și rostesc cuvinte de iubire cum nici odată nu le-a mai auzit rostind. Ca prin minune ele au aflat ce a fost el și ce a făcut pentru dînsele, chiar atunci cînd inima-i era frîntă, cînd viața-i eranimicită.

Ele începură să-l presară și să'l acopere cu petale de trandafiri, așa că el sta colea îmbălsămat de miros de flori și-i se păru că viața lui nici nu fusese așa grozav de grea ci minunat de frumoasă. I-o spuneau doară anii, i-o cîntau doară glasurile și i-o arata tovărășa grațioasă, prin surisul ei.

Trecută era durerea fără leac: trecute erau și grija și chinul; o liniște cuprinse firea lui, o liniște așa cum nici odată nu mai cunoscuse în viața lui și se făcea ca și cum Domnul însuși din ceruri îi spunea că e mulțumit cu fiul seu răbdător, care rămăsese om de bine și om al datoriei de-a lungul vieței lungi și grele ce i-a fost sortită.

Cercul își urmă jocul cu o frumusețe de nedescris și tot mai mare, iar în zefirul primăvăratec cîntau sute de mii de privighitori.

I se părea împăratului că pentru întâiași dată trăia pe deplin și desevîrșit, ca și cum întreg trecutul fusese amăgire, iar acum începe adevărata viață, ca și cum el a privit numai fuga anilor, nu a arat și sămănat, nu a suferit și tremurat, n'a gemut de înăbușire nici de frig, din pricina oamenilor nerecunoscători și abrași.

Unde zburase grijile? Mîna cea dragă de pe inima lui le gonise; stînse erau durerile fără de seamăn, erau alinate și tămăduite; pace și iubire îl vrăjeau și atunci el împreună mânile în semn de mulțumire. Dar mișcarea aceasta îl trezi. Și atunci deșteptat din vis, omul conștiincios privi cu grijă ceasornicul de pe masa lui de scris; se temu că pierduse în somn multe ore, ba chiar toată dimineața. Care însă nu-i fu mirarea cînd știu că visul tot durase numai o jumătate de minută; de abia cîtă vreme îi trebuise pentru a închide ochii și a-i deschide iar.

El rezemă capul de mînă cugetînd: „Dacă a fost numai un vis de clipe cât de fermecătoare trebuie să fie veșnicia!“

Ușa se deschise și intră un secretar cu un morman de hârtii. Impăratul le luă și în liniște duse repede mîna de pe una pe alta, lucrînd harnic, ca și cum nu ar fi fost scăldat în atmosfera cerească. Numai odată și înc-odată în mijlocul lucrului, întoarse capul, căci i se păru că vede dulcele chip stînd mereu lîngă dînsul, aevea, așa cum îi se arătase în vis.

Atîta strălucire se revărsase pe fața Impăratului în cît privires secretarului scrută pe furiș hîrtiile de pe masă, dacă nu cumva îi se telegrafiase vr'o veste îmbucurătoare. Dar nu vedea de cît același ir de slove drepe, frumoase, în linii lungi.

Lucru de multe ceasuri se aflà colo, îngrămădit, dar împăratul de abia îi dădea luare aminte; visul îi stăpânea încă tot sufletul. Nici nu putea s'audă bine ce-i se spunea căci se făcea împrejuru-i ca și cum haina femeei ar fâșii, ca și cum ar răsuna cîntări și privighetori. Se uită iar în împrejur: dar cu încetul se șterseră și unghiurile camerei în umbra unei nopți care se pierde; era singur și nimic nu rămăsese de cît lucrul de îndeplinit.

El însă nu oftà; știa că munca îl va urma în aureola veșniciei unde îl așteaptă răsplata ei.

Vraja înconjura încă sufletnl lui, când apăru între oamenii cure-l așteptan, care-i cereau ajutorare și mângâiere, care vroiau să lo dee mîntuirea acolo unde nici D-zeu nu dase mîngâere și ajutor..

Ei văzură strălucirea în jurul frunței iubite și se bucurară; iar mila lui li se păru mai mare încă, bunătatea lui mai înduioșătoare ca ori-cînd.

„Doamne, ocrotește pe Impăratul nostru!“ șoptiră cu toții la plecare.

Trad. de **S.**

Litere-Științe-Arte

Gazetărie. Primim din Zürich o lucrare inaugurală pentru obținerea doctoratului în filosofie a d-lui Adolphe Iacob, doctor în chimie. In al său „Curriculum vitae“ autorul arată că este iașan de origine și că și-a făcut în orașul nostru primele studii... Din acest punct de vedere ne interesează lucrarea d-sale, cu atît mai mult că ea face parte din ramura ziaristică și se intitulează: „Contribuțiuni la istoria presei periodice în vechiul Zürich“. E o cercetare erudită întreprinsă în domeniul vechei gazetării a unui oraș cu civilizație și cultură veche ca Zürichul; o lucrare aproape pedantă întreprinsă în biblioteci și în praful colecțiilor unde numai un temperament de scrutător și în același timp de amator se poate aventura.

Autorul acelei teze are negreșit un suflet de gazetar pe lîngă o serioasă cultură științifică de specialist.

*

Aflăm cu plăcere că d-ra Clara Mainau-Eberman, elevă a marelui artist Courad Loewe de la teatrul din Cernăuți va da în orașul nostru, cu ocazia trecerei spre București, o serată recitativă cu un program foarte interesant care se va publica zilele aceste.

*

In cursul acestei luni iașenii vor putea admira talentul extraordinar al pianistului Georges Boscof. Se poate zice că grație d-lui ministru Haret care a destituit pe artistul Boscof, vor avea iașanii o delicioasă seară de concert...

*

Inainte de serbătorile Crăciunului va avea loc la teatrul național o reprezentație sub patronagiul Princesei Moruzzi în folosul cassei de pensiuni a teatrului. Dl. director Lecca meditează asupra uneia din piesele d-sale pe care o va oferi fără tantiemă pentru acest beneficiu.

*

Publicul dă năvală la agenția teatrală unde s'au împuținat biletele pentru beneficiul Pella-Penel. Spectacolul are loc la 15 Decemvrie cu „Recruții veseli“.

*

Duminică are loc în societatea de gimnastică, concursul coral al școalelor secundare din localitate.

La acest concurs vor lua parte corurile elevilor școalelor secondare din localitate și se vor decerne 3 premii.

*

După cum am anunțat, corul ceremonial al Mitropoliei pregătește o serie de concerte, care vor avea loc în sala corului din curtea Mitropoliei.

D. D. Dimitriu, șeful corului, pregătește un frumos repertoriu în vederea acestor concerte, din al căror venit se vor aduce diferite îmbunătățiri corului.

Marele fizician din Glascov, Lord Kelvin, care a murit zilele aceste numără nu mai puțin de 64 ani de activitate științifică, de la 1841 la 1904. La 22 de ani fusese numit profesor și se făcuse cunoscut prin lucrări însemnate.

*

Intr'o editură din Milano a apărut o ediție ilustrată a „Divinei Comedii“ a lui Dante unică în felul ei. Ilustrațiile aparțin celor mai iluștri artiști pictori cari în decursul veacurilor au împrumutat subiecte din măreața operă a lui Dante.

*

Că în sălile teatrelor aerul se strică repede e lucru cunoscut și firesc. Tecnica modernă a inventat acum un mod foarte simplu de a purifica aerul fără a se recurge la mijlocul costisitor de a se deschide ușile și a se răci sala. Un aparat conține cantități mari de *ozonă* care se introduce prin tuburi în toate încăperile teatrelor și astfeliu aerul e complect înnoit și purificat.

*

Cesare Morlachi, un nou compozitor care a avut zilele aceste un prea frumos succes de debutant cu opera „Bretagna“ la teatrul Adriani din Roma, a fost pînă acum de curînd portar de loji. Probabil că acolo și-a făcut educațiunea...muzicală.

*

In „Curierul Hanovrei“ s'a publicat zilele trecute inserția unui domn bogat, complect independent, de vrîstă mijlocie, prin care caută o tovarășă de viață. Averea e indiferentă; esențialul este partea ideală și în această privință candidatul ar dori ca femeea lui să întrunească principalele trăsături de caracter ale contesei Rixa, eroina romanului „Maternitate de X.,..“

Vă închipuiți ce splendidă reclamă s'a făcut romanului în chestiune. De altfeliu toată înserția nu era de cît o reclamă a acelei cărți, dar o inteligentă reclamă.

*

A murit la Paris marele fisician și estronom Pierre Jules Jaussen, membru al Institutului.

*

STRUNA ZILEI

CINT FALȘ

Ziarele dau tot felul de explicațiuni asupra destituirei artistului Boscof în urma unei scrisori adresate ministrului Haret.

I-a luat Haret catedra?
De mirare cred că nu-i:
Ce feliu de artist ești, Boscof
Și nu cînți în... struna lui?

Informații

Loteria. — Privitor la ultima tragere a loteriei statului, un ziar liberal comunică următoarele:

Ancheta ordonată de d. I. I. C. Brătianu la loteria Statului s'a terminat aseară, descoperindu-se lucruri foarte grave în ce privește manipularea și tragerile neregulate.

Rezultatul anchetei s'a comunicat azi înainte de amiazi d-lui ministru de interne.

Raportul în privința anchetei se va supune zilele aceste discuțiunei consiliului de miniștri, care va decide.

Procesul de eri la jurați al lui Grigore Cilencu, acuzat de omor, despre care am vorbit, a continuat toată ziua pînă la orele 8 seara.

S'au ascultat mai mulți martori între care și pe fiul lui Cilencu, Petru, care a scris scrisoarea ce s'a găsit în buzunarul victimei, soldatul Popescu. Acesta a declarat că n'a scris el scrisoarea și că dacă la primele cercetări a spus că el e autorul scrisoarei, e că a fost amenințat.

Jurații fiind la îndoială, căci nu s'a produs nici o dovadă, după o lungă deliberare au adus un verdict negativ și Curtea a achitat pe Cilencu.

Se crede că d. Sturza, va propune ca Parlamentul să nu ia vacanță de cît în seara de 23 Decembrie.

Privitor la proiectul despăgubirilor se va propune un amendament pentru rîdicarea creditului necesar de la 15 la 40 milioane.

Selim Gourdji Bey, consulul Turciei în Constanța, veni acum cît-va timp în Iași, la fratele său, care ocupă aci postul similar.

Consulul de Constanța, abea restabilit după o grea boală, căzu din nou greu bolnav și ieri seara încetă din viață.

Defunctul era un om tînăr încă și era foarte stimat în Constanța.

Soldații contingentului 1907, cari se află concentrați, vor fi scuțiți de plata taxelor de prestație.

In județul Iași se va pune în aplicare, de la April noua organizare ce s'a dat serviciului sanitar rural.

La ministerul de rezboi se studiază chestiunea reducerei serviciului militar la 2 ani.

Starea sănătății d-lui Ronetti Roman s'a ameliorat simțitor.

La alegerea senatorială de ieri efectuată la Piatra N. d. N. Albu, candidat al guvernului, a intrunit 82 voturi și a fost declarat ales.

Candidatul opoziției, d. L. Em. Bogdan, a întrunit 46 voturi.

Taxele de înscriere pe cari le plătesc străinii la înscrierea lor în școalele statului, vor fi desființate.

Ministrul școalelor va depune astăzi un proect în acest sens.

Am spus eri că epitropia Sft. Spiridon a luat decizia de a lumina cu electricitate ospiciul de la Socola.

Epitropia va da 20.000 lei pentru instalarea luminei, iar statul va da restul de 20.000

Epitropia a mai obținut un scăzămînt la costul luminei, așa că va plăti numai 5 bani pe oră, în loc de 8 bani.

Epitropii casei Sf. Spiridon se vor duce în curînd să inspecteze spitalul din Băcești, județul Roman.

Lefurile institutorilor din întreaga țară se vor plăti, în vederea Crăciunului, cu începere de la 18 c.

— Mai multe numiri de institutori se va face pe ziua de 15 c.

— Ministerul școalelor și toate administrațiile pendinte de el, vor lua vacanță de la 22 a. c. și pînă la 2 Ianuarie 1908.

Citim în *la Roumanie*.

Avusem dreptate să nu dăm importanță neînțelegerei ce se ivise între guvern și partidul conservator, cu privire la imaș.

Ințelegerea s'a stabilit pe calea cea bună înainte de a se fi început discuția proiectului învoelilor agricole.

Acum cîte-va săptămîni în strada Toma-Cozma s'a comis un îndrăzneț furt la locuința lui Dumitroff Alexa, despre care noi am vorbit la timp și de la care se știe că hoții au furat o lădiță în care Dumitroff avea suma de 2000 lei.

Cu un serviciu de siguranță ca acel pe care 'l avem noi, compus din 30 de oameni și bine organizat, autorul furtului n'a putut fi prins pînă eri, cu toate că el se preumbla liber și nesuparat de nimeni pe străzile orașului.

Eri, siguranța după ce a dat bine înțeles atîta ragaz hoțului pentru a ascunde banii, a reușit să 'l prindă în Țicău.

El e un ore-care C. Gherasim, vechiu client al pușcăriei, la care nu s'a mai găsit de cît suma de 25 lei.

Alaltă-eri d. general Zosimma a inspestat corpul ofițeresc și trupele din garnizoana Tecuciu.

Preotul C. Vasilescu, licențiat în teologie, a fost numit membru în consistorul spiritual al Eparhiei Hușului.

Doctorul A. T. Bonciu a fost însumat medic ajutor la regimentul 13 Stefan cel mare și repartizat la corpul de pompieri din Iași.

Membrii Camerei de meserii vor fi convocați pentru Marția viitoare, în ședință ordinară, spre a se discuta mai multe chestiuni la ordinea zilei.

D. Dimitriu-Păușești, secretar inspector al Camerei de meserii, a făcut după cum am spus o anchetă la corporația croitorilor, unde se denunțase că ar fi oare-cari nereguli.

Nu s'a constatat de cît niște nereguli de formă și de lipsă în scripte.

Domnii profesori Garabet Ibrăileanu și Carp de la liceul internat și C. Botez de la liceul național din Iași, au fost numiți definitivi la catedrele lor.

La catedra de istorie filosofiei antice și morale de la Universitatea din Iași, candidează domnii: G. Aslan, D. Gusti, I. Petrovici, D. Nădejde și G. Antonescu.

D. profesor Ioan Peretz, a cerut decanatului facultății juridice, să-l autorize să predee la secțiunea candidaților de la doctorat, pe lîngă cursul seu obligator de Istoria dreptului și a unui curs liber de dreptul bizantin.

Cu ocazia serbătorilor Crăciunului se vor da congedii de cîte 10 zile soldaților din garnizoana locală.

Marți se va începe la administrația financiară plata pensiilor civile și militare pe luna Decembrie a. c.

Scene cu desevîrșire nouă, un program complect schimbat va rula astăzi pe pînza Teatrului Cinematografic Pathé Frères Paris (Teatru Circ Sidoli).

Programul de astăzi, care abundă în scene comice, cuprinde în acelaș timp și multe scene instructive, scene de pe natură etc. ceea ce se observă în totdeauna la toate seriile care s'au perindat; aceste serii sunt foarte inteligent alcătuite așa că nu lipsește din nici un program partea dramatică, comică și cea instructivă. Feeriile, o specialitate a casei Pathé Frères fac deliciul seratelor. Scenăria, bogăția de costume, somptuozitatea scenei — de care numai un teatru parizian poate dispune, sunt redate aevea spectatorilor, este aidoma natura.

Spectacolele acestea atît de interesante și atît de mult gustate pretutindenea și nu mai puțin de ieșanii noștri, se succedă regulat în fie-care seară la teatrul-circ Sidoli și programele se schimbă de 2 ori pe săptămînă.

Duminică are loc un matineu la 3 eor ziua, cu un program special pentru familii și copii.

DIVERSE

— A treia zi de Crăciun se va organiza o mare vânătoare în împrejurimele Negreștilor.

La această vânătoare vor lua parte si foarte multe persoane din Vaslui, între care mulți militari.

— Un biet sacagiu din tîrgușorul Păcurari, Gh. Mahalu, a fost eri victim unui îndrăsneț furt.

El se află în spital și în lipsa sa de acasă, hoții spărgând o ladă i-au furat suma de 500 lei, ce bietul sacagiu și-o agonisise.

Poliția a arestat pe un individ și pe pe o concubină a lui Mahalu. ce se crede a fi autorii furtului.

Asupra educației fisice

II

Cele mai de valoare exerciții fisice sunt acele de cari se servesc educatorii englezi, pe cari ei le-au răspîndit pretutindeni pe unde au călcat și de-la cari le-au luat și alte popoare. Englejii au înțeles cei întâi că exercițiile fisice pentru ca să nu obosească și să fie de folos, trebue să fie făcute de copii cu plăcere. De aceia exercițiile fisice englezești sunt singurele cari întrunesc cerințele pedagogice:

Este adevărat că gimnastica propriu zisă desvoltă mușchii, dar și mișcările din care ea se compune fiind prea monotone, nu desvoltă o parte esențială a corpului—spontaneitatea și mai ales nu sunt *educative*, în înțelesul adevarat al cuvîntului. Dar gimnastica englezească compusă numai din jocuri cu multă mișcare și tot felul de sporturi, intrunește toate aceste condiții. Prin joc copilul cheltuește plusul de activitate pe care-l are, își îndeplinește o trebuință; apoi își desvoltă corpul prin mișcările multe și violente ce este nevoit să facă, dar mai presus de toate jocurile englezești desvoltă în copii spiritul de disciplină, îndrăsneala, agerimea, stăpînirea de sine, solidaritatea strînsă între jucători... calități la cari Englejii țin foarte mult și se silesc să le desvolte numai de cît. Din această pricină jocurile englezești se mai numesc și jocuri *educătoare*.

In adevăr la joc copilul e liber, el nu imitează pe nimene ca la gimnastica propriu zisă, el inventează adeseori și aice stă valorea pedagogică a jocului.

Exercițiile fisice bazate pe joc sunt expresia cea mai înaltă a pedagogiei moderne; ele oferă educatorului isvoare nesecate, de cari își pot da seamă toți aceia cari sunt în contact cu copiii. Cît privește valoarea lor higienică, aceasta a fost pusă în evidență de toți higieniștii cari s'au ocupat de educația fisică, în Franța mai ales prin studiile dr. Lagrange.

Și pentru joc este o condiție. Pentru ca un joc să producă efectul dorit el nu trebue să fie bazat de la început pe sforțări repezi și pe greutatea de execuție. Acest fel de jocuri prea violente, mai mult strică celui care le încearcă. Ele trebue să se sprijine pe sforțare lină și continuă care dă naștere unei voințe tari, principiu în care stă tot secretul jocurilor englezești și cari au ca efect nu numai întărirea fisică dar și cea morală.

In adevăr, disciplina este indispensabilă pentru un joc. Și nimene nu este mai autoritar de cît un căpitan de *foot-ball*, dar în acelaș timp nici o autoritate nu este mai ușor de suportat de cît a acestuia, mai întâi pentru că copiii și l-au ales singuri și al doilea pentru că nimeni nu-i silește la joc, dacă nu au plăcerea.

Copiii învață ast-fel a sacrifica ideia lor personală, ideei conducătoare, a înăbuși în sine antipatiile cari le-ar fi avînd și a nu avea în vedere de cît succesul echipei. Un joc în cari pot intra mai mulți copii de odată, schimbă fața unei întregi școli, dîndu-i aparența lumei din afară, pe lîngă că procura copiilor acel entusiasm, care șede așa de bine tinerilor. Continentalii însă nu lasă pe copiii lor să se dea la jocuri violente de frică să nu li se întîmple ceva, din care pricină, ei nu pot avea tot folosul din jocurile educative ale englejilor numindu-le periculoase.

„In jocurile cu mingea, cu englejii, zice dr. Gustave Le Bon, tinerii Francezi pierd totdeauna partida, numai din pricină că jucătorul englez, preocupat de succesul echipei sale și de loc de succesul său personal, trece vecinului mingea îndată, pe cînd jucătorul francez o păstrează cu incapățînare, preferînd să piardă partida de cît s'o vadă cîștigată de un camarad. Succesul grupei sale îi este indiferent, el nu se interesază de cît de succesul său personal. Acest egoism îl va urma și în viață și dacă va deveni șef militar, el va lasa pe colegul său, căruia ar putea să-i dea un ajutor, mai bine să moară de cît să-i procure un succes“.

*

La noi dacă se va lua vre-odată în de aproape cercetare chestiunea educației fisice, va trebui să se înceapă cu școala primară, ca una ce interesază toate păturile societății. Va trebui de sigur schimbată macar metoda după care se predă astă-zi instrucția militară și a se stărui asupra tragerei în țintă exercițiu greu care ca și întreaga desvoltare a corpului nu se poate face în cei 3 ani de serviciu militar obligător la vrîsta de 21 ani. Căci afară de tragerea în țintă, celelalte exerciți cari compun instrucția militară, nu se vede ce folos practic ar avea.

Rezultate netăgăduite, ar aduce numai introducerea sistemului de gimnastică suedeză combinat cu jocurile engleze și cu examenele. Dar pentru a face loc acestora, ar trebui încă redusă programa și prin urmare modificat și cursul școalelor primare așa după cum s'a arătat și de curînd în congresul de higienă școlară ținut la Londra. Congresul conchide anume: a se pune mai întâi învățămîntul în legătură cu actualitatea vieței; a se înlocui metodele mnemonice prin cele bazate mai mult pe experiență proprie; a se scurta timpul prelegerilor și a se îndesi recreațiile, a se introduce lucrul manual în lemn, fier și carton, a se da mai multă atenție gimnasticei suedeze sporturilor, jocurilor engleze, danțurilor naționale, escursiunilor...

C. M. Buțureanu, Institutor.

Cabinet pentru Dentistică și boli de gură

D. Pekelman

&

Dr. M. Pekelman

Strada Alexandri 3
Casele (Hălăceanu)

Ultime informaţii

Ziarul La Roumanie *publică, în numărul său de astăzi, un prim articol care tratează despre cazul Cuza.*

După ce recunoaşte meritul „Opiniei“ de a fi pus în discuţie cazul acestui profesor sămănător de idei anarhice în învăţămîntul superior şi analizează citatele făcute de ziarul nostru din cursul d-lui Cuza, scrie:

„Ei bine, repetăm, cînd cineva are ca fond intelectual ast-fel de absurdităţi, ca fond moral ast-fel de mizerii; cînd loveşti în toţi deţinătorii sau reprezentanţii unei părţi de autoritate sau de disciplină oarecare; cînd se infectează cu antisemitismul imaginaţia tinerimei, într'un oraş în care prezenţa unui mare număr de evrei face ca antisemitismul să treacă uşor de la teorie la practică; cînd se tratează socialismul cu zeflemele şi bufonerii; cînd te transformi în răzvrătit acolo unde funcţiunea conferă nn soi de majestate morală, trebue să se găsească un ministru al instrucţiunei publice care să zmulgă roba profesorală din care tu faci o haină uricioasă şi caraghioasă, jumătate costumul lui Arlequin, jumătate al unui şef de bandă calabrez.

Am definit pe d. Cuza: o broască plină de venin. Ecce homo.

Pe ziua de 1 Ianuarie 1908 se va face o mişcare în corpul didactic primar din judeţul Iaşi.

Cu această ocazie se vor complecta şi cele cîte-va locuri vacante de la şcoalele rurale.

Septămîna viitoare revizoratul şcolar al judeţului va înainta ministerului cultelor un raport de inspecţiile făcute învăţătorilor care s'au înscris la examenul de înaintare pe loc.

Seziunea de iarnă a Curţei cu juri din localitate va lua sfîrşit mîne Vineri 14 Decembrie.

D. C. Grigoriu, membru la curte, care a presidat curtea cu juri va pleca la Roman să presideze curtea cu juri de acolo, care se deschide la 15 Decembrie.

Institutorii repartizaţi la secţiunea a doua pentru a ţinea conferinţe, vor ţinea în ziua de 16 Decembrie conferinţele la şcoala primară Kogălniceanu, iar cei de la secţiunea a treia se vor întruni în acea zi la şcoala primară Adamachi, unde va vorbi d. institutor Arbore despre „Morala în familie şi mijloacele de care să se uzeze peniru a se înfrîna apucăturile rele“.

Conservatorul—cel cu *Iapa Ţiganului*—se fuduleşte: polemizînd cu *Ordinea*, *Conservatorul* cată să convingă pe excelentul nostru confrate, că „Iapa Ţiganului“ are maturitate politică.

Ordinea, însă, n'are vreme să creadă asemenea palavre.

Una de... spirit.

Viitorul, al cărui prezent se distinge prin articole de fond scrise turceşte, publică „una de spirit“, al unui băiat de zahar, în procesul directorului nostru cu d. Buicliu.

Spiritualul *Viitorul* anunţă cu mult curaj, că acel proces de *presă* a fost judecat de *tribunal*.

Nu că *Viitorul* n'ar fi ştiind că procesele de presă nu se judecă de tribunalele ordinare, dar a voit, scriind cum a scris, să fie de... spirît.

Şi a fost.

Curtea cu juri.—La curtea cu juri, care e prezidată de d. C. Grigoriu, a venit spre judecare astă-zi procesul lui Constantin Goldum, din comuna Movileni, acuzat de crima de dare de foc.

Numitul în vara anului trecut a dat foc la nişte clăi de fîn ale lui V. Sticlariu şi Ioan Pricopeanu, fapt prevăzut şi pedepsit de art. 360 comb. cu art. 364 c. p.

La interogatorul ce i s'a luat Goldum a declarat că părintele său îi lăsase pămîntul pe care se afla fînul celor doi locuitori şi pe care aceştia îl stăpînea cu deasila. Cum aceştia nu vroiau să-i lase pămîntul, el a pus foc cîtor-va clăi de fîn ce se aflau acolo.

Acuzatul e apărat de d. avocat Alexandru Teodoreanu.

De poimîne Sîmbătă se va începe la primărie distribuirea ajutoarelor ce comuna le dă în vederea sărbătorilor Crăciunului.

Judecătorul de instrucţie Gr. Kessim şi procurorul Winkler, cari au fost la Botoşani în instruirea afacerea Ciulei, s'au întors ieri seara în Iaşi.

Astă-zi dimineaţă s'a întors şi procurorul general care a fost chemat la Bucureşti.

— Curtea de apel, secţia II a respins apelul moaşei Lupu, din Fălticeni, în acţiunea de calomnie ce a intentat-o doctorului Haimovici.

D-nii Dimitriu Păuşeşti, secretar inspector al Camerei de Meserii şi M. Cîzlariu, secretarul camerei de meserii, au început inspecterea tuturor corporaţiilor din localitate.

Astă-zi ei au inspectat corporaţia brutarilor.

„Rescoalele ţărăneşti—boala şi leacul“, este titlul unei broşuri de 107 pagini, scrisă de d. G. Pavloff din Iaşi.

Domnii studenţi ai facultăţei de medicină din Iaşi, s'au întrunit în sala de curs a facultăţei spre a proceda la luarea socotelilor şi la alegerea unui president al societăţei în locul d-lui Cădere, care a fost proclamat doctor.

Şedinţa a presidat'o d. profesor doctor Bogdan. Au luat cuvîntul domnii Cădere, Ortolomeu, Ţaicu, Pilat, şi Petrescu.

S'a procedat apoi la votare. D-nii Ţaicu, şi Ortolomeu, întrunind cîte 34 voturi, s'a proclamat balotaj, care se va efectua Sîmbătă seara.

Primim plîngeri din partea multor abonaţi la uzina electrică din Iaşi contra modului cum funcţionarii acelei uzini, însărcinaţi cu încasarea consumului de lumină, se poartă cu publicul.

Atragem atenţia directorului uzinei asupra numitului Wagner, care indispune publicul cu purtarea sa obraznică.

D. Constantin Papadopol şi-a susţinut cu mare succes teza sa de doctorat în medicină: „contribuţiuni la studiul clinic al calculelor vezicali?

Azi dimineaţă s'a oficiat la biserica Sf. Spiridon de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de economil stavrofori Dimitrie Popa, şi Ioan Gotcu şi de preoţii Neculau şi Ionescu, un parastas pentru pomenirea ctitorilor şi donatorilor cassei Sf. Spiridon.

Intr'o „revistă“ pe care noi nu o mai citim, fiind-că nu voim să ne amuzăm pe contul unor prea iluştri degeneraţi, a apărut un articol în contra noastră, asupra cărula ni s'a atras atenţia.

Acel articol, scris şi subscris de un profesor universitar, nu merită nici un răspuns, de cît doar că în ziua de azi, harabagii şi sacagii cu ceva ştiinţă, de carte scriu ceva mai delicat de cît acel *profesor*.

La asemenea elucubraţii ar putea respunde anumiţi medici—nu noi.

Autorităţile berlineze au înştiinţat autorităţile noastre de următorul fapt:

La 16 a acestei luni (3 Decembrie st. v.) pe la orele 2 d. a., s'a furat din magazinul Werner un colier de perle în valoare de 24.000 mărci. Acest celier se compunea din 61 boabe de mărgărite înşirate, de o greutate comună de 80 carate. Inchizătoarea este ornată de un brilant de 42 carate şi de alte 2 de cîte 8 carate fiecare.

Se bănuesc ca autori ai acestui îndrăzneţ furt o d-nă cam de 40—45 ani, talia 1 m. la 1—75, cu părul negru, cu buza de sus puţin păroasă, obrazul plin, oacheşă, sprincenele îmbinate, bărbia rotundă şi care vorbeşte limba germană cu un accent străin şi un tînăr în tovărăşia căreia era, de vre-o 25—30 ani, talia 1.70, musteaţa neagră, obrajii slabi, vorbind reu limba germană şi purta o pălărie neagră.

După informaţiile primite aceste două persoane s'ar fi cunoscut la Cairo pe la începutul lui Decembrie şi au sosit la Berlin însoşiţi de un filatelist Lazăr Mendelsohn, născut în Bucureşti în 1876 şi care ar cunoaşte pe acea doamnă şi pe familia ei. Autorii presupuşi ai furtului au plecat la 18 c. la Viena. D-na a zis că doreşte să urmeze drumul seu spre Bucureşti şi apoi să meargă la Iaşi unde se zice că s'ar fi născut. Mendelsohn a însoţit pe aceste două persoane, care se înscrizeseră în registrele hotelului ca d. şi d-na Lupaşcu (Lupaşcu?), şi au luat drumul spre Bucureşti.

Judiciare.—Lotti Rubinstein va cere să fie pusă în libertate spre a se putea interna într'unul din ospiciile din Bucureşti spre a fi supusă examenului medical mintal.

— In procesul de astăzi dela juraţi pentru dare de foc, juraţii respunzînd negativ, curtea a achitat.

De la Arhiva.—In şedinţa de aseară a „Arhivei“ s'au cetit memoriul bătrînului Burada scris în 1826, cu prilejul închisoarei suferite la Mănăs. Neamţului, — „Povestea ei“, de Nour (Popovici) o lungă naraţiune în versuri în genul „Luceafărului“ de Eminescu, şi alte versuri de Gordon.

S. P. A. din Bucureşti ne trimite următorul aviz:

Concurs între elevii şi elevele şcoalelor din capitală şi între învăţătorii şi institutorii din toată ţara.

Grupul I-iu clasa III şi IV primară.

Subiectul: Care dintre animalele domestice este mai rău tratat?

Grupul II, clasa I—IV (licee şi gimnaziu).

Subiectul: Ce ştiţi voi despre viaţa păsărilor? (observaţiuni porsonale).

Grupul III, clasa V—VIII de liceu, seminarii şi şcoli normale.

Subiectul: Ţara în care sunt mai fericite animalele!

Grupul IV, Invăţătorii şi institutorii din toată ţara.

Subiectul: Rolul animalelor în bazmele poporului romîn.

Pentru cele mai bune lucrări se acordă premii în bani, în valoare de lei 750.

Pentru concursul învăţătorilor şi institutorilor premiul constă în dăruirea unei vaci cu lapte. Lucrările scolarilor se primesc numai prin direcţiunea şcoalelor, iar lucrările învăţătorilor şi institutorilor urmează a cuprinde numele concurentului împreună cu adresa, scrise într'un colţ al coalei îndoit şi sigilat.

Ultimul termen de primirea lucrărilor este 1 Martie 1908 şi trebuesc adresate biuroului Societăţei, 22 Pasagiul Romîn, Bucureşti.

Azi la orele 3 a avut loc înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale defunctei Profira Th. Codreanu.

Cortegiul funebru a plecat de la biserica Toma Cosma unde se afla depus corpul, de alalta eri seara, spre cimitirul Eternitatea.

Duminică a avut loc la Universitate adunarea generală a societăţiei învăţăturei poporului romîn.

Preşedintele societăţei a citit darea de samă asupra activităţei societăţei şi apoi d. Tăslăuanu, casierul societăţei, a expus situaţia ei financiară.

Conform statutelor, se alege apoi o comisiune financiară compusă din d-nii dr. Dragomir Hurmuzescu, I. Praja şi C. Meissner.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 13 Decembre

Camera

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti.— Cel dintăi vorbeşte d. N. Enăşescu, deputat de Botoşani, care spune că nu 'i orator ci agricultor, dar cele ce va spune sunt isvorîte din cunoaşterea realităţei lucrurilor.

Vorbeşte de prevenirea pe care guvernul a aratat'o unora dintre deputaţi—care nu se prea împacau cu ideia unei expropieri silite. De această prevenire a avut de suferit şi d-sa în timpul lucrărei comisiunei parlamentare. Cu toate acestea d-sa are pretenţia că aparţine majorităţei şi chiar categoriei mamelucilor Camerei (rîsete pe toate băncile şi chiar pe cele ministeriale).

D. Enăşescu vorbeşte pe un ton glumeţ şi spune că tinerimea a fost foarte generoasă cînd oferea ţaranilor moşiile altora.

Spune că la acest act de generositate unii bătrîni liberali sunt gata să răspundă cu un act de adevărat sacrificiu punînd moşiile lor la dispoziţia statului, numai să se respecte dispoziţia constituţională în ceia ce priveşte garanţiile de proprietate.

D-sa se ridică cu putere în contra invinuirei ce s'a adus proprietarilor că ar fi vinovaţi de mizeria ţaranilor şi impută guvernelor că până acum nu s'a făcut nimic în favoarea acestei clase.

D. Vasile Missir vorbeşte în mijlocul aplauzelor generale ale Camerei.

D-sa relevă spusa d-lui Haret că răscoalele au fost o somaţiune adresată de ţarani claselor suprapuse.

Legea tocmelelor agricole este un admirabil mijloc ce se pune la dispoziţia ţaranilor spre a se apara în contra exploatărilor neomenoase.

Principiile din această lege nu atacă nici de cum proprietatea, după cum nu violentează nici unul din principiile de concepţiune ale statutului modern. Nimic nu este exact din acuzaţiile ce s'au adus, iar gogorita cu socialismul de stat este o copilărie.

Dar ceia ce'i trebue ţaranului romîn, nu este numai islaz comunal, ci lumină mai multă, cultură reală, pentru ca el să poată beneficia cu adevarat de mijloacele ce i se pun la dispoziţie.

Şedinţa se ridică.

Mari neregularităţi

Bucureşti. — S'au descoperit mari fraude la serviciul corpului II de armată.

Este vorba de nereguli în scripte şi lipsă de sume de bani.

De asemeni se pare că s'a constatat deturnări de mărfuri la serviciul manutanţei.

In contra unui ofiţer de ad-traţie, Zamfirescu, acuzat de a'şi fi însuşit garanţiile depuse de nişte ofertanţi, a fost deschisă acţiune publică.

Se pare însă că lucrurile nu se vor mărgini la aceasta.

Discuţia la Cameră

Bucureşti.—Astă-zi în discuţia generală asupra legei tocmelelor agricole va vorbi d. Take Ionescu, fruntaşul partidului conservator.

Probabil că tot astă-zi va vorbi şi d. Constantin Stere.

Alegerea de la Bacău

Bacău.— In ziua de 20 Decembrie urmînd să se facă alegerea de deputat pentru scaunul vacant, cele două fracţiuni liberale au întrat din nou în luptă.

Nuanţa Porumbaru susţine pe d. Lascar Veniamin, cealaltă nuanţă susţine pe d. St. St. Şendrea.

Din această cauză guvernul a înştiinţat pe prefect că se desinteresează de alegeri şi l'a oprit de a da concurs vre-unuia din cei doi candidaţi.

Noui tulburări ţărăneşti

Bucureşti. — Se semnalează noui tulburări ţărăneşti şi în judeţul Argeş. Pe moşia d-lui Budişteanu, care e dată în arendă, este o bucată de pămînt rezervată pentru imaş şi care întindere, conform clauzelor contractului, nu trebueşte să fie arată.

Arendaşul moşiei aflînd noile dispoziţiuni ale legei tocmelelor agricole, a pus să se are bucata de pămînt rezervată pentru imaş, urmînd ca pentru islazuri să dea pămînturi mai rele. Ţăranii aflînd despre aceasta au oprit să se facă arăturile, au încunjurat casa arendaşului, ameninţîndu-l, iar pe vechil l'au dus legat la primărie.

Autorităţile au intervenit şi au reuşit să liniştească pe ţărani, oprind în acelaş timp ca arăturile să se mai facă.

Rolul emisarilor d-lui Haret

Bucureşti.—Iată cele petrecute în privinţa cazului profesorului Galbenu, al cărui recurs a fost amînat eri, în urma cererei avocatului ministerului cultelor.

Duminică dimineaţă s'a presintat acasă la d. Galbenu, d. Banu, directorul ministerului instrucţiunei publice şi l'a rugat să'l întovărăşască pînă la ziarul L'Independance“. Aci se afla d. Teodoru, mîna dreaptă a d-lui Haret. Tîrgul propus de ministru a fost primit de profesor, care a şi fost reîntegrat în drepturile sale.

Camera

— Discursut d-lui Take Ionescu —

Bucureşti.—In discuţia asupra proectului învoeliler, vorbeşte astăzi d. Take Ionescu. Camera pentru această împrejurare, presintă aspectul zilelor mari. Camera e plină de lume. Tribunele sunt inţesate. De asemenea şi tribunele foştilor deputaţi şi corpului diplomatic. Autorităţile sunt nevoite să respingă multă lume ce voeşte să între în tribune.

D. Take Ionescu rosteşte un important discurs politic, cu care îmbrăţişează în toată compexitatea ei, chestia ţărăneasca.

După d-sa, nodul chestiunei stă în forma de găsit pentru infiinţarea Băncei agrare.

Această chestie urma să fie rezolvată încă de la 1897, cînd însă partidul conservator a împiedecat rezolvarea, pentru că proectul Casei rurale propus de liberali, cuprindea principii primejdioase.

Mai tîrziu chestia a fost reluată de guvernul conservator, sub forma pe care o preconiza proectul Băncei agrare propus de dl. Take Ionescu. Nici acest proect n'a putut căpăta realitate,pentru că opoziţia liberală a făcut declaraţia că se va abţinea de la serbările jubilare dacă, proectui va fi adus în discuţie. Intre a-şi asigura gloria rezolvirei, acestei probleme şi între a întuneca serbările neamului romînesc, cu ocazia jubileului, guvernul conservator, n'a ezitat şi a amînat discuţia proectului.

D. Take Ionescu susţine necesitatea realismului în politică. Fie-care poate avea idealul său, dar cînd ie vorba de o operă practică de moment, trebue să se mulţumească cu atît cu cît se poate realiza, iar nu cu satisfacerea intregului tău ideal.

Nu se poate face operă de stat serioasă pe bază de fantezii. Inexată ie susţinerea acelora, că starea ţăranului nostru a fost mai bună în 1864 cînd a inceput viaţa noastră modernă, după cum nedreaptă ie pretenţia acelora că starea ţăranului ie acum atît de înfloritoare, că nu trebnie să-i se mai aducă nici o îmbunătăţire.

De altfel în chestia Băncei agrare oratorul va vorbi cînd proectul guvernului va fi adus în discuţie, dar desminte de pe acum că ar fi partizanul ideei unei Bănci agrare cu capital strein.

Revenind la proiectele guvernului, oratorul spune că proectele depuse tind să îmbucăţească proprietatea şi prin aceasta periclitează chiar întreaga societate romînească.

Oratorul continuă.

Senatul

Bucureşti.—Se începe discuţia generală a proiectului pentru reorganizarea judecătoriilor de ocoale.

D. Ionel Grădişteanu spune că proiectul a fost pregătit în pripă. D-sa se ridică mai cu samă contra desfiinţărei judecătoriilor comunale, în locul lor nu se pune nimic.

Şedinţa continuă.

Parlamentul francez

Paris.—După o lungă discuţiune în chestia şcoalelor congreganiste din orient şi după ce mai mulţi oratori catolici au pledat cauza acestor şcoli, senatul a adoptat budgetele ministerului afacerilor străine al cultelor, al justiţiei şi al instrucţiunei publice.

Alegerile în Portugalia

Lisabona.—Un decret publicat în monitorul oficial fixează data noilor alegeri pentru cameră pe ziua de 5 Ianuarie viitor.

Ana C. Andriescu

în etate de 28 ani, după o lungă suferinţă s'a sevărşit din viaţă Joi 13 Dec. crt. ora 1 noaptea.

Familia adânc pătrunsă de această pierdere roagă pe toţi amicii şi cunoscuţii să aziste la înmormântarea care se va face Vineri 14 crt. orele 3 p. m. la Cimitirul etersitatea, unde se află depus corpul defunctei.

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

Sanatoriul „S-ta Maria“

IAŞI—STRADA ZMEU 3 (BEILIC)

Se primesc bolnavi atinşi de boli chirurgicale, interne, venerice şi de pele. Sala de operaţie după ultimele cerinţi ale higienei, prevăzută cu aparatele cele mai perfecţionate.

Consultaţie cu toţi medicii din localitate.

Bolnavii sunt sub continua supraveghere a d-lui dr. I. Şeptelici Andrieş, asistat de un doctorand în medicină şi un personal cu multă practică spitalicească.

Pensiunea 15 şi 12 lei pe zi.

Pentru ori ce informaţiuni a se adresa la

Dr. I. Şeptelici Andrieş
Str. Zmeu 3

Telefon 90.

TEATRUL NAŢIONAL

Sămbătă 15 Decembrie 1907

Se va juca pentru prima oară

Recruţii Veseli

Mare comedie militară în 3 acte

în beneficiul artiştilor

Penel & Pella

Abonament suspendat

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB“

cu noua invenţiune contra lunecărei

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câștiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogătăserie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumătate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Peutru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el înlocuește Pasta Zed și poate fi ntrebuințat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune în contra **iritațiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

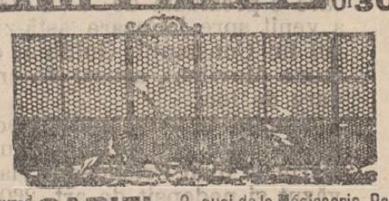

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Album franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienția de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalația pe motoare electrice de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE.

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 317.—Sîmbătă 15 Decembre

Legea tocmelilor agricole la Cameră

Ieri Camera a fost în plină sărbătoare.

Tot ce era mai ales ca lume politică, tot ce era mai select în a aprecia farmecul artei oratorice, au asistat.

Vorbea Take Ionescu.

Imprejurările mari la cari asistăm; importanța legii pusă în discuție; valoarea oratorului, rolul lui politic ca om de stat, totul a făcut ca să se dea ședinței de eri acea solemnitate demnă și de orator și de situație.

In adevăr, presa și partidul liberal luptase să se creeze în jurul acestei legi de tocmeli agricole o atmosferă prielnică liberalismului, prezentînd partidul conservator sub fața reacționarismului intransigent, dușman al aspirațiunilor poporului; făcînd să se confunde acțiunea demnă și leală a marilor proprietari cu atitudinea însăși a partidului conservator.

Contra acestor tendințe și acestei atmosfere create, partidul a răspuns printr'un mănunchiu de legi bine și complect închegate, care puneau pe același picior pe cele două partide în fața țării.

In fața faptelor și textelor precise de legi orice înșirături de vorbe goale se risipiau în vînt.

Cu toate acestea marele public, care nu citește textul migălos al legilor și care se lasă amăgit de vorbele sforăitoare ale necumpăniților scribi liberali, erau tot sub impresia că adevărații de bine voitori ai țărănimei sunt tot numai liberalii.

Ei bine, această atmosferă îmbîcsită de frazeologia sacă liberală era chemată Camera s'o risipească.

Și prilej s'a dat țării ca în primele două zile să se limpezască situațiile și să se vadă care e asentimentul viu și real al îmbelor partide în fața marei și complexei chestii agrare.

Oratorii noștri au făcut deplină dovadă.

D. Ioan Lahovari, cu competența care i-au recunoscut'o și adversarii săi politici, a făcut analiza stărilor de fapt, scoțînd din ea învățămintele necesare.

Totuși omul chemat a brăzda adevărul și a da formula de stat în rezolvirea chestiei; oratorul neasemuit al tribunei parlamentare; omul de stat care a ajuns în situația de a putea cîrni evenimentele după el, glasul lui era cu nerăbdare ascultat, vorbele lui cu nesaț sorbite, vederile lui cu chibzuită îndrumare spre calea binelui obștesc, așteptate și dorite.

Lumea politică știa deja care era felul de a vedea al lui Take Ionescu. Deprins a ceti în istoria politică și socială a poporului romîn stările evolutive încetul cu încetul desprinse din desfășurarea evenimentelor, Take Ionescu nu e omul *salturilor*, ci numai al *progresului evolutiv*.

Se prea poate, a zis adesa-ori el, că conceptul tău mintal, ca om de gîndire să pășască într'o măsură prea mare pragul reformelor, așa că la un moment dat să devină însăși o primejdie dacă ar căuta forțînd imprejurările să-l aplici pe de-antregul.

Această impresie îi face lui Take Ionescu graba tineretului liberal de a vedea răfuită cu un ceas mai înainte întreaga chestie agrară cu toate complexitățile sale.

Omul politic nu e gînditor numai de Cabinet. El are a manevra oamenii, a conduce satisfăcînd și lovind interese; și în această precumpănire a prezentului, trebue să te simțești prea mulțumit că izbutești a îndeplini numai în parte idealul tău.

Ar fi exagerat, a mai zis Take Ionescu, a crede că țăranul romîn nu stă mai bine azi ca în 1864, dar iarăși ar fi tot așa de exagerat că azi stă așa de bine că nu mai e nevoe de a-l doftori.

Țaranul romîn nu se tîngnește de cantitatea și calitatea muncei. El cere pămînt, ca obiect asupra căruia să-și aplice munca lui rodnică.

Nodul chestiunei a pus'o Take Ionescu, în jurul *băncei agrare, cu capital romînesc, ca una ce e chemată a vindeca răni ramîneşti prin mijloace romîneşti.*

Ce adîncă și limpede conștiință de înalta chemare a partidelor și fruntașilor politici n'a desvăluit Take Ionescu, cînd vorbind de ținuta partidului conservator în fața marilor probleme agrare, a destăinuit că, cu tot dorul și răspunderea ce avea de a legifera în chestia băncii agrare, și partid și fruntași au dezistat față cu ținuta în fond anarhică a partidului liberal că fac gol în jurul marilor serbări jubilare, dacă partidul conservator va încerca să se folosească de situația acestor serbări pentru a legifera și în materie agrară.

Și atunci partidul conservator, fără a lipsi de la datoria sa, *a amînat* rezolvirea acestor măsuri prin legi înțelepte, numai și numai în vederea ducerei la bun și liniștit sfîrșit a frumoaselor serbări ale neamului romînesc spre slava bătrînului și înțeleptului monarh.

Vorbirea caldă a fruntașului nostrú iubit și adorat; gestul lui larg și simpatic; gîndirea lui limpede, dreaptă și hotărîtă, au făcut eri să vibreze în inimele majorității liberale ca și alesei asistențe, acea coardă de mulcomitoare realțare sufletească, undă izvorîtă din darul ceresc al celor puțini aleși!

Gh. Ghibănescu.

Fericită Romănie!

—D. Ion Lahovari și cazul Cuza—

Fruntașul între fruntașii partidului conservator, d. I. Lahovari, se rostește, într'o scrisoare adresată ziarului la Roumanie, *asupra „cursului" pe care d. Cuza îl face la Universitatea din Iași.*

D. Lahovari scrie:

...Cetind în ziarul Dv., extrasele diferitelor lecțiuni pe cari d. Cuza le predă tinerimei din cel de-al doilea oraș al regatului, mi-am adus aminte, de următorul mic incident: într'un dosar al ministerului externelor am găsit un raport polițienesc, transmis de una din legațiunele noastre — și care dădea relațiuni deplorabile asupra unui anumit număr de tineri romîni, cari urmau cursurile la una din marile Universități ale unui însemnat oraș străin.

In marginea acelui raport, ministrul de pe atunci, Alexandru Lahovari, scrisese, cu mîna lui, aceste două cuvinte: *fericită Romînie!*

Și eu, văzînd învățătura ce o dă d. Cuza studențimei din bătrîna Capitală a Moldovei, care studențime va intra mîine în viața publică și va exercita influență asupra destinelor Patriei, eu repet fraza, de o ironie înțepătoare, a regretatului meu frate: *fericită Romînie!*

Haret în fața Senatului

Vremea răfuelilor a sosit.

Acel ce s'a jucat cu focul; acel ce a asmuțat opinia publică rurală, deschizînd apetituri, creînd drepturi nelegale și pe căi anarhice; acel care a amerințat cu pietrele și cu blăstămul pe cei ce vor potoli cu asprime mișcarea anarhică din țară, azi e chemat să-și dea seamă și Senatului și țării de pasul și credul său politic.

Maestrul tribunei parlamentare, omul politic cel mai sincer, cel mai desinteresat, cel care-i place a pluti încă în acea beatitudine de mulcomitoare naivitate și plăcut idealism politic, a cerut biuroului Senatului să-i pună la dispoziție tot materialul de anchetă adunat de cei trei miniștri: de interne, de războiu și de justiție, asupra mișcărilor din Martie a. c.

A mai cerut d. Disescu și d-lui Haret să-i prezinte dosarele de anchetă prin revizori și protopopi, nepublicat în anexele sale.

I-a mai cerut broșura sa incendiară;

I-a mai cerut și raportul de anulare al profesorilor, *acel raport anarhic izvorît din cel mai josnic și pătimaș simț de politician ordinar, hrănit pe cele mai vădite ignorări de date și fapte din dosare și împănat în țară pentru a crea o atmosferă deprimantă suflării conservatoare din corpul didactic.*

Haret trîntit la pămînt de contenciosul administrativ; Haret osîndit de cel mai înalt tribunal al țării, Haret plin de venin și ură, se ține ca o caracatiță de putere.

Interpelarea maestrului Dissescu va avea darul să-l descopere cu totul pe veninosul Haret. Ivr dacă această caracatiță cu multiplele brațe se mai ține grăpiș de puteri, tăiușul adevărurilor crude spuse de la înălțimea tribunei parlamentului, va face să cadă cu sgomot în neantul de unde s'a cocoțat, acest ministru, care e o rușine și a partidului și a țării, prin destrăbălarea și domnia bunului plac, care a făcut'o să tronezе la Ministerul său.

Tribuna Senatului va fi tribunalul suprem care va judeca fără trimitere pe Haret.

Pare că și acum ne răsună în urechi vorbele crude, dar sugrăvind perfect omul, că de mult a pierdut simțul dreptății și recunoașterei bunului absolut. Viața politică și de club a întinat cumpăna minții și azi Haret è omul răsbunărilor crude și nedrepte, cari au înjosit școala și terfelit corpul didactic.

***

CATE-VA NOTE

Ungaria, ziar romănesc cu reședința în Cluj, publică următoarea dare de seamă parlamentară:

Furtuna își mai aruncă cîte un val mititel și Vineri cu deosebire în culoarele Parlamentului. Grup de grup vedeai deputații disputînd aproape numai de acest afair.

Nefiind insinuat nime la vorbire proiectul jurisdicției consulare fu primit repede, atît în genere, cît și în detaliuri.

Părerile sînt chiarificate, materia este extaurietă. Ministrul Wekerle a declarat că acestor cereri va face destul.

Ședința proximă va fi Luni.

Atît în genere, cît și în detaliuri, declarăm că sîntem chiarificați și extraurietați și așteptăm ca și în ședința proximă de Luni furtuna să-și mai arunce un val mititel, fiind că acest afair ne place lucru mare!

*

Abdul-Asis, tînărul Sultan al Marocului, este un om cu foarte multe pasiuni. Căci în afară de patima naturală și ereditară, acea a haremului, Abdul acesta mai are și pe acea a „europenismului", ce consistă în acea că a prefăcut reședința sa Rabat—a nu se zice cu h—într'un mic colț al Europei.

Pasiunea aceasta nobilă l'a adus pe Abdul-Asis într'o situație care, în Europa, devine în cabinetul judecătorului sindic: actualul Sultan s'a ales cu un pasiv de 140 milioane.

Din cauza aceasta sărmanul Sultan a ajuns un fel de... nu știm dacă speța nobilă plutește și în Maroco—un fel de pește: a confiscat toate scumpele juvaeruri cu care se împodobeau cele 43 de sclave ale haremului seu—toate perlele, toți diamanții, cerceii, brățare ș. c. l.,—și le-a trimis, spre vînzare, la Paris.

Din vînzarea aceasta pasivul de milioane nu va putea sa se ușureze. Abdul va fi nevoit, în cele din urmă, să-și vîndă și haremul, așa că Europa va vedea curînd cele 43 de sclave.

Atunci pasivul va deveni activ.

CARAGIALE și „Opinia"

Faptul că unii au încercat să ne stingherească în libertatea de a scrie, libertate garantată prin Constituție, a rîdicat protestări unanime.

Astă-zi vine, în această privință, de peste hotar, protestul celui mai mare dramaturg al Romîniei, ca să zică că el nu înțelege manifestațiuni ostile în contra acelei libertăți.

Din capitala Germaniei a resunat înspre noi glasul marelui maestru, care trebue să fi ramas cu atîta mai amărît de încercarea de-a ne „desființa", cu cît tocmai acum, la Berlin, procesul Harden a dovedit la ce cinste mare a ajuns libertatea graiului și libertatea scrisului, cînd ele nu sunt puse în serviciul anarhiei sau demagogismului.

Intervenția marelui publicist în această chestiune, are un mic istoric pe care trebue să-l povestim: *Uniunea*, societate studențească în Iași, a invitat pe d. Caragiale să vie la noi, spre a ținea o prelegere.

Invitația aceasta Caragiale a primit'o cîte-va zile în urma „incidentului" de la *Opinia*.

Coincidența aceasta și faptul că ilustrul publicist nu putea ști că nu studenții de la *Uniunea* au manifestat în redacția noastră, au făcut ca invitatul să refuze propunerea de a veni la Iași.

In cele ce urmează și cari constitue o pagină care cinstește pe acel ce-a scris-o, d. Caragiale lămurește refuzul seu.

Iată ce-a scris d. Caragiale presidentului *Uniunei*:

Stimate domnule Președinte,

Nu știu cum să vă spun cît de rău îmi pare, că nu pot veni în mijlocul Dv. In urma recentelor incidente d'intre domnii studenți ieșeni și ziarul „Opinia", la care am onoarea de a colabora din cînd în cînd, înțelegeți ce greu mi-ar fi să profit de grațioasa dv. invitațiune.

Om din popor, fără nume de naștere, fără avere, fără sprijin, mie nu mi-e permis un moment să uit, oricît de puțin ar însemna persoana mea ca publicist, că n'am avut pe lume alt protector de cît libertatea tiparului. *Și așa dar, credincios acestui singur și bun protector, n'aș putea vre-odată trece în tabăra cui crede* că trebue să-l lovească: *cu cît ar fi mai măgulitoare pentru mine primirea acolo, cu atîtă, fireşte, felonia mea* ar fi mai reprobabilă.

Mă adresez, stimate domnule Președinte, unui tînăr de inimă ca Dv.; îl întreb: nu-i așa? și'mi place să fiu convins că-mi va respunde: da, așa e.

Făcînd urări călduroase pentru prosperarea tinerei Dv. Universități pe terenul generoaselor științe și nobilelor arte ale gîndirii umane, vă rog, stimate domnule Președinte, să bine voiți a primi salutările mele cele mai distinse.

I. L. CARAGIALE
publicist romîn.

OAMENI ȘI LUCRURI

Universitatea și literatura

Mulțumită unei imprejurări absolut literare ne-a fost dată favoarea să avem cuvîntul cel mai autorizat într'o imprejurare de actualitate: cuvîntul maestrului Caragiale în chestiunea recentelor agitațiuni studențești. Și iată cum.

Una din societățile studențești din localitate a luat—pare-se—excelenta inițiativă de a organiza o serbare literară în onoarea marelui scriitor și l'a rugat să asiste la această festivitate, despre a cării organizare n'avem încă amănunte. Maestrul trăește însă de multă vreme departe de țeară și cu deosebire departe de Iași. Așa că, luînd cunoștință despre agitațiile de dăunăzi și de atacurile îndreptate în potriva ziarului nostru, credea,—din fericire pe nedrept—că toată studențimea ieșană e.... solidară cu regretabilele întîmplări și a refuzat invitațiunea, adresînd președintelui societății „Uniunea" o scrisoare prin care-și motiva refuzul.

In corpul ziarului cetitorii vor găsi în întregime scrisoarea lui Caragiale care, pus între dilema grea de a participa la o serbare în onoarea lui și a da loc, eventual, la o învinuire de... solidaritate cu studenții devotați reacțiunii, a crezut că e dator să renunțe la satisfacția de a fi serbătorit în asemenea imprejurări.

Nu se putea o mai eloquentă și mai luminoasă pledoarie în favoarea acelui bun public cucerit cu atâta luptă și răbdare: libertatea tiparului. Credem însă că maestrul Caragiale va resimți o vie și sinceră bucurie cînd va afla că studențimea iașană, în imensa ei majoritate, e străină de ofensele aduse libertății de a gândi și prin urmare ar fi drept să onoreze Iașul și societatea „Uniunea" asistînd la serbarea literară pe care i-o oferă tineritul universitar într'un sincer elan și dintr'un sentiment de adîncă admirațiune. Prezența în Iași a celui mai fruntaș dintre scriitorii romîni în viață ar însemna, în actualele condițiuni, cea mai cruntă lovitură pentru acei cari falșifică intelectualitatea romînă, otrăvind tineretul universitar cu doctrine absurde și cu lupte sterpe de „politică" efemeră. Ar însemna, în sfîrșit, pe lîngă apoteoza unui mare scriitor, triumful libertății de a gîndi și de a spune adevărul.

Rodion

Fuziunea Corporațiilor

— CATRA MESERIAȘI —

Legea asupra meseriilor e supusă unei critici acerbe de către acei cari se ocupă de starea meseriașilor, ca și de către meseriașii însă-și, care vin în contact direct cu această lege. Legea asupra meseriilor a suferit pînă acuma cîteva soiuri de critici. Ea a fost și este criticată de muncitorii, numiți sindicaliști. Ea a fost criticată de o parte dintre meseriașii ce se găsesc în legătură de afinitate cu așa ziși socialiști. Ea este criticată de meseriașii neconstituiți în corporații și în fine ea este criticată, de acei ce doresc progresul meseriilor și prosperarea meseriașilor sub toate raporturile.

Toate aceste critici sunt ca ori și ce critici, unele pornite din interese rău înțelese, altele din necunoștință de cauze și imprejurări, iar altele, din dorul de a distruge ceia ce s'a putut alcătui, pentru ca mai apoi, să se poată pescui oare care foloase, oare care avantaje.—Puțini sunt acei ce critică sincer, împinși de gîndul bun și de dorul a înlocui răul prin bine. Din aceste critici însă, un lucru apare evident și anume: că actuala lege n'a dat tocmai roadele dorite și cu atîta neastîmpăr urmărite.

Dintr'e meseriași, sunt o bună parte, care văd clar ce e bun în lege și luptă pe cît pot a alunga relele și piedecile, sperînd în remediile pe care le va aduce marele doctor, *timpul, cu luminele și experiența lui.*

Normal este, că o lege nouă să provoace critici, în aplicarea ei, de dorit e însă, ca critica să fie bine voitoare și răzimată pe cunoștințe serioase și experiente.

Meseriașii și organele lor, trebue să aibă încordată toată atenția asupra întregei mișcări ce se produce în jurul acestei legi, ca și asupra tuturor fenomenelor ce se petrec cu aplicarea ei.

Noi am fost dintre acei care am criticat adesea ori această lege și am căutat totdeauna a-i da îndrumarea cea bună, sperînd temeinic în bunele ei roade.

Ca altă dată și acuma, ne vom ocupa iarăși de legea meseriilor. Ne vom ocupa însă, potrivit chemărei noastre, de partea bună a legei, bunătate care va isvorî numai din justa ei interpretare și înțeleapta ei aplicare.

Plecînd de la aceste considerațiuni vom pune în evidență nevoi reale și vom îndemna pe toți meseriașii serioși, a urma calea nouă ce le indicăm spre folosul tuturor.

Este astăzi în afară de ori ce discuție chestiunea, că meseriașii au nevoe de o organisare modernă și aptă, pentru a salvgarda interesele lor și a obtinea, câte odată, chiar prin mandat imperativ, legi și dispositiuni adiționale actualei legiuri, pentru asigurarea progresului și prosperărei acestei importante clase sociale.

Noi privim lucrul din punctul de vedere al intereselor generale, și'l privim așa cum trebue, pentru dobîndirea de reale îmbunătățiri.

Corporațiile, prin marele lor număr, nu pot satisface interese generale și greșesc acei ce susțin, că fiecare meserie aparte, să aibă o corporație.

Din ciocnire de interese, va răsări haosul, anarhia și deci paguba tuturora.

Interesele fiecărei clase de meseriași sunt identice, dacă le privim sub punctul de vedere al interesului general, astfel că, mult mai multe servicii va aduce sfiintei lor cause, o instituție bine alcătuită și bine condusă, de cît, instituții multe, care s'ar anihila una pe alta în revendicările lor ca și în năzuința către progres.

Ploaia bună și venită la timp, folosește de opotrivă ori cărui soiu de vegetație, după cum o conducere bună va folosi ori cărei specie de meseriași.

Nu ne ocupăm de ilusii perdute, sacrificăm ilusia unei presidenții, a unui comisariat etc. etc, pentru reducerea taxelor de cotisații necesare cheltuelilor de administrație și mai cu samă pentru a asigura existența unui organ luminat, înțelept, activ și energic, a învinge o dificultate și a aduce ploaia binefăcătoare, pe ogorul muncei meseriașilor.

In starea de lucruri în care ne aflăm e de datoria noastră a aușura impositele. E de datoria noastră, a produce folos cu cotisație mică și cu sacrificii mici și neînsemnate, ori, o singură corporație, ar atinge cu spor și realminte acest resultat.

O singură corporație, va reduce cheltuelele de adminastrație și va crește fondu-

rile casei de adjutor. Aceste adevăruri ni se pare nouă, nu vor suferi contradicţiuni.

Comitetele care actualmente conduc corporaţiile din Iaşi, a început a se convinge de acest adevàr, de aceea în seara zilei de 2 Decembrie a. c. s-a pronunţat unanim pentru fusiunea corporaţiilor actuale, contopindu-se deocamdată în 4 corporaţii, avînd ca ideal apropiat în realisarea lui, formarea unei singure corporaţiuni.

Intr'adevăr meseriaşii au nevoe de cîteva măsuri legale, spre binele lor:

a) legi de protecţii;

b) apărarea de concurenţă ne-leală şi nepotrivită;

c) ajutor la nevoe, (ajutor şi la muncă nu numai la moarte);

d) administraţie înţăleaptă şi puţin costisitoare, şi în fine,

e) conducători luminaţi şi destoinici.

Ori toate aceste bunuri se pot obţine uşor şi practic numai prin o singură instituţie mare, bine alcătuită şi demn condusă.

Meseriaşii astăzi neconstituiţi în corporaţii se vor alipi cu drag de un astfel de organ, fie-cine dorind a pune o piatră, sau un fir de năsip, la rădicarea unui edificiu mare, care să dea roade mari.

Meseriaşi, strîngeţi-vă rîndurile cu drag şi căldură în jurul legei actuale, aşa cum este ea alcătuită, îndepărtaţi ideile rătăcite şi vătămătoare, cereţi cu toţii constituirea unei singure corporaţii pentru Iaşi şi după urma acţiunei D-voastre, folosul va veni, încrederea se va naşte, progresul va fi atins.

Gh. D. Şerban

Cursul d-lui Cuza

D. Jean Lahovari, care a fost atacat şi d-sa într'una din lecţiile universitare ale d-lui Cuza, respunde acestuia în ziarul la Roumanie.

Din numărul Dv. de eri văd că d-nul Cuza, profesor la Universitatea de Iaşi, s'a ocupat de mine în una din lecţiunele sale în chestia contractului ce am semnat cu o societate engleză, pentru exportarea pe calea maritimă de carne de căsăpie conservată prin procedeele frigorifice.

D. Cuza îmi reproşează că am arendat acestei societăţi 5,000 hectare din proprietăţile Statului „pentru a întreţinea biftecii, englezi" (sic, în loc de a le da ţaranilor spre a face agricultură, aşa precum ie datoria statului).

Voi respunde acestui extraordinar educator al tinerimei că nu cu vitele care se pot creşte pe întinderea de 5000 hec. se poate nutri Anglia, care importează în fiecare an peste 1 miliard carne de căsăpie pentru trebuinţele consumaţiunei sale şi ne oferă un debuşeu incomparabil pentru exportul vitelor noastre.

Contractul pe care sunt fericit că l'am putut semna cu o societate în care figurează case dintre cele mai considerabile din Londra, rezolvă în fine chestiunea atît de importantă pentru agricultura noastră, al exportului vitelor (boi, oi, porci).

De două zeci şi şase ani de cînd durează cearta noastră cu Austro-Ungaria, care a închis frontierele sale pentru exportul vitelor din România, agricultorii noştri n'au încetat a reclama cu putere redeschiderea debuşeului pe care l'au perdut. Se ştie că toate sforţările făcute în acest senz de toate guvernele noastre s'au izbit de o invincibilă rezistenţă din partea agrarienilor monarhiei vecine Se mai ştie de asemenea că încercările făcute în mai multe rînduri pentru a organiza exportul cărnei de căsăpie fie la Berlin, fie la Viena, s'au lovit de aceleaşi dificultăţi.

In aceste condiţiuni, creşterea vitelor, odinioară atît de înfloritoare în Moldova de Sus pentru vitele cornute, în Oltenia pentru porci, a fos părăsită de agricultorii noştri, constrînşi a limita producţiunea lor la trebuinţele pieţei interne, extrem de restrînse.

Păşunele au fost defrişate şi arate; equilibrul, care în ori-ce agricultură raţională trebuie să existe între creşterea vitelor şi producţiunea cerealelor, a fost complect rupt, spre mai mare detriment al fertilităţei solului nostru. Am fost reduşi să facem ceea ce germanii numesc *Raubwirtschaft*, cultura care rîdică solului fără menajare elementele sale de fertilitate şi nu-i dă nimica în schimb.

D. Profesor de economie politică din Iaşi ştie poate în ce stare au fost reduse cîmpiile renumite în antichitate pentru fertilitatea lor, din cauza sus indicată. Astăzi, dacă, cum sper, societatea engleză reuşeşte în opera ce a întreprins, agricultorii noştri, siguri de a găsi un debuşeu şi o piaţă inepuizabilă cum este Anglia, vor putea relua cu încredere creşterea vitelor în proporţiuni mai considerabile chiar de cît în vremurile în cari înfloria la noi exportul pentru monarhia vecină.

Ce însamnă într'adevăr cele 26 milioane, cifra maximă ce a atins vr'odată exportul nostru de vite în Austria, în comparaţie cu partea ce-am putea obţinea din miliardul care reprezintă nevoile Angliei!

Să-mi permită deci d. Profesor de a-i spune că cele 5,000 hectare pe care le-am dat în arendă societăţei engleze nu sunt destinate în *a întreţine biftecii englezi*, ci pentru a creşte nişte reproducători pentru ameliorăţiunea raselor noastro indigene şi întroducerea unor specii care corespund cît mai mult necesităţilor pieţei a cărei cucerire o urmărim.

In ziua în care această mare problemă va fi definitiv rezolvită, vitele noastre avînd ca şi cerealele noastre un debuşeu maritim asigurat, chestiunea deschiderei sau închiderei frontierelor terestre nu va mai prezenta nici un interes pentru noi, cum ea a fost pentru grîul nostru etc., în timpul celor cinci ani cît va dura războiul vamal cu Austria.

Iată ce cred că-i bine să afle acela care şi-a permis, eşind din atribuţiunele sale de profesor, să vorbească înaintea elevelor săi despre lucruri pe care nu le cunoaşte, deşi profesiunea sa ar trebui să-l facă să le cunoască".

Aci urmează partea finală a scrisorei şi pe care am reprodus'o în pagina primă a ziarului.

Litere-Ştiinţe-Arte

ORBII. De obiceiu în melodrame şi în romane mişcătoare ne întimpinau figuri duioase de orbi şi de oarbe cu menirea de a trezi mila nemărginită sau o iritare complită a... nervilor cetitorului. Orbul, dezarmat în faţa vieţei şi element de prisos în societate, era fiinla cu desevîrşire lipsită de putinţa de a contribui la progres, ori macar de a se folosi el însuşi de progresele realizate. Era fiinţa vie osîndită la dispariţie în interesul său propriu şi al celor dimprejur.

Iată însă că, mulţumită civilizaţiei moderne, lucrurile s'au schimbat. Din ce în ce mai puţin orbii sunt elemente sociale parazite şi—cine ştie—mergem poate către o vreme în care ei vor complecta şi vor întrece în multe privinţi pe cei cu vederea bună.

Un exemplu suggestiv găsim în povestirea pe care o face d-nul R. Monske, directorul grandioasei instituţiuni „Vatra Luminoasă—Regina Luminoasă" în ziarul „Bukarester Tageblatt" despre viaţa şi activitatea baronesei oarbe despre a cării moarte a vorbit de curînd toată presa şi la înmormîntarea căriia a ţinut să asiste M. S. Regina în persoană.

Nobilă de origine, baronesa von Kranchfeld, îşi consacra vremea unei vieţi lipsite de activitate propriu zisă sau de muncă. Iată însă că într'o zi, pe cînd scriea o poezie, îşi pierde vederea—instantaneu. După multe peripeţii, ajunse secretară şi colaboratoare a „Vetrei Luminoase". Ce prodigioasă activitate! Ce neîntreruptă viaţă de muncă, de cultură! Şi nu numai o activitate intelectuală—corespondenţă în diverse limbi, dar şi lucru manual: tot ce purta de la rochie până la pălărie îşi confecţiona singură—în mijlocul coloniei de orbi cărora învaţase a le spune romîneşte—baroneasa de altă dată—„iubiţii mei fraţi" Negreşit cu descoperirea alfabetului pentru orbi şi cu întemeiarea institutelor respective—s'a făcut una din cele mai generoase revoluţiuni în spiritul omenirii.

*

Poimâne Duminică, după cum am spus, va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, concursul coral al şcoalelor secundare din localitate.

Concursul se va începe la orele 2 după amiază şi vor asista profesorii şi directorii şcoalelor.

Publicul va avea intrarea liberă.

*

Reprezentaţia de beneficiu cu piesa „Hoţul" va avea loc negreşit în seara de 28 Decembrie cu aceiaşi piesă pe care publicul doreşte atît de mult s'o revadă.

*

Dl. Gaston Deschamps s'a reîntors la Paris, după cum vedem din cronica sa literară săptămînală apărută în „Le Temps". Intre noile cărţi literare pomeneşte de o operă a d-rei Hélène Văcărescu: „Les rois et reines".

*

N'a fost puţin ingenioasă reclama acelei anonime autoare — e oare autoare sau autor?—care a publicat romanul anti-maghiar... ungurese sub pseudonimul Bucura Dumbrava, lăsînd a se înţelege că ar fi un nou pseudonim al.... Carmen Sylvei. Până la dezminţiri, ne putem lesne închipui că volumul a fost lansat cu succes.

*

Despre polemica între scriitorul englez Bernaurd Schaw şi Max Nordau am vorbit la timp. Ziarul „Frankfurter Zeitung" unde s'au publicat articolele lor reproduse şi de noi a închis polemica. Acum Schaw atacă pe Nordau prin revista germană „März" arătînd că Nordau e, cum şi este, cam paradoxal.

*

In ultimul număr din „La Revue găsim un studiu amănunţit asupra literaturei turceşti. Deasemenea autorul studiului reproduce cîteva perle din proza musulmană. E uimitor, de câtă profunzime filosofică sunt capabili scriitorii turci. Numai că filosofia lor e imbibată de un suflu de pesimism din cele mai dureroase.

*

STRUNA ZILEI

RECRUŢII VESELI

Piesa de mîne seara cu titlul de mai sus e anunţată pe afiş cu titlul scurtat: *Recruţii.*

Penel et Pella

Erau voioşi, cu chef şi iuţi
Şi sprinteni—ca beţia,
De cînd i-a... tuns, sărmani recruţi
Perdut-au... veselia.

Informaţii

Cititorii au luat cunoştinţă de marele furt comis la magazinul Werner din Berlin, ai cărui autori, după cercetările autorităţilor berlineze, sunt doi romîni, care luaseră drumul spre Romînia şi care au fost arestaţi la Cernăutz.

Tînărul despre care e vorba e un oarecare Lupaşcu din Botoşani, iar d-na e de loc din Iaşi, d-na Mihailescu care e şi autoarea furtului la casa Rietch din Capitală.

Autorităţile din Cernăuţi au cerut poliţiei noastre fotografia numitei d-ne pentru o mai bună convingere.

Ea a plecat acum cît-va timp din Iaşi la Cairo, unde s'a dat drept cîntăreaţă şi unde a cunoscut pe tînărul complicele ei şi cu care a plecat apoi la Berlin.

Ambii vor fi trimeşi autorităţilor din Berlin.

D. colonel I. Tarnoschi, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare, va inspecta poimîne Duminică soldaţii din trupa teritorială, din acel regiment.

Aflăm că comitetul inspectorilor generali ai armatei, care trebuia să se întrunească zilele acestea la ministerul de rezboiu, întrunire care s'a amînat, se vor întruni cu cîteva zile înainte de sărbătorile Crăciunului.

Ordin de mobilizare. — In ziua de 15 Decembrie a. c. urmînd a se face operaţinnea de recrutare a celor mai „*Veseli recruţi*" din garnizoană, ordonăm: ca în seara acestei zile să se prezinte în pas alergător „direcţia la teatru", toate contigentele de trupe civile şi militare cantonate in garnizoana Iaşi, împreună cu tot micul şi marele lor echipament familial.

Evenimentele prin care trecem fiind prea grave, sexul frumos nu poate de astă dată fi dispensat de serviciu şi este invitat cu insistenţă de a se presenta şi el în număr cît mai mare, spre a contribui la sporirea efectivului necesar.

Camarazii Penel şi Pella fiind de serviciu, asigură că vom avea ceă mai veselă recrutare a celor mai veseli recruţi.

Vom râde cu lacrămi, iar acei ce eventual s'ar îmbolnăvi de râs, vor fi imediat evacuaţi în infermeria corpului.

In vedere că prea puţine locuri au remas puse în disponibilitate grăbiţi-vă cu aprovizionarea, treceţi de urgenţă pe la Depozit (Maximovici), de unde vi se va elibera o foaie de drum valabilă pînă la teatru şi înapoi.

Dezertaţi de unde vreţi dar fiţi prezenţi la apel la teatru la ora 8.30 fix, cînd „se dă" de rîdicarea cortinei.

Parola e „Recruţii veseli"

Cine nu se prezantă, e bun de reformat.

Biletele de favoare, biletele de abonament, voia permanentă şi alte cazuri de scutire rămîn suspendate din oficiu pînă la un nou ordin.

p. conf. **Caprar Bourache**
şi *Iosef Turlot.*
din Compania Dramatică
a Garnizoanei Iaşi.

Iaşi 14 Decembrie 1907.

Din Bacău.—La 20 curent se va face în localitate alegerea pentru un scaun de deputat la coleg. II, în urma morţei lui Take Leca.

Opoziţia conservatoare nu pune candidatură, în schimb liberalii au doi candidaţi, pe d-nii: *Lascar Veniamin* şi *Stefan St. Şendrea*; aceasta ca dovadă de perfecta armonie ce domneşte în rîndurile partidului liberal local.

D. *Lascar Veniamin* se prezintă pentru obţinerea scaunului de deputat, recomendat şi sprijinit de d. R. Porumbaru, iar d. *Stefan St. Şendrea*, este susţinut de d-nii Iuniu Lecca şi C. Constantinescu.

Aceşti doi candidaţi au lansat apeluri către cetăţeni, fie-care din ei, în numele partidului liberal, solicittnd voturile pentru *adevăratul* candidat al acestui partid.

Eri sara, 11 curent, a avut loc în sala teatrului comunal prima adunare electorală la care au vorbit d-nii Topliceanu, Radu C. Porumbaru şi Lascar Veniamin; cari au solicitat voturile alegătorilor în numele ideei democratice.

La 18 curent va avea loc o a doua întrunire publică, tot în sala teatrului, în care vor vorbi şi solicita voturile, ceilalţi *adevăraţi* liberali, pentru d. St. St. Şendrea.

Goana după voturi a început cu o adevărată furie, cu tot arsenalul de luptă obişnuit din vechi: ameninţări, promisiuni, bani etc.

Distracţii. Vineri 14 crt. se va juca piesa *Hoţul*, cu d-na Aglaea Pruteanu şi State Dragomir; iar Sîmbătă 15 şi Duminică 16 trupa de operetă Grigoriu va cînta operetel *Fire de artist* şi *M-me Therry.*

O nouă bandă de pungaşi minori a fost descoperită în localitate, bandă care opera de mai mult timp, cu toată organizaţia poliţiei noastre de siguranţă.

Banda era compusă din copilele: Adela Braun de 13 ani, Tinca Frunză de 10 ani şi băeţii Petru Ungureanu de 11 ani şi Petru Arnăut de 10 ani.

Cele două dintăi se prefăceau că se tocmesc servitoare prin diferite locuri şi cum reuşesc să şterpelească lucruri şi obiecte de prin casă dispăreau.

Cei doi băeţi erau mai îndrăsneţi. Ei se duceau aproape zilnic la magazia vămei de unde furau lemne şi diferite lucruri.

Cu sistemul acesta cei 4 minori au reuşit să comită un mare număr de furturi.

Agenţii de la comisia I-a au reuşit să'i prindă şi ei au fost arestaţi.

Aci ei au mărturisit totul şi arătînd în acelaş timp toate furturile ce le-au comis şi la ce anume persoane.

Ceea ce a îndemnat pe aceşti minori să se îndeletnicească cu şterpelitul, e numai mizeria şi aceasta ne-o relevă următorul fapt:

Eri în momentul cînd un sub-comisar lua interogatorul precocilor hoţi, apăru mama uneia dintre copile. Aceasta întrebă pe sub-comisar; „ce o arestaţi, nu-i daţi drumu?" Dacă plăteşti 9 lei pentru nişte lucruri furate de fiica d-tale, zise poliţistul, îi dau drumul".

Biata femee făcu un gest ca şi cum i-ar fi cerut milioane, şi vîrând mâna în buzunar scoase 20 bani şi zise:

„Imi cereţi 9 lei, cînd eu muncesc de dimineaţă şi abia am căpătat 20 bani.

D. locotenent I. Muzicescu, originar din Iaşi a demisionat din armată.

Demisia ia fost primită.

O circulară a ministerului cultelor invită revizoratul şcolar de a pune în vedere învăţătorilor să achite cu exactitate dările către stat şi totodată să sfătuiască şi pe săteni să nu se sustragă de la plata acestor dări.

Pentru a face seratele mai grandioase s'au intercalat în programul actnal al Teatrului cinematoprafic Pathé Fréres-Paris (Sala Circului Sidoli) un mare număr de noutăţi care n'au figurat pînă astăzi. Aşa putem cita: O eroare a Justiţiei, variantă la celebra dramă „Curierul din Lion", care o făcut furori în lumea întreagă. Cine nu cunoaşte această nemărginită greşală a cărei victimă a fost nenorocitul Lesurques. Şi astăzi plînge o salcie pe mormîntul acestui nevinovat, cărui comuna din Paris i-a ridicat un grandios monument cu inscripţia: „Lui Joseph Lesurques, victima celei mai mari greşeli omeneşti".

Programul actual abundă în frumuseţi de toate genurile artei noue cinematografice şi el va mai rula astăzi Vineri şi mîine Sîmbătă.

Duminecă au loc 2 reprezentaţii. La 3 ore ziua Matineu pentru familii şi copii şi seara reprezentaţie cu program absolut nou.

Revizoratul şcolar a expediat azi, tuturor şcoalelor rurale şi urbane, librete şcolare trimise de mintster.

Medicii curanţi ai d-lui Ronetti Roman au comunicat astă-zi o veste care va fi ascultată cu plăcere de numeroşii prieteni şi cunoscuţi ai distinsului bolnav: ori ce pericol este înlăturat şi curînd bolnavul va intra convalescenţă.

DIVERSE

— Ministerul de interne a cerut prefecturei noastre de judeţ să urmărească pe potemchiniştii David Const., dispărut din com. Sirishioiu, jud. Tulcea şi Serghie Focarow, dispărut din Constanţa.

— La 1 April viitor se va ţinea la oficiul poştal din Podul-Iloaia, licitaţie pentru darea în antrepriză a transportului şi expediţiei poştale de la poştă la gara Podul-Iloaia.

— Comisiunea medico-legală se va întruni mâne spre a constata starea mintală a unui comerciant din locatitate, care a dat semne de pierderea echilibrului mintal şi a doi ţărani din jud, nostru, care urmează a fi internaţi în ospiciul de la Socola.

P. S. S. Arhiereul Ghenedie Georgescu, vicarul Mitropoliei a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5 în capitală, pentru a lua parte la lucrările camerei.

Anul Fabulei

Un gen literar.—Fabulă şi poezie.—Fabuliştii romîni.—Gr. Alexandrescu.—„Fabula" d-lui Vlăhuţă.—Marele Anonim.—Fabuliştii tineri.—Volumul d-lui G. Ranetti.

Un fenomen literar interesant putem înregistra la activul anului expirat: reînvierea fabulei în literatura romînească.

Nu vom face aici definiţia acestui gen literar cunoscut în deajuns, dar rămas în umbră în veacul din urmă, al lirismului, al epopeei şi cu deosebire al unor forme nuoi—cum e sonetul—incompatibil cu fabula.

Ca şi alte genuri literare, fabula şi-a avut epoca de apogeu la diferite popoare, chiar dacă nu fie-care din ele se poate lăuda că a avut un La Fontanie. In istoria literaturii romîneşti apar nume cu multă sau mai puţină glorie literară, scriitori de fabule ca: G. Asachi, Anton Pann, C. Stamati, Heliade Rădulescu, C. Bălăcescu, A. Donici, C. Negruzzi, D. Bolintineanu, G. Creţeanu, C. V. Carp şi puţini alţii. Un singur poiet, însă, a ştiut face din „Fabulă" o specialitate a sa, ridicînd-o la înălţimi pe care nici unul nu le-a atins, înainte sau după dînsul: Gr. Alexandrescu, unul din cei mai mari poieţi ai neamului romînesc.

*

Tocmai în anul acesta căpătarăm pentru întăiaşi dată o ediţiune complectă a operei acestui poet—filosof,—fabula presupune în primul rînd o doză de filosofie, de bun simţ şi de cugetare—mulţumită edituri Alcalay care a fost ajutată de un scriitor răbdător, şi priceput, d. Em. Gărleanu. E o ediţie clasică, vrednică de citit şi care va folosi cu deosebire iubitorilor de literatură, doritori de a cunoaşte opera intreagă a fabulistului Gr. Alexandrescu.

*

De ce oare se consideră fabula ca un gen literar inferior? Nu e locul aici să intrăm în cercetarea acestei probleme literare. Cînd, acum cîteva luni, d. A. Vlăhuţă şi-a publicat poezia „1907"—cu aluziuni vădite la întîmplările de actualitate—a fost „scuzat" că a scris o fabulă.

De unii a fost atacat pe aceeaşi temă. Bucata a fost scoasă din templul „Poeziei" şi aruncată în coliba „Fabulei". Dar după Vlăhuţă veniră alţi scritorii de... fabule între cari amintim în primul loc pe „Marele Anonim" care a dăruit literaturei romîne bucăţi neperitoare, fabule de o frumuseţe clasică dintre care una intitulată „Temelia" va supravieţui în literatura noastră multor volume slăvite drept „epocale", căci e un adevărat mărgăritar literar.

Doi scriitori mai tineri au revenit de asemenea în cursul anului la genul fabulei,—d-nii Cincinat Pavelescu şi G. Ranetti. Cel dintăiu a scris mai multe bucăţi excelente, cu subiecte lirice sau sociale. Cel de al doilea, humorist cunoscut prin o activitate fecundă, ne dă acum—în editura Alcalay, un mic volum, de „Fabule" deşi numai o parte din volum conţine, la dreptul vorbind, bucăţi care intră in acest gen prin forma şi conţinutul lor.

*

Puţinele fabule propriu zise ale d-lui Ranetti amintesc, înainte de toate pe humoristul care le-a născocit. Haina severă sau austeră de moralist nu prea prinde pe d. Ranetti care înainte de toate, reuşeşte în picante jocuri de cuvinte şi în minunate calambururi. De aceea alături de bucăţi excelente ca „Biju şi Grivei", „Copacul şi Privighitoarea", „Licuricul"—putînd intra în rîndul fabulei literare, volumul cuprinde bucăţi de un gust foarte îndoelnic, bună oară ca acea „Romanţă" de două strofe:

Ţi-am spus mereu, îţi aduci aminte,
Copilă că eşti un boboc...
Boboc de roză!... Dobitoc
Ce fui, rostind aste cuvinte!

Nu le-aşi mai spune nici în şagă.
Cînd văd azi cum te fasoleşti...
Şi totuşi tot un boboc eşti,
Dar un boboc de găscă, dragă!

Sau ca cealaltă romanţă a „Eternei amăgitoare" din care cităm strofa din urmă:

Şi şoapta ei mai mult 'l îmbată..
Ah, dac'ar şti bietul nebun
Ce-şi zice 'n gînd drăguţa fată!
— „Fi donc, cum pute a tutun!"

Tot atît de puţin farmec au versuri în care rimează expresiuni ca „hai Shakespeare!" şi alte cîte-va de acelaşi calibru.

Pentru buna reputaţie a d-lui Ranetti, fecund şi spiritual scriitor, s'ar fi cuvenit ca o parte din bucăţile publicate să nu aibă onoarea editurei în volum.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman
&
Dr. M. Pekelman

Strada Alexandri 3
Casele (Hălăceanu)

Ultime informaţii

Acum cît-va timp am anunţat că un funcţionar superior de la administraţia financiară din localitate a fost dat în judecata consiliului de disciplină de la ministerul de finanţe.

Era vorba de d. Ilie Cocea controlor, care a şi fost judecat şi pe care consiliul de disciplină l'a pus în disponibilitate.

In sarcina numitului controlor erau puse mai multe fapte, între care şi acela, că de cîte ori primea rapoarte de la inferiorii sei de prin judeţ,i se spunea: „odată cu aceasta am onoarea a vă înainte atîtea sute de ouă şi atîtea găini"!

Aceasta ne aminteşte faptul analog petrecut la epitropia Sf. Spiridon, cînd un brigadir silvic înaintase un raport, şefului seu şi în care raport spunea: „Tot-odată am onoarea a vă înainta, două sute de ouă şi cîte-va părechi de găini".

In cursul lunei lanuarie viitor vor fi convocaţi la Ministerul Cultelor şi instrucţiunei publice toţi revizorii şcolari din ţară, spre a 'şi da avizul asupra mai multor chestiuni didactice.

Poimîne dimineaţă se va oficia la Mitropolie un Te-Deum cu ocazia aniversărei naşterei M. S. Regina.

In ziua de 12 lanuarie se va ţinea licitaţie publică la cassa bisericelor pentru dărămarea fostului ospiciu de alienaţi din curtea bisericei Golia.

Alaltă-eri lucrătorii de la fabrica Noak s'au pus în grevă, cerînd ca să nu mai fie obligaţi să lucreze şi în zilele de sărbătoare.

Probabil că vre-unul din aceştia a făcut un denunţ administraţiei comunale cum că se pune în consumaţie carne stricată şi eri d. dr. Buicliu, medicul primar veterinar al comunei făcînd o inspecţie la acea fabrică a confiscat 360 kgr. carne de mascur cu linţi.

Printre învăţătorii din judeţul nostru domneşte o vie agitaţie din cauză că se zice că d. inspector şcolar Solomon Haliţa, a înaintat rapoarte defavorabile unor învăţători care s'au înscris la examenul de înaintare pe loc şi care nu intră în bunele graţii ale d-lui inspector Haliţa.

Aflăm că în urma inspecţiei făcute acum cît-va timp de d. Em. Miclescu, directorul general al c. f. r., se va face o mişcare pe ziua de 1 Ianuarie, în circumscripţia de mişcare Iaşi.

Epitropia cassei 'Sfîntului Spiridon a comandat două crematorii sistematice, care vor fi aşezate în ograda spitalului pentru arderea gunoaielor şi distrugerea pansamentelor.

Se ştie că în fiecare an cu ocazia hramului sf. Spiridon, epitropia distribue lemne saracilor.

Anul acesta epitropii s'au pretat la o farsă de prost gust. Cu toate că au ştiut că epitropia nu dispune de cît de cele cîte-va care de lemne necesare încălzirei spitalului, epitropii au distribuit numeroase bonuri pentru lemne.

Acum cînd posesorii bonurilor se prezintă la intendentul cassei ca să li se dea lemne, încearcă o grea deziluzie căci li se spune verde că epitropia n'are lemne.

De ce atunci epitropii îşi bat joc de saraci, distribuindu-le bonurile?

Nou curs universitar.— Consiliul profesoral al facultăţei juridice a admis d-lui Ion Peretz de a ţinea pe lîngă cursul obligator de Istoria dreptului romîn, şi unul liber de drept bizantin, pentru candidaţii de la doctorat.

In acest curs d-sa voeşte să arăte pe de oparte importanţa dreptului bizantin şi să studieze izvoarele şi instituţiile lui juridice, iar pe de alta să releveze influenţa ce a exercitat-o dreptul bizantin asupra celui romîn vechi, de la pravilele slavoneşti manuscrise şi pînă la legiuirele lui Caragia şi codul Calimach.

Direcţia generală a Băncei Agricole publică următorul comunicat:

Consiliul de Administraţie al Băncii Agricole, dă cea mai formală desminţire sgomotelor răspîndite de unele organe de publicitate asupra pretinsei demisiuni a Directorului sau sub directorului Băncii Agricole.

Nici directorul general, nici vre unul dintre sub-directori n'au demisionat şi n'au manifestat intenţiunea de a demisiona.

Consiliul de Administraţie desmite de asemenea versiunea dată asupra unor specule făcute în acţiuni ale Băncii Agricole sau în cereale.

Cele dintăi n'au existat de loc, iar operaţiunele în cereale n'au avut nici întinderea, nici caracterul ce li s'a dat şi nici n'au ocasionat pagubele însemnate ce acele ziare au lăsat să se întrevadă.

Consiliul de Administraţiune roagă pe cei interesaţi să aştepte liniştiţi publicarea bilanţului.

D. avocat M. C. Drăcşineanu va ţinea o prelegere, la conferinţele stagiarilor, Duminică 16 c, ora 2 p. m.

Sujetul prelegerei: *Prescripţia în materie comercială.*

Corpul consulului Turciei în Constanţa, care a decedat ieri în Iaşi, va fi transportat mîine, cu trenul de 3, la Constanţa şi de acolo la Constantinopole.

Consulul general al Turciei în Bucureşti va sosi mîine în Iaşi spre a presinta condoleanţe fratelui decedatului.

Autorităţie noastre au tost înştiinţate că soldatul Ioan N. Popeseu, care a dezertat din batalionul 2 vînători a fost prins în apropiere de Kişinău.

El va fi expulzat zilele acestea prin Ungheni şi predat autorităţilor noastre.

Tualeta preuţilor.—I. P. S. S. Mitropolitul a adus la cunoştinţa tuturor preoţilor din eparhia sa că pe viitor să caute să nu mai întrebuinţeze pălării în loc de potcap şi să nu-şi facă rasele pe talie, cum s'a luat în ultimul timp obiceiul, ci după vechiul port al preoţilor creştini ortodoxi, cît mai largi posibil.

De asemeni să nu-şi mai taie părul scurt şi nici să-şi fasonoze barba, cum obişnuiesc tinerii teologi, de oare ce aceste podoabe lumeşti sunt în potriva sfintelor canoane creştineşti.

Ministerul de instrucţiune a trimis revizoratului scolar 220 exemplare din broşura intitulată „Instrucţiuni privitóre la modul cum trebuie înţelésă tratarea unora din materiile învăţămîntului din programul analitic" spre a fi distribuite învăţătorilor şi institutorilor judeţului Iaşi.

D. general dr. Demostene, inspectorul general al serviciului sanitar, va inspecta mâine spitalul sanitar din localitate.

D. C. A. Stoianovici, fiul amicului nostru Al. A. Stoianovici a trecut cu mare succes primul doctorat în drept înaintea facultăţei juridice din Paris.

Şcoala din comuna Bivolari a fost închisă pe timp de 10 zile din cauza epidemiei de scarlatină ce bântue în în acea comună.

D. D. Sachelarescu, a plecat azi dimineaţă în inspectarea şcoalelor din plasa Braniştea.

Epitropia sf. Spiridon a acordat gratificaţia de 200 lei clerului bisericei sf. Spiridon, ce se dă în fiecare an cu ocazia hramului bisericei.

Curtea cu Juri.—Inaintea Curţei cu juri a venit astăzi spre judecare ultimul proces din această sezione, anume acel privitor pe Const. Ungureanu, I. G. Hudeanu şi Vasile Ciobanu, pentru dare de foc.

Din actul de acuzare rezultă să Const, Ungureanu, din satul Sîngeru, com. Gropniţa, s'a întîlnit în ziua de 14 Octombrie a. c.. cu Ioan a Vadanei, care se eliberase din armată şi care'i spuse ca în sara acelei zile se logodeşte cu fata Aglaia Dănilă. Ungureanu care curta şi el mai de mult pe fata Aglaia Dănilă, cînd auzi aceasta fu cuprins de o furie nebună şi se hotărî să'şi răsbune.

Se întîlni acasă la el cu alţi doui băetani: Ioan Gh. Hudeanu şi Vasile Ciobanu, cărora le povesti cele spuse de A Vadanei şi'i consultă pe ei ce să facă ca să-şi rezbune.

După cît-va timp de chibzuială el promise celor doui cîte un litru de vin dacă vor merge împreună cu el să puie foc caselor lui A Vadanei, care în sara acelei zile îşi sărbătorea logodna cu fata Aglaia Dănilă.

Porniră toţi trei la cărciumă şi băură un litru de vin; cumpărară apoi şi un fitil şi porniră. Cei doi spuse lui Ungureanu, că ar fi mai bine ca el să se întoarcă la crăşmă, pentru ca lumea să nu bănuească, ceia-ce şi făcu. Hudeanu şi V. Ciobanu se duseră la casa lui A. Vadanei şi'i dădură foc.

Ei au fost apoi descoperiţi şi arestaţi. Atît la primele cercetări cît şi la instrucţie ei au mărturisit totul, afară de V. Ciobanu, care a negat. Astăzi însă toţi trei acuzaţii au negat faptul.

Martorii însă au depus în defavoarea lor.

Ei au fost apăraţi de avocaţii: L. Tărăbuţă şi Buicliu.

Judiciare.—Cu prilejul judecărei apelurilor electorale, la secţia I-a a Curţei, s'au presintat două cazuri foarte interesante: părintele catolic Weber şi farmacistul Cornelsohn, au cerut să fie înscrişi în listele electorale pe baza convenţiunei de la Paris din 1858, care prevede că toţi creştinii domiciliaţi în Romînia, cari în timpul încheierei convenţiei, se găseau fără nici o supuşie, să fie consideraţi cetăţeni romîni.

Curtea a obligat pe apelanţi să dovedească că părinţii lor s'au aflat în asemenea situaţie.

— Astăzi s'au judecat la Curtea de Apel s. II, contestaţiunile electorale introduse de d. Lascar Antoniu contra ştergerilor din listele colegiului I de Senat făcute de tribunal.

Cu această ocazie Curtea a stabilit o importantă jurisprudenţă electorală în ceea ce priveşte pe farmacişti.

Pînă acuma Casaţia decisese în mod constant că farmaciştii avînd exerciţiul profesiunei lor de 6 ani totuşi nu pot fi înscrişi în listele colegiului I de Senat, cu această dispensă de cens, de oare-ce diploma de farmacist nu echivalează cu diploma de la facultăţile universitare, aşa cum cere art. 8 din lege.

D. Lascar Antoniu, susţinînd contestaţia înaintea Curţei de apel din Iaşi, a dovedit pe deoparte că condiţiunile de admisibilitate ale studenţilor în farmacie sunt aceleaşi ca şi pentru studenţii facultăţei de medicină, iar pe de altă parte învăţămîntul farmaceutic fiind o anexă pe lîngă facultatea de medicină, diploma ce se obţine pentru această specialitate echivalează în totul celorlalte diplome ale facultăţilor universitare.

Curtea, admiţînd modul de argumentare al d-lui Lascar Antoniu, a admis contestaţiile dispunînd înscrierea farmaciştilor, care vor fi exercitat profesiunea lor în timp de 6 ani printre alegătorii col, I de Senat.

— Lotti Rubinştein a înaintat astăzi o petiţie presidentului Curţei cu juri, prin care cere că să fie pusă în libertate cu sau fără cauţiune, spre a se putea supune examenului medical mintal la Bucureşti.

Ea arată că tribunalul Iaşi secţia III a pus'o de 2 ori în libertate, dar că procesele verbale au fost confirmate de Camera de punere sub acuzare.

Ea apelează la mărturiile d-lor profesor doctor Negel şi doctor N. Apottecker, cari au constatat că aceste isterică—şi nici de cum nebună.

Curtea se va pronunţa astăzi.

— Instrucţia în afacerea d-lui president Ciulei este complect terminată.

D. Judecător de instrucţie Kessim îşi va da curînd ordonanţa în această afacere.

— La curtea s. II se va judeca astă-zi importantul proces pentru anularea testamentului def. N. Borcilă din Botoşani. D-nii P. Macri din Galaţi, G. Nicoleanu şi V. Sculi pledează în acest proces.

— Firma Kaufman Brothers din Manchester ceruse aplicarea unui sechestru asigurător pe averea mobilă a firmei Meyer Goldştein.

Trib. s. II a hotărât ca numita firmă să depue o cauţiune de 7000.

— Se pare că procesul de presă d'ntre d. Buicliu cu directorul nostru d. L. Antoniu, va avea urmare şi în sesiunea viitoare a curţei cu juri: d. Buicliu a declarat opoziţie contra verdictului achităror al juriului.

Aceasta, e din toate punctele de vedere, culmea unei opositiuni judiciare.

Prea mulţi studenţi?—D ministru Spiru Haret a rugat consiliul profesoral al facultăţei de drept, că de oare ce se observă o mare afluenţă de studenţi la facultăţile juridice din Bucureşti şi Iaşi, şi fiind că aceşti studenţi, în mare parte, sînt mai mult fictivi şi nu se ocupă cu dreptul, să se întrunească pentru a-şi da părerea asupra următoarelor dispositiuni, pe care d-sa le crede necesare a se aduce regulamentului facultăţei de drept.

D-sa propune ca studenţii de la facultatea de drept din Bucureşti să plătească pe viitor taxa anuală, de 90 lei, în loc de 60, pentru licenţă, iar pentru doctorat 150 lei.

Studenţii de la Iaşi să plătească pentru taxele de frebuentare şi biblioteca 60 lei şi 100 lei de doctorat.

Rămîne însă ca studenţii azi înscrişi regulat la una din cele două facultăţi, (studenţii vechi) să continue a plăti taxele tot după vechiul regulament.

Scutirile de taxe să nu se acorde de cît studenţilor ce sunt foarte săraci şi în o proporţie hotărîtă astfel, în cît numărul scutirilor să nu treacă peste a treia parte din numărul înscrişilor.

Reînmatricularea studenţilor exmatriculaţi, să nu se acorde cu aceeaşi înlesnire ca pînă acum.

D. Haret crede că ar fi bine ca exmatriculările să se facă cu consimţimîntul ministerului. In ce priveşte pe studenţii care nu stau în oraşul unde se află universitatea şi pentru care deci frecventarea cursurilor e imposibilă, d-sa pune întrebarea, dacă ar terbui să se admită ca acesti studenţi să frecventeze facultatea.

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Vasile M. Dimitriu

Licenţiat în drept şi filozofie

AVOCAT

Iaşi.—Strada Buzescu 4

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 14 ecembre

Camera

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti.—In şedinţa de aseară a continuat discuţia asupra proectului de lege a tocmelelor agricole.

Cel întăi care ia cuvîntul e deputatul ţaran Matei din Buzău, care începe prin a spune că el a fost ales nu cu concursul autorităţilor, ci în virtutea manifestului de la 13 Martie, pentru a putea da concurs guvernului în aducerea unor reforme care să îmbunătăţească starea mizerabilă a ţărănimei.

D. Matei îşi exprimă indignarea contra acelora care au declarat că ţaranii noştri trăesc destul de bine şi ca probă e că ei nu au emigrat din ţară, cum s'a văzut în alte părţi.

Starea ţaranului romîn spune d-sa este cît se poate de rea şi dacă ţaranii nu au emigrat, nu că trăesc bine, dar nu vor să'şi părăsească căminurile strămoşeşti şi patria, la care ţin aşa de mult.

Deputatul ţaran spune apoi că răscoalele ţăreneşti nu au fost potolite prin tun, ci ele au luat sfîrşit numai în urma manifestului guvernului de la 13 Martie, care speră că se va realiza.

D-sa insistă apoi asupra exploatărei neomenoase a ţaranului romîn şi spune că dacă nu li se vor da islazuri, primejdia va fi mare.

D. Matei termină cerînd să se introducă în proect munca şi plata pe unitate.

După aceia ia cuvîntul d. Iarca, deputat de Buzău, care spune că a făcut o largă anchetă asupra stărei mizerabile a ţărănimei. D-sa spune că a constatat că nicăeri starea ţaranului nu este mai rea cum e la noi.

D. Iarca face apoi o comparaţie între un contract de la 1880 şi unul de acum şi constată în 27 ani o mare scădere de salariu a ţaranului.

D-sa propune ca remediu fixarea unui maximum de dijmă şi unui minimum de pămînt.

In ceia-ce priveşte islazurile comunale, aşa cum au fost ele prevăzute în proect, vor aduce un mare rău căci vor împovora budgetele comunelor.

După aceasta şedinţa a luat sfîrşit.

E probil că discuţia va lua astă-zi sfîrşit pentru a se grăbi cu trimeterea proectului la Senat.

Consiliul de miniştri

Bucureşti. — Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşidenţia d-lui Dimitrie Sturza, prim-ministru.

S'a discutat asupra proectului cassei rurale şi s'a decis ca cel mult pînă săptămîna viitoare să se dea redactarea definitivă a proectului.

Reînfiinţare de catedră

Bucureşti.—D. Em. Bardasare, directorul şcoalei de Belle-Arte din Iaşi a fost eri în audienţă la d. Spiru Haret, ministrul Cultelor şi instrucţiunei publice.

Directorul şcoalei de Belle-Arte din Iaşi a cerut între altele reînfiinţarea catedrei de geometrie descriptivă.

Ministerul Cultelor a declarat că ia act de aceasta şi că va înfiinţa catedra cerută.

Camera

Bucureşti.—D. Juvara vorbeşte asupra legei tocmelelor agricole.

D-sa insistă asupra importanţei acestui proect, cel mai important din cele enunţate de manifestul regal, şi despre care manifest unii omeni politici au crezut că pot vorbi într'un chip atît de reverenţios.

Respunzînd d-lui Lahovary care a susţinut că ţaranii noştri nu stau atît de rău, d-sa citeşte un discurs pronunţat acum 28 ani, de prinţul Ştirbei şi din care se vede cît e de exploatat ţăranul romîn.

Vorbind despre discursul d-lui Take Ionescu, d-sa recunoaşte marile merite ale spuselor fostului ministru de finanţe şi spune că în parte a răspuns obiecţiunilor sale, d. V. Missir.

Oratorul laudă principiile de maximum şi minimum şi spune că ele au fost cuprinse şi în proectele d-lui Carp.

D. *P. P. Carp*: „nu este adevarat"!

D. Juvara spune că în zadar s'a încercat să se provoace o luptă de clasă şi d-sa se vede nevoit a apara marea proprietate care n'a voit să asculte de îndemnurile unora, ce-o îndemnau la o luptă pe acest teren.

D. Juvara este foarte mult aplaudat de majoritate şi de banca miniştеrială cînd spune că proprietatea nu există în mod absolut şi ea nu poate nici odată fi sustrasă controlului statului şi că pămîntul Romîniei aparţine romînilor şi străinul nu poate exploata pămîntul romînesc, fără controlul autorităţilor publice.

In momentul cînd vă telefrnez ia cuvîntul d. P. P. Carp, şeful partidului conservator.

Şedinţa continua.

Senatul

Bucureşti.—Se procedează la validarea alegerei d-lui N. Albu ca senator de Neamtz.

Se urmează apoi discuţia pe articole asupra legei reorganizărei judecătoriilor de ocoale.

D. Al. A. Bădărău i-a cuvîntul la art. 3 şi îşi exprimă satisfacţia sa pentru factura generală a proectului, care pen-a fi operă de samă trebue modificat în senzul ideilor conservatoare.

Vorbind de inovaţiile care le introducee proectul. d. Bădăreu găseşte ca impropriu expresiunea de magistraţi stagiari şi spune că ea nu va putea intra în uzul populaţiei rurale.

Practicanţii spune oratorul, sunt o plagă cu adevărat, pentru împricinaţi şi arată necesitatea reorganizăret grefelor judecătoriilor de ocoale, insistînd pe larg asupra nevoei de a se îmbunătăţi soarta nevoilor grefelor.

D-sa găseşte că se acordă prea multe atribuţiuni secretarilor comucali

Discuţia continuă.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima

MARTIN BUCHHOLZER

Proprietarul fabricei

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

TEATRUL NAŢIONAL

Sămbătă 15 Decembrie 1907

Se va juca pentru prima oară

Recruţii Veseli

Mare comedie militară în 3 acte

în beneficiul artiştilor

Penel & Pella

Abonament suspendat

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREI, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de **veritabil Elixir Guillié**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie pu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 318.— Duminică 16 Decembre

CRONICA SĂPTAMÎNEI

Educația Naționalistă

Nu simt nici o plăcere de a reveni asupra celor cîteva observații pe care le făceam, acum cîteva zile, cu privire la prelegerile universitare ale d-lui Cuza. Dar dacă totuși revin asupra lor, aceasta o fac pentru a nu lasa fără răspuns atacul pe care celebrul profesor îl îndreaptă împotriva „Opiniei“ prin ultimul număr din „Neamul Romînesc“, și pentru a mai stărui un moment, cu acest prilej, asupra cîtorva lucruri care întăresc concluziile la care ajunsesem în rîndul trecut.

Pentru d. Cuza, ceea ce explică atitudinea „Opiniei“ față de d-sa, e faptul că acest ziar e un ziar jidovesc. (Se știe că după teoriile sale jidanii sînt cauza tuturor relelor pe pămînt). Și inteligența scăpătătoare a fostului epigramist găsește chiar o expresie (care după unii poate părea o curată inepție, dacă nu o simplă dovadă de mentalitatea ridiculă a acestui cap de om de știință), o expresie, zic, care ar sintetiza ideea aceasta. Pentru d-sa, nu mai suntem „Opinia“, suntem „Iudadevărul“, adecă o gazetă jidovească în remorca „Adevărului“.

Evident că la asemenea lucruri nu se respunde, de și simplei afirmații s'ar putea ușor opune simple nume, de care în specie se leagă existența acestui ziar, ca: Antoniu, Ghibănescu, Șerban, Radu, Zosin, Herovanu etc., despre a căror *curată* origine romînească nu poate fi îndoială. Dar am ținut se relev acest chip de explicare, această înveninată frazeologie, fiindcă aceste lucruri le socotesc ca făcînd parte din sistemul științific al d-lui Cuza și din metoda d-sale de a înfățișa „adevărul viu“ al faptelor.

Acest fapt are cu atît mai multă însemnătate, cu cît d. Cuza ține să pue în evidență și să explice necesitatea sistemului său și partea ce o atribue dragostei pentru adevăr.

Firește, zice d-sa, că aceste chestiuni, de la rezolvirea cărora, într'un fel sau în altul, depinde viitorul poporului romîn, nu pot fi tratate cu indiferența obiectivă, cu care astronomii vorbesc de călătoriile parabolice ale stelelor cu coadă. Dar nu numai că nu pot, ci *nu trebue* să fie tratate astfel. Căci aici e vorba de ceva mai mult de cît de împodobirea minții cu o sumă de cunoștinți utile oarecare. Se atinge de supremul interes al formării *caracterului* tinerimii, și de *îndrumarea* ei, ceia ce nu se poate face de cît prin expunerea vie a *adevărului*, fără concesii de niciun fel, pentru nimeni, și prin încălzirea inimilor la focul cel sfînt al *ideii noționale*. Cu atît mai rău pentru acei, ori cari ar fi, care nu rezistă proiecțiunii acestei lumini. Ele nu se vor stînge doar, pentru dînșii. Acestea sunt *principiile metodei mele* de expunere a cursului de economie politică de la Universitatea din Iași, curs care cuprinde în totdeauna, pe lîngă partea teoretică și o parte practică, pragmatică, de cercetare mai ales a problemelor curente de economie națională, pe care nu le putem nesocoti. Acest *excurs*, de la începutul fiecăreia din lecțiile mele, este *aplicația* întregei științi, și are aceiași însemnătate pentru dînsa, ca și lucrările practice și experimentațiile de laboratoriu, pentru științele naturale.

(*„Neamul Romînesc“ din 13 Decembrie*).

Din cele cîteva spicuiri pe care le-am făcut în articolul care precede pe acesta, am văzut pe d. Cuza atăcînd cu cea mai înverșunată violență pe cei mai de samă din oamenii noștri politici. Din alte pasagii din rezumatul cursului său—pe care din lipsă de spațiu nu le pot reproduce aici, dar pe care cred că „Opinia“ le va face în curînd să apară la lumina zilei — reesă că d. Cuza nu face, la Universitate, teoria economiei politice, dar teoria unei concepții politice așa zisă naționaliste, căreia cursul său îi servește numai de cauză și de pretext.

In asemenea condiții mă întreb: în ce chip înțălege d. Cuza „să formeze caracterul tinerimei“? Ce „îndrumare“ e acea pe care i-o dă?

Căci în principiu, și dreptul de a forma caractere și datoria de a da îndrumări în viața socială, recunosc că sunt de esența misiunei profesorale.

Învățînd, pe acei cari-i ascultă cuvîntul, să nu respecte nimic, să disprețuiască totul—oameni și instituții la olaltă—, învățîndu-i în schimb a nu alege adevărul cu judecata lor proprie, căci sistemul său le impune, de-a gata, cugetările și aprecierile lui, domnul Cuza se depărtează mereu de la rolul misiunei sale, cu toată patima ce o pune pentru „focul cel sfînt al ideei naționale», și poate tocmai din cauza acestui foc distrugător. Și se îndepărtează de acest rol, pentru ca în loc de a forma, el alterează caracterele, și în loc de a servi adevărata idee națională, el insuflă o altă idee căreia-i place de a-i da acest nume.

Ideea națională! Dar ea nu cere ură, nu cere violență, nu cere isgonirea jidanilor (V. prelegerea XXII din cursul pe 1905), ea cere tocmai dimpotrivă respectul de sine prin respectarea tuturor, ea cere dragostea de neam, fără ura de străin. Ideea națională e astfel conștiința unui popor care-și afirmă dreptul la viață, în acord cu idealurile comune ale omenirei întregi.

Dar aceasta e ideea națională a d-nului Cuza? Cu aceasta voește d-sa să lumineze sufletele și să încălzească inimile?

E. Herovanu

Iar a vorbit N. Iorga

După Take Ionescu, a vorbit Gh. Panu!
După Gh. Panu a vorbit N. Iorga!

Iorga a interpelat în Iunie; Iorga a vorbit la mesaj; Iorga a vorbit la legea tocmelilor agricole. Nici un spor, nici un progres vădit.

La prima interpelare l'a condemnat Camera, publicul, țara. A fost mai slab ca întotdeauna.

La discuția mesajului a vorbit ca pentru galerie. Din insinuant ce a fost în Iunie, și-a luat rolul agresiv la mesaj. Apostrofele și incidentele au curs gîrlă, pînd ce au scos din sărite și pe cel mai tăcut deputat... C. B. Pennescu.

N. Iorga ținînd să aibă nota demagogică, se înșală în apreciere asupra trecutului. Deprins și destoinic adunător de material istoric, n'are calitatea cerută omului de a face sinteza istorică.

Și a fost dat ca bătrînul șef al partidului liberal, d. D. A. Sturza să readucă la simțul realității pe fuguosul orator, care a bătut cîmpii, și a înțeles așa de rău și drost legea progresului.

Sărmanul Ranke! Sărmanul Macauley! Sărmanul Karamzine!

La legea tocmelilor agricole vorbirea d-lui N. Iorga a fost un dezastru. După discursul ales și de om de stat al d-lui Take Ionescu, discurs în care oratorul a îmbrățișat întreaga chestiune rurală supt toate fețele ei; după discursul voit *dar nu* gîndit *al d-lui Gh. Panu, care a fost supt nivelul său comun, discursul d-lui Iorga a fost cel mai neavenit.*

A te sili să abordezi toate chestiile, fără însă a le adînci; a vorbi de omni re scibile, *sărind și parafrazînd idei banale, pentru a-ți face apoi iluzia că după 2 ore de vorbă ai spus ceva, iată cuvîntarea d-lui Iorga.*

Vreți dovadă!

Imediat bătrînul șef al partidului liberal, și premierul din guvern a luat cuvîntul și a zis textual: „Cele spuse de d. Iorga sînt cunoscute de toată lumea. După cum filosoful Spinoza a zis că nimic nou nu e supt soare, *asemenea și N. Iorga n'a spus nimic, de și a vorbit 2 ceasuri“.*

Nu știm dacă d. Sturza a eșit din cercul apostolului Iacob, sau al filosofului Spinoza; noi știm că romînul are o vorbă: bate apa în piuă; *așa și N. Iorga își* strică gura la Cameră, *sau* bate apa în Cameră.

Iar cînd vor apărea în volum aceste mărgărintare ale tribunei parlamentare, cea mai nimerită prefață de pus lor va fi ce-a zis Sturza de N. Iorga, orator parlamentar în camera Regatului romîn.

***

De la Magheț la Galbenu

De la Ana la Caiafa.
De la Dorohoi la Severin.
Intre Scila și Caribda,
Dracu lacu,

și alte vorbe de ăst fel își vor vedea îmbogățită seria cu încă o vorbă nouă-nouță, proaspătă, eșită din cercul anulărilor lui Haret.

Cine e Magheț? e primul profesor în seria care a cîștigat procesul la Contencios. Și trebuia să cîștige, căci îl chema și Coriolan, ca și ilustrul fiu al Veturiei.

Coriolan Magheț a învins pe Haret pe tema... naționalismului instrăinat.

Cînd s'a dat verdictul favorabil lui Cariolan Magheț, ministrul a turbat de mînie; a dat imediat ordin în consecință să se scotocească situația tuturor profesorilor publici neîncetățeniți, pentru a porni ură și răzbunare contra lor lovindu-i la gradație, la pensie, deci în subsistența lor.

Nava Haretistă plină de venin, mănată de ură pe valurile răsbunărilor, în drumul său spre limanul Contenciosului administrativ, s'a izbit de mai multe stînci ascuțite. Iată stînca lui Slave Niculescu; o alunecare însoțită de un vînt neprielnic și nava Haretistă a primit o sguduitură, care a făcut să se verse *nițel* și o *țîrâ* de venin.

Vîntul mîna nava mai departe spre stînca *Miulescu*; o nouă zguduitură; o nouă pocnitură amenința soarta celor din corabie.

Iată se văd malurile Dobrogei; vîntul mînă nava spre stînca *Cordescu*; o nouă izbitură; o nouă asvîrlitură peste bord a veninului Haretist.

Dar insula *Cyterei* e la orizon, stînca *Sănduleascăi* dă și ea prilej unei adînci sguduituri aceleiași nave, care învăluise cu încărcătura ei întreg neamul romînesc.

La depărtarea din insula Citerei, Stanciu, ciclopul, cel cu piatra de lemn de la poartă, aruncă și el stana de piatră asupra îngălbenitului de veninul urei și fricei, cărmaciu al navei.

Și ca și Argonauții din vechi și-a luat nava în spinare, și ajutat de umerile subalternilor săi, și-au dus'o în hala *Independenței* romîne, unde îngălbeniții călători, trudiți de sbuciumul vîntuitului drum, și subt prigoana gîndului rău și diabolic, se lasă a schimba trompeta răsboinică în glas de sirenă și galbeni ca făclia de galbenă ceară, roagă, imploră, cer, se îngenunche că doar, doar nu i-ar mai duce să dea ochi cu Briareul Contenciosului,

Și iată cum în mișcarea politică din învățămînt, Haret din îndrăznețul Ulise, după ce a rătăcit 7 ani printre stîncile anulaților săi, a revenit la Itaca blajin, istovit, implorînd, conjurînd... *iertare*.

De la Magheț la Galbenu, Haret și-a trăit traiul și și-a incheiat veacul său politic.

***

CATE-VA NOTE

Un tablou într'o secție polițienească din Iași.

Intr'una din camerele acelei secțiuni, sărăcăcios iluminată de lumina pe trei sferturi întunecată a unei lămpi de modă bătrînă—în acea cameră ședeau în genunchi, spre pedeapsă, două fetițe, de cîte de 10 sau 11 ani fie-care.

Nimic nu era de citit în fețele acelor copile. Nici mirarea că ele se află într'o secție polițienească; nici faptul că au fost pedepsite cu statul în genunchi; nici desperarea mamei uneia din ele—nimic din toate acestea n'are influență asupra acelor fetițe.

Amîndouă îs pungășoaice; nu de ieri, nici de curînd, ci de ani de zile, de la vrîsta de 7—8 ani.

Ele nu sunt singure în profesiune. E o bandă întreagă, fete și băieți, cam toți de aceeași vrîstă, cari se îndeletnicesc cu furturi, tocmai fiind-că sunt copii, adică fiind-că nimeni nu se păzește de ei...

Copiii acești sunt, firește, din popor. Nimeni—și cu atît mai puțin părinții lor—se ingrijesc de ei.

Diderot, în celebrul seu „Jacques le Fataliste et son maître“, a zis: „un enfant de plus n'est rien pour eux, c'est la charité qui les nourrit. Et puis c'est le seul plaisir qui ne coûte rien; on se console pendant la nuit, sans frais, des calamités du jour“.

Aiurea, însă, societatea drege fapta rea a părinților rei.

*

Lotti Rubinstein, cu titlul ei de glorie: unica eroină actuală a Iașului, a cerut să fie pusă în libertate spre a se interna într'o casă de nebune.

Atît ie de intens în individ dorul de libertate, încît, ca în cazul special, vedem pe eroina noastră cerînd libertate, nu spre a deveni liberă, ci spre a fi transportată la gazda celor mai nenorociți unde, lipsa de libertate are, cel puțin, o scuză medicală.

Căci Lotti, în petiția ei, protestează că ar fi nebună, ci afirmă că este numai isterică și totuși preferă casa de nebuni înaintea închisoarei ordinare.

Indiferent dacă diversele articole ale condicei și procedurei penale și multiplele jurisprudențe, vor fi sau nu, în concordanță cu cererea acuzatei, un fapt rămîne stabilit: că libertatea este cel mai sfînt odor al individului.

Păcat, numai, că omul liber nu știe cum să profite de libertate...

OAMENI ȘI LUCRURI

TINEREȚE!

Fără să avem date absolut pozitive credem că se împlinește sfertul de secol de cînd comediile lui Caragiale au văzut lumina rampei. Mai drept ar fi poate să zicem: de cînd marele scriitor a suferit primele fluierături în sala teatrului și a primit cele dintăiu atacuri ale presei liberale pentru îndrăzneala de a fi „insultat“ țeara, aducînd pe scenă, după cum scria pe atunci un ziar „democrat“- „femei de stradă de cea mai joasă speță, bărbieri și ipistați în gura cărora se pun cuvinte insultătoare pentru mișcări ca acea dela 11 Februarie, pentru libertate și egalitate, cari sunt baza organizațiunii noastre politice...“

Ați recunoscut cu toții stilul și șirul gândirei: ele sunt, se'nțelege, ale amicului nostru Rică Venturiano, ziarist și apărător al sfintelor noastre instituții, frate literar însă cu ipistatul care are totdeauna noroc și cîștigă „portabacul“ la lotăria sa proprie. Rică apărîndu-se pe sine însuși apără și pe ipistatul Nae, după cum mai apoi Nae Cațavencu, ziaristul, va fi solidar cu polițaiul Ghiță, produs al aceluiași mediu social și eternizați de același spirit de observație a lui Caragiale.

...Și vremea a trecut; atacurile au amuțit, iar opera a rămas. Rînd pe rînd maestrul scriitor și observator a adăogat alte lucrări; au venit „Făclia de paști“ și «Năpasta» și „Păcat“ și «Momente» și „Schițe“ și „Note“ și în fine, «1907».

E edițiunile s'au urmat și s'au istovit și acum, după un sfert de veac de activitate, vom avea o edițiune definitivă, complectă a scrierilor lui Caragiale în 5—6 volume, pregătită de editura Minerva din Capitală.

Nu ne aducem aminte să fi avut în tot acest interval de timp vr'o serbare în onoarea lui Caragiale, după nenumăratele atacuri ce a suferit.

Dacă lucrul e adevărat, atunci studențimei ieșane îi va reveni meritul primei inițiative de felul acesta și recunoaștem că acest pas al ei rescumpără multe din greșalele săvîrșite în sinul studențimei ieșane sau numai în numele ei și abuzîndu-se de ea. Nu e nimic mai înălțător de cît priveliștea unui tineret cult care se strînge în jurul unui mare scriitor al țărei și-i serbătorește activitatea pe cât de fecundă și de meritoasă, pe atît de puțin răsplătită în țeară la noi.

Se vor găsi, sperăm, și profesori universitari dintre aceia cari vor da mână de ajutor studențimei și, departe de a o îndemna la agitații sterile și imorale, vor explica de pe înălțimea catedrei marea însemnătate a operei literare a lui Caragiale, stilul clasic și limba de o plasticitate fără seamăn în toate lucrările lui. Cu aceasta se va consacra încă odată tradiția că Iașul este și rămîne într'adevăr centrul mișcărilor culturale și inimoase, orașul plin de avînt și de tinerețe

Rodion

Un poiet al eleganței

Moartea lui Paquin — Romanul unui croitor—Strada Păcei—Pariziana — Femei și rochii — Poezia modei — Eroina lui Henry Bernstein.

«O, pardon, scumpul meu! Așa-i că e rea metoda Isabelei de a încerca de două ori? Are pretenția s'o servească o biată croitoriță eftină cum ar fi servită în „Rue de la Paix“. Eu îmi pierd toată ziulica mea la Paquin, îmi aleg un model, notez o mulțime de detalii...»

Așa vorbește în actul al doilea al piesei „Le Voleur“ —Hoțul — de Bernstein cocheta Marie-Louise către barbatu-său Richard.

Paquin, celebrul croitor Paquin din str. Păcei a murit zilele aceste, dar, precum vedeți, și-a asigurat nemurirea. Numele lui, prin gura eroinei lui Bernstein, va trăi pe toate scenele din lume, va trece din gură în gură și doară opera lui Bernstein nu e singura care pomenește numele celebrului maestru mort acum, fost unul din cei mai mari maeștri ai Parisului, un artist al eleganței, al șicului parisian. Și nu e puțin acest lucru. Femeile Parisului sunt cele mai vrednice representante nu numai ale frumuseței fisice propriu zise, dar și ale acelui complex de însușiri cari sunt particulare femeei moderne; ele sunt artiste în feliul lor și prin grația lor, prin desevîrșirea îmbrăcămintei lor, au contribuit la întemeiarea reputațiunei universale de care se bucură și Parisul și parizianele.

Cetiți clasica descriere a lui Heinrich Heine despre femeia pariziană și veți cunoaște puterea ei. Iar dacă acest autor frivol nu vă convinge, deschideți memoriile lui „Thomas Graindorge“ a înțeleptului Henri Taine.

„Dintre toate spectacolele Parisului cel mai încîntător este acel al adevăratei femei din lumea bună: e un spectacol într'un fotoliu; de la dantela ei pînă la spiritul ei,—totul este o capo d'operă a culturei moderne. Ca ea să devie așa cum este azi au trebuit patru sau cinci generații de avere, de moravuri elegante și de educațiune rafinată; tot ce a inventat gustul mai delicat s'a adunat în toaleta și în persoana femeei pariziane...»

*

Văzut-ați vr'odată o seară de gală, o premieră ori un bal la un mare teatru parizian? Pentru acel care nu-și poate îngădui luxul de a intra există o infinit de mare plăcere să observe, la intrare, lumea elegantă care vine, curge în valuri înfățișînd la rîndul ei un spectacol captivant, nespus de fermecător prin varietatea și bogăția toaletelor. Ai atunci o senzație cu totul particulară pe care n'o poți avea decît în acel enorm furnicar de privelești și plăceri care se cheamă—Parisul; cunoști atunci ceea ce nu de mult un scriitor numia beția de „parizină“, căci ea aparține exclusiv acestui centru. Iar la acest spectacol contribue marii artiști ai eleganței între care un fruntaș de rangul întâiu era răposatul Paquin, ajuns la o adevărată celebritate artistică și literară, una din cele mai populare figuri ale Parisului de elită. Numele lui din naștere se chema simplu Izidor Iacob—se mîndrea alături de ilustrații artistice și pe pieptul lui surîdea cu cinste decorația legiunei de onoare. Ce e drept modestul croitor de altă dată ajunsese a întemeia o mare casă pe acțiuni—capital de 12 milioane—și prin marile magazinuri ale firmei din Rue de la Paix s'a perindat cea mai destinsă clientelă pariziană,—o clientelă femenină care cu nici un preț n'ar fi primit rușinea de a purta costume fără pecetea firmei „Paquin“. Norocul pare că i-l adusese femeea lui, foastă vînzătoare într'un mare magasin de mode. La 1889, un an după căsătorie, fundară atelierul din strada Păcii, iar în 1896 —o societate pe acțiuni. El devenise cu timpul comanditarul mai multor directori de teatru cărora avea să le procure costumele pentru anumite reprezentațiuni și acei care au frequentat teatrele pariziane cunosc însemnătatea ce se atribuie toaletelor pe scenele mari. Mai curînd se scuză greșeli de interpretare de cît abateri de la extremul „șic“ al toaletelor.

*

Paquin nu era croitor; el însuși nici nu cunoștea croitoria bună; el era un fabricant de „mode“, el avea intuiția frumosului avea „idei“, avea poezia eleganței, era ceea ce numesc parizianii „un grand couturier“ termin ce ne întîmpină atît de deseori în „Hoțul“ lui Bernstein.

Se știe că acțiunea acestei piese se în-

vîrtește în jurul unei femei care vrea să biruie pe... bărbatu său prin cochetărie, prin eleganță. Toată nenorocirea în viața ei izvorăște din...toalete. Iată ce ne spune eroina însăși în ultima scenă din actul al doilea: „...Cea dintâiu frumoasă rochie a mea a fost toată pricina nenorocirii. Era o rochie decoltată... o minune! Ți-aduci aminte? O comandasem în „Rue de la Paix" într'un moment de zăpăceală. Am inaugurat-o la o cină la soții Hartman... Tu mă așteptai în solul cel mic, să plecăm. Am venit la tine cu pieptul zvîcnind. Tu n'ai zis nimic, mă priviai. Intâiu m'ai privit în oglindă, dar n'ai zis nimic.

...Cu acea seară începind n'am mai vrut să știu decît de croitorii mari și de toaletele cele mai scumpe. Devenise „trebuință adîncă, tot mai mare. Și datoriile creșteau grozav!..."

Restul se înțelege dela sine. O femee pentru care toaletele devin o adîncă trebuință trebuie să le și aibă „trebuie" cu orice preț, fie și cu prețul virtuții, cu sacrificiul demnității sale.

*

Cîte ar fi putut spune în această privință reposatul Paquin! Cîte subiecte de drame ar fi putut el inspira autorilor! Bine înțeles, cu condițiunea ca eroinele să nu poarte alte rochii de cît din atelierele lui...

As.

Litere-Științe-Arte

Serbare. Iată în ce mod au proiectat studenții—membri ai societății universitare „Uniunea"—să serbătorească una din datele principale ale activității literare a maestrului Caragiale. Pentru seara de 21 Decemvrie se va juca la teatrul național: *Napasta*—cu Brezeanu în rolul lui *Ion*—și *„Conu Leonida față cu reacțiunea*, ambele actualmente în repetiție.

Societatea s'a pus în legătură și cu maestrul Nottara, și e posibil că fruntașul scenei romîne să ieie parte la acest festival artistico-literar.

Cum e foarte probabil că d. Caragiale va veni zilele aceste pentru a vedea pe vechiul său prieten d. Ronetti Roman, studenții speră că ilustrul dramaturg va asista și la serbarea dată în onoarea lui. In acest caz caracterul festivității va fi grandios. Li se va face marelui scriitor o primire strălucită la care, fără îndoială, se va asocia tot lașul intelectual în rîndurile căruia Caragiale are unanime simpatii și numără numai admiratori.

E de prisos să mai spunem că de pe acum toate locurile sunt reținute pentru acea seară de gală, organizată sub un patronagiu de elită.

*

Un testament politic.—Actualele turburări din Persia au avut o singură notă bună și acea din punct de vedere.... literar: ie vorba de testamentul politic al defunctului Șah Muzaffer-Eddin, pe care acesta îl scrisese, în ajun de a muri, fiului seu, actualului șah Mohamed Ali și poporului seu.

Turburările au făcut cunoscut testamentul și europenilor, grație profesorului Vambery, care l'a tradus și publicat: „Fiul meu! Ceasul de pe urmă se apropie. Astăzi mai stau pe tron, dar mîine probabil că voi zace în pămînt și din acel moment frînele guvernului vor trece în mînele tale. Să știi fiul meu, că imperiul se compune din supuși. Cînd supușii sunt fericiți și imperiul ie fericit și cînd supușii sunt în mizerie și imperiul se află în mizerie. Poporul persan e bine dotat; propriile sale puteri l'au trezit din somn și acum el cată să'și îmbunătățească soarta.

Poporul acesta a început să rupă mantia absolutismului și să arate că pricepe prețul vieței.

Persianul e mare patriot și în lume nu există armă cu care să se poată înăbuși focul patriotismului. Eu, cu suflet și trupași lupta alături de popor pentru binele seu — dacăași avea parte de zile. Dar ceasul meu cel de pe urmă — a sunat. Păzește-te de-a fi monarc absolut, și întîmpină pe poporul tău cu blîndețe și cu bunătate".

Iar către popor, defunctul scrise: „către scumpul meu popor! Voi sunteți urmașii glorioșilor Sassanizi și prea bine știți că acești strămoși ai voștri au fost pilde de cultură și de bravură. Urmați exemplului lor și arătați lumei că, sînteți pregătiți de a porni neîntîrziat lupta pentru viață. Nu fiți supuși nici unui muritor și nu sărutați poalele hainei nobilului. Acesta e ultimul meu cuvînt către voi".

*

Astă-seară are loc mult așteptatul beneficiu al tovărășiei Pella—Penel. Cine citește aceste două nume, capată accese de rîs, înainte de a mai vedea pe scenă pe mult hazlii „recruți veseli".

*

Mîne seară, Duminică, »Microbii Bucureștilor", a doua oară.

*

Al treilea congres internațional pentru istoria religiilor va avea loc de la 15—18 Septembre, st. n., 1908 la Oxford.

*

S'a cerut de minister, direcției școalei Artelor frumoase din Iași, să comunice cari din profesorii școalei au împlinit vrîsta de 58 ani.

Acei profesori vor fi scoși la pensie, din oficiu, pe ziua de 1 April 1908.

*

Ziarul berlinez „Lokalanzeiger" a pus femeilor fruntașe ale Europei întrebarea: „ce-ar face femeile, dacă ar fi chemate. să domnească?

Regina Romîniei a respuns: «cred că Semiramis, Maria Theresia, marea Caterina, Elisabeta a Angliei și altele multe au arătat cum știu domni femeile".

*

După o recentă statistică Statele-Unite cumpără anual cărți literare și științifice din Europa în suma de două și jumătate milioane de dolari.

*

La Frankfurt s'a jucat acum pentru întâiași dată o dramă „Anna Karenina", în 5 acte, după marele roman al lui Tolstoi. Drama n'a prea avut succes, neputînd păstra părțile puternice ale operei lui Tolstoi.

*

A propos de Tolstoi. Se știe că anul trecut marele romancier rus a declarat pe Shakespeare—fără valoare literară pentru culpa de...imoralitate. Acum Tolstoi, într'o convorbire cu un publicist, declară că nu-i place...Dante! Nu cumva o fi cetit traducerea d-lui N. Gane?

*

Sardou a găsit imitatori. Se știe că marele dramaturg cere prin judecată ziarului „Matin" 50,000 lei pentru că a făcut o dare de samă asupra piesei sale înainte de premieră. Același ziar are acum un al doilea proces intentat de André Picard, autorul piesei „Le faux pas" și pentru același motiv. Picard cere o sută de mii,—natural, pentru că piesă e mai proastă.

*

In cele 8 universități germane afară de Berlin, sunt 320 de studente: 125 la Munchen, 65 în Heidelberg, 53 în Freiburg, 36 în Lipsca, 20 în Iena, 9 în Tubingen, 8 în Wurzburg, 4 în Erlangen; 151 sunt mediciniste, 107, studiază filosofia, 44 științi naturale, 8—dreptul.

*

Signor Toselli, soțul foastei princese a Saxoniei, și-a inaugurat seria concertelor de pian la Milano. Elita marelui araș italian n'a voit să ia parte la concert. Soția concertistului, care era „numărul" principal al programei de și nu figura acolo ședea într'un fotoliu de orchestră. Tualeta ei de dantele și pelerina ei grisperle, n'au putut contribui să-i schimbe exteriorul, care n'a plăcut publicului.

Toselli însă, a plăcut foarte mult: nu ca pianist, fiind-că nu prea ie virtuos, dar ca prestanță și ca eleganță.

Regele Saxoniei, se cade să vorbim și de el, merită ceva mai multă atenție de cît acest Toselli.

Dar Regele nu-i frumos. De aceea foasta lui soție l'a preferat pe elegantul italian. E vechiul princip al femeilor: de cît un om mare și urît, mai bine un cîrpaciu—frumos!

*

STRUNA ZILEI

O PROPUNERE

De obiceiu înainte de a începe cursul meu fac cîte un excurs în alte domenii.
A. C. Cuza: Neamul Rom.

Excursu-ți e acela care
Atacurilor a dat curs
O, dacă ai putea preface
Intregul *curs* într'un *excurs*!

Informații

● Azi au început examenele elevilor școalei de bele arte și vor continua astfel:

Examenele practice ale anilor II—V în zilele de 14, 15, 17, 19 și 20 Decembrie; iar examenele teoretice Mercuri 19—Anatomia; Joi 20,—Istoria artelor și Vineri 21 Perspectiva.

Elevii, cari au depus examene practice în Iunie, și au fost declarați promovați provizor, sînt obligați să depună acum, în Decembrie, examenele teoretice, altfel rămîn la concursul practic.

● Direcțiunea școalei de bele arte aduce la cunoștința bursierilor, că consiliul acestei școli le impune următoarele îndatoriri pentru a putea rămînea bursieri.

1) Să'și treacă cu distincție examenul teoretic și practic la finele anului, altfel vor perde bursa.

2) In timpul vacanțelor sunt obligați să execute lucrări, pe care apoi să le aducă direcțiunei școalei spre a fi expuse examinărei consiliului profesoral.

3) La nevoe vor arata la pinacotecă și vor da lămuriri vizitatorilor asupra diferitelor tablouri.

● Camera de meserii din localitate a înaintat astă-zi ministerului de domenii, comerciu și industrie, formalitățile pentru confirmarea celor 4 corporații, înființate în localitate.

● Institutul meteorologic a cerut Camerei noastre de comerț avizul asupra schimbărei caratului în măsura din sistemul metric, în ceea ce privește marcarea obiectelor prețioase.

● Absolvenții școalei comerciale din localitate se vor întruni mîine din nou, spre a lua mai multe deciziuni cu privire la noua societate ce au înființat'o.

● Camera, în ședința de ieri ziua, a votat luarea în considerare a proiectului învoelilor agricole cu 111 voturi pentru; 5 contra (domnii: Take Ionescu, Al. Marghiloman, Cincu, Ghica-Comănești și Pietraru și o abținere (d. N. T. Popp).

● La institutul de chimie al statului au fost primite, spre a fi analizate, intestinele defunctului învățător Verdau din comuna Muncel, județul Tecuciu, care se zice că ar fi fost otrăvit.

● Aflăm cu părere de rău că d. Cantacuzino, inginerul șef al comunei pentru lucrările apei, se află bolnav la moșia sa Hoisești.

D. dr. Russ a fost la Hoisești pentru a vedea pe d. Cantacuzino.

● Astă-zi s'a deschis la Huși sesiunea de iarnă a Curței cu juri.

Curtea e prezidată de d. Porfiriu, consilier al Curței de Apel din Iași.

● Procesul de eri de la jurați, privitor la Const. Ungureanu, Vas. Ciobanu și Ion Gh. Hudeanu, acuzați de dare de foc, a durat până la orele 4 p. m.

Aducînd un verdict negativ în ceia ce privește pe Ungureanu și Ciobanu și un verdict afirmativ pentru Hudeanu, Curtea a achitat pe cei doui, iar pe Hudeanu l'a condamnat la 1 an închisoare.

Cu acest proces sesiunea s'a închis.

● Cursurile de perspectivă dela Bele-Arte se vor ținea Joi, dela 11—12.

● Un furt de bani s'a comis acum cîteva zile la d. Ioan Comșa, antreprenorul restaurantului gărei.

Autorul a fost prins; el e un oarecare Haralamb Cerchez, care a fost înaintat parchetului și depus la penitenciar.

● Eri, Vineri, la orele 2, s'au întrunit în sala de curs anul II a facultății de drept, studenții acestei facultăți și au decis înființarea unui cerc juridic.

● Eri consistoriul spiritual al Mitropoliei a judecat procesul preotului N. Malcoci din P.-Neamtz, acuzat de fapte imorale.

Numitul preot a fost aparat de d-nul Vasile Oiaga, profesor.

Consistoriul a ascultat mai mulți martori, între care și pe d. Bratu, institutor.

Consistoriul încă nu s'a pronunțat.

● Aflăm că în urma inspecției făcute acum cît-va timp de d. Em. Miclescu, directorul general al c. f. r., se va face o mișcare pe ziua de 1 Ianuarie, în circumscripția de mișcare Iași.

● Absolvenții școalelor normale de institutori din 1901, actuali institutori, sînt învitați a se prezenta la minister spre a-și alege locuri în învățământ.

● Punem o discretă întrebare d-nilor Epitropi ai Spitalului Sft. Spiridon și'i rugăm să ne respundă cine va plăti cheltuielile și timbrele ce vor necesita facerea opozițiilor în procesele intentate Epitropiei de către pensionari și la care procese avocații Epitropiei nu s'au prezentat.

Credem că Epitropia, nu va fi obligată să plătoască neglijențele altora.

● Un ziar liberal află, în chestia neregulelor descoperite la comandamentul corpului II de armată, că, în afară de locotentul Zamfirescu, care n'a putut justifica lipsa unor garanții în valoare de 10,000 lei, ar fi amestecat și d. colonel Marian tot din geniu, ale cărui acte și scripte privitoare la o mare lucrare, în valoare de 300,000 lei, n'ar concorda în totul.

● După cum am anunțat, consiliul permanent de pe lîngă ministerul cultelor și instrucțiunei publice a judecat alaltă-eri cazul d-lui Gh. Popovici, profesor la școala de Belle-Arte din locatitate, care era acuzat că ar fi resvrătit pe elevi contra directorului școalei.

Au fost ascultați ca martori d-nii Em. Bardasare, directorul școalei și Bălăcescu, profesor.

Consiliul, negăsind întemeiate cele ce se pune în sarcina d-lui Popovici, l'a achitat.

● Epitropia Sf. Spiridon a fost acționată la judecătoria ocolului II Iași să plătească reținerile de 20 la sută ce se fac lunar, în contra legei, funcționarilor acelei epitropii.

Reținerile, în total, se urcă la 800000 lei din cari 250,000 lei au fost reclamate.

Judecarea a început. S'au cercetat pînă în prezent, 30 de procese, care au fost perdute de eforie.

● Administrația comunală a pus în vedere direcțiunei tramvaielor electrice, să schimbe liniile tramvaielor în unele străzi pe unde urmează cu începere de la primă vară să se facă canalizarea.

● De oarece s'a întrodus obiceiul la țară ca să se fabrice în industria casnică lucruri și podoabe străine în locul frumoaselor și vechilor modele romînești, ministerul cultelor a pus în vedere revizoratului ca să pună în vedere maestrelor de lucru de la școală, să facă cu elevele lucrări utile pentrn săteni și numai în stil și flori romînești.

● Din Galați ni se telegrafiază că în urma uni ordin al ministerului școalelor, toate școalele din localitate au fost închisă până după serbători, din cauza multor cazuri de scarlatină ce s'au constat în localitate.

● Astăzi Sîmbătă la 9 ore mare Serată a Teatrului Cinematografic Pathe Freres (Sala Teatrului Circ Sidoli) Program excepțional.

Mîine Duminică Mare Matineu la 3 ore ziua, pentru familii și copii; seara la 9 reprezentație grandioasă cu program schimbat și absolut nou.

FURTUL DE PERLE

Furtul din Berlin.—La otelul Central din Cernăuți. — Aneta Mihailescu și Alex. Lupașcu.—Interogarea furilor.— Mihaileasca înghite perlele.

Anetta Mihăilescu este o veche cunoștință a polițiilor din țară.

De fel din Iași, foastă soție a unui funcționar superior al comunei, decedat de cîțiva ani, Anetta Mihailescu, vădit atinsă de cleptomanie, s'a făcut vinovată de diferite furturi ce le-a comis, rînd pe rînd în Iași, București, Brăila și Constantinopole.

Acum în urmă, cu ocazia presenței ei în Cairo, unde, după cum se crede, ea s'ar fi îndeletnicit cu oare care negoțuri inavuabile, Anetta legă prietenie cu un oare care Alex. Lupașcu, cunoscut cartofor, fiul unui militar dintr'un oraș din Moldova.

La Berlin unde ambii amorezați veniră acum cîte-va săptămîni, reușiră să fure, în condițiunile cunoscute de cetitori, un colier de perle, de la bijutierul Werner.

Acum 4 zile poliția din Cernăuți află că doi streini, descinși la otelul central de acolo, ar fi oferit, spre vînzare, perle mai multor bijutieri din acel oraș.

Mai mulți agenți, sub conducerea d-lui Charwat, fură însărcinați cu cercetarea.

Lupașcu fu luat în primire imediat, iar Anetta ceva mai tărziu și ambii fură poftiți la poliție.

*

Lupașcu fu recunoscut imediat căci în contra lui exista, mai de mult, un mandat de depunere; semnalmentele femeei corespundeau exact cu acelea ale poliției din Berlin.

La interogator, ambii dădură respunsuri foarte încurcate. Mihaileasca susține că l'ar fi cunoscut pe Lupașcu în Cairo; că amîndoi au plecat de acolo prin Marsilia—Paris—Berlin—Viena — Cernăuți; Lupașcu însă, pretinde că ar fi cunoscut'o, întîmplător, la Paris.

Aneta spune că a cumpărat de la Werner o broșă de aur, dar neagă că-ar fi furat perlele. A cumpărat, susține ca, cîte-va perle la Lemberg, pe care le-a revîndut, pe stradă, unui individ necunoscut.

*

Bănuiala poliției din Cernăuți că Anetta a înghițit perlele—s'a adeverit.

In mîncarea ce-i s'a dat la poliție s'a pus un element purgativ, care a dat rezultatul bănuit: s'au găsit 58 perle. Cata, în urma acestei probe, a afirmat furtul.

Ea va fi extradată și predată poliției din Berlin.

DIVERSE

— D. Tissescu a fost numit secretar contabil al corporațiunelor meseriașilor din Huși.

— Eri au fost internați la ospiciul de la Socola: Natalia Burcovschi și Herșcu Vaserman ambii din Iași.

— Niște hoți s'au introdus în locuința d-lui Mihai Ciobanu, din str. Coman No. 8 și i-au furat mai multe lucruri și suma de 150 lei.

Cu toate cercetările poliției, hoții n'au putut fi încă descoperiți.

— D. Simion Ștefan a reclamat autorităților că ducîndu-se la Natalia Gheorghiu, a fost bătut de un oare-care Mihai Gheorghiu care i-a furat și un și un ceas de aur.

S'a orînduit o anchetă.

— O comisiune numită de Primăria comunei Iași, a hotărît dărîmarea casei No. 19 din strada Zugravilor, proprietatea creditului urban, ca fiind insalubre.

—In ziua de 3 Ianuarie se va ținea, la prefectura de județ, licitație publică pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

—Ministerul de domenii a confirmat pe d. I. Zmeu în postul de agent încasator pe lîngă corporația croitorilor din localitate.

—Prefectura jud. Fălciu cere prefecturei noastre să urmărească o bandă de hoți care a comis numeroase furturi de vițe în acel județ.

O mănăstire în ruină

Schitul de maice Almaș, de pe pitoreasca vale a Almașului din județul Neamțu, se găsește într'o deplorabilă stare de decadență din cauza relei administrațiuni de care este condus.

Mănăstirea este administrată de starița Olimpiada Gheorghiu, o femee incultă, nepricepută și condusă de persoane streine de mănăstire, de preotul Teodor Teofănescu din comuna Gîrcina, o vechie cunoștință a maicei Starița. care în mod neregular face și pe secretarul mănăstirii, pentru care maica Starița i-a constituit o leafă de 120 lei anual, rupți din mica retribuțiune a maicelor, de și în mănăstire se găsesc maice știutoare de carte și care ar putea face serviciul de secretară în mod gratuit, scutind archiva și toate lucrările mănăstirei de a fi purtate prin locuri streine de mănăstire.

Mănăstirea este încunjurată de o livadă spațioasă care produce fructe îmbelșugate și nutreț pentru vițe pînă la 6 stoguri pe vară, suficient pentru hrana a 10 capete de vite. In această livadă pasc vitele maicei Starițe și a preotului favorit de la Gîrcina, iar prisosul de fîn, îl vinde în profitul său personal, de asemenea și fructele.

Mănăstirea nu are de cît o singură cîntăreață, pe maica Elisabeta Petrescu. O a doua cîntăreață pe care a avut'o mănăstirea, anume maica Eufrosina Costantinescu, o femee cu moravuri cam ușoare, a plecat cu învoirea maicei Starițe, de s'a stabilit ca menageră în casa preotului văduv Gh. Teodorescu din Cuejdin com. Gîrcina, în casa căruia se găsește și astă-zi tot în haina și calitatea sa monachală.

Din cauza relei administrațiuni a mănăstirei și a lipsei ei de autoritate, și administrația domeniului Almaș, cu toată buna voință ce era dispusă de a acorda mănăstirei înlesniri excepționale, astă-zi se refuză, de oare-ce s'a observat că de multe ori sub motivul serviciului mănăstiri, s'a profitat de avantagiele acordate pentru interese personale. Din această cauză mănăstirea este în grea suferință, cu chilii amenințate de risipire fără a avea măcar un gard împrejmuitor.

Această stare deplorabilă s'ar putea îndrepta cu ușurință dacă administrația mănăstirei s'ar încredința la un comitet de *trei* și anume: *Maica Starița*, care să se ocupe numai cu administrația morală și disciplinară a mănăstirei; *o Econoamă*, care să aibă asupra-și administrația materială și însărcinarea de secretară. Aceasta să aibă cancelaria mănăstirie, să facă statele bugetare, să încaseze banii budgetari și extra-budgetari, să facă plățile și să îngrijească de întreaga buna stare materială a mănăstirii. Ca al treilea membru în comitet, cu vot consultativ, să fie numită o maică mai bătrînă, chibzuită și cu oare-care autoritate în mănăstire.

Starea materială a mănăstirei s'ar putea ușor îndrepta, dacă ar fi o administrație bine chibzuită. Grădina mănăstirei și se utilizeze numai spre folosul mănăstirii. Cu nutrețul ce dă, se pot întreținea vr'o patru vaci ale mănăstirei, care să fie de ajutor pentru vizitatorii mănăstirii și pentru maicele mai bătrîne incapabile de muncă și care au nevoe de o hrană mai substanțială; apoi s'ar mai putea ținea doi boi și doi cai pentru diferitele servicii de transportat în interesul mănăstirii.

Tot din această grădină s'ar putea destina o parte pentru culturile de legume a maicelor, care neavînd loc în deajuns împrejurul chiliilor lor, sînt silite să și le procure cu bani și în timpul cel mai greu al anului sînt silite să umble cu cerșitul prin sate spre dauna și scăderea prestigiului moral al mănăstirei. Mijloacele restrînse în care trăesc, le reduce viața la o adevărată mizerie. Soborul se compune din niște bătrîne fugite din lume tot de mizerie și se mulțămesc a vegeta aci cu foarte puținul ce li se dă. Dacă starea lor materială ar fi ceva mai bunișoară, atunci și ele ar putea să-și întrețină chiliile în condițiuni mai bune și să-și crească pe lîngă dînsele noui prozelite în condițiuni mai apte, cu care să se poată face o școală de cîntări pentru serviciul bisericei și de lucrări pentru profitul lor și al mănăstirei.

Aceasta este starea mănăstirei Almaș din prezent, de care se poate convinge în ori-ce moment înalta noastră autoritate bisericească, dacă ar voi să îndrepteze răul care roade de la temelie acest Sfînt locaș. Incă cîți-va ani de nenorocită administrație ca cea de astă-zi și ruina și pustiul își vor lua locul în acest locaș dăruit de D-zeu cu podoabele naturei și liniștea spiritului devotat chemărei călugărești.

X.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administrația acestui ziar, tipografia Goldner.

Ultime informaţii

Marele incendiu de aseară

Fabrica „Scînteia".— Cum a luat naştere focul.—Ancheta procurorului.--Bănuiala. Pagubele.—Alte amănunte.

Fabrica de mobile „Scînteia", de pe şoseaua Naţională, a fost distrusă aseară de un incendiu, a cărui provenienţă nu s'a putut încă stabili.

Fabrica distrusă era proprietatea d-lor Finkelştein şi Glantzştein, fabrică construită acum 4 ani de proprietarii fabricei în locul alteia de pe strada Gărei, care iarăşi a fost distrusă de un incendiu.

Focul a luat naştere pe la orele 6 şi jumatate şi cum fabrica conţinea numai lemne uscate flacările alimentate şi de vînt s'au întins cu repezeciune aşa că în scurt timp întreaga clădire era împrejmuită de foc.

Până se soosească pompierii s'a simţit o mare lipsă de apă şi mai ales cum la fabrică nu se aflau de cît doui oameni, lipseau cu desevîrşire ajutoarele.

S'a dat apoi de stire autorităţilor şi imediat au sosit la faţa locului d-nii: Al. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei, P. Fîntînariu prim ajutor de primar, Laptes, comisarul disp. II-a, Dan comandantul sergenţilor, căp. Mihailescu, loc. Genoi, iar mai apoi d. procuror de serviciu Georges Scarlet.

Au sosit apoi şi pompierii, dar era prea tîrziu, căci deja focul consumase aproape întreaga clădire, precum şi mobilele ce se aflau în atelier şi o mare cantitate de lemne uscate, ce se aflau în podul fabricei.

La faţa locului se adunase o foarte mare mulţime şi fie-care vroia să dea ajutor pentru a salva macar o parte din mobilele ce se aflau în deposit, dar era imposibil,—flacările se întindeau din ce în ce mai mai mult.

Cu mare greutate, pompierii au putut localiza focul abia la orele 11 şi jumatate noaptea.

Primejdia ar fi fost poate mai mare, dacă prin împrejurimi s'ar fi aflat case, căci vîntul împrăştia scînteele pretutindeni.

După localizarea focului dl. procuror Scarlet a deschis o anchetă pentru a stabili de unde a luat naştere focul şi în sarcina cui cade responsabilitatea.

Pentru moment proprietarii fabricei au fost invitaţi la siguranţă, unde li s'a luat cîte un interogatoriu. De asemeni a fost dus la siguranţă mecanicul David Şmil, care singur se afla la fabrică în momentul cînd a luat naştere focul.

*

Iată ce a povestit aseară dl. Glantzstein, unul din proprietarii fabricei:

«Aseară pe la 7 mă aflam acasă şi mă pregăteam să stau la masă,—cînd de odată veni un lucrător şi 'mi spuse să merg de vale că arde fabrica.

M'am transportat imediat la faţa locului şi cînd am ajuns la fabrică, localul era deja tot în flacări.

Nu ştiu cum de-a luat naştere incendiul, căci în fabrică nu se făcea nici odată foc. La fabrică se afla singur mecanicul David Şmil".

Iată acum ce a declarat mecanicul Şmil:

„Eri fiind Vineri şi a doua zi Sâmbătă ne lucrîndu-se, ca de obiceiu la orele 4 d. a. s'a făcut plata lucrătorilor, iar apoi fabrica s'a închis şi nimeni n'a mai remas aci de cît eu şi cîţi-va băeţi.

Pe la orele 6 şi jumătate veni la mine un trecător şi îmi spuse că din partea dreaptă a fabricei iesă un fum gros.

Spre mirarea mea, căci n'avea de unde să iasă fum, în fabrică nefăcînduse foc, am zărit şi eu fumul şi alergînd spre acea parte a locului am observat că deja partea dreaptă a fabricei era cuprinsă de flăcări.

Tot acelaş trecător care a înştiinţat pe mecanicul Şmil David, a avizat şi pe sergentul din pont, care a dat alarma".

Lucrătorii care se aflau aseară la faţa locului, pretindeau că focul a fost pus de un rău-făcător.

Şi bănuiala aceasta pare a fi cu atât mai întemeiată cu cît acum cîte-va zile proprietarii fabricei au concediat pe cîţiva mecanici şi e posibil deci să fie la mijloc o răsbunare. Căci nu se poate admite ca incendiul să fi luat naştere din imprudenţă, odată ce e ştiut că în fabrică nu se făcea focul, şi iarăşi nu e admis că cineva să fi pus focul cînd au plecat lucrătorii, căci ca de obiceiu s'a făcut şi atunci controlul.

Pînă în acest moment nu s'a putut stabili nimic.

Pagubele s'ar urca la 70000 lei. Fabrica ora asigurată la societatea „Naţionala", pentru suma de 40.000 lei.

D. procuror Gh. Searlet a urmat astăzi cu anchetarea.

● Comisia de disciplină de la ministerul finanţelor, a pus in disponibilitate pe d. Cenuşeanu, controlor financiar la Iaşi.

● Leizer Şulimovici, arendaşul moşiei Mădrînjeşti, a reclamat prefecturei că astă-noapte, dintr'un grajdiu i s'au furat doi harmasari cu şeaua pe ei, în valoare de de 2000 lei.

● D. locot. Adam din regimentul 13 Ştefan cel Mare, va fi trecut la depozitul de recrutare în locul d-lui căpitan Dubert, transferat.

● Incepînd de mîine, trupa teritorială intră în concepiu până la 6 Ianuarie, cînd vor reîncepe instrucţiile duminicale cu contigentele 1904 şi 1908.

● Libretele contigentului 1903 teritorial care s'a eliberat se vor da rezerviştilor în cursul lunei Ianuarie 1908.

● **Comercianţii şi vama.** In urma notiţei apărută nu de mult în ziarul nostru cu privire la modul cum funcţionează birourile vămii de Iaşi, primim numeroase scrisori care ne confirmă cele zise şi ne dau indicaţiuni asupra marilor neajunsuri izvorite din această stare de lucruri.

Aşa, biroul postal de expediţie, menit a aduce mari servicii comercianţilor economisînd cheltuelile şi vremea acestor din urmă lasă foarte mult de dorit. Lumea comercială vrînd să se folosească de avantagiile acestui birou urmează natural o mare aglomeraţie iar numărul funcţionarilor fiind extrem de restrîns comerţul sufere mult cu toate că puţinii funcţionari sunt supuşi la o muncă cu totul peste puterile lor. In afară de obicinuitele 9 ore pe zi şi de jumătăţile zilelor de sărbători mai este de adăogat faptul că scrierea declaraţiilor din partea declaranţilor se face la ei acasă lucru care cere timp colosal de mult. Şi de notat e că acestor funcţionari vamali li se cer cunoştinţi speciale, rutină şi experienţă multă, iar noul tarif vamal e pe cît de complicat pe atît de voluminos, iar o eroare de taxare poate atrage mari daune fie comerciantului, fie statului.

Lucrurile fiind astfeliu se cere neaparat o îmbunătăţire a biroului poştal de expediţie, prin înmulţirea personalului de serviciu şi prin o normală împărţire a atribuţiilor şi a oarelor de muncă.

Judiciare. — Cererea pe care Lotti Rubinstein a adresat'o ieri presidentului Curţei cu juri ca să fie pusă în libertate, a venit prea tărziu aşa că procurorul n'a mai putut pune concluzii.

Cererea va fi cercetetă Luni de Camera de punere sub acuzare.

— Insemnatul proces pentru anularea testamentului lui N. Borcilă din Botoşani, care urma să se judece ieri la secţia II-a a Curţei, s'a terminat repede prin respingerea apelului: apelanţii, de şi erau prezenţi, nu se aflau, însă, faţă tocmai în momentul cînd s'a strigat procesul. D. Pavel Macri a cerut atunci respingerea apelului, în vedere că, în o audienţă precedentă, se făcuse aplicarea art. 151.

Curtea a respins apelul.

● Ziarele liberale din Bucureşti, cari au adoptat sistemul fotografiilor, păţesc ruşine cu inovaţia aceasta.

„Voinţa" l'a dat odată pe d. Al. Djuvara în costum ţărănesc—iar „Viitorul", în numărul de astăzi, publicînd fotografia d-lui Al. Marghiloman, spune că e a d-lui I. I. C. Brătianu.

✱ Se dă ca sigură numirea d-lui Gheorghiu licenţiat în ştinţi în postul de controlor financiar rămas vacant prin punerea în disponibilitate a d-lui Cocea.

● D. Ioan Harnagea, numit perceptor al circumscripţiei I în locul d-lui Radu Dumitrescu, demisionat şi a luat postul în primire cu începere de la 13 Decembrie.

● In astă seară are loc în saloanele cercului militar o splendidă serată dansantă. S'au lansat numeroase invitaţiuni şi se prevede o mare adundenţă de lume.

● Anul acesta au fost admise între elevele şcoalei de gospodărie rurală din Tăuteşti, şease orfane de la Epitropia sf. Spiridon.

● Senatul, în şedinţa sa de ieri, a admis, pe cale de amendament, propunerea d-lui Badareu ca în comisia de capacitate a judecătorilor de pace să figureze un profesor universitar de Iaşi şi unul de Bucureşti, iar nu doi profesori din Bucureşti cum prevedea ante-proectul.

● Copiii de ofiţeri, orfani de părinţi, indiferent de sex, care vor să intre în noul orfel inat înfiinţat de către ministerul de răsboi, sunt rugaţi a se presinta de urgenţă, direct sau prin tutorii respectivi, în cancelaria companiei 12, din regimentul XIII, la d. căpitan A. Arabu, care a fost însărcinat cu înscrierea la orf. „Mînăstirea Dealului".

● Seziunea de iarnă a Curţei cu Juri din Roman se va deschide la 18 Decembrie a. c.

Curtea va fi prezidată, după cum am spus, de d. C. Grigoriu, membru al Curţei de Apel din Iaşi.

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

● D. inspector Marini a făcut astă-zi experienţe telefonice pe linia Vaslui-Galaţi-Bucureşti.

● Minunea unei epigrame.

E interesant studiul în care se găseşte actualminte procesul de presă d'intre d. Lascar I. Antoniu, directorul nostru, cu d. Abgar Buicliu, proces care, după cum se ştie, a luat naştere de la o epigramă.

In procesul acesta există actualminte trei recursuri în casaţie: recursul d-lu prim-procuror şi al d-lui Antoniu, pentru casarea primului verdict şi recursul d-lui Buicliu, pentru casarea celui de al doilea verdict.

In afară de aceste 3 recursuri, procesul va fi adus şi la cunoştinţa ministrului justiţiei, ca să vadă dacă n'ar fi nevoe ca şi procurorul general al Curţei de Casaţie să facă recurs.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 15 Decembre

Intrunire conservatoare

Bucureşti.—Poimîne Luni va avea loc la Craiova o mare întrunire conservatoare, în localul clubului conservator.

La această mare întrunire va lua parte şi iubitul fruntaş d. Take Ionescu.

Baronul Hurmuzachi în Capitală

Bucureşti —Fruntaşul romîn Teodosiu Baron de Hurmuzachi, din Bucovina, a sosit azi dimineaţă în Capitală.

Accident de automobil

Bucureşti.—Azi la amiază o mare nenorocire s'a întîmplat pe Calea Victoriei, în faţa Teatrului Naţional.

Un automobil venea cu o iuţeală nebună şi un gardist se puse în faţa automobilului crezînd că şofeurul va micşora viteza.

Automobilul a trecut însă cu aceiaşi viteză înainte, şi trântind jos pe nenorocitul gardist, i-a sfărmat craniul.

Nenorocitul gardist transportat la spital a murit.

Automobilul era al d-lui N. Butculescu.

S'a deschis o anchetă.

Procesul Harden

Berlin.—La începutul şedinţei preşedintele anunţă că d-na de Elbè a căzut bolnavă şi că nu poate veni în faţa tribunalului. Se decide a se asculta prin o comisiune pe profesorul Schweninger şi soţia sa care se află actualmente la Münich, pentru a face depuneri asupra relaţiunilor conjugale ale soţilor Moltke. Preşedintele consiliază pe Harden a cărui stare de sanatate îl face să fie în neputinţă de a asista la proces să facă a se întrerupe şedinţa şi adaugă că va ţine compt în modul cel mai larg de starea lui Harden.

Urmează diferite ascultări de martori între care a doctorului Frey după care d-na Elbè sufere de isterie. Redactorul Liman declară că este absolut convins că articolele lui Harden rezultă esclusiv din motive politice.

Grevă terminată

Triest.—Greviştii au decis să reia lucrul mîine în arsenalul Lloydului.

Holeră

Constantinopole.—Vaporul francez „Nivernais" sosit aci la 24 Decembrie cu pelerinii ruşi a avut în timpul traversărei de la Sinope la Constantinopol trei cazuri de holeră care sunt probabil de atribuit infecţiunii la care au fost expuşi pelerinii la Sinope în urma măsuritor neoportune luate de către consiliul sanitar.

Ciocnire de trenuri

Londra. — In ciocnirea de trenuri de pasageri care a avut loc lîngă Lodluana au fost ucişi 20 călători între care 4 europeni.

Explozié

Cherburg.—O explozíune de hidrogen a avut loc azi dimineaţă pe bordul submarinului Ventose. Echipajul lipsea; nu a fost nici un accident de persoane.

Logodnă princiară

Coburg.—Ziarul „Tagblatt" află că principesa Beatryce de Saxa Coburg Gotha s'a logodit cu principele Alphons de Bourbon de Orleans.

Reîntoarcerea generalului Drude

Paris.—După ziarul „Matin" generalul Drude a cerut pentru motive de sanatate permisiunea de a se reîntoarce în ţară.

Succesorul seu va fi numit în viitorul consiliu de miniştri.

Vizita d-lui Fallieres

Madrid. — Ziarul „Imparcial" asigură că preşedintele Falliéres va vizita pe regele Alphons la Madrid în primavara viitoare.

Luptă de briganzi

Petersburg.—Mai mulţi briganzi, persani trecînd peste graniţa rusă au rîpit un mare număr de vite. Garda de frontieră întîlnid pe briganzi a ucis şase din ei, perzînd însă un sergent.

Camera

Bucureşti.—S'a început discuţia pe articole a legei tocmelilor agricole. D-nii Patraşcanu, Gh. Gheorghiu, Seulescu, prezintă diferite amendamente cînd să se discute amendamentele propuse de d-nii Lahovari şi Filipescu, d. Sturza a declarat că guvernul nu primeşte nici un amendament.

D. Nestor Cincu propune o modificare a art. privitor la rădicarea productelor ţăranilor de pe cîmp.

D. Juvara, raportor, recunoaşte că observaţile d-lui Cincu sînt drepte.

D. Sturza zice furios că articolul respectiv n'are nevoe de nici o modificare.

Purtarea d-lui Sturza a provocat mari nemulţumiri.

D. Bălănescu de la Giurgiu voind să propună un amendament a fost intrerupt de d. Sturdza.

D. Bălănescu a protestat contra acestui atac la libertatea cuvîntului. Camera l'a aplaudat.

D. Lecca adresează o interpelare în chestia revizorului şcolar de Bacău.

Senatul

Bucureşti.—In şedinţa de astăzi a senatului, d. N. Xenopol a cerut să i se pue la dispoziţie actele privitoare la anulările şi numirile făcute de d. Spiru Haret.

D, Ionel Grădişteanu a făcut o interpelare în chestia portului Constanţa.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman
&
Dr. M. Pekelman

Strada Alexandri 3
Casele (Hălăceanu)

✝

ECATERINA GH. CUZA

în etate de 65 ani

s'a săvîrşit din viaţă după o lungă şi grea suferinţă Vineri 14 Decembrie 1907.

Familia pătrunsă de adîncă durere roagă pe prieteni şi cunoscuţi a asisia la înmormîntare, ce va avea loc Marţi 18 Decembrie curent, la Cimitirul „Eternitatea".

Cortegiul va pleca la orele 2 p. m., de la locuinţa defunctei strada Pădure No. 4.

Iaşi, 15 Decembrie 1907.

Aceasta ţine loc de orice invitaţie.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

Vasile M. Dimitriu

Licenţiat în drept şi filozofie
AVOCAT
Iaşi.—Strada Buzescu 4

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

Marca 1860 T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГЪ. Triunghiu

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^ului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el înlocuește Pasta Zed și poate fi ntrebuințat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune în contra **iritatiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL.

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

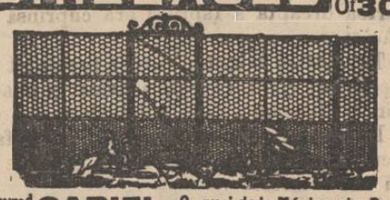

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif și ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilarĭ celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație pe motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » IV 40 »«

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 319.—Marţi 18 Decembre 1907

Intre prefect şi ministru

Lăsăm pentru moment preocuparea de legi, fie ele cît de importante, ca acea a tocmelelor agricole, şi păşind la oameni, căutăm a stărui asupra unui fapt unic în felul lui, fapt care denotă *tensiunea politică* între diferitele elemente, care alcătuesc azi partidul liberal.

Cazul ciudat este acesta.

Un prefect în funcţiune — e prefectul de Galaţi, Jenică Atanasiu—a crezut că e nimerit a scrie la gazetă—ziarul său *Votul Universal*,—sub a sa iscălitură proprie — zincografiată—că un fost ministru liberal —C. Stoicescu— trimesese telali — misiţi ai săi—să pue la cale, prin prefectul de Galaţi, întinderea operaţiunilor sale şi în judeţul Covurlui. Şi că el—Jenică Atanasiu— i-a trimis la primblare.

Inde irae!—tînguirea d-lui C. Stoicescu la Vodă că o samă de generoşi întartă lumea acum cu votul universal, cînd ţara geme de răscoale, şi că Vodă ar fi desaprobat purtarea prefectului!

Cazul e neobişnuit de rar.

Ce se desprinde de aici?

Trebue privit cazul ca o eşire personală a d-lui Jenică Atanasiu contra unei alte persoane C. Stoicescu? Au să fie şi de aceştia care să vadă cazul numai astfel.

Noi trecem peste pragul personalităţilor celor 2 combatanţi. Intăiu că d. Jenică Atanasiu nu e numai scribul din opoziţie dej la *Votul Universal*, cum tot pe atunci era şi *V. G. Morţun* şi alţii. Nu; d-sa astăzi in Dec. 1907 e prefect al judeţului Covurlui, slujbaş administrativ în dependenţă de ministerul de Interne, omul chemat a fi „la grande muette", şi executorul tuturor ordinelor superiorului său.

Şeful său superior e d. Ionel Brăteanu, ministrul de interne, fruntaşul în partidul liberal, care reprezintă o anumită nuanţă în însăşi organizarea partidului.

D. I. Brăteanu a fost coleg de bancă ministerială cu d. C. Stoicescu, cel vizat de scrisoarea prefectului său de azi, deci solidar cu întreaga acţiune a fostului său coleg, şi cînd azi vine un Jenică Atanasiu şi critică pe d. C. Stoicescu, ar critica indirect şi pe şeful său de azi, colegul de eri al celui atacat de d-sa.

Dar acesta să fie rostul politic al eşirei pe teren a prefectului de Galaţi? Nu; d. C. Stoicescu e o personalitate prea marcantă în partidul liberal, pentru ca ţinta ce serveşte azi de atac unora din liberali, fie chiar prefecţi în funcţiune, să nu aibă o semnificare politică centrală.

D. C. Stoicescu, în timpul din urmă, fie prin acţiunea sa de la Ploeşti, fie prin atitudinea de la centru nu e pe placul generoşilor, şi luptînd contra socialiştilor, luptă contra lui Ionel Brăteanu, căci cei care au hotărît în special ca d-sa să nu mai fie ministru au fost Brătieniştii cu toţi generoşii.

Mai mult încă; d. C. Stoicescu luase în urmă o atitudine de independenţă care strica unele interese, întru cît prin ţinuta sa putea deveni centrul de gravitaţie a tuturor vechilor liberali, în stare de a tulbura unele veleităţi şi a periclita unele situaţii.

Cei vizaţi însă de d. Stoicescu—generoşii— formează o falangă puternică în partidul liberal. In special Moldova e împănată de ei. O serie de prefecţi sunt din cadrele lor, şi lovind în Ion, ţipă Nicu, lovind în Nicu ţipă Grigore, şi aşa mai departe.

Nici C. Stoicescu, cînd a vorbit la Palat de cazul de la Galaţi, n'a aratat că e numai un singur caz, dar nici Jenică Atanasiu cînd s'a uitat haina de prefect, nu s'a gîndit numai la el, ci la întreaga clică de generoşi. Mai mult încă, prefectul de Galaţi era aşa de sigur că şeful său —Ionel Brăteanu—nu va lua în nume de rău această eşire neadmisă în stat organizat, întru cît loviturile dese şi variate primite de d. C. Stoicescu, îl slăbesc pe d-sa în puterea lui de rezistenţă...

Ori cît l'ar fi criticat presa de opoziţie că el—Stoicescu—de şi ministru, avea biurou de avocătură deschis şi că chiar făcea acte de notariat pentru clienţii săi, lucrul se credea numai pe jumătate. Aşa e presa de opoziţie, exagerează lucrurile.

Cînd însă azi vine un fost şi actual prefect, om din acelaşi partid, dar cu altă nuanţă—şi iscăleşte că el—C. Stoicescu, pe cînd era ministru, voia prin misiţii săi să facă afaceri veroase *şi la Covurlui* şi că a fost trimes la primblare, lucrul e mai mult de cît grav.

Avea-va urmări?

Noi credem.

Atîta numai că urmările acestei eşiri a prefectului de Covurlui trec peste capul lui şi vor avea răsunet în inima partidului. Odată legile organice trecute cu aproape cu *unanimitate*, taberile din partid se vor redresa; silite de a-şi căuta de ele şi numai de ele şi ai lor, vor începe a se ciocni azi mai domol, mîne mai iute.

Semnalul l'a dat Jenică Atanasiu, după el se vor orienta cadrele generoşilor. Contra generoşilor se vor organiza cadrele vechi şi ţara va avea prilej mai degrabă de cît se crede, a constata cît de putred e mărul în partidul liberal şi că supt forma autoritară a şefului luptele cu surdină se înăspresc, pînă ce vor eşi la suprafaţă.

Punem punct şi aşteptăm ca şi alte fapte să se lege pentru a trage toate încheerile.

Gh. Ghibănescu.

Cuvîntarea şefului

Discursul pe care d. P. P. Carp, şeful partidului conservator, l'a rostit alaltaeri în Cameră, a întrunit toate marile calităţi ale discursurilor oamenilor de stat desevîrşiţi: a fost un discurs magistral, ca formă şi ca fond,

D. Carp, în discuţia proiectului tocmelilor agricole, a redus „opera" la justa ei valoare: a dovedit anume, cu marea lui capacitate, că acel proect este un simplu expedient.

Nu numai că este ridicol a crede, că legea va însemna un moment important în viaţa economică a ţărei, dar ea va face mult reu: va împedeca progresul agricol al Romîniei.

Nicăieri, cu prilejul stabilirei unei asemenea legi, nu s'a recurs la minimul de salar şi maximul de muncă; dovadă la ce rezultate rele au ajuns ţările, cari au introdus acest sistem în industrie.

In analiza chestiei islazurilor comunale, şeful partidului conservator a arătat că ţaranii vor împărţi imaşul între ei şi că, de o camdată, va reveni cîte o jumatate hectar de cap de familie.

Chiar desbaterile din Cameră, toate discursurile oratorilor liberali, cu excepţia unei părţi serioase din discursul d-lui Brătianu, au dovedit insuficienţa proectului.

Aşa s'a dat lupta pentru votarea acestei legi şi o asemenea luptă dovedeşte că partidul liberal a ieşit învins. Dacă legea se va aplica —nu va trece multă vreme şi temeinicia spuselor şefului partidului conservator—va ieşi la iveală.

Rodul nouei legiferări va fi o generală nemulţumire. In toată ţara, în foarte scurtă vreme, nu va fi de cît un singur strigăt: să se înlăture acea lege.

Acel strigăt va porni, de o potrivă, de la proprietari şi de la săteni.

„Fruntaş" şi „Ministru"

Fostul ministru Stoicescu, primit acum cîtva timp în audienţă de M. S. Regele, predase Suveranului, probabil spre amintire, un număr al ziarului gălăţean Votul Universal, *cu interesanta observaţie că unul din redactorii acelui ziar socialist este şi d. Atanasiu, actualul prefect de Covurlui.*

Ziarele conservatoare au utilizat, fireşte, acel mic, dar foarte mic, eveniment politic, care, însă, a dat naştere unui eveniment ceva mai mare, de şi banal, ca fond.

D. Atanasiu, prefectul, aflînd de atenţia fostului ministru, i-a scris acestuia, de două ori, rugîndu-l să răspundă dacă atenţia de cari vorbeau ziarele, ie adevăr sau fantezie.

Nerespunzînd d. Stoicescu, îi respunde d. Atanasiu şi aci dăm de evenimentul ceva mai mare, dar banal—ca fond.

D. Atanasiu, după ce spune că d-sa n'a scris decît două articole în acel Vot Universal, *afirmă că d. Stoicescu, pe cînd era ministru şi-i scria d-lui Atanasiu scrisori cu entetul „iubite d-le Atanasiu" — nutrea speranţa să se întindă „cu operaţiunile sale de afaceri necurate" asupra moşiei Brateşul, din jud. Covurlui.*

D. Atanasiu pretinde că-a prins de veste că „fruntaşul liberal" şi „fostul ministru"—ghilemelele sînt ale prefectului—ar vrea să se întindă prin intermediul unei rude şi al unui Evreu—şi că n'a lăsat.

D. Atanasiu l'a trimis pe d. Stoicescu să se întindă aiurea...

De atunci ar data ura „fruntaşului" contra prefectului, al prefectului care afirmă că ar avea „documente, pe cari, dacă le-ar reproduce—s'ar vedea că incorectitudinile „fruntaşului" sînt mai îngrijitoare, de cît revoluţionarismul d-lui Atanasiu.

Fondul revelaţiilor d-lui Atanasiu ie banal, în înţelesul că, dorul de intindere al stimabilului domn Stoicescu, datează de mult.

A şi degenerat. Căci un ministru, care, ca atare, vrea să păgubească Statul în profitul său şi ajunge să scrie prefectului, ca să închidă ochii, cînd el, ministrul, se va întinde peste averea statului, un asemenea om—dacă faptele enumerate de prefect sînt riguros exacte — este mai periculos de cît un articol revoluţionar scris şi subscris de d. Atanasiu.

Nici 24 ore acuzatul fost ministru nu poate lăsa nelămurit respunsul cè-i l'a trimis, prin publicitate, actualul prefect de Covurlui.

CATE-VA NOTE

Trei recorduri.

Sîmbăta trecută au fost atinse următoarele recorduri: ziarul „Politiken" din Stockholm a trimis o telegramă în jurul lumei, care a făcut, în total, trei ore şi 25 minute; ziarul „Opinia", din Iaşi, a reuşit să obţie linia telefonică Iaşi-Bucureşti, după strigăte de trei ore şi, în fine, reţeta spectacolului de la teatru a atins suma de 1.650 lei — cea mai mare a stagiunei.

*

D. C. N. Paraschivescu, excelentul proprietar al surselor purgative „Breazu", spunea ieri, apropo de perlele de la Cernăuţi:

— Beţi cu toţii apă de Breazu, ca să vă convingeţi dacă n'aveţi perle în stomac.

*

D. senator Jugăreanu constitue cu succes latura amuzantă a maturului corp.

D. Jugăreanu este un sentimental. Accidentul de automobil din calea Victoriei l'a atins repede—în sentiment—pe acest senator. El a cerut să se atragă atenţia — nu poliţiei — nici conducătorilor de automobile—ci tribunalelor—în viitor, probabil, şi judecătorilor ambulanţi—asupra accidentelor nefericite—există şi accidente fericite—de automobile.

In acest sens a adresat o interpelare ministrului de justiţie, se 'nţelege, ca să dee ordin tribunalelor, ca să vadă asemenea nenorocite accidente să nu se mai întîmple, plus ca ele să fie clasificate la capitolul omorurilor prin imprudenţă.

Ministrul justiţiei va respunde peste trei zile la interesanta interpelare.

Lege conservatoare

Foarte multă dreptate a avut fruntaşul nostru d. Al. A. Bădărău, cînd a susţinut la Senat că proiectul d-lui Stelian este un proect conservator.

Intr'adevăr, judecătorul d-lui Stelian va fi un diregător cu adevărat. Prin natura funcţiunei sale, pus în situaţie materială foarte bună, trecut prin filiera unor condiţiuni de stagiu şi admisibilitate care indică pregătire şi chemare, cu puteri aproape discreţionare, avînd putinţa să dispuie chiar de libertatea persoanelor, judecătorul d-lui Stelian va corespunde cu adevărat menirei sale.

Şi un ast-fel de proiect nu putea să nu fie aprobat de un om ca d. Bădărău, care, ca bun conservator ce este, nu poate să nu vadă cu ochi buni, un proiect mulţumită căruia locul secretarului comunal şi a elementelor abuzive, va fi ocupat de un om care va proceda în conformitate cu codul civil şi nu cu broşura d-lui Haret.

Şi pentru aceia care cunosc rezultatele funeste ale detestabilei noastre administraţii, nu se poate să nu le apară ca o operă salutară, cînd de astăzi înainte satele noastre vor fi, în parte cel puţin, diriguite pe baza legilor şi nu al arbitrarului.

Legea d-lui Stelian este o operă conservatoare. D-sa a făcut conservatorism fără să ştie.

Cu atît mai bine.

OAMENI ŞI LUCRURI

CU CRAYONUL...

Zilele acestea, unul din cei mai buni prieteni ai culturei şi civilizaţiei moderne şi-a serbat respectabilul jubileu de 250 de ani dela naştere: creionul. Nu se poate preciza anume ziua în care s'a născut, dar după cercetările specialiştilor în materie, se poate afirma că are o existenţă de două secole şi jumătate. Fireşte, vorbim de creionul în forma actuală, aşa cum îl cunoaştem astăzi şi cum ne-a fost tovarăş bun şi credincios în anii noştri de învăţămînt. Căci până s'ajungă la această formă, a trecut prin nenumărate altele, începînd cu vechiul „praeductal" al străbunilor romani din care descinde deadreptul crayonul european sau „plumbul" romînesc.

Dintre toate întrebuinţările plumbului aceasta e una din cele mai folositoare, din cele mai frumoase. Plumbul de scris e cît cerul de pămînt departe de plumbul ghiulelei omorîtoare şi cu toate aceste sunt fraţi...

Micul şi modestul creion îl purtăm în buzunări cu toţii şi el ne aduce nenumărate, imense servicii; la el recurgem în tot momentul şi el a devenit un element esenţial, inseparabil în viaţa de toate zilele a omului civilizat. E drept că n'a rămas totdeauna sub forma modestului plumb, cu învălişul simplu şi sărăcăcios de lemn. Il împodobim astăzi în tot feliul; fixăm plumbul subţire într'o teacă de argint sau de aur şi-l purtăm cu mîndrie atîrnat de lanţuri scumpe. Dar sub metalul scump este tot plumbul care ne serveşte, plumbul care lucrează cu noi şi de care ne servim în nenumărate împrejurări, ca de un tovarăş credincios şi nedespărţit, plumbul de care se leagă atîtea amintiri notate în fugă, atîtea emoţiuni, impresiuni, senzaţii, atîtea clipe dulci pe care în toată graba le fixăm pe un colţ de hîrtie cu timiditatea şi înfiorarea cu care în copilărie însemnam—tot cu plumbul—lecţiunile şi observaţiile în caete.

E drept că creionul nu are durabilitatea, nici eleganţa cernelei. In schimb însă ne este la îndămînă ori-cînd şi ori unde. De aceea, în momentul jubileului său, să-l salutăm cu sinceră, cu prietenoasă simpatie şi să-i aşternem o salutare cu... crayonul.

Rodion

Eminescu şi Teatrul

Din epoca de gazetărie a lui Mihail Eminescu, ne-a rămas un material literar care cuprinde ideile şi impresiile marelui poet asupra teatrului.

Aceste idei isvorâte dintr'un spirit de imparţialitate, sunt icoane vii, care pot folosi şi acum ca normă pentru cei cari doresc o scenă adevărat romînească, o scenă care, după cum spunea Talma, trebue să fie un amvon de unde să se predice numai adevărul şi frumosul. Iată sfaturile pe care Eminescu le dă tinerilor autori, care pe atunci căutau să imiteze pe marii dramaturgi şi în special pe titanul de la Warwick: „Intr'adevăr, cînd iei în mînă operile sale, care se par aşa de rupte, aşa de fără legătură în sine, ţi se pare că nu e nimica mai uşor, de cît a scrie ca el ba poate a-l şi întrece prin regularitate. Insă poate că n'a existat autor tragic, care să fi domnit cu mai multă siguranţă asupra materiei sale, care să fi ţesut cu mai multă conştiinţă toate firile operei sale, ca tocmai Schakespeare; căci ruptura sa e numai părută, şi unui ochiu mai clar i se arată îndată unitatea cea plină de simbolism şi de profunditate care domneşte în toate creaţiunile acestui geniu puternic.

Goethe—un geniu—a declarat cum că un dramaturg, care citeste pe an mai mult de una piesă a lui Shakespeare, e un dramaturg ruinat pentru eternitate."

Tot pe atunci actorii noştri aveau răul obiceiu de-a exagera personagele, crezînd că prin aceasta fac artă înaltă. De aceia chiar multe piese bune au trebuit să fie scoase de pe afiş, din cauza acestor defecte venite din partea actorilor.

Eminescu, într'o cronică publicată în „Curierul de Iaşi" (28 Noemb. 1876) spune următoarele: „Un actor trebue să cunoască tonul cel mai adînc şi cel mai înalt al vocei sale vorbite şi că în nuanţele infinite ale acestei scări se pot oglindi sute de caractere, mii de simţiminte omeneşti.

Cînd un actor cunoaşte însemnătatea fie-cărui ton al glasului său, precum şi fie-cărei încreţituri a feţei sale, abea atunci îşi cunoaşte averea şi e artist. El mînueşte persoana sa proprie ca pianistul un piano, ca violonistul vioara".

Eminescu nu admite cu nici un preţ chiar un natural exagerat căci «nu tot ce e natural e frumos; aceasta trebue să fie regula de aur a tuturor artiştilor, fie ei poeţi, fie pictori, fie musicanţi, fie actori».

Căci face o impresie penibilă şi desgustătoare, cînd în artă vom căuta să representăm unele momente naturale aşa cum sunt, dar care nu putem să-le redăm în primul loc din pricina esteticei, şi în al doilea loc, bunul simţ ne-opreşte s'o facem.

Aşa actorul e dator mai înainte de toate să studieze rolul său şi să caute a aprofunda caracterul acelui personaj în limitele posibile, abţinîndu-se de la efecte scenice care adesea ori îl expun ridiculului.

„E drept că dintre toate infirmităţile numai două nu jignesc spiritul dramatic dar numai prin liniştea care o inspiră: orbia şi nebunia.

Amîndouă aceste le vedem representate în tragediile celor vechi şi în operile celui mai mare poet: în regele *Lear*, în *Hamlet*, al lui Shakespeare.

Orbia răspîndeşte linişte fericită pe faţă, o expresie de tristă şi totuşi senină resignaţiune, un orb are asemănare c'un dormind sau c'un sfînt. Nu numai atît. Cine nu vede lumea din afară trăeşte numai în lăuntrul sufletului său, de aceea aerul de înţelepciune al orbilor, de aceea şi cei vechi şi-l închipuiau orb pe Homer, de aceea legenda spune că Ossian a fost orb. Dar pentru a fi frumos, orbul trebue să fie liniştit. Un orb agitat de spaimă sau de patimi este un spectacol penibil.

Tot astfel nebunia reflexivă şi numai aceasta este într'adevăr dramatică. Nebunii lui Shakespeare sînt adevăraţi înţelepţi. Cuprinşi de o idee fixă, exprimă în maxime paradoxale adevăruri vecinice, dar acestea idei paradoxale, pe care omul cuminte le exprimă cu'n fel de agitaţie, nebunul le spune liniştit, ca un ce cu totul firesc.

Antiteza la cel dintăiu este: seninul ochilor minţii, şi întunericul ochilor trupului; antiteza la cel de-al doilea, sînt maximele de înţelept în gură de nebum, dar aceste antiteze nu se luptă, ci se'mpreună în linişte, din care cauză aceste

infirmităţi — singurile însă—nu jignesc simţul estetic.

Un nebun sau un orb agitat sînt o priveliște urîtă, și mai urîtă încă, cînd actorul îl represintă cu toată cruditatea realităţii."

***

Iată în scurt părerea lui Eminescu despre autori și despre actori. In ale sale cronici teatrale Eminescu vorbește despre *Manolescu*, *Galino* și *Millo*; își dă păreri asupra literaturei dramatice universale în frunte cu Shakespeare, Molière, Hugo și Gogol. Și acum ca încheiere a acestui articol, voi cita cîte-va rînduri, de unde reesă că Eminescu prevedea un mare viitor teatrului eșan, în comparaţie cu scena din capitală: „Moldova joacă în desvoltarea modernă a Romînilor un rol însemnat. Aici, în mare depărtare de șarlatanismul intelectual, de suficienţa și conrupţia centrului politic al ţării, s'a făcut binefăcătoarea reacţiune în contra ignoranţei și spiritului de neadevăr al „academicianilor", în atmosfera noastră mai liniștită se va crea poate și un teatru. Pe cînd la Bucureşti se vor representa pe scene farse cu alusiuni necuviincioase la demnitarii Statului și se spala „sdrenţe" atît în teatru cît și aiurea, în Iași ne vom învrednici poate cu vremea de-a crea o atmosferă artistică, unde oamenii de ori-ce opinie să poată privi c'un egal interes zugrăvirea părţii eterne din om. Neavînd un teatru al Curţii, care să formeze un azil pentru arta naţională, poate că teatrul orașului Iași va fi peste cîţi-va ani în stare de-a împlini măcar în parte această lacună a culturii noastre. Căci arta este senină și vecinică. Dramele lui Shakespeare și comediile lui Molière se vor putea reprezenta și peste mii de ani și vor fi ascultate cu acelaș viu interes, căci pasiunele omenești vor remînea în veci aceleași. Dar a pune pe scenă împrejurări și oameni, care azi sînt pentru a nu mai fi mîne, înseamnă a da unui institut de cultură sufletească, caracterul frivol al unui café-chantant". Intrucît s'au adeverit aceste profeţii ale Eminescu, cetitorul le știe. Poate vor trece încă mulţi ani, pînă cînd scena românească va putea fi un amvon de unde să se predice frumosul și adevărul.

Octav Minar.

Litere-Ştiinţe-Arte

Duminică 23 Decembre va avea loc în sala Teatrulni Naţional, al doilea concert filarmonic al orchestrei Conservatorului.

La acest concert va da concursul și Corul Conservatorului de sub conducerea d-nei prof. Sofia Teodoreanu.

Biletele se află de vînzare la agenţia „Thalia" (Th. Maximovici).

*

După cum am anunţat d-ra Clara Mainau-Eberman, eleva maestrului Löwe va da în sala „Gesang-Verein" o singură serată dramatică artistică Duminică seara 23 Decembre cu un program variat. D-ra Mainau e mult apreciată în lumea teatrului austriac și se află în trecere spre Bucureşti.

*

In seara de 20 Decemvrie se va juca la teatrul naţional „Stingerea", excelenta piesă militară de Bayerlein. La 21 după cum am anunţat representaţia „Uniunii" în onoarea lui Caragiale, cu piesele: „Năpasta" și „Conu Leonida".

*

Atragem luarea aminte asupra foiletonului nostru de astăzi unde se găsesc interesante noutăţi literare și ştiinţifice.

*

Ce credea genialul poet Eminescu despre viitorul teatrului naţional din Iași se poate vedea din articolul „Eminescu și Teatrul" din pagina I a numărului de astăzi.

*

O dovadă că veselii artişti Penel și Pella au ştiut să... recruteze un public numeros și entuziast este cifra încasărilor la reprezentaţia de Sămbătă seara, peste 1600 franci!

*

„Fecioara Putiphar" se întitulează o nouă lucrare muzicală care a avut un frumos succes la Essen în Germania. Autorul e Alfred Rahlwes.

*

Din Paris se anunţă moartea cunoscutului publicist și ziarist Cornely de la „Siécle". Fost clerical și reacţionar s'a convertit în timpul afacerei Dreyfus cînd s'a pus în primele rînduri ale luptătorilor în favoarea exilatului.

*

Din St. Petesburg se anunţă că în curînd va serba jubileul de 40 de ani de medicină prima femee-doctor din lume. Doctoreasa Szuslowa-Golubewa a luat doctoratul în medicină la St. Petersburg, acum 40 de ani. Ii se vor face mari onoruri cu ocazia jubileului.

*

La Paris s'a luat iniţiativa ridicării unui monument marelui naturalist Lemarck.

*

S'a format un mare comitet, sub preşedenţia genialului sculptor Auguste Rodin pentru a serbători pe marele sculptor belgian Constantin Meunier în anul viitor.

*

Al IV-lea congres învăţătoresc se va ţinea la Craiova în zilele de 28, 29 și 30 Decembre.

Congresiştii vor sosi în seara de 27 a. c.

Subiectele conferinţelor se vor trimite presidentului Brezeanu-Teișani, Prahova.

Nimănui nu-i va fi permis să vorbiască mai mult decît 30 minute.

Iată programul congresului:

28 Decembre: 8—12 Tedeum, constituirea biroului, cuvîntări oficiale, 2—5 Reforma învăţămîntului primar rural; 29 Decembre: 8—12 Reforma învăţămîntului primar rural (continuare), 2—5 Obligativitatea; 30 Decembre: 8—12 Diferite comunicări din partea congresiştilor și votarea rezoluţiunilor, 2—5 Modificarea statutelor și alegerea Consiliului.

In zilele de 27, 28 și 29, ora 7 și jum. pînă la 10 seara, vor fi şedinţe intime pentru discutarea statutelor.

*

STRUNA ZILEI

SCÎNTEIE MICA...

In urma incendiului dela fabrica „Scînteia" poliţia cercetează de unde a luat naştere incendiul.

Ziarele

Cum, de unde? Cercetarea
E o stranie idee...
De cînd lumea și pămîntul
Focul naște din... scînteie

Informaţii

Afacerea Ciulei.—Iată ce ne scrie din Botoșani, cu privire la instrucţia făcută acolo, în afacerea preşedintelui M. Ciulei:

După cum se ştie, dl. N. Leonescu, procuror general pe lîngă Curtea de Apel din Iași, însoţit de d. Grigore Kessim, judecător de instrucţie, și dl. A. Vincler, procuror, au fost în orașul nostru spre a instrui în afacerea preşedintelui M. Ciulei.

Timp de 3 zile, magistraţii ieșeni au lucrat cîte zece ore pe zi, ascultînd mai mulţi martori, precum și făcînd descinderi și controlînd registrele tuturor bancherilor, cari au fost în relaţiuni de afaceri cu defunctul C. Capșa.

După cîte au transpirat instrucţia a fost în totul favorabilă d-lui M. Ciulei și orice vină s'au bănuială pare a fi fost înlăturată.

Magistraţii au putut reconstitui reala avere a lui Capșa, dela 1903, cînd el se lăsase de agricultat moșia Sârbii, proprietatea casei Sf. Spiridon și pe care o ţinuse 25 de ani în arendă. Astfel, s'a constatat, după scriptele bancherilor, precum și ale comptabilităţei ţinută de defunctul, că la 1903 Const. Capșa avea ca avere suma de 90.000 lei, în scrisuri de ale Statului.

Din această sumă el a dat unui frate 60.000 lei, iar restul s'a stabilit, după borderourile de cumpărări cum treptat a vîndut bonurile, după nevoile ce le avea.

Defunctul ţinute un registru în care înscria zilnic până și cele mai mici cheltueli, așa că fără nici o îndoială, s'au putut controla toate cheltuelele lui Capșa, și la ce sumă s'au rîdicat.

El păstra apoi toate corespondenţele, și din ele s'a constatat plăţile ce el le-a făcut fraţilor și surorilor lui. precum s'a găsit și toate borderourile de cumpărări de scrisuri.

In una din scrisorile ce i-a adresat un frate al seu din străinătate și prin care îi cerea suma ce'i datorea, erau cuprinse ameninţări și înjurături,—așa că defunctul și-a vîndut boii și vacile de la moșie și a trimes banii telegrafic în străinătate fratelui seu,—notând acestea în registrul său.

Din chiar calculele făcute de bancheri care aveau de-a face cu defunctul, și în special de d. Schönfeld, după bonurile ce schimbase și cupoanele vîndute, Capșa nu putea să aibă mai mult de cît ceiace a lăsat în momentul sinuciderei.

Martorii care au fost ascultaţi, după cum am spus, au depus favorabil preşedintelui M. Ciulei.

Se mai aşteaptă acum rezultatul a două comisii rogatorii de ascultarea cumnaţilor defunctului din Bucureşti și Brăila și instrucţia va fi terminată, rămînînd ca d. judecător de instrucţie să dea ordonanţa în cauză.

*

După cît ştim noi, d. jude instructor va da o ordonanţă de neurmărire.

Cazul Stoicescu.—Vorbim în pagina I-a despre gravele acuzări pe cari prefectul de Covurlui le aduce d-lui Stoicescu.

Iată punctele principale cuprinse în scrisoarea prefectului:

Ceea ce a făcut pe d-l. C. Stoicescu «fruntaș liberal și fost ministru» să induce —cu bună ştiinţă—pe Suveran în eroare asupra mea, este că rîndul trecut al guvernărei liberale, ca prefect de Covurlui, nu am tolerat d-lui C. Stoicescu, atunci ministru al domenilor, să-și întindă cîmpul OPERAŢIUNILOR SALE DE AFACERI NECURATE în acest judeţ asupra moșiei statului Brateșul și Badalanul și prin intermediarul unei evreu. N'am dat nici o urmare scrisorilor d-lui ministru Stoicescu—pe atunci d-sa îmi făcea onoarea a mi scri și mă numia iubite domnule Atanasiu—prin cari îmi cerea să fac altfel de cît cea ce ministerul cerea prefecturei prin ordine oficiale.

Urechile d-lui C. Stoicescu; atunci ministru, au trebuit să fie de sigur foarte urît gâdilite de răspunsurile drastice ce i-am transmis prin emisarii sai.

Și dacă este vorba de documente, APOI CAND LE VOM ARATA PE TOATE nu ştiu ce va fi mai de îngrijit: pretinsul revoluţionarism al prefectului de Covurlui sau incorectitudinile d-lui C. Stoicescu.

● **DIN HUȘI.**—Iată amănunte complecte în privinţa afacerei moștenirei Ţangopulo. Dr. C. Ţangopulo, de loc din Fălciu a murit mai de multă vreme, lăsînd pe urma lui o singură copilă, *Ioana Euterpia Ţangopulo*. Consiliul de familie instituit imediat a ales pe d-na Ţangopulo Maria tutoare copilei sale, averea fiind de pe tată. In Octombrie a. c. d-na Ţangopulo moare la Berlin, unde era dusă împreună cu fie-sa pentru căutarea sănătăţii.

Intre familia Ţangopulo și dl. Gh. Gociu erau vechi legături de prietenie isvorîte din faptul că Gh. Gociu era avocatul angajat al tuturor afacerilor dr. Ţangopulo. Aflînd Gh. Gociu de moartea d-nei Ţangopulo, și că d-ra Euterpia a rămas singură la Berlin, trimete pe fiul său să o întovărășească la întorsul ei în ţară, nutrind imediat ideia unei fericite căsătorii și punerea pe o frumoasă avere. Dr. Ţangopulo avea în moșia Boia 1000 fălci. cu un venit netto de 20000 lei. Și cum Gh. Gociu ştie ce însamnă banul în rostul vieţii, el care a trecut prin toate văltorile de avere și neavere și deprins la bune plasări prin căsătorie, a ochit și ţintit bine. Fata singură fără călăuză, averea berechet slavă domnului; gândit, zis și făcut.

De aici începe acapararea. D-ra reîntoarsă în ţară i se dă gazda care o scoteşte Gh. Gociu. Se izolează de lume; nimene n'o poate vedea; ori ce rumoare din public se oprea la intrarea gazdei.

In graba fricei, zoreşte logodna; se face logodna, deci să dă prilej mai desei întîlniri, mai desei conveniri. Dar pentru pasul legal al căsătoriei trebuia constituit sfatul de familie și trebuiau avizate rudele de aproape. Din cei trei fraţi ai răposatei d-nei Ţangopulo, unul trăeşte la Cairo, altul la Alexandria, altul la Atena, care și vine în ţară și cere a fi pus el ca tutore. Consiliul de familie alcătuit din greci din Fălciu și din V. Peiu, îl aleg pe *Gh. Hristodolidis*. Tribunalul însă după insistenţele lui Gh. Gociu respinge pe motiv că e străin, nu locueşte în ţară și n'are garanţia de depus faţă cu legea.

Un nou termen s'a fixat pe ziua de 22 Decembrie pentru alegerea altui tutore.

Societatea hușană critică actul de acaparare asupra tinerei d-re, care izolată de restul lumii, a fost mutată până acum la 3 gazde, și nu vede, nu aude, nu simte decît *prin* și *pentru* cei puși înainte de bătrînul veteran in al combinărilor.

Și e dat unor asemenea oameni să facă pe moraliştii, de și au pufușor pe botișor.

● Biuroul de asistenţă judiciară va fi compus, cu începere de astăzi, 17 Decembre, din domnii: L. Goldental, director; V. Dimitriu și D. Hulubei, ca asistenţi.

● Corpul lui Djemil Effendi, fostul consul al Turciei în Constanţa, a fost imbalsamat și va fi transportat Mercuri la Constanţa și de acolo la Constantinopol.

● Sîmbătă seara s'a făcut la societatea studenţilor în medicină, alegerea de balotaj a preşedintelui și a comitetului societăţei.

Au fost aleși: d. Hortolomeiu cu 52 voturi preşedinte; E. Socor cu 59 voturi vice-preşedinte; iar ca membri ai comitetului: d-ra Zoe Rojniţă, una din cele mai distinse și mai apreciate studente în medicină cu 54 voturi; Dănilă cu 47 voturi, Hangan 45 voturi, Vieru 38 voturi, Iancu 32 voturi și d-ra Virginia Bottez 32 voturi.

E pentru prima oară cînd într'un comitet de societate studenţească figurează și d-șoare și această e datorită meritelor și distincţiunei celor două studente de mai sus.

● Epitropia casei Sf. Spiridon a cedat gratuit o porţiune de teren în întindere de un hectar, din cotuna Borșa, care a fost cerut de ministerul Cultelor și Instrucţiunei Publice și pe care se va construi un nou local de școală.

Epitropia a mai dat și lemnul necesar construirei noului local.

● Serviciul divin, în cele trei zile de Crăciun va fi oficiat la Mitropolie de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, cu care ocazie va acorda ranguri ierachice mai multor preoţi din eparchia sa.

● D-na Margareta Roiu a fost numită institutoare la școala primară de fete din Hîrlău, în locul vacant.

○ Soldaţii cu schimbul, care nu ştiu carte, au fost obligaţi să urmeze regulat cursurile de adulţi de prin comunele respective.

Acei care, cînd sunt chemaţi la instrucţie, nu aduc adeverinţă de la învăţători că urmează aceste cursuri, sunt pedepsiţi cu închisoare.

● D. I. Arapu inginer ordinar clasa III-a la lucrările liniei în construcţie Podul Iloaie—Hîrlau, a demisionat.

In locul acestuia a fost numit d. Ştefan Atanasescu.

● D. Gheorghe Cardaș, intendent al spitalului din Babadag a fost transferat în aceiași calitate la spitalul din Negreşti judeţul Vaslui.

● Școala din cotuna Andrieșeni, comuna Epureni, a fost închisă pe timp de o lună de zile, din cauza epidemiei de coriu, care bîntuie printre copii, iar școala din Tabăra, a fost închisă pe timp de 10 zile, din cauza epidemiei de scarlatină, care bîntue în acea comună.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut serviciului sanitar al judeţului, un tablou care să cuprindă personalul acestui serviciu, cu detalii: de cînd au fost numiţi, ce titluri au și activitatea lor.

● Studenţii facultăţilor de ştiinţi și de drept, sunt înştiinţaţi, că ultimul termen pentru prezentarea recipiselor de achitarea taxelor de frequentare, rata întâia, a fost fixat pentru ziua de 21 Decembrie.

Studenţii cari nu se vor conforma acestei dispoziţiuni, vor fi exmatriculaţi conform regulamentului.

● Am spus că alaltă-eri consistoriul spiritual al Mitropoliei a judecat procesul preotului N. Malcoci din P. Neamtz.

E de notat că toate cele imputate numitului preot au fost rezultatul unor intregi politice. Acuzarea a fost însă spulberată de d. V. Oiaga, apărătorul numitului preot.

Consistoriul a aplicat preotului Malcoci pedeapsa de caterisire pe 8 zile.

● In şedinţa de alaltaeri a consiliului de higienă al judeţului, s'a aprobat regulamentul de fabricarea pîinei în Podul Iloaie.

● Seratele cinematografice, a celei mai mari case de pe glob, Pathé Frères-Paris, ce se dau în sala Teatrului-Circ Sidoli, continuă a avea succese enorme.

Publicul ieșan a putut constata cu prisosinţă. că pe pînza cinematografică, se pot reda cu gingăşie și farmec natural: drame, comedii, scene fantastice, etc. iar executarea lor întrupează cea mai deăvîrşită artă ce poate concepe mintea omenească pînă în secolul în care trăim.

Din bogatul și variatul program din astă seară putem cita: O crimă în creerul munţilor, mare dramă originală; Gelozia femeei, comedie în noul gen, plină de humor și senzaţie; Frumuseţele Spaniei, absolut autentic de pe natură și multe alte scene instructive și ştiinţifice conduse cu multă pricepere de electrotecnicianul Anton C. Bottez.

DIVERSE

— Parchetul de Buzeu a cerut autorităţilor noastre prinderea și arestarea lui Sterie Mănciulescu, perceptor din Mizil, care după ce a delapidat o sumă de bani a statului, a dispărut.

— Aseară trenul de Paşcani, care vine de obiceiu la 6 și 10 în localitate, a sosit cu o întîrziere de o oră și 10 minute din cauza defectuozităţei unei maşini.

— Pentru locul de controlor pe lîngă administraţia financiară din localitate, devenit vacant prin punerea în disponibilitate a d-lui Ilie Cocea, sunt până acum 4 candidaţi.

Șansele însă se zice că le are d. Gheorghiu, licenţiat în ştiinţe, ruda d-nului P. Poni, care se zice că a și fost recomandat.

— Victima asasinatului comis aum cîte va săptămîni în strada Sărăriei de către măcelarul Dinu Anghel, lucrătorul Costică Ionescu, s'a însănătoşit pe deplin și zilele acestea va părăsi spitalul.

— Lucrările pentru instalarea cablului electric la ospiciul de alienaţi de la Socola, se vor începe în a doua jumătate a lunei viitoare.

— In comuna Poeni, prin stăruinţa d-lor învăţători Vasile Mihailescu și Constantin Covăsneanu, se va înfiinţa o cooperativă la fel cu acea din Podul-Iloaie.

— Mâine se va începe la administraţia financiară plata pensiilor civile și militare pe luna Decembrie a. c.

Din Cronica lumei

Cu banii americani

Nu numai obiectele scumpe de artă vechi și moderne, găsesc în Statele Unite ale Americei cei mai darnici americani, dar trebuie să recunoaştem că și literatura contemporană, scrierile autorilor cu renume găsesc o vie încuragiare dincolo de ocean. In această privinţă vom da cîte-va amănunte asupra felului cum contribue Americani cu cel puţin 12—15 milioane de franci anual la înflorirea comerţului librăriei în Europa. In primul rînd Anglia profită cu vr'o 900,000 dolari, vine apoi Germania cu 800,000 Franţa cu 400,000 și apoi Italia, Spania, Austria. Pînă și România se află reprezentată.

Cărţile religioase, în frunte cu biblia se cumpără pe o scară mare din Anglia. Din Germania, își procură Americanii lucrări de filosofie, ştiinţi naturale și pozitive, între care și lucrările medicale. Romane, drame, comedii, poezii și critici cum și lucrări frivole, de domeniul eleganţei sau a fantasiei se aduc în special din Franţa. Ast-feliu că în Statele Unite se poate recunoaşte bine influenţa germană asupra spiritului ştiinţific iar cea franceză se recunoaşte în anumite manifestări mai uşuratice.

Dintre istorici sunt cei mai căutaţi în America, Taine, Michelet și Thiers. Dintre poeţi Victor Hugo pare că a corespuns mai bine temperamentului american impulsiv și vioiu. Nu mai puţin însă Sully Prudhomne—atît de opus lui Hugo—a găsit nenumăraţi admiratori în America. In fruntea romancierilor populari se află Zola. In al doilea rînd vine Paul Bourget care e la rîndul său un admirator al Americanilor. Georges Ohnes e mai cetit de cît Rostand, Sardou și alţii.

Cu toţii însă... încasează binișor în lumea atît de practică a Americei.

*

Heine bolnav

Un mare scriitor german își reaminteşte acum—el însuși bătrîn—o emoţionantă scenă din viaţa lui Heine pe care l'a vizitat la Paris avînd misiunea de a-i preda din partea lui Iulius Campe, cunoscutul editor din Hamburg, primul exemplar din „Romanzero". Era în 1851, cinci ani înainte de moartea marelui poet. „M'am dus drept în Rue d' Amsterdam—scrie Rudolphe von Gottschall în aceste amintiri—unde poetul se chinuia pe patul său de agonie. Heine era culcat în pat și în semi-întunericul camerei de abia îi se distingea figura. E o bucurie pentru ori ce poet să pună mîna pe cea mai nouă operă a sa, proaspăt eşită de sub presă, cu atît mai mult cînd cartea apare într'o elegantă și bogată legătură. Sărmanul Heine a trebuit însă să-și ridice pleoapele cu degetele ca să aibă măcar o zare de lumină pentru nou—născutul copil al fantasiei sale; dar se bucura ţinînd în mînă, cartea, o garanţie mai mult pentru gloria sa postumă. Erau inspiraţiile dictate pe patul suferinţelor; dar cîtă muncă cheltuise el și cîtă răbdare! Multe nopţi fără de somn el a cumpănit încă odată fiece vers aparte. E lucru ştiut că chiar strofele care par aruncate cu cea mai mare repegiune sau negligenţă nişte uşoare improvisaţiuni, au fost în realitate scrise de Heine cu cea mai mgăioasă trudă și supuse la multe îndreptări și schimbări pentru a găsi cele mai nimerite și mai suggestive expresiuni poetice".

*

Statistică muzicală

O revistă specială „Mènestrel" publică o serie de interesante date asupra celor mai fecunzi compozitori: Franz Abt a trăit 66 ani și a scris 2610 compoziţiuni; Sebastian Bach în 65 ani, 1102 compoziţiuni; Beethowen în 57 ani, 439 compoziţii, Brahms în 64 ani, 538 compoziţiuni; Karl Czeruy, 66 ani, 2412 compoziţii; Diabelli 77 ani—2585 compoziţii; Händel în 71 ani 397 comp; Haydn, 72 ani, 575 compoziţiuni; Liszt în 75 ani, 955 comp; Mozart în 35 ani 626 comp; Raff în 66 ani, 610 compoz. Rubinştein în 66 ani 550 comp; Schubert în 31 ani 730 comp; Schumanu în 46 ani, 671 compoziţiuni.

*

Şcoală de momiţe

Profesorul Gardner a cărui carte despre graiul momiţelor a făcut altă dată multă senzaţie, se găseşte actualminte în munţii Dschungli africani pentru a studia aptitudinele și simţurile momiţelor.

Profesorul și-a instalat pe coasta apusană a Africei un fel de cuşcă de oţel „fortul Gorilla" în mijlocul unei lumi de momiţe, extrem de numeroase în această regiune. Instalaţia lui Gardner constă din 24 cuşte despărţite între ele prin grilajuri și profesorul primeşte aici pe „amicii săi, momiţele" care-l vizitează adeseori și pentru a căror comoditate savantul posedă multă grijă de la moartea iubitului său şimpanzeu „Moses" care l'a iniţiat în „tainele graiului momiţăresc" profesorul a urmat cu răbdare observaţiile și experimentele sale despre care găsim extrem de interesante detalii în „American Magazine".

Blag.

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

● *D-nii Take Ionescu şi Al. A. Badăreu vor pleca Sîmbătă la Paris, unde vor sta pînă la mijlocul lunei Ianuarie.*

● D. Solomon Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, a fost însărcinat să ancheteze cazul revizorului şcolar din Bacău, invinuit de mai multe fapte.

● D. procuror Georges Scarlet a urmat eri şi astăzi cu anchetarea focului de la fabrica de mobile «Scânteia".

Până în acest moment încă nu s'a putut stabili provenienţa focului.

● *Proectul de lege pentru modificarea legei tocmelelor agricole va fi depus astăzi la Senat şi după toate probabilităţile discuţia va începe Mercuri.*

De şi proectul va fi depus de abia astăzi raportul, semnat *de d-nul Al. Constantinescu, este gata.*

● D. colonel Mărăşescu, al cărui proces înaintea consiliului de rezboi al corpului IV de armată, făcuse atîta svon, s'ar fi hotărît să dee în judecată, pentru calomnie, pe d. D. A. Sturza, care intervenise în acel oraş prin cunoscuta scrisoare către d. general Averescu.

D. colonel Mărăşescu nu poate obţinea, însă, o copie legalizată de pe acea scrisoare. de oare-ce originalul nu mai există la dosariul cauzei.

● Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru mîine, Marţi 18 Decembrie, la orele 4 p. m., sub preşedinţia d-lui N. Gane, primarul oraşului, în şedinţă extra-ordinară.

La ordinea zilei: chestia expropri-erelor.

● Atelierele manufacturei regiei din Iaşi, vor fi încălzite cu calorifere, spre a se evita pericolul incendiilor.

Lucrările vor fi terminate până după serbătorile Crăciunului.

De asemenea s'a început instalarea caloriferelor şi la şcoala normală.

● D. Al. Hinna, consilier al curţei de Apel din localitate, a plecat aseară la Botoşani, pentru a prezida seziunea de iarnă a curţei cu juri de acolo, care s'a deschis astă-zi.

● D. Vintilă Brătianu a vîndut ministerului lucrărilor publice o vie a sa din comuna Constanţa, pentru suma de 34.615 lei.

D. Vintilă Brătianu, primarul Capitalei, fruntaş al majorităţei parlamentare, a făcut, deci, o afacere cu un minister, care afacere poate să fie foarte curată—dar o explicare se impune şi noi o reclamăm cu insistenţă.

● Eri la orele 2, a avut loc, în saloanele societăţei de gimnastică, sport şi muzică, concursul între şcolile secundare din localitate.

Sala e arhiplină.

Primul număr al programului a început prin Imnul regal executat de fanfara liceului internat, după care elevii seminarului „Veniamin Kostachi" şi ai gimnaziului „Ştefan cel mare" execută frumoase exerciţii libere. După aceia, elevii liceului internat au executat aceleaşi exerciţii, cu acompaniament de orchestră.

Elevii seminarului pedagogic execută sărituri de capră şi salturi în aer, iar elevii gimnaziului Stefan cel mare, exerciţii la paralele.

Liceul internat închee partea întâia din program, prin frumoase exerciţii de paralele, inele şi lupte.

La gimnastică, liceul internat cîştigă premiul I prin elevul George Roguscky şi al doilea unul din elevii d-lui Negruzzi. Fanfara liceului internat execută în timpul pauzei diferite bucăţi, pe care publicul le subliniază cu aplauze.

In partea a doua e concursul de coruri între şcoala normală şi gimnaziul Alexandru cel bun şi acel al liceului internat şi seminar. Au mai executat exerciţii de ordine elevii liceului naţional şi şcoalei normale.

La concursul de coruri, esă întâiul Seminariul Veniamin. Totuşi societatea decerne fiecăreia din şcolile concurente cîte o medalie comemorativă.

Exerciţiile de tragere la ţintă au fost amînate pentru Joi după ameiază.

● **Conferinţele stagiarilor.**—Eri, Duminică, 16 Decembrie, a avut loc, în sala de şedinţe a Curţei de Apel Iaşi s. I, a doua conferinţă a avocaţilor stagiari din Baroul de Iaşi.

Conferinţa, de data aceasta, a fost ţinută de d. avocat M. C. Drăcşineanu şi a tratat despre *„Prescripţia în materie comercială"*.

Conferenţiarul a arătat însemnătatea acestor conferinţe şi spiritul de ordine ce a împărtăşit cînd a primit a'şi face datoria în această direcţiune.

In urmă, întrînd în fondul conferinţei, cu competinţă face istoricul prescripţiei la Romani, în dreptul nostru vechi şi modern.

Insistă asupra prescripţiunei comerciale şi a executărei hotărîrilor comerciale, susţinînd că, în asemenea cazuri, faţă de tăcerea Codului comercial, cată a se aplica dispoziţiunile din Codul civil, adică prescripţia de 30 ani.

Conferenţiarul combate părerea celor ce susţin prescripţia de 5 şi 10 ani, după cum e vorba de acţiuni cambiale sau alte acţiuni comerciale, şi, invocînd în sprijinul său, atît doctrină, cît şi jurisprudenţa şi în special, deciziile Inaltei Curţi de Casaţie, ajunge la soluţiunea prescripţiei de 30 ani cu mulţumirea de a vedea că a convins asistenţa şi deci că-i împărtăşeşte părerea.

In curînd se va anunţa o nouă conferinţă şi e de dorit ca toate conferinţele să fie la înălţimea conferinţei d-lui Drăcşineanu.

● D. A. Xenopol, va petrece serbătorile crăciunului la Paris, iar în cursul lunei Ianuarie îşi va dezvolta, la Sorbono, cursuriile libere de Istorie.

Jurisprudenţe.—In materie de acordare de termene în cunoştinţa părţilor, curtea de Casaţie secţia II a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Darea termenului unei înfăţişări în cunoştinţa părţilor, de către tribunal fiind un act de procedură, făcut de instanţa judecătorească spre a înlocui citaţiile prin care părţile trebuiau să fie chemate pentru acel termen, urmează că încheierea tribunalului prin care se dă un termen în cunoştinţă trebue neapărat să coprindă numele şi pronumele părţilor cărora li s'a dat termenul în cunoştinţă iar, lipsa unei asemenea menţiuni îndreptăţesc pe partea interesată să ceară nulitatea încheierei, prin care i s'a dat termenul in cunoştinţă, nulitate care are de consecinţă desfiinţarea a tot ce s'a săvârşit în instanţa de urmărire şi deci, şi a ordonanţei de adjudecare.

*

Cu privire la competinţa tribunalelor de a autentifica acte de cesiuni, tribunalul Ilfov, secţia III a stabilit următoarele:

Conform legeĭ autentificărei actelor, judecătorii, de ocol avînd competinţa a autentifica contractele constatînd obligaţiuni personale pînă la valoarea de 3000 leĭ inclusiv, de aici rezultă că tribunalul nu este competinte a autentifica un act de cesiune de o valoare nu mai de 400 lei.

● Apelul Lotiei Bernovanu, la Camera de punere sub acuzare, se va cerceta mîine, marţi.

● Absolvenţii şcoalei comerciale superioare din localitate, au fost convocaţi din nou pentru astă seară, Luni la orele 8 şi jumătate, în localul Camerei de Comerţ, în adunare generală, pentru a discuta următoarele chestiuni privitoare la societatea ce au înfiinţat'o:

Discutarea şi votarea statutelor, alegerea încă a unui vice-preşedinte, alegerei unui preşedinte din cei trei vice-preşedinţi, a 3 censori, a unui comptabil şi a unui ajutor de secretar; chestiunea înfiinţărei unei reviste, chestiunea înfiinţărei unei case de Economie şi împrumut votarea proectului de budget alcătuit de comitet.

● Am spus că d, Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, a înaintat rapoarte defavorabile unor învăţători din judeţul nostru, care s'au înscris la examenul de înaintare pe loc.

Aflăm că acelaş lucru l'a făcut d. Haliţa şi cu învăţătorii din judeţele limitrofe—aşa că, după cum se spune vre-o 20 de învăţători din cei înscrişi. nu vor putea să se mai prezinte la examen.

● Se aduce la cunoştinţa d-lor studenţi cari au fost scutiţi de taxele universitare, precum şi bursierilor — ca să presinte cereri de scutire de taxă, de oare ce scutirile admise anul trecut nu sînt valabile anul acesta.

● Cursurile facultăţei juridice vor fi suspendate, în vederea sărbătorilor Crăciunului, Vineri 21 Decembre.

● Eri s'a presintat la consulatul Austro-Ungar din localitate, d. Eugen caväler de Wurzian, care a fost numit ataşat al acestui consulat.

D-sa a fost secretar de legaţio al Austro-Ungariei, în Salonic.

Noul Rector.—Astă-zi a depus legiuitul jurămînt d. Prof. dr. Bogdan, numit rector al Universităţei de Iaşi.

Jurămîntul a fost depus în faţa secţiunelor Unite ale Curţei prezidate de d. I. Burada, prim-preşedinte.

Fotoliul ministerului public a fost ocupat de d. Leonescu, procuror general.

Pe estradă foarte mulţi magistraţi, iar sala literalmente plină.

D. Burada aduce la cunoştinţă că a primit o telegramă prin care este înştiinţat că d. dr. Bogdan a fost numit rector al Universităţei de Iaşi. D. procuror general cere atunci să se proceadă la depunerea jurămîntului.

D. dr. Bogdan citeşte foaia de jurămînt, după care d. prim-preşedinţe pronunţă următoarele cuvinte:

„In numele membrilor acestei curţi, precum şi în calitatea mea de profesor universitar, vă rog să primiţi felicitările noastre, şi urările cele mai ferbinţi, pentru ca activitatea ce veţi desfăşura să fie spre folosul înaltei instituţiuni ce o veţi conduce cu începere de astă-zi".

D. dr. Bogdan, respunde: „viu mişcat de urările ce mi le faceţi, vă rog să primiţi expresiunea profundelor mele mulţumiri.

Mărturisesc că nu fără oare care sfială voiu sui treptele celei mai înalte instituţiuni şcolare,—treptele rectoratului.

Ştiu cîtă răspundere îmi incumbă noua misiune ce mi se încredinţează; ştiu că nu va fi nici o cruţare de muncă şi abnegaţie. Vă pot asigura însă că deviza mea va fi lucrul ce'l faceţi dv. zilnic, şi s'ar putea rezuma în trei cuvinte: imparţialitate, consciinţiositate şi dreptate.

Măgulitoarele cuvinte pronunţate de d. prim-preşedinte, vor rămînea adînc întipărite în inima mea şi vor fi pîrghia puternică în momentele de suferinţi şi de muncă.

Incă o dată vă mulţumesc şi vă rog să credeţi în devotamentul meu nemărginit".

D. dr. Bogdan este apoi viu felicitat de toţi cei prezenţi şi de publicul din sală şi cu aceasta şedinţa solemnă a depunerei jurămîntului noului rector a luat sfîrşit.

Ştiri şcolare.—Revizoratul şcolar a înaintat casei şcoalelor tabloul cu amenzile şcolare pe luna Noembrie a. c.

— D. Dim. Sachelarescu, revizor şcolar al judeţului a pleţat azi dim. în inspectarea şcoalelor rurale din plasa Codru.

— Prefectura de judeţ a cerut revizoratului şcolar să-i aducă la cunoştinţă sumele de care au nevoe şcoalele rurale, pentru îmbunătăţiri; pentru ca'acele sume să fie puse în bugetele comunelor.

— Ministerul cultelor a cerut revizoratului şcolar să'i înainteze un tablou de bibliotecele şcolare, înfiinţate în judeţul nostru, în decursul acestui an şcolar.

O serată studenţească. — In seara de 14 Decembre a. c., a avut loc, în sala societăţei „Gesang-Verein", din str. Arcu, o frumoasă serată dată de un comitet de studenţi universitari. S'a petrecut de minune pînă dim. la orele 5, cînd a avut loc cotilionul.

A asistat foarte multă lume, printre care am remarcat doamnele: Rojniţă, Vasiliu, Dobreanu, Minea, Eib, Teodorescu Misihănescu, Georgescu, Harnagea etc. Domnişoarele: Zoé Rojnită, Elena Teodorescu, Minea, Rosina Eib, Misihănescu, Vasiliu, Dobreanu, Harnagea, Georgescu, Vasiliu etc. etc. Domnii: Ionescu Govora, Vrînceanu, Rădulescu, Coteanu, Culianu Laur, Gr. Groholschi, Buzdugan Raul, Boureanu Eugen, Manciu, Minea, Gheor-Ghiu, Panopol, Ţoni.

● Eri Duminică 16 Decembre a. c. s'a ţinut la şcoala primară de fete No. 1 „Carmen Sylvă«, sub direcţiunea d-nei Sofia Rosin, prima conferinţă didactică din anul acesta şcolar, a secţiunei a 3-a.

In conferinţa intimă a Institutorilor şi Institutoarelor. D-na Elena Silvestru Institutoare la ace şcoală a vorbit despre muzeul şcolar.

D-ra Elena Costachi, Institutoare la şcoala de fete No. 2., a ţinut o lecţie—compunere: despre Porumb.

In şedinţa publică.—D-na Laura Neculau, Institutoare la şcoala de băeţi Gh. Asachi, a cetit, din autorii Romîni, biografia lui V. Alexandri şi o „Călătorie pe Ceahlău".

Cunoscutul cor al şcoalei, condus astăzi de d-ra Alice Dabija, a cîntat următoarele cîntice: Imnul Regal, Bardul de la Mircesti, Puişorul, Imnul de serbare, Romînaşul. Au urmat apoi mai multe recitări făcute de elevele şcoalei după care conferinţa s'a finit la ora 5 jum. seara.

De notat este, că numărul părinţilor levelor a fost mai mult de cît satisfăcător.

Judiciare.—La parchet se instrueşte dispariţia, din un dosar al trib. s. II-a, a unui contract autentic.

— Curtea sec. II-a cu prilejul judecărei proceselor electorale, a stabilit, sîmbăta, jurisprudenţa, că şi grefierii şi ajutorii de grefieri, după 6 ani de funcţiune, votează la col. I de Senat, dacă fireşte, ei sînt licenţiaţi în drept.

—In Camera de consiliu a Curţei s. I, a început astă-zi concursul pentru ocuparea locului de copist la secţia I, vacant prin înaintarea d-lui Roban.

Sînt 20 candidaţi, toţi studenţi.

— Curtea de apel secţia II a judecat astă-zi apelul comerciantului Iosef Schwarzenberg din Vaslui, care a fost condemnat la o lună de zile închisoare pentru bancrută.

Curtea făcînd divergintă, s'a complectat şi procesul se judecă din nou.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 17 Decembre

Scrisoarea d-lui Atanasiu

Bucureşti.—Ziarele anunţă că odaiă cu publicarea cunoscutei scrisort a prefectului de Galaţi, Atanasiu şi-a dat demisia din această demnitate.

D. Brătianu i-a respins demisia, dar i-a reproşat ca nu l'a prevenit de acea scrisoare.

In legătură cu această chestiune ziarele anunţă că scrisoarea d-lui Atanasiu este o lovitură a tinerimei generoase în contra d-lui Stoicescu, de oarece d. Ionel Brătianu a cules impresiunea că d. Sturza urmăreşte ideea unei remanieri ministeriale prin întroducerea d-lui Stoicescu în minister.

O mare nenorocire

Tîrgovişteа.—Din Gura Ocniţei vine ştirea că eri pe la orele 11 s'a întîmplat o mare nenorocire în acea localitate din cauza unui incendiu care a distrus complect sonda No. 15 a soc. naţionale.

Trei oameni au ars cu desevîrşire complect carbonizaţi şi anume: Gh. Cristea Moţoc, Alex Frecău şi Const. Vişan.

De asemenea sunt şi 4 grav răniţi.

Pagubele sunt foarte mari şi se presupune că incediul ar fi provenit de la sîrmele de transmisiune electrică.

Procesul Moltke-Harden

Berlin.—*Azi au fost ascultaţi martorii decisivi, d-rul Schwoninger şi soţia lui.*

Interogatorul s'a făcut printr'un trimes special la Munchen şi a durat o zi şi jumătate.

Rezultaiul interogatorului se va cunoaştè în şedinţa viitoare, care s'a amînat pentru ziua de 2 Ianuarie.

In public se acrediteazà din ce în ce ideia că va interveni o inţălegere între Moltke şi Harden.

Procesul manifestului de Wiborg

Petersburg.—Azi a continuat procesul intentat semnatarilor manifestului de la Wiborg.

Acuzaţi în acest proces sunt 104 din partidul cadeţilor, care sunt aparaţi de 8 deputaţi.

Acuzarea o susţine un procuror foarte tînăr cu numele de Siebert. Prezidează Kraschenimitow.

In timpul şedinţei acuzatul Rantzini fost deputat, atacă guvernul în chipul cel mai violent şi declară că el nu 'şi face nici o iluzie asupra celor ce 'l aşteaptă.

Procurorul general explică situaţia guvernului în acest proces, care nu poate vedea în acest manifest o crimă ore-care. In schimb complotarea trebueşte pedepsită.

Şedinţa a fost amînată.

In tot timpul dezbaterilor, acuzaţii au fost aplaudaţi zgomotos de public.

Indisciplina armatei ruseşti

Petersburg.—Din mai multe părţi vin ştiri care învederează că spiritul răsvrătirei continue să domnească în armata rusască.

Ast-fel în regimentul 13 infanterie din Taurid, 80 soldaţi au fost daţi judecăţei pentru propăvăduirea ideei anarchice.

Intr'un reg. de linie din Charcow s'a constatat de asemenea numeroase cazuri de insobordonanţă.

Comandantul acelui reg. a fost destituit pentru incapacitate.

Jaurès provocat la duel

Paris.—D. Tardieu, redactor la ziarul „le Temps" a provocat la duel pe d. Jaurès, pentru că în ziarul „l'Humanité" l'ar fi atacat pe acesta cu foarte mare violenţă.

Martorii au găsit că este caz de ieşire pe teren şi duelul va avea loc mîine cu floreta.

Congresul avocaţilor

Bucureşti.—Din Focşani vine ştirea că baroul de avocaţi din acel oraş, a decis organizarea unui congres al tuturor avocaţilor din ţară, pentru a protesta în contra dispoziţiilor din proectele de lege ale d-lui Stelian şi prin care drepturile avocaţilor sunt foarte mult jignite şi se prevăd chiar amenzi pentru acei avocaţi, care cu bună ştiinţă vor intenta acţiuni vădit nedrepte.

Camera

Bucureşti. — Camera nu ţine şedinţă astă-zi.

Senatul

Bucureşti.—Proectul tocmelelor agricole a fost depus la Senat şi a şi trecut prin secţii.

Secţiile au ales ca delegaţi pe d-nii: Stroe Beloescu, Al. Constantinescu, Take Protopopescu, C. Nacu, Neron Lupaşcu.

Preşedinte a fost ales d. Stroe Beloescu, iar raportor d. Al. Constantinescu.

La secţia IV-a o parte din senatori au propus modificări.

D. Brătianu le-a cerut însă se renunţe căci alt-fel legea nu va putea trece pînă la Crăciun.

D. Gh. Cantacuzino care face parte din acea secţiune, a declarat că lasă guvernului întreaga aplicaţiune a acestei legi.

Cutia cu Scrisori

Domnule Director,

In numărul ziarului Domniei Voastre apărut în ziua de Sîmbătă 8 Decembrie a. c. aţi anunţat că Societatea Cooperativă „Sfînta Treimea" din Podul Iloaei şi-a luat fiinţă prin concursul Băncei Populare din localitate şi prin energia şi concursul personal al d-lor dr. E. Iliescu şi P. Botez primarul comunei.

Aceasta fiind în legătură, în primul loc cu creditul acestei societăţi iar în al doilea rînd cu sentimentele de dragoste naţională ale bunilor romîni care au contribuit pe lîngă concursul lor moral dar şi cu cel material, avem onoarea a vă ruga să bine voiţi ca prin coloanele onor. ziar ce dirijaţi să se facă loc întimpinărei ce urmează şi care cuprinde purul adevăr asupra înfiinţărei acestei societăţi. Aceasta în interesul, pentru bunul şi regulatul mers al întreprinderei ce Asociaţia şi-a propus.

In urma cartelului făcut între cei trei pitari din Tîrgul P. Iloaei, de a scumpi pîinea zilnică, în care scop au retras şi dreptul de vînzare al fabricatului lor monopolizat, comercianţilor romîni şi evrei din localitate; s'a simţit nevoie de a se înfiinţa o nouă pitărie care să înfrunte această speculaţie neomenoasă, şi prin consecinţă comercianţii romîni şi anume: *Ion Răşcanu, Vasile Filipescu, Nec. D. Lazăr, Ghiţă A. Oloèriu, Const. Vlasto, Dumitru Dărdălot* şi *Const. Stănişor*, au luat iniţiativa înfiinţărei unei pitării romîne. Că în urmă această idee s'a schimbat şi s'a dat o direcţiune cooperativă sub controlul Casei Centrale a Băncilor Populare şi cooperativelor săteşti, aceasta se datoreşte d-lui Chr. Cheorghiu perceptor fiscal şi subsemnatul, şi nici de cum d-lor dr. Er. Iliescu şi Pavel Batez, care la începutul constituirei acestei societăţi nu au luat nici o parte activă de cât numai ca simpli membri fondatori care au aderat la această idee.

Aceasta pentru ca să se ştie că Societatea Cooperativă lucrează cu capitalul ei propriu depus de societari şi comercianţi iar nici de cum prin capitaluri împrumutate de la Banca Populară din localitate.

Leonida Vasto

TEATRUL NAŢIONAL IAŞI

Reprezentaţiile Celebrei Artiste Franceze

SUZANNE MUNTE

Se vor da în ordinea următoare

Luni 17 Decembre

Le Voleur

Marţi 18 Decembre

La Passerelle

Mercuri 19 Decembre

Le Bonheur, Mesdames

Biletele la Agenţia «Thalia» Th. P. Maximovici.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25*

şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima

MARTIN BUCHHOLZER

Proprietarul fabricei

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogatăserie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumătate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritatiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

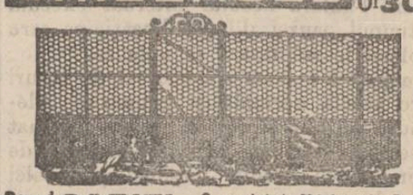

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 320. Joi 21 Decembre 1907

O nouă împroprietărire

D. Take Ionescu, în frumoasa sa cuvîntare de la Cameră, a arătat că n'a stat nici un moment la cumpănă între pretenţiunea de altfel îndreptăţită din punct de vedere al ştiinţei economice de a impune ţărănimei finaţe artificiale, şi între posibilitatea ruperei de la marea proprietate a unei optimi din întindere pentru a se da ţărănimei sub formă de imaş; dînsul s'a grăbit a aproba măsura de a doua, stăruind în a nu se călca formele constituţionale ale trecerii proprietăţii.

Că era necesară o nouă întindere a proprietăţii mici, ne-o arată împrejurările prin care a trecut ţara. Şi suntem fericiţi că ea s'a putut legifera pe calea constituţională, dat fiind că în asemenea materii s'au produs cele mai adînci sguduiri în organismul constituţional al ţării.

Rolul partidului conservator a fost nu de a împiedeca necesitatea extensiunei proprietăţei mici, ci de a readuce la simţul legii pe acei cari înscriindu-şi în programul lor *Domnia legilor*, nu se sfiau a declara în sînul comisiunei parlamentare acel principiu anarhic că la împrejurări grave închid constituţia, o pun în buzunar şi se trec de ea.

Nici domnia cuminte, înţeleaptă şi constituţională a M. S. Regelui în cei 41 ani ai săi trăiţi, nici tendinţa partidului conservator — păstrător corect al principiilor şi formelor Constituţionale nu încadrau cu aceste declaraţiuni anarhice.

Şi apoi în toate aceste zburdăciuni politice era o vădită uitare a manifestului de la 12 Martie, pe care partidul conservator şi-a făcut datoria de a-l pune sub ochii liberalilor zvăpăiaţi în momentul decisiv al îndeplinirei lui.

Şi partidul conservator şi-a făcut pe deplin datoria.

Putea fi partidul conservator contra unei extensiuni a proprietăţii mici?

Nu; Nimene ca proprietarul nu era însufleţit de această frumoasă tendinţă, căci de la bună starea fizică şi morală a sătenilor de pe moşiile sale atîrnă sporul culturii lui.

Dar pentru progresul acestui spor era nevoe a-i mări utilajul muncii şi al economiei săteanului. Şi nevoia hranei vitelor a fost mai imperioasă de cît al însuşi ţăranului, în anul de graţie 1907.

Şi apoi nu o lege de tocmeli era chemată a spori utilajul economic al ţăranului. Robirea braţelor sătenilor se făcea şi pentru hrana vitelor; deci ca măsură de desrobire a fost înfiinţarea izlazurilor comunale, rupînd de la marea proprietate *o optime*.

Cînd va veni legea băncii agrare —sau a casei rurale— atunci se va ataca de-a dreptul principiul înlesnirei trecerei de la marea la mica proprietate.

Pentru moment să arătăm cît se traduce în cifre această nouă împroprietărire prin crearea izlazurilor comunale.

Toată suprafaţa ţării e de peste 13 milioane hectare, din care peste 3 milioane Ha neproductive. Cu canalizarea şi secătuirea bălţilor Dunărene s'ar putea transforma în teren productiv aproape un milion Ha, pentru care însă se cer cheltueli colosale de irigaţiuni şi canalizări şi de-abia suntem la începutul reformei cu legea d-lui I. Lahovari.

Pădurile ocupă la 1 jum. milioane Ha, socotind poenile şi perimetrele.

Rămîn 8 jum. mil. Ha teren de exploatare agricolă sub diferitele sale forme, din care 250000 Ha vii şi livezi, ce merg sporind spre rădicarea economiei ţării.

166720 Ha. Domeniile Coroanei.

396389 Ha. Bunurile de mînă moartă.

385970 Ha moşiile statului, din care foarte puţine se mai pot înstrăina, avînd destinaţiuni speciale fixate prin lege.

Avem deci un total de 1,199,079 Ha, care scăzut din cele 8 jum. milioane, ne-ar rămînea tocmai 7 milioane 300000 Ha cîte cuprinde proprietatea mare şi mică individuală. Iar dacă o socotim în masa ei totalul Ha de proprietate cultivabilă e 7,826,796 Ha din care 3,810,351 Ha proprietatea mare, şi 3,153,645 Ha proprietatea mică, restul de 862800 Ha formîndu-l proprietatea mijlocie între 50—100 Ha.

Ca număr însă cifrele sunt mai eloquente:

66 mari proprietari au moşii latifundiare de Ia 5000 Ha în sus.

112 mari proprietari au moşii de la 3000 Ha—5000 Ha.

771 mari proprietari au moşii de la 1000 Ha—3000 Ha.

1112 proprietari au moşii de la 500 Ha—1000 Ha.

3314 proprietari cu moşii de la 100 Ha—500 Ha.

2405 proprietari au moşioare de la 50 Ha—100 Ha.

36318 moşieri de la 10—50 Ha.

Deci 44108 inşi stăpînesc în această ţară 4.673,151 Ha; iar restul de 920939 inşi stăpînesc hlize de pămînt de la ½ Ha—10 Ha, în întindere de 3.153.645 Ha.

Piramida socială este deci prea largă la bază, şi prea gîtuită la vîrf fără a-şi pastra armonia şi proporţia. Prin noua legiuire se mai rotunzesc formele şi se merge spre echilibrare.

Din cele 3,810.351 Ha, întinderea marei proprietăţi, legea hotăreşte a se lua *o optime* pentru imaşuri, adică cam 477544 Ha, deci *o jumătate milion Ha* şi a se da spre folosul ţărănimei.

Se va plăti scump această nouă împroprietărire, fie! dar odată ajuns bun al naţiunei rămîne un bun cîştigat; şi aceasta s'a urmărit.

Gh. Ghibănescu.

Două procese deschise

D. C. I. Stoicescu, care a fost grav acusat de prefectul de Covurlui, a făcut ceea ce trebuia neapărat să facă: a respuns d-lui Atanasiu.

Scrisoarea fostului ministru este foarte lungă şi foarte vehementă: din ea reese toată amărăciunea politică a d-lui Stoicescu; mai reesă şi toată ura sa în contra elementului generos din partidul liberal.

Toate astea ar fi putut să lipsească din respunsul presidentului secţiei III a Camerei—fiind-că sunt lucruri prea vechi. Nou de tot, de şi foarte vechiu ca fond, este faptul că un prefect în funcţie, acuză pe d. Stoicescu de oare-cari „intinderi" pe moşii de-ale Statului—şi la această acuzare d. Stoicescu respunde foarte puţin.

D. Stoicescu declară că, nici cînd, nu s'a întins la lucruri rele şi că, în această privinţă, prefectul îl calomniază în mod ordinar.

Ori, în acuzarea prefectului stă scris, că el ar avea documente în sprijinul acuzărilor sale. Este evident, că acum, cînd d. Stoicescu a respuns, acele documente vor trebui să fie publicate.

D. Atanasiu nu va putea nici să tacă, nici să invoace, în sprijinul tăcerei sale, rezerva ce-i o impune postul său.

D. Atanasiu a acuzat, a declarat că are documentele necesare—şi, deci, trebue să le publice.

Noi nu intrigăm. Avem, faţă 'n faţă, doi beligeranţi, cari, în definitiv, ne interesează foarte puţin, fiind-că amîndoi sunt politiceşte compromişi: fiecare în felul său.

Dar acuzările ce ambii îşi aruncă, ei trebue să le clarifice, tocmai fiind-că fac parte din acelaşi partid, fiindcă se cunosc foarte bine, fiindcă au fost buni prietini.

Prefectul a acuzat pe fostul ministru, că ar fi voit să se dedee la matrapazlîcuri ordinare; fostul ministru acuză pe actualul prefect de Covurlui: că s'ar afla în fruntea unei bande de resvrătitori; că ar fi autorul unor broşuri incendiare şi că, în vremuri, pentru asemenea porniri revoluţionare, d. Stoicescu, ca fost ministru al justiţiei, l'ar fi făcut scapat pe d. Atanasiu şi pe ai lui, de rigoarele legei.

Am mai spus'o: că d. Stoicescu ie un vînător de îmbogăţire — ie lucru ştiut; ştiut este, iarăşi, că din cercul de anarhişti de la Galaţi, face parte—în vremuri de oposiţie—avocatul gălăţean din str. Tăutu.

Lucrurile sunt cunoscute, dar cînd fostul ministru le spune prefectului şi acesta spune ce are de zis fostului ministru—acuzările capătă altă faţă—şi acuzaţii trebue să se esplice.

La rînd vine esplicaţia prefectului, ca să se publice documentele ce le are. A declarat că le-are.

Şi dacă, spre a face aceasta, va trebui să demisioneze—s'o facă. Căci mai rău va fi dacă va închide discuţia.

Ambele procese sunt deschise: Atanasiu contra Stoicescu şi vice-versa.

CATE-VA NOTE

D. C. I. Stoicescu, pe care guvernul ţine să-l exileze la Paris, este un stilist de o remarcabilă eleganţă. In polemica sa cu d. Atanasiu, găsim, între altele, şi aceste delicate fraze: „s'au mai încercat şi alţii să arunce bale şi noroi asupra mea. De balele lor au turbat ei, iar noroiul s'a întors în obrazul lor".

Cine sunt acei „alţii"—ştim cu toţii. Dar mai ştim încă un lucru: că stilul e omul.

Ştim tot.

*

Un ziar scrie: „de şi *Votul Universal* apare numai odată pe săptămînă, primul redactor al acelui ziar, d. M. Pastia, ia masa, *în toate zilele*, la prefectul Atanasiu".

Mirare foarte justificată: căci întru cît ziarul apare numai la 8 zile odată, şi redactorul, potrivit logicei, ar trebui să mănînce şi el numai în ziua apariţiei gazetei!

*

Eroina Lotti ar fi fost pusă în libertate, dacă micele ei economii i-ar fi permis să poată depune o cauţie de 10,000 lei.

Asta ne aduce aminte de o întîmplare: 2 prieteni jucau domino. Unul din ei se săturase de joc, dar nu voia s'o spuie partenarului.

— Dacă vrei să jucăm înainte, trebue să-mi admiţi o condiţie: să jucăm partida pe un milion lei.

Atunci jocul încetă.

Alegerea din Bacău

Două zile ne mai despart de alegerea parţială de la Bacău—ea se va efectua în ziua de 20 a.c.—şi guvernul n'a ţinut încă să anuleze hotărîrea luată de comitetul executiv liberal din Bacău, privitor la candidatura oficială a d-lui Lascar Veniamin.

In momentul în care Camera trebue şi nu poate să se ocupe de cît de o îmbunătăţire a stărei ţaranului; cînd se votează legi, cari, în primul loc, au chemarea a pune pe ţaran la adăpostul diferiţilor sei exploatatori, oficiali şi particulari; la Bacău, la o alegere parţială, se dă o luptă oficială pentru reuşita unui om, dovedit, cu acte judecătoreşti, că este un desbrăcător, un nemilos exploatator al nevoiei şi al ignoranţei altora.

Unii liberali de la centru, ar fi voit să se ofere locul vacant d-lui Dumitrescu-Iaşi, care pe lîngă meritul imoral ce-l are de a fi resvrătit pe profesorii universitari, are şi multe merite reale.

Dar, lucru foarte curios: camatarul foarte ordinar a eclipsat repede pe savantul profesor!

Dar dacă, poate pentru motive pur locale, poate pentru că, în zare, se intrevedea degetul d-lui Sturza, candidatura d-lui Coco-Demetrescu n'a putut fi acceptată—s'ar fi putut găsi alţii, nechemaţi chiar, dar mai puţin pătaţi ca d. candidat oficial.

Ce-ar fi fost, mai la urmă, dacă onorabilul comitet de la Bacău, ar fi susţinut candidatura —foarte nevinovată— a d-lui St. St. Şendrea, candidatură agreată de o parte a partidului liberal de la Bacău?

De ce s'a trecut şi peste candidatura semiserioasă a d-lui Dimitrescu şi peste acea naivă a d-lui Şendrea — cari, una sau alta, n'ar fi însemnat nici bine, nici rău — spre a se susţinea oficial, o candidatură urîtă: acea a unui camatar oficial?

Triste, foarte triste pilde, despre felul cum ţăranul este exploatat de tot soiul de camatari, le-a citat şeful partidului conservator. Camera a rămas îndurerată de acea fără de milă şi fără de ruşine desbrăcătorie la care se dedau cei luminaţi ai satelor, în paguba bietului ţăran.

In asemenea condiţiuni, cari au ajuns obiceiuri permanente, nu d. Lascar Veniamin, candidatul oficial al partidului liberal, trebue să găsească loc în Cameră, în cea actuală mai ales.

Şi dacă guvernul, la o laltă cu liberalii din Bacău, cu o bună parte din ei macar, ţin morţiş să sfideze în aşa fel ţara, este, ca ultima instanţă, conştiinţa alegătorilor —la care face apel bunul simţ, ca să ne scutească de ruşinea de a face loc unui camatar în Parlamentul ţărei.

Voim să sperăm.

OAMENI ŞI LUCRURI

A PLACEA I

Drama jucată alaltăseară pe scena teatrului nostru „Le Voleur" pune în chip delicat şi cu cea mai graţioasă repeziciune a acţiunilor dramatice moderne, una din problemele sociale cele mai vrednice de meditat. Maiţrar ne este dat să vedem, cu deosebire la un autor aşa de „pesimist" ca Bernstein şi ca toţi dramaturgii din şcoala nouă franceză, o dramă emoţionantă, bogată în întîmplări funeste, mai puţină imoralitate şi vinovăţie: e par'că un suflu de fatalism izvorît din paradoxele vieţei sociale moderne, dintre care autorul analizează pe unul singur: datoria — unica datorie a femeei de *a plăcea*.

Eroina în una din scenele mişcătoare din actul al doilea, arată bărbatului său cu duioşie dar şi cu brutală francheţe în acelaşi timp, originea răului. Intr'o zi Richard i-a spus femeei sale, văzînd-o într'o rochie splendidă:

— „Mariso, drăgălaşo, te admir!"

„De atunci—zice femeea—eram pierdută! Tu nu mă înţelegi. Numai o femee înamorată m'ar pricepe. Vezi, un compliment pentru o femee care iubeşte, un compliment, ştii tu ce'nsămnează? E o căldură care te înfioară.... E o ameţeală care vrăjeşte, este un vin care îmbată... Eram pierdută. Incepînd din seara aceea n'am vrut să mai ştiu de cît de croitori mari, scumpi, de toalete foarte costisitoare... Devenia o trebuinţă tot mai mare, tot mai împovorătoare". Şi urmarea se ştie. Marise, ne mai putînd urma cu plata rochiilor a furat din saltarul celei mai bune prietene care o găzduia cu gentileţe. A furat, nu din răutate, nu din spirit de conrupţiune, nu din lăcomie de bani. Ce-i spuneau ei banii? Nimic! Dar din dorinţa, din datoria de a plăcea barbatului, din frica de a nu-i părea vr'odată urîtă.

In actul din urmă Richard recunoaşte aceasta el însuşi vorbind cu Raymond:

„Noi bărbaţii învăţăm pe femeile noastre că au o singură datorie: de a plăcea. Cînd sunt ispititoare, cînd sunt dorite, atunci triumfăm *noi*. Ele o ştiu bine. Această drăguţă de femee, în loc de a o face tovarăşă de viaţă, am pregătit-o, inconştient, pentru cochetărie...."

Viaţa sexuală în societate e o şcoală unde se cultivă, exclusiv, instinctul de a plăcea. Lupta reciprocă a celor două sexe contrarii se dă numai pe terenul însuşirilor fizice şi un element de căpitenie este fatalmente, toaleta, eleganţa exterioară, luxul. Ceeace în drama lui Bernstein pare oarecum extraordinar,—ca femeea să fure pentru a izbuti să placă e un fenomen zilnic în viaţa barbaţilor. Cîte nu se sevîrşesc în numele sau în cinstea iubirii! Cîte jertfiri de conştiinţe şi ale scrupulelor—pentru a izbuti să placă unei femei! Cîte abateri dela morală, cîte înfrîngeri ale legei, cîte ocoluri dela datorie pentru a plăcea, adică pentru a birui pe alţii care ar avea mai multe însuşiri, mai multe avantagii, mai multă preferinţă în împărăţia iubirii! Am văzut de atîtea ori aceste lucruri petrecîndu-se, asistăm la atîtea rivalizări între bărbaţi pentru a —plăcea, încît ni se pare straniu şi paradoxal să vedem—ca în „Voleur"—o femee căzînd victimă aceleiaşi adînci resemnări şi fatale trebuinţi: de a plăcea!

Rodion

Două lecţiuni medicale

Trebue să recunoaştem că literatura medicală originală e încă foarte săracă în ţară la noi. Progresele realisate pe terenul medical, fie în ale chirurgiei, fie în ale patologiei interne sunt mari şi necontestate. Instalaţii grandioase de spitale nu lipsesc; avem, pe lîngă cele două facultăţi medicale din cele două capitale ale ţărei, clinici complecte şi de mare însemnătate; o activitate lăudabilă se cheltueşte în cele cîte-va societăţi medicale din ţară, dintre care unele represintă interesele profesionale, dar altele esclusiv interesele ştiinţifice, chestiunele pur medicale.

Dar—totul e încă nou şi pe nici un tărîm imitaţia nu este mai uşoară, mai întinsă ba pînă la un punct oare care—necesară, faţă de uriaşele progrese pe care le face zi cu zi medicina în ţările cu cultură mai veche. Intr'adevăr un material vast se găseşte gata; doctrine noi, propuneri noi, descoperiri şi experienţe variate aşteaptă numai ca să fie aplicate sau cel mult încercate în ţări mici, cum e a noastră, la porţile orientului.

In nici un domeniu nu se lucrează mai mult şi mai fecund, fie în direcţia faptelor şi a studiului, fie în direcţia imaginaţiei şi a cutezanţei ca în domeniul medicinei. De aceea le vine oarecum şi greu medicilor noştri, dintre cari cei mai distinşi au venit din centrele culturale străine să se încumeteze a aduce la rîndul lor, un capital de experienţă şi studii Cu toate aceste cîmpul observaţiunei medicale nu ne lipseşte, căci el este universal şi strîns legat cu însăşi existenţa omenirei, dar ne lipseşte terenul medicinei, avîntul, energia, iniţiativa şi — îndrăsneala.

*

E în adevăr lisbitor faptul observat zilnic la noi că cea mai mare parte a medicilor cu renume, a medicilor care ocupă catedre importante şi au la dispoziţia lor clinici medicale sau chirurgicale nu apar nici odată, dar nici-odată, pe terenul publicităţei medicale. Revistele medicale streine şi chiar cele româneşti număr foarte puţini colaboratori din rîndurile profesorilor noştri ori ale medicilor primari, ale şefilor de clinici. Am putea cita nume de practiciani excelenţi a căror faimă a trecut şi dincolo de hotarele ţărei, dar care n'a semnat nici-odată un articol de observaţiuni sau experienţe medicale într'un organ special, de şi nu le lipsesc nici cunoştinţele, nici darul observaţiei.

O explicaţie a fenomenului vedem în faptul că la noi oamenii de ştiinţă sunt încă prea puţin familiarizaţi cu publicistica în general, cu beletristica şi chiar cu ziaristica. Spiritul ştiinţific se consideră oarecum incompatibil cu o publicitate continuă şi chirurgi care mînuesc minunat scalpelul, internişti care posedă un vast bagaj de fapte clinice sunt extrem de timizi şi de stîngaci cînd e vorba să apară pe arena publicităţei.

E un fenomen care va înceta însă odată cu desvoltarea tot mai mare a cîmpului de activitate publicistică în general şi care atunci, va avea urmări folositoare şi pentru progresul medicinei şi pentru medici.

*

In adevăr de cîtva timp vedem literatura medicală romînească îmbogăţindu-se treptat.

Oamenii de ştiinţă ai generaţiei mai tinere nu se intimidează de a ţinea în curent publicul mare sau cel puţin pe profesionişti cu activitatea lor ştiinţifică. Literatura medicala a devenit mai abundentă şi din ce în ce mai variată.

Iar reflecţiunile de mai sus ni le-au inspirat două elegante broşurele conţinînd două lecţiuni ale d-lui C. Bacaloglu, profesor de patologie internă la facultatea de medicină din Iaşi.

Prima se intitulează: *Introducţiune la studiul boalelor infecţioase* şi e o interesantă escursiune ştiinţifică unde autorul, într'un chip succint şi într'o formă plastică, ne introduce în studiul documentat al diverselor maladii contagioase, arătînd progresele realizate pe acest tărîm, schimbările mai importante în concepţiunea despre originea deverselor boli, atît în alte ţări cît şi la noi şi indicînd în mod eloquent cîmpul larg ce se deschide încă studiilor medicale odată cu tramsformarea empirismului medical în medicina ştiinţifică.

A doua lecţiune cuprinde o *Ochiră asupra medicinei din trecut şi medicinei de azi.*

Titlul indică el însuşi subiectul tratat

de un interes pururea actual şi interesînd toată lumea ştiinţifică, începînd cu acea medicală. După o detailată escursiune în diversele ramuri ale ştiinţei medicale, după o specificare a progreselor îndeplinite şi a transformărilor uriaşe pe care le-a suferit medicina pînă să devină acea ştiinţă complectă, pozitivă de astăzi autorul vede în culori optimiste cîmpul larg deschis al viitoarelor cercetări şi cuceriri. Iată frumosul pasagiu cu care-şi termină lecţiunea, domnul profesor Bacaloglu.

„Vedem dar în această scurtă ochire asupra trecutului şi prezentului medical drumul străbatut de secole şi rezultatele astăzi obtinute. Voinţa omului dea şti, de a pătrunde tainele naturei; pe de altă parte compătimirea ce se naşte întrînsul dorinţa de a alina şi vindeca suferinţele semenilor săi, apoi faptul că bolnavul devine un factor primejdios şi pentru cei lalţi, un mijloc de contagiune, aceste consideraţiuni în care şi egoismul şi altruisul se află combinate, au dat naştere noţiunilor medicale ce posedăm azi. In discuţiunile şi nedumeririle cercetătorilor, oamenii de geniu, au adus lumini nouă, şi au deschis orizonturi senine. Exemplul lor, viaţa lor ţesută din sacrificiu şi entuziasm pentru ştiinţă, trebue să servească de exemplu generaţiunilor tinere. Căci, precum am spus, problemele vieţei sunt multe, vedem necunoscute la fiecare pas, iar cunoştinţele ce posedăm astăzi, nu constituesc decît o treaptă în mersul înainte, cît mai sus al ştiinţei medicale".

Aşteptăm cu interes lecţiunile următoare ale noului profesor. S.

Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră

Un bun cunoscător al chestiunelor economice şi în acelaş timp un om care a urmărit în deaproape activitatea d-lui Cuza—pe terenul chestiunilor economice şi al profesoratului bine înţeles—ne trimite o serie de articole, interesante şi documentate, purtînd titlul de mai sus.

Autorul îşi propune să dovedească cît de uzurpată ieste reputaţia de economist de care se bucură d. Cuza şi dovedeşte pînă la evidenţă cît de mult falşifică profesorul de economia politică dela Universitatea de Iaşi judecata şi apreciarea elevilor săi. Şi aceste dovezi autorul le colorează cu citate din cursul d-lui Cuza, care învederează cum înţelege d. Cuza să facă un curs economic.

Articolele în chestiune vor apărea de trei ori pe săptămînă: Mercurea, Sîmbăta şi Lunea.

Iată primul articol:

D. profesor A. C. Cuza este omul zilei. Şi aceasta nu înseamnă puţin lucru. Cînd lumea politică a acestei ţări este atît de frămîntată şi preocupată de marile chestiuni, ce au fost aduse la ordinea zilei de răscoalele din Martie; cînd privirile tuturor sînt aţintite asupra reformelor pe care le propune guvernul în scopul remedierii rănilor adînci şi dureroase ale ţărănimei şi asupra atitudinei opoziţiei faţă de intenţiunile guvernului; cînd opinia publică se pasionează în cercetarea şi elucidarea unor fenomene de importanţă capitală pentru bunul mers al ţării, nu este uşor lucru să determini o diversiune în toată această lume adînc preocupată şi să constrîngi întreaga presă să se ocupe de tine.

Cu drept cuvînt deci se poate zice, că d. Cuza este omul zilei.

Dar ce a făcut d-sa? Făcut-a vr'o descoperire însemnată în domeniul teoriilor economice sau adus-a în dezbaterea publică unul sau mai multe proecte de reformă agrară?

O, nu! D. Cuza a părăsit, se pare, obiceiul investigaţiilor economo-teoretice, întru cît s'a convins de cînd cu publicarea „operei sale fundamentale: *Despre Poporaţie*—că ele nu numai că nu atrag osanalele profanilor, dar provoacă chiar momente de nelinişte şi de perpetuă îngrijare.

D. Cuza s'a convins că nu prin asemenea procedee se poate obţinea admiraţia contemporanilor şi a posterităţei.

Iar în ce priveşte proectele de reformă acestea sînt lucruri banale. Care ministru, fost şi actual, nu a făcut sau nu face asemenea proecte? Ba chiar simplu deputat fiind, încă poţi aduce înaintea corpurilor legiuitoare proecte de reformă.

D. Cuza, însă, care planează în sfere mult mai înalte şi mai senine; dl. Cuza care, prin vastele d-sale cunoştinţe economice, prin înaltele sale concepţiuni şi prin multele sale lucrări—unele mai fundamentale de cît altele — stă alături de geniile neperitoare ale ştiinţei economice ca: Smith, Quesnay, Ricardo, Marx, se îndeletniceşte cu predarea unui curs de economie politică. Şi faptul acesta, în aparenţă mic şi neînsemnat, a atras luarea aminte a tuturor: de la fruntaşii politici ai acestei ţări pănă la „junii cavaleri" ai uniformelor gimnaziale, care-i frequentează cursurile cu o *pasiune ştiinţifică* demnă de admirat.

Dar în fapt d-sa nu este numai prof. de economie politică, ci şi educatorul neamului, pregătitorul viitorului ţării, dacă ţinem seama de faptul că abia peste 10—15 ani junii săi auditori vor călca pragul vieţii politice romîneşti.

La aceste cursuri de *economie politică* d-sa, ca romîn ce este, expune în culori vii starea de decădere a unor bune părţi din ţărişoara noastră, arată supărarea şi negligenţa vinovată a partidelor noastre politice şi stabileşte cu o preciziune matematică partea de responsabilitate ce o au barbaţii politici, răposaţi şi în viaţă, în crearea acestei anormale stări de lucruri. Nimic nu se poate asemăna în măreţie cu aceste prelegeri de economie politică. Nu lipseşte nici pateticul vorbitorului, nu lipsesc nici lacrimele şi aplauzele auditorului.

Dar momentul culminant al acestor prelegeri este acela, în care profesorul intră în studiarea dureroasei chestiuni a clasei mijlocii romîneşti şi cînd ajunge la trista constatare, că această clasă socială, care este categoria economică cea mai însemnată în viaţa statului nostru, *nu există*. Aplauzele nu mai contenesc; privirile recunoscătoare ale auditorilor se resfring toate în sticlele ochelarilor profesorului, care zîmbeşte mulţumit de efectul produs şi jubilează.

D. Cuza este însă, după cum spuneam mai sus şi omul teoriei. Chestiunile practice pe care le discută nu sunt de cît aplicaţiuni ale principiilor, pe care le atacă cu o rară competenţă.

Şi dacă în domeniul altor ştiinţe principiile abundă, apoi în domeniul ştiinţelor sociale şi mai ales al economiei politice labirintul principiilor, curentelor şi diferitelor şcoli, care de care mai contradictorii, este absolut inaccesibil inteligenţei tinere şi nedreprinse cu judecarea fenomenelor economice. Înţelegînd această dificultate ce întimpină studentul, Cuza caută şi isbuteşte s'o înlature graţie metodei sale sistematice de a-şi face cursurile de teorie economică. Şi cea ce e mai nepreţuit la acest profesor este spiritul său sintetic. Studentului nu-i trebue multă poliloghie asupra cutărui principiu, asupra cutărui fenomen. Pentru a-l putea pricepe şi mai ales pentru a-l putea combate, — cînd acel principiu este condamnat şi de profesor, — el nu are nevoe de cît cea ce constitue în *esenţă* principiul. Şi aceasta este şi metoda d-lui Cuza. D-sa *sintetizează*. Şi în definitiv, care este cea mai poetică sinteză a unui principiu, dacă nu acea a *enunţărei* lui pur şi simplu?

Un principiu enunţat — dacă e descoperit de altul — poţi trece în combaterea lui fără altă formalitate. La ce să mai învoci argumentele şi logica autorului principiului? E sau nu de condemnat acest principiu? Da. Ei bine, de ce condamnarea aceasta să nu fie cît mai puţin dureroasă?

Şi astfel servindu-se de metoda *sintètică* proprie d-sale, d. Cuza într'o singură prelegere expune şi distruge liberalismul, desfiinţează conservatorismul, condamnă «Tachismul", spulberă anarhismul, sfărîmă socialismul, blastămă „jidovismul", dărămă materialismul şi din fărmiturile informe prăvălite sub cuvîntu-i, fulgerător şi lobica-i puternică clădeşte şi înalţă mîndru şi infailibil: *cuzismul*!

In ce constă această nouă şcoală apărută „în anul de graţie" 1900 cînd cu voia celui de Sus şi spre nenorocirea universităţii ieşane, Cuza a ajuns profesor? Iată o întrebare la care voi răspunde în unul din numerile viitoare, după ce însă, mă voi ocupa mai detailat cu partea de ordin practic a chestiunei şi anume: *cum îşi face cursul d. Cuza*, justificînd tot odată şi cele spuse aici în liniamente generale **Manoliu.**

Litere-Ştiinţe-Arte

ZUZANNE MUNTE are de sigur în oraşul nostru ceea ce în patria ei se numeşte „guignon" şi pe nedrept. Căci aseară a dat o nouă şi splendidă probă că e una din cele mai strălucite artiste, iar piesa în care a apărut—deşi cam „shocking"—era delicioasă, plină de cele mai amuzante peripeţii şi a fost foarte bine jucată nu numai de steaua trupei, dar şi de toţi ceilalţi artişti. Lipsea un singur lucru: publicul. Ba mai lipsea şi altă ceva: căldura caloriferelor. Se pare că aceste din urmă ţin hangul publicului şi cînd acesta se arată *rece* faţă de unii artişti, sala rămîne şi ea neîncălzită.

De ce însă n'a venit public? Se crease o legendă că trupele străine, ori-care ar fi ele şi ori cum ar fi, atrag neaparat o lume imensă şi cu deosebire toată elita iaşană. Acum fenomenul e cu totul altul: a venit o trupă bună în jurul unei artiste minunate şi elita a respuns cu greva generală sau, în tot cazul, parţială. Unii au găsit chiar o explicaţie dacă nu adevarată, cel puţin originală. Numele artistei sună prea romîneşte. Mulţi îl cetesc după ortografia noastră rostind Munte drept...munte şi acest lucru a scoborît mult la... vale reputaţia şi atracţia artistei. Ba mulţi au afirmat că *ştiu* despre d-na Suzanne Munte că e *romîncă* şi vă puteţi închipui dacă *în acest caz* mai merită din partea elitei noastre vr'o încurajare sau vr'un aplaus. Cu toate aceste d-na Munte e o artistă franceză de rangul întâiu şi a fost mult nedreptăţită. Din partene-ne îndemnăm publicul iaşan să profite de ultima reprezentaţie a d-nei Suzane Munte şi să repare greşala absenţei venind s'o aplaude la ultima reprezintaţie „Le bonheur, Mesdames!".

*

D. Ştefan Sihleanu a fost numit delegat al ministerului instrucţiunei publice pentru a supraveghea mersul operei româneşti dela teatrul Liric, operă subvenţionată de minister.

Direcţiunea generală a teatrelor nu va avea nici un amestec la opera romînească.

*

„Cinematograful". In schimb avem de înregistrat un fenomen de artă unic pînă acum. Cinematograful d-lui C. Botez continuă a face furori.

In unele seri e o adevărată luptă la cassă, căci nu se găsesc bilete şi multă lume nu poate afla loc în acea vastă sală a teatrului Sidoli. Varietatea infinită a tablourilor fie instructive, fie picante a sfîrşit prin a fixa un public fidel acestui gen absolut artistic,—cinematograful.

E drept că proprietarii se arată recunoscători la rîndul lor iaşanilor şi pentru mîine, joi, au oferit în mod absolut gratuit o seară de spectacol în beneficiul sărăcimei iaşane. Bogaţii îşi pot permite acest lux şi vizitatorii devotaţi ai cinematografului vor găsi într'această generozitate un nou drept la încuragiare.

*

Sîmbătă seara, 22 Decembrie, are loc la teatrul naţional beneficiul distinşilor artişti doamna Aglaia Pruteanu şi State Dragomir cu celebra piesă „Crimă şi pedeapsă" după L. Tolstoi. Nici o îndoială nu poate fi că publicul iaşan va da tot concursul meritat excelenţilor societari.

*

Sala de Muzică (Gesang-Verein) strada Arcu, Duminică 23 Decembrie 1907 *d-ra Clara Mainau-Eberman*, va da o singură „Serată dramatică şi muzicală" cu concursul graţios al d-rei *Cecilia Lack*, cu următorul program:

Partea I-a.—Lenau: Die Werbung; Grillparzer: Sappho (monolog); Dr. Leo Eberman: Die Saite recitat de d-ra Mainau Eberman. Chaminade Valse de Chopin, La Moréna (Danse Espagnole) d-ra Cecilia Lack Goethe: Der Fischer; Heine: Die Grenadiere; Uhland: Des Sängers Fluch recitat de d-ra Mainau Eberman.

Partea II-a Heine: Grillparzer; Sappho (monolog II); Freiligrth: Der Moorenfürt recitat de d-ra Mainau Eberman.

Paraphrasă de Concert din Rigolette executată de d-ra Cecilia Lack.

François Coppée: Die Vögel; Goethe: Iphigenie (monolog) recitate de d-ra Mainau Eberman.

Inceputul la 8 şi trei sferturi precis.

Preţurile Serale: Locul I-iu 4 fr. Locul II-lea, 3 fr.

Bilete se găsesc la Agenţia Thalia, iar în seara reprezentaţiei la casă (str. Arcu No. 5).

*

STRUNA ZILEI

P R O Z A....

Cu ocazia procesului „Epigramei" s'a constat cu mirare că d. Cuza s'a lăsat acumde versuri.

Astă-zi nu mai scrie versuri.
Nici nu 'ncalecă Pegasul:
Cine-i cu Avgar prieten
N'ar putea iubi Par..nasul

Informaţii

● Următoarele numiri definitive, anunţate mai de mult de noi, au apărut astă-zi în *Monitor*:

D. C. Botez, la liceul Naţional din Iaşi, la catedra de limba romînă şi filosofie.

D. M. Carp, laliceul Internat «C. Negruţi» din Iaşi, la catedrele de limba latină şi romînă.

D. Garabet Ibrăileanu, la liceul Internat „C. Negruţi" la catedrele de limba romînă şi filosofie.

● Am vorbit la timp despre monstrul Vasile Banea, autorul unei oribile crime: Banea, după ce atentă la pudoarea unei fetiţe de 10 ani, o ucise aruncîndu-i cadavrul în Siret.

Judecat eri de curtea cu juri din Roman monstrul a fost condamnat la munca silnică pe viaţă.

● D-nii I. Burada, primul president al curţei de apel şi consilierul D. Grigorovici, vor pleca astă-zi la Bacău, unde vor presida birourile electorale la alegerea parţială de mîne, Joi.

● Legea tocmelilor agricole va fi promulgată pe ziua de 1 Ianuarie 1908.

Senatul va ţine şi şedinţi de noapte spre a vota mai repede proiectul.

● Un anume Lidwak din Fălticeni dat judecăţei pentru falş în acte comerciale, a fost achitat de curtea de Apel din Iaşi, secţia II.

D. procuror general de Iaşi a făcut recurs, care s'a judecat ieri la secţia II. Inalta curte a făcut divergenţă asupra faptului de a se şti, dacă pentru existenţa delictului de falş, e suficientă constatarea materială a falşului, sau dacă trebuia să se constate şi intenţia frauduloasă.

● Indemnăm publicul să asiste in număr cît mai mare la reprezentaţia de mîine seară a cinematografului Patè-Féres de la Teatrul Sidoli, reprezentaţie organizată de primărie în folosul saracilor.

Publicul pe lîngă că va contribui la un act de bine facere, va petrece şi o seară frumoasă.

● După cum am anunţat, toţi revizorii şcolari din ţară au fost convocaţi pentru ziua de 12 Ianuarie la ministerul de interne.

In această conferenţă se vor discuta mai multe chestiuni privitoare la învăţămîntul primar urban şi rural şi înfiinţarea a 1000 posturi noi de învăţători şi 50 posturi noi de institutori.

● La congresul ce se va ţinea la Craiova la 28 Decembre, vor pleca din judeţul nostru 20 de învăţători, sub conducerea d-lui I. Dodon, sub-revizor şcolar.

● Eri a venit înaintea curţei de Apel secţia I-a, apelul făcut de croitorul Laker din Roman, contra hotărîrei tribunalului de acolo, prin care îl obligă să depuie o garanţie de 10000 lei pentru a fi pus în libertate pe cauţiune.

Curtea i-a admis în parte apelul, reducînd garanţia la 2000 lei.

● Din partea minorităţei s'au înscris sprea a lua cuvîntul, în Senat, cu prilejul discuţiei generale la proiectul tocmelilor agricole, domnii: N. Xenopol, T. Cămărăşescu, I. Grădişteanu, G. Gr. Cantacuzino, C. Arion şi P. Brătăşeanu.

● Unul din cei mai vechi diplomaţi ai ţărei, d. Georges Bengescu, va împlini la 1 Ianuarie 1908, 25 ani de serviciu şi se va retrage atunci la pensie.

● Trei elevi din Botoşani anume Moscovici şi doi fraţi, fiii ai căpitanului Boureanu, din clasele 3 şi 4, de la liceul local au fost descoperiţi furînd articole din librăria „Cooperativă", operaţiune care dura de aproape un an. La percheziţia domiciliară, s'au găsit obiecte şi cărţi furate, în valoare de cîteva sute de lei. Consiliul profesoral, întrunit eri a exclus pe elevul Moscovici din cl. 4, pe un an, fără drept la examen; pe unul din fraţii Boureanu, din aceiaşi elasă pe 2 luni, iar pe cel-l'alt frate, din cl. 3, pe 5 luni.

● Consiliul profesoral al facultăţei juridice în şedinţa de eri a admis ca studenţi ai acestei facultăţii. pe următorii studenţi bucureşteni, Metaxa, P. Jianu, T. Grigoriu. Al. Freid, Moscu, Chilom, Sima şi Mănciulescu.

DIVERSE

— In oraşul Huşi se va înfiinţa o şcoală de agricultură.

— Domnul V. Gerasie, a fost numit agent sanitar la cercul Paşcani.

Mişcarea femenistă

IV

Statele Unite. Femenismul apăru în momente de mare criză naţională: resbelul pentru Independenţă. Indată după emigrare, traiul greu în lupta pentru viaţă, făcu pe femee să lucreze alături de barbat. Lucrul în comun, sforţările unite, concepţia religioasă, filosofică sau socială formă pe femeea modernă, americană cu individualitatea-i proprie. Totul se explică foarte uşor. Emigraţii erau puritani englezi, familii refugiate franceze, care aduceu cu ei concepţia egalitară şi democratică. Separaţi, în noua lor patrie, de mediul plin de prejudiţii şi formule vechi, puşi în faţa greutăţilor şi periculelor de tot felul, rupseră foarte uşor cu trecutul şi consideră pe fie-care numai după propria-i valoare. Formîndu-se obiceiuri nouă şi legile fură asemenea. După resbel femeile luptară pentru propria lor cauză, după ce luptaseră înainte de resbel pentru cauza comună—desrobirea naţională. Ele cerură la datorii egale, drepturi egale bazîndu-se pe principiile creştine prin care Isus proclamase egalitatea sufletelor înaintea lui D-zeu. In 1848 se face un manifest prin care se cere „drepturile deja acordate străinilor, degradaţilor şi proştilor".

După aceasta, femeile lucrătoare încep a forma asociaţii puternice, ast-fel că la congresul din Washington din 1888 America de Nord trimite 58 de asociaţii. La acest congres iau parte femei din întreaga lume, care desbat tot felul de chestiuni, de educaţie, filantropie, legislaţie, drepturi politice, morală şi religie. Congresul hotărî ca toate asociaţiile americane să se unească şi să formeze Consiliul Naţional al Femeilor americane. După exemplul acesta se invitară şi grupurile celorlalte ţări să facă asemenea fondîndu-se în ţara respectivă consilii naţionale cu destinaţia de a se alipi la Consiliul Internaţional al Femeilor care va avea în vedere munca pentru progresul Umanităţii.

Cel dintăiu consiliu naţional afiliat celui Internaţional fu cel al Americei de Nord. Cu tot progresul şi rolul prepoderant ce-l are femeea americană ea are încă mult de luptat. Dintre 45 de State numai în 6 femeile votează. Faptul a fost explicat de o femee de o mare valoare intelectuală, într'un raport al ei precis şi bine documentat. Ori-ce schimbare de constituţie după ce a fost primită de Parlament, înainte de a intra în vigoare trebuie să fie supusă la un referendum popular. Masa poporului însă votează foarte greu cînd e vorba de principii numai, şi nu li se oferă nici un folos material şi mai ales cînd se vede ameninţată în interese, pasiuni, viţii... Ast-fel că femeile au de adversari pe beţivi, destrabalaţi şi pe toţi aliaţii lor. S'a acordat votul politic Negrilor şi Peilor-Roşi în 1890 şi s'a refuzat femeilor. Cu toate aceste femeile se bucură de foarte multe drepturi: în unicul Stat Wyoning sunt femei judecători de pace, femei doctore se găsesc cu sutele. Ceea ce a ajutat mult la acéstă repede egalizare a culturei şi la pregătirea femeei moderne a fost ca educaţiunea, care dă roade minunate atît pentru propăşirea socială cît şi pentru fericirea fie-căruia în parte.

*

Consiliul Internaţional al Femeilor. In 1888 Americanele organizază la Washington un Congres sub auspiciile „Asociaţiunei naţionale pentru Votul Femeilor din Statele-Unite". După cum s'a văzut mai sus, 58 de asociaţii femenine americane luară parte la acest Congres — reprezentate de delegatele lor, femei competente. Europa de asemenea îşi trimise şi ea un număr de reprezentante.

Aci se discutară cu multă pricepere tot felul de chestiuni; iar după şase zile de lucru congresistele se convinseră că pentru triumful cauzei lor e absolută nevoe ca toate femeile din toate părţile să-şi unească puterile şi hotărîră fondarea unui Consiliu Internaţional care să lupte nu numai pentru femenism, dar şimeilor fu constituită oficială. pentru progresul întregei Umanităţi.

Propunerea fuse făcută de către d-nele Cady-Stantau, devenită celebră prin devotamentul ei în cauza anti-sclavistă; Suzan B. Anthony marea sufragistă şi May Wryght Sewall, femee foarte pricepută în chestiile de educaţie. Propunerea fu primită cu entuziasm. Atunci se invitară delegatele străine să întrebuinţeze toată influenţa lor pentru a se forma în ţările respective consilii naţionale în care să intre toate grupele femeeşti şi femeniste, ca apoi aceste Consilii să se alipească Consiliului Internaţional.

Fiecare Consiliu Naţional îşi va pastra autonomia lucrînd cum se va crede; sforţarea comună trebuind să fie însă, asupra celor trei puncte: Imbunătăţirea soartei femeei, Drepturile politice pentru toţi fără deosebire de sex, Pace şi desarmare.

Remase ca să se lucreze o constituţie. Se alese şi o presidentă provizorie, dar existenţa acestui Consiliu Internaţional nu se putu afirma de cît după 10 ani de la acest Congres.

In 1893 se ţinu al doilea Congres femenist la Chicago, unde se readuse în discuţie chestia Consiliului Internaţional, şi dacă această alianţă nu se afirmase în totul, dar prepararea era făcută în tăcere. O constituţie deja se lucrează de comitet. Congresistele votară proectul şi Marea federaţiune internaţională a fe- fu constituită oficială.

Iată preambulul statutelor federaţiunei internaţionale:

„Noi, femeile tuturor naţiunilor, sincer convinse că binele umanităţii poate fi favorizat printr'o mai mare unitate de gîndire, de sintiment şi de scop şi că o acţiune organizată a femeilor va fi un mijloc pentru a servi interesele cele mai înalte ale familiei şi ale Statului, noi ne înrolăm într'o federaţiune de lucrătoare pentru a face să pătrundă în societate, în obiceiuri şi în legi, aplicarea acestei legi de aur: Ceea ce vreţi să vă facă vouă oamenii, faceţi şi voi lor asemenea".

După cum se vede această constituire nu are un spirit subversiv contrar obiceiului şi prejudiţiului programului vechiu fomenist; dar această metodă e necesară perioadei de organizare de disciplină.

Maria C. Buţureanu

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

● Cu prilejul serbătorilor de crăciun vor sosi în Iaşi trei delegaţii de călugări şi călugăriţe de la mănăstirile Neamtz, Agapia şi Varatic, spre a felicita pe I. P. S. S. Mitropolitul cu ocaziunea serbătorilor.

● Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratului şcolar, care să fie adusă la cunoştinţa învăţătorilor şi prin care le pune în vedere să se intereseze necontenint de sanatatea elevilor şi cazurile de epidemii să le aducă la cunoştinţa medicului respectiv.

De asemenea le mai pune în vedere să nu primească la şcoală pe elevii care se constată că au în familie cazuri de epidemii, pînă cînd aceştia nu aduce un bilet de la medic.

● Autorităţile militare par hotărîte sa intervie în procesul Lotei Bărnoveanu.

In acest scop comenduirea a cerut parchetului general să-i înainteze copii de pe actul de acuzare, de pe depositia Lotei Bărnoveanu şi de pe acea a locotenentului Pruncu.

● D. president Ciulei va fi citat să se presinte la judecătorul de instrucţie la cab. IV care instrueşte afacerea.

● Camera noastră de comerţ a început să întocmească o statistică a industriaşilor, din localitate.

● Eri după amiază membrii camerei de meserii s'au întrunit sub preşidenţia d-lui Gh. D. Şerban.

Camera a admis apelul făcut de d. Alexandrescu, contra decisiei comisiei de arbitri a corporaţiei bărbierilor, relativ la darea sa afară cu forţa de la un maitru,—ca nefiind intemiat.

După aceia, camera s'a ocupat cu chestia neregulilor în scripte de la corporaţia croitorilor şi s'a hotărît ca să se trimeată copii de pe referatul d-lui secretar inspector al Camerei, noului preşedinte al acelei corporaţii, precum şi comisarului guvernului, pentru a lua urgente măsuri ca să se puie în regulă scriptele.

● In ziua de 27 Decembrie, cu prilejul hramului bisericei Sfintului Ştefan, un serviciu divin deosebit va fi oficiat la acea biserică de către S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, economul Stavrofor Pavel Savin, rectorul Seminarului Veniamin Costachi şi clerul acelei biserici.

○ La institutul de chimie al statului s'a trimes spre analiză probe de băuturi spirtuoase luate din Podul Iloaie, Voineşti şi Tr. Frumos.

● Consiliul de rězboiu al corpului IV de armată a fost convocat pentru zilele de 21 şi 22 Decembrie pentru a judeca mai multe procese militare.

Consiliul se va compune din d-nii colonel Andronic Georgescu, preşedinte iar maiorii Vrabie şi Demetriu şi căpitanii Balmez şi Bănciulescu membri.

Consiliul va judeca Sămbătă următoarele procese:

Marcu Marcopol, soldat din regimentul 13 Ştefan cel Mare, pentru furt de obiecte militare; Ţiţan Grigore, din reg. 7 Rachova No. 25 pentru părăsire de post şi Andrei Gheorghe, din regimentul Răsboieni No. 15 pentru furt.

● D. locotenent în rezervă Neştianu a fost trimis în judecata consiliului de războiu, ca nesupus.

Acest proces se va judeca în sesiunea aceasta.

● In primele zile ale lunei Ianuarie d. Lt.-colonel Mirinescu, inspectorul jăndărmăriei rurale, va trece în inspecţie jăndărmăriile din Botoşani, Iaşi şi Roman.

● Poliţia a descoperit o nouă bandă de pungaşi, care opera de mai mult timp în localitate şi care se ascundea într'un canal de pe bulevardul Brătianu.

Banda era compusă din mai mulţi minori şi la percheziţia ce poliţia a făcut'o în ascunzătoarea lor, s'au găsit un mare număr de lucruri şi obiecte furate.

Pungaşii au fost arestaţi la siguranţă.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie, care se află în Capitală, se va reîntoarce Duminică dimineaţa în localitate, unde va rămânea până după sărbători cînd va pleca la moşia sa din Dobrogea.

● De astă-zi s'a pus în aplicare noul tarif al tramvaiurilor, pe care noi l'am anunţat mai de înainte şi prin care s'a introdus sistemul pe zone.

● D. căpitan Gh. Popovici, revizorul şcolar militar al judeţului, a inspectat în cursul săptămînei din urmă învăţămîntul militar de la şcoalele rurale din judeţ.

● Apelul întocmit de maiştrii de muzică din localitate, în vederea ţinerei unui congres, a fost trimes tuturor maiştrilor de muzică din ţară.

Congresul, va avea loc probabil după Paşti la Bucureşti şi la el va fi invitat să ia parte şi ministrul cultelor şi instrucţiunei publice.

● De la 1 Ianuarie se ve pune în aplicare noul regulament al lăptăriilor.

Până acum s'au înscris şi au scos autorizaţii 250 de laptari, din cei 600 cîţi sunt.

● Administraţia cassei şcoalelor a aprobat scoaterea în licitaţie pentru arendare cu începere de la 1 Aprilie viitor, a terenului din cotuna Comarna de Sus, pendinte de comuna Poeni şi care actualminte se află închiriat învăţătorului Alex. Zavloschi.

● S'a pus în vedere comunelor rurale ca să prevadă în budgetele ce le întocmesc pe anul viitor subvenţii pentru învăţătorii care înfiinţează cursuri de adulţi în conformitate cu regulamentul şcolar.

● Prefectura noastră de judeţ va organiza o serie de vînătoare oficiale prin comunele unde s'au înmulţit animalele selbatice, care pricinuesc pagube locuitorilor.

● Zilele acestea autorităţile Ruseşti vor extrada prin Ungheni, pe un vestit excroc, Neculai Ghiuga, care a fost arestat de către autorităţile ruseşti la Soroca.

Numitul individ după-ce a comis mai multe excrocherii la noi în ţară, a trecut Prutul în mod clandestin şi s'a refugiat în Rusia.

Şi acolo însă s'a apucat de escrocherii şi autorităţile ruseşti l'au arestat.

● La penitenciarul central din localitate se continuă cu lucrările de construirea unei băi sistematice.

D. Călinescu, architechtul ministerului de interne a fost alaltă-eri în localitate şi a vizitat lucrările ce se fac la penitenciar.

D-sa a mai alcătuit un supliment de deviz, în vedere ca lucrarea ce se face să fie complectă.

Lucrările de instalarea băei vor costa peste 4000 lei.

● In curînd va începe o serie de agape septămînale la care profesorii şi artiştii să vorbească pentru desvoltarea progresului artistic pe cale naţională.

● C. S. Arhimandritul Nectarie Zimileff, membru în consistoriul spiritual al marei mănăstiri Newski, de lîngă Petersburg, a vizitat eri biserica Trei Erarchi şi Catedrala Metropolitană.

Cuvioşia sa a cumpărat cu acest prilej o serie de fotografii reprezentînd interiorul şi exteriorul bisericei Trei-Erarhi.

De asemeni cuvioşia sa Arhimandritul Nectarie a vizitat biblioteca Universităţei interesîndu-se de manuscriptele slavoneşti şi greceşti aflătoare în bibliotecă.

Judiciare.—In noaptea de 8 April a. c. o groaznică deraiare de tren s'a întîmplat la staţia Sîrca. Mai mulţi împegaţi, între cari şi fostul şef de tren, I. Stângaciu au fost omoriţi cu acel dureros prilej.

Văduva lui Stîngaciu, atît personal, cît şi ca tutrice a minorilor ei cepii, în număr de 5, a acţionat astă-zi în judecată pe direcţia generală a C. F., cerînd 60 mii lei daune.

Afacerea a fost repartizată la s. II şi i s'a pus termen la 31 Ianuar 1908.

— Cum se poate perde un proces.

La s. *2* a curţei urma să se judece un proces de sechestru, d'intre domnii fraţi Rameder şi Anton Rosnovanu.

Avocatul acestuia din urmă a rîdicat incidentul de nulitatea apelului, întru cât în procura avocatului fraţilor Rameder, nu este prevăzut limpede şi dreptul de a face apel.

Curtea, în majoritate a primit incidentul şi a respins apelul ca nesusţinut.

— Din cauză că ambele secţiuni ale curţei s'au descomplectat prin faptul că unii domni consilieri presidează curţile cu juri, alţii birouri electorale — judecarea proceselor la curtea de apel nu se poate face altfel, de cît ca în timpul în care una din secţiuni judecă, cealaltă să nu poată judeca.

✱ Asta seară Mercuri la Teatrul Sidoli rulează pe pînza cinematografică pentru prima oară programul actual. Cine n'a văzut încă fedricele scene comice, dramatice şi sportive ale acestei serii să se grăbească a asista la serata de astăzi Mercuri 19 Decemb. Programul actual nu mai revine în oraşul nostru şi nici o singură scenă macar nu se repeta în programele viitoare.

● **După o funcţionare plină de peripeţii şi de întreruperi, telefonul laşi-Bucureşti a sucombat pe ziua de azi.**

Sunt speranţe că peste 2, 3 zile, va reînvia.

Ca semn de doliu pentru aceasta sucombare „Opinia" apare azi fără ştiri din Bucureşti.

● *Ni se telegrafiază din Bucureşti că ziarul „Voinţa Naţională va dispare pe ziua de 1 Ianuarie.*

Aceasta ca mijloc de a indepărta din ziaristica liberală pe d. Ioan Nădejde.

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

De Vânzare Casele d-lui Victor Castano strada Sf. Andrei, 6 odăi, antret mare, atenanse etc. etc. toate în perfectă stare.

A se adresa la Dl. sau D-na Castano.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 19 Decembre

PROCESUL HARDEN-MOLTKE

Berlin-Şedinţa de azi a fost ocupată cu pledoariile; procurorul a propus o pedeapsă de 4 luni închisoare pentru acuzat. Preşedintele a întrebat pe contele Moltke dacă articolele lui Harden l'au determinat a-şi da demisiunea; contele Moltke respunde afirmativ. Procurorul suprem Insenbiel declară că articolele lui Harden constitue nu numai o ofensă pentru d-nii Eulenburg şi Moltke, dar conţin şi afirmaţiuni care nu pot fi dovedite şi care sunt neexacte. Evident Harden este o personalitate, dar chipul său de a combate nu poate fi admis mai ales din punct de vedere al alegerilor mijloacelor, de oarece Harden a bazat articolele sale pe depoziţiunele unei femei bolnave. Contele Moltke, a spus magistratul, poate acum părăsi această sală cu capul sus şi bănuelile aduse contra principelui Eulenburg s'au dovedit neîntemeiate; procurorul crede că Hardea avea intenţiunea prin articolele sale să aducă un serviciu patriei sale dar de fapt i-a adus un rău serviciu. In sfîrşit procurorul vorbeşte de ameninţările ce a primit prin scrisori spunînd că-şi bate joc de ele. Contele Moltke declară că nu există nici o camarilă în jurul împăratului. Urmează apoi pledoaria avocatului Bernştein în favoarea lui Harden şi care a spus că dacă procurorul recunoaşte buna credinţă a acuzatului şi intenţiunile ce le-a avut de a-şi servi patria, nu este loc ca el să fie pedepsit cu închisoare; cere achitarea sau amenda.

Urmarea procesului se va judeca Joi.

Procèsul semnatarilor proclamaţiei din Wiborg

— Sentinţa —

Petersburg.— Eri în cursul procesului contra semnatarilor proclamaţiei din Wiborg profesorul Muromzew în pledoaria sa, a respins ca neîntemeiate acuzaţiile ce i s'au adus cum că în calitate de preşedinte al Dumei nu a împiedecat izbucnirea revoluţiei şi n'a liniştit indignarea populaţiunei din pricina disolvărei primei Dume.

Ceilalţi acuzaţi au denunţat la pledoariile lor.

Agenţia Westnic comunică că 2 acuzaţi au fost achitaţi, toţi ceilalţi au fost condamnaţi la 3 luni închisoare.

EXPLOZIE

Roma.—Azi după amiază la ora 3.45 pe când se proceda la bursă la operaţiunile de lichidare de sfârşit de lună şi pe când sala centrală era tixită de agenţi s'au auzit o teribilă detunătură.

Explozia se datoreşte unui scăpări de gaze.

Actul de la Algeisras

Madrid.—Ministerul de Stat comunică o notă, spunînd că reprezentanţii Spaniei şi Franţei au remis puterilor semnătoare ale actului din Algesiras o notă prin care Sultanul este autorizat a însărcina ambele guverne a supraveghia contrabanda de arme şi muniţiuni în conformitate cu actul din Algesiras şi anume cu art. 24, 25, 80 şi 91. Nota enumără dispoziţiunile acestor articole cari au intrat în vigoare de pe acum şi timp de un an.

Căpitan asasin

Allenstein. — Căpitanul Goeben a mărturisit a fi asasinat pe maiorul Schoenebeck; d-na Schoenebeck a fost arestată sub invinuirea de complicitate.

Sobrania

Sofia. — Sobrania a adoptat fără distincţiune bugetul pe 1908.

Opoziţiunea a refuzat să ia parte la discuţie.

Boala d-lui Trooz

Bruxelles. Preşedintele consiliului de miniştri d. de Trooz a căzut eri grav bolnav.

Anarchişti arestaţi

Buda-Pesta. — Poliţia a arestat azi doi ruşi: un barbat şi o femeie, care făceau parte dintr'o asociaţie anarhistă.

Şcoli noui

Constantinopole. — Ziarele turceşti află că se vor crea noui şcoli de drept la Alap şi Koniah.

Cutremur de pămînt

Siena.—Un uşor cutremur de pămînt ondulator a fost simţit azi dimineaţă la ora 5 şi 40.

Un furt insemnat

Petersburg. — Ajutorul şefului de birou al poştei şi telegrafului din Chaborowok care a furat în Iulie trecut 118000 ruble şi a fugit în Japonia, a fost extradat la Port Zumga unui ofiţer sosit din Vladivostok.

S'a remis acelui ofiţer şi banii găsiţi asupra arestatului.

Apelul lui Gurko

Petersburg.— Departamentul casaţiunei al senatului a respins apelul lui Gurko, fostul ajutor al ministerului de interne.

Stiri telegrafice din Bucureşti

Bucureşti.—D. Manolescu-Râmniceanu, consilier la Curtea de Casaţie, va fi numit membru în comitetul agricol, ce se creiază prin noua lege a tocmelilor.

Printre avocaţii baroului de Ilfov se observă o mare mişcare, pricinuită de dispoziţiunile pe care d. Stelian vrea să le ia în contra avocaţilor.

In astă seară are loc în sala bibliotecei baroului, prima întrunive de protestare.

*

La Cameră deputatul Ţurcanovici din Roman depune o petiţie a locuitorilor comunei Gîdiuţi, prin care aceştia cer să li se dea pămînt.

Un viu incident a avut loc intre d-nii Ferechide şi Stoicescu.

Perzidentul Camerei a imputat că lucrările secţiunei a 1II-a, care are pe d-l Stoicescu de prezident, au rămas în urmă.

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parful meriĭ.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

De Închiriat O odaie mobilată în str. Spinţi No. 8

Sanatoriul „S-ta Maria"

IAŞI—STRADA ZMEU 3 (BEILIC)

Se primesc bolnavi atinşi de boli chirurgicale, interne, venerice şi de pele. Sala de operaţie după ultimele cerinţi ale higienei, prevăzută cu aparatele cele mai perfecţionate.

Consultaţie cu toţi medicii din localitate.

Bolnavii sunt sub continua supraveghere a d-lui dr. I. Şeptelici Andrieş, asistat de un doctorand în medicină şi un personal cu multă practică spitalicească.

Pensiunea 15 şi 12 lei pe zi.

Pentru ori ce informaţiuni a se adresa la

Dr. I. Şeptelici Andrieş
Str. Zmeu 3

Telefon 90.

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu

asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.

Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

ŞOŞONI şi GALOŞI
de St. Petersburg
VERITABILI numai cu

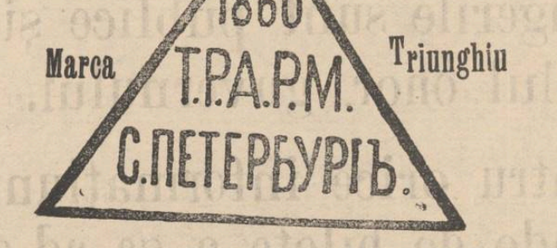

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni
din toată lumea
Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900
Singurul depositar general pentru IAŞI
H. BRAUNŞTEIN
MAGASIN DE INCALŢAMINTE
La „Cocoşul de Aur"

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumătate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Farmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile masivul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această brânşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

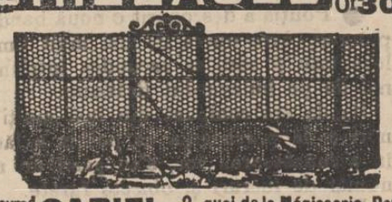

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.— No. 322. Vineri 21 Decembre 1907

Neresponsabil—DA
Infailibil—NU

In discuțiunea încinsă în Cameră asupra legei tocmelilor agricole, șeful nostru a avut o ținută demnă de înalta sa situație politică, ca șef de partid, și încă de partid conservator, în o chestiune care punea în discuțiune însăși persoana Suveranului.

Oratorii liberali — și chiar banca ministerială—în dorul de a da o mai mare greutate legei ce prezintase în discuție, dădeau a înțelege într'un mod foarte străveziu că legea tocmelilor agricole face parte dintr'un program, cuprins în manifestul dat la 12 Martie a. c., în numele Regelui și că deci acel manifest fiind opera personală a Regelui; și legea, care întrupa în articule și aliniate ideile din acel manifest, sunt sacrosante și nesupuse discuțiunei.

Această pavăză regală pusă în fața unei legi parlamentare era *clina* cea mai alunecoasă pe terenul luptelor parlamentare.

Șeful nostru a înțeles alunecușul tărîmului și a izbutit ca lovind tare să-și clarifice situația și răspunderea.

A *lovit tare* d. P. P. Carp, căci a numit *lege de expedient*, toată legea tocmelelor agricole, în întreaga ei economie. Căci cum să nu fie lege de expedient,cînd nu ușurează traiul nici condițiile, căci imașul comunal va fi mai scump țaranului de cît cel căpătat de la proprietar, iar în clarificarea contractelor nu se vindecă buba existentă, căci îi lasă coptura sub peliță, fără a o sparge și curăți pînă în țîțîne. Dispozitivele din anteproectul conservator erau mai radicale și mai bune, de cît în cele liberale.

Și dată fiind competența și teoretică—*dar mai ales practică*—în cunoașterea acestor probleme economice și sociale, *glasul șefului nostru era însăși autoritatea.*

Dar alunecușul politic era acesta: cum numesc eu expedient o lege izvorîtă dintr'un manifest, *ce-i opera personală a Majestății Sale*!

Eșirea șefului nostru din acest impas politic e tot ce poate fi mai în doctrina și constituțională și conservatoare pură.

Iată ce zice textual:

„D-lor, aici trebue să clarific un „lucru, și-l clarific cu tot respectul „și cu tot devotamentul către Co„roană, de care am dat probe, nume„roase probe, în viața mea. Noi con„servatorii susținem că prerogati„vele Coroanei trebue să fie neștir„bite și atunci cînd între prerega„tivele Coroanei, una din cele mai „principale este *neresponsabilitatea*, eu „nu admit să se aducă în discuția și „judecata noastră sub cuvînt că este „opera Regelui, o operă care nu „poate fi de cît a guvernului“.

„Și aici se ivește în mod inconști„ent din partea d-voastră deosebi„rea dintre liberali și conservatori. „Noi menținem sus prerogativele Co„roanei; d-voastră, astăzi ca și eri, „încercați să le slăbiți și dați Coroa„nei o răspundere pe care ea nu „poate, nu trebue să o aibă“.

A lovit tare d. P. P. Carp; căci după ce'și clarifică terenul constituțional, că manifestul este opera guvernului responsabil și că numai o *voce imprudentă* a zis că e opera Majestății Sale, acest Manifest poartă în sine semnul netăgăduit *al pripelei și al superficialității.*

Ca exemplu de pripeală și superficialitate aduce prevederea că sumele datorite ca rămășiți vor purta o dobîndă de 10 la sută, de și legile actuale le scutește de dobîndă efectivă.

Cum să nu fie semn netăgăduit de pripeală și superficialitate, cînd departe de a se ușura țărănimea prin noile măsuri, ea le îngreue!

Șeful nostru s'a mulțumit cu un exemplu, destul de probatoriu. Am avut prilejul de a releva în coloanele ziarului „*Opinia*“ a doua prevedere pripită și superficială.

Prietenii noștri Cornea și Veron în scrierea lor „Soluțiuni practice în chestia țărănească“ relevă ca pripită și superficială, deci oneroasă în urmări și altă prevedere din manifest și anume că subînchirierile nu vor fi mai scumpe de cît cu *o treime* din prețul arenzei după contract.

Dar, tocmai această limitare e o măsură uzurară, căci dacă în contract se specifică prețul arenzei după calitatea terenului, prețul pe Ha. de arendă la terenurile cultivate fiind prevăzut de tot urcat, a-l mai încărca cu *o treime* peste cele din contract, ar face să devină uzurară, deci spoliatoare țărănimei.

Față cu aceste semne vădite de pripeală și superficialitate, putem noi socoti de infailibilă opera făcută în numele Măriei Sale?—Nu.

In doctrină și constituțional și pur conservatoare opera Regelui e neresponsabilă.

A veni însă și a îmbrăca supt nimbul infailibilității, tocmai fiindcă e dată în numele M. S., e a trece limita și constituțională și politică; e a ne face mai catolici ca Papa.

Și opera guvernului liberal nu e ferită de cusurul de a fi și responsabilă și eronată, căci e operă pripită și superficială.

Gh. Ghibănescu.

O interpelare importantă

D. N. Filipescu a adresat o interpelare ministrului instrucțiunei asupra modului cum d. C. Demetrescu predă filosofia la seminarul Nifon din Capitală.

Deputatul de Vaslui s'ar fi alarmat de cursul pe care distinsul profesor îl predă la acel seminar și de un studiu filosofic Două Morale, *opera d-lui Demetrescu.*

Așteptăm cu nerăbdare ca fostul ministru să-și desvolte interpelarea. Dacă d. Filipescu a găsit prilej să se alarmeze de un curs profesoral, care, pînă acum, n'a dat loc la discuțiuni de felul acesta, ce trebue să fi zis d. Filipescu de cursul profesorului de la Iași, asupra căruia, zilele din urmă, s'a insistat atît?

Noi nu întrebăm pe d. Filipescu de ce s'a alarmat mai mult de modul cum profesează d. Demetrescu, de cît de acel al d-lui Cuza de la Iași. Nici nu putem cere deputatului de Vaslui, să interpeleze pe ministru și asupra acelui curs.

Dacă am fi văzut cu plăcere, ca o voce atît de autorizată să se ridice în contra ființei, în Universitate, a unei școli periculoase—nu putem, însă, cere ca d. Filipescu s'o facă numai de cît.

Dar fiindcă interpelarea d-lui Filipescu, pe lîngă importanța pur științifică, va avea și pe acea, că, pentru prima oară, Parlamentul va fi chemat să asculte o asemenea chestie școlastică, sperăm că se va găsi o voce care să se rădice și asupra altor cursuri.

E singurul mijloc acesta, de-a face ca o chestiune atît de importantă, cum este dreptul de a profesa, în Universitate, alte idei de cît pe acelea naturale, să fie elucidat.

Numai pe cale parlamentară se poate face o asemenea elucidare. De la colegii profesorului încriminat ie greu să pretinzi aceasta.

De aceea noi așteptăm ca d. Filipescu să-și dezvolte interpelarea, fiind-că, ori cum, această interpelare are însemnătatea unui important eveniment, căci este începutul dovezei că Parlamentul are dreptul să exercite control și asupra cursurilor periculoase din școli și universități.

DOUA DISPARIȚII

O stea întunecată ie pe cale să dispară: o dată cu schimbarea de an, ie serios vorba ca și d. I. Nădejde, directorul *Voinței Naționale*, să fie schimbat din postul în care partidul a găsit nimerit să-l plaseze.

Și ca să dispară d. Nădejde, s'a hotărît să dispară și *Voința*, acest vechiu și puțin onorabil—în ultimii ani, mai ales—organ oficios al partidului liberal.

Pentru probabilitatea că ambele aceste disparițiuni se vor adeveri, naște întrebarea care din două ie mai importantă, sau dacă ambele prezintă momente serioase?

Voința Națională este un vechiu organ de publicitate—asta o dovedește respectabilul număr de ani de când ea apare.

In lunga sa existență, ziarul acesta n'a putut avea altă importanță de cît aceea că a fost organul oficial al unui partid politic. Doar cu excepția timpului în care conducerea ziarului era încredințată d-lor Delavrancea și Xenopol, *Voința* n'a putut conta ca ziar cu greutate morală.

Dacă va dispărea *Voința*, faptul nu va însemna absolut nimic: ziaristica propriu zisă nu va simți dispariția, mai puțin încă publicul cititor, pe care acest ziar, în lunga sa existență, n'a știut să-l atragă.

Firește, gazeta de partid, mai ales cînd ea este strict oficioasă, nu poate conta pe o prea mare simpatie din partea publicului.

Dar toate gazetele oficiale, cu excepția *Voinței*, au avut și perioadele lor de strălucire, fie prin faptul că în jurul lor se grupase fruntașii partidului, fie că, în opoziție, cînd cîmpul este mai larg, acele ziare au știut să fie la înălțimea chemărei lor.

Dacă va dispărea *Voința* — ziaristica propriu zisă nu va da faptului nici o importanță.

In ce privește a doua dispariție, acea a d-lui I. Nădejde, ea înseamnă o expulzare, o expulzare din propriul seu partid.

D. Nădejde, căruia nu-i se poate tăgădui că este un om foarte cult, s'a transmis partidului liberal cu toate defectele caracteristice renegatului.

D. Nădejde s'a dedat, ca director al *Voinței*, la acte de urîtă delatorie în contra foștilor săi prieteni, cari au înțeles să nu-l urmeze în noua sa politică.

D. Nădejde a făcut rele servicii partidului liberal, prin purtarea sa, prin modul de-a ataca, prin o reu plasată vehemență de limbaj, care nu cadrează cu felul de a fi al unui ziar oficios.

Așa că fostul șef socialist, care, grație unei culturi de respectat, ar fi putut fi, chiar și ca liberali, un fruntaș ziarist, a devenit un fel de călcat în picioare, urît chiar și de ai sei.

D. Nădejde nu va dispare de cît ca formă cînd va dispare ziarul la care scrie: căci, ca fond, d-sa dispăruse de mult, de cînd mulți din foștii sei soldați socialiști, îl luaseră înnainte în diferite situațiuni—lăsîndu-l pe el, șeful, redactor cu leafă la *Voința*.

Pentru a doua oară, în cursul vieței sale politice, d. Nădejde se sinucide: ar fi putut însemna mult la socialiști—și n'a voit; ar fi putut fi cineva la liberali—și iar n'a voit.

Sau firea sa nu l'a lăsat să fie.

Un eveniment politic foarte important pentru Iași, se va sevărși în cursul zilelor viitoare: d. Petre Poni, presidentul clubului liberal din Iași, senator și vice-president al Senatului, se va retrage din politica militantă.

D. P. Poni este desemnat de guvern ca president al comisiei superioare de agricultură, care va fi creată pe ziua de 1 Ianuarie 1908, cu prilejul promulgărei legei tocmelilor agricole.

Demnitatea de president sau membru al acestei comisiuni, fiind incompatibilă, după lege, cu ori ce alt post politic și chiar cu demnitatea de membru al Parlamentului, d. Poni, primind propunerea guvernului, va trebui să se retragă din viața politică.

Asupra acestei chestiuni, se găsesc și alte amănunte în pagina III a numărului de azi.

CATE-VA NOTE

Simpaticul beteag, sau firul telefonic Iași-București, sau opera măreață a d-lor Cerkez și Sub-Cerkez, a avut ieri, absolut pe degeaba, un nou acces de grandomanie: a încetat să funcționeze.

Firul acesta, care scurtează firul zilelor acelora, cari au nevoe de el, are următorul capriciu: cînd ie în toată firea, funcționează prost—și cînd crede că funcționează bine, atunci stă locului.

Căci dacă n'ar fi prost cum este, regretatul Costăchescu, care a furat și alte obiecte de valoare, ar fi furat și firul-operă măreață!

*

— Allô, duduie, strigam noi ieri, ce facem cu Bucureștii?

— Facem experiențe, care vor dura încă trei ani.

*

— Cine crezi tu că are dreptate: Stoicescu sau Atanasiu?

— Amîndoi au dreptate și iată pentru ce: cînd Atanasiu afirmă că „fostul ministru“ a dat să se întindă pe proprietățile altora—a avut dreptate; fiind-că, zice proverbul, „să nu te întinzi în afară de plapomă“—ceea ce pentru Stoicescu, ie un argument à l'eau de Schapirose.

Cînd „fostul ministru“ la rîndul seu, îi spune lui Atanasiu „te-am scăpat din pușcărie“, să-l crezi că a făcut'o fiind-că a mai repetat-o și cu Schapira.

Prin urmare amîndoi au dreptate.

*

Ancheta orînduită de ministrul de interne asupra modului cum se execută tragerea loteriei de Stat, a dat dreptate celor de la loterie: ancheta a dovedit că, în urnă nu se puneau toate numerile biletelor emise.

Dacă nu se puneau, cum aveau să iasă? N'a trebuit să se înființeze loterie de Stat, ca să se afle banalitatea din strămoși, că „de unde nu-i, nici D-zeu nu poate să iee“.

OAMENI ȘI LUCRURI

Suzanne Munte

In sfîrșit artista franceză și-a încheiat... osînda, căci cele trei spectacole date la Iași păreau urmărite de fatalitatea unui destin ingrat, — indiferența și resistența unui public prevenit în chip defavorabil. Cu toate aceste lumea care a luat parte la representațiile artistei, cu deosebire cine a putut-o vedea în toate cele 3 seri consecutive va păstra amintirea unor seri minunate și convingerea că Suzanne Munte e una din cele mai bune artiste din cîte ne-au fost aduse în ultimii ani.

Iat-o în „Le Voleur“ întrupînd pe acea stranie femee Marie-Louise Voysin, rafinată insinuantă, vicleană, sentimentală, pasionată, jucîndu-și rolul cu tot sufletul bogat în nuanțe infinit de variate și resfrînte în strălucirea unor ochi mari și frumoși.

Iat-o în „La passerelle“. Ca și în Marise, trece printr'o mare varietate de sentimentale manifestări, rînd pe rînd grațioasă și violentă, naivă și pătimașă. O scenă neuitată, de o execuțiune absolut superioară, e acea din actul al doilea cînd pseudo-barbatul se reîntoarce din lungul peregrinaj cu Hélène. Scena aceasta de la pian a fost absolut captivantă și artista a știut să-i impregneze o căldură atît de comunicativă, o duioșie atît de amabilă, încît singură această scenă putea s'o consacre mare artistă, care posedă nu numai arta interpretării, dar și o eleganță în îmbrăcăminte, o plasticitate în mișcări, o eloquență în mimica feței care-i complectează în mod fericit personalitatea artistică.

Iat-o însfîrșit în cea din urmă piesă: „Le Bonheur, Mesdames“. Rolul Paulettei Cartier devine interesant și vrednic de puterea d-nei Munte în actul al 3-lea și-i dă prilej să desfășure aceleași însemnate calități artistice, cucerind și de astă dată unanime aplauze.

Nu mai încape îndoială; cînd va veni pentru a doua oară în orașul nostru, d-na Suzanne Munte va găsi o primire mai cordială, o răsplată mai mare a talentului său, o sală mai plină, aplauze mai entuziaste, o simpatie generală, cuvenită unei mari artiste. Poate chiar și unii confrați bucureșteni—cari de astă dată au nedreptățit-o cu o ostilitate evidentă—își vor ispăși greșala și-o vor întîmpina prietenos. Iar publicul de elită, asigurat dinainte că artista e departe de a fi romîncă precum a fost acuzată pe nedrept, va încuragia-o după merit. Doar o mică concesiune ar putea să-i facă acestui pretențios public romînesc: să scrie pe afiș „Suzanne Munthe“. Prea sună romînește „Munte“ pur și simplu și aceasta-i poate fi fatal ori cînd la noi. Ce nu face cineva ca să atragă „lumea bună“!.. **Rodion**

Inmormîntarea unor voci

Muzica funerară—Viața vocilor—O înmormîntare stranie—Gramofonul — In beciurile Operei — Ale cui sunt vocile—Un glas de profet—Moarte și reînviere.

Că muzica joacă un rol însemnat în ceremoniile de înmormîntări știe toată lumea. Atît de mult suntem obicinuiți cu aceasta, încît din punctul de vedere social se consideră ca o... rușine înmormîntarea tăcută, funerarii fără muzică. Cine ar fi crezut însă vr'odată că vom asista, în secolul XX la o înmormîntare a muzicei, adecă a unor voci de cea mai mare valoare muzicală?

Cu toate aceste lucrul s'a întîmplat la Paris și iată cum.

Marțea trecută a avut loc o ceremonie stranie în pivnițele vaste ale Operei mari din Paris unde a avut loc înmormîntarea celor mai celebre voci de cîntăreți—de ambele sexe—adecă o încercare de a se păstra pentru viitorime vocile lor înregistrate pe niște plăci de gramofon. Ideea o fost a d-lui Clark, directorul companiei franceze a gramofoanelor din Paris și detaliile întîmplărei le luăm din marele ziar *Le Temps*.

Clark e un artist distins și un literat delicat și în cursul ultimilor ani a avut ocazii multe de a regreta că într'un mod ori în altul nu s'a putut păstra din epocile mai vechi vocile, fie ale recitatorilor, fie ale cîntăreților. Și el căuta mereu un mijloc pentru acest scop—în viitor.

Se isbutise acum cîți va ani să se capteze în chip mecanic vocile omenești și să se înregistreze; dar cu vremea ele se iroseau, se perdeau; timbrul se alterà, odată cu inflexiunile și nuanțele vocei reproduse, căci safirul care servea operațiunei — îngreuia pastrarea pentru reproducțiune și transmisiune.

Inventatorul gramofonului s'a gîndit să înlocuiască safirul prin un ac de oțel, căruia îi dă o formă specială producînd o vibrare fină și astfel se obținea timbrul special al fie-cărui glas aparte.

Gramofonul fiind creat — rămînea numai să se înregistreze vocile artistice „en voque“ și să se păstreze plăcile respective.

*

Clark, împărtășește proiectul său d-lor Briand, ministru al Instrucțiunei publice și Dujardin-Beaumetz, directorul artelor frumoase care convenire că ideea e excelentă și folositoare. Pe plăcile gramofonice s'au inregistrat un însemnat număr de voci cari se bucură de o celebritate mai mare ori mai mică. Așa:

Tamagno, în Moartea lui Otello, de Verdi
Carusso și Scotti, într'un duo de Verdi.
Plançon într'o serenadă de Gonnod.
M-me Patti, în Don Juan de Mozart
Battistini și corurile de la Scala în o scenă din Ernani, de Verdi.
M-me Melba, în Rigoletto de Verdi.
M-me Calvé în Carmen de Bizet.
M-me Schumann Heink în Samson și Dalila de Saint Saëns.
M-lle Lindsay, vals din Romeo și Julietta de Gounod.
Pugno, serenadă la lună.
D-ra Korsott, Bărbierul din Sevilla de Rossini.

Apoi numeroși alți artiști în opera de Donizetti, Massenet, Adam, Franck, Meyerbeer; muzică instrumentală, Kubelik, orchestre celebre și așa mai departe.

*

In pivnițele Academiei naționale de muzică—acesta e numele Operei—a avut loc, cum am zis, interesanta ceremonie a înmormîntării, cu o solemnitate impozantă deși cu prea puține discursuri...funerare.

Sub bolțile obscure, în tăcerea vastei subterane din subsolul Operei s'au închis pentru un secol, cel puțin, plăcile gramofonice în crestăturile cărora se află înregistrate ca în niște misterioase simboluri antice, timbrele vocilor mai sus pomenite. Discurile de gramofon au fost cu îngrijire ordonate, așa feliu ca să nu fie vătămate prin contact și greutate gravurile fine ce reprezintă urmele sonore și astfeliu să fie compromisă vre una din vocile conservate.

S'au luat de asemenea măsuri ca să nu pătrundă aerul între acele plăci. In acest an s'a construit o primă ladă de cupru în care s'a făcut un vid complect. Aceasta a fost așezată într'o a doua ladă supusă unei operațiuni analoage. Aceste lăzi au fost apoi așezate cu infinite precauțiuni în vederea lungului interval de timp ce vor avea să rămînă în acel locaș lipsit de lumină și chiar de...aer, două condițiuni prielnice pentru a lor bună stare. Iar

cu aceasta cred învăţaţii şi specialiştii că se vor putea atinge următoarele două scopuri:

1). Să se arăte în viitor care era unul din aspectele muzicei în secolul nostru: ceea ce se cînta şi cum cîntau principalii mari artişti.

2). Să se arăte care va fi fost mersul ascendent a uneia din invenţiunile cele mai geniale ale epocei noastre.

*

Lăzile nu vor fi deschise decît după un secol şi atunci iubitorii de artă vor avea scumpa iluziune că aud, ca şi cum ar trăi, vocile atît de faimoase, vocile cari au aparţinut unor cîntăreţi ce nu mai există; vocile cari au încîntat atîtea generaţiuni, cari au fermecat atîtea suflete şi cari ar fi fost perdute pe vecie pentru omenire odată cu fericiţii cărora le-au aparţinut.

Patti, Melba, Carusso, Calvé, Pugno, Selma Kurz,—de mult nu vor mai fi printre vii; dar vii vor fi încă plăcerile pe cari le-au semănat în tot universul prin acel dar vrăjitor şi preţios ce însamnă o voace superbă de artist, un fenomen natural atît de rar şi atît de cîntat.

Din acest punct de vedere ceremonia care a avut loc în pivniţele marei Opere traduce în fapt, ceea ce marele poet Théophile Gauthier exprimă în unul din foiletoanele sale celebre, prevăzînd că descoperirile progresului ne vor pune cîndva în posiţiune de a pastra vocile scumpe ale marilor artişti. De atunci sunt 60 de ani şi iată realizat idealul profetic al poetului, iar vocile înmormîntate însamnă o viitoare—reînviere... □

Conflict între două ministere

Un conflict s'a ivit între ministerul domeniilor şi ministerul de externe.

De acord cu d. Anton Carp, d. Dimitrie Sturdza a detaşat pe d. dr. George Moroianu, funcţionar în ministerul domeniilor, cu gradul de şef de birou cl. I ca ataşat comercial pe lîngă legaţiunea Romîniei la Londra.

Pînă cînd funcţiunea aceasta va fi trecută în bugetul ministerului de afaceri streine, adică pînă la 1 Aprilie 1908 s'a înţeles că d. Moroianu să compteze tot în bugetul ministerului domeniilor primind însă o diurnă de la ministerul de externe.

De la 1 Decembrie, însă d. Anton Carp, ministrul domeniilor, în urma unui referat al şefului serviciului comerţului, a declarat vacant locul d-lui Moroianu, şi a făcut cunoscut aceasta ministerului de externe.

Cei de la acest din urmă minister au rămas surprinşi de procedarea ministerului domeniilor, de oare-ce. precum am spus, se înţelesese lămurit că pînă la 1 Aprilie, ataşatul comercial de la Londra, avea să compteze în bugetul ministerului de domenii, cu gradul de şef de biurou cl. I.

D. Sturdza, căruia i s'a adus la cunoştinţă toate acestea, este furios pe d. Anton Carp.

Aci stă conflictul.

DISPARIŢIA „Voinţei Naţionale"

Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a comunicat ieri, că ziarul „Voinţa" şi, implicit, d. Nădejde, vor dispare pe ziua de 1 Ianuarie.

Confratele „Ordinea" scrie în această privinţă:

Tinerimea generoasă n'a fost nici odată încîntată de d. Ioan Nădejde, directorul *Voinţei Naţionale*, deşi d. Nădejde este patriarchul acestei secte.

Servilismul fostului şef al social-democraţiei faţă de bătrînii liberali, atitudinea *Voinţei* în diferite împrejurări în cari erau în joc persoane sau principii cari interesau pe generoşi conduita directorului gazetei în afacerea Rakowski şi a socialistului Ghelerter de la Iaşi—au fost printre cauzele de nemulţumire ale generoşilor.

Spre a îndepărta pe d. Nădejde, trebuia totuşi să se ia o măsură care n'ar fi avut aerul de a-l lovi direct. Şi mijlocul s'a găsit: să se scoată un nou ziar, care să facă fără raţiune existenţa gazetei diriguită de deputatul colegiului al doilea de Bucureşti.

Apariţia *Viitorului* a avut acest scop.

Cum, însă, dispariţia *Voinţei Naţionale* ar fi nemulţumit vechile cadre, s'a căutat a se conviuge şi acestea cum că existenţa ziarului d-lui Nădejde este netrebuincioasă.

Lucrul era foarte uşor de altfel.

Se ştie cá în Martie, în timpul cînd se făcuse pactul între guvern şi opoziţie, toate ziarele liberale încetaseră, ori-ce campanie împotriva partidului conservator, afară de „Voinţa", al cărei director a fost şi admonestat de d. Costinescu pentru atitudinea d-sale.

D. Costinescu a criticat foarte aspru purtarea d-lui Nădejde, acuzîndu-l de a fi lipsit de orice simţ politic şi de a nu fi decît un sectar sălbatec.

Afacerea Rakowski cu toată campania ziarelor socialiste, cu revelaţiile ziarelor germane socialiste, privitor la rolul mărcilor nemţeşti în propaganda pentru „stînga liberală", făcuseră figura d-lui Nădejde puţin simpatică între liberalii bătrîni.

Prin urmare, şi de un comun acord cu generoşii, partidul a hotărît scoaterea unui ziar popular care să înlocuiască pe „Voinţa Naţională"

Putem da ca sigură ştirea că «Voinţa Naţională" va dispare de la 1 Ianuarie.

O perscană din comitetul de redacţie al „Viitorului" a şi fost însărcinată cu regularea încasărilor din nordul Moldovei.

„Dispariţia Voinţei" însemnează îndepărtarea d-lui Nădejde şi un succes al generoşilor.

Ale tale dintru ale tale, scumpe confrate.

Litere-Ştiinţe-Arte

Numere de Crăciun.—Redacţiile ziarelor sunt toate preocupate cu pregătirea numerelor festive, sau cum se zice în termenii consacraţi, „numere'e de Crăciun".

E una din cele mai generoase tradiţiuni în istoria presei romîneşti—care imitează în această privinţă presa europeană—de a consacra numerele ce apar în ajunul marilor serbători evenimentelor istorice, povestirilor şi producţiunilor literare. Iar un bun obiceiu al scriitorilor noştri e de a respunde cu amabilitate invitaţiunii ziarelor şi a le pune la îndămînă lucrări ocazionale spre împodobirea numerelor festive al căror conţinut nu poate fi esclusiv lăsat pe seama profesioniştilor, obosiţi de munca zilnică şi doritori de repaos.

In ce priveşte *Opinia* putem anunţa de pe acum pe cetitori că le va oferi un bogat număr literar cu prilejul sărbătorilor şi e de ajuns să le spunem că maestrul Caragiale îi va bucura cu o *Cronică de Crăciun*, scrisă înadins pentru Opinia şi pentru numeroşii cetitori care-i sunt atît de fideli şi de devotaţi gazetei. A spune despre acea cronică—că e admirabilă, e de prisos: e de Caragiale.

*

Amintim că mîne seară, vineri publicul are favoarea de a aplauda pe scena teatrului naţional două piese ale lui Caragiale: *Noaptea Furtunoasă* în 4 acte, *Conu Leonida* într'un act. Nimeni nu se va îndura credem, să lipsească de la acest regal artistic organizat de membrii societăţei studenţeşti *Uniunea* sub patronagiu unui comitet de doamne, admiratoare ale maestrului Caragiale.

*

Sămbătă seara, 23 Decembrie, are loc beneficiul excelenţilor artişti: d-na A. Pruteanu, steaua scenei iaşane şi d. State Dragomir cu piesa: *Crimă şi Pedeapsă* de Dostoyewski. Cetitorii au înţeles că din pripă s'a scris în numărul de eri că piesa e a lui Tolstoi.

*

In foiletonul numărului de azi cetitorii găsesc o nouă şi variată cronică a lumei.

*

Marele artist Silvain a demisionat de la Comedia Franceză în urma refuzului consiliului de administraţie al Comediei de a numi pe d-na Louise Silvain, soţia artistului, societară în unul din locurile vacante.

*

Celebrul humorist Mark Twain e pe cale de a-şi pierde economiile realizate prin darul său extraordinar de om de spirit. A suferit acum de curînd o nouă pierdere însemnată prin falimentul unei întreprinderi industriale pentru prepararea unui aliment lactat. Ilustrul scriitor se interesase de acea afacere pentru că produsul în chestiune îl vindecase de o dispepsie de care suferea.

Cu alte cuvinte succesul de atunci i-a stricat acum stomacul.

*

Dl. Alvarez, tenor al operei din Paris, a dat în judecata tribunalului ziarul *Comoedia* cerînd 100,000 lei pentru că un redactor l'a calomniat prin acest organ că nu mai are... voace. Tot mai bine să n'ai voace, decît să n'ai... nas, ca d. Avgar, amice Alvarez!

*

Serviciul de masă al împărătesei Maria Theresa, este de vînzare pentru 95.000 lei.

Un cunoscut negutitor de antichităţi se află în posesia acelui serviciu, care se compune din 200 piese admirabil executate.

Obiectele au aparţinut împărătesei Maria Theresia şi fuseseră dăruite de aceasta fiicei sale, regina Maria Antonetta.

Serviciul, în timpul Revoluţiei, a fost furat din palatul Tuileriilor, a ajuns, anii din urmă, în posesia princesei Buelow şi acum este iarăşi de vînzare.

*

STRUNA ZILEI

BACAUL

...Ministrul de interne a intervenit în lupta celor doi senatori de Bacău.
...La alegerea de azi în Bacău sunt doi candidaţi liberali. Ziarele.

Biet ministrul de interne
N'are leac, dar vede răul:
Cu aleşii săi guvernul
Şi-a găsit acum... Bacăul.

Informaţii

Serbătorirea lui Caragiale.—*O parte a studenţimei universitare ieşane, acea grupată la societatea „Uniunea", va sărbători mîine, Vineri, pe maestrul Caragiale.*

Ne asociăm cu atît mai mult fierbinte entuziasm la festivalul pe care tineretul cult îl dă spre cinstea celui mai mare dramaturg al României, cu cât zilele din urmă au fost prilej pentru Caragiale, ca să proclame, prin o pagină literară neperitoare, dreptul libertăţei tiparului.

*

Caragiale, care se află la Berlin, va fi sărbătorit, demn şi entusiast, pe scena teatrului Naţional al Iaşului.

Un comitet, din care fac parte 15 din cele mai alese femei ale Iaşului, au binevoit a pune sub distinsul lor patronaj festivalul în onoarea maestrului.

La rîdicarea cortinei, mîine seară, 100 domni studenţi. avînd în mijlocul acestui interesant grup, portretul eroului literilor romîneşti, vor fi pe scenă.

După ce muzica va fi intonat imnul naţional, presidentul societăţei Uniunea, *d. C. Jornescu, va slăvi, prin un discurs, opera şi viaţa lui Caragiale.*

Sala teatrului, pentru împrejurare, va fi împodobită cu flori şi tricolore.

„Se vor represinta: „Conu Leonida faţă de reacţiune" şi „Noaptea Furtunoasă",

Mai toate biletele fiind plasate, sala va avea un aspect grandios.

● Iată cum descrie *Epoca* incidentul ce-a avut loc eri la Cameră, între domnii Ferechide şi Stoicescu:

In şedinţa de azi a Camerei a avut loc un incident între d. Ferechide presidentul camerei şi d. C. Stoicescu presidentul secţiei a treia.

D. Ferechide rugînd Camera să treacă în secţie ca să studieze proectele care sînt la ordinea zilei, a atras în special atenţia secţiunei a treia care nu s'a întrunit eri,

Atunci d. C. Stoicescu care este presidentul secţiei a 3-a a răspuns:

— Domnule prezident Secţia 3 va lucra conform regulamentului.

— Secţia III nu a lucrat, răspunse d. Ferechide din ce în ce mai apăsat.

— D-le president, zise d. C. Stoicescu protestez în potriva acestei insinuări pe care nu o pot primi.

Atunci d. Ferechide se adresă violent d-lui Stoicescu.

— Puteţi protesta d-le prezident al secţiei III dar fapt e că secţia dv. n'a lucrat eri în timp ce celelalte secţii au lucrat.

— Voi lucra eu — fu răspunsul d-lui Stoicescu care părea extrem de agitat.

După acest dialog foarte animat şedinţa s'a rîdicat.

Conflictul Stoicescu-Atanasiu. — Vorbind de schimbul de scrisori dintre d-nii I. C. Atanasiu, prefect de Covorlui şi C. I. Stoicescu, fost ministru, ziarul „Viitorul" scrie:

Este regretabil din toate punctele de vedere, schimbul de scrisori dintre d-nii Atanasiu şi C. I. Stoicescu. Cînd patimele se deslănţuesc, se ajunge în totdeauna la violenţă de limbagiu şi la declaraţiuni nedrepte cari se regretă pe urmă de ambele părţi.

Aşa de pildă fără a aproba scrisoarea d-lui Atanasiu, suntem siguri că d C. I. Stoicescu va regreta mărturisirea pe care a făcut'o, că, în calitate de ministru al justiţiei, a oprit mandatele de arestare şi de aducere în contra celor mai mulţi afiliaţi ai răscoalelor din 1899. Cu atît mai mult cu cît nu ne vine a crede că această afirmaţiune poate fi exactă întrucît ştiam că d. Stoicescu a fost sub diferitele guvernări liberale un ministru distins precum dealtminteri şi d. Atanasiu a fost şi este unul din cei mai buni prefecţi.

● I. P. S. S. Mitropolitul va oficia serviciul divin la Mitropolie, în ziua întâia şi a doua de crăciun, iar a doua zi va avea loc recepţiunea tuturor preoţilor şi a delegaţiilor mănăstireşti, în palatul metropolitan.

● In locul rămas vacant la biserica din Iacobeni, prin moartea decedatului paroh Petrescu a fost numit preotul Th. Rugină.

● I. P. S. S. Mitropolitul se va înapoia în oraşul nostru în ziua de 24 Decembre, cu trenul de 8.30 dimineaţa.

● S. Sa economul stavrofor Stamate protoereul judeţului va continua inspecţiunile la bisericile din oraşul şi judeţul nostru pînă în ziua de 10 Februar.

● Primarul comunei Cucuteni a înştiinţat parchetul că astănoapte pe la ora 1, trei indivizi mascaţi s'au dus la bordeiul situat pe cîmp pe moşia Leţcani-Vechi, ţinută în arendă de d. Gr. Ivanov, şi unde locueşte păzitorul Vasile Rădăşanu.

Acesta lipsea de acasă şi hoţii au strigat pe nume pe soţia aăestuia; ea crezînd că e soţul ei, deschise şi dădu drumul acestora.

Hoţii s'au năpustit asupra ei şi după ce au maltratat-o au legat-o şi au furat mai multe lucruri, între care un revolver nou, un ceasornic, haine şi suma de 18 lei şi 60 bani, ce au găsit-o într'o ladă, iar apoi au dispărut.

● Ministerul cultelor a declarat vacantă catedra de limba franceză de la şcoala profesională din Galatz.

Cererile se primesc la minister pînă la 15 Ianuarie.

● Prefectura noastră de judeţ a primit o circulară din partea ministerului de interne, prin care acesta îi pune în vedere să amintească comunelor ca să prevadă în budgetele pe anul viitor, cuvenita subvenţie pentru cassa pensiunilor, căci în caz contrar ministerul de finanţe le va fixa din oficiu

◕ Cursurile universitare încetează, mîne se începe vacanţa de crăciun.

Tot mîine seară va lua vacanţă liceul Internat, iar şcoala de Fii de militari Sîmbătă la orele 12.

✻ Programele care se succedă la Teatrul Cinematografic Pathé Frères sunt de o splendoare fără seamă.

In special cea din urmă serie care rulează astăzi — în beneficiul saracilor — şi mîne pentru ultima oară, a întrecut seriile precedente. Fantoma roşie, Schilodul, Şahiştii, Automobilul scapat pe străzile Parizului, sunt capo d'opere cinematografice.

Reamintim ieşenilor că astăzi, Joi, are loc serbarea în folosul saracilor, rugîndu-i să asiste în mare număr la această serată şi vor contribui astfel să aline multe dureri ale nenorociţilor lor concetăţeni.

● Consistoriul spiritual al Mitropoliei Moldovei va fi convocat din nou pe la jumătatea lunei Ianuarie, cînd va avea de judecat trei procese clericale.

● In urma măsurilor luate de prefectura noastră de judeţ, toate şcoalele rurale din acest judeţ au fost aprovizionate cu lemnele necesare pentru iarnă.

◕ Acceleratul de Bucureşti a avut azi dimineaţă o intârziere de o oră şi 15 minunte, din cauza îngheţului.

● Invăţătorul I. Damir, de la şcoala din Totoeşti, a fost pus în congediu nelimitat, din cauză de boală.

● Am anunţat că pe ziua de 1 Ianuarie se va face o nouă mişcare în corpul didactic primar din judeţul nostru.

Acea mişcare va cuprinde mai multe transferări după voie, precum şi complectarea unor locuri vacante cu normalişti.

DIVERSE

— Locul de paroh al bisericei din Epureni rămînînd vacant, noul titular va fi numit după sărbătorile Crăciunului.

Acest loc e rezervat unui seminarist în ziua de crăciun.

— Din Tg. Ocna ni se comunică că deţinutul Neculai Radu Cavaleriu s'a luat la ceartă cu un alt deţinut Dimitrie Pandele şi la un moment dat i-a aplicat acestuia din urmă mai multe lovituri cu laanţurile încît l'a lăsat pe moarte.

— D-na Natalia Zugravu a fost numită moaşă la comuna Ungureni, în locul vacant.

— Politia a reuşit să prindă pe Ioan Diman, un cunoscut hoţ, care a comis un furt de lemne la pădurea D-lui Pettigrew.

— Femeea Elena Gh. Morariu, din comuna Miroslava, a fost găsită moartă, avînd vănătăi pe corp.

S'a deschis o anchetă, de oare-ce este bănuiala că ar fi fost maltratată de soţul ei.

— Autorităţile au deschis o anchetă în contra lui Th. Isac şi Simion Ferestieru, din comuna Cotnari, care făceau cultură ilicită de tutun.

Din cronica lumei

Foametea rusă

Teribilul flagel al foametei seceră groaznic din multe provincii ale Rusiei. Guvernul şi iniţiativa privată duc o luptă desperată pentru a micşura No. victemelor, iar în fruntea bine-făcătorilor apostolul dela Isnaia Poliana, contele Leo Tolstoi, care e speriat de mărimea catastrofei. Reproducem un fragment dintr'o bucată literară a marelui literat rus, cu privire la această calamitate.

„... Flămînzi, iarăşi oameni flămînzi! Iar aziluri şi iar oameni înfometaţi. Dar e un lucru banal, e un lucru de care ne-am plictisit!

Dv. v'aţi plictisit, domnilor de la Moscova şi de la Petersburg, dar veniţi încoace să vedeţi priveliştele îngrozitoare, să-i vedeţi pe ei cum vin ei să geamă sub ferestrele noastre şi să rostească mereu aceleaşi plîngeri.

— Două zile de cînd n'am mîncat. Cea din urmă oaie am tăiat-o s'a mîncat. Ce-i de făcut acum? S'a sfîrşit cu noi! E scris oare să crăpăm de foame?

Pe aici sunt aşa mulţi aceşti cerşetori, în cît cu toată ruşinea mărturisirii, nu putem să nu-i privim ca pe cei mai răi duşmani ai noştri.

... Ori cît am vrea să trecem pe lîngă ei, să scapăm neobservaţi, e în zadar. Ne zăresc şi vin la noi din toată împrejurimea. Mereu vor să ne vadă.

— Ce mai este iar?

— Vrem să vorbim cu Inălţimea voastră.

— Bine, vorbeşte.

— Măria Voastră ştiţi că..

— Ce vrei? Spune!

— Vrem un ajutor...

— Ce feliu de ajutor?

— Să putem trăi!

— Bine, dar ce ajutor să-ţi dau?

— Murim de foame; daţi-ne ajutor!

— De unde vii tu?

— Din Zatvornoie...

Ah, dac'aţi vedea acest sat în ce hal de mizerie se află şi fără nici un azil! Făgăduim omului că ne vom ocupa şi de satul lui, dar rugămintele nu contenesc.

— Pămîntul n'a dat nimic...Opt copii de hrănit... E un om singur la muncă, femeea a murit, astă vară... Vaca a pierit, calul cel de pe urmă a plesnit de foame. Eu, treacă-meargă dar cei opt copii cer de mîncare, n'au îmbucat nimic de trei zile. N'am cerşit în viaţa mea, dar acum mă sileşte foametea.

Iată acum şi copîlul lui cel mai mare. Mă priveşte plodul cu ochii săi mari căprii, plîngători, umezi de speranţă şi de lacrimi. Văd cum lunecă în strop senin de-a lungul nasului şi cade jos, pe omătul alb şi călcat. Şi obrazul gingaş dar istovit al băiatului, încadrat într'un păr blond şi buclat se contractă în bocete înăbuşite.

... Da, da, noi ne-am plictisit de ei dar vezi că lor tot le e foame, ei tot vor să trăiască: ei cred mereu în noroc, în iubire, în mîntuire şi aceasta mi-o arată frumoşii ochi plini de lacrimi şi de înduioşare naivă ai bunului şi nenorocitului copil flămînd...

China se civilizează.

Rusia europeană nu numără de cît doi ani de aşa zisă viaţă constituţională. După dînsa a venit rîndul Persiei unde, cu toată neplăcerea, noul Suveran a trebuit dăunăzi să jure pe Constituţiune. Şi iată că spiritul de progres şi libertate păşeşte mereu către departatul Orient; avem acum o Constituţie în imperiul Chinei şi iată ce putem comunica în această privinţă.

Marţea trecută s'a promulgat un edict prin care se introduce Constituţia. Guvernul o va pregăti şi stabili, dar nu e în măsură încă de a fixa data introducerei acestei fundamentale reforme. Ea va fi treptată, dar sigură. Guvernul arată prin edict că Constituţia însamnă o guvernare prin lege. China se va inspira în acest sens de la alte naţiuni, dar va menţinea civilizaţiunea sa naţională şi învăţămîntul său moral. Primele simptome ale vieţei constituţionale sunt: consiliul guvernămîntului de Peking şi adunările deliberante provinciale. Edictul tratează apoi despre agitaţia din provincie şi declară expresiunea tuturor opiniunilor trebue să fie supusă legilor. Se vor întocmi regulamente privitoare la presă. Guvernul ordonă ca ministrul de interne şi biroul constituţional să pregătească regulamentele în privinţa asociaţiilor politice şi toate se vor supune aprobărei Tronului.

Intr'un cuvînt — China se civilizează...

Anticarul Anatole France

Cel mai iubit poet al Franţei este necontestat Anatole France. Se ştie că marele scriitor, fiu al unui fost „buchinist"—anticar de cărţi—a rămas un amator pasionat de cărţi şi obiecte vechi. Zilele aceste Anatole France s'a reîntors din Bordeaux unde face în toţi anii cumpărături mai însemnate pentru colecţiile sale bogate. Amicii lui cari nu se puteau minuna în deajuns asupra preţurilor de „chilipir" cu care luase multe obiecte, l'au rugat să le povestească în ce mod 'şi face tîrguelile.

— „Foarte simplu—le povesti romancierul. Mă prezint la colecţionar, îmi aleg ce'mi place, fără să întreb nici originea originea obiectelor, nici despre dovezile autenticităţii lor. Odată alegerea terminată cer socoteala cu mult sînge rece şi achit comptul fără nici o mină. De multe ori cîte un negustor de aştia mi-a spus zîmbind cu înţeles: Vă cunoaştem, sunteţi anticar de ai noştri la Paris. De aceea v'am şi lasat marfa pe un preţ de nimic. Ştiţi: „corb la corb nu scoate ochii..."

Şi, drept vă spun, cea mai mare mîndrie a mea, este să fiu luat drept un negustor de antichităţi—încheie Anatole France. **Blag.**

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

Ultime informaţii

● *D. Corneliu Manolescu-Rîmniceanu consilier la înalta Curte de Casaţie, căruia guvernul i-a propus să părăsească magistratura, spre a fi numit în comisiunea superioară de agricultură, a refuzat propunerea.*

Se dă ca probabil că acea comisie va fi astfel compusă: d. G. Bagdat, consilier la înalta Curte de Casaţie; d. P. Poni, fost ministru; d. Th. Rosetti, fost preşedinte de consiliu; prinţul Barbu Ştirbei şi dl. G. Vădescu fost prefect.

Se ştie că membrii comisiei sînt numiţi pe 15 ani. Sarcina lor este incompatibilă cu ori ce altă ocupaţiune şi nici cu acea de membru al parlamentului.

*

D. Poni va trebui să se retragă, deci, din viaţa politică şi această retragere va da loc la vii discuţiuni şi la certe în partidul liberal ieşan.

Prin retragerea actualului vice-president al Senatului, va deveni vacantă demnitatea de president al clubului liberal din Iaşi şi va fi ocazie de nuoi lupte între diferitele elemente din club. Comitetul executiv central şi generoşii locali, vor susţinea candidatura d-lui Stere, desemnat mai de mult ca viitor conducător al partidului liberal din Iaşi.

Alţii, însă, se vor opune.

Alegătorii ieşeni—şi anume acei ai colegiului I de Senat, vor fi chemaţi, după numirea d-lui Poni, să aleagă un senator.

● Ţăranii de pe moşia Rădiu, comuna Comăndăreşti, judeţul Botoşani, au pus pe învăţător să le citească şi să le explice legea pentru tocmelile agricole.

Ţăranii s'au mai întrunit a doua zi şi 'şi-au comunicat impresiile asupra legei.

A treia zi fruntaşii satului, delegaţi de întreaga obşte, s'au dus la proprietarul moşiei, d. Nicu Corjescu, şi i-au declarat următoarele:

— Cuconaşule, noi nu sîntem cu guvernul. Suntem cu dv. şi te rugăm să mergem înainte cu învoiala anilor trecuţi.

Absolut autentic.

● D. S. Haliţa, inspector şcolar, a fost însărcinat de minister, ca, împreună cu acei din revizorii şcolari, cari au făcut observaţiuni asupra frecventărei şcoalelor primare rurale, să întocmească un regulament în această privinţă.

● Eri revizoratul şcolar al judeţului nostru a înaintat ministerului darea de samă a învăţămîntului agricol pe anul 1906—1907, din acest judeţ.

Modificarea legei primare.—Am anunţat la timp că în curînd d. Haret va propune parlamentului nişte modificări asupra legei învăţămîntului primar.

Iată textul proiectului care va fi depus peste cîteva zile pe biroul Camerei:

Art. I. Modificările următoare vor fi aduse legei învăţămîntului primar şi normal primar sancţionat prin decretul No. 3099 din 19 August 1901:

La primul articol vor fi abrogate alineatele 5 şi 6 care sună:

„Streinii, excepţie făcînd pentru cei care locuesc în Dobrogia, vor plăti o taxă care va fi fixată prin regulamentul acestei legi.

„Ministrul va putea din cazuri excepţionale să acorde dispensă".

La articolul 9 cuvintele următoare vor fi adaugăto la sfârşitul acelui articol:

„Perceptorii care n'au încasat amenda în termenul fixat de acest articol astfel vor fi amendaţi de ministrul de finanţe cu o sumă egală cu acea nerealizată.

„Acei care vor fi încasat amendele şcolare prevăzute în acest articol precum şi cele indicate de articolele 10, 11 şi 12 vor primi o remisă de 30% din sumele încasate".

La art. 75, al. 2. cuvintele „85 fr. 100 fr. şi 200 fr.» vor fi suprimate şi în locuite prin „90 fr. 200 fr. şi 225".

La al. 3 (acelaşi articol) cuvintele: „10 20, 30, 40 la sută vor fi suprimate şi înlocuite prin: „15, 30, 45 şi 60 la sută".

● Eri curtea cu juri din Huşi a judecat procesul privitor pe Tinca Zaharia Oanca, acuzată de pruncucidere.

Curtea a achitat'o.

Aceiaşi curte a judecat procesul privitor pe Neculai Ciubotariu şi l'a condamnat la 5 ani recluziune pentru omor.

● Duminică 22 a l. c., membrii societăţei de binefacere „Sf-ta Cruce" se vor întruni în adunare generală în noul local din strada Veche No. 16, pentru aprobarea integrală a statutului societăţei.

● Din Burdujeni a dispărut zilele trecute comerciantul S. Weiner, lăsînd un însemnat pasiv.

Parchetul de Botoşani cere urmărirea şi prinderea lui.

● O nenorocire s'a întîmplat azi dimineaţă în strada Gărei.

D. Jenică Motăş, avocat, umblînd cu o puşcă de salon, din nebagare de samă, arma a luat foc şi glontele a străbătut prin fereastra atelierului de stolerie a d-lui Leibovici, care vine lîngă locuinţa d-lui Motăş şi a lovit pe lucrătorul Hoişie Avram, făcîndu-i o rană uşoară la cap.

D. sub-comisar P. Costinescu, de la comisia I-a a încheiat cuvenitul proces-verbal.

● **Protestul avocaţilor din Iaşi.**—Următoarea telegramă-protest a fost adresată de corpul avocaţilor din Iaşi Preşedintelui Camerei.

D-lui Preşedinte al Camerei Deputaţilor

Bucureşti

In curînd se va pune în deliberare d-lor deputaţi legea judecătoriilor de ocoale. Rugăm a se ţine în samă că astfel cum a fost admisă de Senat se loveşte nu numai în existenţa noastră, prin faptul că ni se rîpesc o sumă de atribuţiuni: ca dreptul de aparare şi acel de redactare a actelor de notariat, dar se loveşte în demnitatea şi prestigiul nostru lăsîndu-se la arbitrul judecătorului apreciarea cauzei, cînd să fim condemnaţi la amenzi în fie care moment.

Rugăm interveniţi pentru suprimarea dispoziţiunilor art. 93 73, şi 47. L. J. P.

ss) A. Dabija, A. Kirilovici, Dim. Longinescu, E. Herovanu, Gh. Ionescu, Alf. Herovanu, Dim. Dimitriu, I. V. Stavăr, Em. Socor, I. Averescu, Grig. Lohan, P. Onu, M. Popovici.

Urmează o serie de iscăliturî indescifrabile.

● Astă-noapte nişte hoţi au spart un părete de la locuinţa lui Strul Moses, din strada Ţicăul de jos, şi s'au introdus înăuntru, cu intenţia de a'l prada.

Acesta însă surprinzîndu-i a dat alarma. Hoţii au dispărut.

● Portăreii din Iaşi şi alte orase moldoveneşti agită ideea de a ţinea o consfătuire pentru a se chibzui asupra intervenţiilor necesare pe lîngă d. ministru al Justiţiei, pentru a asigura soarta portăreilor în ce priveşte acordarea pensiunilor ca şi celorlalţi magistraţi.

● Duminică va avea loc la universitate o consfătuire a profesorilor facultăţei juridice pentru a întocmi în mod definitiv orarul cursurilor anului I de doctorat.

● D. locotenent colonel Călinescu, comandantul regimentului 7 cavalerie, din localitate, a intervenit pe lîngă rectoratul universităţei rugîndu-l a permite a se alimenta cazarma cavaleriei cu apă, din acelaş conduct care alimentează universitatea.

Se ştie că universitatea se alimentează cu apă printr'un conduct special de la Valea Lupului.

In caz cînd s'ar admite cererea regimentului de Cavalerie, conductul căzărmei va fi recordat conductului principal al universităţei în punctul din strada Turcului.

● Comitetul executiv al elubului liberal din Iaşi se va întruni Duminecă, la ora 4, spre a se ocupa de unele demisiuni şi unele nuoi cereri de înscrieri în club.

✱ D. procuror general Leonescu, care trebuia se plece în inspecţia instanţelor judiciare din jud. Suceava, a fost chemat telegrafic la Bucureşti de ministrul justiţiei.

D. Leonescu a plecat ieri seara.

● Orele de cancelarie ale rectoratului universităţei au fost fixate dela 10½—12 dimineaţa.

● D. Boldur-Lăţescu a reclamat procurorului general şi primului procuror că socrul său, d. Ioan Vlaicu din Tg. Frumos, i-a oprit o copilă căria nu-i dă drumul să se ducă la părinţi, nici acum de sărbători.

● Institutorii repartizaţi la secţiunea a IV-a pentru ţinerea conferinţelor, avînd în vedere că ziua de Duminică 23 e deja zi de vacanţă, au ţinut conferinţele d-lor Duminica trecută, odată cu secţiunile două şi trei —la şcoala Nicolina.

A vorbit d. Apostol.

Conferinţele se vor continua după vacanţă.

● Poimîne Sîmbătă, se va întruni la liceul Naţional consiliul profesoral, pentru a discuta adresa ministerului instrucţiei relativă la reorganizarea claselor I şi II-a de gimnazii, în scopul următor: La clasele I şi II-a să fie numai cîte doui profesori, ca la clasele divizionare, anume: unul pentru partea literară şi unul pentru partea ştiinţifică. Şi să se dea o extensiune mai mare limbelor străine, anume: la clasa I limba franceză, la clasa II germana şi la clasa III-a limba latină.

● In primele zile ale lunei viitoare, revizoratul şcolar va înainta ministerului cultelor, tabloul cuprinzînd membrii corpului didactic primar, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie viitor.

Aceştia vor fi examinaţi de comisiunea orînduită de minister, în cursul lunei Februarie.

● Ancheta în chestia focului de la fabrica de mobile „Scânteia", a continuat şi eri.

Pagubele s'au evaluat la peste 30.000 lei şi cercetările au stabilit că focul a luat naştere din neglijenţă.

Cei cîţi-va lucrători care fuseseră arestaţi, au fost puşi în libertate.

● Iată lista completă a tuturor licenţiaţilor înscrişi pînă azi la doctoratul în drept:

D-nii I. Bogoş, Matei Botez, Petrea I. Onu, V. I. Anton, D. N. Stefănescu, I. Calvocarescu magistrat, Aristide Şahan, I. P. Darie, Gr. N. Răpianu, Gh. Scarlet, procuror, I. E Mihailov, I. N. Mancaş, E. Petit, magistrat, St. C. Praporgescu-magistrat, Raul Crăciun, H. A. Grigoriu, N. A. Vasiliu, I. Golăescu, I. Gh. Ghiorghiţă, Th. Patraşcu, Th. Mandrea, C. Z. Simionescu; V. Şerban, I. Carpus, I. Hasnaş, D. Gr. Mortzun, Al. Iamandi, P. Zlătescu, P. G. Văsescu, N. N. Tiron, D. Cihodaru, magistrat, Haralamb M. C., procuror. S. P. Georgescu; V. Gafencu, C. Popovici, V. Aramă magistrat, D. Volanski, V. Apotecher, N. I. Istrati, G. N. Ionescu; G. N. Mareş, Soutzou Henric G. G. Dragnea, N. Apotecher, Gr. Babencu; V. Cireş, A. Brief, I. N. Ciocan, D. V. Secară, I. Solomon, Al. V. Crudu, Gr. Lohan, D. Xenopol, N. Polichron, G. V. Gavrilescu, P. Nedelschi, C. Florian, Vizzu D. Cristian, Eugen Costin, St. Ginţir, I. V. Ionescu, Hohor I. C., D. Valeriu magistrat, Ciprian Scripcă magistrat, N. Obreja, N. G. Dorin, Andreevici, N. C. Cerchez, I. G. Brumă, C. Groholschi, N. Z. Simionescu, Matei Foten, P. Nica, C. Bazali, T. Ionescu, D. Longinescu, I. Zosin, C. Brumă, O. Florescu, I. Motăş, Grigore Teodor, Alfons Herovanu, Gheorghe Tereuzescu, Dumitru Timotei. M. Horovitz, Dumitru Socor, M. Popovici, N. Grossman, E. Marţian, D. Dimitriu, V. Dimitriu, locotenent G. Danielopol, Cesar Partenie Antoniu, magistrat, I. Boncescu, Titus D. Panu, G. Istrati, V. Grigoriu, V. Popovici, G. Grimberg, N. G. Petrea, Gogu Georgescu, Iacint Silvestru T. Lapteş, M. Magder, C. Toma, G. Netter, V. Popp, I. Istrati magistrat, George Beldiman, M. Iosefson, V. Stoinescu, Ioan Găluşcă, Dimitrie D. Finichi, Petru Bogdan, Al Bogdan, D. Carp, N. Miclescu, Gr, Repeanu, N. H. Bosie, Mihai Chiriţă, Ioan P. Darie, P. Sufleţel, Th. Patraşcu, I. Carpus, Ioan V. Atanasiu, Dumitru D. Eustaţiu, Vasile Şerban, G. Giuncu, Gh. Ionak.

Cursurile de doctorat vor începe în ziua de 8 Ianuarie.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei

Bucureşti 20 Decembre

O erată

Bucureşti. — Maestrul Caragiale a adresat ziarului „Adevărul" următoarele:

„Iubite confrate, reproducînd în „Dimineaţa" de Duminică 16 Decembrie—lucru care mă onorează—după „Opinia" din Iaşi, o scrisoare a mea relativă la studenţii ieşeni—la sfîrşitul aliniatului al doilea în loc de „reprobabil" aţi pus „reproşabil".

E o foarte gravă greşală de limbă şi retorică. Este un barbarism reprobabil şi o noţiune „reprochable" ca înţăles, întrebuinţat acolo. Reprobarea e ceva mult mai aspru de cît imputarea. „On nous fait des reproches pour nos petites fautes"; on reprouve une mauvaise action. Nu s'ar putea dar—vă rog—să faceţi în treacăt, un mic eratum, să nu rămînem „avec un reproche sur la conscience?"

Al d-tale devotat confrate

Caragiale.

Incidentul dr. Istrati—Tzigara

Bucureşti.—Incidentul acesta care se consideră sfîrşit de unii continuă din cauza că d. Tzigara-Samarcaş a trimis revistei „Viaţa Romînească" un articol prin care aduce grave acuzaţiuni d-lui dr. Istrati şi care articol nu mai poate fi retras, din cauză că revista apare mîine.

Evitarea unei ciocniri

Bucureşti.—Azi dimineaţă era să se întîmple o mare nenorocire în staţia Chitila. Trenul de Moldova, în care se afla ministrul lucrărilor publice, şi numeroase personalităţi marcante, era cît pe ce să se ciocnească cu un tren de marfă ce manevra în acea staţie.

Printr'o fericită manevră a şefului de tren nenorocirea a fost evitată.

Protestul avocaţilor din Capitală

Bucureşti.—Aseară a avut loc în sala bibliotecei baroului avocaţilor o întrunire a membrilor acestei organizaţiuni spre a protesta în contra dispoziţiilor legei d-lui Toma Stelian.

Au luat cuvîntul d-nii: Const. Disescu, C. Arion, Petru Grădişteanu, Barbu Păltineanu, Romanescu, Macedonschi şi Mircea Petrescu.

S'au emis două păreri; unii au fost pentru proclamarea grevei generale iar alţii pentru convocarea unui congres.

D. Disescu luînd cel din urmă cuvîntul a spus că în calitate de decan nu poate fi pentru proclamarea grevei generale, dar că în calitate de avocat este alăturea de confraţii sei.

D-sa se asociază la părerea d-lui C. Arion care s'a pronunţat pentru congres.

Azi dimineaţă la orele 11 a avut loc o nouă întrunire a avocaţilor, spre a discuta condiţiunile în care să se organizeze congresul.

Discuţia la Senat

Bucureşti.—Guvernul doreşte să închidă numai de cît astă-zi la Senat discuţia generală asupra tocmelelor agricole.

După d. Cantacuzino va vorbi d. Brătianu şi apoi se va cere închiderea discuţiei.

Opoziţia se opune însă la aceasta, de oare-ce voesc să ia cuvîntul d-nii Maiorescu, Arion şi Grădişteanu.

Ciocnire de trenuri

Prestlitowsk.— In urma ciocnirei a două trenuri de marfă lîngă staţia Krimno, unde 30 vagoane au fost distruse, trenurile de călători au suferit întârzieri mari.

Tren deraiat

Tiflis.—Trenul de poştă caucasian a deraiat azi noapte. Un impiegat a fost grav rănit. Alţi cinci au fost uşor răniţi.

Condemnarea Antimilitariştilor

Paris. — Curtea cu juraţi a Senei a condemnat pentru provocare pe militari la nesupunere şi escitare la dezertare 14 antimilitarişti dintre care 2 soldaţi la pedepse variind între zece luni şi un an închisoare, numai 3 au fost achitaţi.

Situaţia în Maroc

Paris. — Generalul Lyantey telegrafiază că trupele au străbătut masivul muntos Benikaled la 30 Decembrie. Trupele comandantului Felineau au ocupat trecătoarele de la nord; locuinţa caidului Maktar a fost ocupată fără împotrivire; caizii Tadchertejic şi Aman Benamea au fost arestaţi şi făcuţi prizonieri ei au fost trimişi la Aleger; seicul Elarbi a plătit amenda de o mie franci; fracţiunile triburilor care au refuzat să plătească amenda au fost raziate.

Coloana Espinasse s'a unit cu coloana Felineau la Artinprey. Generalul Lyantey consideră aceste operaţiuni ca decisive. Vărsările efectuate de triburi reprezintă o valoare de 72.000 franci şi 725 puşti cu tragere repede.

Măsuri de ordine

Londra. — „Morning Post" află din Washington că mari cantităţi de muniţii pentru armată şi tunuri pentru apărarea coastelor, precum şi mortiere au fost îmbarcate pentru Filipine.

S'au mai îmbarcat şi torpile şi mine sub marine pentru apararea portului Manila.

Cumpărarea unui crucişător

Monterideo.—Camera a aprobat cumpărarea crucişătorului italian Dogali.

Camera

Bucureşti.—D. N. T. Popp vorbeşte în chestia împrumutului de 2 mil. 400 mii din Ploeşti şi 'şi exprimă neîncrederea în foasta administraţie a acelei comuni.

D. P. Vasiliu, raportor al legei, apără proectul, care se votează.

D. Saita depune raportul pentru legea judecătoriilor de ocoale.

D. Stelian cere ca să se înceapă imediat discuţia generală.

D. I. Lahovary combate pe motiv că deputaţii n'au avut destul timp să studieze legea.

D. Stelian persistă în a cere ca discuţia să înceapă imediat.

D. Al. Marghiloman spune că proectul n'a fost adus în secţii de cît în momentul cînd secţiile intrau în şedinţă publică. O lege atît de fundamentală nu poate fi discutată în pripă, căci asta ar însemna gîtuirea ori cărei discuţii.

D. Stelian lasă la apreciarea Camerei care decide ca discuţia să înceapă imediat.

D. Iorga vorbeşte foarte pe scurt, spre surpriza tuturora şi spune că va vota legea, pentru că ea este proteguitoare pentru ţărani.

Şedinţa este apoi suspendată.

Senatul

Bucureşti.—Asistă la şedinţă şi A. S. R. Principele Ferdinand.

D. Cantacuzino reînoeşte declaraţia făcută cu ocazia discuţiei făcută asupra Mesagiului şi spune că soluţia izlazurilor de bună voie este foarte nimerită, căci nimic nu se poate face în silă.

Se ridică însă în contra maximului şi minimului şi a limitărei preţului de arendă.

D. Sturza răspunde şi vorbeşte de Aristotel pentru ca să spue că pămîntul este un capital care n'are valoare fără munca omului.

Face o caldă aparare ţaranilor şi spune că puterea ţărei n'o formează cele cîte-va sute de oameni culţi, ci mulţimea din care s'au recrutat cei 140 mii soldaţi care au restabilit ordinea astă-primăvară.

Relaţiile Austro-Ungariei cu Italia

Roma.—Baronul d'Aehrenta şi d. Titoni au schimbat cù prilejul anului nou telegrame de călduroase felicitări, exprimînd urări pentru un viitor senin şi prietenie între Austro-Ungaria şi Italia.

Intèrpelare in parlamentul persan

Teheran.—Toţi miniştrii au apărut azi înaintea parlamentului, pentru a răspunde la interpelările asupra urmărirei judecătoreşti a persoanelor vinovate de ultimile evenimente.

Această interpelare a fost pusă la cale de parlament în înţelegere cu şahul.

Ministru de răsdoiu şi guvernatorul Teheranului au premis pedepsirea vinovaţilor, Curtea şi culoarele parlamentului erau păzite de poliţie şi de miliţieni armaţi sub conducerea unui general.

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu
asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMITII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecărei

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură
D. Pekelman
&
Dr. med. M. Pekelman
Strada Alexandri 3
Casele (Hălăceanu)

De închiriat O odaie mobilată în str. Spinţi No. 8

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câștiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Josef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fi ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **iritatiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusecelor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverș Farmacii*

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași, — *strada Stefan-cel-Mare* — Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

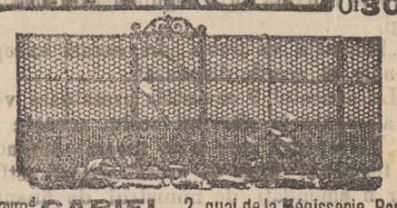

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0 f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 80
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6 f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

POTS-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0 f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatu de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elu este mai cu seamă utilu *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESE-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care flacă de veritabil Elixir Guillié

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalație cu motore electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 323. Sîmbătă 22 Decembre 1907

Rolul învăţătorului

Incep cu înrîurirea educativă ce o va exercita învăţătorul asupra păturei ruralilor. Intăi, că înrîurirea sa e mai vremelnică şi deci mai permanentă şi mai eficace. Al doilea e mai complexă, căci are în vedere toată fiinţa omenească: fizic, intelect şi moral.

Invăţătorul n'are rol numai în şcoală, ci influenţa lui cea mare se resimte mai ales în afară de pragul şcoalei. Colegul său de oraş e inferior sub acest raport, căci mediul oraşului îi e străin şi nici nu poate înrîuri asupra lui.

Nu tot aşa e la ţară. Acolo învăţătorul e un factor cultural de întăia mînă. Cine crede că învăţătorul e un simplu funcţionar de stat, cu dreptul de a încasa cei 81 lei pe lună şi cu sarcina de a învăţa numai buchile şi socotelile, se înşală.

Chiar aşa socotind'o şi încă vom ajunge la concluzia că puterea lui trebue să treacă dincolo de pragul şcoalei. Elevul de azi, mîine ajunge cetăţean, gospodar şi chiar fruntaş în sat. Raportul vechiu îndrituеşte pe învăţător a se purta cu autoritate şi faţă de fostul său elev; de aceea un învăţător model trebue să rîvnească a ajunge diriguitorul moral al satului. El are de îndeplinit un apostolat şi dacă cerinţele speciale ale şcoalei sunt de îndeplinit în primul loc, cerinţele sociale nu sunt de nesocotit.

Nu ne ocupăm acum de rolul învăţătorului în şcoală, *ci în afară de şcoală*. Nu numai copilul de sătean, ci şi săteanul ascultă cu drag de domnul Invăţător. Cine a cunoscut ţăranii noştri, ştiu cu cîtă mulţumire sufletească vorbesc de dascalul lor, dacă li e bun, şi cîtă fiască ascultare îi dau, dacă ştie să se impună.

Prin ce se va impune învăţătorul în faţa sătenilor? Nu prin acea că va şti pentru el, *ci prin roadele ce-i va aduce învăţătura lui în viaţă*. Săteanul crede—şi cu drept cuvînt—că învăţătura uşurează viaţa şi o îmbunătăţeşte.

Dar ca să fie înduplecat, el trebue să vadă cu ochii roadele bune ale învăţăturei.

Invăţătorul va înrîuri întăi *prin persoana sa*. Va fi mai înţelept—chiar fiind mai tînăr. Se va purta mai cuviincios cu toţii; va vorbi mai aşezat şi mai înţelepţeşte. Săteanul dă ascultare nu atît vrîstei cît culturei, minţei instruite, căci cartea coace pe om.

Cît de ne la locul lui e învăţătorui care îşi uită această primă a sa datorie: a se purta demn de sine, a vorbi potrivit locului ce-l ocupă în sat, ca să fie pururea model în ochii sătenilor. Cît de mult strică lui şi culturei, învăţătorul care a contractat obiceiuri proaste, vorbe de cîrciumă, apucături de mahala.

Invăţătorul mai înrîureşte *prin familia sa*. Mult mai bine şade ca învăţătorul să fie gospodar, să aibă copii, femeea lui să fie model pentru ţărance. Bună, sfătuitoare, miloasă, împăciuitoare, să iubească curăţenia, să fie duşmana murdăriei şi a nesimţirei în cele casnice, să fie morală şi nepretenţioasă. Prin femee învăţătorul cîştigă inima mamelor şi cine are cu sine pe mame, are pe copii; şi cine are pe copii are şi pe părinţi.

Escesul de modă strică; fudulia surpă autoritatea învăţătorului, dă idee greşită de rostul culturii, căci se crede că pospăiala de cultură e adevărata cultură. In fine, *în familie* învăţătorul trebue să se arăte că ştie a creşte copii, ştie să aibă o casă mai grijită; ştie să aibă o grădină cu pomi şi legume; ştie să aibă vite mai bune şi mai grase; căci prin cunoştinţele practice de viaţă învăţătorul ia pasul asupra sătenilor.

Dacă în clasă el trebuie să fie la locul său, să-şi ştie bine lecţiile, să se poarte cu dragoste către copii; în afară de şcoală trebue să se arăte *gospodarul de imitat*. Căci avem convingere intimă că, dacă ţăranul n'a progresat în viaţa socială, e că n'a avut modele vii, pe care să le imiteze.

Luxul curţilor boereşti l'au prostit şi uimit, fără să 'l îmboldească la imitat; pe cînd traiul modest şi moderat al învăţătorului fiind mai aproape de dînsul se poate imita.

Un caz din multe; ţaranul nostru nu cultivă legumele; e anormal să vezi ţarani cumpărînd ceapă din tîrg. Cine va îndemna pe săteni să cultive legumele? Şcoala? Eu cred că numai învăţătorul.

Dînsul va cultiva cu copiii, în grădina şcoalei, tot felul de legume pentru sine şi pentru alţii. Copiii vor fi îndatoriţi a îngriji şi pe la caselelor de o leacă de ceapă, de usturoiu. Chipul de îngrijire îl va arata învăţătorul şi şcoala. Şi dacă ţaranul, care are fată mare la casă, are o grădinuţă cu văzdoage şi bujori—florile preferite la horă—nu va nesocoti însă să aibă şi cîte-va lese de legume, căci apă tot se va găsi de unde şi cine s'o aducă.

Şi fără a întra în amănunte, dar întreaga literatură, care are în vedere desvoltarea simţului practic al vieţei va avea atunci deplina aplicare. Casurile lui Popa Tanda şi a lui C. Neamţu vor fi mai dese şi generale. La ţară nu e de ajuns a ne plăti cu vorbe; ne trebuesc fapte. Şi învăţătorul e cel mai în stare de a înţelege că dacă nici în şcoală nu se plăteşte cu vorbe, cu atît mai vîrtos în afară de şcoală trebuesc fapte bune de imitat. Şi tonul îl va da el.

D. PETRE PONI

Un însemnat moment în politica Iaşului ie pe cale să se împlinească: d. Petru Poni se va retrage din politica militantă, spre a fi numit în consiliul superior al comisiei regionale.

Despre personalitatea d-lui Poni, ca om politic, prieteni şi adversari trebue să vorbească, de-o potrivă, cu acelaşi respect. Poate fiindcă d. Poni n'are în el stofa unui energic şi capabil conducător de partid, poate că de aceea, în lunga sa carieră politică, d. Poni nu şi-a făcut prea mulţi adversari.

Dacă va părăsi cariera politică, faptul nu va provoca satisfacţie, dar nici regrete.

In politica liberală de la Iaşi, ca conducător a acesteia, d. Poni a luat succesiunea regretatului Mărzescu. Intre modul de a conduce al acestuia şi acel al d-lui Poni, osebirea a fost fundamentală: erau două şcoli cu totul opuse, diametral opuse.

D. Poni n'a făcut ca partidul liberal să progreseze. L'a lăsat aproape în voia întîmplărei şi astăzi încă partidul există mai mult ca injghebat de Mărzescu, de cît de d. Poni.

Atît este de adevarat faptul că d. Poni n'are chemarea de a dirigui un partid, că d-sa n'a putut, pînă în cele din urmă, cînd totul se isprăvise prin ivirea dulcei aurori, să potolească furtuna aproape şugubeaţă ce-o stîrnise acţiunea celor tineri din partid.

Că d. Poni are toate calităţile omului superior—este în afară de discuţie. Dar în politică, şeful partidului, mai ales, cînd n'are de cît aceste frumoase calităţi, este un şef incomplect.

De aceea, retragerea din politică a d-lui Poni, dacă ea se va realiza, va însemna un moment politic însemnat nu relativ la d. Poni, ci relativ la succesiunea ce se va deschide atunci.

Cine va urma d-lui Poni la preşedinţia clubului liberal din Iaşi?

Actualul president, care va fi consultat natural în această privinţă, va recomanda pe d. Stere. De aceeaşi părere va fi şi consiliul de miniştri, în special d. Brătianu.

Dar la Iaşi situaţia domnului Stere, nu este limpede. Domnul Stere, care preferă mult situaţia sa literară dela Viaţa Romînească *clubului liberal din Iaşi—are foarte mulţi adversari în acel club.*

S'ar putea spune, faţă cu numărul restrîns de prieteni, că are numai adversari.

Alt om, care să se impue la locul de preşedinte, prin calităţi ce-i lipseau d-lui Poni, nu există în club; căci nici unul din actualii vice-preşedinţi, n'are chemare, ceva mai deosebită, în politică.

Dacă d. Poni se va retrage—vom asista la evenimente importante în partidul liberal ieşan.

BUNI BAIEŢI

Amîndoi: şi d. Stoicescu şi d. Atanasiu sînt buni băeţi. Aşa zice *Viitorul* şi trebue să-l credem.

D. Stoicescu, pe care prefectul Atanasiu îl acuză că ar fi avut caritabila intenţiune să şapirisească ceva hectare dintr'o moşie a Statului, d. Stoicescu a fost după afirmarea *Viitorului*, un distins ministru, iar onorabilul d. Atanasiu, cel cu broşurele anarchiste numerotate, cel cu „afilarea" dela 1889, pe care d. Stoicescu, în foasta sa calitate de distins ministru, îl făcuse scapat de soarta lui Ficşinescu, d. Atanasiu este, tot după ale „Viitorului" spuse—unul din cei mai buni prefecţi, acum şi în trecut.

Dar cum rămâne cu gravele invinuiri pe care bunii băieţi şi le-au aruncat reciproc?

După *Viitorul*, iată explicaţia: bunii băieţi s'au înfuriat şi, ca oameni în furie, şi-au zis vrute şi nevrute—fantezii de ale furiei.

Cu asemenea argumente foarte banale, presa liberală cată să expedieze una din afacerile cele mai grave.

Un prefect în funcţie, acuză pe un fost ministru, că acesta, ca sfetnic al Tronului, a voit să exercite presiuni asupra lui ca să închidă ochii, cînd solii ministrului, se vor deda la furturi, în profitul ministrului.

Prefectul, care, sub a lui semnătură, mărturiseşte ruşinea aceasta, afirmă că are şi documente doveditoare. Şi faptul acesta constitue, după *Viitorul*, o simplă deslănţuire de patimi.

Respunde fostul ministru. Şi după ce arată că prefectul profesează anarhia, afirmă că l'a scapat din puşcărie, tot într'o daraveră anarhică, fapt care, natural, l'a făcut să creadă că prefectul, recunoscător, îl va lăsa să-şi facă treburile în paguba unui avut al Statului.

In altă ţară, până la o elucidare a acuzărilor reciproce, prefectul ar fi fost înlocuit, iar contra fostului ministru s'ar fi luat măsuri altele.

Nimic din toate acestea. Fostul ministru se alege, din contra, cu calificativul „distins"; iar sărmanul prefect capătă brevet de „fost, actual şi viitor", cel mai bun prefect al ţărei.

Ca să-l scape pe dl. Atanasiu, care este un anarhist, gazeta liberală l'a lăudat şi pe dl. Stoicescu, care este — să spună „cel mai bun prefect"—ce este!

Vorba ceea: ptiu!

CATE-VA NOTE

Caragiale a făcut un frumos dar *Opiniei*: o poveste de Crăciun.

Dar cum nouă nu ne aparţine nimic: nici zilele—fiindcă ele sunt expuse unor anumite *vizite*; nici abonamentele la ziar: fiindcă ele nu se achită; nici plămînii noştri: fiindcă ni-i mănîncă firul „special";—nici cadoul maistrului nu ne aparţine, de cît doar în comunism: ca să împărţim cadoul, pe din două, cu cetitorii.

Dar ceea ce am voi să împărţim nu tot pe din două, ci pe din trei, cu excelenţii abonaţi, cari citesc ziarul în cont-curent şi cu d. Cerkezidon, inventatorul operei telefonice Iaşi-Bucureşti—ie groaza ce-o avem cu toţii—în primul rînd autorul „Povestei"— ca să nu iasă greşeli de tipar.

Groaza aceasta ie atît de mare în redacţie, că ar avea haz să se întîmple şi minunea ca splendida Cronică pe care maestrul a bine-voit s'o scrie pentru *Opinia*, să apară fără greşeli de tipar.

Va fi o minune de care—o declarăm înainte— noi nu vom fi responsabili, căci responsabili suntem numai cînd apărem cu erori tipografice.

Dar, pînă la una alta, vecinic cu gîndul la Povestea de Crăciun a maestrului, trecem prin momente grele: să nu apară greşeli aşa ca din Povestea de Crăciun să iasă una de Paşti.

*

Dacă viitorul regretat corp al „Voinţei" va fi extradat Boliviei—nu se ştie încă.

E ceartă mare, însă, între meteorul Ioan Nădejde şi d. Rubinstein, asupra cimitirului unde vor fi depuse rămăşiţele viitoarei defuncte.

D. Nădejde vrea să transporte pe regretata la Iaşi şi s'o aşeze în cavoul strămoşilor de la Pocreaca, unde există un cimitir al... nomazilor.

D. Rubinstein, însă, al cărui nume dovedeşte că nu ie... nomad, ar dori să îngroape pe „Voinţa" după ritul... spaniol.

După ca şi înaintea decesului „Voinţei", cearta va fi tot de la un biet cadavru.

OAMENI ŞI LUCRURI

DE MAX

Trei seri de-arîndul avurăm pe scena teatrului nostru artă streină, dramă şi comedie pariziană, interpretată de o trupă cu unele elemente excelente şi, natural, cu altele—mediocre.

Acum vine rîndul altui ansamblu, tot parizian, care va sosi curînd cu artistul Leloir, dela marea Comedie franceză să ne procure alte cîte-va ceasuri de plăcută distracţie şi de intelectualitate, să ne transpună din nou în atmosfera prietenoasă a repertorului francez în care suntem astăzi atît de familiari, mulţumită educaţiunei ce primim, mulţumită încă turneelor trupelor dramatice franceze pe care le atrage frumoasa instituţiune a teatrului nostru naţional.

Trupele străine ne-aduc nouă distracţii şi plăceri, ne-aduc uneori noutăţi dramatice pe care nu le-am putea admira pe scenă fără intermediul lor, fără talentul lor, fără — în sfîrşit — dorul lor de a cîştiga şi în acelaş timp de a propaga departe peste hotarele ţărei lor, frumosul graiu francez din literatura dramatică a Apusului. Căci fie-care artist mare aduce ţărei sale imensul serviciu de a fi un adevărat apostol prin care limba naţiunei sale face escursiuni cuceritoare, readuce patriei sale noui triumfuri pentru graiul şi literatura ei.

Cîte opere dramatice capitale ar rămînea în umbră, necunoscute, neadmirate, neaplaudate, fără acei mari interpreţi,—artişti dramatici, factori de căpitenie întru popularizarea lucrărilor scenice, întru clasificarea definitivă a marilor talente dramatice!

Noi, locuitori ai unei ţări mici, nu cunoaştem beţia unor asemenea satisfacţiuni, nici a unor astfeliu de izbînzi. Cel mult dacă ne putem mîngăia că din cînd în cînd un talent superior aparţinînd ţării noastre s'a impus, s'a înălţat pe scene străine, servind literaturii acestora, iar nouă numai în parte. In momentul de faţă, de exemplu, se vorbeşte din nou şi mult bine despre compatriotul — noi îi putem zice concetăţeanul nostru, De Max, la Paris.

Una din cele mai mari drame lirice „Prométhée", s'a montat în marea Capitală cu un lux şi o pompă extraordinară, aşa cum se montează în Germania la Bayreuth sau la Oberkammergan. S'a ales cea mai vastă încăpere ce există la Paris, de oare-ce opera era menită a se reprezenta numai sub cerul liber, cum a şi fost montată la Béziers, unde însă s'a făcut o experienţă neplăcută din cauza timpului nefavorabil. E destul să spunem că montarea acestei piese durează cinci-sprezece zile şi e foarte greu ca într'un atare interval cercul meridional să fie fără capricii...

Rolul lui Promoteu s'a încredinţat lui De Max şi criticul revistei „Annales" scrie după reprezentaţie următoarele:

...Il faut s'être extasié sur les scènes de Prométhée, dans lesquelles M. de Max en voulant attendre le feu du ciel, atteignit les plus hauts sommets de l'art avec sa superbe parthenaire Berthe Bady..."

Asemenea judecată despre un artist romîn, ridicat la culmile artei nu poate decît să ne umple de bucurie şi de cinste. Dar şi ce păcat că un atît de mare artist n'a putut să rămînă al nostru, între noi şi că suntem nevoiţi a-l admira de la atîtă departare şi să simţim adînca părere de rău că arta *noastră* naţională nu s'a putut ridica pînă acolo unde ar fi ajutat-o s'ajungă unele mari forţe dramatice ca Agata Bărsescu, d-ra Ventura şi De Max. Acesta din urmă comptează astăzi printre puţinii artişti ai repertorului clasic, cu o reputaţie universală.

Rodion

Teatrul francez in parlament

Raport interesant — Un dramaturg despre dramă — Comedia Franceză în decadenţă — Ce se joacă — Publicul şi arta dramatică — O discuţiune parlamentară — Ministrul şi teatrul.

In Franţa există un bun obiceiu ca în toţii anii ministrul de Culte şi Instrucţiune publică, în acelaş timp şi ministru al Artelor frumoase, să primească rapoarte complecte şi documentate asupra mersului artistic în cursul anului.

De astă dată raportul, datorit unui scriitor distins ca d. Gustave Rivet, a provocat discuţiuni interesante nu numai în public, în presă, dar şi de la tribuna parlamentară.

De aceea vom rezuma aci atît raportul cît şi discuţiunea Senatului aceasta din urmă provocată nu numai prin zisul raport, ci şi de recentele incidente de la comedia franceză, urmate de nemulţumiri şi de demisiuni ale unor societari.

*

In al său raport d. Rivet zice, între altele, către Ministru:

... „N'aş dori ca, venind cu amintiri ale trecutului, să întunec presentul.

Dar avem dreptul şi datoria de a constata în toate operile literare şi artistice o scoborîre, o lipsă de ideal, un fel de slăbiciune care cu drept cuvînt trebuie să îngrijească pe toţi acei ce iubesc cu pasiune arta sub toate formele ei şi se întristează cînd văd cum scade lumina şi ar dori să păstreze Franţei gloria vechei sale supremaţii artistice.

Netăgăduit că numărul scriitorilor şi artiştilor creşte necontenit şi fecundi-tatea lor e uimitoare; se poate zice că avem o supraproducţie în artă ca şi în industrie. Toată lumea astăzi are talent ori pare să aibă; toată lumea scrie, pictează, sculptează sau desemnează.

Romane apar cu sutele în toate zilele, dar cele mai multe sunt producţiuni pripite, fără adîncime, fără înălţare, de o psihologie mai mult amorală. Poeţii ce răsar în toate zilele uită marile şi frumoasele tradiţiuni şi regulele fundamentale ale poeticei noastre şi, pe teme imposibile scriu versuri fără ritmu, fără rimă, ba şi fără senz.

Teatrul e cucerit de un fel de vodevil inferior şi foarte puţini reprezintă marea şcoală dramatică franceză care zugrăvia caractere, reînvia o epocă şi construia o acţiune pe temelii solide. Marea comedie, marea dramă în versuri sunt rarităţi aproape de negăsit. Vedem numai artă mică, fără concepţiune nobilă, fără ideal care preste tot ocupă şi ţine locul întăiu. Comedia franceză nu scapă nici ea de opere inferioare, fără ţinută literară şi fără forţă dramatică, fără nobila ambiţiune de a studia şi a zugrăvi caractere.

...Negreşit, recunoaştem că artiştii trebue să fie nişte cercetători, nu-i blamăm că vor să găsească mereu cîte ceva nou, dar sub inovaţiunele cu pretenţia de a exprima viaţa reală, modernă, spiritul timpurilor nuoi, trebue să se găsească şi să se simtă tradiţiunile înalte, studiul, idealul, stilul. Să fie opera nu numai a vremei noastre, dar şi a tuturor vremurilor prin partea de umanitate generală pe care o conţine şi prin frumuseţea pură.

Care este caracterul operelor dramatice actuale?

...„Ne găsim în faţa prea multor opere de meşteşug de unde lipseşte gîndirea şi regretăm şi symbolismul obscur din saloanele de pictură, precum regretăm pe scenă brutalitatea situaţiilor, cruzimea cuvintelor, îndrăzneala scenelor cari sunt uneori ofense publice pentru pudoare, exploatarea unui snobism stupid sau a părţilor mai bolnăvicioase din omenire, hrana pentru curiositatea nesănătoasă, tablourile unei lumi josnice, conrupte, care e cu atît mai primejdioasă cu cît e mai înflorită: toate aceste gonesc din teatrul nestru piesele bune, alese, înălţătoare, dătătoare de exemple bune şi curate".

*

Raportorul, d. Rivet, cere ca la Comedia franceză să se reprezinte mai multe piese clasice. De asemenea protestează în contra prea deselor concedii ce se acordă artiştilor pentru turnee în provincie şi în străinătate.

In această din urmă privinţă respunsul ministrului Briand în Senat a fost uşor şi eloquent. A aratat că artişti mult mai de mică valoare cîştigă la teatrele de bulevard sume fabuloase, pe cînd artiştii de la Comedia Franceză trebue să se mulţumească cu 8 pînă la 20 de mii de franci pe an.

Discuţia parlamentară asupra acestui subiect şi în special asupra modului de administraţie a Comediei aducea aminte pînă la un punct discuţiile care au avut loc la noi în Cameră în urma retragerei din teatru a d-lor Nottara, Liciu şi Sturza. Ministrul Briand a apărat actuala direcţiune şi a afirmat că cel mai bun mijloc de îndreptare este să nu se încurageze spiritul de anarhie, demisiunile zgomotoase provocate din cauze materiale.

Cît despre arta cea nouă în care, zice raportorul ar exista o tendinţă primejdioasă şi care ar departa din Teatrul Francez marea artă clasică şi cu osebire tragedia, ministrul crede că tabloul e prea pesimist şi că lucrurile nu merg aşa de rău.

„Trebue să se facă o bună primire şi teatrului modern, să se ţină seamă şi de gustul publicului de astă-zi. Sunt piese moderne jucate în ultimii ani la Comedia Franceză într'adevăr interesante şi ai căror autori merită încurajarea. Şi marele teatru naţional va trebui să se plece trebuinţelor şi cerinţelor vremei de acuma şi nu trebue, sub cuvînt de a îndrepta un rău să intervenim cu brutalitate, şi să stricăm mai mult".

Astfeliu a decurs polemica în jurul artei şi teatrului în Franţa. E probabil că discuţia va continua. □

Iar Cazul Cuza

Cazul Cuza a întrat de-a binelea in faza ridicolului. Colaboratorul nostru d. E. Herovanu, care a reuşit să impingă pe profesorul universitar în această fază, va publica mîine un articol în această privinţă.

Confratele *Adevărul* ocupîndu-se de aceeaşi chestie, scrie următoarele:

Cazul d-lui Cuza a început să intre în faza ridiculului.

Eminentul profesor de economie politică încolţit cu citatele din faimosul d-sale curs,—a dat un exemplu lamentabil studenţilor.

Cînd în faţa lor înjura pe oamenii politici sub pretext că face economie politică—avea cel puţin nimbul omului de curaj. Acum însă cînd la prima scuturătură, s'a dovedit faţă cu oamenii în stare a judeca, ce economie politică predă d. Cuza —d-sa s'a grăbit să retracteze totul, acum d. Cuza apare ca omul care nu are curajul opiniunilor sale, sau mai bine zis curajul înjurăturilor sale.

Dar ce-i mai mult, d. Cuza aduce cea mai mare insultă studenţilor d-sale, aceloraşi studenţi cari uitînd respectul ce datoresc libertaţei cuvîntului, se duseseră să obţie o retractare de la ziarul „Opinia" în favoarea d-lui Cuza.

„Opinia" nu îndreptase nici un atac contra studenţilor. D. Cuza îi atacă direct spunînd că nu răspunde de notele ce ei iau despre spusele d-sale, de sigur pentru cuvîntul că nu sînt în stare să-l priceapă în deajuns.

Aşa se prezintă acum cazul d-lui Cuza.

Economia d-sale politică folosindu-se de dicţionarul politicianilor celor mai de rînd, insultînd oameni politici la adăpostul libertăţei academice, nu există decît în caetele studenţilor. D-sa predică teoria cea mai pură şi dacă explicaţia ce o dă în chestia păşunilor de experienţă cedate de d. Lahovary companiei engleze, pare o măsură a competinţei economice a d-lui Cuza,—atunci înţelegem perfect de ce preferă să facă personalităţi, căci aşa ignoranţă în materie de economie naţională, mai rar s'a văzut.

*

In altă parte a ziarului, în aceeaşi chestie, *Adevărul* scrie:

D. A. C. Cuza, văzînd că a sfeclit-o cu cursul d-sale de economie politică, încearcă să retracteze tot ce a spus, sub forma că nu respunde de notele ce iau studenţii dela cursul d-sale.

Onorabilul domn Cuza nu vede că cu aceasta se înfundă mai rău. Nu e chestia de ce ar vroi să spună, ci de cum spune ceea ce ar vroi să spună, căci de modul cum o spune, depind învăţăturile ce vor trage studenţii.

Învăţăturile ce trag ei de la dl. Cuza se văd însă din notele ce iau şi din care s'au publicat unele.

*

Lamentabilă însă este apărarea d-lui Cuza faţă cu d. Ion Lahovary.

In esenţă d. Cuza confirmă că a atacat pe un om ca d. Lahovary în baza zvonurilor şi spuselor adversarilor săi politici. Şi cu acest chip profesorul universitar crede că se poate scuza?

De altfel presa pe care d. Cuza o atacă atîta, e satisfăcută de rezultatul alarmei ce a dat: d. Cuza şi-a venit în fire, vede greşelile ce a comis şi poate că le va evita pe viitor.

Zicem poate pentru că năravul din fire n'are lecuire şi pentru că e mai greu să faci un curs teoretic de economie, vorbind de muncă, valoare, capital, agricultură extensivă şi intensivă etc. etc. de cît să iei pe fiecare bărbat politic şi să-i tragi cîte o înjurătură sub pretext că faci înainte de începerea cursului tău teoretic, o excursiune în domeniul economiei politice practice.

Cum se va reorganiza armata?

Vechea organizare a armatei.—Desfiinţarea serviciului cu schimbul.—Recrutarea pe divizie.—Reducerea serv. militar.—Cadrele.—Sporirea soldei sub-ofiţerilor. - Examenul bacalaureaţilor.—Alte amănunte.

D. general Averescu va prezenta îndată după redeschiderea parlamentului, proectul său asupra organizărei armatei. Ministrul de războiu a expus în consiliul de miniştri acest proect în liniile sale principale şi a căpătat aprobarea colegilor.

Actuala lege de organizare a armatei am putea zice că nu mai există.

Mai toate părţile ei au fost modificate prin legi speciale. Noua lege va respecta multe din aceste modificări.

*

Iată şi principalele inovaţiuni pe cari le introduce d. ministru de războiu prin proectu-i de reformă:

Serviciul cu schimbul dispare cu totul din infanterie.

In ce priveşte cavaleria, cele 8 regimente de călăraşi sunt păstrate dar vor fi compuse exclusiv din soldaţi cu schimbul, fără amestecul de astăzi cu elemente permanente.

*

Recrutarea se va face pe divizie, nu pe judeţe, ca astăzi. Fiecare regiment va fi, deci, compus din elemente recrutate din diferite judeţe.

*

Serviciul se reduce la doi ani. Se exceptează serviciul cu schimbul în în calaraşi, care va fi de trei ani.

Se va da o mare atenţie formărei cadreler. Se va crea, pe lîngă fie-care corp de armată, cîte o şcoală de sub-ofiţeri. In primii ani aceste şcoli vor fi concentrate în Focşani, sub conducerea aceluiaş comandant, pentru a se stabili de la început o unitate de direcţie.

*

Solda subofiţerilor va fi sporită la 50 pe lună, socotindu-se 18 lei hrana şi 22 lei solda.

Prima de reangajare va fi de 30 lei, aşa că un sergent reangajat va primi în total 80 lei pe lună.

A doua primă de reangajare va fi de 20 lei pe lună, iar a treia de 10 lei.

Soldaţii cu serviciu redus—bacaleureaţii, diplomaţii şcoalelor speciale etc.—vor fi încazarmaţi la 3 Noemb. al fie-cărui an, pentru un serviciu de 4 luni.

După aceasta vor fi trimişi la şcoala specială de ofiţeri creată anume pentru aceste elemente, unde vor rămîne pînă la manevrele de toamnă.

După manevre, vor fi supuşi unui examen, şi cei ce vor reuşi, vor fi înaintaţi sublocotenenţi.

*

Corpul ofiţeresc va fi sporit. In vederea aceasta, chiar de anul acesta, şi pe cale de decizie ministerială, efectivul şcolelor militare a fost sporit cu 7 la sută.

Limita de vîrstă pentru ofiţeri va fi modificată şi în ce priveşte înaintarea ofiţerilor superiori. vor fi lăsate, aproape exclusiv alegerei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Greşeli de tipar. — Un scriitor care apreciază valoarea tiparului, cum e ilustrul nostru colaborator Caragiale este de sigur cel mai iertător, deşi sufere mai mult ca ori care altul pe urma lor. Din *erata* trimisă ziarului „Adevărul" şi telefonată aseară „Opiniei" s'a putut vedea la ce interesante reflecţii şi apropouri a dat naştere eroarea de tipar care a atribuit maestrului cuvîntul de „reproşabil" în loc de „reprobabil". Dar cea mai delicioasă istorie a unei greşeli de tipar vor găsi-o cetitorii noştri relatată în „Cronica de Crăciun" cu care ne-a onorat maestrul scriitor—punîndu-ne în schimb o singură, dar nu tocmai uşoară condiţiune, ca ea să apară fără greşeli de tipar.

Sperăm să ne putem îndeplini angajamentul—întocmai.

*

Numărul curent al „Vieţei Romîneşti" se anunţă cu un sumar foarte bogat pe care-l vom da în numărul de mîni al ziarului.

*

Suntem rugaţi din partea Direcţiunei Conservatorului de Muzică a anunţa publicului că al doilea „concert filarmonic" anunţat pentru Duminecă 23 Decembrie va începe la orele 2. p. m. fix, trebuind să fie terminat la 4 şi un sfert cel mult în vederea aranjării scenei pentru reprezentaţia de gală a teatrului.

*

A apărut No. 24, anul I al revistei „Convorbiri", cu un sumar foarte bogat şi variat semnat de d-nii: D. Nanu, Em. Gărleanu, I. Minulescu, Eug. Lovinescu, I. Dragoslav, I. Ciocîrlan, H. Frollo, V. G. Militaru, I. Rădulescu şi Mihail Dragomirescu.

In revista critică se vorbeşte despre ultimele publicaţiuni ale d-lor, Cincinat Pavelescu, D. Anghel, I. L. Caragiale, I. B. Hetrat, M. Sadoveanu, I. Brătescu—Voineşti, Em. Garleanu, I. B. Basarabescu, Corneliu Moldovan etc.

*

Multă lume aşteaptă cu nerăbdare a doua reprezentaţie a piesei „Hoţul" cu d-na Prnteanu în rolul „Marisei". Spectacolul va avea loc la 28 Decembrie, Vineri.

*

Versuri de d. Ronetti Roman autorul lui «Radu» şi al lui „Manasse" vor găsi cetitorii noştri în bogatul număr literar al „Opiniei" de Crăciun. E unul din cele mai splendide fragmente al poemului inedit „Iwan".

*

Duminică, la orele 2 p. m. precis, va avea loc, după-cum s'a mai anunţat, al doilea Concert filarmonic, organizat de orchestra conservatorului.

La acest concert va da concursul şi corul conservatorului de sub conducerea d-nei profesoare Sofia Teodoreanu, precum şi d. Moldrich, profesorul conservatorului.

*

Unul dintre excelenţii noştri nuvelişti — în acelaşi timp un admirabil om de ştiinţă—profesorul Paul Bujor va reapare, după o lungă întrerupere pe cîmpul publicisticei. Cititorii noştri vor găsi în numărul de Crăciun al *Opiniei* o emoţionantă nuvelă a fostului director al „Vieţei Romîneş ti".

*

Revista „Convorbiri" de sub direcţiunea d-lui M. Dragomirescu anunţă că începînd cu numărul de Ianuarie va purta titlul de „Convorbiri critice" pentru a înlătura ori-ce confuziune cu vechile „Convorbiri literare".

*

O piesă care va face, desigur, cinste repertorului actualei stagiuni este cea anunţată pentru mîne seară, sămbătă: *Crimă şi pedeapsă* a genialului scriitor rus Dostoyewski. Rar s'a văzut o mai pasionantă înlănţuire de împrejurări şi mai mişcătoare tablouri din viaţa omenească. Dl. State Dragomir joacă pe *Rodion*, eroul marei drame ruseşti.

Abonamentul la această reprezentaţie e valabil.

*

Cea mai mare reţetă teatrală din această stagiune se prevede pentru festivalul artistic de astă seară cu piesele lui Caragiale: „Noaptea furtunoasă" şi „Conu Leonida".

*

Delicatul şi fecundul poet *Cincinat Pavelescu*, atît de simpatic lumei noastre iubitoare de literatură, figurează între colaboratorii numărului nostru de Crăciun, cu mai multe bucăţi inedite. Toate poartă pecetea marelui talent al primului redactor al excelentei reviste „Convorbiri".

*

Sala de Muzică (Gesang-Verein) strada Arcu, Duminică 23 Decembrie 1907 *d-ra Clara Mainau-Eberman*, va da o singură „Serată dramatică şi muzicală" cu concursul graţios al d-rei *Cecilia Lack*, cu următorul program:

Partea I-a.—Lenau: Die Werbung; Grillparzer: Sappho (monolog); Dr. Leo Eberman: Die Saite recitat de d-ra Mainau Eberman. Chaminade Valse de Chopin, La Moréna (Danse Espagnole) d-ra Cecilia Lack Goethe: Der Fischer; Heine: Die Grenadiere; Uhland: Des Sängers Fluch recitat de d-ra Mainau Eberman.

Partea II-a Heine: Grillparzer; Sappho (monolog II); Freiligrth: Der Moorenfürt recitat de d-ra Mainau Eberman.

Paraphrasă de Concert din Rigolette executată de d-ra Cecilia Lack.

François Coppée: Die Vögel; Goethe: Iphigenie (monolog) recitate de d-ra Mainau Eberman.

Inceputul la 8 şi trei sferturi precis.

Preţurile Serale: Locul I-iu 4 fr. Locul II-lea, 3 fr.

Bilete se găsesc la Agenţia Thalia, iar în seara reprezentaţiei la casă (str. Arcu No. 5).

Informaţii

● **Alegerea din Bacău.**—Ni se telefonează din Bacău:

Eri s'a efectuat alegerea parţială la colegiul II deputaţi, pentru împlinirea locului rămas vacant prin decesul lui Take Leca.

D. St. St. Şendrea, candidatul liberalilor disidenţi, întrunind 399 voturi, a fost proclamat ales; d. Lascar Veniamin, candidatul liberal oficial, a întrunit 308 voturi.

Lupta s'a dat între domnii Radu Porumbaru, care a susţinut candidatura camatarului Veniamin şi între domnii Ioniu şi Caton Lecca, care au luptat cu d. Şendrea.

Conservatorii s'au abţinut.

● In conferenţa de aseară, consiliul profesoral al liceului Naţional a decis să se scadă nota de purtare sub 5, a elevilor clasei a VII reală şi modernă, pentru că au avut o purtare necuviincioasă în clasă faţă de mai mulţi profesori.

● Partidul liberal nu va presinta nici o candidatură la alegerea col. II de Putna.

Singurul candidat este d. St. Barbu Delavrancea.

● Prin noul budget al creditului urban din localitate s-au făcut următoarele modificări.

S-a augmentat leafa directorului de la 700 la 800 lei, plus diurna de 150 lei ce o avea mai înainte.

Subdirectorului i s'a mărit leafa de la 480 lei la 500, iar şefului contabil de la 350 la 400.

De asemeni s-a creat un nou post de copist pe lîngă serviciul contabilităţei.

● In urma unui ordin ministerial batalionul IV de vînători, a trecut sub comanda diviziei a 7-a.

● Comitetul instituit pentru rîdicarea unui bust lui Vasile Burlă, se va întruni după serbători, pentru a lua ultimele decisiuni.

● D. Teodorini, directorul Conservatorului, a luat frumoasa dispoziţie ca la concertele filarmonice ale orchestrei Conservatorului, studenţii săraci să aibă întrarea gratuită.

De asemeni a admis întrarea gratuită şi a elevilor şcoalei normale.

● Pentru poimîne, Duminică 23 Decembre, cercul vînătorilor din localitate a organizat două mari goane: una la Medeleni şi alta la Prisacani.

Multe persoane din localitate s'au înscris ca să ia parte la aceste două goane.

● Camera de comerţ din Iaşi a întocmit o interesantă statistică în chestia agrară, relevînd felul maşinelor agricole întrebuinţate, precum şi întinderile de pămînt cultivate de ţaranii şi proprietarii din Jud. Iaşi.

● Aflăm cu plăcere că poimîne Duminică, va avea loc la primărie cununia civilă a drăgălaşei d-şoare Olga Mihailescu cu d. P. Nicoleanu, avocat din Botoşani.

Cununia religioasă va avea loc de serbători.

DIVERSE

— Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei noastre de judeţ, prin care'i face cunoscut să puie în vedere autorităţilor comunale ca să dea o deosebită atenţie biletelor de vînzarea vitelor şi să le facă cu îngrijire, pentru a se putea astfel opri furturile de vite.

— Şcoala normală de fete a luat azi vacanţă.

— In fine epitropia Sf. Spiridon a fost aprovizionată cu lemne şi a început abia acum, aproape după două săptămîni, să distribue lemne saracilor, cărora le-a dat bonuri.

— Autorul furtului de la Alexe Dimitroff, din strada Toma-Cozma, vestitul spărgător I. Gherasim a fost înaintat parchetului.

După cum s'a constatat. el a mai comis în timpul din urmă şi alte furturi.

— Autorităţile din Caracal au cerut autorităţilor locale prinderea şi arestarea lui Alexandru Prişca, un vestit criminal, care a reuşit să evadeze din arestul din acea localitate.

— D. N. Vasiliu a fost numit copist al creditului Urban, în postul creat prin noul budget.

— In ziua a doua de Crăciun I. P. S. S. Mitropolitul, va hirotonisi ca diacon şi apoi ca preut pe seminaristul Gavrilescu, care urmează a fi numit preot al parohiei Epureni.

POEZIA IN LUPTA

— FORME NOUI —

Alţii şi în alte rubrici ale ziarului vor face bilanţul activităţii poetice romîneşti în decursul anului care se încheie acum. Vor arata în ce anume s'a deosebit acest an de cei dinaintea lui, ce a adăogat nou la rezultatele vechi, ce bogăţii necunoscute, ce talente noi răsărite a adus la lumină.

Aici vrem să atragem luarea aminte asupra unui singur fenomen în legătură cu mişcarea literară din cursul acestui an şi anume asupra unor forme nuoi, sau a unor încercări de a împrumuta încă o haină expresiunii poetice romîneşti şi care pare a avea sorţi de izbîndă.

*

Cu un număr de ani în urmă poetul, aşa de curînd şi pe nedrept uitat, N. Beldiceanu, a scris un număr de bucăţi poetice într'o formă neobicinuită, într'un ritm variat pe care el îl numea: poliritmu.

N'avem la îndămînă în acest moment colecţia acelor poezii, dintre care unele—cum era bucata *Ţaranii* erau de o adîncă frumuseţe. Multora li s'a părut curioasă şi chiar inadmisibilă această formă, care escludea clasica orînduire a strofelor tradiţionala imperechere a versurilor şi a rimei. Iar forma încercată de acel poet iaşan ramase neimitată; bucăţile—uitate odată cu dînsul le vom regăsi poate în volumul de poezii pe care ni-l promite editura Minerva.

*

In anii din urmă s'a discutat şi comentat mult în presă o altă formă poetică încercată tot de un talent iaşan, d-na Riria. D-sa a publicat un mare număr de bucăţi, îndepărtînd cu totul forma obicinuită a strofelor şi a versurilor, deşi pastra şi ritmul obicinuit şi rima tradiţională. Era dară vorba numai de o inovaţiune relativă, pur formală, care nu impresiona auzul ci vederea, căci la cetire nu s'ar fi observat aproape de loc această schimbare. Chiar lucrarea mai mare, cum era poemul „Ultima rază din viaţa lui Eminescu„ a fost scrisă în acelaş ritmu şi unele pasagii din această lucrare erau de o frumuseţe desăvîrşită, deşi autoarea eliminase împărţirea în strofe. E de prisos să mai amintim că modelul n'a găsit imitatori.

*

In cursul anului s'au putut ceti numeroase bucăţi de ale unui tînăr poet Ion Minulescu, publicate cu deosebire în revista „Convorbiri" a d-lui M. Dragomirescu. Autorul acelor bucăţi a incercat la rîndul d-sale o formă nouă,—nouă în literatura noastră, căci în Franţa ea aparţine unei şcoli literare în frunte cu poetul de mare valoare Henry de Règnier.

De remarcat e că acesta din urmă e ginerele răposatului academician Iosé de Hèrédia, unul din cei mai clasici poeţi francezi, un apostol devotat formelor de o corectitudine absolută şi tradiţională, celebrul sonetist care pentru nimic în lume nu s'ar fi abătut de la versul şi cezura sonetului.

D. Minulescu scrie esclusiv poliritmic, adecă se depărtează cu totul de la formele obişnuite literaturei romăneşti, renunţă la cunoscuta împărţeală în strofe, dar izbuteşte a da bucăţilor d-sale un ritmu perfect, o simetrie elegantă, o armonie ireproşabilă.—e dar un inovator. La rîndul d-sale, n'a fost cruţat de parodii şi de ironii, ceea ce nu l'a împedecat a perzista pe calea apucată şi a plăcea publicului cetitor, graţie unor poezii de o necontestată frumuseţe:

Deci,
In ziua, aceea—cerul, înegrit de fum
Părea
Un tavan de catedrală ce se năruie;
Iar fumul
Din clopotniţele aprinse
Deschidea 'n albastru drumul
Altui fum, mai greu, mai negru...
Şi albastrul se 'negrea...
Ard bisericele toate...
Arde *Credinţele* bătrîne...
Ard *Cristoşii*
Şi *Trecutul*
Arde par'că lumea 'ntreagă..

Ce *Nebun* venit de aiurea nu putu
se ne 'nţeleagă?...
Ce 'ndrăzneţ aprinse focul ereziilor
păgîne?...
(Götterdämmerung, Convorbiri 635)

Iată alt fragment dintr'o „Romanţă fără muzică":

In seara cînd ne-om întîlni.—
Căci va veni şi sear'aceea;
In seara-aceea voiu aprinde trei candelambre de argint.
Şi-ţi voiu ceti
Capitole din epopeea
Amantelor din Syracuza,
Cytera,
Lesbos
Şi Corynt...
Şi 'n seara cînd ne-om întîlni
Te-oiu întreba
Ca şi pe multele pe care le-am întrebat 'naintea ta:
— Voeşti ori nu să fii a mea?

Nu găsiţi că poezia, în această haină, nu perde nimic nici din armonie, nici din farmec? Nu vi se pare că foarte lesne, prin colaborarea cîtor-va forţe literare, s'ar putea înlocui foarte uşor obişnuita formă poetică şi fără pagubă pentru literatură? După cum odinioară Coşbuc a adus o mare schimbare poeziei romîneşti prin o nouă formă, a sa proprie deşi nu fără antemergători în alte literaturi, tot asemenea vor veni pe rînd alţi poeţi cu alte alcătuiri a o strofelor, fie-care îmbrăcîndu-şi simţirea in haina ce i se pare mai potrivită, mai armonioasă.

D. Minulescu nu e singurul. Alţi scriitori au adoptat şi ei forme nuoi şi din lipsă de spaţiu vom aminti numai pe unul, d. Al. Stamatiade, ale cărui strofe nu sunt lipsite de farmec. Bună oară:

E o noapte violetă
Grădina e un farmec,
De cîntec, de murmur,
De forme, de culoare,
De zimbete ciudate
De ne 'nţelese graţii,
In arborii albaştri cu frunze de mătase,
Cu ramuri delicate ca nişte arabescuri
Incep să licărească în candeli violete,
Lumini aproape sterse....

*

Nu 'ncape îndoială. Poezia romînească, evoluînd sub imperiul celei din Apus, va îmbraca încă diferite forme nuoi pînă la definitiva cristalizare în formele nepieritoare pe care le caută.

□.

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman

&

Dr. med. M. Pekelman

Strada Alexandri 3

Ultime informaţii

Agitaţia avocaţilor.—Decanul corpului de avocaţi din Iaşi, a primit din partea d-lui C. Dissescu, decanul baroului de Ilfov, telegrama ce urmează:

„Avocaţii, întruniţi astăzi, 20 Decembre, au hotărît să ţină un congres al tuturor avocaţilor, privitor la proiectul judecătoriilor de pace. Rog ca, impreună cu cît mai mulţi confraţi, veniţi şi participaţi la acest congres mîine seară, Vineri, ora 9, sala Germană, strada Brezoianu 17, Bucureşti, cu cordială stimă, decanul corpului (ss.) *C. G. Dissescu*".

*

D. Pandele Zamfirescu, decanul baroului de Iaşi, a respuns că telegrama fiind primită prea tîrziu nu s'au mai putut convoca avocaţii spre a decide participarea la congres.

De altmintreli avocaţii din Iaşi au protestat contra proiectului, prin o o telegramă către presidentul Camerei.

● *Direcţia generală a telefoanelor s'a convins, în fine, că aşa cum funcţionează telefonul între Iaşi şi Bucureşti, este o adevărată calamitate.*

Direcţia generală a dispus ca pe viitor, firul să fie dat exclusiv liniei Iaşi-Bucureşti şi vice-versa, între orele 10—11 a. m. şi 3—4 p. m.

La celelalte ore firul se va putea întrebuinţa, dar în chip detestabil ca pînă acum.

● Rectoratul a luat dispoziţiunea ca scutirele de taxele universitare care s'au admis la începutul acestui an, să fie valabile numai pentru un semestru.

Aşa că de la 1 Martie 1908 secretariatele facultăţilor de litere ştiinţi şi drept vor înainta din nou rectoratului listele studenţilor care au fost scutiţi şi care urmează a fi din nou scutiţi.

● *Numărul de Crăciun al ziarului „Opinia" va apare Luni la orele obicinuite într'un format excepţional şi cu un cuprins foarte bogat şi variat.*

Literatura, beletristica şi actualitatea vor fi de o potrivă reprezentate şi semnate de publicişti, între care cetitorii vor găsi nume ilustre care au binevoit a figura între colaboratorii numărului de Crăciun al „Opiniei".

In numărul de mîne vom publica întreg sumarul acestui număr excepţional.

Depozitarii noştri sunt rugaţi să ne indice din timp numărul de exemplare de care au nevoe pentru a putea satisface cererile.

● După ce toate ziarele colectiviste au anunţat cu triumf, că ministrul instrucţiei va veni cu un proiect pentru sporirea lefurilor învăţătorilor şi institutorilor, „Voinţa", care fusese şi ea între acele ziare, dă astăzi următoarea categorică desminţire:

In ziare s'a publicat zilele trecute o notiţă prin care cititorii sunt informaţi că la Ministerul Instrucţiunei s'a luat dispoziţiuni pentru mărirea lefurilor învăţătorilor şi ale institutorilor.

Acest svon este neîntemeiat, căci pînă acum totul s'a redus la un schimb de vederi între d. ministru respectiv şi funcţionarii superiori ai Ministerului.

Rămîne însă să se vadă dacă bugetul poate suporta o sporire de lefuri şi să se hotărască, în acelaşi timp, în Consiliul de Miniştri.

Cerem ca „Viitorul" şi „Independenţa" să arăte, cari din ştiri este exactă: a lor, care pretinde că sporirea a fost definitiv hotărîtă—sau a „Voinţei", care pretinde contrarul.

● Din cauza gerului şi a îngheţului trenurile continuă să sosească cu întârzieri.

Aseară trenul de Paşcani care vine de obiceiu la 6 şi 10 a sosit abia la 7 şi 15 iar acceleratul de Bucureşti de azi dimineaţă a avut o întârziere de 45 minute.

● Aseară profesorii liceului Naţional s'au întrunit pentru a respunde la întrebarea făcută de ministrul Cultelor, dacă pentru clasele I şi II de gimnasiu nu se poate reduce numărul profesorilor la 2 sau 3, adică să fie ca la clasele divizionare: unul pentru partea literară şi altul pentru partea ştiinţifică.

D. C. Bottez, a fost delegat să dea respunsul consiliului profesoral, care este negativ.

● In urma unei noui dispoziţiuni, conducătorii băncilor populare din judeţul nostru se vor aduna în localitate, după sărbători, spre a procede la întocmirea budgetelor, care trebue făcute la fel.

● Cu începere de mîne recruţii batalionului 4 ai regimentelor de infanterie şi cavalerie au obţinut cu începere de mîne cîte un concediu de 18 zile.

● Membrii consiliului de higienă al oraşului vor fi convocaţi, în şedinţă ordinară, pentru seara zilei de 2 Ianuar.

● La alegerile comunale colegiul I din Tecuci, ce au avut loc eri, lista liberală în frunte cu d. Al. Anastasiu a întrunit 120 voturi

Lista conservatoare în frunte cu d-nul Cincu a întrunit 90 voturi.

● Noul comitet al societăţei studenţilor în medicină, va fi convocat zilele acestea, pentru a discuta mai multe chestiuni privitoare la bunul mers al societăţei.

● După sărbători, secretarii comunali din judeţul nostru, se vor întruni în localitate, pentru a pune bazele unei societăţi de ajutor reciproc, sub numele de „societatea Secretarilor Comunali".

Ei se vor întruni în localul prefecturei de judeţ.

● *Curtea de apel, s. II, în şedinţa de astăzi în urma contestaţiei făcute de amicul nostru avocatul G. Reileanu, a ordonat ştergerea din colegiul I al comunei Bacău a d-lui Caton Leca care prin acte simulate, voia să stabilească că ar avea domiciliul real în comună.*

● In ziua de 30 Decembrie, atît ministrul instrucţiei cît şi decanul facultăţei de medicină din Iaşi, vor delega pe membrii comisiunei examinatoare pentru concursul la catedra de patologie internă, vacantă la facultatea de medicină din Iaşi.

Concursul acesta va începe în ziua de 15 Ianuarie şi înscrierile se vor primi până în seara zilei de 30 Ianuarie.

Vor candida d-nii d-ri: Al. Lambrior, Bacaloglu şi Malcoci.

● Ministrul instrucţiei a înaintat universităţilor din Bucureşti şi Iaşi titlurile şi drepturile candidaţilor la catedra de drept roman, de la facultatea din Iaşi, vacantă prin numirea d-lui St. Longinescu la Bucureşti.

Candidaţi la această catedră sunt d-nii: V. Buşilă şi Gr. Demetrescu, ambii magistraţi în Iaşi.

● Ministerul instrucţiunei publice publică concurs de agregaţie pentru ocuparea catedrei vacante de anatomie descriptivă la facultatea de medicină din Iaşi. Concursul va începe în ziua de 20 Iunie.

● La Cameră s'a distribuit eri un proect de lege prin care se recunoaşte societăţei de binefacere „Moldova" din Iaşi, calitatea de persoană morală şi juridică.

● Camera de punere sub acuzare a trimes eri în judecata curţilor cu juri pe următorii:

La Botoşani pe Gh. P. Grumezia, pentru omorul lui Vasile Achiţei şi pe Gh. N. Durmea care l'a asistat la comiterea faptului.

Tot la Botoşani pe Eftimie V. Trotuş, muncitor în Paşcani, care a rănit mortal pe Vasile Bărzu.

● Membrii societăţei absolvenţilor şcoalei comerciale superioare, din localitate, au fost convocaţi din nou pentru astăseară, în localul Camerei de Comerţ, pentru a continua cu discutarea celor-lalte chestiuni rămase nediscutate în şedinţa de Luni

● Consiliul profesoral al liceului Naţional a hotărît să pună vedere părinţilor acelor elevi care în cele două trimestre n'au întrunit mediile de promovare, să vie pînă cel mult la 31 Ianuarie ca să'i retragă din şcoală, căci în caz contrar acei elevi vor fi declaraţi repetenţi.

○ Consliul de resboiu al corpului 4 de armată s'a întrunit astăzi şi a judecat cîte-va procese privitoare pe nişte soldaţi pentru desertare şi părăsire de post.

● Seziunea de iarnă a Curţei cu juri din Fălticeni, va fi deschisă la 2 Ianuarie a. c.

Curtea va fi prezidată de d. Suciu, consilier la Curtea de Apel din Iaşi.

● Potrivit dispoziţiunilor din noua lege de organizare a corpului avocaţilor—legea din 12 Mart 1907—se va întocmi cu începere de la 1 Ianuarie tabloul avocaţilor pe anul 1908.

Decanatul baroului aduce la cunoştinţă că nici o înscriere pe acest tablou nu se va face dacă d-nii avocaţi nu se vor fi conformat dispoziţiunilor pentru achitarea cotizaţiilor pe anul trecut şi curent.

Dintre stagiari nu vor fi trecuţi pe tabloul avocaţilor definitivi de cît acei care vor face cererea în acest senz.

In ceea ce priveşte magistraţii urmează ca să fie menţinuţi pe tablou bine înţeles aceasta în urma unei cereri pe care va trebui s-o facă fiecare magistrat, la începutul acestui an şi în care caz vor trebui să se conformeze art. 12 din lege.

● Azi după amiază la orele 2 un grav accident de tramwai a avut loc în strada Anastasie Panu, în dreptul farmaciei populare.

Vagonul cu No. 23 a dat peste o biată femee, servitoare la d. dr. Ochs şi trîntind'o la pămînt, i-a cauzat mai multe leziuni grave.

Intr'o stare foarte gravă a fost dusă la spital.

● D. rector George Bogdan a cerut secretariatelor universităţei să-i înainteze o listă de toţi studenţii, care, în timp de 2 ani consecutivi, n'au trecut vre-un examen.

De asemeni şi numele acelor studenţi, care, în timp de 6 ani, nu şi-au terminat studiile universitare.

● Au cerut azi înscrierea la doctorat d-nii: Alexandru A. Naum, Ioan C. Stiubeiu comisar, Bronislaw Verner, Alexandru Gh. Tebeica, Anton Gh. Tiron, Pavel Manoliu, Alexandru Andrievici şi Alexandru N. Mihailescu.

● Ancheta neregularităţilor ce s'ar fi comis la vamă a fost închisă din ordinul ministerului de finanţe.

Svonurile ce se respîndiseră cum că între cei de la vamă şi între comercianţii din localitate, ar exista o înţălegere, s'au dovedit absolut neîntemeiate. Ca o dovadă de aceasta e şi următorul caz: Firma Kahane din Aprilie şi pînă în Noembrie a. c. a plătit peste 26.000 lei taxe vamale şi s'a constatat că la această sumă considerabilă s'a făcut un minus de încasări de 75 lei.

Şi ca să relevăm cît de mare avînt a luat negoţul la noi, în Iaşi, e deajuns să spunem că, de la 1 Aprilie şi pînă în Noembrie a. c. s'au încasat la vamă, peste 4 milioane lei, taxe vamale.

● Rectoratul Universităţei a fost înştiinţat că Ministerul instrucţiunei publice a dispus scoaterea la concurs a catedrei de limba latină, care e vacantă la facultatea de litere de la Universitatea noastră.

Pentru această catedră se ştie că vor concura d-nii Xenophon Gheorghiu, actualul suplinitor şi Bianu.

Judiciare. — Tribunalul s. II-a a fixat termen la 31 Ianuar pentru procesul de daune intentat de d. Breabăn prinţului Mihail Sturza.

E vorba de tragica întîmplare de acum cîteva luni de la casele prinţului Sturza din str. Carol, cu urşii.

— Cu expediarea lucrărilor urgente ale curţei, în timpul vacanţiei, a fost însărcinat d. S. Zăhărescu, consilier la curte.

— Curţile cu juri din Roman şi Botoşani au fost închise astăzi.

— Curtea de apel secţia II-a va judeca mîne pe fostul notar Bălănescu, din comuna Lipovăţ, jud. Vaslui, care a fost condamnat la 1 an închisoare peutru falş în acte publice.

Administraţia ziarului «Adevărul» ne roagă să anunţăm că numărul de astăzi va fi distribuit abea mîine Sîmbătă de oarece pachetul cu ziare pentru Iaşi a sosit prea târziu în gara Bucureşti.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Decembre

Agitaţia avocaţilor

Bucureşti.—Comisiunea aleasă de corpul avocaţilor ca să intervie pe lîngă preşedintele Camerei spre a împedeca votarea dispoziţiilor vexatorii din proectul de lege al d-lui Stelian, a fost primită eri de preşedintele Camerei.

Pe cînd comisiunea expunea preşedintelui Camerei doleanţele lor, sosi şi d. ministru al justiţiei.

Atunci au început tratativele care au fost duse la un rezultat relativ satisfăcător prin faptul că au intervenit şi d-nii Take Ionescu şi Vasile Misir.

Comisiunea avocaţilor cerea trei lucruri şi anume:

1) Avocaţii să fie admişi ca apărători ai ţăranilor înaintea judecătorilor de pace.

2) Avocaţii să nu poată fi făcuţi responsabili de daunele ce eventual ar cauza prin introducerea unei acţiuni cu vădita rea credinţă.

3). Judecătorul să nu aibă dreptul de a amenda pe avocatul dovedit că a lucrat cu rea credinţă.

Ministrul n'a voit să admită primile două condiţiuni, iar în ce priveşte condiţiunea ultimă a convenit la o formulă propusă de d. Take Ionescu şi prin care avocatul dovedit că a lucrat cu rea credinţă va fi dat în judecata consiliului de disciplină a avocaţilor, iar procurorul să aibă obligaţie de a face apel în contra unei sentinţe achitatoare.

Comisiunea nemulţumită că ministrul a cedat numai asupra acestei condiţiuni, a hotărît ţinerea congresului în astă seară.

Camera

Bucureşti.—D. Toma Stelian declară că în înţelegere cu comitetul delegaţilor, a convenit la modificarea art. 93 din proectul de lege şi care părea vexatorie pentru avocaţi.

Această modificare este făcută în senzul ca avocaţii să aibă dreptul să pledeze pentru ţărani la judecătoriile de pace, iar în caz de rea credinţă vădită, avocaţii să fie daţi în judecata consiliului de disciplină a baroului, dar procurorul tribunalului să fie obligat a face apel contra unei sentinţe achităţoare.

Se întră apoi în discuţia generală a legei.

Are cuvîntul d. Victor Filotti, care declară că nu'şi face prea multe iluzii asupra intenţiunilor majorităţei faţă de corpul avocaţilor.

D-sa găseşte că legea conţine prea multe lucruri vexatorii, pentru ca prin o singură modificare, ea să poată fi ameliorată.

Şedinţa continuă.

Senatul

Bucureşti.—Prezidează d. Aurelian. Se continuă discuţia asupra tocmelelor agricole.

D. Arion începe prin a arăta că dacă deosebirea principală între cele două partide politice a fost foarte mică înainte de revoluţie; de astă primavară însă deosebirea este fundamentală.

Mentalitatea celor două partide s'a schimbat după cum s'a schimbat şi mentalitatea individuală a multora.

Partidul liberal a evaluat atît de mult spre stînga în cît a devenit cu adevărat un partid socialist.

Deosebirea este chiar atunci cînd este vorba de a se stabili cauza revoluţiei de astă-primavară. Pe cînd liberalii reduc totul la exploatarea ţărănimei de către proprietari, partidul conservator crede că un complex de cauze au dat naştere acelei nenorociri.

Şi între acel complex de cauze nu mic a fost şi rolul instigatorilor. Şi făcînd această constatare conservatorii se bizue pe fapte prea exacte pentru a putea fi contestate şi confirmarea vine de multe ori chiar din rîndurile liberalilor, cum e cazul cu cele denunţate de d. Stoicescu.

D. Arion spune că d. Stoicescu este dator să vorbească şi-i aruncă această somaţiune de la înălţimea tribunei senatului.

D-sa îşi continuă discursul.

Contra Avocaţilor

Bucureşti.—Spre a mai domoli pe avocaţii din majoritate, ce se arată foarte ostili proectului d-lui Toma Stelian d. Sturdza a venit astăzi la Cameră.

Intr'un cerc de deputaţi avocaţi, d-sa a făcut următoarea declaraţie:

Cînd am pornit lupta în contra avocaţilor, eram singur. Astă-zi sunt foarte mulţi care văd cîte rele au adus după sine predominarea elementului avocăţesc. Ţaranii au avut mult de suferit de pe urma şuruburilor avocăţeşti.

Cît despre spiritul de care este animat de multe ori acest corp vă amintesc intervenţia întregului barou de Botoşani ca să refuzăm extradarea Kirschen, cerută de Germania, de şi era un escroc patentat.

Distincţiune

Paris. — D. Leo Claretie, preşedintele secţiunei franceze pentru expoziţia din Bucureşti, a fost înaintat ofiţer al legaţiei de onoare.

Grevă

Londra.—Ca la o mie de conductori şi de şaufeuri de omnibuse şi automobile, s'au pus în grevă, din cauza reducerei salariilor.

Ataşat comercial

Roma.—Un ataşat comercial va fi trimes pe lîngă legaţiunea din Bucureşti.

Scrisori impărăteşti

Viena.—Impăratul a adresat ministrului preşedinte Beck, precum şi d-lui Weckerle preşedintele consiliului ungar de miniştri o scrisoare autografă prin care le exprimă cele mai calde mulţumiri ale sale pentru silinţele neobosite şi energice, pentru devotamentul lor patriotic cu ocaziunea regulărei relaţiunilor reciproce dintre Austria şi Ungaria, ceea ce va mări forţa celor 2 state şi prestigiul monarhiei.

Ca semn de recunoştinţă Impăratul le-a acordat marea cruce a ordinului „Sfîntul Stefan".

PROCESUL HARDEN

Berlin.—Procurorul a cetit o declaraţiune prin care se constată că instrucţiunea severă stabilită în contra principelui Eulenburg a fost suspendată din cauza refuzului lui Harden de a depune ca martor. Principile Eulenburg a contestat de două ori în timpul procesului sub prestare de jurămînt că ar fi comis delictul prevăzut de art. 175 cod. penal. Eulenburg întreabă dacă este cine-va care ştie că este sperjur. Din cauza boalei lui Harden desbaterile au fost amînate pentru mîine: medicii experţi trimeşi să examineze starea lui Harden la domiciliul său au declarat că dînşii cred că Harden va putea compare mîine în faţa tribunalului.

Turburări în Basarabia

Francfort. — Gazeta de Francfort află din Odessa că în gubernia Basarabiei au avut loc mari desordini provocate de recenta scrisoare a ministrului de interne privitoare la perceperea imediat a impositelor. S'au produs sîngeroase încăerări între poliţie şi ţerani; unsprezece poliţişti şi ţerani au fost ucişi; sunt şi numeroşi răniţi. Armata a fost trimisă la faţa locului.

Recepţie

Lisabona —Ziarele relevează marea afluenţă la recepţia care a avut loc la palatul regal pentru ziua anului nou. Mai ales au asistat mai mulţi foşti miniştri regeneratori şi progresişti.

Familia regală a asistat seara la operă.

Holera

Constantinopol.— De la 13 Decembrie pînă la finitul lunei Decembrie, au fost 565 de cazuri de holeră la Meka, Medina, Jambo, Djedah, Lazaret şi Ebresand. Intre acestea au fost 417 decese.

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"
Magazin de instrumente şi note muzicale
24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecărei

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu
asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Sanatoriul „S-ta Maria"
IAŞI—STRADA ZMEU 3 (BEILIC)

Se primesc bolnavi atinşi de boli chirurgicale, interne, venerice şi de pele. Sala de operaţie după ultimele cerinţi ale higienei, prevăzută cu aparatele cele mai perfecţionate.
Consultaţie cu toţi medicii din localitate.
Bolnavii sunt sub continua supraveghere a d-lui dr. I. Şeptelici Andrieş, asistat de un doctorand în medicină şi un personal cu multă practică spitalicească.
Pensiunea 15 şi 12 lei pe zi.
Pentru ori ce informaţiuni a se adresa la
Dr. I. Şeptelici Andrieş
Str. Zmeu 3
Telefon 90.

Farmacia I. ROTBARD
Paţa Sf. SPIRIDON.—AŞI
Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parful merii.
Untură de peşte importată direct din Norwegia.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

De Vânzare Casele d-lui Victor Castano strada Sf-Andrei. 6 odăi, antret mare, atenanse etc. etc. toate în perfectă stare.
A se adresa la Dl. sau D-na Castano.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE

CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^ului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta cătuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această brânșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

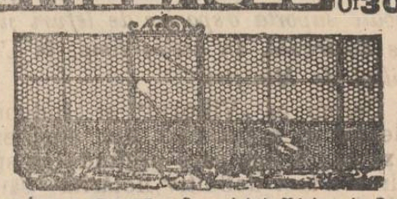

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... Of 75

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6 fr. 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale și classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ mai frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilie de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPIN

ZIAR CONSERVATOR CO

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și La

4617
1908

Pentru A. C. CUZA

Cu toată sila ce ne inspiră modul de a polemiza al d-lui Cuza, totuși suntem nevoiți a eși din rezerva ce ne-o impusesem de a nu respunde personal acestui d-n.

Opinia, dînd alarma și stigmatizînd cu cea din urmă vigoare nenorocita școală de dușmănie și discordie socială ce d-sa propovăduește de la înălțimea catedrei sale universitare, și-a făcut o datorie de o adevărată și superioară ordine morală. Erau în joc false principii economice, periculoase teorii sociale, pe care profesorul de economie politică de la Universitatea noastră, nestingherit de nimeni, le inocula ca un adevărat virus în mințile fragede și entuziaste ale tinerelor generațiuni. Căci cum altfel s'ar putea numi toate acele exagerări și denaturări de fapte și situațiuni, toate acele invective ridicule și deplasate cu care d-sa gratifică pe cei mai mari barbați de stat ai noștri, după cum s'a demonstrat prin crîmpeele de note luate din propriile sale lecțiuni și publicate în numerile precedente ale *Opiniei*, de amicul nostru d. E. Herovanu? Căci, un curs universitar și mai ales un curs de economie politică, care trebue să aibă în vedere cele mai înalte interese economice și naționale ale țării, nu trebue să fie transformat într'o școală de propagarea dușmăniei între diferitele clase sociale, sau într'un ordinar pamflet politic, cum face profesorul A. C. Cuza la catedra sa de la Universitatea din Iași.

Natural, că destăinuirile *Opiniei* n'au putut să placă ilustrului naționalist de carnaval. Natural că răspunsul distinsului nostru fruntaș Ion Lahovari, care a doborît, sub greutatea argumentelor sale de ordin economic, teoriile pline de aberațiune ale profesorului ieșan, l'a făcut pe acesta să vadă mai bine abizul nenorocitelor sale divagațiuni socialo-economice.

De aci ura contra *Opiniei*, de aci calificarea ei ridicolă de *„ziar jidovesc“* ! !

D. Cuza, văzînd gravitatea destăinuirilor făcute de *Opinia* asupra naturei și tendinței anarhice a cursurilor sale de la Universitate, pentru a micșora efectul produs și pentru a'și atenua responsabilitatea, a început a striga că *Opinia* este redactată de ovrei cari scriu și-l atacă în numele partidului conservator! In același timp însă, prin articolul publicat în ultimul număr al *Neamului romînesc*, d. Cuza, neavînd cel puțin curajul opiniunilor sale, se încearcă a tăgădui exactitatea extraselor publicate de noi, făcînd și amendă onorabilă (?) în ceea ce privește calomniile adresate d-lui Ion Lahovari.

Natural că în fața afirmațiunei sale, pe care o repetă și în ultimul număr al revistei *Neamul romînesc* că *Opinia* îi „ziar jidovesc“, afirmațiune care este de domeniul invențiunelor, suntem nevoiți a eși din rezerva ce ne-o impusesem de a nu polemiza personal cu d-sa.

Am înțelege pe profesorul Cuza să ne combată pe noi toți cari suntem grupați în jurul *Opiniei*, și cari l'am atacat și vom continua a-l înfiera, pe chestia ideilor sale, pe cari nu-i le putem tolera. Cînd însă în locul unor discuțiuni serioase își permite a face insinuări de acele că „campania ce duce *Opinia* este opera ovreiască“; cu toate că știe foarte bine că ziarul, în partea lui politică, se dirigueşte și se scriede adevărați romîni, această insinuare a lui A. C. Cuza constitue culmea neruşinărei.

„Opinia“ ziar jidovesc! Cîtă inconștiență și lipsă de pudoare din partea d-lui Cuza, cînd 'și permite de a afirma asemenea flagrante insinuări și neexactități! Mai întăi de toate, articolele în chestiunea d-nului Cuza au fost semnate de d-nii Herovanu și Ghibănescu.

Se știe apoi de toți că *Opinia* este pusă sub direcțiunea personală a d-nului Gh. Ghibănescu și a mea, amîndoi foști membri în parlament. Că, spre diferență de alte ziare, mai toate articolele publicate sunt semnate, așa că acest ziar nu-și face nici un secret din părerile sale asupra tuturor chestiunilor la ordinea zilei. Se știe de asemenea, că în afară de cei doi directori, *Opinia* numără ca principali colaboratori pe d-nii V. I. Radu, profesor, un distins economist; pe d. Gh. D. Șerban, fost deputat și prețedintele camerei de comerciu, un adînc cunoscător al chestiunilor comerciale; pe d-nul E. Herovanu, avocat, un scriitor de mare valoare, foarte mult apreciat în cercurile literare; pe d. dr. P. Zossin, un medic distins și un scriitor științific de o netăgăduită însemnătate; pe d. dr. I. Duscian, ale cărui articole pline de erudițiune sunt citite cu atît interes de numeroșii lectori ai acestui ziar de luptă cinstită, de muncă și de energie. Și să noteze bine profesorul Cuza, că toți acești colaboratori obișnuiți ai *Opiniei*, toți își semnează articolele lor. In afară de aceștia mai sunt și alții: profesori, foști deputați, persoane cu înalte situațiuni sociale, cari scriu, fără a găsi de cuviință să-și semneze articolele. Și întreba pe d. Cuza, să ne spună care alt ziar romînesc, poate să numere atîția colaboratori numeroși, romîni-neaoși, ca *Opinia*, pe care d-sa 'l numește *„ziar jidovesc“*? Se vede de aci cît ridicol, și cîtă lipsă de seriozitate este în calificarea și aprecierea profesorului ieșan. Căci, dacă e vorba de origină, nu știm dacă A. C. Cuza ar putea dovedi că e romîn mai adevărat de cît noi aceștia, care conducem *Opinia*.

Cît privește politica pe care o facem toți cari scrim la ziarul *Opinia*, putem asigura, în ciuda ridicolului A. C. Cuza, că nu suntem însuflețiți nici de semitism, dar nici de antisemitism. Facem politică conservatoare cinstită și curată, grupați în acest scop în jurul *Opiniei*, ziar sincer romînesc, iubitor pasionat al neamului și al idealurilor lui.

Acesta este singurul respuns ce credem de cuviință a da apărătorului „Romînizmului“. **Lascar Antoniu.**

Cum se apără

Dl. Cuza se apără. Să vedem puțin, în ce chip.

Punctul întăi: Jidanii mă ponegresc. Ziarul jidovesc „Opinia“ a întreprins o campanie împotriva mea. Toate invectivele aceste au de țintă să vîre vrajba între romîni.

Punctul al doilea: Crîmpeele de fraze reproduse de „Opinia“ sînt scoase intenționat din șirul logic al unor expuneri. Sistem judaic de a denatura adevărul. Ori cum, eu nu respund decît de graiul meu și de scrisul meu. *Nu recunosc nici nu desmint, notele studenților mei.*

Punctul al treilea: Învinuirea ce am adus-o d-lui I. Lahovari, a fost o simplă *ipoteză didactică*, în care m'am servit de *ceea ce se spunea despre proect* și nu de proectul adevărat pe care nu-l cunoșteam.

Punctul al patrulea, și ultimul: Nu stau de vorbă cu jidanii.

Vezi „Neamul romînesc“ din 20 Decembrie 1907.

Trec peste punctul întăi. Știu bine că ilustrul profesor are mai mult venin de cît spirit, și nu-i pot cere să fie altfel de cît cum e. Rețin numai ceea ce am relevat și altă dată,—sistemul său de apărare, care se poate rezuma în trei cuvinte: naivitate, răutate și lașitate [1]).

De altfel nici de rest n'am intenția de a mă ocupa mai pe larg. Căci ce se poate obiecta unui om, care,—acuzat că în calitate de profesor a falșificat adevărul, a ponegrit oamenii, a atacat instituțiile și a însuflat idei și sentimente subversive,—nu găsește, în apărarea sa totuși (în afară de insulte) de cît formula stupidă că nu respunde nimic, pentru că ceea ce i se atribue, nu se dovedește cu acte autentice?

1) Pentru ca să se vadă până unde merge meschinăria acestui om bolnav, e de ajuns să arăt că, evitînd de a-mi cita numele, îmi aruncă epitetul de *jidanaș anonim*. Pentru ce? Dacă numele meu nu-i e cunoscut din ceea ce am produs, îi e cunoscut de sigur din împrejurarea că, nu de mult, vreme de un an, am vorbit ca profesor suplinitor, de pe aceiași catedră universitară de pe care vorbește și d-sa. Pe ce-și intemeiază desprețuitoarea insinuare că sînt un jidanaș? Pe faptul că nu profesez insanitățile pe care le debitează bieților studenți? Dar din aceasta îmi fac un titlu de cinste, nu numai ca om, ci în primul loc ca romîn. Faptul însă are o altă explicație. Coborîndu-mă pe mine, dl. Cuza crede că micșorează valoarea acuzațiilor ce i-am adus și că spulberă prestigiul cuvîntului meu. Intocmai ca struții...

Crezi d-ta, domnule Cuza, că ac
poate fi un răspuns de om cinstit? C
d-ta că prin mijlocul acesta te-ai mîn
de noi? Crezi că e de ajuns să conte
autenticitatea notelor scoase de studen
d-tale, pentru ca să poți închide g
celor cari-ți cer socoteală de ceea
faci?

A, știu că ar fi comod să fie așa cu
dorești. In sala de curs, cu ușile închi
cuvîntul pe care rostești se înfige în
nimele tinere. Sub forma aceasta, el
trebue să treacă mai departe, nu răsu
nu face sgomot, nu deșteaptă atenția
lor mulți. El lucrează însă încet, la în
nerec, și nici nu se bănuește pînă ce
i se văd urmările. Pentru aceasta, de
de zile ai putut să dai drumul liber
timilor care'ți clocotesc în suflet, fără
nimeni să-ți fi pus încă mîna în pi
Din cînd în cînd numai, un cuvînt
prudență: „sper, domnilor, că n'am p
tre d-voastră pe nimeni care să facă
reporterul ziarelor jidovești“. Și discr
e garantată, fără — bine înțeles —
socoti notele cursului... în fața căro
„Nu respund de cît de cuvintele mele...

Dar aceasta nu poate să dureze,
adevărul are puterea lui, puterea acea
riașă care de cînd e lumea, mînă mer
omenirea înspre vremuri mai bune. Ad
vărul acesta nu putea să nu triumfe
supra lașității d-tale, căci lui nu-i rezi
nici ușile închise, nici discreția discip
lor, nici fățărnicia celor cari mint.
trebuia să vorbească și a vorbit prin chi
gura d-tale, atunci cînd ai recunosc
sursa „ipotezei didactice“ cu proectul d-l
Lahovari.

Și va vorbi în pînă ce lumină de
plină se va face în această afacere al că
rei erou de tristă figură ești.

Cu credința aceasta, merg dar de-
dreptul la țintă, și te întreb:

E drept sau nu, că în prelegerile d-tal
ai spus despre d-l Carp că e un jucăto
de cărți, despre d-l Take Ionescu că e u
vîndut străinilor, și despre toți oamen
noștri politici că sînt niște nemernici?

E drept sau nu, că în prelegerile d-tal
ai afirmat că *în curînd va fi o nouă răs
coală, aceea a orășenilor, cînd toți condu
cătorii țării vor fi trași la răspunder
pentru tot ce au făcut vreme de 40 de ani
Că la această răscoală tinerimea luminat
va avea datoria de a participa, și că pri
mii căzuți vor putea fi cîțiva dintre poli
ticianii noștri de azi*?

E drept sau nu, că tot cu acest prile
ai adăogat, că vremea va veni în curîn
cînd cele două partide istorice, se v
prăbuși, și că din ruina lor *se va na
un nou partid național, a cărui șefie
va putea să o ieie chiar d. Haret*?

Și putea să merg mai departe. Pr
fer însă să mă opresc. Dar cum nu m
e vorba de note de cursuri, unde a putu
să între „subiectivitatea reproducătorului
și deci cum șovăiala nu mai are ce căut
—întreb lămurit și cu hotărîre: E drep
sau nu că ai spus aceste lucruri—pe lîng
atîtea, atîtea altele? **E. Herovanu**

CATE-VA NOTE

Goldwurm, Brand și frații Avrames
cu, cari se strămutaseră cu exilul a
proape de una din fruntariile țăre
gata să reintre triumfători, cînd șeful
sistemului lor, d. Lascar Veniamin, va
fi proclamat deputat al Bacăului—acel
simpatic cvartet a suferit o mare în-
fringere: d. Veniamin și-a găsit Bacăul.

Eminentul financiar avea să debuteze în Parlament cu un discurs în onoarea Băncii Naționale, care, ridicînd scontul la 8 jumătate la sută pe an, a dat prilej oratorului să-l ridice și el la același quantum—pe lună.

Dar vai! Socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din tîrg: acasă la tine faci socotelile pe 4 la sută pe lună și în tîrg trebue să te sacrifici și să iei numai 3 la sută.

...Goldwurm, Brand, frații Avramescu și Lascar Veniamin, au dreptul să zică, că, în țara romînească, numai procentele au făcut progres; caracterele, însă, au rămas locului.

*

Rezultatul real al alegerei de la Bacău: alegătorii și-au înțeles interesul, precum candidatul căzut își prea înțelege interesele.

*

Un coleg de afaceri al lui L Veniamin a esplicat că acesta, de fapt, a fost ales.

Iată esplicația: să presupunem, a zis acel coleg al d-lui Veniamin, că cele 308 voturi sunt lei noi, ci nu voturi—ceea ce va face plăcere colegului. Să mai presupunem încă că acei 308 lei,

tației.

Din fericire însă totul s'a mărginit aseară la un modest omagiu, fără exagerări, fără paradă mare, și marea asistență care venise să însoțească cu aplauze omagiul adus pe scenă celui mai mare dramaturg și celui mai curagios scriitor romîn, va pastra amintirea unei seri admirabile pe care o datorește inițiativei studențești.

După impresionanta cuvîntare a prețedintelui „Uniunii“ și după întonarea imnului național de către muzica militară—aseară a fost primul spectacol cu muzică în această stagiune teatrală—începu adevărata serbare,—reprezentarea celor două prețioase comedii ale maestrului Caragiale: „Conu Leonida“ și „Noaptea Furtunoasă“.

Și sala era plină, de sus pînă jos; o sală în adevăr festivă, ocupată în mare parte de tineret universitar și de intelectuali, decorată cu o garnitură de loji în care trona o lume aleasă și elegantă care întregea frumosul aspect al sălii. Iar pe scenă au defilat, rînd pe rînd, în rîsetele și aplauzele spectatorilor, eroii atît de populari și atît de simpatici ai lui Caragiale, nemuritoarele figuri ale mahalagismului romîn al secolului trecut, creațiunile superbe datorite observațiunii și imaginațiunii celui mai de spirit, celui mai sănătos dintre scriitorii noștri.

...Și acum, ca o surpriză festivă, putem bucura pe cetitorii noștri cu o ves-

eveniment din cursul anului
conferința de la Haga, nici armistițiul austro-ungar, nici succesele politice ale unui Clémenceau ori Bülow, nici tratatele japoneze, nici vizitele reciproce ale diferiților Suverani,—ci luptele titanice care se urmează încă în Rusia pentru transformarea colosului într'un stat constituțional.

Nordau, după ce face bilanțul anului, încheie ast-feliu studiul său:

„Anul care a trecut n'a dus omenirea nici cu un pas mai departe spre epoca de aur a rațiunei, a dreptății și a solidarității sociale. Ici colo s'a realizat cîte un mic progres, cîte o biruință asupra barbariei. Ne rămîne numai mîngăierea că un timp de 12 luni e o cantitate neglijabilă în desfășurarea istoriei universale.“

*

Tristă consolare pe care însă o dezminte observarea de aproape a energiei ce se cheltuește în cucerirea libertății pentru toți, în ridicarea celor mici, celor slabi, într'u izbîndirea adevărului și dreptății. Și un strălucit exemplu al acestor lupte îl găsim în Rusia. Tocmai s'a încheiat zilele acestea formidabilul proces al foștilor deputați ruși în prima Dumă, prin osîndirea tuturor acuzaților. Acești din urmă numără reprezentanți ai tuturor claselor sociale: mai mulți conți și un principe, 11 profesori, un mare număr de oameni de legi și 30 de țărani. E par'că

Litere-Ştiinţe-Arte

Numărul de Crăciun al „Opiniei“ a-unţat eri în mod incomplect, pare fi trezit un viu interes în rîndurile etitorilor, judecînd după întrebările e primim. Cu toate aceste nu e de it un interval de o zi la mijloc şi cel număr va fi în mînile tuturor. acă am pomenit eri de numele d-lor L. Caragiale, Ronetti Roman, Paul ujor, Cincinat Pavelescu, astăzi pu-m asigura pe cetitorii noştri că ulte alte nume s'au adăogat la lista laboratorilor şi după toată proba-itatea vor găsi la ultima ediţiune ziarului sumarul complect al cu-insului. Iar numele neanunţate nă în ultimul moment le vor găsi, a o plăcută surpriză, în numărul le Luni, în *numărul de Crăciun* al zi-rului „Opinia“.

*

Mâine, duminecă, osele 2 p. m. precis re loc al doilea concert filarmonic la tea-rul naţional.

*

Astă seară, sîmbătă, are loc frumoasa eprezentaţie a teatrului naţional cu „Cri-nă şi pedeapsă“ a marelui scriitor rus Dostoyewski. Cei mai buni artişti ai sce-ei vor apare în acest spectacol. Rolul uios al „Soniei“ e interpretat de d-na glaia Pruteanu, iar rolul puternic al lui *odion*—de d. State Dragomir, traducă-rul piese.

Iubitorii de literatură frumoasă nu vor osi de la această excelentă reprezenta-e.

*

Revista „Convorbiri“ de sub direcţiu-a d-lui M. Dragomirescu anunţă că cepînd cu numărul de Ianuarie va purta lul de „Convorbiri critice“ pentru a lătura ori-ce confuziune cu vechile „Con-orbiri literare“.

*

Am amintit într'unul din numerele astre trecute despre o datorie a socie-ţii dramatice faţă de una din cele mai echi artiste şi una din fundatoarele tea-rului, d-na Luţa Botez. Până acum a-flăm că tot nu-i s'a acordat încă repre-zentaţia de beneficiu pentru retragerea din teatru.

Azi la orele 2, are loc în salonul Con-servatorului repetiţia generală a concer-tului filarmonic ce urmează a avea loc mîne, la teatrul Naţional.

*

„Lumea noastră“ de V. Gh. Gherasi-mescu, e fără îndoială o lucrare de merit. Şi dovada cea mai bună a acestui lucru e faptul că ea a apărut de curînd într'o nouă ediţie, înfruntînd astfel caracteris-tica indiferentă a publicului romîn.

Rezervîndu-ne plăcerea de a ne ocupa mai pe larg de opera d-lui Gherasimescu într'un număr viitor, ne facem o datorie de a o recomanda cu căldură cetitorilor noştri, ca pe o recreativă şi în acelaş timp reconfortantă lectură, menită a a-lunga urîtul zilelor de vacanţă.

*

STRUNA ZILEI

RIME FESTIVALE...

Aseară la teatru a avut loc un festival in onoarea maestrului I. L. Caragiale.
Afişe, ziare.

Muzici, marşuri triumfale
Şi discursuri şi urale
Ici colea chiar piepturi goale,
Pline însă loji şi stale...

Morală

La Berlin stai, Caragiale
Dar la Iaşi tot... faci parale.

Informaţii

Distribuim, o dată cu numărul nostru de astăzi, ca supliment gratuit, tuturor cititorilor cu numărul şi abonaţilor, din localitate şi din provincie, discursul pe care d. Take Ionescu l'a rostit în şedinţa Camerei, de la 13 c., în discuţia generală a proiectului locmeilor agricole.

● Ministerul de finanţe a intervenit pe lîngă ministerul de interne, ca să nu mai ordonanţeze salariile funcţionarilor judeţieni şi comunali înainte de 20 ale lunei.

✱ Cercetările în afacerea focului dela fabrica de mobile „Scînteia“ continuă.

Afacerea a fost repartizată la cabinetul 1 al d-lui jude instructor Sculy.

Astă-zi s'au ascultat mai mulţi martori spre a vedea întru cât e întemeiată re-clamaţia cum că doi agenţi de la sigu-ranţă ar fi fost bătuţi de nişte lucrători ai fabricei, cu ocazia focului.

● S'a dat ordin ca să se ia serioase mă-suri pentru combaterea epidemiilor din comunele unde şcoalele au fost închise, aşa că după vacanţă ele să poată fi re-deschise.

● Astă-noapte în satul Piciorul Lu-pului, din com. Ciurea, a isbucnit un in-cendiu, distrugînd complect casele locui-torului Gh. Prisacariu.

Sătenii erau foarte îngrijiţi, din cauză că focul, alimentat de vînt, se întindea mereu.

Cu mare greutate focul a putut fi lo-calizat abia în ziuă.

● In seara zilei de 12 Ianuar, va avea loc în saloanele clubului militar din loca-litate, balul Crucei Roşie a ofiţerilor din garnizoana locală.

● Serviciul sanitar al judeţului a în-aintat prefecturei următorul raport relativ la mersul epidemiilor din judeţ.

La Tg.-Frumos s,a ivit din nou epide-mia de scarlatină; la Mogoşeşti s'a stins difteria, la Cîrniceni şi Ţiganaşi a încetat scarlatina.

● D-nii doctor Sion, sub-directorul ser-viciului sanitar superior şi Skina, prim-procuror, au fost delegaţi să asiste la viitoarea tragere a loteriei romîne, în ziua de 4 Ianuarie, spre a-şi da seamă de chipul cum se efectuiază acea loterie.

● „Năzdrăvăniile Divorţului“, cea mai reuşită farsă a lui Bisson, se va repre-sinta la teatrul din Iaşi, în seara de 8 Ianuarie.

Intre acte artistul Pella va zice mo-noloage nuoi.

● *Crimă şi Pedeapsă*, celebra dramă a lui Dostoiewski, se represintă în astă seară, Sîmbătă, pe scena teatrului naţional.

Representaţia se dă în beneficiul celei mai mari artiste a noastră, d-na Aglaia Pruteanu şi al d-lui State Dragomir, a-preciatul nostru artist.

Piesa şi numele artiştilor vor atrage, de sigur, un public numeros la represen-taţia de astăzi seara.

● Cetăţenii din Tataraşi sunt viu agitaţi din cauza halului fără de hal în care se găsesc străzile din acea parte a oraşului. In adevăr, sunt străzi, cum e valea Tg.-Cucului care sunt într'o stare mizerabilă. De la podul dinspre str. Eternitate strada e plină de gropi, aşa că circulaţia de multe ori e imposibilă. Tot în a-ceiaşi stare se găsesc şi celelalte străzi, cum sunt Bulevardul Brătianu Misai, Sadoveanu etc, unde în afară de aceasta sunt multe case care a-meninţă cu căderea.

Cetăţenii din Tataraşi s'au întrunit şi au hotărît să ceară comunei îm-bunătăţirea străzilor din disp. V, pre-cum şi facerea de trotuare cu asfalt, macar pe o parte a străzilor: Cuza Vodă, Bulgară şi Stejar, precum şi un îngust trotuar cu asfalt prin faţa bisericei Sf. Neculai din Chiurchi.

Atragem atenţia celor din fruntea comunei asupra acestui fapt şi sperăm că odată cu începerea campaniei lu-crărilor din Martie, va lua în consi-deraţie şi cererea justă a cetăţenilor din Tataraşi.

● Procurorul general, care a fost che-mat la Bucureşti în interes de serviciu, s'a întors în localitate.

● In ziua de 27 Decembrie se va ofi-cia la Mitropolie un Te-Deum, cu ocazia aniversărei naşterei micei principese Maria.

A doua zi, la 28 Decembrie, pentru aniversarea căsătoriei A. A. L. L. Prin-cepelui Ferdinand şi Principesa Maria.

● Aseară membrii societăţei absol-venţilor şcoalei comerciale din localitate s'au întrunit în localul Camerei de Co-merţ.

S'a hotărît înfiinţarea unei reviste a societăţei, pentru care membrii au sub-scris un de 200 lei.

De asemeni s'a mai mai hotărît înfiin-ţarea unei casse de economie şi împru-mut, care va funcţiona cu începere de la 1 Ianuarie 1908.

Membrii acestei societăţei au proclamat pe d. Gh. D. Şerban, ca membru de o-noare.

● Astă-zi trebuia să publicăm al doilea articol *Cuzismul*, al noului nos-tru colaborator Manoliu.

Cum, însă, în numărul de astă-zi, se publică, în aceeaşi nenorocită chestie a „Cuzismului“—alte două articole, articolul d-lui Manoliu va apare în numărul de după Crăciun.

● Aseară, cu prilejul festivalului ar-tistic pe care studenţii de la *Uniunea* l'au organizat în cinstea marelui dra-maturg Caragiale, d. Jornescu, pre-sidentul acelei societăţi, a rostit un discurs foarte frumos prin care a re-levat opera marelui maestru.

Tot d. Jornescu, în numele socie-tăţei citate, a adresat d-lui Caragiale la Berlin-Wilmersdorf, telegrama ce urmează.

„Asociaţia studenţilor *Uniunea*, glo-rificînd, prin un festival, neperitoa-rele creaţiuni teatrale ale marelui maestru, trimite autorului mari oma-gii de admiraţie“.

● La Teatrul Pathé Frères (Teatru-Circ Sidoli) rulează astăzi Sîmbătă pen-tru ultima oară programul actual. Fru-moasele vederi din Pompeii, Fantoma ro-şie, Hoţii etc. vor fi văzute pentru cea de pe urmă dată şi nu vor mai reveni în programele viitoare.

Mîne Duminică, matineu la 3 ore şi seara representaţie grandioasă cu program absolut nou.

In fiecare zi de Crăciun vor avea loc cîte două representaţii: La 3 ore ziua cu preţuri pe jumătate la toate locurile şi seara la 9 cu preţurile obicinuite.

DIVERSE

— La d. profesor Aurel Mănescu s'a comis ieri un furt.

E bănuită soţia unui muzicant, care şi-ar fi însuşit mai multe lucruri din lo-cuinţa numitului profesor, şi care a şi fost supusă cercetărilor.

— Mîine are loc la societatea învăţă-tura poporului romîn, distribuirea de haine, elevilor săraci şi sirguitori.

— In ziua de 3 Ianuarie se va ţinea în localul Prefecturei de judeţ, licitaţia publică pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului, din judeţele: Iaşi, Botoşani şi Dorohoiu.

Un proces istoric

Moltke-Harden—Două procese—Publicistul Harden—Militar şi literat—Omagiul procurorului—Vae victis!—Istoria unei isterice—Reabilitare imposibilă

In momentul cînd vor apare rîndu-rile aceste se va fi rostit, poate, sen-tinţa în celebrul proces Moltke-Har-den pe care-l cunoaşte toată lumea din ziare.

Acum cît-va timp, după primul pro-ces care s'a pertractat înaintea jus-tiţei populare—Schöffengericht şi s'a terminat cu achitarea scriitorului Harden toată lumea era de partea acestui din urmă, toată lumea era convinsă că lovitura fusese îndrep-tată în potriva unor vinovaţi perverşi prinţul Eulenburg şi contele Moltke, fără a mai pomeni de contele Hohe-nau şi diplomatul francez Lecomte, tus patru alcătuind cercul de la Lie-benburg, unde se punea la cale po-litica Imperiului şi se formase o ca-marilă puternică, un „cerc de fier„ în jurul Suveranului.

Răsunetul acestei afaceri a fost enorm. S'ar putea zice că de la a-facerea Dreyfus nu s'a mai urmărit cu atîta pasiune vr'un alt proces şi care odinioară întrupau a tot puter-nicia.

Discursul de apărare al bătrînului general Moltke, rostit cu inimă şi emoţiune, în ziua aniversării naşterei marelui Mareşal Moltke,—al cărui nepot este—nu ajutase la nimic şi se părea că dizgraţia va fi eternă; mi-litarul fusese înfierat nu numai ca un om cu înclinări pervese ori cel puţin suspecte, dar ca şi un brutal care-şi maltratase femeea şi urà viaţa normală, cu deosebire cea sexuală.

*

Şi iată că vremile s'au schimbat. Lovitura era din cale afară grea. Harden cîştigînd procesul, lucrul în-semnà nu numai condemnarea lui Eulenburg şi Moltke, dar pînă la un punct şi a Curţi Imperiale care pu-tuse sta atîtea decenii sub pernicioase influenţe, fără a mai vorbi de uri-cioasele fapte ieşite la lumină din viaţa militarizmului german, din viaţa claselor sus puse într'o ţeară care-şi făcuse un renume de morală, aus-teră.

Procesul fu dară reluat şi cu o se-veritate îndoită. Acuzaţii de odinioară fură par'că *siliţi* să se apere; bolna-vul prinţ de Eulenburg apăru în a-renă şi luà ofensiva; în faţa lumei el jură că n'a avut înclinări perverse. Iar contele Moltke, în adevăr cel mai acuzat şi vinovat, a vu norocul să vadă răsărind pentru el zile mai bune, speranţe mai vii şi martori bine voitori.

Nu numai atît. S'a dovedit că ad-versara lui, foasta contesă Moltke şi astăzi doamna de Elbe, e o femee anormală, absolut nedemnă de cre-zut pe cuvînt, isterică,—un caz pato-logic de o rară complexitate şi care în adevăr ar fi putut înşela buna credinţă a cuiva. In acest al doilea proces ea a dezminţit aproape tot ce afirmase prima dată, aşa că bie-tul general deveni un obiect de compătimire generală, iar în locul lui se instală de fapt o altă persoană bolnavă, pervertită: foasta d-nă de Moltke. Aceasta la rîndul ei a trebuit acum să îndure un supliciu la feliu aproape cu acel suferit de contele Moltke la primul proces; s'a povestit tot timpul şi cu un mare lux de de-talii despre hysteria ei, despre ac-cesele ei epileptiforme, despre vio-lenţele ei, despre bătăile ce a sufe-rit în cele două căsătorii şi aşa mai departe.

Iar bătrînul general a fost absol-vit, deşi nu pe de-a întregul reabili-tat. Pe jumătate absolvit a scăpat şi prinţul de Eulenburg.

Dar putea-vor aceste personagii să-şi mai reie situaţile dinainte? Pu-tea-vor să profite pe urma *lipsei de dovezi* despre perversitatea lor atît de mult încît Opinia publică să-i creadă nevinovaţi? De sigur că nu. Situaţia lor, reputaţia lor au fost zdruncinate şi pentru totdeauna.

*

Dar un erou în acest proces rămîne publicistul Harden, în chip ne-contestat. Consecvent cu sine însuşi el a declarat pînă la urmă că nu retractează nici un cuvînt şi toată lumea a trebuit să-i recunoască loia-litatea, energia buna credinţă. Bol-nav de pleurezie, transpirînd şi gă-făind a luptat săptămîni întregi cu un proces atît de obositor,—pînă căzu a-proape stins în cea din urmă zi. Re-marcabilă a fost şi energia judecă-torilor cari, în vederea importanţei procesului n'au renunţat să-l ducă înainte, cu riscul de a termina jude-cata acasă la Harden. Acesta din urmă pare a fi comis oare-cari im-prudenţe, încrezîndu-se într'o femee nervoasă. Dar aceasta, indusese în eroare pe sora Impăratului, pe dr. Schweninger, pe medici experţi! Iar marturie de o importanţă supremă în favoarea lui Harden este părerea lui Bismarck asupra camarilei, înlătu-rată de Harden.

*

Curios e că procurorul care a cu-tezat să aducă imputări până şi re-posatului Cancelar de fier a găsit—în rechizitor—cuvinte de mare laudă pentru acuzatul Harden.

„El este persoana cea mai princi-pală în această dramă. Cred că-l cu-nosc bine. Am urmărit evoluţia lui, activitatea lui politică şi literară, po-lemicile lui, atacurile lui. Harden este publicistul cel mai sîrguincios al e-pocei noastre. Cu o hărnicie de al-bină şi-a adunat enorm de multe cunoştinţi, o logică adîncă, o pătrun-dere extraordinară şi un stil special al său. E un geniu şi cînd eşti în faţa lui e o personalitate care te fas-cinează. Dar faţă de aceste strălucite calităţi, are defectul de a ataca vio-lent pe adversari în urmărirea sco-pului său...“

De sigur că un asemenea elogiu nu e de natură a micşura seriozita-tea şi temeinicia acuzărilor aduse de Harden. Camarilla a suferit lovituri mai mari de cît pedeapsa ce li s'a dat ca satisfacţie pentru trecutul lor, pentru numele lor. S.

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB“
cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

● *Informaţia noastră privitoare la numirea d-lui I. Poni ca membru în comisia regională, se adevereşte: d. Poni a declarat că primeşte propunerea. Numirea se va face înainte de 1 Ianuarie, căci comisia va începe să funcţioneze de la acea dată.*

*

Pentru sucesiunea la preşedinţia clubului liberal din Iaşi, lupta, pe ascunsele, a şi început a fi dată. Pînă la ivirea altor candidaturi, cum vor fi, cu siguranţă, acelea ale d-lor Gane şi Climescu, vice-preşedinţi, două candidaturi stau, de pe acum, faţă 'n faţă: aceea a d-lui Stelian ministrul justiţiei şi a dlui C. Stere.

*

D. Stelian n'are şanse de reuşită. Cu atît mai puţin îi ar da şansă situaţia sa de ministru, de oare ce d. Stelian a oprit accesul ministerului de justiţie, liberalilor din Iasi.

D. Stelian, dacă crede că va reuşi la preşedenţia de la Iaşi, este sau un naiv în politică, sau caută mijlocul de a se debarasa definitiv din politica de la Iaşi, ceia ce a voit să facă după alegerile generale.

D. Stelian, foarte puţin iubit în clubul liberal de la Iaşi, era să cadă în alegerile generale şi faptul că ceilalţi doi liberali, domnii Penescu şi Ath. Gheorghiu, întruniseră la acea alegere mult mai multe voturi decît d. Stelian, dovedise d-lui Stelian tragerea pe sfoară, cu atît mai mult, cu cît, în opoziţie, d. Stelian se aratase mult mai popular în alegeri.

*

Este, deci evident, că d. Stelian nu va putea reuşi ca president.

Dar d. Stere? Politica liberală de la centru, a desemnat mai mult pe d. Stere ca viitor conducător al politicei liberale de la Iaşi.

Dar alegerea sa va intîmpina, precum am mai zis, mari dificultăţi.

Generoşii şi nuanţa Pennescu-Mărzescu vor lupta pentru d. Stere.

Cine va reuşi, însă, să convingă pe bătrîni şi pe elementul panist din ... cari sînt hotărît contra d-lui ...

...am ajuns la marele punct de ...re.

... A. A. Bădăreu a plecat astă-zi ... la Paris de unde se va întoarce ...mnuarie.

...ake Ionescu, fiind puţin indispus, ... peste cîte-va zile tot la Paris.

...ptul, că în gravul conflict Stoi-...anasiu, a intervenit tăcere, pro-... cu drept cuvînt—cea mai mare ...

...unii îşi explică tăcerea prefectu-...Covurlui prin acea că situaţia sa ...mite să mai vorbească—apoi ni-...-şi poate explica tăcerea fostului ..., care este complect degajat de ...şi ar fi putut, fie pe cale de in-... în Cameră, fie prin presă, să ... adevărul în chestia amestecului ...anasiu în turburările dela 1889.

...mare panică s'a născut azi ...ţă între călătorii din trenul ...se azi dimineaţă la 8 şi 35 ...aslui.

...ca a fost pricinuită de faptul ...propiere de staţia Bîrnova, un ...le clasa II-a a fost cuprins ...iri.

...dat imediat semnalul de a-...i trenul oprindu-se, focul care ...s numai o parte a vagonului, ...umai de cît localizat.

...ede că incendiul ar fi luat ... din cauza relei funcţionări a ...lui încălzirei.

...neam în numărul de eri că ...le răspîndite, cu ocazia an-...le la vamă, cum că între cei ...amă şi între comercianţi ar ... neînţelegere, s'au dovedit ca ...iate.

...dovadă am citat cazul firmei ... care din Aprilie şi până în ...ie a plătit 126,000 lei taxe va-...r nu 26000, cum din eroare ...ică a apărut eri în ziar.

...seara din spre anul nou va ...e la cercul militar o frumoasă ...e revelion a ofiţerilor din ...na Iaşi.

...i vor asista la această fru-...cerată cu familiile.

... Brăila ni se anunţă încetarea ... a d-nei Ecat. D. Teodor, mama ...ria căpitan Andrei Buznea, ins-... şi directoară.

...nitem îndureratei familii condo-...noastre.

● Administraţia noastră financiară a cerut prefecturei să cerceteze dacă în cuprinsul judeţului nu se află d. Gr. Macri, debitor al ad-ţiei de Covurlui şi dacă el posedă vre-un soiu de avere, pentru a fi pus în urmărire.

● Se crede că dl. N. Cozadini va fi numit inspector regional al judeţului Iaşi.

Postul va fi creat cu prilejul punerei în aplicare a legei invoielilor agricole.

● La şcoala de Belle-arte astă-zi laora 3 d. a. se va întruni consiliul şcolar, pentru a proclama reuşiţii la examenele practice, ale acestei şcoli care s'au sfîrşit eri.

● *Persoanele cari au luat bilete pentru reprezentaţia de beneficiu în piesa* Hoţul *sunt înştiinţate că această reprezentaţie are loc în seara de 28 Decembrie, Vineri.*

● Unul din vechii membri ai clubului liberal din Iaşi, d. maior G. Ionescu, fost ofiţer al stărei civile, a demisionat din acel club.

Vor urma şi alte demisiuni.

● In primele zile ale lunei Ianuarie, se va numi de către ministerul instrucţiei comisiunea medicală care va examina pe membrii corpului didactic primar, ce urmează a fi scoşi la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

Comisiunea va lucra întâi în localitate, pe la jumătatea lui Ianuarie. Examinarea se va face în localul prefecturei de judeţ.

● S'a mai acordat o pensie de 58 lei lunar, d-nei Smaranda Gh. Razu, din Tg-Frumos, soţia defunctului Gh. Gr. Razu.

● Se ştie că între administraţia comunei Iaşi şi ministerul de rezboi, există un diferend privitor la instalarea hergheliei armatei pe teritoriul moşiei Graşi, jud. Neamţ.

Administraţia comunală se opune la instalarea acolo a hergheliei, în-tru cît aceasta ar putea avea influenţi igienice rele asupra apei ce urmează a fi adusă de la Timişeşti.

Herghelia a fost vizitată ieri de o delegaţie mixtă: a ministerului domeniilor şi a ministerului de rezboi.

Rezultatul nu se cunoaşte încă.

Consiliul de rezboiu.—Consiliul de rezboiu al corpului 4 de armată, a ţinut şedinţe eri şi astăzi.

Consiliul era compus din d-nii: colonel Mihail Aslan, preşedinte; maiorii Dimitrie Chirculescu şi Munteanu, şi căpitanii Fărcăşanu şi Lupaşcu, membri.

In afară de cele cîte-va procese de dezertare, consiliul a judecat eri un important proces privitor pe caporalul Şerbinschi Filip din Tecuciu.

Iată despre ce e vorba:

In timpul răscoalelor ţăraneşti, în primăria din Tecuciu se afla o gardă, pentru reprimarea desordinelor. In dimineaţa zilei de 15 Martie, la orele 5, caporalul Şerbinschi Filip auzi un sgomot în sală.

Crezînd că ţăranii au asediat primăria, numitul caporal a deschis uşa şi a tras mai multe focuri cu puşca. In sală însă se aflau nişte soldaţi; 4 din ei au fost omorîţi şi 6 răniţi.

Pentru acest fapt numitul caporal împreună cu soldatul Leonte Ilie, care şi el trăsese focuri de puşcă, au fost judecaţi de consiliul de rezboiu al corpului 3 de armată din Galaţi, care a condamnat pe caporal la 5 ani muncă silnică, iar pe soldatul Leonte l'a achitat, constatîndu-se că era nebun.

Caporalul Şerbinschi a făcut recurs şi consiliul de revizie admiţîndu-i-l a trimes procesul din nou spre judecare înaintea consiliului de rezboiu al corpului 4.

Comisarul regal era reprezentat prin d. locot. Cantuniari, substitut de comisar regal, care într'un rechizitor bine susţinut şi documentat, a expus faptele cum s'au petrecut, cerînd condamnarea.

S'au ascultat mai mulţi martori şi consiliul a achitat pe caporalul Şerbinschi.

Astă-zi consiliul a judecat următoarele procese:

Marcu Marcopol, pentru furt de obiecte militare şi pe care consiliul l'a condemnat la 1 an şi 6 luni închisoare; Sebişteanu Ioan soldat din regimentul Bacău 27, pentru furt de obiecte ale statului,—condamnat la 3 luni; Andrei Gheorghe reg. Răsboeni No. 15 acuzat de aceiaşi faptă,—condamnat la 1 an închisoare; Ţiţan Grigore, din reg. 7 Rachova No. 25 pentru părăsire de post şi insultă adusă superiorului,—condemnat la 4 luni. I. Zăhărescu, sergent-plutonier, din regimentul 7 Rachova No. 25, acuzat de abuz de autoritate. Consiliul l'a achitat.

Tot astă-zi urma să se judece procesul d-lui Nesţianu, sub-locotenent în rezervă, directorul liceului Codreanu din Bîrlad, pentru nesupunere.

Acest proces, din ordinul ministerului de răsboiu, a fost amînat.

● Comisiunea judecătorească a judecătorilor şi învăţătorilor circumscripţiei I Iaşi, a fost convocată pentru Luni 24 Decembrie, pentru a proceda la judecata învăţătorului Ioan Blăniţă, din comuna Ruptura-Cîrligi, judeţul Roman.

„Opinia" de Crăciun

După cum am anunţat, numărul de Luni al „Opiniei" va fi un număr exceptional. El va cuprinde o bogată materie literară, datorită unora dintre cei mai distinşi scriitori ai noştri, şi va fi un adevărat dar de Crăciun pe care ziarul nostru îl oferă cetitorilor săi, odată cu urările sale cele mai călduroase.

Iată sumarul acestui număr:

„Opinia"	*Al. A. Bădăreu*
Cronică de Crăciun	*I. L. Caragiale*
Latifundiile	*Const. Dissescu*
Iwan (poem)	*Ronetti Roman*
O pagină	*N. Xenopol*
Urme (nuvelă)	*Paul Bujor*
1907	*N. R. Căpităneanu*
Mila Norodului	*Gh. Ghibanescu*
Ca Ovidiu	*Cincinat Pavelescu*
Menirea presei	*Lascar Antoniu*
Nebunul (poem)	*Rodion*
Mîntuitorul	*E. Herovanu*
Viaţa şi Arta	*Dr. I. Duscian*
Truda luĭ Sisyph	*Dr. P. Zosin*
Stări sociale	*V. I. Radu*
Cuvîntul cel drept	*C. Sorin*
Romanţă	*Ludovic Dauş*
Un bătrîn	*Cincinat Pavelescu*
Lenea Ţăranului	*St. Antim*
Naiva	*Enric Furtună*
Epigrame	*Giordano*

Actualităţi, noutăţi literare şi artistice. Informaţiuni, ultime ştiri ale zilei.

● **Autorităţile au fost înştiinţate că de cîteva zile, consecutiv se fură vitele locuitorilor din comuna Cărniceni, vite care apoi sunt trecute în Basarabia, cu destulă uşurinţă,—Prutul fiind îngheţat.**

Jandarmii rurali s'au pus pe urmele hoţilor şi eri au găsit la margina Prutului nişte vite care aparţineau unor locuitori din acea comună şi care fuseseră furate cu o zi înainte.

● ***Autorităţile militare instruesc afacerea privitoare pe un căpitan din Botoşani, acuzat de lovirea inferiorului.***

Acest căpitan va fi judecat probabil în viitoarele şedinţi ale consiliului de rezboiu al corpului 4 de armată, ce vor avea loc în cursul lunei Ianuarie.

● Societatea pentru protecţiunea animalelor a intervenit pe lîngă ministerul de instrucţie ca să se trimeată pe la şcolile secundare ca să se dea elevilor un chestionar, la care să răspundă ce gîndesc ei în ceia ce priveşte protecţiunea animalelor.

Intre întrebările puse e şi aceasta: *Cum cred că ajutînd animalelor ajutăm şi oamenilor?*

Serbătorile bătînd la uşe, punem şi noi întrebarea aceasta celor chemaţi a se ajuta pe cei nevoeşi.

Ecouri clericale.—Preotul Gavril Ionescu de la biserica din Epureni şi-a înaintat demisiunea din postul de paroh al acelei biserici.

— Diaconul Nicolae Daranga, de la Mănăstirea Agapia, a cerut Metropoliei să fie hirotonisit preot paroh, la biserica Cuvioasa Paraschiva, din Tîrgul Frumos.

— Preotul paroh D. Baltag, de la parochia Gâeşti, a cerut a fi permutat paroh la biserica din Rediul lui Tatar.

— Preotul D. Constantinescu, de la parohia Rădiu lui Tatar, şi-a înaintat demisiunea din postul de paroh al acelei biserici, pe ziua de 1. Ianuarie.

Inalta chiriarhie, conform adresei ministrului de interne, face cunoscut că preotul Apolon Andrieş e numit confesor şi predicator al penitenciarului central ieşan.

— In locul de paroh al bisericei «Ziua Crucei» care se ştie că era vacant, a fost numit preotul Apolon Andrieş, iar la parochia sfîntului Nicolae din Ciurchi a fost numit preotul V. Patron.

◕ Azi pe la oarele 12 şi jumatate o nenorocire s'a întîmplat la fabrica de scaune.

Lucrătorul Eremia Grigore umblînd pe lîngă o maşină, a fost cuprins de o curea şi învîrtit după mişcarea roţei de mai multe ori pînă cînd a fost isbit jos, zdrobit.

Cadavrul nenorocitului lucrător a fost rîdicat şi depus la morga spitalului Sf. Spiridon.

D. procuror Georges Scarlet s'a dus la faţa locului pentru a proceda la afacerea anchetei.

Judiciare.—Curtea s. I s'a pronunţat astăzi asupra apelurilor electorale ale parohului catolic Weber şi farmacistului Cornelcohn, cari au cerut inscrierea lor în listele electorale în baza convenţiei din Paris, din 1858.

Curtea, în faţa dovezilor puţin fundate ale apelanţilor, a respins înscrierea.

— La judecătorul de instrucţie al cab. 3 se instrueşte invinuirea ce se aduce unui funcţionar al tribunalului, că ar fi comis un falş în acte publice.

— Banca de Credit Romîn şi The Bank of Roumania Limited, ambele din Bucureşti, au făcut unele contestaţiuni la masa credală a falitului I. Leff.

Trib. s. 2, admiţînd astă-zi, în parte acele contestaţiuni, a şters dintre creditorii lui Leff: pe d. Iulius Blumenfeld, cu 2400 lei şi pe d-na Sofia Leff, cu suma de 2490 lei.

— In astă seară, Sîmbătă, se vor închide curţile şi tribunalele pînă în ziua de 2 Ianuarie 1908.

— D. Gr. Kessim, judecătorul de instrucţie al cabinetului II, va petrece serbătorile Crăciunului prin acea că va redacta ordonanţa definitivă în afacerea Ciulei.

S'a renunţat la citarea, din nou, a presidentului M. Ciulei, aşă că instrucţia e complect terminată.

Ori care va fi rezultatul acelei ordonanţe, d. Ciulei va fi tradus înaintea curţei de apel din Iaşi, ambele secţiuni unite, care va avea şi ultimul cuvînt în această chestie.

— Camera de punere sub acuzare a trimis astăzi în judecata Curţei cu juri de Neamţ pe numitul Iftimie V. Trotuş acuzat de omor.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 23 Decembre

Greva avocaţilor

Bucureşti.—Aseară a avut loc congresul avocaţilor, în str. Brezoianu No. 17.

Au vorbit d-nii: Disescu, I. Th. Florescu, Barbu Păltineanu şi alţii.

In principiu s'a admis propunerea grevei generale.

Astă-zi la ora 11 avut loc o nouă întrunire, cînd s'a proclamat greva în mod oficial.

O delegaţiune a avocaţilor s'a presintat din nou la Cameră şi a cerut ministrului de justiţie să convie la modificarea art. 73 din legea de organizare a judecătoriilor.

Camera

Bucureşti.—Se validează alegerea d-lui St. S. Şendrea, noul deputat al colegiului II de Bacău.

Se continuă apoi cu votarea pe articole a legei d-lui Stelian.

Deputaţii propun mereu amendamente, care sunt toate respinse căci d. Sturza arată mereu ceasornicul, insistînd pe lîngă deputaţi să voteze cu iuţeala fulgerului, căci legea aşa nemodificată trebue trecută la Senat.

Senatul

— Şedinţa de aseară —

Bucureşti. Se votează legea tocmelelor agricole pe articole.

Până la art. 70 se votează fără multe discuţii, ci numai numeroase amendamente, care au fost toate respinse.

La acest articol vorbeşte senatorul N. Ionescu, care atacă viu tendinţele acelora ce cred că bătrînii liberali sunt nişte ramoliţi şi că nu trebue de cît elemente tinere.

D. Ionel Brătianu se apără de acuzaţia adusă guvernului.

Se votează apoi articolele până la 115, şi la acest articol fac observaţiuni domnii: Olănescu, Enacovici, Take Protopescu şi Cantilli.

Legea se votează apoi în total cu 81 voturi.

Două sinucideri

Paris.—O tînără rusoaică, numită Raşela Itrise, locuind aci de puţină vreme, s'a sinucis cu focuri de revolver, din pricină că zice-se crmitetul terorist din Kowno ar fi refuzat să o onoreze cu o misiune periculoasă, cerută de dînsa.

S'a sinucis de asemeni fata unui negustor rus, care a trebuit să fugă din Rusia în urma participărei ei la un complot terorist.

Harden condamnat

Berlin.—Harden a fost condamnat la 4 luni închisoare şi la plata cheltuelilar procesului.

Furtuni pe Marea Neagră

Sebastopol. Din cauza furtunelor şi a zăpezei, comunicaţia între diferitele porturi ale Mărei Negre, a fost întreruptă; mai multe vase au suferit stricăciuni.

Un exploatător romîn

Petersburg.—D. Racke din Romînia a încheiat un contract cu guvernul rus pentru exploatarea petrolului din Kerci şi Baku.

Conflict

Petersburg.—Un conflict s'a ivit între generalul Kuropatkin şi Contele Witte,—conflict dat pe faţă din ziarul „Nowoie Wremja".

In acelaş ziar, contele Witte respinge astă-zi atacurile ce i s'au adus de generalul Krupatkin şi 'l invită să mărturisească că a comis greşeli nu numai ca generalism dar chiar înainte de războiu ca ministru al răsboiului.

Societate Secretă

Berlin.—S'au arestat în locuinţa unui anarchist rus bine cunoscut la Charlottenburg 17 ruşi eri pe cînd ţineau o întrunire secretă. S'au confiscat numeroase documente din care reiese existenţa unei societăţi secrete.

Scandal în gară

Paris.—Din cauza întîrzierilor mai multor trenuri provenite din cauza zăpezei şi frigului s'au adunat la un moment dat 3000 de călători care nu puteau pleca azi dimineaţă la gară Saint Lazare. Ei au făcut atunci o manifestare spărgînd geamurile.

S'au făcut 50 arestări din care 10 se menţinea.

Feriţi-vă de agenţi

Cari vă speculează luîndu-vă preţuri exorbitante pentru Gramofoane false.

Nu cumparaţi în alt Magazin înainte de a cerca Gramofoanele şi plăcile noastre veritabile, recunoscute ca superioare de numeroasa noastră clientelă.

Plăcile şi acele noastre sunt cele mai veritabile nefiind uzate.

A sosit un mare transport de Gramofoane şi plăci precum şi viori, mandoline, flaute etc.

„România Musicală"
Magazin de instrumente şi note muzicale
24. Iaşi, str. Lăpuşneanu, 24.

Laborator special
pentru
Analize medicale
Dr. Med. Ioan Nimereanu
asistent Clinicei Dermato-Syfilitice şi al Laboratorului de Anatomie Patologică, fost preparator Laboratorului de Clinică Medicală.
Iaşi strada Lăpuşneanu No. 10

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură
D. Pekelman
&
Dr. med. M. Pekelman
Strada Alexandri 3

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

De Vânzare Casele d-lui Victor Castano strada Sf-Andrei. 6 odăi, antret mare, atenanse etc. etc. toate în perfectă stare.

A se adresa la Dl. sau D-na Castano.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

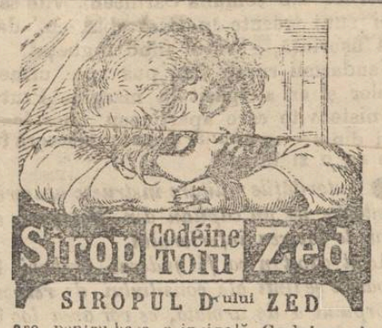

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Folosşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusci magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce limensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞ

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictat

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTAT

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branş

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) p cum şi o pedală (Tiegeldru se vînd cu preţ foarte eft maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Ia

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de hau LE MÈTRE Of 30

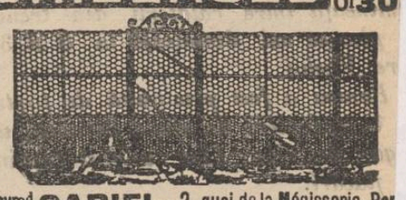

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Par

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisser PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f

Clôtures de couche, depuis... 7

Treillisson pour abris, le mètre carré... 1

Portes-fou et... 7

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PAR

Réservoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POT

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIE

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, et

Envoi franco de l'Album sur demand

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

Iasi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

ANUL V.—No. 325. NUMERUL 10 BANI 25 DECEMBRIE 1907

OPINIA

Ediţie Escepţională

Din luptele „OPINIEI“

A fost dat „Opiniei“ ca într'un an de existenţă din noua sa serie, să aducă lumină atît în chestiile politice şi sociale, pentru care acest valoros ziar a ajuns călăuza cea mai apreciată nu numai de marele public, dar şi de aşa zisa elită socială, cît şi în chestiile de absolută specialitate cum sunt chestiunile de disciplină a corpului avocaţilor şi chestiuni judiciare.

O gazetă avînd de director un avocat, trebue oare să-şi interzică de a înregistra călcările de lege făcute de confraţii directorului său?

„Opinia“ a răspuns cu curaj, că nici o clasă socială nu poate avea dreptul la tăcerea presei asupra abuzurilor sale.

Cel care se credea mai presus de legi, a voit să reducă Opinia *la tăcere, cerînd de la confraţi pedepsirea directorului curagiosului ziar.*

Ori directorul avocat va face ca ziarul să ceară scuze că s'a atins de un om privilegiat; ori directorul va părăsi cu ostentaţie gazeta, care a comis o aşa nedelicateţă, sau în fine acest director care n'are puterea să facă pe una, nici curajul să facă pe cealaltă, va fi pedepsit, ca un confrate nevrednic, de către confrerie.

Spre onoarea d-lui Lascar Antoniu, d-sa a preferit să înfrunte pedeapsa şi desaprobarea confreriei.

Lucru curios, consiliul de disciplină a corporaţiei deprinsă să examineze toate feţele unei chestiuni, a căzut în primul moment în greşala de a aprecia, că ameninţarea unui avocat de a fi prejudiciat în profesiunea sa, pentru că nu pune botniţă ziarului la a cărei direcţie l'a delegat partidul său, este o armă leală!

Grija de a părea judecător imparţial în ochii reclamantului care ştiuse să-şi compună o figură de victimă, a făcut să cadă în cursă chiar membrii din consiliu, care în ipostasul lor de oameni politici dăduse direct sau indirect delegaţie d-lui Lascar Antoniu, imputîndu-i că nu dă numele reporterului care a dat informaţia, de altfel absolut exactă, despre o decisie a consiliului de disciplină, nici pe acela al îndrăzneţului care transformase în epigramă decisia consiliului.

De aceaşi părere au fost şi avocaţii cu activitate, care admiţînd în principiu reclamaţia, au admis implicit părerea că un avocat e dator să facă pe delatorul, cînd i-o cere un confrate, de şi în codul moravurilor de avocat, delaţiunea este considerată ca un fapt reprobabil.

Intuiţia de lucruri a consiliului a fost mai puternică de cît strigătul de răsbunare al reclamantului şi la a doua întrunire, a hotărît că un avocat care a primit mandatul de director politic al unui ziar, are de dat socoteală despre executarea acestui mandat mandanţilor săi sau juraţilor, însărcinaţi cu reprimarea delictelor de presă, iar nu confreriei.

Iată deci o jurisprudenţă a consiliului de disciplină, provocată de „Opinia“ şi care va servi pe viitor de călăuză.

Un director politic de ziar chiar dacă e avocat n'are a da socoteală corporaţiunei sale, de modul cum înţelege a-şi exercita mandatul.

Dar aceasta nu-i de cît începutul seriei de jurisprudenţe provocate de „Opinia“.

Reclamantul, cu o cerere absolut calomniatoare pentru director, pentru ziar, pentru magistratură, s'a adresat Curţei cu juri.

Directorul „Opiniei“ entusiast şi optimist cum e, a avut atîta convingere că faptele singure vor lumina justiţia despre nedreptatea reclamaţiei, încît şi-a căutat de gazetă în ziua judecăţei.

Juriştii ştiau, profanii credeau că juraţii nu judecă decît pe inculpaţii presenţi. Pe cei absenţi îi judecă Curtea, adecă numai presidentul fără asistenţa juraţilor.

Aşa grăeşte, un text expres din codul de procedură criminală art. 483.

Tot aşa hotărîse Curtea de Casaţie prin decizii vechi ca şi prin decizii de tot recente.

Se pare că toată lumea uitase art. 105 din Constituţie—tot saraca Constituţie—modificat la 1884. Curtea cu juri din Iaşi l'a desgropat şi după ce l'a şters de praful care provocase uitarea tuturora, l'a interpretat.

Curtea l'a interpretat in sensul că Constituanta din 1884, a modificat toate dispoziţiile din codul de procedură relative la delictele de presă şi că aceste modificări au fost făcute cu dorinţa legiuitorului de a suprima prea multele garanţii date acuzaţilor şi de cari ar putea abuza delicvenţii în materie de presă.

Astfel un principiu fundamental considerat ca cea mai mare garanţie pentru acuzaţi, este modul formărei comisiunei juraţilor.

Comisiunea juraţilor se formează prin tragere la sorţi în faţa şi sub controlul acusatului, care poate recusa pînă la 6 juraţi.

Curtea de Iaşi a interpretat că art. 105 prin cuvintele „numai comisiunea juraţilor va judeca şi pronunţa asupra daunelor interese şi asupra cuantumului lor“ *a făcut o inovaţie în sensul că pentru delicuenţii de presă, spre deosebire de criminalii ordinari, comisiunea juraţilor poate fi formată în absenţa celui interesat fără controlul lui şi deci fără ca acesta să participe la recusare.*

Meritul este al „Opiniei“ de a fi provocat o aşa jurisprudenţă.

Inalta Curte de Casaţie şi de justiţie îşi va zice şi ea în curînd cuvîntul său de întărire sau infirmare a jurisprudenţei din jurul „Opiniei“.

Noroc că s'au găsit în juriu 7 cetăţeni, cărora să nu le placă epigramele „Opiniei“ şi care să acorde victimei 1 leu despăgubire, căci altfel o aşa interesantă jurisprudenţă ar fi scăpat controlului Inaltei Curţi din lipsă de interes.

Şi aşa încă nu e sigur că interesanta jurisprudenţă a Curţei de Iaşi, va fi supusă examinărei Inaltei Curţi: Lascar Antoniu s'a simţit dator să ceară juraţilor aceleaşi sesiuni, să dovedească că „Opinia“ în cazul incriminat îşi făcuse numai datoria de adevărat organ de publicitate.

A dovedit-o cu prisosinţă, în cît juraţii —asupra cărora însă apărătorii „Opiniei“ exercitase recusările legale — luminaţi cu acte judecătoreşti şi cu discuţiunea asupra epigramei supărătoare, a găsit că „Opinia“ uzase pur şi simplu de dreptul său, şi au dat un verdict negativ.

Pretinsa victimă cercase să evite încrucişarea armelor cu confratele, *cerînd Curţei să declare că dreptul de oposiţie, care există de la criminalii cei mai mari, pînă la pîrîţii pentru o centimă în acţiunile civile, nu există pentru delicvenţii în materie de presă!*

Cererea „victimei“ satisfăcute prin verdictul anterior, se baza întâiu pe un argument de ordin moral: juraţii representau opinia publică, şi ea nu se poate deszice niciodată; al doilea, pe un argument juridic: verdictul unei comisiuni de juraţi, nu poate fi înlocuit prin verdictul unei alte comisiuni, înainte ca primul verdict să fi fost anulat, pe baza unui recurs, de Inalta Curte de Casaţie.

Curtea de Iaşi a respins ambele motive. Respingerea celui de al doilea, adecă, recunoaşterea dreptului de oposiţie chiar contra unui verdict dat de juraţi, *constitue o jurisprudenţă, care va fi şi ea supusă examinărei Inaltei Curţi.*

Curtea de Iaşi a mai stabilit încă o jurisprudenţă declarînd în prima sa decisie, că chestia culpabilităţei în materie de delict de presă, cînd lipseşte inculpatul, este de exclusiva competenţă a Curţei fără asistenţa juraţilor şi numai chestia daunelor este de competinţa comisiunei juraţilor.

In adevăr, Curtea a achitat *pe Lascar Antoniu, pentru imputarea de calomnie, dar* l'a condamnat *la despăgubirile fixate de comisiunea juraţilor.*

Decisia Curţei de Iaşi mai prezintă interes prin aceea că ea atinge interpretarea art. 24 din Constituţie şi declară că pentru cele publicate în ziare sunt răspunzători: autorul numai cînd a semnat articolul, *iar în toate celelalte cazuri girantul sau editorul.*

De altfel discuţiile din Constituantă stabilesc alt fapt foarte important, că legiuitorul a înţeles să scutească presa de ori-ce pretexte de anchete şi a interzis stabilirea autorului prin martori sau presumţiuni.

Nu e aşa că „Opinia“ ie un ziar, care aduce multă lumină, chiar cînd ie atacată în libertatea ei?

Să trăiască!

A. A. Badareu

CRONICĂ DE CRĂCIUN

Intr'o urîtă dimineaţă, pe la sfîrşitul lui noemvrie,—ploaie, ninsoare, vifor, să nu scoţi un cîne afară din bordeiu,—în calitatea mea de director, chem pe cel mai încercat colaborator al „Revoltei Naţionale“ şi-i zic:

— Stimate d-le Caracudi, d-ta, care de atîta timp ne-ai dat ca reporter dovezi de strălucită imaginaţie, eşti chemat să faci ziarului nostru un important serviciu.

— Care, d-le director?

— Am hotărît să scoatem de Crăciun un număr literar, ştiinţific şi artistic. Avem în sertare destulă materie; vom face o frumoasă selecţiune. Ne lipseşte numai cronica specială pentru sărbătoarea Naşterii... Ce zici?

— Cu plăcere, d-le director.

— Crăciunul cade luni; trebue să apărem negreşit cel mai tîrziu joi la 21 de dimineaţă... Un număr de lux, îngrijit, nu rasolit ca numerele cotidiane; bine aranjat, tipărit frumos şi nu ciuruit de greşeli...

— Bine 'nţeles, d-le director.

— De exemplu, în numărul de-aseară... Noroc c'am trecut pe la tipografie... Dacă nu luam sama?... Ia poftim de te uită... la a treia informaţie a d-tale... Ce desastru!

— A! da...

— Cum? asta nu te emoţionează de loc?... Zici aşa *da*, parcă ar fi un punct în loc de o virgulă...

— D-le director, mă 'ntrerupe confratele, tot indiferent, nu 'nţeleg de ce faceţi dv. atîta caz?... câte greşeli de astea!...

— Dar una ca asta poate omorî un organ în faţa opiniei publice, d-le!

— Eu cred din contra, d-le director.

Şi zicînd acestea, mă priveşte cu acel zîmbet şi acea clipire din ochi caracteristice, cari, de câte ori le întîmpini, trebue să gîndeşti: dacă ăsta nu este imbecil, atunci mă crede pe mine că sunt.

— Cum, din contra, nene?

— Şi chiar aduceam acum o rectificare.., eu gândeam că greşala a rămas; nu ştiam că... v'aţi amestecat şi aţi pus să mi-o scoată.

Şi'mi întinde o filă, pe care a smuls-o din blocul luì de buzunar... Citesc:

Gura păcătosului adevăr grăeşte

In numărul nostru de eri seara, la pag. 3 a, coloana 4-a, rîndul 52, de sub rubrica „Ultima oră“, s'a strecurat o violentă eroare de tipar. In loc de:

„*Nu înţelege d. ministru* **măgar**
„*că protestarea unanimă a opiniei*
„*publice etc...*“

fireşte cititorii au înţeles că ar trebuì citit:

„...d. mînistru *măcar*...etc...“

Mărturisim eroarea ca... *păcătosul!*

— Vedeţi, d-le director, eu lucrez cu tot zelul pentru succesul „Revoltei“... şi d-v. mi-aţi omorît efectul!...

— De unde puteam şti? zic eu umilit.

— Am voit să vă fac o surpriză...

— Bine, frate, dacă vrei să'mi faci o surpriză, de ce nu-mi spui mai dinainte?... Aldată nu mai m'amestec. Eartă-mă...

Pe cînd eu îi fac aşa categorice scuze, el mereu se uită pe fereastră.

— Ia priviţi afară, ce vreme!

In adevăr, e un vifor strajnic.

— Ce are a face vremea, zic eu, cu cronica noastră?

— Nu prea are; dar... mă cheamă părintele la masă; mereu îmi face semne: i-e foame — s'a sculat de dimineaţă.

Părintele este socrul confratelui. Domiciliază împreună, tocma peste drum de redacţia noastră, în curtea bisericii Sf. Ion. De pe prispa caselor, se vede drept în redacţia noastră, şi vice-versa, fireşte. Vara, cînd ţinem ferestrele deschise, îl cheamă reverendul pe ginere-său din gură: „Ignate, gata!“ earna, îi face semne. De aceea, Caracudi lucrează todeuna la masa dela fereastră.

— Prin urmare, zic, nu te mai ţiu... ne-am înţeles: o cronică de Crăciun—Betleemul, staulul, ieslea, steaua, magii, şcl.—nici mai lungă de trei, nici mai scurtă ca două coloane... Mi-ai luat măsura, ca un bun ciubotar ce eşti, calapodul mi-l cunoşti... Incalţă-mă, iubite confrate, încalţă-mă frumos!

Drept orice răspuns, iubitul confrate, deschide fereastra, pe unde dă năvală 'năuntru ca un vrăjmaş viforul d'afară, şi strigă tare peste drum:

— La moment! să puiă ciorba!

Apoi mă salută şi ese.

De prisos să fac istoricul căsniciei excelentului nostru colaborator. Mă mărginesc a reproduce cîteva documente, după „Revolta Naţională“, în ordinea lor cronologică; sunt eşite toate din pana interesatului, prin urmare mai presus de orice bănuială de parţialitate:

„Aflăm cu deosebită plăcere că aseară, 11 ianuarie, s'a celebrat, în biserica Sf. Ion, căsătoria valorosului nostru colaborator I. Caracudi cu gentila domnişoară Florica, eminenta profesoară de istorie, fiica Sf-sale părintelui stavroforul Pantelie Bărzescu.

„Nuni au fost simpaticul şi iubitul nostru maestru, directorul „Revoltei Naţionale“, cu graţioasa sa consoartă.

„Felicitările noastre cele mai călduroase“.

Către finele aceluiaşi an, la 21 decemvrie, a doua zi de Sf. Ignat, „Revolta“ inserează în fruntea informaţiunilor:

„Aflăm cu deosebită plăcere că gentila doamnă Florica I. Caracudi, eminenta profesoară de istorie, a dat aseară naştere unui drăgălaş băeţel *Traian*.

„Fericită coincidenţă! In aceeaşi zi, norocosul tată, valorosul nostru colaborator, d. I. Caracudi, a împlinit 35 de ani.

Felicitările noastre cele mai călduroase“.

Peste un an şi două luni, iar „aflăm cu deosebită plăcere“, minus „fericita coincidenţă“; iar, înloc de Traian, *Decebal*.

După un an şi o lună, întocmai; dar, înloc de Decebal, *Aurelian*.

La anul în cap, asemenea; însă, înloc de Aurelian, *Mircea*.

Nu trec bine unsprezece luni, şi iar „aflăm“; numai, înloc de Mircea, *Dan*.

Pe toţi, dela Traian pînă la Dan inclusiv, eu i-am botezat. Care va să zică, vine că suntem rude prin alianţă cu familia Caracudi şi cu părintele stavroforul; de aceea, Sf-sa îmi zice: „n'ne lancule!“

* * *

După plecarea valorosului, caut să'mi aranjez materiile din sertar pentru numărul de lux... Ia să vedem ce putem stoarce cu presa idraulică a redacţiei, cu foarfeca.

„Artă fără tendinţă şi tendinţă cu artă, sau Artă cu tendinţă şi tendinţă fără artă“,—65 de file, tot cu *va urma*—studiu estetic de palpitantă actualitate!

„Rolul presei ca a patra putere în Statul constituţional modern“ (Sfinte Ignate!)—77 de file, şi fireşte cu *va...*

„*In pustiul lumii mari*“, novelă; 98 de file, format ministerial foarte mĕrunt şi clar scrise, fără cea mai mică ştersătură sau dreptare... Asta nu poate fi supusă presei idraulice: totul, silabă după silabă, trebueşte cu scumpĕtate respectat... Vom da numai începutul în numĕrul special, şi *va urma* în numerele cotidiane, vreo treizeci de foiletoane duble—un noroc pentru „Revolta“!... Admirabilă povestire!

E istoria unui băiat dela ţară care, după ce face studii înalte, la noi şi'n Europa, ajunge profesor în mare vază la Bucureşti. Suflet curat, plin de avênt, de iluziuni şi de ideal, ca orice copil sănătos din popor, caută în lumea mare unde este întrodus de un coleg sceptic—lume putridă de corupţie—un suflet, să-l înţeleagă... In zadar!... Măşti pe obrazuri; în inimi, perfidie! fard şi minciună! chloroză şi parfum! putrigaiu în poleială!

Desgustat de acest „pustiu“, se duce de vacanţa mare acasă, la ţară, de unde a plecat aşa de-demult. Acolo, i se redeşteaptă toate amintirile sfintei copilării: i le povestesc cu drag şi pe rînd, fiecare cu glasu-i particular, căsuţa părintească, hanul, aria, pătulul, moara, pîrîiaşul, clopotele dela biserică şi dela gîtul vitelor ce se 'ntorc seara 'n sat; apoi, potecuţele, păduricea, dealul, valea, soarele, luna, stelele, cântecul păsĕrilor sĕlbatice şi domestice; înfine, picăturile de ploaie, adiarea vêntului, mirosul fêneţelor, şcl. şcl.

Incîntat de atîtea tainice povestiri, el se 'ntêlneşte la horă, într'o duminică, cu Neacşa, fată vînjoasă, roşie ca un bujor şi „nefardată“, care nu ştie franţuzeşte, nici nu dansează „bostonul“; dar care vorbeşte o românească pură, plină de farmecul originalităţii folklorice, şi joacă hora şi bătuta, brîul şi chindia, de dîrdîie pământul, pînă dă de mal pe toţi flăcăii satului, ba şi pe alţii, veniţi de prin satele vecine de dor să joace cu ea.

El, transportat, îi face un compliment—ea, asudată, îi arde o palmă; el prinde s'o ia'n braţe—ea îi trage un pumn în falcă; el vrea s'o sărute—ea îi zice: „O! călca-te-ar!“ şi-i dă un brânciu de-l aruncă grămadă în şanţul drumului... El se scoală d'acolo sdruncinat, oftează din adînc, se scutură frumos, merge drept la tatăl Neacşei—moş Oancea Tureatcă, un bĕtrân român cuminte şi vesel, vestit, pentru păcăliturile şi glumele lui, şapte poştii de jur împrejur—şi... cere mîna bujorului de fată.

E estetic, fiind natural şi logic... Ceea ce se numeşte *le coup de foudre* (dragoste ca trăsnetul) se explică mai mult decît la oraşe la ţară, unde nu se pomeneşte încă de paratonere... Mâna cerută este, după nazurile de rigoare ale copilei, acordată... Nuntă mare cu descripţia amănunţită a tutulor străvechilor datine romîne, atît de originale şi de pitoreşti... Şi eroul e fericit.

— Uf! am scăpat de pustiul lumii!

Zicînd acestea, dă să-şi îmbrăţişeze nevasta, de faţă cu atîţia veseli nuntaşi.

— Astêmpĕr'te, mă! loi-te-ar!.. zice pudică Neacşa, ferindu-se de indiscreta pornire a legitimului şi repezindu-l cît colo...

Toţi nuntaşii fac mare haz, iar înţeleptul bĕtrân, moş Oancea Tureatcă, un fel de „povestea vorbei“ în carne şi 'n oase, zîmbind cu adînc înţeles, şopteşte:

— Vezi ce face pustia de dragoste, vere?... Aolică, ce-am ajuns, să iubim pe subt ascuns!

Şi aşa se sfîrşeşte frumoasa povestire la fila 98—prea degrabă!... pĕcat!

Desigur nu sunt un om mulţumit de sine însuşi... Inţeleg destul de bine cu cît de nesuficiente mijloace m'au înzestrat zînele ursindu-mĕ carierii pline de 'nalte rĕspunderi, nobilei misiuni de publicist român. Cu toate astea, niciodată, dar niciodată, n'am simţit sub coastele din stînga dureroasa (după cît vĕd la alţii) rozĕtură a vermelui invidiei. Slavă ţie, Doamne! în inima mea destule rele au putut încăpea; dar n'a fost locşor într'ênsa şi pentru groaznicul parazit verde!... Şi totuşi, sîmt nespusă mâhnire la vederea unui pachet de atîtea file format ministerial, curat şi mĕrunt scrise... A! de ce nu poate, şi pana mea, alergînd făr' a se poticni, străbate întinsele albe cîmpii?... Cum nu ştiu şi eu birui pe nerĕsuflate candoarea câtorva testele de hârtie?... Pentru ce, crude ursitoare! nu e 'n stare şi mîna mea seacă să toarne atîtea generoase torente şi cascade de proză?

Pe cînd fac tristele mele reflexiuni, intră, plouat ca un cățeluş lăţos, tĕnĕrul şi simpaticul nostru colaborator literar, pseudonimul Piccolino—un copil care a primit de mic o distinsă educaţie literară franceză în casa părintească; acuma termină liceul; e încă minor; dar ce talent! cu ce facilitate şi personală apucătură îţi aruncă rima!

L-am întrebat, când, sfios, mi-a adus întîia oară cîte-va poezioare, nişte adevărate perle: „*Enseigne-moi, jeune homme, où trouves-tu la rime?...*“ El mi-a rĕspuns îndată, modest, dar sigur: „*La rime, cher patron, est mon souci minime*“.

— Piccolino drăguţă, tocmai la d-ta mĕ gîndeam... Un numĕr special de Crăciun numai cu proză e ca un cozonac fără stafide. Poţi, te rog, să-mi dai curînd două trei poezioare?

— Vi le aranjez îndată, maestre; le am aproape gata.

Şi mititelul bard, după ce şi-atîrnă pălăria şi paltonaşul, îşi suflă în degetele-i delicate, se ghemueşte la un colţ de masă cu spatele spre sobă, şi 'ncepe să lucreze... I-auz pana scîrţîind ca un şoricel care ronţăe pripit în taină.

In mai puţin de o jumătate de ceas, minorul îmi prezintă trei pumni de stafide şcoală-modernă, pline de savoare.

— Bravo, tinere favorit al graţioasei Erato! versurile d-tale sunt delicioase. Sper că scoatem un cozonac *hors-concours* *)

* * *

Au trecut peste două săptămîni de la acestea: vine Crăciunul. In fiecare zi, schimbăm regulat cu confratele Caracudi cîte un surîs de auguri şi aceste cuvinte:

— Nu cum-va vrei să'mi faci şi astăzi vreo surpriză? Te rog spune-mi-o mai dinainte, să ştiu.

— Astăzi, regret, nu d-le director.

— Dar cronica?

— E ca şi gata.

— Cînd mi-o aduci?

— Mâine.

Tot aşa de azi pe mâine. am ajuns marţi în ajunul lui Ignat: poimâine dimineaţa trebue s'apară numărul... Materia cealaltă e gata.

Aştept toată ziua—degeaba.

Ii trimit vorbă acasă peste drum—îmi dă rĕspuns să n'am grije.

Deschid fereastra; îl strig—nimic.

Se'nserează bine... Un gînd neplăcut îmi flutură prin cap la amintirea proastei glume ce i-am făcut-o; să ştii că am rămas fără cronică de Crăciun—m'a 'ncălţat!... Cârpaciul tot cârpaciu!

D'abia a sburat gîndul meu, şi iată d. Caracudi... Cum îl vĕd:

— Cronica! unde e cronica, nene?

— E deja la tipografie.

— Adevărat?

— Pe onoarea mea!... Numai un lucru să vă rog, d-le director: dacă n'am cum-va vre-o informaţie excepţională, poate să nu viu mîine..

Şi apoi, cu zimbetul acela şi cu acea clipire din ochi... adaogă:

— Sper să vă facem mîine o surpriză...

— Aoleu!

— Adică, nu eu... De aceea, vă rog să faceţi dv. mîine dimineaţă corectura la cronica mea.

— Cu plăcere... mai cu seamă!... Dar... ce surpriză?

— Asta nu pot spune... să vedem.

Şi iarăşi zimbetul şi clipirea—şi pleacă grăbit.

De vreo cîte-va zile se 'ndreptase vremea; se sbicise bine; speram, după semne, s'avem zile frumoase de sĕrbători—cînd colo, peste noapte spre Ignat, se schimbă de-odată vîntul, şi ţin'te iar!... Plouă, ninge, îngheaţă, se topeşte; vifor orb; o vreme, să nu scoţi un reporter afară din redacţie.

Mĕ scol dis de dimineaţă cu grije. Cum mĕ deştept, îmi dă servitoarea o scrisoare—a adus-o demult, pînă nu se luminase, ucenicul dela tipografie... E dela d. Costică, paginatorul ziarului.

„D-le Iancule, cronica dată de d. Caracudi am oprit s'o culeagă; nu merge. Stăm pe loc cu numĕrul. Ce e de făcut? Vĕ rugăm, veniţi cît se poate mai curênd.“

— Ce să fie? iar o surpriză!... Asta trebue să fie gravă detot, de vreme ce şi d. Costică.

Iute, pe nespĕlate, mĕ suiu într'o birje... Ce vreme, dumnezeule!... Am ajuns.

— Ce e, d-le Costică?

— Uite, d-le Iancule.

Citesc, ca dus de pe lume:

Christos a 'nviat!

Dela un capĕt al globului la celălalt, din răsărit pînă 'n apus, de la miază-noapte pîn'la miazăzi, pe cînd natura se 'mpodobeşte în strălucitele vestminte ale primăverii, în sunetele triumfale a mii şi milioane de clopote, dela mîndrele catedrale ale celor mai splendide capitale de imperie, pînă la umilele bisericuţe din cele mai sărmane cătune, popoarele creştine se salută vesele cu magicele cuvinte:

Christos a'nviat!

— A! infamul! strig eu, ca sub junghiul asasinului, şi cad sdrobit pe un scaun. ..M'a omorît Caracudi, frate Costică!... ce e de făcut.

— Faceţi dv. ceva la iuţeală.

Fuga la redacţie... Nu voiu nici să-mi arunc ochii peste drum... Scriu şi şterg, şi iar încep şi iar şterg... tremur şi m'apucă un cârcel la deget... nu mai pot ţinea condeiul... Şi ceasurile sunt aproape zece!... şi iar îmi blestem ursitoarele!... cînd—apare pe uşă, cine?... cine?—asasinul!

Un om de caracter i-ar sări de gît ca o fiară şi din două strînsori l-ar isprăvì. Eu sunt absolut copleşit ca sub bătaia unei forţe elementale covîrşitoare oricărei revolte umane. D'abia pot ridica privirea şi, cu glasul leşinat ca de lehuză după grea facere, îi zic:

— Mersì, nene Caracudi, de surpriză... frumoasă a fost, ce e drept! desigur mi-aduci şi o rectificare spirituală... Bine ţi-ai bătut joc de mine, drăguţule!

— Cum joc, d-le director?

— Poftim.

Şi-i întind filele mototolite. Le priveşte şi 'ncepe să rîză.

— Scuzaţi, iubite d-le director, a fost o mică eroare... Eu le am cronicele astea gata... Dar, prin ce am trecut de ieri pînă adineaori—dac'aţi şti!—am greşit; n'am luat seama cînd am scos-o din sertar... (şi cît îmi vorbeşte foarte volubil, mereu se uită pe fereastră) Merg să v'aduc una de Crăciun... ştiu sigur că am şi una de Crăciun... trebue să am şi una de Crăciun... Numa s'o găsesc... fiindcă acuma e un deranj la noi... Nu v'am spus... A născut Florica...

Eu, din ce în ce mai leşinat:

— Cînd?

— Adineaori, pela şapte dimineaţa... Nu vă spuneam eu că o să vĕ facem o surpriză?

— ...Ce?

— E fată.. dar are încă dureri.

— Atunci, nu mai trebue să te duci, frate Caracudi. Tot ce te rog e să iei un condeiu, că eu nu pot scrie, am un cârcel la degete...

Scot din raft tomul 11 din Larousse, îl deschid şi zic blând valorosului tată:

— Scrie, te rog.

El s'aşează la locu-i lîngă fereastră, pe care o şterge bine de abureală cu căciula. Eu dictez:

„Sĕrbătoarea Crăciunului este una dintre cele mai vechi ale creştinătăţii. Ca să ajungem la epoca instituirii ei, trebue să suim pînă aproape de leagănul Bisericii. După unii autori, această sĕrbătoare a fost statornicită la anul 138 al erei noastre, de către episcopul Telesfor...“

Văd pe Caracudi scriind cu ochii pe fereastră, fără să se uite la condeiu.

— Ce-am zis? îl întreb.

— ...anul 1883 al erei noastre de către episcopul Telefon...

Şi pînă să-i strig eu, indignat, „eşi afară!“ trînteşte condeiul, pune mîna pe căciulă şi ese ca din tun, bufnind uşa.

Peste un moment, Piccolino... Ii dictez articolul, trimiţînd foaie cu foaie lui d. Costică. Dup'amiazi tirajul a patru pagini e aproape gata...

Şi iată iar d. Caracudi—foarte radios.

— D-le director, v'am promis o surpriză: mĕ ţiu de cuvînt. Această informaţiune trebue să treacă neaparat în numărul de lux. Ştiu că o să vĕ facă mare plăcere; o să-i facă şi nevestei şi părintelui stavroforul... şi o să rĕmînă şi o suvenire frumoasă pentru copile...

Şi-mi citeşte:

Aflăm cu deosebită plăcere că gentila doamnă Florica I. Caracudi eminenta profesoară de istorie, a dat azi dimineaţă, 20 decembre, naştere la douĕ fetiţe, *Despina* şi *Kiajna*.

Fericită coincidenţă! In aceeaşi zi, norocosul tată, valorosul nostru colaborator, d. I. Caracudi a împlinit 40 de ani.

Felicitările noastre cele mai călduroase.

Numĕrul nostru a eşit tare frumos. Au făcut mult efect şi articolele ştiinţifice şi poeziile şi începutul novelei; dar mai ales au impus un vĕdit respect confraţiior informaţia cu „fericita coincidenţă“ şi savantul meu articol despre instituţia sfîntului episcop Telefon.

Duminică, în ajunul Crăciunului, primim la redacţie vizita părintelui stavroforul Pantelie Bârzescu, care vine să ne heretisească cu Naşterea, însoţit de valorosul nostru colaborator—ştraşnic de veseli amîndoi.

— Naşterea ta, Christoase Dumnezeul nostru, rĕsărit-a lumii lumina cunoştinţii... şcl.

Şi după ce isprăveşte cîntarea;

— La mulţi ani, n'ne Iancule!

Eu m'am închinat smerit, am sărutat icoana, şi, aruncînd ginerelui o privire dulceagă, răspund socrului:

— Adevĕrat a 'nviat, taică părinte, Ş'afară-i grozav... şi plouă şi ninge! şi pică şi 'ngheaţă... o zloată cumplită.. un vifor nebun... o vreme, prăpăd! să nu easă un popă afară din casă.

CARAGIALE

---

*) Puţini desigur dintre cititorii „Opiniei“ vor fi apucat pe vremuri «Revolta Naţională», de mult acuma dispărută. De aceea, nu credem nepotrivit a da aci o probă de talentul precocelui nostru colaborator literar:

ABIS

Da, mă iubeşti; dar simt prea bine,
Cu cât te strîng la peptul meu,
Că-i un abis pînă la tine...
Eu nu sunt tu—tu nu eşti eu.

Şi dragostea ce am simţit-o
Să umple-abisul nu putu...
De te-aş iubì or-cât, iubito,
Tu nu eşti eu—eu nu sunt tu.

Piccolino.

CA OVIDIU...

Vezi floarea asta, albă ca visurile tale,
Svîrlită de furtună pe vîrful unei stînci,
Işi pleacă melancolic spre văile adînci
Nostalgica blîndeţe a tristelor petale.

Ce vis murea cu dînsa în negurile serei,
Pe cînd suiau din vale mirezme de april?
Din colţu-i nalt smulgînd-o sfîrşit-am un exil
Sporit de setea vieţei şi vraja primăverei!

Destinu-i pare rudă cu-al meu. Din plină viaţă
Furtuna ca pe dînsa m'a luat şi m'a tîrît
Pe stînca asta plină de negură şi ceaţă...

Şi'n noaptea ce'nprejuru-mi se'ntinde ca o mare
Mă'ntreb cînd o să vie, cu gestul hotărît
O mînă să mă smulgă din umbră şi uitare?

Snagov **Cincinat Pavelescu**

LATIFUNDIILE

— Cîte-va pagini inedite din cursul pentru doctorat, pe care d. Dissescu îl dezvoltă de curînd la Universitatea din Bucureşti —

Proprietatea e numai un drept sau e şi o funcţie?

Dacă e numai un *drept*, atunci cum tradiţia noastră respectă dreptul proprietarilor, toţi neproprietarii sînt siliţi a'l respecta şi ei, şi nimeni nu-i poate cere nimic. In acest caz proprietarul ar avea *jus abutendi* şi nu i s'ar putea impune vre-o sarcină. Din contra, dacă proprietatea e o *funcţie*, atunci organul respectiv trebue suprimat şi înlocuit ori de cîte ori nu-şi îndeplineşte bine funcţia. Cu alte cuvinte, proprietarii nedemni nu trebue chemaţi la funcţie.

Iată doi autori clasici, care susţin că proprietatea e o funcţie: Ch. Gide, la pagina 623 zice: „hotărîrile ce se iau în „contra absenteiştilor sunt fondate, pen„tru că proprietatea funciară e o *funcţie* „socială care trebue exercitată în nume „personal, iar nu cu delegaţie“. Leroy Beaulieu în tomul II, pag. 25, 26, 27, zice: «Proprietarul are o *funcţie* de înde-

plinit; dacă n'o îndeplinește, domeniul va declina". Proprietarul pămîntului arendat are și alte funcții; el e reprezentantul intereselor permamente ale pămîntului, pe cînd arendașul se îngrijește să exploateze pămîntul. Proprietarul bunurilor arendate nu trebue să considere proprietatea ca o sinecură. Cauwès zice din contra că „proprietatea e un *drept*, nu o funcție socială", adică proprietarul nu poate fi constrîns decît la îndatoriri morale.

Noi credem că după tradiție proprietatea trebue să fie considerată nu numai ca un drept în senzul generalminte recunoscut, ci și ca o *funcție* socială. Căci la noi proprietatea mare s'a format ast-fel: capul Statului, fiind ajutat de supuși cu credință în răsboae, dădea acestora proprietăți în schimbul *funcțiilor* și mai ales obligațiunilor militare ce beneficiarii se îndatorau să îndeplinească. Ast-fel se știe că Mihai-Viteazul a dat moșii tovarășilor săi de luptă. Cei dăruiți exercitau și funcțiuni; *proprietatea nu conferia numai un drept individual de proprietate, ci conferia și exercitarea oare-căror sarcini în Stat.* Altele erau obligațiile boerilor proprietari, altele erau acelea ale simplilor locuitori.

Ast-fel credem că avem considerațiuni din care să rezulte că proprietatea e o funcție socială, și că deci societatea are dreptul de a restrînge drepturile proprietarilor. Chiar în Codul civil găsim acest lucru, deși mulți susțin că, după Codul nostru, proprietatea ar fi un simplu drept. Noi întrebăm pe aceștia: pentru ce risipitorul poate fi pus sub interdicție, dacă nu pentru că patrimoniul său nu-i considerat ca indiferent de către legiuitor, și dacă nu pentru că legea consideră proprietatea lui ca o funcție socială și nu numai ca un drept? Mai mult, dacă proprietatea ar fi considerată ca un simplu drept, și nu ca o funcție, legea n'ar avea dreptul de a influența activitatea unui proprietar cîtă vreme el nu vatămă pe alți proprietari. Cu toate acestea legea oprește de a-ți da foc casei, cu toate ca ai îngrădit-o așa ca focul să nu se comunice la vecini. Nu justific deci pe acei care stau în străinătate și ast-fel se sustrag dela dările indirecte, pe cînd moșia lor se bucură de toate garanțiile societății. De asemenea fac deosebire între acei ce-și cultivă singuri și între acei cari'și arendează proprietățile, lipsind de la funcția lor.

* * *

Cauzele marei proprietăți sînt diferite. Istoria ne dovedește că marea proprietate nu a fost în totdeauna resultatul muncii, ci și al altor cauze, între care sunt:

1). *Regimul feudal* care a consacrat un fel de monopol funciar. Suzeranul dădea terenuri vasalilor, cari terenuri puteau trece prin moștenire și se puteau mări prin confusiune, etc.;

2). *Substituțiunile fidei-comisare*, adică dreptul ce are o persoană de a face ca un bun să urmeze în generațiuni succesive;

3). *Privilegiul masculinității și al primului născut*, care nu e un privilegiu al sexului, ci se explică tot ca o funcție socială: căci la războiu mergînd numai bărbații, e drept ca cei ce apără moșia, tot ei s'o stăpînească. Chestia întăiului născut se explică nu numai prin afecțiune, dar are și altă explicare: cultul familii fiind legat de proprietate, trebuia să fie cineva care să facă cultul, și astfel pămîntul să rămînă inalienabil;

4). *Preponderanța* de care se bucură proprietarii teritoriali. Moșia dă foloase pe cari alte proprietăți nu le dă;

5). *Dezvoltarea persoanelor morale prin dezvoltarea averilor de mînă moartă*;

6). *Imposesuirea marilor proprietari*; sloboziile;

7). *Expropriereа țăranilor.* Deposedarea țăranilor nu s'a întîmplat numai la noi, ci și în Franța, Anglia, India;

8). *Lipsa unei clase mijlocii;*

9). *Desvoltarea individualității*;

10). *Aptitudinele superioare ale unora.* Simțul practic al valorii economice așa de dezvoltat la unii, încît aceștia cîștigă în tot ce întreprind.

11). *Plus valuta* care se datorește silinței comune:

12). *Conflictul dintre muncă și capital*

13). *Munca rodnică și economiile.*

* * *

Proprietatea trebue să fie mare sau mică? Care's foloasele respective? Chestia ar fi grea și chiar insolubilă dacă n'am trata-o altfel de cum fac economiștii. Ea e grea din două puncte de vedere:

1) Pentru-că progresul în alte științe se realizează cu mult mai ușor de cît în domeniul științelor sociale. Un fel de tramvaiu inventat la Londra de ex., poate fi în curînd instalat și în Bărăgan, pe cînd în domeniul social nu-i tot așa de ușor. Găsiți însă un mijloc de distribuire a averilor, și veți vedea că toți cei isbiți în interese se vor revolta. Chestiunea distribuirei averilor, nefiind o chestiune abstractă, ci lovind în interese materiale, toți proprietarii loviți se vor revolta. Partea personală a chestiunei aduce o mulțime de dificultăți.

2) Greutatea chestiunei mai provine și din cauze politice. Aceiași oameni își schimbă părerile după cum sunt în opoziție sau la guvern: voesc ei răsturnarea guvernului? Vor zice: „noi protejăm mica proprietate"; voesc să stea la guven? Atunci vor striga: „noi susținem marea proprietate". Chestiunea agrară are deci dificultăți din cauza *elementului personal* și al *preocupărilor politice.*

In ce senz să rezolvim întrebarea de mai sus? Dacă chestiunea ar fi privită dintr'un singur punct de vedere, ar fi lesne pentrucă în discuție lesne s'ar vedea aspectele. Cînd însă într'o chestiune cum e aceasta nu sunt de acord cu adversarul asupra însuși a aspectului, a punctului de vedere din care chestiunea trebue privită, atunci dificultatea devine mai mare.

In primul loc deci trebue să ne fixăm asupra punctului de vedere.

Cînd o proprietate este mare. Unii o consideră ca atare lucrîndu-se după mărimea *suprofeței*; 1—10 hectare ar fi proprietatea mică, 10—40 proprietatea mijlocie iar 40—100 și mai mult ar fi proprietatea mare. Dar pînă unde merge înainte? Proprietatea de 100 hectare nu-i și ea mică față de cea de 10.000?

Alții zic că o proprietate e mare sau mică, după cum *veniturile* sunt mari sau mici; dar se poate ca o proprietate să fie mare, dar dacă are bălți să producă venit mic, precum și invers, o proprietate mică, care are și vii să producă venit mai mare.

A treia părere susține ca să avem în vedere *condiția socială a acelui ce exploatează.* De și nu e acest element cel avut în vedere de moravuri și de legiuitor, totuși noi credem că acesta e cel adevărat. Dacă cine-va lucrează personal pămîntul său, e proprietar mic, iar dacă întrebuințează alți oameni în serviciu, e proprietar mare.

Fisiocrații au susținut că avuția, vitele, instrumentele, sunt mai folositoare de cît oamenii în exploatarea agricolă, pentru că prin ajutorul lor avem folos mare cu cheltuială mică. Pe proprietățile mici nu putem avea acest folos. La ideile fisiocraților s'a raliat și Mirabeau în scrierea sa Filosofia rurală. Dar în cartea sa „Amicul oamenilor" combate proprietatea mare pe motivul că: precum pe tele mare înghite pe cel mic tot așa pămîntul e un fel de lac unde proprietarii mici nu se pot dezvolta din pricina celor mari. Și la părerea aceasta, de a susținea proprietatea mică, se raliază Turgot și Adam Smith, care adaogă ca motive că proprietarul mic cunoaște și lucrează mai bine și că cu proprietatea mică n'avem *proletari.* Această consideraţie de și e de valoare, însă e de ordine politică nu economică, adică însemnătatea ei depinde după preferința dată averilor mari, sau stărei economice generale mulțumitoare.

Dar avantajul proprietății mici e considerat de Malthus și alții ca o nenorocire, din causa celor două progrese de creștere, a populației și a mijloacelor de traiu. Balzac combate pe proprietarii mici, în romanul său *Țaranii.* spunînd: „De ce să ajutăm pe micul proprietar ca să devină mare proprietar în acest mod (adecă prin cămătărie, și mijloace viclene) și să nu menținem pe proprietarii mari existenți?" Mihail Kogălniceanu a zis că în Bucovina naționalitatea e salvată numai de către proprietatea mare. Și Leroy-Beaulieu, de asemenea se pronunță pentru marea proprietate, cu condiție numai să aibă capitaluri și să proceadă la exploatare prin procedee perfecționate, iar proprietarul să profeseze gustul vieții rurale.

Pentru mine primesc de bune atît considerațiunile proprietarilor mari cît și pe cele ale proprietății mici, căci dacă cultura la noi fără marea proprietate ar fi inferioară, nu putem să nu recunoaștem și foloasele reale ale micei proprietăți.

— Dar atunci mă poate întreba cineva cu mirare,—ce fel de soluție ai dumneta. dacă crezi că și marea și mica proprietate au dreptate?

Răspund că eu cred că chestiunea trebue pusă nu între marea și mica proprietate, ci între *marea cultură și mica cultură. Sunt pentru marea cultură fără a fi pentru marii proprietari, căci cred că prin o legiferare nouă, micii proprietari ar putea să se asocieze în grupuri și să formeze astfel și ei marea cultură care să cultive pămîntul cu mijloace perfecționate. Proprietatea mare nu trebue să aparțină leneșilor care împiedică desvoltarea avuției, ci să aparțină numai celor meritoși, harnici și cari ajută pe cei mici. Cît pentru cei ce n'au nici o proprietate și ar voi să aibă, sînt pentru a se modifica legislația în senzul de a o putea dobîndi.*

C. G. Dissescu

URME

Era în duminica Floriilor, zi frumoasă de primavară.

Ghiță și Grigoraș, băețași mai răsăriți, ca de vr'o doisprezece ani, își aleg fiecare, din grămada de copii, tovarășii de joc. Și cum Grigoraș era mai voinic la svîrlitu bățului, reuși să-și aleagă, pe sprinceană, tovarăși de joc pe orfanii din satul vecin, pustiit mai acu o lună de tunurile bravilor noștri ostași.

Alegerea făcută, toți copiii, de la gîgîlicele de cinci ani pân' la șefii lor Ghiță și Grigoraș, se împart repede în două cete: ceata lui Ghiță cu copiii din Pătulele și ceata lui Grigoraș cu orfanii din Vieșu.

Noi facem pe cei din Vieșu!, strigau în cor Grigoraș și orfanii lui.

Ba noi! striga ceata lui Ghiță.

Simțeau ei bine că e o cinste de a face pe cei din Vieșu.

După mai multe parlamentări gălăgioase la care luă parte și gîgîlicea Ionel, orfanul din Vieșu, care deabia se zărea de sub căciulă, căzu la învoială ca ceata lui Grigoraș să facă pe cei din Vieșu, după cum era și drept.

Deodată ceata lui Ghiță începu să-și dee aere de ostași grozavi. Mă rog, ei trebuiau să potolească răscoalele!

Ghiță, comandantul, cu bățu ridicat în semn de sabie, își aranja ostașii pe două rînduri, înjurînd chipeș, pe cînd Grigoraș și ai lui se resleteau furișindu-se pe după dîmbul din fața lor, care închipuia satul. Mă rog, ei trebuiau să facă pe răsculații.

Plutonul cu Ghiță în frunte, stătea gata de atac. Deșca Niculiță din flancul drept, nerăbdător de luptă, își strunea bățu pe care se frămînta deacălare; iar leat Țilică, gîgîlicea din flancul stîng, cu mîna dreaptă își potrivea bățu pe umăru drept în semn de pușcă, iar cu mîna stîngă își ștergea năsușorul de... emoție.

. . . . . .

Inainte, băeți! striga Ghiță. Și plutonul se repezi la atac înspre dîmb.

Uraaa!.. Puhh.. Puhh!.. izbucneau din piepturile bravilor ostași; pe cînd de cea-l-altă parte a dîmbului Grigoraș cu ceata lui manevra de colo pănă colo, căutînd un loc mai prielnic de impotrivire.

Gîgîlicea Ionel care făcea pe aghiotantul lui Grigoraș venea fugind de-i scăpărau opincuțile și vestind că vin soldații!

Să nu vă dați, măi! striga Grigoraș. Cele două cete se ciocniră aprig în vîrful dîmbului. Grigoraș, de și mai voinic, făcîndu-se că-i lovit de glonț, se sbătea amarnic în mînele lui Ghiță. șefu plutonului. Ploaia de bețe și de pumni începea a curge de ambele părți. Mai în glumă, mai înadins, iată-i încăerați dealbinelea, rostogolindu-se cu toții grămadă pe coasta dîmbului. La marginea grămezii de voinici, leat Țilică se răstogolea în vale ca un bondăraș, iar dușmanul lui, gîgîlicea Ionel din Vieșu, se ținea după el d'aberbeleacu. Amîn-

IWAN

— FRAGMENT —

.....Și tînărul cel falnic,
Ca rudă de apostol, și fire de proroc,
D'abia 'și simțise trupul și duhu-i prinse foc.
Și începu cu 'ncetul să povestească iarăși
Ce-i clocotea în suflet, măhniților tovarăși.
Vorbia, cînd dîrj și aspru ca sunetul de săbii,
Cînd vesel și sburdalnic, un ciripit de vrăbii.
Vorbia de alte vremuri, vorbia de alte țări,
De oameni ce trecură cu pas uscat prin mări,
De oameni ce sfărmară ca prin minuni robia,
Cutreerînd pustiuri, dar liberi ca pustia;
Vorbia de idealuri ce stau în veci ca stânci
Ascunse pe sub valuri în mările adînci —
Corabia cea mîndră la pînze și catarge;
Puterea tiraniei, de fruntea lor se sparge.
Și înșirînd icoane cuvîntu-i vrăjitor,
Trezia din visul vremii ascunsul viitor.
Vorbia de libertatea ce nouă vremi va naște,
Cînd lup și miel în pace alăturea vor paște,
Cînd duhul sfînt cu raze umplea-va ori-ce casă,
Belșug și prisosință vor fi pe ori-ce masă,
Cînd flacăra iubirii va arde'n orice piept,
Uitat va fi cuvîntul nesăbuit de „drept"
Și nu va fi nici ură, nici vrajbă și nici sfadă,
Nici jale și nici lege cu cumpănă și spadă,
Și, atunci... cînd va fi seară pe bolțile cerești
Și mamele vor spune copiilor povești,
Nu vor stârni ca astăzi, balauri, zmei, năluci,
De împărați vor spune, de regi, de prinți, de duci,
De duhul urei, care, în vechile biserici,
Intunecat ca noaptea, înconjurat de clerici,
Cu fulgerul în mînă, cu ruga la picioare
Ședea hrănit cu sînge de jertfe 'ngrozitoare,
Și mai ales vor spune povești de omul—rob,
Ce-a fost atît de tare și atîta de neghiob;
Smulgea copaci din codru, smuncea din munte stînci,
Din zori și pînă'n noapte punîndu-se pe brînci.
Dura palate 'ntinse să 'ncapă tot norocul—
Șezînd el singur mizer prin borți ca dobitocul;
Se pricepea la toate, de harnic ce era,
Ce haine ca turnate să facă mai știa,
Ce încălțări drăguțe cu nasturi și cu șnururi! —
Iar singur el sărmanul umbla desculț de-apururi.
Nici nu se poate crede cît mai era de tîmp,
Că el muncea a casă și el muncea la cîmp,
Tăia mănoasă brazdă și-o sămăna cu zor,
Strîngea belșug de grîne sub cerul arzător,
Gătea mîncări alese ca să le lingi de gust,
Scotea faimoase vinuri din clocotitul must,
Tot el creștea cei arbori cu fel de fel de poame,—
Ear după muncă, noaptea, veghea trezit de foame.
Și cînd sdrobit de lipsă, ispita-l biruia,
Să-și facă-o pușcărie el singur trebuia;
O strașnică zidire pe groase temelii,
Cu gratii și zăvoare la tainice chilii
Inguste și tăcute ca gropile de morți —
Ședea acolo tontul când nu ședea prin borți
Și 'n loc să isbucnească nădufu-i ca un sil,
In mîni puindu-și capul, plîngea ca un copil,
In hohote vor rîde copiii de cel prost:
„Ia spune, dragă mamă, în adevăr a fost?"
Și mama va răspunde cu glas duios, mișcat;
„Copiilor, nu rîdeți de cîte ați ascultat
Ca de dureri străine. Dureri străine 's sfinte!
Un fir de duh mai bine-i de cît un car cu minte.
De fost a fost odată om-rob, nu unul, mulți
Și au umblat în zdrențe, flămînzi, murdari, desculți,
Și plîns-au multe lacrămi de multele nevoi;
De-am fi trăit atuncea amar plîngeam și noi".
De astea se vor spune copiilor atunci,
Cînd ceața coborî-va pe rîuri și pe lunci
Și noaptea-o să se suie pe-a dealurilor creste
Căci lumea noastră toată va fi atunci poveste.

Un gros cazac de paznici cu barba noduroasă,
Cu ochii mici și tulburi în fața ciolănoasă,
Ședea, pornit pe gînduri, alăturea cu mine,
Privind fără 'ncetare, perdut, uitat de sine,
Pe tînărul cel palid cu vorba arzătoare,
Precum privește-un bivol un răsărit de soare.
In inima-i pustie, în capu-i têmp, nemernic,
O fi simțit că este ceva măreț, puternic,
Că-i luminos, departe, încît nu-l poți ajunge
Că nu-l pricepi și totuși te mișcă, te străpunge.
In noaptea lui din suflet întunecat de veci,
O fi căzut cuvîntul cu raza într'un beciu
Și un colț de creer, poate, s'a luminat o clipă
Și-atunci trecu naintea-i, ca fulgerul în pripă,
O lume negîndită, măreață și străină
Ce-a dispărut de-odată cu raza de lumină
Lăsînd în a sa urmă un dor necunoscut
De un ce ce nu-l avuse și totuși l'a perdut.
Stătea tăcut cazacul și nu mișca de loc,
Apoi, scoțîndu-și plosca ascunsă sub cojoc,
Zîmbind încet o dete lui Eli ca răsplată;
„Ți-o fi uscat gîtlejul, na, bea și tu odată".

Ronetti Roman

doi se treziră unu lîngă altu, opriţi la marginea iazului din vale, uitîndu-se speriaţi cînd la gramada de luptători care se răstogolea tot mai în vale cînd la moş Ion Răţoiu care se făcea că doarme întins pe malu iazului.

Moş Ion, care urmărise tot jocul lor, să făcea că-i speriat din somn, cînd cetele de luptători erau gata să dea peste el.

— Hoo, mă băeţi ! da ce aţi înebunit de vă bateţi aşa !

— Uite, moş Ioane, ăştia vor să ne iae şi să ne impuşte !

— Cum să vă împuşte ?

— Noi sîntem din sat şi ei sunt soldaţi.

— Şi de ce să-i împuşcaţi mă Ghiţă ? întrebă moş Ion, vorbind şefului.

— Păi, cum să nu-i împuşcăm, dacă nu s'astîmpără ?

— Cum nu s'astîmpără ? Ce-au făcut ?

— Păi, au făcut rivoluţie, răspunse şeful Ghiţă, căutînd ruşinat într'o parte.

— Ei, ş'apoi pentru asta să-i împuşti ? zicea glumind moş Ion. Să-i judeci mai întîiu ş'apoi să-i închizi dacă au făcut acea cum zici tu— rivoluţie.

Ghiţă, şefu, tot mai ruşinat, scobea cu băţu malu iazului, mormănind: Păi, aşa e jocu ăsta.

— Bine, mă băeţi, da cine v'a învăţat jocu ăsta ?

— Ei, cine să ne înveţe, *noi* ne am învaţat, răspunse sfios Grigoraş.

Moş Ion, cum stătea culcat şi răzimat într'un cot, clătină trist din cap; iar ochii îi lăcrămau, gîndindu-se la bietul Stoica, tatu lui Ionel, cu care luptase alături, cînd se abătuse urgia pe acele locuri.

— Da tu, Ionel, cu cine eşti ? întrebă glumind moş Ion.

— Eu îs cu cei din Vieşu.

— Bravo ţie ! voinicule.

— Da acu unde stai ?

— Stau aci în sat la moş Bălan,... dacă tata a fost împuşcat !

— Ei, da! ştiu... Apoi, mă băeţi, să vă jucaţi, da să nu vă bateţi aşa; că, uite, tu, Ţilică, ţi-ai turtit nasu. Ia vezi, nu-ţi curge sînge ?

Ţilică păindu-şi năsuşorul, răspunse repede că nu-i nimic.

Da a cui sunt gîştele cele de pe iaz ? întrebă moş Ion.

— Ale noastre, răspunse repede Ghiţă, şefu.

Ia vezi mai bine de le scoate de acolo, că uite pîndarul de la curte o să ţi le ochiască acuşi.

Ghiţă plecă repede, sburătuidu-şi gîştele de pe iaz; Grigoraş, răcnind la porcii lui de cealaltă parte a iazului, iar după ei se împînziră şi ceilalţi tovarăşi de joc.

Moş Ion, privind duios cum alergau sglobii, îşi zicea : de bună samă le va rămînea ceva din durerile noastre. Vor apuca oare, macar ei, sărmanii, vremuri mai bune ?

P. Bujor.

1907

Anul care se încheie peste cîte-va zile, va ocupa de sigur în istoria ţărei un loc cu totul deosebit. In acest an s'a cules roadele unei politici nechibzuite care s'a făcut, de unii cu uşurinţă, de alţii cu conştiinţă, că va ajunge într'o zi să răstoarne starea de lucruri existentă în Regat.

Cine a voit să fie botezat democrat, spirit larg, suflet mare, altruist, a cărui inimă bate pentru toate suferinţele omeneşti, acela a găsit o revistă sau un jurnal, pentru ca să propovăduiască cele mai incendiare teorii, care încetul cu încetul şi-au făcut drum.

Ori-ce candidat independent sau opoziţionist, care şi-a făcut iluzia că va putea obţine un mandat de la colegiul ţărănesc, n'a avut nici un moment îndoială de a alerga în manifestele, ce se ţinea dator să dea colegiului electoral, la cele mai irealizabile făgădueli.

Făgădueli irealizabile, căci nimeni pe lume nu putea să le îndeplinească.

Or, una din cele mai întrebuinţate făgădueli, era acea de a da pămînt dacă va fi ales.

Toate acestea, unite cu acţiunea deplorabilă şi detestabilă pe care foarte mulţi învăţători şi preoţi au făcut'o, aceea de a lăţi toate scrierile îndemnătoare la revoltă, pe care suflete rătăcite, şi minţi scălciate le-a răspîndit în ţărănime, au plămădit starea de iritaţiune a ţăranului romîn Menirea băncilor populare, rău înţeleasă, credinţa răspîndită de acelea-şi spirite rele că clasele stăpânitoare se opun fericirei plugarului romîn, a făcut ca de la ceia d'intâi scînteie focul să se întindă şi să mistuemare parte din bogăţia ţărei, strînsă cu sudoare şi muncă încordată.

Credem că istoria nu se va mărgini numai în a vorbi de cea ce s'a întîmplat în acest an, fără a vorbi şi de acei criminali cari au asvîrlit jalea cu acela-şi cortej de suferinţe şi în palatul bogatului ca şi în coliba săracului.

Judecata istoriei va fi aspră. Ea va pironi pe cei ce s'au dedat la crima răsvrătirei, nu pe cei ce inconştient au comis crima, ci pe acei ce în linişte şi cu seninătate au pregătit'o.

N. R. Căpităneanu.

MILA NORODULUI

Cînd în dangătul clopotului de sară se va vesti lumii naşterea *fiului omului*, pentru care au săltat izvoarele şi steaua Cerului a mers drept călăuză împăraţilor din Anadol să vină spre închinare cu prinos de aur, smirnă şi tămîe, precum şi la carte scrie ; cînd inima ori cărui creştin se împle de harul ceresc, de bucuria ce-l stăpîneşte, căci vede că însăşi Dumnezeirea şi-a ales chipul de om ca întrupare prin firea nepătată a Prea Curatei Maicei lui Dumnezeu ; cînd noi ştim că din acel leagăn în iesle din Bethleem au purces ca un izvoraş limpede întreaga poveste a creştinismului, cu înălţătoarea lui biserică, cu înaripatele lui învăţături, cu nepătrunsele sale dogme ; nu putem în aceste ceasuri sfinte pentru omenire, să nu ne reculegem în minte, purtîndu-ne cu gîndul la binefacerile ce pieziş s'au răsfrînt asupra norodului prin adînca credinţă a bogaţilor botezaţi în Hristos.

Dumnezeirea nu şi-a întrupat pe fiul său în sînge de Impărat nici Rege ; Bătrînul Iosif—un teslar ; iar copilul cu fală purta numele, *fiul omului*.— Rădicat din popor, prin lumina darului divin a propoveduit în lume spre ridicarea norodului, prin forma oilor rătăcite ale casei lui Istrail.—Ucenicii săi din pescari şi i-a ales, nu din înţălepţii lumii, nici din acei ce adînc din cărţi ştiau; ca din vînători de peşte să-i facă pe dînşii vînători de oameni ; şi în propoveduirea cuvîntului lui Dumnezeu la noroade, harul Celui prea Inalt scoborîtu-s-au asupră-le în limbi de foc.

Biserica creştină şi-a luat naştere în această apropiere de stări, de gîndire, de simţire. Creată din *duh*, ea s'a purtat întâi numai cu *duhul* frăţiei, blîndeţii şi a milei.

Cu cît însă biserica se lăţia mai tare şi atingea treptele de sus, aproape de putere, cu atîta ea s'a îndepărtat de la forma pură apostolică şi a devenit lumească, plină de încîntări, robită formelor înmîndrite ale stăpînilor zilei. Diaconatul devălmăşiei s'a stîns în pompa imperială a Vlădiciei, şi în distanţa erarhică şi de fast a acestor trepte bisericeşti noi vedem toată schimbarea bisericei în vlaga ei, în doctrina ei, în ţinută-i.

Şi nu s'a putut ca această pătură diriguitoare adusă la creştinism, să nu se resimtă în felul ei de a fi, în gîndirea ei, în simţirea ei, în voinţa ei, de rostul învăţăturilor cristianiceşti. Da ; educaţia creştină în esenţa sa a tulburat nu cu puţin mersul gîndirii în societatea veche. In locul gîndului social al vieţii de stat, de cetate, creştinismul a pus ca temă de înrîurire educativă : mortificarea trupului, slobozenia sufletului de această haină întinată a trupului, şi în viaţa ascetică s'a stîns toată acea epocă de deplină predomnire a cugetului curat creştin : cine mă urmează, iee crucea şi să vină după mine, zis'a Hristos.

Dar acest călugărism bigot în gîndul lui, autoritar în organizarea lui, ademenitor în a lui morală, n'a fost fără răsunet în viaţa socială a popoarelor creştine. Supt povaţa învăţăturilor sale împăraţii şi craii şi-au înfrînt adesaori cerbicia lor, s'au desbrăcat de mîndreţa cinului lor şi veniţi la picioarele altarului ş'au plecat umil genunchii înaintea Celui prea Inalt. Uniţi în acelaşi gînd şi în aceeaşi simţire cu norodul de jos, chipul lor se arăta mai mare, mai înalt, mai sfînt. Cît de îndumnezeit nu se arăta chipul Marelui Voevod Ştefan, cînd după izbînzile culese contra duşmanilor îşi petrecea zile întregi în post şi rugăciune la altar una cu vitejii lui !

Voevodul se scobora la norod ; norodul se rîdica la Voevod, stăpînul şi sluga fraţi fiind în Domnul.

De acest gînd creştinesc duşi Voevozii şi boerii noştri ei şi-au legat numele în zidiri de lăcaşuri lui Dumnezeu, înzestrîndu-le cu cărţi şi odoare sfinte, şi dîndu-le pentru a lor ţiere moşii întinse, venituri grase, şi braţe muncitoare de robi tătari ori *aţigani*.

E lung pomelnicul atîtor ctitorii ; e lung şiragul atîtor averi închinate sfintelor lăcaşuri. Izvorîte din acea credinţă vie în biserică şi în a tot puternicia rugii spre Ceriu pentru ertarea păcătelor, farmecul sfîntului jertfelnic a ademenit multe inimi miloase, ca văzîndu-şi îndeplinit egoizmul creştinesc al pomenirii numelui lui în sunete de cîntări, să dea din prinosul bunurilor lor lumeşti acelora ce slujind altarului din altar erau chemaţi să mănînce.

Şi în valuri nesfîrşite au început a curge spre biserica lui Cristos, în multele feluri de danii şi miluire, ca să se poată întări biserica întru ruga spre ertarea păcatelor celor plăcuţi înaintea lui Dumnezeu.

Tot în jurul altarului şi al bisericei s'au ınjghebat cele dintâiu bolniţe de îndrăciţi, şi puterea vindecătoare a epitrahirului, ca şi a mînei arhiereşti nu arare ori a schimbat spre bine sufletul celor rătăciţi prin diavolul.

La puterea credinţii şi a rugei s'a adăugat statornicia aşezămîntului bisericei, şi iată cele doue motive puternice, care au făcut ca în jurul altarului să se strîngă toate darurile chemate a ogoi durerile trupeşti ale celor suferinzi.

Şi cetatea Iaşilor numără în sînul său un asemenea vechiu aşezămînt, izvorît din mila creştină a celor bogaţi cu resfrîngere către cei săraci. Partea omenească şi socială a milei, n'a fost înţăleasă mai de demult de cît prin cutele credinţei religioase şi biserica prin rugile ei mulţumind oare cum egoismul donatorilor, a ştiut să smulgă de la cei bogaţi bunuri, care apoi să le împartă cu mîna largă norodului nevoiaş şi credincios.

Prin plăci de marmură, şi cu litere de aur se vorbeşte azi urmaşilor de numele acelor dăruitori. Ce înfăţişază însă toate aceste pompoase amintiri de nume pentru norodul, care culege roadele acestor danii şi lăsaturi spre faceri de bine !

Poporul se trece de ele, şi prin a lui creştinesc *Bog da prosti* intovărăşit de cruce, el închee toată mulţumita lui, legîndu-şi gîndul lui de acela, care mîne slăvit de toată suflarea creştină că s'a scoborît din Ceriu şi s'a născut din Fecioara Maria şi s'a făcut om, a putut cărui cu învăţăturile lui atîta lume haină de oameni şi de legi să lese spre binele obştesc al mulţimei norodului prisosul averii lor.

Dacă este prin ceva socială biserica, apoi este prin mila de cel de jos, care a fost hrănită din vechiu la picioarele şi în jurul altarului ei.

Şi cînd în glas de rugă tot creştinul cîntă *Hristos se naşte*, noi proslăvim mila creştină, arma cea mai puternică pe care eredinţa a dat'o bisericei să-i socializeze chemarea sa.

Gh. Ghibănescu.

Presa şi rolul ei

E de netăgăduit că presa a devenit astă-zi şcoala vieţei sociale a unui popor Ea este în acelaş timp şi educatoarea prin excelenţă a opiniunei publice. De aci rolul covîrşitor, instructiv şi educativ, ce'l are într'un stat, de aci şi respunderea mare ce au conducătorii presei faţă de obligaţiunile lor morale în societate.

Cu drept cuvînt John Lemoine a numit presa *„a patra putere în stat“*, căci puterea ei, de şi nu este prevăzută şi recunoscută de legile diferitelor ţări, totuşi s'a impus în decursul timpului, iar astă-zi domnează întreaga mişcare politică, socială şi economică, mondială, cu forţa unei adevărate „puteri“ în stat.

Ca şi în Franţa, sub conducătorii ei din vremuri, Emile de Girardin, Prévost Paradol, Jules Simon, presa noastră îsi are şi ea în trecut reprezentanţii sei străluciţi în persoana fruntaşilor ei, C. A. Rosetti, Basile Boerescu, M. Kogălniceanu, Mihail Eminescu, cari au pus cu sufletul şi cu inima lor, bazele presei de idei, de principii şi de convingeri. Ea le-a servit de instrument pentru propagarea frumoaselor şi înălţătoarelor lor idei de libertate, de neatărnare politică şi naţională, iar răsplata lor cea mai strălucitoare a fost triumful acestor idei. Ziarele lor „Românul“, „Naţionalul“, „Steaua Dunărei“ şi „Timpul“ erau tribuna de la care se propoveduiau ideile sănătoase de înălţare şi de regenerare a neamului.

Astă-zi timpurile s'au schimbat şi a trebuit să se schimbe forţamente şi presa.

Se susţine de unii, că astă-zi presa nu mai reprezintă lupta de ideĭ şi principii cum era odinioară, că ea nu mai urmăreşte nici un ideal şi că prin faptul mercantilizărei ei, presa s'ar afla în plină decadenţă din punct de vedere al principiilor. Se susţine, că odinioară, şi la noi ca şi în alte ţări, presa era un apostolat, o tribuná de pace, concordie şi armonie, de la înălţimea căreia se propagau ideile sănătoase de patriotism şi demnitate naţională.

Nu e greu de a demonstra că acei cari apoteozează aşa de mult presa din trecut sunt într'o profundă eroare. Nu tăgăduim meritul şi valoarea presei vremurilor apuse. Ne închinăm cu respect şi veneraţiune în faţa măreţelor umbre ale bătrînilor luptători cu condeiul, cu atît mai mult respect şi veneraţiune, cu cît vremurile în cari ei au scris, erau vremuri de mari sacrificii morale şi materiale, în care meseria de gazetar era nu numai dificilă, dar chiar şi periculoasă. Pe acele vremuri grele pentru presa romînă, atît libertatea tiparului, cît şi libertatea gîndirei erau încătuşate în lanţul unor legi reacţionare, cari duşmăniau lumina, preferind întunericul şi ignoranţa pentru marea mulţime a poporului. Cîţi gazetari ai vremurilor trecute n'au suferit exilul, surghiunul, pentru că au avut curajul, necesar de alt-fel unui gazetar, de a-şi spune fără ezitare prin presă ideile şi sentimentele lor pline de patriotism pentru emanciparea ţărei şi a poporului romîn ?

Dar, timpurile ca şi legile s'au schimbat. Astă-zi presa se bucură de cea mai deplina libertate, aşa că răspîndirea ei s'a făcut cu o iuţeală vertiginoasă. Şi din an în an, populaţiunea tuturor ţărilor este mai doritoare şi mai avidă de citire, de lumină şi de progres. Pentru că nu se poate tăgădui că desvoltarea presei într'un stat este semnul cel mai evident al progresului ei general. De aceia credem că greşesc aceia, cari pretind că presa a degenerat răspîndindu-se, mercantilizîndu-se. Mai întâi de toate trebue făcută o deosebire între partea morală şi de principii a unui ziar, şi între partea lui materială. Desvoltarea imensă ce a luat presa în timpurile de astă-zi, face ca aceste două diviziuni ale unei publicaţiuni ziaristice, care înainte se confundau una cu alta, să fie cu desăvîrşire despărţite. Marile ziare şi reviste străine, cari sunt fondate pe acţiuni şi cu capitaluri enorme, au dispuse cu totul separat aceste două secţiuni ale unui ziar : redacţiunea şi administraţiunea.

Aşi putea spune din contra, că faţă cu presa din trecut, presa de astă-zi. atît acea din ţară, cît şi cea din străinătate, a făcut progrese imense. Şi cînd vorbesc de progrese, nu mă refer numai la cestiunea răspîndirei, a tiragiului, dar mai ales la partea intelectuală şi ştiinţifică a presei contimporane. Dar nu mai departe de cît la noi, facă cine va o comparaţie între felul cum era scris şi redactat *„Românul“* în primele sale timpuri şi pînă la încetarea luĭ de a mai apare, şi între felul cum sunt scrise şi redactate ziarele noastre de azi şi va vedea deosebirea. Şi ca chestiune de idei, de principii, de doctrină, şi ca chestiune de material literar ştiinţific şi beletristic, ziarele de azi sunt cu mult superioare celor din trecut. Şi dacă ne lăsăm de obiceiul de a idealiza în totdeauna trecutul, fie-care din noi vom ajunge la această îmbucurătoare constatare. Presa a făcut imense progrese şi ca parte morală şi ca organizare materială. Ea este şi astă-zi un adevărat sacerdoţiu, pentru omul de principii, pentru omul de convingeri, pentru acel ce iubeşte şi respectă presa. Şi e natural aceasta. Presa s'a născut şi a progresat ca o imperioasă necesitate socială a relaţiunilor dintre om şi om. Ea înlesneşte, armonizează şi îndulceşte legăturile dintre oameni, dintre popoare, aşa că pentru un viitor apropiat presa poate fi privită ca prima treaptă spre pacea universală, spre armonia generală, idealul vizionarilor de astă-zi.

Şi dacă ea are une-ori amărăciunile sale, totuşi ea este aceea care ne procură bucuriile cele mai frumoase şi mai senine. Lupta pentru un principiu, pentru un ideal şi triumful acestei lupte, este cea mai dulce mângăere, cea mai plăcută şi mai curată satisfacţiune pentru un ziarist de convingere. Şi cine alt cineva de cît presa a provocat şi provoacă cele mai frumoase şi mai ge-

neroase mişcări în favoarea celor nedreptăţiţi, a celor impilaţi? Cine este acela care dă pe faţă şi biciueşte toate turpitudinele reacţionarilor şi a celor cari vor să pună stavilă progresului social al unei ţări? De aceia presa este iubită, de aceia presa progresează, de aceia ea este amica cea mai nedespărţită a marei mulţimi şi mai ales a acelor nedreptăţiţi şi impilaţi.

De aci se poate vedea cît de mare este rolul educativ şi instructiv al presei, şi cîte imense bine-faceri n'a adus sfîntul principiu al libertăţei ei.

Maestrul Caragiale, în scrisoarea adresată prin *Opinia* studenţilor, referindu-se la această libertate a presei, spunea cu drept cuvînt acestora: „*Om din popor, fără nume din naştere, fără avere, fără sprijin, mie nu mi-è permis un moment să uit, ori-cît de puţin ar însemna persoana mea ca publicist, că n'am avut pe lume alt protector de cît libertatea tiparului*".

Iar Pichon, ministrul de externe al Franciei, în discursul ce a rostit cu ocazia congresului presei de la Bordeaux, zicea: „*Presei îi datoresc tot ce sunt, şi în colaborarea zilnică la jurnalismul politic s'a îndeplinit educoţia spiritului meu*".

Să respectăm deci presa şi pe aceia cari, zilnic muncind, unii chiar în totul desinteresaţi şi lipsiţi de beneficiile materiale, îşi pun inima şi sufletul lor în rîndurile ce scriu, iar pe lîngă binele ce'l fac societăţei, dau în acelaş timp, celor mulţi, mulţumirile cele mai senine şi mai plăcute.

Acestei activităţi sociale, la lumina căreia ne-am ridicat cu toţii, îi se cuvine toată dragostea noastră.

Lascar Antoniu

VIAŢA ŞI ARTA

— în 1907 —

Incă odată ne-a fost dat să observăm legătura adîncă între viaţă şi artă şi să subliniăm neadevărul aşa de mult predicat, că artistul se inspiră numaidin frumos, din abstract şi că n'are nevoie de a se coborî la micimile sau mărimile vieţei spre a produce ceva trainic şi sănătos.

Mişcările revoluţionare din Rusia au inspirat pe artiştii ei şi o literatură întreagă a răsărit sub auspiciile acestor frămîntări; mişcările ţărăneşti de la noi — ecou slab al sguduirei din imperiul vecin — n'au rămas nici ele fără răsunet în inima şi mintea scriitorilor noştri.

Scriitori cărunţiţi şi cari au părăsit condeiul s'au crezut nevoiţi a spune gîndul şi au scris cu această ocazie.

Viitorul va spune întrucît scrierile d-lor Caragiale şi Vlăhuţă, apărute în acest an de nevoi, în acest 1907, pe care l'au pus în fruntea paginilor lor, au fost la înălţimea restului lucrărilor lor — noi trebue să constatăm atîta, că sufletele lor n'au putut rămînea străine şi c'au trebuit să unească întregei şimţiri a acestui an de patimi.

Artiştii noştri mari s'au aratat că sunt şi *cetăţeni mari*, că preocupările generale despre soarta ţărei şi a ţărănimei i-au preocupat şi pe ei. Această coincidenţă de preocupări, acest paralelism între preocuparea întregei naţiuni şi a întregei intelectualităţi şi a scriitorilor noştri de valoare de păsurile clasei ţărăneşti, arată legătura strînsă ce există între viaţa socială şi artă.

Mai mult, manifestările artistice din anul acesta sunt icoana acestui an, sunt năzuinţele acestui an, sunt însăşi revoltele acestui an.

Incă o dată ne-a fost dat, am zis, să vedem adeverindu-se acest principiu pe care l'a susţinut aşa de frumos Guyot în a sa „*L'art au point de vue sociologique*": că există o înrudire între viaţă, morală, artă şi religie. Cea mai înaltă artă este acea în care este şi se manifestă această înrudire şi unitate... Intr'un cuvînt, arta este de asemenea viaţa şi arta superioară este o viaţă superioară."

Şi altfel nici nu s'ar putea concepe arta. Omul gîndeşte şi simte, gîndeşte filosoficeşte şi estetic, simte moral şi estetic pentru ceea ce trăeşte şi pentru că trebue să trăiască. A trăi însemnează a gîndi şi simţi şi gîndirea şi sentimentul 'l preface în opere. Sinteza întregului acestora nu e produsul vr'unei întîmplări, ci al vieţei, al omenescului, al *eului* său conştient. Legat cu mii de fire interne şi externe, cu mii de *euri* străine, cu societatea; *eul* individual pricepe şi se simte ca un *eu* colectiv, ca o grupă socială, ca o clasă. Şi cu cît se va recunoaşte în astfel de *euri* colective, cu atît va şi trăi colectiv, va simţi şi va gîndi colectiv, va sintetiza gîndirea şi simţirea sa în acest *eu* colectiv, în viaţa sa colectivă.

Citiţi articolele lui Caragiale din broşura sa şi veţi spune: „E cea ce eu am gîndit, dar n'am îndrăznit să spun, e gîndul pe care l'am auzit răspîndit în atîtea manifestări, dar ne spus de vorba omenească, e sinteza întregei mentalităţi omeneşti."

Şi citiţi toată literatura — e prea restrînsă, e drept, dar e şi mic numărul scriitorilor noştri—apărută în acest timp, citiţi toată proza şi critica revistei „*Viaţa românească*", şi veţi simţi acelaşi lucru, o gîndire şi simţire colectivă.

Mai mult, preocupările de bine, preocuparea de o îndreptare de adus păturilor de jos, de o înalţare a lor, arată că artistul are şi o preocupaţie morală, pe lîngă preocupaţia estetică pe care o au restul oamenilor, oamenilor politici. Şi pentru ce această preocupare de bine, e centrul întregei vieţi? Viaţa singură se influenţează şi nu este nicăeri dispusă a ocupa un centru. Ea împrejmueşte acest centru moral ca pe unul din elementele sale constituante şi e ocupată de ea, egal ca şi de cele l'alte. Şi cînd spunem că elementul moral în viaţă joacă un rol enorm, noi luăm în vedere numai tipul psihologic, adică caracterele referitoare la gîndire şi simţire, care se referă la conduita oamenilor între ei. Dacă ne-am face această deosebire, ar trebui să recunoaştem că toate îndreptările sociale sunt lipsite de atributul lor moral.

Şi iată, dacă recunoaştem că viaţa este absolută şi o concepţie universală, iar toate cele l'alte legate de ea, atunci vom vedea că asta nu e decît o armă a ei cu care ea se poate servi, unul din drumurile pe care ea păşeşte.

Arta este o funcţie colosală a vieţei. Caracterul ei esenţial şi specific e gîndirea estetică. Ţinta ei: explicarea vieţei. Datoria ei naturală: frumosul. Cîmpul ei fără margini: toată viaţa. Şi de aceea arta serveşte întregei vieţi şi nu unei anumite manifestări a ei. Arta e cum este şi viaţa, e o convorbire despre viaţă.

Aşa fiind pricepem de ce Vlăhuţă a fost sguduit de evenimentele împrejmuitoare şi a produs acele versuri sguduitoare în simţirea lor. S'a discutat dacă ele representau adevărul sau nu, dacă ele se refereau aidoma unor pagini din istorie, dacă ele sintetizau adevărul pur... Lucrul era absurd, discuţia ne la locul ei! Artistul sintetiza viaţa acelei clipe, desnădejdea acelui moment, durerea acelor ceasuri, el explica o situaţie după concepţia sa.

Artistul nu e un Kodack cu obiective, care să poată prinde anumite situaţii sub o anumită lumină necesară plăcei fotografice — el e un om şi el va reda sub impresia clipei stările şi gîndirile sale repercutate din atîtea stări şi gîndiri externe.

Ca să judeci concluziile la care ajunge un scriitor în versurile sau proza sa, nu trebue să te pui dintr'un punct de vedere obiectiv, trebue să întri în adîncul sufletului lui. Concluziile la care a ajuns Vlăhuţă şi Caragiale în 1907 al lor, nu poate corespunde cu vederile şi principiile economiştilor conservatori şi liberali în chestia agrară, în chestia politică. Principiile şi vederile unui artist nu pot fi îmbibate de acel raţionalism îngrădit, juridic şi logic.

In mintea şi simţirea lor pătrunde viaţa din afară aşa cum este dezordonată, svăpăiată cu vecinica luptă între întuneric şi lumină, între dragoste şi ură; aci viaţa se manifestă în toată frumuseţea ei, aci în cinizmul ei groaznic. Artistul prinde din toate acestea cîte o scînteere, dar nu le poate cristaliza într'o formă impecabilă ca logică şi raţionament, el le dă fâşii, fâşii.

Artistul e un profet. Dar profeţiile sale nu pot fi perspectivele concrete ale vieţei, nu organizarea ei obiectivă; presentimentele sale nu sunt de cît consecinţele profeţiilor, nişte vederi etico-filosofice largi şi utopice în înţelesul lor.

Aşa trebuesc văzuţi şi, văzuţi astfel nu încape nici un fel de judecată în jurul lor.

Dar din profeţiile şi de profeţiile lor trebuesc ţinute în seamă multe lucruri. Care? Cărora din acele fapte proorocite trebuesc să le dăm întăetate?—Nu putem spune!

Anul 1907 a fost pentru ţeara noastră din punctul acesta de vedere, un eveniment istoric—el a zămislit o îndrumare a întregului spirit, cum şi a întregei simţiri. E punctul de pornire a unei întregi evoluţii sociale, e o cotitură a istoriei de unde vor izvorî noui factori în viaţa noastră contemporană.

Am voit să notăm că la această preînoire a vieţei a luat parte şi arta noastră şi cu îndrumarea pe o nouă cale a vieţei, va lua şi ea o nouă îndrumare, că din sguduirele păturilor de jos, din focul şi sîngele aprins şi vărsat va răsări ca pasărea Phoenix o nouă viaţă cu arta şi literatura ei, cu oamenii ei noi, cu politica ei nouă.

Profeţiilor concrete ale acesteia din urmă le vom da atenţie—dar nu trebuesc uitate şi profeţiile artiştilor noştri. Cît de utopice, cît de idealiste ar fi — am zis ele sunt fâşii din viaţă şi realizarea lor poate fi într'o zi un fapt.

Curentelor noui nimic nu le poate sta în cale, căci ele curg cu viaţa, legate de dînsa, rupte din ea, trăite cu ea.

1907 a fost un an greu dar şi un an frumos prin măreţia îndrumărilor noui. El simbolizează ridicarea unei păturî, prăbuşirea unui trecut, crearea unei noui vieţi, cu arta şi literatura ei proprie.

Dr. I. Duscian.

POETULUI X.

(Fabulă)

Criticului Y

Vultur sălbatec, vultur semeţ,
Priveşte sborul meu indrăzneţ
Striga săgeata, văzînd că'n nor
Era svîrlită d'un vînător.

Vulturu-i zise blînd din înaltul
Unde aripa-i falnică'l ţine:
«Nu vezi, nebuno, te'nalţă altul
Dar cazi, prin tine!"

1907 Cernavoda — Cincinat Pavelescu

NEBUNUL

— DUPĂ NADSON —

In noaptea cînd se născu Alexandru cel mare, nebunul Herostrat, insetat de glorie, a dat foc renumitului templu al Dianei din Efes. Această crimă o ispăşi prin moarte.

Un manual de istorie.

...Eroii vremei moarte şi-a lor isprăvi bogate
Cîntare lirei mele n'au inspirat de fel;
In urma lor păşeşte pe căi însîngerate
Ruina, ura, lupta, pornirea spre măcel.
Ca zeii, ei tronează în care triumfale
Incununaţi de laur, slăviţi şi tămîiaţi
De plebea cea neroadă ce 'ndură fără jale
Mişelul jug,—o turmă de robi încătuşaţi.
Eu văd în gînd icoana cîmpiei pustiite,
Fecioare pîngărite şi mame ce jelesc,
Iar corbi flămînzi s'aşează pe leşuri putrezite —
Şi scîrbă 'mi e atuncea de neamul omenesc!

Dar din apuse vremuri, pe firul lung al minţii
Un chip de om s'arată de jos, o da, de jos,
Dar drag simţirii mele, căci nimbul suferinţii
Pe cel învins îl schimbă în zeu victorios.
Imaginea lui pală în preajma mea respiră,
Privirea-i arde 'n pară de mistice scîntei,
Bat gânduri de revoltă sub fruntea lui martiră
Şi mîndre plete negre cresc împrejurul ei.
...Visez: Hellada doarme pe-o noapte de Aprile
Şi marea-şi odihneşte reflexul ei azur,
Iar între ochiul nopţei şi geana unei zile
Se dezluşeşte 'n zare al munţilor contur.
Alintă firea toată miresme parfumate,
O vrajă fără seamăn, un tainic, blînd extas
Mîngăetor coboară din sfere depărtate
Şi 'nsufleţeşte'n lume al dorurilor glas.

Ferice, cine adoră în noaptea înstelată
In vre un colţ de stradă, sau în umbrite alei:
Mai viu scîntèie ochiul ca steaua 'ndepărtată
Şi caldă, simţi strînsoarea în mînuşiţa ei;
Ferice, cine noaptea în albă zi preface
Cu raza luminoasă a unei bucurii, —
Acel ce are parte de-amici, plăceri şi pace,
Şi de femei ce poartă surîsuri argintii.
Dar dacă tu eşti bietul ce-a fost sortit uitării
De-un orb destin, sălbatic şi dispreţuitor,
Cînd sufletu-ţi se luptă în chinul aşteptării
Şi ochiul, plin de lacrimi, se tîngue cu dor,—
Atunci, o! fugi de noaptea cu viforoase avînturi,
Ci mai plăcut îţi sună suspinu 'ncet şi blînd;
Te doare otrava vieţei şi de-o 'ntrupezi în cînturi
Le zici cu graiu de jale şi te topeşti cîntînd.

Pe-o noapte ca aceasta mi-l vede acum privirea
Pe uliţile goale, de umblet vlăguit.
Vijelioase gînduri îi zdrumecă simţirea
Şi sufletul îi geme, de nouri copleşit.
In mers nu are ţintă şi mîna nu i-o strînge
Vre-un trecător cu graiul mai inimos şi drept,
Nici linişte n'aduce stingherului ce plînge
Vr'un dèmon de femee ţinîndu-l strîns la piept.
Şi chiar de-ar bate dînsul la uşa aceleia
Ce vinde cui doreşte plăceri de cumpărat,
Cu scîrbă i-ar respinge dorinţa lui—femeia;
„O fugi, mă tem de tine, nebune Herostrat!"

Nebun? Aşa-l socoate mulţimea ce petrece
Făr' a gîndi de unde îi vine acest noroc,
Dar tremură minciuna, cînd adevărul trece
Gonind pustiul nopţii cu torţa lui de foc.
A turburat cu vorba cea tare a 'ndrăznelei
Pe 'mbuibaţii care visau dormind, sătui:
N'a cunoscut sfiala şi n'a iertat greşelei,
Ci a căzut năprasnic, trăsnind cuvîntul lui.
A zis către'acel tînăr: „dacă 'ntîlneşti în cale
O gingaşă copilă cu graiu tremurător;
Cînd şovăie de-odată urmînd chemărei tale.
Intîrziindu-şi pasul, pătrunsă de fior;
Dacă-i presimţi căderea din flacăra privirii,—
Subita tresărire a noilor dorinţi:
Instinct al fecioriei de-a se 'nchina iubirii
Şi-a se lăsa în voia pornirilor fierbinţi,
Să nu dai ascultare plăcutelor himere,
Căci dragostea-i un sunet, o umbră pe pămînt,
Ne amăgeşte corpul şi cugetul; ea cere
Ce-avem mai bun în suflet—putere şi avînt".

Fecioarei zis-a: „dacă, cu vorbe dulci, şirete,
Iubirea-ţi cere unul, nu-l crede; spune-i „minţi!"
Capriciul de o clipă imbold şi dor îi dete
Şi fum e tot ce spune..."
„Din pietre faceţi sfinţi"
El zise către preot —şi spuse fără teamă
Eroului războinic: „O, eşti un ucigaş!"
De lumea păcătoasă nu vru să ţie seamă,
Dispreţ i-a'ntors norodul cel ticălos şi laş.

E-un loc deşert de oameni; aici—rătăcitorul
Işi primbl'acum urîtul stingherei sale vieţi,
Un parc voios e aproape, de-aici răsună corul
De-aplauze, de vorbe,—un chef de oameni beţi.
Desculţ, plecat, el umblă, priveşte'n juru-i... Iată
Un templu colo'n zare. A lunei raze-şi frîng
Pe mari coloane albe sclipirea 'nvăpăiată
Pe bolţile de marmor lumini s'aprind, se stîng.
El se strecoară 'n umbra blajină şi tăcută;
E noapte'n vastul spaţiu al misticei zidiri,
Pe-altar,—ard rămăşiţe din jertfa dispărută,
Pe albe scări s'usucă foi roşii,—trandafiri.
S'arată în strălucirea de argint a lunei clare
Imaginea Dianei trufaşe—răzimînd
De ceafa rotunzită a unei căprioare
Braţ gol, rotund şi leneş... In preajma ei, visînd
A adormit un preot bicisnic, alb, mărunt,
Nebănuind că-l paşte omorîtorul crunt.

El îşi frămîntă groaznic gîndirea zvăpăiată:
In moarte—viaţa piere! Durerea dară cum
Din nopţile uitării s'o facă răzbunată,
Cînd din adîncul gropii nu-şi mai croieşte drum?
Şi cum—cînd numai gemăt în lume azi răsună—
C'un răcnet de a pururi neamuţit şi viu
Trezire ar, cu glasul cel aprig de furtună—
Norodul care tace ca morţii în sicriu?
Şi cum—pîn'ce-adevărul va stăpîni pămîntul
In locul amăgirii şi pîn'va izgoni
Minciuna ce tronează—cum să găsească sfîntul,
Măreţul graiu ce poate vecia birui?

...Şi-atunci dă foc la templul Dianei; uriaşe
Ard flacările 'n zarea lugubrei dimineţi.
Iar tot aceeaşi noapte văzu culcat în faşe
Nebunul cel mai lacom de sînge şi de vieţi...

A. Steuerman.

CLASE SOCIALE

Cu toate că s'ar părea că conţine în ea curios, socot că se poate pune întrebarea dacă pentru vremile în cari trăim, mai există clase sociale.

Dacă ar fi să ţinem samă numai de legile cari ne cîrmuesc, de sigur că nu numai răspunsul, ce ar trebui să dăm, dar însăşi întrebarea n'ar avea nici un rost.

Cu toate acestea, dacă am cerceta lucrurile mai în fond, am vedea că asemenea clase există şi că au aproape aceiaşi tendinţă pe care au avut'o ele în timpurile mai vechi, adică pe aceia de a se închide, de a nu primi cu bunăvoinţă pe ori-cine.

In adevăr, se ştie că societăţile vechi recunoşteau diviziunea în clase, că aceste clase erau egoiste, că între ele era o ură care a provocat multe turburări. Revoluţia franceză făcută în numele libertăţii, egalităţii şi fraternităţii a fost o reacţiune vie contra acelei stări de lucruri.

Pe timpul cît ea a fost în toiul ei, toţi Francejii erau cetăţeni, şi toţi erau tu. — N'a trecut însă multă vreme la mijloc şi încet încet tradiţia ş'a reluat imperiul său. A reapărut şi acolo, cum de alt-fel lucrul e vizibil în toate ţările, distincţiunea între *Domn* şi *Doamnă* de o parte, *om*, *femee* de altă parte.

Aşa că astăzi avem în sînul societăţilor moderne, deosebite clase sociale, cari nu se mai diferenţiază prin privilegiile şi deosebirile legale de altă dată, dar totuşi se diferenţiază.

Şi noi am trecut prin aceleaşi faze. Să ne închipuim numai entuziasmul celor cari au asistat la desfiinţarea privilegiilor în ţara noastră ?! Liber pentru fiecare de aici înainte de a trece din o clasă în alta. Clasele închise mai înainte deschideau porţile lor largi pentru toţi acei cari se puteau rîdica pînă la ele. Dar epoca de entusiasm trecută, clasele au reapărut, negreşit sub o formă nouă, mai modificate, dar tot geloase de privilegiile pe cari legea nu le mai consfinţeşte astăzi.

Toţi recunoaştem, pronunţăm, scriem că există o pătură de sus şi una de jos. Dacă ar fi să definim ce e una şi ce e alta, poate n'am putea-o face, dar cum ziseiu mai sus, scriem, vorbim de ele.

Dacă ar fi să observăm pe aşa zisa pătură superioară, am vedea că proprietatea teritorială dă un lustru deosebit unei părţi cel puţin a ei. De aceia proprietatea mare, clasa boierească, ţine locul de frunte. Luptă mulţi să pătrundă în rîndurile ei, dar cu cîtă neîncredere sunt primiţi, chiar atunci cînd sunt primiţi! Dacă rîndurile proprietarilor mari se îngroaşă cu de cei eşiţi din clase sociale mai inferioare, totuşi se caută ca prin o educaţie deosebită, prin ceia ce noi numim manieri, să se păstreze distincţiunea dintre cei ce au fost, şi cei ce vin pe urmă.

Pe baza libertăţilor de cari noi cu toţii ne bucurăm, tinde să-şi facă un loc de frunte o elită de oameni instruiţi, culţi, cari prin inteligenţa lor se rîdică la posturi de onoare. Dar acea distincţiune de manieri, de un mod special de a fi, se menţine între aceştia şi cei întăi.

De aceia, cum am zis şi mai sus, clasele din zilele noastre nu numai că se diferenţiază, dar vor să se închidă, să nu primească bucuros pe cei de jos, cari rîvnesc a intra în rîndurile celor de sus. Acestea luptă pentru ca să-şi păstreze privilegiile, şi dacă pierd într'o direcţiune, se refugiază la ori-ce mijloc, care le-ar menţine prestigiul, dar luptă. Putea-vor să reziste pînă la urma urmei? Rămîne aceasta ca o întrebare, căreia viitorul îi va da dezlegare.

In pătura aşa numită de jos, aceleaşi lupte a celor mai sus aşezaţi contra celor mai inferiori.

In faţa acestei stări reale de lucruri, singura consolare a cugetătorului e că legea nu face deosebiri. Dar şi aici cu rezervă. Codul Civil a păstrat o reminiscenţă a trecutului. Art. 1472 zice: „Patronul se crede *pe cuvîntul său*, pentru cîtimea salarului, pentru plata salarului expirat şi pentru aconturile date pe anul curgător".

Dar în practică tot aşa e văzut omul de jos, ca domnul din clasa de sus? Tot aşa se pedepseşte omul de jos cînd a maltratat pe un domn, ca şi domnul cînd a maltratat pe unul de jos?

Timpul schimbă toate, şi dacă schimbările de pînă azi au fost în bine, să sperăm că cele viitoare se vor face în mai bine.

V. I. Radu

EPIGRAMATICE

Unui Tînăr

(ce mă făcuse bătrîn)

Poţi fi mai tînăr de cît mine
Şi 'n glume foarte priceput,
Dar eu îţi spun de la 'nceput
Vorbind de vîrstă nu faci bine...

E lege — legile-s fatale
Că omul chiar sexagenar
Mai tînăr e ca un măgar.
De vîrsta dumitale!

Cincinat.

*) Se ştie că măgarul nu ajunge de cît vîrsta de 18 ani.

TRUDA LUI SISIF

Celor ce decretează
înălţări şi coboriri.

Iată-l pus în disponibilitate, privind uimit cum s'a rostogolit într'o clipită situaţia sa profesională, după care şi el —serman Sisif modern—este întors iarăşi la viaţa grea, pe care o reia nici nu mai ştie pentru a cîtea oară: nevoit să trăească din slabele servicii ce i le cere şi unul şi altul. Iată-l în definitiv redus la starea, de care căuta necurmat să scape, iată-l fără posibilitate de îndeletnicire statornică în urgisita sa specialitate; ba pentru moment, prin schimbarea ocîrmuiriĭ, şi fără perspectivă de curîndă revenire la stadiul ce-l atinsese.

Adevărată trudă de Sisif. Personajul mitologic rîdică mereu greoaea piatră pînă aproape s'o aşeze pe muchea muntelui ce-l urcă; şi cînd răsuflînd mai liniştit, încălzit de nădejdea unei prea meritate odihne, dă să răstoarne pentru definitivă aşezare neînsufleţitul bolovan, o putere nevăzută i-l disloacă din opintitorul echilibrul final: bolovanul se rostogoleşte; şi bietul Sisif trebue să înceapă mereu aceeaşi muncă, aceeaşi trudă, căcĭ osînda lui nu-i isprăvită pînă nu va fixa pe muchea muntelui nefixabila piatră.

Caşi Sisif, în grele opinteli, rîdica şi el la deal bolovanul situaţiuniĭ sale profesionale. Şi cînd să-l răstoarne pe muche, vîntul revoluţiei noastre agrare, nu ştiu pentru-ce, şi a făcut de urît ca să disloace piatra situaţiunii sale, şi deodată s'o vadă într'o precipitare nebună apucînd de vale. Dar, părînd mai favorizat întru cît-va ca osînditul personaj mitologic, într'o mişcare şi mai precipitată, socoti să oprească bolovanul său pe la mijlocul povîrnişului, ca să nu aibă a-l rîdica tocmai din fundul văii. Dar cînd socotia a fi potrivit echilibrul pentru o stare pe loc, dacă nu o împingere mai în sus, vîntul politic derivat al vîntului revoluţionar, făcu să-i scape desăvîrşit bolovanul; şi ast-fel, cu o decepţie îndoită, să se pomenească cu el de tot în fundul văii.

Nu ştiu dacă Sisif simte atît greul truzii sale silnice, osîndit fiind la urma urmelor pentru fapte criminale; poate truda lui să i fie şi o uşurare descărcătoare de păcate, şi cînd-va Jupiter să se îndure de el, îngăduindu-i să aşeze piatra. Sisif are in faţa lui veşnicia. Dar el, pusul în disponibilitate, pentru-ce să fie supus la această cazną grea, nu prea înţelege; căci mai păcătos ca mulţi alţii, cari nu îndură de loc aceeaşi osîndă, nu se socoteşte. Şi afară de asta, el n'are înainte-i de cît un număr restrîns de ani; şi regimul politic actual devenind întîmplător statornic pentru cîteva decenii, osînda sa peste marginile vieţii sale apare negreşit mai grea ca a lui Sisif.

Dar începe să aibă aerul de-a fi desnădăjduit de soarta sa, caşi cum împrejurările şi oamenii ar trebui să se oprească în loc spre a se pune de acord cu năzuinţele sale. Ce însemnătate are stingherirea unui om, înfrîngerea unei vieţi, faţă de năzuinţa colectivă a atîtor porniţi să aducă binele obştesc. E prea strălucitor acest scop, ca să nu eclipseze în lumina lui infima sa fiinţă. Astfel că trebuie şi el să se resemneze cum desigur se va fi resemnat şi Sisif; căci la o adică ce să i pese lui Jupiter de necazurile lui?

In resemnare nevoit este totuşi Sisiful modern să-şi opintească piatra situaţiunii sale. Caşi Sisiful antic, nu poate renunţa la osînda legată de pasul făcut atunci cînd a purces întru alegerea profesiunii sale. Caşi Sisiful antic, îşi va opinti bolovanul, însufleţit poate încă de aceeaşi înşelătoare speranţă că în sfîrşit îl va aşeza pe culmea ce vrea s'o atingă. La vrîsta la care se găseşte nu-şi mai poate încerca pe alte căi norocul, oricît neizbînda i-ar fi mereu partea pe calea aceasta.

Dar truda sa, caşi truda sisifiană, nu-i fără ca să nu se tragă dintr'însa constatări şi învăţăminte. Cîţi nu-şi chinuesc sufletul în nesiguranţa zilei de mîne! Cîţi nu sînt cari, în obladuitoarea noastră ţărişoară, fac, tăcînd şi îndurînd cîneşte, acelaşi lucru caşi el, pusul în disponibilitate: o trudă istovitoare, mult mai istovitoare de cît munca liniştită şi tihnită pentru profesia dobîndită sau meşteşugul ales. Corvada aceasta, numai spre a putea ajunge să lucrezi, topeşte toată energia necesară pentru lucru, o dată ajuns.

Ast-fel că este de dorit, spre binele ţării, spre binele îndeletnicirilor omeneşti, să fie tot mai împuţinate muncile sisifiene, cari presupun pe de altă parte înălţări ca prin farmec. Sisif bietul opinteşte din greu ca să urce muntele cu piatra în spinare, se încovoae şi asudă, pentru-ca la sfîrşit să se pomenească cu bolovanul rostogolindu-se nemilos de vale, în vreme ce un norocos oare-care apare ca prin minune de-a gata pe culme; ba, amară ironie, mai aruncă şi o privire dispreţuitoare bietului Sisif.

Pildele aceste nu sînt de loc potrivite spre a da o îndrumare sănătoasă generaţiunilor tinere. Legenda mitologică scoate mai mult în vază compătimirea pentru truda osînditului de cît aversiunea pentru crimele sale motivînd osînda. Spiritul omenesc nu poate primi a se chinui cine-va prin sistem. Spiritul omenesc se pune printr'aceasta în concordanţă cu valorificarea vieţii; căci o ţară şi un neam nu s'au bizuit nici-odată pe munca oamenilor ajunşi fără încercare pe cît s'au sprijinit continuu şi au propăşit prin munca acelora ce nu rareori au fost supuşi chiar truzii lui Sisif.

Dr. P. Zosin

ROMANŢA

Nespus eşti de fermecătoare
In calea-ţi însă, dragă doamnă,
Nu-ţi voiu aşterne nici o floare:
Afară şi în mine-i toamnă.

O brum'alunecă din stele
Şi toate florile-mi usucă, —
Şi ale gîndului, şi-acele
Ce azi în inimă's pe ducă!

Ludovic Dauş.

MÎNTUITORUL

Este evident că nici Isus nici discipolii săi n'au întrevăzut adevăratul viitor de glorie al creştinizmului.

Opera esenţială a lui Crist, zice Renan, este că a creat în jurul său un cerc de discipoli, legat printr'o iubire nemărginită, şi în sînul căruia a depus germenele doctrinei sale.

Dar doctrina sa, e aşa de puţin o doctrină, aşa de puţin dogmatică, în cît nici n'a rămas de cît în urmările ei. Ea e mai mult o iniţiare, o îndrumare, punctul de plecare al unui spirit nou, poarta deschisă, către o lume viitoare. E primul strigăt conştient de răzvrătire, prima lovitură dată tiraniei, primul pas către desfiinţarea inegalităţei sociale. In natura ei extrem de umană, rezidă prin urmare forţa care trebuia să-i asigure triumful peste veacuri. Isus n'a putut vedea urmările doctrinei sale, căci alt-fel n'ar fi spus: „împărăţia mea nu e în lumea aceasta". Dar a adus lumină şi mîngîere, şi a revarsat-o în lumea întreagă,—şi pentru aceasta opera lui va rămînea.

Discipolii săi, nici atît n'au putut vedea mai departe.

„Cît priveşte pe sfîntul Paul, el anunţa viitorul, nimeni nu se îndoeşte. Cu toate aceste el s'aşteptă să vadă lumea sfîrşind, şi toate lucrurile în fiinţă pierind în flăcări. Această conflagraţie a universului, pe care Gallion şi stoicienii o prevedeau într'un viitor aşa de îndepartat, în cît nu i împedeca să prezică veşnicia Imperiului, Paul o credea cu desăvîrşire aproape, şi se pregătea pentru ziua de apoi... Şi nici macar nu-şi sprijinea această extra-ordinară credinţă pe vre-o observaţie sau vre-un raţionament, căci ignora şi despreţuia ştiinţa... In Roma modernă, i-ar fi cu neputinţă să se recunoască pe coloana lui Marc Aurel, cum i-ar fi cu neputinţă să recunoască pe duşmanul său Kephas în vîrful coloanei lui Traian. Domul sfîntului Petru, stanţele vaticanului, splendoarea bisericilor şi fastul papal, ar jigni ochii săi mici, clipocinzi. La Londra, la Paris, la Geneva, Paul ar căuta în zadar pe discipolii săi. El n'ar înţelege nici pe catolicii nici pe reformaţii cari se întrec în a cita epistoliile sale adevărate sau închipuite. El n'ar pricepe nici atît, spiritele izbăvite de ori ce dogmă, care se întemeiază pe două puteri despreţuite de el: ştiinţa şi raţiunea. Văzînd că Fiul Omului n'a venit încă şi-ar rupe veştmintele şi s'ar presara de cenuşă. (Anatole France: *Sur la pierre blanche*).

Dovadă că este aşa e faptul că Isus s'a mărginit să lucreze numai în cercul judaic. Păgînizmul l'a ignorat multă vreme şi Philon care a murit cam pe la anul 50 nici nu pomeneşte de el.

De aceea pe cînd Gallion caută destinul Romei şi al omenirei, pe cînd cumpătatul pretor se munceşte să descopere numele urmaşului lui Joe, apostolul Zeului nou trece pe lîngă el, şi Romanul îl dispreţueşte.

N'a trecut însă mult şi religia celor umiliţi a izbucnit ca o furtună, schimbînd faţa lumei. Doctrina lui Isus a devenit obiect de speculaţii fără sfîrşit, Biserica însăşi a ajutat adesea pe împilătorii popoarelor, dar Cuvîntul cel bun a rămas, şi cu el nădejdea, mîngîerea şi lumina.

E. Herovanu.

EPIGRAME

APROPIERE

Fugi de-acei cari'mprumută,—
Sunt tirani şi-au să te vîndă.
Ui'te ce apropiere-i
Intre dobă şi dobîndă.

*

PREVEDERE

La douleur est son maître.
Musset

Cînd muri amantul Linei
Lacrămi ea vărsa puhoi;
Dar durerea 'nvaţă minte
Astăzi are Lina... doi.

Giordano

Cuvîntul cel drept

(Fragment)

Parcă nu mai era acelaş, în dimineaţa acelei zile reci şi ploioase de Noembrie. Nici cînd nu l'am văzut atît de amărît. Nimic din ceea ce formează caracteristica firei sale, nici vorba presărată de glume, nici mişcările vioae, nici privirea blîndă şi zîmbetul senin, care dau un farmec deosebit înfăţişărei sale pururea senine.

Abia sosise cu trenul şi cunoştea pînă în cele mai mici detalii tot ce se petrecuse cu o seară înainte — ultima ticăloşie.

Avea doar prea mulţi buni prieteni ca să nu fi aflat, cît mai curînd, o ştire care avea să'l mîhnească.

Cînd am pătruns în birou a şi isbucnit, aproape fără să'mi răspundă la buna dimineaţa ce i-am dat.

— Este oare cu putinţă atîta ticăloşie? Pînă'ntr'atît toate au fost falşificate! Forţa patimelor a pus stăpînire pe cît mai mulţi şi intelectualitatea este şi ea aproape cucerită.

Şi nimeni nu'şi dă samă că, pornind pe această cale, România îşi desminte tradiţia şi se sustrage de la misiunea sa; căci abdică de la cultul lucrurilor bune pentru cultul ideilor nesănătoase.

Tot mai mult îşi întinde stăpînire puterea întunericului, forţa isvorîtă din patimă, care ia locul simţirei, din ură, care ia locul cugetărei....

Din camera de alături se aud paşi, iar în uşă apare figura unuia dintre acei, al căror glas răsună de pe înălţimea catedrei universitare. Abia îl zăreşte şi continuă tot cu mai multă putere:

— Mintea celor tineri este îmbîcsită cu idei de ură, cu vorbe de hulă. In sufletul lor se picură încet, dar sigur, credinţi falşe, nedemne şi anarhice.

Cum de n'au înţeles oamenii aceştia nimic din filosofia cunoştinţelor ce trebue să presupunem că le-au dobîndit? Cum de nu ştiu că dacă hordele barbare au putut să distrugă Grecia veche, ea trăeşte tot atît de tînără însă, prin lucrările lui Omer, Xenofon, Sofocle şi Platon? Cum de nu ştiu că nu Germania prusiană, maritimă şi industrială, va trăi pururea, ci Germania lui Goethe, Lessing, Wagner şi Bach; că nu Franţa automobilismului şi a frivolului va rămînea, ci Franţa lui Voltaire, Hugo, Anatole France, Pasteur şi Duclaux? Cum de nu ştiu în fine că o ţară trăeşte şi rămîne în istorie, prin puterea ideei, a creaţiunilor ei,

n puterea forţei brutale? Cum propovăduesc dragostea pentru se lasă supuşi şi terorizaţi de atimei josnice?
Inde'i leacul? şoptii încet.
Nu-i atît de greu de găsit. Leacul dreapta, nu spre stînga; spre dis-, şi supunere, nu spre exces de li-e, spre anarhie. E o pretenţie ab-de a adapta legiuirele din occident lui nostru de moravuri orientale. e introdus respectul lucrului sta-le ordine, de disciplină. Trebue de mai mult o autoritate care să ntestată.
m stau lucrurile astă-zi, nu se a substituiri în toate, am ajuns sunt falsificate.
a serioasă şi conştiincioasă este ă prin superficialite. Ne credem inteligent, şi de aceia ne închipu-cunoştinţele pot fi suplinite numai nteligenţă, meritul şi talentul prin ul uşor şi fără fond.
a nu mai merge! Leacul e spre ota. Ne trebuie domnia autorităţei, ea a mulţimei cu cugetul şi credinţa cate.

C. Sorin.

NAIVA

tiu zău de ce şi cum...
oţi mă cercetează.
le s'opresc în drum
Chipul să mi'l vază;
n flăcăii de cu zori
mi-aruncă 'n cale flori
prostii, mă joacă 'n horĭ
Pînă se 'noptează.

ştiu zău de ce şi cum...
Par'că sunt netoată,
r'că s'a schimbat acum
Faţa lumii toată.
nă ieri plîngeam mereu
nu's dragă cui ştiu eu—
văd în jurul meu
Toţi flăcăii roată.

ştiu zău de ce şi cum...
Ori mă'nşală ochii,
căzu pe lume-acum
Duhul babei Dochii.
pul nu mi l'am schimbat
i cu farmece-am umblat
nici nu m'am înzestrat
Cu pestriţe rochii.

ştiu zău de ce şi cum...
omnul, Sfîntu-i mare:
ruri să-l slăvim, precum
Pururi ne răsare.
sunt azi şi ce-am fost ieri!
tei i-a trimes averi,
din mîndre primăveri,
Mie numai soare!

Enric Furtună.

EA ŢARANULUI

părere se susţine că toată mi-ei noastre ţărăneşti s'ar datora cesive a săteanului romîn. E prea t că ţăranul nostru lucrează foarte —abea 180 zile pe an,—şi ceiace , atît pentru proprietar cît pen-e, e mai puţin decît mediocru. Le-ceasta şi desgustul acesta pentru au însă şi ele un puternic subs-zal în organizaţia noastră socială; arte de-a fi cauzele generatoare riei ţărăneşti, nu sunt de cît ur-a ei firească. In adevăr, lenea ţăra-i nostru trebueşte, în primul loc pe seama unei cauze fiziologice, a obîrşie trebue căutată tot în starea ră a ţăranului: a lipsei de nutriment ranul romîn lucrează puţin fiindcă mă-puţin. Liebig a zis-o de mult: *dèr sch ist was er isst* (omul este ce mă-), iar după el sociologul danez Ernst e: *wenn man weiss was ein Volk so weiss man auch was es ist**) (cînd mănîncă un popor, ştii şi ce el).
lîngă cauza aceasta primordială a ţărăneşti, trebue să mai adăugăm le multe, de ordin pur social, cari xplica pe deplin de ce ţăranul nos-aşa de greoi şi atâta de leneş.
rea aceasta de lucruri trebue pusă, imul loc, în sarcina sistemului ne-cit al tocmelilor agricole. In sistemul noastre ţăranul îşi angajază tot-a braţele înainte. Munca pe care l o prestează proprietarului sau a-ului, i-a fost plătită înainte; ţăra-amanetat-o, a escomptat-o încă pul ernei, sub presiunea unei re-oaste din toamnă sau sub bi-

Formen der Familie.

ciul altei nevoi**). Primavara el lucrează în silă, ca pentru orice plată primită înainte. Deprinderea aceasta, pe care ţăranul o contractează muncind pentru stăpîn, o aduce şi cînd e vorba de propriul său ogor.

Lenea ţăranului nu purcede de la firea lui înăscută, căci nu există popoare leneşe. Condiţiunele de muncă ale unui popor, depind, ca şi aptitudinele lui pentru artă de pildă, de împrejurările sociale în care el trăeşte. De altfel istoria omenirei ne oferă pilde vii de ceiace poate să devie un popor sau o clasă, în ce priveşte munca, sub înrîurirea unor imprejurări neprielnice.

La Romani de pildă, sub republică, clasa plebeiană era o clasă muncitoare, economă, robustă şi oţelită. Plugarul inflexibil al celor şapte coline a dat cetăţii sale acele formidabile legiuni, cu ajutorul cărora Roma a reuşit să supună întreaga lume atunci cunoscută. Ce devin însă aceşti plugari în timpul imperiului, pe vremea proprietăţii latifundiare a Romei?

Ei dezertează cîmpia şi ogoarele, pentru a veni cu toţii în Roma, unde trăesc cu sutele de mii din acel degradator *panem et circènses*, obţinut pe socoteala statului şi a publicanilor bogaţi. Iar cei rămaşi la vetrele lor lucrau aşa de prost şi produceau aşa de puţin, că n'aveau de unde face faţă nici măcar cerinţelor fiscului. De unde această lene? De ce pe vremea lui Manius Curius Dentatus, ţăranul roman a putut duce cu a sa cheltuială războaiele cele mai înverşunate, în timp ce pe vremea lui Adrian nu avea nici unde-şi coace pîinea din grîul pe care i-l dădea statul?

Pliniu Bătrînul îşi dădea pe deplin seama de cauzele acestei nemernice decăderi. Ţăranii nu mai munceau nimic—scrie el,—şi-şi risipeau avutul ca nişte oameni convinşi că ce-ar economisi nu e pentru ei.

Acelaş fenomen se repetă şi în Anglia şi în Franţa. De unde la începutul veacului de mijloc Anglia dispunea de-o ţărănime bogată, muncitoare şi robustă, din mijlocul căreia regii recrutau acea înspăimîntătoare infanterie, cu ajutorul căreia au ţinut atîta vreme Franţa sub ascultare albioană către mijlocul veacului al XIV-lea şi până la începutul celui al XVIII-lea, ţărănimea engleză devine leneşă, vicioasă şi cu aplicări spre vagabondaj.

Măsuri represive, sălbatice se deslănţuesc asupra capului ei, numai sub Enric VII au fost spînzuraţi 70.000 cerşetori şi vagabonzi, şi cu toate acestea răul nu se curmă.

De unde acea vrednicie primordială a *yeomenului* englez şi de ce această lene şi decădere din vremea lui Enric al VII-lea? Istoria ne lămureşte pe deplin: către 1349 isbucneşte ciuma neagră, care decimează populaţia insulelor Britanice. Lipsa de braţe se face din ce în ce mai simţită. Lorzii silesc pe ţărani să le lucreze direct ei cîmpiile şi nu printr'un om al lor,—*copyholder*,—de aici răscoalele ţărăneşti dintre 1377 şi 1381, cari zguduesc regatul englez din temelii şi aduc ruina complectă a ţăranului. Mai tîrziu, în veacul al XVI-lea se introduc, în Anglia şi în Flandra, ţesătoriile mecanice. Toată suprafaţa insulei Britanice se acopere cu păşuni întinse, necesare a nutri numeroase turme de oi. Micii cultivatori sunt pe rînd deposedaţi de pămînturile lor, iar mizeria cea mai cumplită înghite întreaga *yeomerie* engleză, pentru a da insulei Britanice acele falange de cerşători şi vagabonzi, leneşi şi vicioşi.

Ţaranul romîn se află azi într'o situaţie analoagă. Mizeria în care el zace de zeci de ani i-a tăiat ori-ce speranţă într'un viitor mai bun; în disperarea lui de-a se bucura vre-odată de un trai mai omenesc, munca îl desgustează, lenea îl ţine pironit sub greutatea ei enormă; viciile îl stăpînesc, economia îi este necunoscută, ca ori-cărui om care ştie că munca lui e fără rost şi că ce-ar economisi nu e pentru el. Iar ca dovadă peremptorie că obîrşia lenei ţăranului nostru nu trebueşte căutată în firea lui, ci în împrejurările din afară, este următorul fapt: ţăranul bucovinean—întru nimic deosebit de ţăranul romîn şi mai cu seamă de cel moldovean—se deosebeşte totuşi aşa de fundamental de acesta din urmă, şi aceasta numai din cauza împrejurărilor sociale mai prielnice din Bucovina.

Bucureşti. St. Antim.

*) D. Ion I. C. Brătianu, a afirmat în şedinţa Camerei dela 14 Decembrie 1907 că în Moldova 32 la sută din proprietăţi, preţurile din contractele agricole sunt mai mici de cît cele din timpul muncei cu mai mult de 75 la sută.

ANACREONTICE

Omului

Uitat-ai cîmpul şi pădurea
Izvorul, lanul pînă'n brîu,
Un zbucium veşnic te frămîntă
. . . . . .
Privighitoarea 'n codru cântă,
Tu stai în tîrgul—cimitir
Domnind într'un palat-sicriu.

Să râzi

Să râzi întreaga ta viaţă
Să mori cu zimbetul pe buze
Nu fi de ghiaţă cînd vezi ghiaţă;
Căci lacrămĭ, lacrămi varsă cine?
Imbătrâniţii şi bolnavii.
Când plângi, să ştii, tu râzi de tine.

Amicului Virgil

Iarăşi îmi vorbeşti de grije
Nu vrai să le uiţi Virgil
Incă un pahar amice
Doară nu mai eşti copil;
Zilnic câte-o grijă nouă
Iţi aduce bătrâneţe
Cât de vechiu să fie vinul
Iţi aduce tinereţe.

Giordano

Litere-Ştiinţe-Arte

De anul nou

Ţinem să înştiinţăm de pe acum că numărul de anul noul al „Opiniei" va conţinea de asemenea o variată materie beletristică şi de actualitate.

Vor figura pe lîngă o mare parte din colaboratorii numărului de crăciun, şi alţii ale căror articole ne-au parvenit prea tîrziu pentru a putea figura în acest număr.

*

Concert filarmonic

Ieri, duminecă, a avut loc în sala teatrului naţional al doilea Concert filarmonic dat de orchestra şi corul teatrului naţional. Şi de astă dată un public foarte numeros a venit să aplaude excelentele producţiuni artistice ale conservatorului. Ne pare bine că d. Teodorini continuă cu zel şi cu succes opera începută de d-nii Caudella şi Mezzetti, procurînd Iaşului atît de plăcute dup'amieze muzicale.

*

„Viitorul Romîniei"

Din mulţimea publicaţiunilor, ce-au apărut privitoare la evenimentele triste şi grele ale anului ce expiră, printre puţinele ce vor supravieţui clipelor de faţă negreşit va fi şi: **Viitorul Romîniei** sau *ce constată un Romîn în ţara lui şi ce propune pentru propăşirea ei de* **d. dr P. Zosin.** Constatările cu totul obiective ce se vădese şi îndrumările cu totul judicioase ce se recomandă în această carte, constituesc însă învăţăminte ce pot fi cu atît mai de folos cu cît se capătă mai curînd. Cartea d-lui dr. Zosin priveşte prezentul nostru politico-social sub toate raporturile, iar asupra viitorului dă indicaţiuni de un optimism imviorător, dacă vom şti cu toţii să ne ridicăm şi să ne menţinem la înălţimea datoriei noastre. A se cere la librării şi la autor, de la care studenţii, micii funcţionari, meseriaşii şi muncitorii o pot avea cu doi lei în loc de trei.

*

Un volum nou

Cu deosebire serbătorile Crăciunului sînt prielnice lecturei.

Golul serilor lungi şi al zilelor mohorîte, în răstimpurile pe care le lasă petrecerile de familie, nu-l poate umplea de cît prietenul acesta al tuturora: *cartea.*

Printre lucrările nouă, şi cu deosebire printre lecturile care nu se pot savura de cît cu deosebită plăcere, e fără îndoială şi volumul de schiţe şi nuvele „Lumea noastră" de V. G. Gherasimescu.

Lucrarea cuprinde o serie de tablouri din viaţă, bine prinse *sur le vif*, bine şi călduros redate de un suflet bun care iubeşte pe cei mici.

Volumul are o cupertă artistică, şi numeroase ilustraţii în text, care adaogă un element mai mult la valoarea lui artistică.

De vînzare la toate librările.

Preţul 1 leu 60.

*

Crimă şi pedeapsă

Sîmbătă seara, 22 Decembre s'a jucat pe scena teatrului puternica dramă a marelui scriitor rus Dostoyewski: Crimă şi pedeapsă. Cu regret constatăm că o asemenea lucrare n'a impus publicului iaşan datoria de a veni în număr mare la această representaţie aleasă.

Succesul moral a fost mare, dar nu tot astfel şi acel material.

*

Săptămâna teatreală

Iată în ordinea lor cronologică seria de representaţii care se vor da la teatrul naţional în cursul săptămînei:

Marţi 25 Dec.: *Orfelinele*, Miercuri: *Jucătorii de cărţi*, Joi: *Cerşetorii în haine negre*, Vineri: *Hoţul de* Bernstein, Sîmbătă: *Hamlet.*

O săptămînă de muncă pentru artiştii noştri!

*

Reviste.

Au apărut numerele pe Decembrie ale revistelor: „Viaţa Romînească" şi „Viitorul Social". Sumarele în numărul viitor.

*

Serata d-rei Mainau-Eberman

Eri seara, în sala societăţii germane (Gesang-Verein) a avut loc serata dramatică şi muzicală a artistei Clara Mainau-Eberman, în trecerea d-sale spre Bucureşti. Programul foarte variat şi interesant, cuprinde un întreg repertoriu, dela marele monoloage din dramele lui Goethe sau Grillparzer, până la bucăţi lirice şi satirice din Uhland, Freiligrath, Heine şi Eberman. Acesta din urmă—autorul marei opere dramatice „Atheniana" este fratele artistei. D-ra Eberman a fost absolut la înălţimea vastului repertoriu şi rînd pe rînd a emoţionat ori a încîntat auditorul culegînd unanime aplauze. E necontestat o artistă de carieră din cea mai bună şcoală şi menită să culeagă frumoase succese.

D-ra Lack, absolventă a conservatorului, a complectat programul şi a avut partea d-sale în frumosul succes al seratei.

Informaţii

● *Ziarul „Evenimentul" anunţă că d. Matei Cantacuzen s'a retras din comitetul de redacţie al acelui ziar.*

● Din **„Corespondenţa d-lui Spiru Haret cu învăţătorii"** *vom publica o grupă de scrisori spre a se vedea acţiunea diabolică a actualului ministru al Instrucţiunii Publice, asupra corpului didactic rural.*

● *M. S. Regele a promulgat legea tocmelilor agricole.*

Monitorul *de astăzi publică legea sancţionată.*

● Un ziar oficios confirmă în totul ştirea noastră relativă la modul cum va fi constituit consiliul superior regional.

Membrii acestui consiliu vor fi numiţi pe timp de nouă ani; la fie-care 6 ani consiliul va fi reînoit în mod parţial.

● Corpurile legiuitoare au luat vacanţă pînă la 10 Ianuarie.

La redeschidere vor veni în discuţie proiectele: casei rurale, monopolului cîrciumelor săteşti şi reformei administrative.

● Comitetul executiv al clubului liberal s'a întrunit eri la orele 4.

In lipsa d-lui P. Poni, a prezidat d. N. Gane.

S'au respins demisiile d-lor: dr. Iuliano, Gh. Şendrea şi maior Ionescu.

Au fost primiţi în club, între alţii d-nii: dr. Demetriade, dr. Brăescu, S. Konya farmacist, Aurel Varlam avocat, Omer Popovici avocat şi St. B. Ştefănescu şi Lărgeanu, pensionari.

*

In culise s'a vorbit despre situaţia ce se va creia clubului, prin retragerea d-lui P. Poni.

Unii, care nu cunosc legea tocmelelor agricole, susţineau că d. Poni nu va trebui să se retragă din viaţa politică.

In ce priveşte pe d. Stere, s'a aratat imposibilitatea alegerei d-sale ca prezident întru cît d-sa este aproape străin de politica din Iaşi.

In ce priveşte vacanţa la colegiul I de Senat, toţi au fost de părere să puie candidatura d-lui Gr. Buicliu, probabil spre a'l face să mai cadă odată.

● *Aflăm că imediat după vacanţa universitară, d. dr. Gh. Bogdan, rectorul Universităţei, va convoca în aulă pe toţi studenţii celor 4 facultăţi.*

D. rector va arata studenţilor vederile d-sale în ceia-ce priveşte universitatea, modul cum înţălege a conduce afacerile rec-

toratului, relaţiunile ce trebuie să existe între studenţi, Universitate şi profesori etc.

● S'a anunţat din eroare că la serbarea Societăţii de gimnastică, ce s'a dat Dumiuică 16 Dec., s'au medaliat numai d-nii V. Negruţi şi T. Berescu, maeştri de gimnastică cu elevii lor.

Comitetul serbării a hotărît să medalieze pe toţi elevii, cari au luat parte la serbare. In acest scop s'au invitat direcţiunile şcolilor secundare ca să trimeată liste de toţi elevii cari s'au produs.

● Societatea „Munca" din Huşi, a hotărît ţinerea unui ciclu de conferinţi publice, unde toată suflarea generoşilor şi-a dat întîlnirea. Vom da la vreme lista conferenţiarilor.

● Tînărul Rosenthal, elev în clasa a VII-a a Liceului Naţional, fiul decedatului dr. Rosenthal, a încetat din viaţă astă-noapte, bolnav de scarlatină.

Din dosarul d-lui Cuza.—*Intrunire „naţionalistă" în sala Pastia, într'o Mercuri după amiază, zi de lucru şi de şcoală.*

Sala plină cu tipuri de tot felul, cu deosebire de elevi de la şcolile publice, în uniformele respective: „Romînia de mîni".

In acelaşi timp la Liceul naţional se notează elevii cari lipsesc de la clas. Direcţia ia măsuri impotriva acelor dovediţi că au luat parte la întrunire.

A doua zi, la cursul d-lui Cuza: „Şi s'a găsit, domnilor, un director de liceu, aşa de puţin romîn, încît să oprească pe elevii săi de a lua parte la o întrunire romînească, în loc de a suspenda cursurile şi a-i trimite anume în corpore *să asistă la impunătoarea manifestaţie. Dar domnilor, acest om e un vîndut jidanilor, Trăiască Romînia!" (Aplauze furtunoase. strigăte de: ura! Căciuli aruncate în aer).*

● *Chimistul Şumuleanu şi comercianţii.* In rîndurile comercianţilor de băuturi spirtuoase din oraşul nostru domneşte o foarte vie agitaţie. Comercianţii sunt alarmaţi de procedeurile d-lui chimist comunal Şumuleanu care nu ţine seama nici de legea sanitară, nici de uzul în vigoare, ci cu de la sine putere cercetează, osîndeşte şi execută—fără nici o normă.

Intr'un memoriu adresat d-lui Ministru de interne comercianţii citează fapte şi acuză pe d. Şumuleanu de abuzuri grave. Aşa, de exemplu, la mulţi comercianţi d-sa, fără să aştepte rezultalul contraprobelor de la Bucureşti, fără a da în judecată pe comercianţi, „a varsat în stradă" vase de vin, lucru nu numai nemai pomenit, dar şi în contra dispoziţiunilor legei.

Chestiunea fiind de interes general, vom reveni cu amănunte.

● Sîmbătă seara a avut loc în saloanele hotelului Binder balul organizat de una din societăţile studenţeşti din localitate. A luat parte o lume numeroasă şi petrecerea a fost foarte animată.

○ In ziua de 1 Ianuarie are loc o adunare generală a societăţei Fraterna-Păcurari convocată în vederea clădirii unui nou imobil din fondul societăţei.

● *Numărul viitor al ziarului nostru va apare Vineri 28 Decembrie, la orele obicinuite.*

● Decanul baroului avocaţilor din Iaşi, a însărcinat pe d. avocat V. M. Dimitriu, ca potrivit dispoziţiunilor din legea de organizare a avocaţilor, să ţie o conferinţă în sala Curţei de Apel.

Această conferinţă va avea loc în ziua de 13 Ianuarie.

D-sa va vorbi despre: „Dreptul de a pedepsi",—încercare asupra filosofiei dreptalui penal.

● D. procuror general Leonescu a dat la tipar anchetele ce le-a făcut în Moldova cu ocazia răscoalelor ţărăneşti.

● I. P. S. S. Mitropolitul s'a reîntors eri la amiază în localitate, venind din Capitală.

● A. S. R. Principele Ferdinand va sosi Mercuri dimineaţă în Ţibăneşti şi va lua parte la o vînătoare ce se organisează în pădurile d-lui P. P. Carp.

● D. doctor Zamfirescu din Bucureşti s'a înscris printre candidaţii la concursul pentru ocuparea catedrei de patologie internă la facultatea din Iaşi.

Inscrierile vor mai continua până 'n seara de 30 Decembrie

● Elevii cari se prepară în particular pentru cursurile şcoalei comerciale, nu vor fi primiţi la examenele generale, dacă nu vor dovedi că au făcut practică în birouri comerciale.

● D. doctor Al. Brăescu medicul primar al ospiciului dela Socola, a fost confirmat docent la catedra de boli nervoase dela facultatea de medicină din Iaşi.

● Ca o fişă de consolaţie pentru dl. C. I. Stoicescu şi spre a îndulci pe acesta, ziarele liberale anunţă că fostul „distins ministru" a refuzat să primească onorariul pe care ministrul Haret i l-a oferit pentru că a pledat în procesele anulărilor.

Incă de acum două luni s'a anunţat că d. Stoicescu va pleda desinteresat materialiceşte şi acum i se face „reclamă".

Din Bîrlad.—Prietenii şi colegii d-lui Gr. Patriciu, profesor şi fost inspector general al Invăţămîntului primar şi normal primar, ca un semn de protestare contra samavolniciei d-lui Spiru C. Haret, făptuită contra eminentului profesor de pedagogie, că contrar textului precis ai legei l'a dat afară din localul şcoalei normale, de şi e director al şcoalei de aplicaţie, dar ca culme l'a dat în judecata consiliului permanent şi condemnat la pedeapsa censurei cu pierderea lefei pe 5 zilei, pedeapsă aplicată şi d-lui Gh. Ghibănescu, profesor şi directorul nostru politic; ca semn de protestare pe de o parte şi de adîncă prietenie şi strînsă colegialitate, au sărbătorit printr'un frumos banchet pe colegul lor aspru şi pe nedrept lovit. Ca ecou de la serbătorire, cei presenţi au crezut nimerit a trimete şi d-lui Gh. Ghibănescu, dovada dragostei şi prieteniei lor, transmiţîndu-i următoarea telegramă:

Gh. Ghibănescu
fost deputat

Profesorii şi institutorii conservatori Bîrlădeni serbătorind pe amicul Grigore Patriciu, transmitem sentimentul nostru de admiraţie pentru lupta dusă împreună spre triumful dreptăţei.

Gh. Drăgănescu, Chiriceanu, Em. Ghinescu, Teodoru, Constantiniu, Gîlcă, Gavril Onişor, Eni Vasiliu, Grig. Negură, Vlasie, V. Simionov, Condrea, Ştiubei.

Onoare colegilor Bârlădeni!

Din Tîrgu-Ocna.—Crăciunul, sătulul şi lacomul ar aplicare la vestitul dr. Gheorghiu de la Ocna. Iată cîte locmale mănîncă acest nesăţios dr.: doctor la spital, doctor la cazarmă, doctor la C. F. R., dr. la Penitenciar; bez Vlaşca şi Teleormanul, adică camată de zece în cinsprezece ce ia de la banii daţi cu aslam.

Din Huşi.—Dl. Dr. I. Munteanu s'a grăbit a răspunde binevoitorilor săi colegi în credinţe politice prin o scrisoare publică, că pentru a se aduce linişte şi unire în rîndutile partidului liberal, cu plăcere îşi sacrifică umila lui persoană; dar, zice d-sa, nu crede că se va isbuti în aceasta, de oare-ce suflarea liberală huşană e stăpînită de *invidie*, *lăcomie* şi *lipsă de creştere politică*.

Invidia e apanajul lui N. Cişman; lăcomia e specimenul lui Ir. Gheorghiu, educaţia politică e cu referinţă la iluştrii fraţi Dobreni, cari s'au văzut de odată cocoţaţi unul deputat, altul primar, şi pentru ce? Dăm răgaz cetitorilor noştri Huşani ca de serbători să găsească ei răspunsul cerut. Facem rămăşag că nu-l vor găsi.

● De eri are loc în împrejurimele Medelenilor şi Prisacanilor o goană, la care iau parte numeroase persoane din localitate.

Aceste goane au fost organizate de cercul vînătorilor din localitate.

● La Mitropolie serviciul divin va fi oficiat mîine de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, asistat de întregul cler şi acompaniat de corul Mitropoliei, de sub conducerea d-lui D. Dimitriu, care va executa frumosul concert „In Betleem".

● Ni se atrage atenţiunea asupra unui fapt petrecut în Focşani şi al cărui autor este bătrînul Săveanu. Anume, d. Săveanu voeşte cu ori ce chip să lovească în preotul St. Basgan, in care scop a impus epitropului bisericii să demisioneze, ca în locu-i să numească o uneltă cu care să se servească spre a face zile amare preotului.

Cunoaştem tendinţele d-lui Săveanu şi-l facem atent de a nu merge cu politica sa pînă a lovi într'un meritos servitor al Sf. Altar. Dacă d-sa nu va înceta, vom reveni cu amănunte ce nu'i vor fi pe plac.

● Am anunţat că acuma cîte-va zile a fost găsită moartă în Miroslava, femeea Elena Gh. Moraru, care avea leziuni pe corp.

S'a constatat că ea a fost omorîtă de soţul ei, Gh. Morariu, care au fost arestat şi înaintat parchetului.

Astăzi el a fost depus la penitenciar.

● In urma unui protest al studentului Ţaicu, care afirmă că la ultima alegere a comitetului societăţei studenţilor în medicină, un buletin anulat ar fi fost socotit drept bun, rectorul a casat acea alegere, a fixat data nouei alegeri pentru ziua de 28 Februarie şi a hotărît ca pînă atunci să funcţioneze comitetul nou ales.

Din Galaţi.—Vestea căderei candidaturei d-lui Lascar Veniamin de la colegiul II, de Bacău, a produs o adîncă iritare în cercurile generoşilor din jurul *Votului Universal*.

In această cădere ruşinoasă a pupilului d-luì V. Gh. Morţun, cei din jurul d-lui Jenică Atanasiu văd efectul luptei din presă încinsă între vechile cadre liberale şi genezoşi. Leculeştfi la Bacău trec între vechile cadre liberale şi semnalul luptei între taberile liberale, cari pînă acum era cu surdină, va izbucni mai tare cu anul nou 1908, căci clica generoşilor, care se crede că e stăpînă pe jud. Covurlui, vroeşte să înceapă războiul sfînt contra tot ce e bătrîn şi demodat in partidul liberal.

● Parchetul şi serviciul de siguranţă se ocupă cu cercetarea unei foarte interesante întîmplări.

Este vorba de nişte cercei, în valoare de 12,000 lei, cumpăraţi de un cunoscut arendaş din localitate, de la firma Helder din Galaţi.

Persoana în chestiune posedă un înscris al acelei firme prin care se specifică, greutatea, forma, montagiul etc.

Se pare însă că cumpărătorul cerceilor va avea oare-care neajunsuri. Aceasta din cauză că nişte cercei, de mărime, formă şi valoare identică ar fi fost furaţi de la un bogataş din Viena care a şi publicat prin „Neue Freie Presse" un premiu de una mie coroane pentru descoperitorul cerceilor.

Se pare că în dorul acestui frumos premiu, un prieten al familiei arendaşului ieşan, care cunoaşte în acelaş timp la juvaericale, a denunţat că cerceii în chestiune se află în posesiunea persoanei din Iaşi.

De aci cercetări. Şeful siguranţei s'a prezentat şi a cerut explicaţiuni —care i-au fost date cu multă grabă.

Helder din Galaţi—un magazin care are în depozit juvaericale în valoare de mai multe milioane—a respuns că într'adevăr el le-a vîndut şi că le-a cumparat la Anvers.

Cercetările—foarte dificile de altfel—continuă. Cerceii se află actualmente în posesiunea parchetului şi pînăuna alta chestiunea formează obiectul tuturor comentariilor—atît în privinţa neajunsurilor la cari se expun acei ce cumpără bijuterii prea scumpe cît şi marele dezavantagiu ce decurge din faptul că prietenii au ocazia să vadă prea de multe ori acele juvaericale.

Ultime ştiri telegrafice

Un accident

Galaţi.—O barcă a plecat astăzi dimineaţă de aci la Tulcea, avînd mai multe pachete poştale şi trei oameni, funcţionari poştali.

Nu departe de portul Galaţi, barca se lovi de un sloiu de ghiaţă şi aruncă pe oameni la o distanţă de vre-o trei chilometri.

Din fericire, nici-un accident nu este de înregistrat.

Pachetele poştale au suferit oarecari stricăciuni.

Nereguli în armata rusească

Petersburg.—Se vorbeşte că s'ar fi descoperit noui mari nereguli în armată, în care ar fi implicaţi mai mulţi ofiţeri superiori.

Consiliul de rezboiu a hotărît ca ori-cine ar fi vinovaţii să fie daţi judecăţei şi să-şi primească pedeapsa.

Măcel în Rusia

Petersburg.—Din Melburn a sosit ştirea că eri a avut loc acolo un mare măcel.

Cinci terorişti au atacat eri după amiază pe şeful poliţiei, contra căruia teroriştii au descărcat cîte-va focuri de revolver, omorîndu-l. Doui alţi poliţişti au fost grav răniţi.

Intervenind cazacii, s'a produs un măcel şi 2 terorişti au fost răniţi, precum şi cîte-va persoane.

Ceilalţi doui terorişti au fugit, însă fiind urmăriţi de cazaci, s'au sinucis.

Remaniare ministerială în Rusia

Petersburg. — Cu prilejul anului nou se prevăd schimbări radic personalul superior al statului.

Se dă ca sigură retragerea guvern a ministrului de culte man.

Ca succesor al acestui din se zice că e desemnat d. M. P

Prinţul Okolenko, preşedinte nodului, va lua un loc în cab ministerului de comerţ.

Convenţie comercială între Au şi Serbia

Viena.—La 9 a lunei viitoare v reluate tratativele cu Serbia.

De data aceasta se speră că tratat să aibă un rezultat mai bun şi se ca să se ajungă la o convenţie co ială între Serbia şi Austro-Ungar

Condiţiunea fundamentală a con ţiei, ar fi importul de vite, Serbi acorda Austro-Ungariei o uşurare mală la importul articolelor industr

Hotărîrele minerilor

Saint-Etienne.—O întrunire de mi la Bursa Muncei a adoptat în unan tate o rezoluţiune prin care se dă mitetului federal mandatul de a ob ziua de opt ore şi a se opune legei curînd votată prin toate mijloacele prin grevă, însă obligîndu-se a se cu majoritatea minerilor de pe I şi de a nu declara greva de cît d referendul minerilor din toate sind tele.

O anarchistă

Petersburg.— O femeie s'a înc cat eri să între la amiralul Win şeful flotei Mărei negre, care sta un otel. Detectivii au arestat-o şi găsit asupra ei un pistol încarc ea refuză să-şi spună numele său

Chestia vaporului „Reglia"

Roma.—Ministerul marinei a desmi categoric svonul că un vapor italian „ glia" ar fi avut ordinul de a căuta es dra Statelor-Unite şi mai puţin încă a urmari în călătoria sa pe Pacific. porul Reglia cu mult înainte de pleca escadrei americane primise itinerarul latoriei pe care trebuia s'o întreprindă urmează actualmente acest itinerariu afară de orice mişcări de alte vase de escadrele altor naţiuni.

Seziune politică

Petersburg.—Printre membrii uniun barbaţilor adevăraţi ruşi a intervenit sciziune. Vice-preşedintele Purisckev şi mai mulţi membri au părăsit uniune Purisckevici a fondat un nou partid m narhist panrusesc cu o direcţiune m moderată; în acelaş timp Ermogen găteşte a stabili o uniune panrusă doxă.

Moartea năprasnică a răpus as pe unul din elevii fruntaşi ai c a VII-a de liceu, pe tînărul

THEOPHIL ROSENTHA

fiul mai mic al repauzatului dr. R senthal.

Corpul decedatului va fi transp tat astăzi Luni ora 4 d. a., la morg cimitirului israelit, iar înmormîntare va avea loc mîine la ora 10 dimi neaţa.

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZUR DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ŞI PRINCIPALA
Colectură Romîn
TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI.

Onorate Domn şi Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regat lui Romîn s'a deschis în IAŞI sub Firm

NOUA ŞI PRINCIPALA
—COLECTURA ROMÂNĂ—
TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III s'au pus în vînzare cu preţurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un şfert 3 le
Una jumătate 6 lei — Un los întreg
In speranţă că la cea d'intăi trag
Vă voi putea servi cu un cîştig princi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 326. Sîmbătă 29 Decembre 1907

Economia Legei Tocmelilor Agricole

Acum cînd legea tocmelelor agricole s'a promulgat în „Monitorul Oficial", şi pe ziua de 1 Ianuarie îşi găseşte aplicarea ei, e bine a ne opri pentru ultima oară asupra economiei acestei legi, să vedem în ce parte s'a cîştigat un bine pentru ţărănime, şi în ce măsură s'a smuls de la marea proprietate o uşurare în traiul celor mulţi şi mici.

In economia ei largă legea nu atinge întru nimic felul de munci în Moldova. Aici săteanul angajîndu-şi munca de cu iarnă pe preţ derizoriu, legea nouă a înlesnit asigurînd preţul muncii cel din timpul lucrului, ca să nu avem ziua de muncă pentru 30 bani.

Proectul conservator era şi mai categoric; odată contractul încheiat săteanul îl putea pune ca gaj la banca populară, tăind din rădăcină ori ce amestec al proprietarului în răfuire.

Pentru Muntenia din contra, legea nouă e mai opresorie. *Dijma la tarla*, pentru a nu cita de cît un caz, va zdruncina situaţia de fapt în foarte multe judeţe, şi lumea toată va recurge la fel de fel de mijloace de a eluda legea, dovadă că tonul s'a dat de însuşi ministrul de Interne, d. I. I. C. Brătianu, în nouăle sale contracte agricole.

Dar chiar legea actuală dă posibilitatea eludării. După ce prin art. 2, hotăreşte că plata se va face numai în bani, sau numai în muncă, în al. *b* prevede că pe aceiaşi moşie se va putea face plata şi în bani şi în muncă *prin contracte speciale*.

Aceste contracte speciale se vor generaliza întru atîta, că starea reală de azi din Muntenia se va menţinea şi de acum înainte în ciuda legii şi a voii legiuitorului.

Cine poate prevedea că aceste *contracte speciale* nu vor înlesni revenirea la starea de azi, nu atît de rea prin sine, cît prin abuzurile unora şi altora.

Un bun cîştigat prin lege e cele 500,000 Ha, rezervate păşunei. Nu bănuim un singur moment că în cursul anului nou 1908, nu se vor realiza aceste treceri de proprietate de la bunurile de mână moartă, ori proprietate particulară la comună.

Ce va cîştiga individul!

De ce am ocoli adevărul; *individul nu cîştigă nimic.* Comuna fiind proprietară pe imaş, legea prevede să pună 6 vite la falce, pe cînd în spirit gospodăresc *numai 3 vite mari pasc în voe pe o falce.*

Ce face legea actuală? Starea actuală de abuz a unora din arendaşi cari puneau cîte 6 vite pe falce de imaş ca să încaseze cei 70—80 lei folos la falce, legea îl extinde pe toată întinderea ţării. Dar arendaşul avea chip de a subveni la imaş dînd voe pe mirişte în caz de insuficienţă şi secetă.

Dar azi! miriştea e oprită; iar asupra concurenţei legea tace. Apoi restricţii: ţaranul care n'ar cultiva lucernă ori legume în jurul casei nu are drept la imaş. Deci ce să se facă el?

O socoteală: dacă o optime din imaş din marea proprietate reprezintă circa 500000 Ha; partea rezervată pentru cultura lucernei fiind de 10 ari de cap de vită, deci la cele 2 milioane capete de vite mari cu mici va trebui rezervată o întindere de 50000 Ha, pentru cultura furajului artificial.

Dar preţul de răscumpărare al acestor 500000 Ha. fiind de circa 200 milioane, anuitatea plăţei acestei sume nu va uşura transacţia, şi răul economic se va restrînge tot asupra celui mic şi nevoeş.

In ceia ce insă legea reprezintă un pas *îndărăt*, e în execuţia ei. Dispoziţiile legii sunt sumare şi vexatorii pentru cei mici.

Secretarul primăriei poate sequestra recolta (art. 8); perceptorul încasează şi execută rămăşiţele ca şi pentru stat; arenda e privilegiată chiar faţă de stat. Subsolul e al proprietarului; proprietarul poate tocmi alţi muncitori în locul celor angajaţi cu contract, dar în socoteala contractierului. Amenda şi închisoarea sunt mai des legiferate. Ţaranul va plăti de la 10—50 lei amendă şi de la 15 zile pănă la un an închisoare cînd rîdică recolta înainte de dijmuire, sau schimbă felul recoltei prevăzute în contract, sau pune sămînţă rea.

Deci la execuţie pretutindenea s'a înlocuit legea comună prin dispoziţii speciale cu caracter sumar şi executoriu imediat, date în mîna a doi agenţi de stat: secretarul primăriei şi perceptorul.

Mai pre sus de acestea: ţaranul va plăti un libret de muncitor, preţul 20 de bani;

Iar la singura măsură sanitară: controlul hranei muncitorului angajat legea prevede controlarea, verificarea, dar nici un rînd pentru sancţiune, cînd balerca de murături, ori putina de brînză, ori făina de popuşoi nu vor fi nici bune, nici higienice, nici îndestulătoare.

Aşa s'a legiferat de partidul liberal în anul mîntuirei de la Cristos 1908, pentru talpa ţării, el care a instigat la ţară pentru răscoale şi l'a asmuţit cu *vrem pămînt.*

Gh. Ghibănescu.

Purtare reprobabilă

— Scandalurile de la teatru —

La interval de trei zile s'a lovit cu cruzime în demnitatea teatrului nostru naţional, şi noi scrim aceste rînduri spre a protesta cu toată energia, contra sistemului adoptat de însuşi directorul acelui teatru.

Noi, cari purtăm mare interes pentru toate evenimentele teatrale, n'avusem pînă la momentul istoric cînd d. Lecca se hotărîse să se scoboare la teatrul dela Iaşi, ca un director de teatru naţional să întrebuinţeze injuria trivială şi bătaia brutală, ca argumente şi ca sistem în conducerea unui teatru.

Dar d. Lecca întrebuinţează amîndouă sistemele. In materie de bataie el este recidivist: anul trecut a bătut pînă la sînge pe un rechizitor, fapt pentru care a fost condemnat; alaltă eri a repetat brutalitatea, tot cu un rechizitor.

D. Lecca îşi alege, deci, ca victime, nişte biţi salariaţi la cari sentimentul nevoiei înăbuşă pe acel al demnităţii de om.

In materie de înjurături, directorul artistic al teatrului a ajuns pînă acolo, că, dăunăzi, în plin teatru, a proferat cele mai... picante din sudălmi şi dacă nu intervenea prezidentul teatrului d. Lecca s'ar fi întins şi mai mult.

Ne întrebăm, asemenea sisteme pot ele dăinui? S'a luptat pentru prohibirea bataiei în armată şi în şcoală. Ce se va zice de bătaia în teatrul naţional, practicată de însuşi directorul acelui teatru, care are menirea să facă şcoală şi să inspire respect actorilor?

Dar ce se va întîmpla în ziua, cînd o victimă de a acestui domn Lecca, conştientă de dreptul de a se apăra, va întoarce d-lui Lecca modul *seu de a fi?*

D. Lecca n'are pentru el nici măcar scuza banală a nervozităţei. D-sa nu-şi prea oboseşte nervii cu repetarea, în ast an, a repertorului foarte banal din anul trecut, căci doar atîta face: redă insuccesele din prima sa guvernare la teatru.

Nici Cîini—*cari, umflaţi de tantieme, au ajuns zăbăi—; nici „Jucătorii de tantieme", nici, mai ales, „Cancer la... inemă"—nu l'au putut obosi pe director, ca să-i dee dreptul să prefacă culisele teatrului într'un beciu poliţienesc.*

Să i se spue d-lui Lecca, o dată şi bine, că la noi, la Iaşi, sistemele d-sale sînt reprobate şi că dacă le va continua, nimic bun nu-l aşteaptă, căci ie neînţeles ca un director de teatru să lovească, fără a fi pedepsit, în demnitatea însă-şi a teatrului.

Dosarele anchetei

Actualul guvern crede că o dată votată noua lege a tocmelilor agricole, principalul său rol ie terminat.

Noi credem că una din chestiunile care trebuesc acum, imediat, rezolvate este stabilirea respunderilor, din ultimele revolte ţărăneşti ce au, încă, mîinele pline de sînge? Guvernul nu pune nici un interes în descoperirea lor,—ba mai mult—chiar, caută a îngreuia pe acei ce ar dori să cerceteze.

Cum trebuesc calificate asemenea fapte? Ce trebue să zicem despre magistratul, care în loc de a face tot ce-i stă prin putinţă pentru descoperirea vinovatului, din contra, nu ţine nici o seamă de dovezile ori presumpţiunile, ce i se ridică?

Ce trebue să zicem despre guvernul, care refuză de a pune la dispoziţiunea unui reprezentant al naţiunei dosarele ce le cere el, pentru stabilirea adevărului, după cum aceasta s'a întîmplat cu fruntaşul nostru d. C. Disescu.

Desigur că pretexte se găsesc multe şi trebuie să recunoaştem că dl. Ionel Brătianu ie foarte abil în găsirea formulelor. Un lucru însă nu trebue să uite onorabilul ministru de interne, anume: partidului conservator nu i-a intrat nici odată în obiceiurile sale de a atîţa, ori cum ar fi—prin broşuri incendiare, reclame electorale, ori altfel—ţărănimea. Din contra, partidul conservator a propagat, în totdeauna, ordinea şi ideile sănătoase.

Nu avea dar a se teme dl. Brătianu că un fruntaş de talia d-lui Disescu avea să aducă la iveală fapte ce ar fi putut atîţa, din nou, spiritele. Dar nu de aceasta se temea dl. Ministru de interne. D-sa tremura şi'i era frică că dl. Disescu cercetînd dosarele, va da de numele acelor instigatori, care astăzi ocupă cele mai înalte funcţiuni publice.

Că aşa stau lucrurile ne spune un fost ministru liberal dl. C. Stoicescu, care mărturiseşte că a cruţat pe dl. Atanasiu, prefect de Covurlui, împedecînd astfel ca „unul din cei mai buni colaboratori" ai domnului Brătianu să nu înfunde puşcăria.

Dar pentru d-zeu, în ce ţară trăim?

Apoi cînd un guvern e acuzat într'un mod atît de grav, nu numai de adversari ci şi de însuşi membrii cei mai marcanţi ai partidului seu, nu mai poate sta la cîrma ţărei un singur moment, fără de a scoate la iveală adevărul.

Cerem să se facă cea mai deplină lumină. Se ni se pună la dispoziţie dosarele.

Dacă sunteţi cu conştiinţa curată, de ce nu vă faceţi datoria pînă la capăt?

St. A. Negruzzi

Numărul de anul nou al Opiniei, *va aduce numeroşilor săi cetitori un dar preţios, consistînd în publicarea unor documente de cea mai mare valoare istorică şi literară în acelaşi timp.*

Din vasta corespondenţă urmată între cei doi mari oameni politici, defuncţii Lascar Catargiu şi Al. Lahovari, între anii 1888—1896, Opinia *are fericirea de a putea oferi cetitorilor săi cîte-va extrase din scrisorile lui Al. Lahovari, scrise în grele momente politice şi sociale. In acele fragmente de scrisori se va regăsi toată marea personalitate a fostului ministru de externe şi suntem siguri că ele vor deştepta cel mai viu interes.*

Un alt document de o uriaşă importanţă va apare în acelaşi număr şi anume petiţiunea către Rege *a defunctului Lascar Catargiu, adresată în 1878 cuprinzînd protestarea ilustrului om politic în contra renunţării guvernului liberal de pe vremuri de a mai da în judecată fostul guvern conservator.*

Acest document, retipărit după manuscriptul original ie de o reală importanţă şi am rezervat publicarea lui în acelaş număr al ziarului nostru.

CATE-VA NOTE

Despre o conferinţă ce se va ţinea în Ploieşti, un ziar ce apare acolo scrie următoarele:

„Academia populară va avea să resune în fine, de timbrul cald al unei *conştiinţi* curate şi sincere, de *emoţiunea* unei voci briliante, de „expresivitatea unui suflet entusiast şi plin de castitate morală".

Conferenţiarul nostru nu e oratorul, care spune ce place urechei „vulgului imberb" şi „docil să audă".

La conferinţa sa „Un mare om"—nu ne îndoim că tineretul cult ca şi veteranii lumei noastre politice şi nepolitice, vor avea de apreciat, la justa valoare, pe omul care-i mic, dar mare".

Summa summarum: Caracudi, excelentul nostru coleg şi respectabil pater familias—Caracudi a rămas pe jos! Căci el, care, cu siguranţă a admirat pe femeea cu barbă de la panoramă, n'a ştiut, însă, de existenţa vulgului imberb, nici de timbrul cald al unei conştiinţi curate.

Caracudi a rămas pe jos.

*

Un barbat care purta de grije, în ţări streine, tricolorului romîn—a plătit tributul morţei, după ce, în viaţă, îşi plătise unele luxuri foarte hazardate.

Celebrul Manolescu, care se dădea de prinţul Lahovari, a murit subit la Milano. Ziarele străine, cari au ignorat să vorbească despre România, în articolele lor asupra lui „1907 în Europa", vorbesc acum, cu prilejul morţei „simpaticului pungaş", despre ţara noastră.

*

Intre guvernul francez şi acel sviţeran se urmează tratative, pentru convocarea unei conferinţi internaţionale în contra torturărei ţiganilor.

Probabil că şi România va adera la conferinţă şi, în acel caz, va fi represintată prin d. Ion Nădejde, care va avea prilej să protesteze contra foştilor săi tovarăşi Kautsky şi Lafargue, cari torturează, cu scrisorile lor, pe un anumit ţigan liberal—naţional.

OAMENI ŞI LUCRURI

HEROSTRAT...

Cunoaşteţi cu toţii eroica dar trista legendă a isprăvilor anticului Herostrat.

După istoricii greci, eroul, căci e un erou — ba poartă chiar în numele său cuvîntul de „eros" — şi-a cîştigat celebritatea prin nebuneasca faptă de a fi dat foc templului Dianei din Efes, numai cu singurul scop de a'şi dobîndi o celebritate eftenă.

Eftenă, nu-i tocmai cuvîntul potrivit, căci nebunul şi-a ispăşit fapta prin o moarte cruntă, fiind supus la suplicii; iar judecătorii — nemulţumiţi cu aceasta — l'au osîndit la uitare, interzicînd a se rosti ori a se scrie vr'odată numele lui.

Un singur istoric al cărui nume s'a... uitat, a săvîrşit grava abatere de a-i pomeni numele şi astfel el a trecut din generaţie în generaţie ca un simbol al îndrăsnelei şi oarecum al originalităţei. Ba, s'au găsit poeţi cari l'au idealizat, după cum au putut vedea cetitorii noştri şi din una din bucăţile poetice publicate în numărul trecut al „Opiniei". Herostrat nu mai e un nebun de rînd, nu e un simplu şi banal incendiar, — ci un răsvrătit în potriva unei stări de lucruri; un soiu de apostol care predică în pustiu şi pentru a atrage luarea aminte nu asupra sa, ci asupra marei mizerii şi conrupţiuni sociale, pentru a lasa omenirei un ecou nestins de protestare eternă, dă foc celui mai strălucit monument, aşa cum, bunăoară, ar face comunarzii moderni.

Simbolul Herostratului este însă acel clasic,—al secăturei care nu are putinţa de a se ridica, al omului „ratat" care e desperat de lipsa vădită, de vidul complect al micei sale personalităţi, de imposibilitatea de a se impune atenţiunii prin o manifestare de oarecare valoare socială, defecte pe care le egalează numai imensa sete de a însemna *ceva.*

In publicistica modernă Herostraţii încă sunt cunoscuţi, căci apar de multe ori, vai! prea de multe ori. După un număr de disperate opinteli, de zadarnice încercări de a crea, se văd siliţi de a lăsa altora locul,—dar o fac cu un sentiment de adîncă ură, plini de otrava şi ruşinea căderii. In asemenea momente şi cu atari dispoziţiuni psihice, îi vedem uneori recurgînd la cea mai ticăloasă formă a neputinţei intelectuale. Herostratul îşi propune să distrugă o glorie mare, îşi alege o ţintă de atac în lumea celor mai înalte intelectualităţi,—dacă s'ar putea chiar pe cea mai înaltă. Cu cît mai sus, cu atît mai bine! Şi, în rîsetele lumei, face cea mai supremă încercare de a smulge contemporanilor o clipă de luare aminte, fie măcar o clipă de ură, de dispreţ sau de... milă.

Deosebirea e că Herostratul publicisticei nu poate distruge pe artistul cel mare. El are comun cu vechiul Herostrat, numai nebunia, goliciunea sufletului, veninul invidiei, pecetea nimicniciei. El a visat gloria şi culege numai ridicolul; a vrut să fie admirat—şi e numai compătimit

Rodion

Dreptul criticei

Artişti şi critici—Dreptul de a critica—Aventura unui doctor—Un proces la Paris—Independenţa criticei—Avgarismul în artă

Nu o singură dată a fost vorba în timpul din urmă despre conflicte ivite în diferite centre culturale între scriitori, ori între artişti şi critici. In contra acestor din urmă s'au ridicat numeroase şi diverse protestări, în seama lor s'au pus tot felul de invinuiri că ar sta în calea artei, că i-ar îngreuia succesul, că într'un chip ori într'altul ar nedreptăţi pe artist. Ba, nu arareori îi s'a tăgăduit criticei, dreptul de a-şi da părerea în anumite chestiuni de artă, imputîndu-se dorinţa de a face personalităţi, ori lipsa de nepărtinire.

Chiar şi ziarul nostru a avut prilej, în decursul existenţei sale, să rădice protestări sau să provoace manifestări ostile şi s'au văzut „artişti" organizînd — după exemplul unor scriitori—încercări de a tăgădui criticilor dreptul de a avea anumite păreri în privinţa lor şi a producţiunilor lor.

*

De aceea credem nimerit a povesti o întîmplare interesantă care a provocat multe discuţiuni în cercurile artistice germane şi merită a fi cunoscută pentru originalitatea ei.

La Münich, muzicanţii orchestrei Kaim au încetat în chip subit să cînte şi au declarat că nu vor înceta... greva musicală pînă cînd doctorul Louis, criticul muzical al ziarului „Münchener Neueste Nachrichten" nu va părăsi sala.

Fireşte, ziaristul bavarez, dintr'un sentiment de respect pentru public, s'a supus şi a plecat din sală. Purtarea artiştilor în chestiune este însă cel puţin curioasă, dacă nu inadmisibilă. E drept—observă marele ziar „Le Temps" vorbind despre acest „caze ciudate" că doctorul Louis poate să-şi pună o barbă de ocazie şi ochelari albaştri, pentru a nu fi recunoscut, dar asta încă nu e totul. Ce ar fi dacă ziarul parizian *Comoedia* dat în judecată actualmente de un tenor al Operei din Paris pentru... nedreptăţire prin critică, ar fi condemnat conform cererei acestui cîntăreţ? Dar ce ar deveni critica în genere, dacă tribunalul s'ar ocupa de asemenea daraveri şi capricii?

*

Se zice că trăim în era libertăţei de a gîndi şi de a scrie, în epoca opiniunii suverane. Cu toate acestea nici odată acei cari au chemarea de a fi judecaţi în public n'au fost mai puţin dispuşi a se lasa judecaţi în libertate. Dreptul criticei este doară numai o aplicaţiune a libertăţii presei. Beaumarchais a rîs cu mult haz despre o aşa zisă presă liberă care şi-ar dobîndi libertatea cu... condiţia de a nu vorbi de nimeni şi de nimic. Dar de cînd scria autorul lui „Figaro" multe s'au întîmplat, multe s'au schimbat, multe lupte s'au dat tocmai pentru a se dobîndi libertatea de a vorbi. Astăzi se poate aduce critici aspre şi Suveranilor şi guvernelor, parlamentelor, papei, episcopilor, armatei, poliţiei, magistraturei. Principiul discuţiunii libere este admis în mod definitiv în ce priveşte politica, religia, filosofia, tot ce priveşte interesele statului şi ale umanităţii.

Da, — dar această libertate nu se poate întinde şi asupra unor fiinţe cari stau mai presus de toţi şi de toate: artiştii, cîntăreţii şi mai cu seamă—tenorii.

D-ta, gazetar, ai voie să discuţi ori chiar să ataci un Cap încoronat, un preşedinte de republică ori de ministeriu, poţi ataca ultima enciclică a Papei, să rizi de cutare orator al Camerei, n'ai nimic de temut şi publicul te va crede, te va urma, te va slăvi. Dar fereşte-te de a spune că cutare corist a greşit o notă, că cutare artist a conceput rău un rol sau că cutare tenor a cîntat falş în scena cutare din opera cutare: căci în acest caz eşti dat în judecată şi rişti să plăteşti o colosală amendă.

Pretextul invocat e admirabil: vei fi învinuit că ai adus daune materiale, comerciale artistului. E posibil,—dar n'avea d-sa de cît să-şi aleagă o altă meserie, mai puţin controlată de opinia publică şi de presă.

In carierele artistice nu există valori comerciale absolute. Un tablou valorează 200,000 lei sau 5 franci; un tenor—Caruso de exemplu, poate cîştiga un milion pe an sau de-abia să-şi scoată existenţa, după cum îl apreciază sau vrea să-l răsplătească publicul. Sunt valori create de opiniune şi menţinute de opiniune şi ei îi vor rămînea supuse totdeauna. E bine înţăles că un critic va face pe un artist să cîştige mulţi bani, lăudîndu-l şi-l va face să piardă, mustrîndu-l ori criticîndu-l. Sunt numai două feţe ale unui aceluiaşi fenomen.

*

Ori cine se produce ori îşi arată opera în public, acceptă prin aceasta chiar datoria de a fi discutat. El caută foloasele laudei, trebue dar să sufere şi riscul blamului. Independenţa criticei este unul din drepturile omului liber şi raţional; ea e necesară publicului care vrea să fie bine informat; e indispensabilă artei şi artiştilor de talent cari nu au dorinţa de a fi confundaţi cu acei fără talent, înfricoşaţi de asprimea criticei.

*

Precum se vede—păţania doctorului-critic din Münich e originală şi dă loc la interesante reflecţii. Gestul muzicanţilor nu pare de loc armonios şi nu va găsi mulţi admiratori. Iar critica, liberă şi curagioasă, nu va fi întru nimic micşurată dacă Avgarii artei se zborşesc şi fac pe grozavii, sau chiar o cheamă înaintea judecăţii.

Blag.

D. C. Stere contra reformelor guvernului

— Deputatul de Iaşi se pronunţă în contra reformelor guvernului liberal—

Fără a se fi agitat în opoziţie; fără a fi fost între oratorii cari povesteau baliverne la „Dacia", sau între stelistii, cari fabricau infamii şi le publicau în ziarul d-lui Nădejde—fără de aceste calităţi, care constitue puterea veri-cărui fruntaş liberal—d. Stere era desemnat să ocupe loc de frunte în politica de guvernare a partidului liberal.

D. Stere a debutat prin a fi prefect al judeţului Iaşi, s'a ales apoi deputat, apoi membru în foasta comisie agrară—şi s'a plasat apoi la munte.

D. Stere avea solidă chemare să iee cuvîntul în desbaterile comisiei agrare, de şi acea comisie a strălucit prin complectă nevinovăţie; avea chemare să-şi dee părerea în desbaterile proectului invoelilor—dar, în ambele imprejurări, d. Stere a tăcut.

De multe ori, în politică, tăcerea ie un mare act de cumînţenie. Şi de multe ori, iarăşi, face act cuminte oratorul pregătit, oratorul competinte, care ştie să-şi mănînce discursul sau discursurile.

Cu o condiţie însă: ca acel om politic-diplomat, în chip tot cuminte, să esplice cauza cumînţeniei sale.

*

D. Stere, care a tăcut atîta timp, lămureşte acum, prin scris, nu de ce a tăcut, dar că d-sa este amărît de proiectele agrare ale guvernului şi de latifundiarii partidului liberal.

Deputatul de Iaşi nu explică de ce n'a zis la timp, fie în comisia parlamentară agrară, fie în Parlament—cele ce le scrie acum, cu mare întîrziere, în revista sa „Viaţa Romînească".

Dar indiferent de toate acestea, este interesant a spune ce crede d. Stere asupra proiectelor guvernului. Din capul locului, d. Stere taxează aceste proiecte de „modeste", cari „au fost primite de „latifundiarii" partidului, numai graţie disciplinei de partid.

*

D. Stere zeflemiseşte modul de discuţie al respunsului la Mesajul Tronului şi afirmă că rescoalele ţăreneşti nu trebnesc căutate în „cine a stat ieri şi cine stă azi pe banca ministerială."

*

Inţelegerea dintre partide, d. Stere o porecleşte „vestitul acord", care a „a salvgardat constituţia prin sacrificarea izlazurilor pentru satele răzăşeşti".

„E nenormal," spune deputatul de Iaşi, ca un legiuitor să renunţe la sancţiunea legală." Dacă întîmpină rezistenţă, să apeleze la forţa publică.

Sînt convins, continuă d. Stere, *că nici un guvern n'ar fi renunţat la sancţiunea unei dispoziţiuni legale de însemnătatea celei privitoare la islazurile comunale, dacă n'ar fi crezut această renunţare indispensabilă, nu atît faţă de adaersari, cît faţă de* **unii partizani**. Acestea s'au întîmplat, după părerea d-lui Stere, fiind-că marele interesat — ţăranul — lipseşte din parlament; fiind-că marele interesat este apărat în interesele sale, de advocaţi ex-officio *cari nu fac treabă de cît pentru adversari*, la tribunal ca şi în Parlament. S'a încheiat, deci, o transacţiune în contra intereselor ţăranilor şi *respunderea întreagă* în faţa istoriei, **va cădea asupra acelor cari au încheiat'o.**

*

Procedînd astfel, guvernul şi parlamentul au trecut peste fapte irevocabile; au calcat cuvîntul Suveranului. Cînd s'au deslănţuit patimile, s'au auzit, de sus, cuvinte de pace şi de dreptate.

D. Stere afirmă că Manifestul regal n'a fost respectat.

*

Directorul „Vieţei Romîneşti" promite să revie „întru cît ar fi o laşitate de a nu privi adevărul în faţă.

Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră

II

„Domnilor Studenţi, sunt jidanii un element asimilabil poporului romîn ?—*Evident* că nu".

„Sînt Jidanii un element pernicios statului romîn ?—*Evident* că da".

„Deci..."Şi d-l Cuza cu o vervă miraculoasă şi de o prolixitate obositoare, dînd din mîni, bătînd cu pumnii în catedră şi chinuindu-şi ciocul cu zmunciturі nervoase, *dovedeşte* necesitatea celor mai drastice măsuri impotriva acestei «secte religioase", care prin natura sa nu urmăreşte decît distrugerea statului romîn sărăcind populaţia autohtonă.

In avîntul d-sale *patriotic*, d-l Cuza uită şi buna cuviinţă şi respectul datorit catedrei de pe înălţimea căreia predică sălbătăcia ideilor sale. Nici o expresie batjocoritoare nu este cruţată şi foarte de multe ori nici mimica expresivă spre a reliefa anumite defecte de grai sau obiceiuri de port a unei părţi din poporul blăstămat de d-sa. Unui străin, care ar intra pe neaşteptate la cursul d-sale, i-ar face impresia, că aude vorbind pe un bătrîn evreu, care cu greu îndrugă cîte-va vorbe romîneşti. Dacă d Cuza ţine la aseminea efecte, l-aş sfătui să se asorteze cu *stramel* şi cu *caftan* şi la momentul oportun să le îmbrace *Kinderii* vor aplauda frenetic; iar frumuseţea prelegerilor sale întovărăşite de tablouri vivante atît de hazlii, va atrage un număr din ce în ce mai mare de juni auditori şi...spectatori.

Dar... e scîrbos.

Cu frazele citate la începutul articolului d. Cuza foarte adesea îşi începe prelegerile sale şi cu o seninătate copilărească tot d-sa dă şi răspunsurile: evident că da, evident că nu, după necesitatea cauzei şi a scopului urmărit. Aceasta e toată logica d-sale. Acest „evident", pe care îl accentuează cu vădită voluptate, este pentru profesorul nostru cea mai straşnică argumentaţie. Şi în adevăr. Ce mai trebuesc dovezi, cînd lucrul este *evident*? Mă rog. Dacă aşi vrea să susţin, că hîrtia pe care se tipăreşte „Opinia" este albă şi că cerneala cu care se imprimă literile nu este de aceiaşi coloare ce aş avea de spus? Pur şi simplu: evident că da, evident că nu; deoare-ce pentru cetitorul căruia mă adresez lucrurile sînt evidente. Tot aşa şi cu chestiunea evreiască. Pentru tînărul licean, care audiează pe d. Cuza, îmbuibat din copilărie cu tot soiul de prejudecăţi antisemite, chestiunea evreiască se prezintă limpede şi soluţiunea propusă de profesorul său evidentă. D. Cuza nu crede de a sa datorie să lămurească chestiunea, să desrădăcineze din mintea şi sufletul audientului său necopt încă prejudecăţile barbare cu care şi-a înegrit sufletul. D-sa tocmai caută să se folosească de aceste prejudecăţi, pentru ca pe piedestalul lor să-şi înfigă în inteligenţele tinere şi nedesvoltate teoriile sale neştiinţifice şi antiştiinţifice.

Dar la urma urmei noi nu-i putem cere d-lui Cuza atîta înălţime morală. Inteligenta d-sale este prea obtuză, ca să pótă pricepe menirea Universităţei, în ce priveşte educaţiunea intelectuală şi sufletească ce trebue să o dea studenţimei.

Ii putem cere însă altceva. Ii putem cere, şi d-sa e dator să înţăleagă aceasta, că un profesor de economie politică trebue să-şi facă cursul său de economie politică şi să nu depăşească limitele impuse de programul stabilit, dacă nu e în stare să se oprească la timp...

Ştiu, că dl. Cuza va zice că chestiunea evreiască este un capitol din „economia naţională" şi ca atare intră în competenţa sa. S'avem iertare. In calitate de fost student al d-lui Cuza eu ştiu, că d-sa face — sau mai exact, ar vrea să facă — la facultatea de drept, trei cursuri: Istoria doctrinelor economice; Economia politică teoretică şi Economia naţională. Ei bine, la ori-care din aceste cursuri, pe care le face cu studenţi din ani diferiţi, aproape nu este prelegere în care să nu discute — şi noi ştim cum discută dl. Cuza — chestiunea evreiască. Fie că vorbeşte despre şcoala mercantilistă din veacul al 17-lea sau despre urmaşii lui Adam Smith (istoria doctrinelor); fie-că vorbeşte despre: Etnografie şi sociologie (un capitol din economia politică teoretică — cursul d-lui Cuza, după cum vedeţi, este foarte complex); fie că face statistica prunilor naţionali (economia naţională), chestiunea evreiască e la ordinea zilei şi ocupă măcar jumătate din prelegere.

Aşa dar, nu faptul că chestiunea evreiască ar fi un capitol al economiei naţionale îl sileşte pe domnul Cuza să o discute; ci pur şi simplu mania d-sale de a se amesteca unde nu-i ferbe oala, şi mai ales patima oarbă, duşmănoasă şi sălbatecă ce o are faţă de poporul evreu. Şi ca o dovadă netăgăduită că aşa este avem propria d-sale mărturisire, în cursul de „economie politică teoretică", care nu se poate confunda cu „economia naţională" şi din care chestiunea evreiască nu este un capitol.

Dl. Cuza zice la pag. 131:

„Anii trecuţi, împrejurările m'au silit a trata problema *jidovască, de oare ce unul din colegii mei, umanitarist, a afirmat unele lucruri de pe această catedră*, care tindeau...

..."La ce tindeau afirmaţiile colegului d-lui Cuza şi ce a spus d. Cuza tratînd chestiunea evreiască vom vedea mai pe urmă; deocamdată reţinem ca foarte importantă mărturisirea d-sale, că a tratat chestiunea, nu pentru că ar face parte integrantă din cursul d-sale; *ci pentru că un alt profesor universitar şi-a permis să aibă alte vederi decât d-sa*. Şi din cauza aceasta—o ambiţie nejustificabilă—d-nul Cuza îşi trece *trei luni* din cele 7 câte compun anul şcolar universitar, ocupîndu-se de e chestiune absolut străină de cursul său. Căci iată ce adaogă d. Cuza mai la vale de rîndurile citate mai sus: „Aceasta m'a făcut să ţin de pe această catedră la curs *25 de prelegeri* în privinţa chestiunei jidoveşti. Şi dacă d. Cuza are într'un an şcolar 60 de prelegeri, scăzîndu-se serbătorile şi vacanţele din mijlocul anului, înseamnă cà d-sa şi-a consumat aproape jumătate de an cu predarea „chestiunei jidoveşti după calapodul cuzist.

Şi fiindcă a venit vorba de aceste 25 de prelegeri asupra chestiunei evreieşti, fie-mi permis să dau cîteva amănunte interesante şi caracteristice despre d. Cuza.

In Decembrie 1903 cu prilejul discuţiunei unor articole din Codul Civil, care sînt în strînsă legătură cu art. 7 din Constituţie, d. profesor M. B. Cantacuzin atinge în treacăt chestiunea evreilor din Romînia. Se întîmplă însă, că d. Cantacuzin ajunge la alte soluţiuni în această chestie de cît bîta şi pumnul; cea ce firesce nu-i place d-lui Cuza, care adînc jignit de faptul că „Adevărul" relevează într'un articol concluziile profesorului de drept civil, începe o serie de prelegeri spre a-l combate pe acesta.

Trec cu vederea asupra modului neştiinţific cum a tratat d-sa chestiunea—mai tîrziu mă voi ocupa şi de aceasta — mă mulţumesc a spune numai, că în tot cursul acestor faimoase 25 prelegeri, dl. Cantacuzin n'a fost cît de puţin cruţat şi că dl. Cuza a ignorat cele mai elementare sentimente colegiale. Dl. Cantacuzin, care în apreciarea colegilor şi studenţilor săi este un eminent profesor, era pentru dl. Cuza „un simplu răsfoitor de dosare" un ignorant în chestiunele sociale". Şi aceste injurii la adresa d-lui Cantacuzin, dl. Cuza le profera în faţa şi în auzul studenţilor săi care erau şi studenţii d-lui Cantacuzin.

Nu cred să fi fost un singur student, care să nu fi văzut decăderea d-lui Cuza, şi iarăşi nu cred să se fi găsit un singur student, care să nu se fi indignat de purtarea „colegului" d-lui Cantacuzin. Ba, după cît ştiu, s'a găsit un student, care a protestat în potriva unei asemenea purtări, dar dl. Cuza nu s'a sinchisit de loc şi, şi-a urmat sistemul şi după aceia.

Şi astfel dl. Cuza, graţie pătimaşelor d-sale sentimente, îşi bate joc de ştiinţa, pe care este chemat a o preda; de catedra pe care fără merit o ocupă; de instituţia înaltă în care îşi plasează josnicele sale întrigi. Oare nu e timpul să se pună capăt unui asemenea scandal?

Manoliu

Litere-Ştiinţe-Arte

„Cîte-va amintiri din rostul nostru social în timpul celor din urmă 40 de ani" se intitulează o interesantă broşură de actualitate a d-lui *General C. I. Brăteanu*. Vom reveni asupra acestei lucrări în unul din numerile viitoare ale ziarului nostru.

*

Astă seară sămbătă se joacă la teatrul naţional: *Hamlet*, marea dramă shakespereană cu d. Dragomir în rolul titular şi cu d-na Pruteanu în rolul Ofeliei.

*

Mîne seară, duminică, *Hoţii*, cunoscuta dramă socială a lui Schiller. După *Hoţul* de Bernstein, *Hoţii* de Schiller. Sezonul hoţilor... teatrali.

*

In bogata colecţie a „Bibliotecei pentru toţi" a d-lui L. Alcalay a apărut mult aşteptata *Antologie Sanscrită*, într'o admirabilă culegere şi traducere de G. Coşbuc. Asupra lucrării vom reveni mai pe larg într'un număr viitor.

*

O nouă revistă literaro-ţărănistă a apărut în Capitală: *De vorbă* dirigiată de publicistul N. Rădulescu-Niger şi alţii.

*

Noul număr al „Viitorului social" cu prinde articole de Dobrogeanu-Gherea, Dr. Racowsky, frumoase poezii de Barbu Lăzăreanu. Criticul Gherea anunţă printr'o scrisoare publicată în acelaşi număr un răspuns la studiul d-lui C. Stere din „Viaţa Romînească": Socialism sau poporanism?

*

Iată sumarul ultimului număr al revistei „Cultura Romînă":

I. Găvănescul, Sus inimele; Dr. Hurmuzescu, Substanţele radioactive şi proprietăţile lor. Transformarea energiei şi a materiei; C. Praja, Invăţămîntul primar în Anglia; Dr. E. Severin, Desemn şi scriere la distanţă prin unde electrice; I. Găvănescul, Curentele şi preocupările psihologiei contimporane; Gh. Gheorghiu, De la conferinţele profesorilor de şt. fizico-naturale de la Iaşi. Note şi impresii. Ecouri-Diverse.

*

Sîmbătă, în 29 ale curentei, ora 3 p. m. va avea loc în Aula Universităţei conferinţa: „Problema Nemurirei" ţinută de către d. *I. Petrovici*, conferenţiar la facultatea de litere. După conferinţă va urma o Matinée Musicală, cu concursul d-şoarei *Eliza M. Popazu* pianistă, *A. Teodorini*, directorul conservatorului, *A. I. Zirra*, profesor la conservator; acompaniamentul la piano va fi ţinut de d. *An. Ciolan*, laureat al Conservatorului, după următoarea programă:

1). Liszt, Tarantella pentru piano, executată de d-şoara Elisa M. Popazu;

2). a) Raff, Cavatina, b). Chopin, Nocturne p. 9 No. 2, pentru violină, executate de d. A. Teodorini.

3). Ed. Caudella, Aşa mi-e dragă, cîntată de A. I. Zirra.

4). Moszkowsky, Vals de concert, esecutat de d-şoara Elisa M. Popazu.

Serbarea se dă în folosul societăţei de binefacere din Iaşi de sub preşedinţia doamnei Aneta D. Rosetti.

*

Baillaud, directorul Observatorului din Toulouse, a fost numit director al instituţiei similare din Paris, în locul lui Maurice Loewy; profesorul de chimie Zungfleisch a fost numit în locul lui Marcellin Berthelot.

*

Marele ziar *Times* din Londra va fi prefăcut într'o societate pe acţiuni în fruntea căreia se vor afla actualul director al ziarului, Walter şi Pearson, marele editor englez.

*

STRUNA ZILEI

FLOAREA DARURILOR

Revista d-lui Iorga «Floarea Darurilor» a încetat de a mai apare începînd de acum.

Recunoaştem: Iorga face
Jertfe pentru cetitori.
Iat'acum le face.... darul
Cel mai bun, de serbători.

Informaţii

Cazul Poni.—De şi este cunoscut că d Poni va fi numit în comisia regională superioară—presidentul clubului liberal din Iaşi n'a comunicat faptul nimărui.

D. Poni, care s'a distins prin o mare tăcere, prin a nu comunica absolut cu nimeni, observă aceeaşi tactică şi cu prilejul retragerei sale din politică.

Că d. Poni este recunoscător guvernului că l'a făcut scapat de politică—asta e evident.

D. Poni, în ultimul timp, mai ales, se găsea foarte plictisit de politică. Nici alegători, nici aderenţi, nici prietini, nu mai aveau intrare în căsuţa din strada Cogălniceanu, spre a povesti şefului păsurile lor politice.

Mulţi l'au vizitat pe d. Poni cu prilejul sărbătorilor, dar n'au fost primiţi.

Aşa că, în mod direct, d. Poni n'a făcut cunoscut nimărui evenimentul important al retragerei sale din politică.

*

La clubul liberal se discută, însă, asupra situaţiei. D. Stere, al cărui nume, ca succesor al d-lui Poni, a fost imediat citat, pare cu totul esclus. Nici d. Stere nu vrea presidenţia, nici comitetul nu-l vrea de president.

D'intre cei trei vice-preşedinţi ai clubului—domnii N. Gane, C. Climescu şi Gr. Buicliu—nici unul nu se bucură de cea mai mică popularitate, aşa că alegerea nici unuia n'are sorţi de izbîndă.

*

Toţi sînt pentru un president străin de localitate; unii susţin pe d. Stelian; alţii pe d. Panu şi alţii pe d. Sturdza.

*

Clubul va fi convocat spre a proceda la alegerea a trei membri în comitetul executiv, în locurile rămase vacante prin demisiunele d-lor: doctor Cosmovici, Mazlîm şi Al. Gane.

Se va alege şi un nou comitet diriguitori, compus din 7 persoane.

*

D. Poni a plecat la Bucureşti, în chestia numirei sale.

D. Gr. Buicliu, căruia i s'a propus să candideze la col. I de Senat, a refuzat.

● Din Răducăneni ni se scrie că d-na dr. Natalia Dragoş, care a organizat o serbare în profitul „Vetrei Luminoase", p primit o scrisoare autografă de mulţumire din partea M. S. Reginei şi portretul Suveranei.

La rîndul ei d-na dr. Dragoş mulţumeşte tuturor persoanelor, cari au contribuit la succesul acelei serbări.

✱ Mai mulţi învăţători ne întreabă cum trebue să cetească Istoria lui Ştefan cel Mare de N. Iorga pentru examenul de înaintare pe loc.

Nedumerirea provine din aceasta: povestirea faptelor domniei marelui Voevod e mai bine făcută de alţi istorici ca Tocilescu şi Xenopol, iar erudiţia greoae şi stilul încălcit al autorului trec puterile învăţătorilor, cum şi cerinţele unui asemenea examen.

In scrierea sa făcută în grabă, N. Iorga a îngrămădit de toate: povesteşte descălicatul, începutul vieţei politice în Moldova; mutarea capitalelor; domniile vijelioase ale primilor voevozi; toate aceste ocupă apreape jumătate din scriere. Cînd vine vorba de povestirea domniei lui Ştefan Vodă, grija ce are de a descurca peripeţiile vieţei casnice a lui Ştefan cel Nare îl face de a trece repede şi cu multe greşeli asupra unor fapte, a căror avînt în descriere şi povestire e superior descris în istoricii şi cronicarii noştri.

Dar cum putea trece dl. Haret alăturea de coada sa de topor—N. Iorga?

● Eri a avut loc la Botoşani celebrarea căsătoriei d-şoarei Lucie Miclescu, nepoata distinsului nostru amic d. N. Cananău, cu d. căpitan Alexandru Grigoriu, din regimentul 8 calaraşi.

Nuni au fost d-na şi d. N. Cananău.

● Din Paris se telegrafiază ziarului „Neue Frei Presse" că în ultimile două zile acţiunile societăţei de petrol „Petroleul Romîn", au scăzut cu peste 1000 lei.

După ce aceste acţiuni se urcaseră la 1200 lei, acum ele se cotează cu 1000 lei. Foarte mulţi din public se află în posesia unor asemenea acţiuni, iar la bursa din Paris ele se află în număr de 1500 în mîinele unui anume Michel. Acest Michel a urcat acţiunile la 1200 lei şi a fabricat şi o emisiune nouă, la purtători care s'au urcat foarte sus.

Aceste acţiuni urmau să fie predate la 1 Ianuarie 1908 şi cu această ocazie s'a aflat că terenurile petrolifere pe care Michel le are în Romînia şi care prezintă o valoare de 3,000.000, n'au fost achitate de cumpărător ci numai arvonite.

Se crede că Michsl ar fi dispărut şi parchetul a deschis acţiune contra lui.

● Parchetul va rezolvi zilele acestea afacerea privitoare pe un primar dintr'o comună din apropierea Iaşului, care s'a făcut vinovat de deturnare de bani publici.

● Astă-zi la orele 2 şi jumatate s'au întrunit în saloanele Camerei Comerţ, membrii societăţei viticole din localitate, spre a discuta chestiunea replantărei viilor.

● D. I. Mandaragiu, contabilul şef prefecturei de judeţ, a încetat din viaţă eri seara, în urma unei lungi şi grele suferinţi.

Astă-zi a avut loc înmormîntarea.

DIVERSE

— D. Constantin Păun, farmacist intendent al spitalului din comuna Voineşti, a obţinut un concediu de 10 zile.

— Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut serviciului sanitar al judeţului să întocmească un tablou de toate infirmeriile rurale aflătoare în judeţul nostru.

— In comuna Poeni s'a declarat epidimiile de tusă convulsivă şi difteria.

— In ziua de 19 Ianuarie va avea loc la cercul militar balul crucei-roşie, a ofiţerilor din garnizoana locală.

Biletele sunt de vînzare la d. sub-lt. Popazu.

— Alaltă eri noaptea nişte hoţi s'au introdus în locuinţa d-lui A. Copolovici, din strada Nemţească, şi spărgînd saltarul unui dulap, i-au furat suma de 300 lei şi mai multe haine.

Siguranţa... cercetează!

— Autorităţile comunale din Golăeşti au înştiinţat parchetul că în cotuna Cilibiu a fost găsit un cadavru, care, după cercetările făcute, pare că e al ţiganului Zamfir Ferariu.

S'a orînduit o anchetă.

— In prima zi de Crăciun I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni a hirotonisit ca preot pe diaconul I. Stupcanu de la M-rea Verona, iar pe d. A. Dimitriu absolvent al seminarului l'a hirotonisit diacon.

In ziua de anul nou diaconul Dimitriu va fi hirotonisit preot pentru parohia Epureni.

— Mâine seară, Sîmbătă, va avea loc la cercul militar o serată dansantă, a ofiţerilor din garnizoana locală.

Luni seara va avea loc, tot la cercul militar, serata revelionului, la care vor lua parte ofiţerii cu familiile lor.

— Din Hermeziu vine vestea că eri către seară locuitorul Ioan N. Butnariu, în etate de 50 de ani, fiind beat şi ducîndu-se la fântână spre a scoate apă, a alunecat şi a căzut în fîntînă.

Cadavrul a putut fi scos abia astă-zi.

Ultime informaţii

● *Chestiunea succesiunei d-lui P. Poni la preşidenţia clubului liberal din Iaşi, a fost definitiv tranşată — la centru.*

S'a hotărît ca d. Ionel Brăteanu să fie ales preşedinte, şi d-nii Toma Stelian şi C. Stere, vice-preşedinţi.

Cu modul acesta se va mulţumi pretenţiunile bătrânilor, cari nu s'ar putea împaca cu ideea preşindenţiei d-lui Stere, iar, pe de altă parte, conducerea partidului liberal ieşan ar fi de fapt încredinţată d-lui Stere, întru cît nici d. Ionel Brăteanu, nici d. Stelian, nu s'ar putea interesa de aproape de mersul clubului.

● *Am anunţat la timp cum va fi alcătuită comisiunea superioară agricolă.*

S'a hotărît ca d. Theodor R sseti să fie ales preşedinte şi d. P. Poni vice-preşedinte.

● *D. Al. A. Bădăreu, care se află actualmente la Paris, se va întoarce în ţară în ziua de 17 Ianuarie.*

● *D. Take Ionescu, fost ministru de finanţe, a plecat în ziua de 24 Decembrie în sudul Franţiei.*

Fruntaşul conservator se va reîntoarce în ţară în ziua de 13 Ianuarie.

● *Astăseară Vineri 28 Decembrie, are loc reprezentaţia de beneficiu cu renumita piesă* Hoţul *de H. Bernstein, marele succes al stagiunii. Va fi ultima reprezentaţie a acestei admirabile piese.*

● *Se ştie eă Senatul a amendat proiectul legei tocmelelor agricole în ce priveşte durata de funcţiune a membrilor comisiunei agricole.*

Amendamentul acesta cu delegaţia consilierului de la înalta curte de casaţie,— delegaţie absolut contrara bazelor de organizare a comunei, care presupune o permanenţă îndelungată, s'a făcut după o telegramă de la Paris a consilierului Bagdat, care a refuzat să primească în alte condiţiuni.

❁ Preoţii din localitate au decis să se prezinte Mercuri dimineaţă la palatul mitropolitan, pentru a ura felicitări I. P. S. S. Mitropolitului Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, cu ocazia sf-telor serbători şi anul nou.

Sf. Sa Economul Stavrofor Const. Stamati, protoereul judeţului, va ţinea o cuvîntare.

❁ La 22 Ianuarie va avea loc la teatrul naţional din Iaşi, un mare concert pus sub Augustul patronaj al M. S. Reginei, organizat de d-na general Averescu, în profitul orfelinatului fiicelor de militari.

❁ Inainte de serbătorile Crăciunului încetase din viaţă în Miroslava femeea Elena Morariu.

Primindu-se un denunţ cum că numita femee ar fi murit în urma maltratărilor suferite de la soţul ei, d. dr. Popescu, medicul plăşei respective, a fost însărcinat cu facerea autopsiei.

Pe corp, s'au găsit, în adevăr, urme de violenţe şi s'a constatat că moartea numitei femei a provenit în urma unei enorme hemoragii meningene consecutive, — ceia ce denotă că victima a primit mai multe lovituri în cap.

Gheorghe Morariu, soţul victimei a fost arestat şi afacerea se cercetează de către parchet.

● Dl. Haret voeşte în ori-ce chip să 'şi arate dragostea sa pentru biserică şi instituţiile ei. De curînd a încercat să ia Facultăţii de teologie, singura sală ce are în Universitate. La împotrivirea profesorilor, d-sa a răspuns că este o superstiţie dacă nu voesc a'i ceda sala.

Ce puţin superstiţios este d. Haret!

Crima din Ungheni.—A doua zi de Crăciun, în apropiere de Ungheni s'a făptuit o crimă în împrejurările următoare:

Băietanul I. Filoti, în etate de 16 ani, care era poreclit de ceilalţi băietani „jidanul", a împuşcat pe un alt băetan din sat, Gheorghe Panaite Surugiu.

Mercuri băietanul Filoti pe la oarele 4 după amiază, se duse la fîntâna ce se afla la 300 metri departare de Ungheni, să aducă apă. Pe cînd se întoarcea acasă se întîlni în drum cu Surugiu, care ca de obiceiu glumi pe socoteala lui Filoti, zicîndu-i: se cunoaşte că eşti jidan, căci nici de Crăciun nu te mai astîmperi.

Din glumă ei se luară la ceartă şi la un moment dat Filoti scoase revolverul ce 'l avea la el şi descarcă un foc, lăsînd mort pe Surugiu.

Văzînd că a comis crima, el fugi în Ungheni.

Alţi băietani care observaseră totul, dădură de ştire autorităţilor. S'a avizat imediat parchetul, şi eri dimineaţă d. procuror Lilică Livaditi însoţit de dr. Al. Grossi, asistentul d-lui dr. Bogdan, medicul legist al parchetului, au plecat la faţa locului.

D. dr. Grossi a procedat la facerea autopsiei şi s'a constatat că glontele a perforat plămînul stîng al victimei.

D. procuror Livaditi a mai făcut oare-cari cercetări,—autorul însă nu a putut fi găsit.

După ce a comis crima Filoti s'a dus în Ungheni şi sub seară a trecut Prutul în Rusia.

● Dl. Alex. Semaca, dirigintele Of. poştal din Huşi şi-a petrecut serbătorile Crăciunului în oraşul nostru.

● Directorul teatrului, d. Lecca, a dat două spectacole, de la care, însă nu va lua tantieme.

D. Lecca a bătut pînă la sînge pe numitul Insurăţelu, rechizitorul teatrului. Pe acest Insurăţelu, d. Lecca l'a însurat cu peste 20 pumni, toate date la cap.

Pe electricianul Irimescu, directorul l'a tratat cu duhul blîndeţei, înjurîndu-l aşa fel, că un podar, care se afla, întîmplător faţă—a roşit de ruşinea directorului artistic al teatrului din Iaşi.

Să trăiască!

● Fabrica Krupp din Essen va înfiinţa o sucursală pentru orient, în Bucureşti.

In acest scop statul romîn va ceda numitei fabrici arsenalul armatei.

Proectul de contract dintre statul romîn şi fabrica Krupp este definitiv încheiat.

◔ Inscrierile la cursurile de doctorat de pe lîngă facultatea juridică vor dura pînă în ziua de 1 Ianuarie.

Cursurile vor începe în ziua de 15 Ianuarie, Marţi, orele 4 jum. d. a.

● In ziua de 27 Ianuarie va fi judecat de către comisiunea judecătorească a institutorilor şi învăţătorilor din Iaşi, învăţătorul Ion Blăniţă, de la şcoala din cotuna Ruptura-Cîrligi judeţul Roman.

Numitului Invăţător i se imputa oare-cari acte nepotrivite cu şcoala.

● Consiliul general al judeţului Iaşi va fi convocat la începutul lunei Februarie, în seziune ordinară.

● In urma reclamaţiei făcută de meseriaşii din Băceşti, d. Gh. Dimitriu, secretarul inspector al Camerei de meserii, a fost la Roman, unde a făcut o anchetă la corporaţia meseriaşilor din acel oraş.

● Locul de senator al col. I de Senat, ocupat de d. Poni, va fi declarat vacant în ziua de 10 Ianuarie.

Noua alegere se va face după listele electorale vechi, de oare ce listele noui vor întra în vigoare abea la 10 Aprilie 1908.

● Prinţul Barbu Ştirbey, a cărui numire în consiliul superior al agriculturei este mai mult de cît sigură, a trimis o scrisoare d-lui dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, prin care-i spune că donează 10,000 lei anual din onorarul său, care va servi pentru măsurile de combaterea tuberculozei.

Prinţul Barbu Ştirbey a mai donat 10,000 lei ministerului cultelor şi instrucţiunei publice, pentru învăţătorii ambulanţi, care se vor ocupa cu cultura plantelor furagere la sate.

● Primul concert, al corului Mitropolitan, va avea loc probabil la jum. lunei Ianuar.

Concertul se va da în sala corului din ograda Mitropoliei.

Programul va fi compus din bucăţi din noul repertor al corului.

Judiciare.—La parchetul general s'au făcut actele necesare pentru transferarea, la închisoarea de la Văcăreşti a numitei Lotti Rubinstein care urmează a fi supusă unui examen mintal.

Transferarea se va face în ziua de 2 Ianuarie.

— Curtea secţia II a terminat cu judecarea apelurilor electorale.

—Dosarul privitor la delapidatorul Herman Glasberg a fost repartizat la secţia a doua a tribunalului. Termen se va pune la redeschiderea tribunalului.

— Domnii Sascău şi Tintulescu din Bacău, cari au fost condemnaţi de Curtea de Iaşi la cite 3 luni închisoare şi 5000 lei daune pentru că au maltratat pe veterinarul Vassian, au cerut să fie graţiaţi de anul nou.

Ministrul justiţiei a însărcinat pe procurorul general de Iaşi să facă raportul cuvenit.

● Pentru primele zile ale lunei Ianuarie se va organiza de către d-nii Albu, Blancfort şi Jean Ghimicescu în pădurile Pipinigului, şi Secueni din judeţul Neamtz, o mare vînătoare.

● In seara de ajunul crăciunului a avut loc la şcoala Evangelică din strada Banu, o frumoasă serbare a pomului, la care au luat parte o foarte mare asistenţă.

Micuţii elevi ai şcoalei au recitat frumoase poezii şi au cîntat diferite bucăţi, după care direcţiunea şcoalei a împărţit tuturor copilaşilor darurile din pom.

● Un mare incendiu a isbucnit eri noaptea în strada Perju No. 23.

Pînă să sosească pompierii focul a distrus întreaga clădire a muncitorului Mihai Pietrariu.

De unde a luat naştere focul nu se ştie autorităţile cercetează.

◕ Epitropia sfîntului Spiridon va oferi un frumos pom de anul nou pentru copiii bolnavi aflători în spital.

● D. C. Jornescu, preşedintele societăţii studenţeşti „Uniunea", a primit următoarea telegramă de la d. I. L. Caragiale, ca respuns la telegrama trimeasă de studenţi, marelui publicist romîn, cu ocazia festivalului de la teatru:

„Recunoscător Uniunei. Rog primiţi cordiale salutări. Caragiale."

● In sala teatrului Pastia a avut loc a doua zi de Crăciun, balul ce l'a organizat societatea funcţionarilor tramvaiului din Iaşi.

Rezultatul a întrecut aşteptările: moraliceşte şi materialiceşte. Reţeta nettă a fost de 811 lei. Animaţia a fost mare. Reginei balului i s'a oferit un frumos buchet.

● *Din Focşani ni se scrie că starea sănătăţei şefului partidului conservator de acolo, d. G. Constantinescu, s'a ameliorat mult.*

❁ Din banii adunaţi de societatea „Uniunea" cu ocazia reprezentaţiei dată la Teatrul Naţional se va depune un fond pentru ridicarea unui bust d-lui I. L. Caragiale, marele publicist romîn. Bustul va fi aşezat în foierul Teatrului National.

Cu restul de bani, societatea „Uniunea" organizează o mare escursiune la Cernăutz, spre a reîntoarce vizita colegilor lor studenţi bucovineni.

O delegaţie a şi plecat la Cernăutz, pentru a aranja escursiunea.

❁ După cum suntem informaţi cursul de drept civil, la secţiunea de doctorat, va fi bifurcat.

D. Dim. Alexandrescu va trata din materia dreptului civil partea „Obligaţiunilor", iar d. M. B. Cantacuzino „Contractul".

Cursurile de drept Roman vor fi făcute de d. I. Th. Burada, iar d. I. Peretz va ţinea prelegeri despre Istoria dreptului romîn comparat. De asemeni d. Peretz va ţinea, pentru secţia de doctorat, un curs liber de drept bizantin.

Prima sesiune a examenelor din anul întăi se va ţinea în luna Septembrie, rămînînd ca examenele de licenţă să se ţină în Octombrie.

● Erupţiunea vezuviului, uriaşul vulcan în plină activitate va rula astă seară pe pînza cinematografului Pathé Freres Paris (Teatrul Circ Sidoli). Vederile acestea, exact autentice de pe natură sunt luate în Iulie a. c. la o distanţă de 43 m. cînd uriaşul vulcan a înspăimîntat din nou întreaga Italie.

Se atrage în special atenţia profesorilor, savantilor şi întregei păturí culte şi inteligente, să asiste la acest spectacol grandios.

Reprezentaţiile acestea atît de interesante urmează regulat în fiecare seară. Duminicile şi serbătorile au loc cîte 2 reprezentaţii la 3 ziua şi la 9 seara.

Şezătoarea de la liceul Naţional. — In seara zilei de Sîmbătă, 22 Decembrie, elevii cursului superior al liceului, ţinînd a se despărţi pentru vacanţie într'un mod mai deosebit, au organizat o şezătoare literaro-muzicală.

Şezătoarea a fost deschisă de către directorul liceului, d-l. Gr. Bârsan, care, prin cîteva cuvinte pline de dragoste îndeamnă pe elevi la unire şi solidaritate, pentru binele lor şi al lor lor.

A vorbit apoi, cît se poate de bine, elevul Vasiliu Em. Gheorghe din cl. VIII, care a arătat rolul şi însemnătatea unei şezători şcolare.

In urmă avu loc o producţie muzicală cu următoarul program:

Partea I.—Cîntec de Stea şi la o rîndunică, Cor.—P. Tschaikowschy. Nocturne (violoncel) esecutat de elevul M. Ciolan Stradella Preghiera (voce)...I. Ghikman Declamaţii Gheţu Stroja, M. Barbu Rapsodii Romane (vioară) M. Barbu.

Partea II.—Marşul lui Napolion, Arii Populare (quitară) Gh. I. Vasiliu, Mîndruliţă de la munte (voce) I. Ghükman, Vin fetiţo vin (voce acomp de Quitora] Corpaciu M. Barbu. Steluţa vioară, Dimitriu joc Ţărănesc, (vioara) M. Barbu.

Şăzătoarea s'a sfărşit la ora 11 în entusiasmul general al celor de faţă care se despart făcîndu-şi urări de Sf. Sărbători.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 Decembre

Congresul învăţătorilor

Craiova. — Astăzi s'a deschis aci congresul învăţătorilor din întreaga ţară, la care iau parte 800 de învăţători şi învăţătoare.

Dimineaţă a avut loc un Te-Deum, oficiat de P. S. S. Episcopul Atanasie al Rîmnicului, după care d. Dimitrie Brezeanu, preşedintele comitetului organizator al congresului a deschis congresul, arătînd că acesta este al IV-lea şi se bucură că la învitarea ce s'a făcut a primit multe aderări.

Insistă apoi asupra însămnătăţei congresului actual şi urează bună venire colegilor.

D. *Vercescu* (Craiova) salută în numele învăţătorilor craioveni pe congresişti şi vorbind apoi de marele şi greul rol ce-l are învăţăiorul.

D. *N. Boboc*, ajutor de primar, în numele oraşului Craiova, salută pe congresişti şi le urează spor la muncă şi izbîndă.

D. Petru Ciocîltău (Dolj) în numele învăţătorilor din judeţul Dolj, vorbeşte ca şi d. Vercescu despre rolul învăţătorului, aducînd mari laude actualului ministru al Cultelor.

Mai vorbeşte apoi preotul Rasaga, în numele învăţătorilor din Gorj, după care se procedează la alegerea biroului şi sunt aleşi d-nii:

Dimitrie Brezeanu (Prahova) preşedinte; Păunescu (Ilfov), Dumitraşcu (Vîlcea) şi Bunescu (Teleorman) vice preşedinte; Ciocîrlan (Putna) Ciocîltău (Dolj) şi Bratosin (Dolj) secretari Marinescu Prund, Iliescu (Olt), Mircescu (Prahova) şi Vlădescu (Dîmboviţa) membri,

Congresiştii au expediat apoi două telegrame: una M. S. Regelui şi alta d-lui Spiru Haret, ministru Cultelor şi instrucţiunei publice.

Inaugurare de club

Focşani. — Clubul conservator de aci va fi inaugurat după sărbători.

D. Al Jurăşcu va fi ales president.

Nou secretar general

Focşani.—Aci se crede cu siguranţă că d. N. N. Săveanu, actual prefect de Putna, va fi numit, pe ziua de 1 Februarie, secretar general la ministerul de Interne, în locul d-lui Nicolaescu, care va fi numit sub-director al Creditului rural.

Probabilă numire

Focşani. — D. I. Rădulescu, profesor la liceul de aci, va fi numit inspector şcolar.

Scarlatina

Bucureşti. — Din Focşani se telegrafiază că scarlatina bîntue cu furie în acel oraş.

Consfătuire liberală

Bucureşti.—Alalta-eri a avut loc la Buzău o consfătuire a liberalilor din acel oraş.

A luat parte şi d. Anton Carp, ministru de domenii, precum şi toţi reprezentanţii Buzăului în parlament, afară de d-nii Iarca şi Ruşareţianu, care se ştie ca nu mai fac parte din organizaţia oficială a partidului.

S'a discutat asupra candidaturei la colegiul II de Senat şi s'a fixat aceia a d-lui general Iarca.

Profesori reîntegraţi

Bucureşti. — Profesorii Corbescu şi Niculescu-Glavea, au reclamat Inaltei Curţi de Casaţie, că cu toate că li s'au admis recursul, n'au fost încă retnîegraţi la catedrele lor.

Accident pe mare

Madrid.—Două bărci mari s'au resturnat lîngă Larache. S'au înecat 40 persoane, dintre care foarte mulţi Europeni.

Scădere de scompt

Paris. — Banca Franţei a scăzut scomptul de la 4 la 3 jum. la sută; avansurile pe titluri se fac după acelaşi tarif însă.

Teroriştii

Petersburg.—Teroriştii continuă a se ocupa cu noui planuri pentru organizarea unui atentat contra d-lui Stolypin.

Eri poliţia a arestat pe nişte terorişti care se îndreptau cu un automobil în spre locuinţa d-lui Stolypin.

In automobil s'a găsit o mare cantitate de materii explozibile.

Generalul Averescu la Viena

Viena.—D. General Averescu, ministrul de resboi al României a sosit aci,

Numire

Berlin.—Monitorul Oficial anunţă că dl. Havenstein, preşedintele „Sechandlung" a fost numit preşedinte al băncei imperiului.

TEÀTRUL NAŢIONAL

LA 8 IANUARIE 1908

Năzdrăvăniile Divorţului

cea mai desăvîrşită farsă a lui Bisson

Vor debuta: *Pella, Penel, Ionescu, Morţun* şi toţi artiştii de seamă.

— MONOLOAGE —

de actualitate va zice Mircea Pella.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Avis important

Aduc la cunoştinţa onor. Public şi onor. mele clientele că am făcut *o instalaţiune nouă de tot şi modernă* în atelierele mele de Boiangerie şi spălătorie chimică şi spălătorie de albituri, instalaţiune care poate să rivalizeze cu orice fabrică din străinatate, aşa că sunt în posiţiune de a împlini ori-ce dorinţe a onor. mele clientele.

In stabilimentul meu de *Boiangerie şi spălătorie chimică* se poate *boi, revopsi, spăla* şi *curăţi* pe cale chimică orice haine de dame, toalete de bal, teatru, haine bărbăteşti, de copii, uniforme milităreşti şi şcolare, stofe de mobile, perdele, covoare din ori ce fel de stofă de matasă, sau catifea, pantofi de Bal, mănuşi, cortele, pene, boauri, lucruri brodate, mantale şi pelerine de cauciuc, jachete şi pantaloni de piele, blănuri, dantelărie etc. etc.

Se boeşte în toate culorile şi *se garantează* pentru ori ce culoare şi pentru ori ce pată ce se scoate.

De aseminea în *spălătorie, instalaţie cu aburi*, se spală lenjuri femeeşti, bărbăteşti, gulere, manşete, albituri de menaj, trusouri, perdele etc. etc.

Se primesc comenzi din provincie prin o c. p. Cheltuelile de înapoiare a comenzilor privesc pe fabrică.

Rog dar pe onor. Public şi onor. mea Clientelă să mă onoreze şi în viitor cu comenzile d-lor şi se vor convinge *de exactitatea celor spuse mai sus precum şi de preţurile moderate.*

Birou de primire la fabrica *Iaşi str. Păcurari 105.*

La filiala *Iaşi str. Lăpuşneanu 25* şi la *Bârlad vis a vis de Sucursala Poştei*

cu toată stima
MARTIN BUCHHOLZER
Proprietarul fabricei

Cabinet pentru Dentistică şi boli de gură

D. Pekelman
&
Dr. med. M. Pekelman
Strada Alexandri 3

Sanatoriul „S-ta Maria"

IAŞI—STRADA ZMEU 3 (BEILIC)

Se primesc bolnavi atinşi de boli chirurgicale, interne, venerice şi de pele. Sala de operaţie după ultimele cerinţi ale higienei, prevăzută cu aparatele cele mai perfecţionate.

Consultaţie cu toţi medicii din localitate.

Bolnavii sunt sub continua supraveghere a d-lui dr. I. Şeptelici Andrieş, asistat de un doctorand în medicină şi un personal cu multă practică spitalicească.

Pensiunea 15 şi 12 lei pe zi.

Pentru ori ce informaţiuni a se adresa la

Dr. I. Şeptelici Andrieş
Str. Zmeu 3

Telefon 90.

Student în drept,

doreşte a prepara un elev de curs primar sau secundar, în schimbul locuinţei cu pensiune.

A se adresa la ziar, ofertele, sub iniţiala L.

O Odaie cu sau fără pensiuni pentru o singură persoană a se adresa str. albă 27.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE

CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 cîștiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/4	Un sfert	Lei 3
1/2	Una jumătate	Lei 6
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fi ent ebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el ma are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

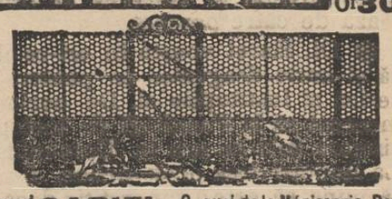

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 20
Porte-Bouteilles, pour 20 Places.....	7

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSU SI ANTI-BILIOSU

Preparatu de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elu este mai cu seamă utilu *medicilor de țară, familiilor depărtate de ajutorile medicale și classei lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașu timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ mai frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care flacon de veritabil Elixir Guillié

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 327. Duminică 30 Decembre 1907

167/1908

Puterea noastră

Adversarii noştri se preocupă adesea de noi, conjecturînd cum le convine atît din punct de vedere al interesului lor de partid cît, cum îşi închipue ei,—de a ne aduce prejudiţii prin respîndirea în presa lor a fel de fel de ştiri tendenţioase.

Una din conjecturile ce fac —şi care'i preocupă adesea pe adversari —este aceea prin care vor a scoate de unde nu e, lipsa de unitate a partidului. Opiniunea lor este întemeiată pe aşa zisele neînţelegeri dintre noi.

Dacă bună-oară partizanii noştri se constituesc în cluburi, adversarii ţipă că cluburile ce se înfiinţează sunt contra cluburilor vechi, că elementul democrat se întăreşte subminînd organizarea veche. Dacă într'o localitate, membrii partidului se constituesc aşa cum cer interesele lor, liberalii dau alarma că iată în localitatea X s'a pus bazele unei organizări ce nu cadrează cu vechea organizaţiune.

Se preocupă cu alte cuvinte adversarii noştri de ceea ce se face în partidul nostru din punct de vedere al organizării interne, pe cînd natural ar fi să se îngrijască de starea internă a partidului lor. Partidele se diferenţiază după principiile şi practica de guvernămînt, şi numai asupra acestora unele pot vorbi de celelalte, căci interesează ţara. Cît pentru gospodăria proprie a partidului, fiecare şi-o face cum pricepe şi ea nu interesează de cît pe membrii fiecărui partid.

Dar, în lipsa altor discuţiuni de natură a interesa ţara, liberalii sporindu-şi condeile în presă, nu găsesc ceva mai bun de cît să se ocupe de noi, uitînd că în familia lor este o stare de lucruri îngrijitoare, ce nu se ştie de i-ar mai putea ţinea în vre-o unitate dacă n'ar fi degetul magnetic al d-lui Sturdza.

Pe noi prea puţin ne interesează gospodăria internă a famillei liberale. Şi dacă din cînd în cînd zicem ceva de ea, o facem siliţi şi provocaţi de liberali. Interesul nostru este de a-i arata cum sunt în principiile şi practica de guvernămînt. Căci zilnic ni se arată deosebirea dintre ceea ce au spus în opoziţie şi ceea ce fac la guvern, căci zilnic ni se arată tot mai mult porniţi spre a întroduce în această ţară tendinţa distructivă prin afirmarea puţin cugetată a unui curent aşa zis înaintat. Şi tocmai pentru a opri acest curent şi spre a putea păstra acestei ţări temeinicia, eşită dintr'o chibzuire prudentă a împăcării claselor sociale, ne mişcăm şi ne mişcăm din ce în ce mai mult. Se înţelege că mişcarea noastră şi sporirea zilnică a aderenţilor noştri, nu poate da linişte adversarilor, cari se deprinsese a privi ţara întreagă ca o altă Bancă Naţională, în conducerea căreia să n'aibe acces de cît familia liberală şi atunci, în lipsa putinţei de a ne sta împotrivă pe baza principiilor, umplu coloanele cu ştiri tendenţioase, menite, după ei, de a ne diviza.

Mulţumită Domnului, partidul nostru, reconstituit sub conducerea d-lui Carp, şi cu fruntaşi încercaţi, cu merite necontestate, n'are grija bîrfelilor de mahala. Cu un program ştiut de toată lumea, pe care l'a pus în aplicare cu o prudenţă ce se află numai la partidul conservator, noi nu ne luăm după politica d-lui Nădejde de la „Voinţa Naţională" cum fac liberalii, nici nu încercăm a dobîndi iubirea cuiva prin promisiuni irealizabile.

Şi tocmai pentrucă ştim ce voim şi ştim cu cine mergem la luptă, ne strîngem din ce în ce mai mult în jurul şefului şi a fruntaşilor. Fiecare localitate îşi ştie nevoile şi îşi cunoaşte oamenii de care să se alipească spre a fi cît mai aproape de ceea ce trebue să facem spre binele general. La noi există un partid cu un şef, căruia i se dă toată încrederea şi în fruntaşi în jurul cărora se strîng membrii nu de azi sau de eri, ci de atunci de cînd şi-au validitat dragostea, priceperea şi energia lor pentru partid. Ca şi într'o bătălie, în care generalii lucrează sub conducerea generalisimului, dar fiecare îşi are partea sa de victorie şi nimeni n'ar îndrăzni să refuze fiecăruia din ceea ce el a dobîndit cu priceperea şi energia sa, nici să silească pe soldaţi de a nu admira bravura generalului lor; tot aşa în politică, unde este tot o luptă, soldaţii recunosc conducerea şefului şi dau fruntaşilor meritele ce fiecare le-a dobîndit, fără ca aceasta sa supere pe cineva. Este un merit pentru partidul nostru că se dă şefului încredere nevămuită şi se alipesc soldaţii de fruntaşi cu dragostea şi recunoştinţa ce au pentru fiecare din ei.

Dezechilibru în partid nu poate fi, unitatea se menţine prin unitatea şefului şi a principiilor conservatoare. Numai cînd s'ar găsi cum sunt la liberali generoşii, cari vor altceva de cît voeşte şeful partidului d. Sturza, numai atunci ar fi schismă în partid. Dar cînd toţi recunosc şeful şi aceleaşi doctrine conservatoare, ce păstrează unitatea partidului, cînd fruntaşii ducînd lupta stau strînşi în jurul celor ce păstrează unitatea, faptul că fruntaşii se diferenţiază în emulaţiunea lor pentru partid, departe de a fi ceva vătămător, din contra este bun.

Avînd un şef şi fruntaşi cari se întrec în lupta de principii pentru partid, pe baza aceluiaşi program, noi dovedim o putere de viaţă şi o tărie ce nu găsim la adversari.

Dela Fălticeni.

Liberalii din Iaşi

Situaţia în partidul liberal din Iaşi este din cele mai rele.

Dacă, cu toate acestea, se vorbeşte foarte puţin, în public, de această situaţie, la aceasta contribue doi factori: disciplina aproape ideală din acel partid şi faptul că partidul se află la putere.

Disciplina în partidul liberal din Iaşi trebueşte privită ca o calitate ereditară — nu ca produsul stăruinţelor şi străduinţelor unor factori importanţi ai partidului.

Retragerea d-lui Poni, şeful partidului, din viaţa politică, a invederat aceste adevăruri şi a relevat o situaţie, care, dacă frisează comicul, dovedeşte, însă, că partidul liberal are fiinţă, în Iaşi, prin un miracol—nu pe căi normale.

Ce fel de şef de partid ie acela, care, după aproape 40 ani de viaţă politică, în care restimp a ocupat situaţiuni osebite, se retrage pe neaşteptate, se retrage fără a fi avut consfătuiri cu ai sei, cari au trebuit să afle importantul eveniment prin o informaţie de gazetă?

Faptul, indiferent de forma lui curioasă, nu produce nici o senzaţie în rîndurile partizanilor: ci după cum şeful s'a retras fără regret de partizani, aceştia, la rîndul lor, nu dau nici o importanţă şefului retras. Clubiştii discută între ei succesiunea şi declară, fără înconjur, că n'au între ei pe nici unul ca să împlinească vacanţa.

Ca şi presidentul retras şi cei trei vicepresidenţi sunt oameni fără chemare să conducă un partid; sunt lipsiţi de energie şi de vlagă.

Este, deci, evident că partidul liberal din Iaşi n'are nici un conducător, nici real, nici legal — ci se conduce singur, în baza trecutului, în baza unui fel de uz, care cere ca Iaşul să aibă şi un partid liberal.

Hotărît, lucrul ie frumos. E frumos că de şi lipsit de şef, de şi lipsit de alţi conducători, partidul există totuşi.

Dar că aşa cum există, există foarte prost—asta se vede cu ochii. Au invederat-o alegerile generale din urmă, cu insuccesul lor pentru liberali.

Avem dovadă acum, cînd centrul trebue să reguleze succesiunea presidenţială; avem dovadă faptul că în sînul partidul de la Iaşi, nu există unul care să poată candida la vacanţa senatorială de la Iaşi.

Dar partidul există. Şi aşa cum este, fără stăpîn, merge înainte fără ca slăbiciunea sa să-l dee în spectacol, în mod prea urît.

Ce-ar deveni acest partid sub conducerea unui om întreg?

UN RECHIZITOR

D. C. Stere a început să scrie rechizitoriul seu în chestia acordului, pe care d-sa îl pune între ghilemele; în chestia învoelilor agricole şi în acea a nerespectărei manifestului regal.

Primul capitol al acestui rechizitor a apărut în „Viaţa Românească" şi lui îi vor urma altele în aceiaşi revistă, căci spune d. Stere, „ar fi o laşitate de-a nu privi adevărul în faţă".

Din primul capitol al rechizitorului reesă, în mod foarte clar, toată desiluzia deputatului de Iaşi. Şi are dreptul să fie desilusionat un om, care ştie şi care spune pe faţă, că, cu prilejul chiar al votărei legilor agrare, partidul liberal s'a dedat la gheşefturi.

D. Stere, care are de unde şti ce se petrece în partidul seu, declară că ceea ce se numea „acord" nu era acord real între partide pentru suprimarea exproprierei silite, ci guvernul a cedat pentru a favoriza pe unii prieteni liberali.

Firesc ţe că, după cum bine observă d. Stere, răspunderea acestei învoeli va cădea asupra celor cari, ca să'şi favorizeze partizanii, au împlinit-o.

Colectiviştii, cari sunt incontestabil buni neguţitori, au găsit o formulă gravă spre a ascunde adevărul: s'au înţeles cu partidul advers ca să facă treabă „în interesul comun al ţărei".

Asta dovedeşte că deputatul de Iaşi are tot dreptul să plaseze acordul între două ghilemele. Căci, întru cît guvernul n'ar fi simţit nevoia că-şi favoriseze partizanii—nu s'ar fi renunţat la sancţiune şi nu s'ar fi născut „acordul".

Noroc, zeu, de „partizani", căci altmintrelea am fi asistat şi la un început de confiscare a averei altora.

Dar în afară de aceasta, punctul culminant din primul capitol al rechizitorului este că, cu prilejul chiar al votărei celui mai important proiect agrar, gheşeftul —tot el sărmanul— a călăuzit guvernul în drumul seu.

Gheşeftul de acea dată, s'a chemat „acord". In asemenea foarte triste imprejurări, ar fi fost, în adevăr, o laşitate din partea d-lui Stere, dacă n'ar fi spus adevărul.

Lumea politică va aştepta cu nerăbdare restul aprecierilor şi relevaţiilor d-lui Stere.

Trebue să se fi făcut şi alte „acorduri."

CATE-VA NOTE

In cumplitul său desacord asupra „acordului" şi asupra latifundiarilor disciplinaţi ai partidului liberal, d. Stere vorbeşte, între altele, despre avocaţii din oficiu, cari, în cele mai multe cazuri, apără partea...adversă.

O mostră clasică de acest fel am avut'o la Iaşi, acum vre-o 10 ani. Era dat în judecata juraţilor, pentru furt la drumul mare, adică pentru operaţiuni sub cerul liber, un fioros bandit de pe vremuri. Hoţul pusese banii la siguranţă, în urma cărui fapt prudent poliţia reuşi să-l prindă.

In asemenea împrejurări hoţul nu putea să-şi angajeze avocat, aşa că, graţie unei prevederi umane a legiuitorului, curtea numi pe un avocat din oficiu.

Avocatul se duse la puşcărie ca să se înţeleagă cu clientul.

— Să-mi dai parale, îi zise el; eu ştiu că ai parale.

— Parale? N'am. Şi chiar dacă-aşi avea... Nu eşti numit din *fiţ*?

— Las' că te voi fâţui eu—respunse avocatul din oficiu.

Iar în ziua judecăţei avocatul zise:

— Domnilor juraţi, recunosc că clientul meu ie un periculos bandit. Dar fac apel la generositatea dv. şi vă rog să-l aveţi în vedere.

Iar după ce curtea, în baza verdictului juraţilor, condamnă pe acuzat la 20 ani:

— Fiţ ai voit—fiţ ţi-am dat, zise avocatul „triumfător" — condemnatului.

*

Leac contra antidinasticismului.

Un cafegiu din Cettinge a fost condemnat la închisoare şi amendă pentru că ar fi proferat insulte la adresa prinţului Muntenegrului.

Desperat de consecinţe, cafegiul obţinu o audienţă şi ceru iertare prinţului. Acesta, după ce-l ascultă, îi zise:

—Te iert de pedeapsa închisoarei dar amenda ţi-o prefac: să-mi dai 120 mărci, cari vor da dreptul la 120 cafele negre în cafeneaua ta.

Cafegiul se execută cu multă plăcere. A doua zi se presintară, în cafenea, rînd pe rînd, 120 indivizi şi cerură cafele în baza mărcilor.

De îndată ce unul îşi bău cafeaua el strigă: „Trăiască Prinţul".

Şi acest strigăt resună toată ziua în cafeneaua antidinasticului cafegiu.

OAMENI ŞI LUCRURI

ARTA ORIGINALA

Ceea ce s'a întâmplat în Capitală cu reprezentaţia societăţii dramatice în beneficiul sindicatului ziariştilor merită să fie ştiut şi ţinut minte; dar mai cu seamă se cuvine să fie amintit aici, de oare ce în această rubrică am prezis d-nului Haralamb Lecca neplăcerile ce-l aşteaptă. E vorba, în adevăr, de drama d-sale „Cancer la inimă" despre care am afirmat în ajunul primei representaţii că nu corespunde nici cerinţelor, nici condiţiunilor literare. Publicul care a văzut piesa s'a putut convinge că noi am avut în vedere absolut numai însuşirile şi defectele dramatice ale lucrării, fără nici-o intenţiune sau prevenire faţă de scriitor. Am recunoscut chiar că d-sa ne-a înzestrat teatrul cu unele lucrări merituoase ca alcătuire scenică, şi ca varietate de caractere.

D. Lecca însă, neputînd tăgădui seriozitatea consideraţiunilor pentru care tăgăduiam „Cancerului" valoarea dramatică pentru scena romînească, a invocat faptul că lucrarea în realitate nici nu e făcută pentru teatrul nostru, ci pentru teatrele din lumea mare,—Italia, Franţa şi celelalte.

Iată însă că sindicatul ziariştilor din Bucureşti e în căutarea unui spectacol de beneficiu. O noutate dramatică se propune şi se acceptă; „Cancerul" se joacă pentru întâiaşi dată şi presa din Capitală—indiferent de culoare politică—înregistrează cu vădită părere de rău o mare decepţie pe urma reprezentaţiei,—părerea de rău fiind izvorîtă din faptul că d. Lecca se bucură de reputaţia unui scriitor abil şi interesant, ca autor al cîtorva piese cari i-au atras laude şi au trezit mari speranţe.

Ba, pe tema „Cancerului" s'au încins acum polemici între unii ziarişti şi direcţia teatrului; iar pe ici colo se iveşte afirmarea că piesa d-lui Lecca păcătueşte din punctul de vedere chiar al originalităţei subiectului — şi alte multe care vor sfîrşi prin a scoborî reputaţia cîştigată cu atîta lupt», cu atîta muncă şi cu atîtea lucrări.

Nu încape nici o îndoială; criticile şi imputările s'au făcut cu adîncă părere de rău d-lui Lecca; nimeni nu poate privi cu plăcere căderea unei piese originale, mai cu seamă în ţară la noi, unde literatura dramatică naţională e atît de sărăcăcioasă încă. In jurul unei scrieri originale se strîng privirile toate, urările toate—ca în jurul unui steag. Vedeţi — în articolul următor — ce se'ntîmplă în Italia cu prilejul „Navei" lui D'Annunzio!

Directorul teatrului din Iaşi va medita de sigur, asupra poveţei pe care se încumetase a i-o da modestul publicist din oraşul de provincie şi prin coloanele acestui ziar care nu-i este simpatic. D-sa se va convinge ce bună ocaziune a pierdut de a-şi lăsa neştirbit un bun renume de dramaturg, nedînd ascultare îndemnului de a păstra «Cancerul» pentru trupa... italiană care i-a acceptat piesa şi insistînd ca toată ţeara — inclusiv cele două capitale — să vadă o lucrare care nu are nimic, dar absolut nimic comun cu noi, cu mentalitatea noastră, cu firea noastră, cu sufletele noastre. Ii va trebui acum o încordare uriaşă d-lui Lecca pentru a recîştiga ce-a pierdut. Căderea vine repede, succesul vine încet şi anevoe...

Rodion

„Nava" lui D'Annunzio

Noua tragedie a lui Gabriel d'Annunzio, „Nava", e în repetiţie la „teatrul stabil" din Roma (teatro dell'Argentino) şi toate ziarele italiene, de orice culoare, începînd cu *Avanti* şi sfîrşind cu *Corriere d'Italia*, *Stampa* din Turin şi *Ora* din Palermo, comentează cu entuziasm, importanţa şi frumuseţea operei care trebue să apară, şi toate îi doresc în mod sincer, succes.

Sgomotul acesta, făcut în Italia, în jurul unei tragedii necunoscute încă, poate părea unor străini necunoscători, o reclamă abilă, condusă de autor şi de impresariul său. Adevărul ne obligă să arătăm lucrurile într'o lumină cu totul diferită. Desigur, nimeni nu crede că D. Annunzio ar fi un modest, şi că acest sgomot i-ar displace.

N'are ipocrizia modestiei. Dar se poate afirma, că în ce priveşte „Nava", nici D. d'Annunzio, nici Garavaglia, şi nici vreunul din principalii interpeţi, n'au avut vre-un amestec în sgomotul care pe fiecare zi merge crescînd în public şi în presă. Am putut asista eu însumi—scrie un corespondent al unui mare ziar — în diferitele cercuri din Roma, la spectacolul emoţiunei spontanee căreia îi dădea naştere anunţarea operei noui şi care se măra la fiecare înştiinţare nouă. Nu numai cei tineri mergeau din grupă în grupă, colportînd sau ascultînd cîteva versuri culese din indiscreţiile culiselor, dar oameni maturi, profesori de universitate, avocaţi, se întrebau cînd se întîlneau: „Se ştie ceva nou despre *Nava*? Şi cînd vreun jurnal, roş, alb sau negru publica ceva asupra operei anunţate, era sigur că va fi smuls de un public de elită.

O aşteptare atît de încordată nu se poate explica numai prin curiozitatea unei noutăţi dramatice. Pentru a înţelege o astfel de stare a spiritelor, trebue să cunoşti pe de o parte situaţia unică şi cu totul specială pe care o ocupă Gabriel d'Annunzio în Italia şi pe de altă parte, simbolismul naţional al tragediei.

In Europa se vede în acest autor, pur şi simplu, un literat de talent, un romancier subtil sau un dramaturg îndrăzneţ. Şi aici e judecat dintr'un punct de vedere pur literar, după cum sunt judecaţi autorii francezi.

Aceasta înseamnă a cunoaşte pe d'Annunzio în mod cu totul incomplect; înseamnă chiar a nu cunoaşte caracterul cel mai original al operei sale, care constă în a da o formă poetică aspiraţiunilor unui popor întreg şi de a fi oare-cum o manifestare a geniului naţional. Să nu uităm, în adevăr, că Gabriel d'Annunzio e înainte de toate şi mai mult de cît orice, poet, şi că tinerimea organizează reuniuni literare pentru a recita şi comenta poezii care se intitulează *Ode navale*, *Cîntul lui Garibaldi*, *Noaptea la Caprera*, *Fîntîna lui Juturu*, în jurul căreia poetul reînvie toate gloriile pe care le evoacă forul roman, *Oda la Dante* în care simbolizează soarta Italiei.

Şi prin aceasta, poetul se ridică mai presus de simpla literatură; participă la istoria patriei sale; o „reprezintă" într'un cuvînt, cum au reprezentat'o, prin veacuri poeţii naţionali cari de la Dante şi pînă la Carducci au creat unitatea patriei, au contribuit la evoluţia sa şi i-au însufleţit viaţa.

*

In influenţa pe care o exercită d'Annunzio e mai mult decît ecoul unei opere mai mult sau mai puţin curioase; e un „fapt" un fapt social şi politic şi acest fapt, e interesant de explicat în momentul în care se face atîta sgomot în jurul *Navei*.

Drama se petrece în 548 şi 549. Suntem la sfîrşitul erei vechi şi începutul evului mediu. Veneţia fără îndoială a fost sufletul peninsulei italice în tot timpul evului mediu şi dacă Roma pontifilor era capitala lumei, Veneţia dogilor a fost adevarata capitală a Italiei. Asistăm deci la Naştirea Veneţiei şi în Veneţia, poetul simbolizează soarta rasei sale.

Cînd cortina se ridică asupra „prologului" dramei, scena reprezintă un colţ al ţărmului Adriaticei, locul unde trebuia să fie mai tărziu «frumoasa» Piazzetta din San-Marco". Sosesc refugiaţi din cetăţile romane. Tînăra cetate a fost împărţită, de la început între două familii rivale. Faledro şi Gratico. Familia Gratico e energică, răsboinică, familie de cuceritori, marinari şi constructori a învins. Bătrînului Faledro i s'au ars ochii, celor patru fii ai lui, orbi şi ei, li s'a tăiat limba şi fiica lui, tînără Basiliola a fost trimisă ca sclavă la Bizantz. Pe cînd refugiaţii din ce-

tăţile romane sosesc la ţărm, apare mama familiei victorioase Ema Gratico.

Ea stăruie să se aleagă ca episcop fiul seu Sergio, pe cînd soseşte fiul seu mai mic Marco, eroul al cărui geniu a conceput în acelaş timp construirea basilicei, inima cetăţei şi construirea unei flote, mijloc de cucerire. Marco Gratico e proclamat tribun, iar fratele seu Sergio îi exaltă gloria şi se dă viitorului cuceritor dreptul de a-şi construi o corabie măreaţă neîntrecută, care se va numi *Totus Mundus*. Pe cînd cortegiul se îndreaptă spre basilică, apare frumoasa Basiliola fiica lui Faledro, descendenta familiei răpuse. Ea vine din Bizanţ, pe unul din vasele cari au urmat flota lui Marco Gratico. In Bizanţ, sclavă şi curtezană, ea a cunoscut şi practicat toate rafineriile civilizaţiilor decadente. E admirabil de frumoasă, parfumată şi împodobită. E urmată de fete frumoase ca şi ea. Ea vede triumful duşmanilor sei şi atunci se gîndeşte să-şi răzbune. Dar cum, ea femee, contra barbaţilor? Prin farmecul ei.

Şi atunci, se îndreaptă spre Gratico, cu surîsul pe buze, şi salută în el, victoria Veneţienilor; poporul mişcat de frumuseţea nouei Eline strigă: Osana! Şi frumoasa Basiliola porneşte în fruntea cortegiului lui Gratico, dansînd şi împrăştiind în mijlocul acestui triumf, o adiere nesfârşită de voluptate!

*

Cele trei acte ale dramei sunt lupta între iubirea pe care o inspiră Basiliola şi instinctul luptei care însufleţeşte poporul de marinari. Dar Basiliola învinge. Pe cînd în depărtare se isprăveşte construirea corăbiei se aud în preajma femeei victorioase, strigăte de dorinţă şi de moarte. Sergio şi Marco, iubesc amîndoi pe Basiliola. Cetatea se împarte în două tabere. Una se roagă lui Crist, cealaltă sărbătoreşte misterile Venerei. Marco ucide pe Sergio şi şterge sabia însîngerată de părul curtizanei.

Dar, de-odată, se aud afară strigăte puternice. Mulţimea marinarilor şi a constructorilor strigă: „la luptă, la luptă, cetatea e în pericol". Atunci, într'un formidabil avînt de energia poporul se scutură de toropeală de care era cuprins şi îşi cheamă tribunul la arme. Curtezana e condamnată să i se ardă ochii iar lui Marco i se dă ordin se plece în contra barbarilor şi să-i învingă.

Şi el pleacă, în adevăr, trezit din visul de plăceri şi în jurul lui se strîng tinerii marinari Marcello, Memno, Gradenigo, Polo, cari poartă numele acelora ce mai tărziu vor fi dogii şi eroii Veneţiei. Şi poporul, într'o exaltare lirica şi profetică, aclamă în vasul care se depărtează viitorul rasei italiene, care ştiind să învingă pe barbari, e totdeauna gata să meargă către o soartă glorioasă.

*

Aceasta e drama a cărei slabă analiză ajunge deabea să facă să se înţeleagă simbolismul naţional. Care va fi succesul definitiv al operei? Nimeni n'o poate prezice. Totuşi publicul doreşte, chiamă succesul căci de astă dată opera îi mişcă inima şi creerul.

Orce s'ar întîmpla, nu e mai puţin curios a constata că, cu toate că acţiunea se petrece în secolul al şaselea, Nava e o piesă de actualitate. E în Italia un partid întreg, puternic, care nu visează decît flotă puternică şi expansiune maritimă. Apropriere stranie: în versurile unde poetul arată vasul simbolic brăzdînd Mediterana şi eşind din Coloanele lui Hercule, am găsit o ideie exprimată nu de mult de D. Arlotta, raportorul budgetului marinei. Reprezentarea *Navei* e deci în momentul în care Italia prepară mărirea considerabilă a flotei sale E mai mult decît o simplă coincidenţă. Asta dovedeşte că literatura înaltă şi politica înaltă, se unesc acolo în aceleaşi dorinţi şi aceleaşi speranţe. Şi nu e lipsit de interes să amintim în treacăt că pe cînd cel mai mare poet al Italiei exaltă visul imperialist al poporului seu, în acelaş timp în Anglia cel mai mare scriitor, Kipling exaltă acţiunile marinarilor, în acelaş timp în Japonia, o întreagă literatură e născută din triumful lui Tsu-Sima; în acelaş timp tinerimea intelectuală a Americei celebrează stăpînirea mării. Şi în acest timp, Franţa cântă idilele viitoare ale unei păci nestrămutate.

Teatrul din Iaşi

Primim de la o persoană, bine iniţiată în ale teatrului din Iaşi, rîndurile ce urmează.

Ele sînt un respuns la o corespondenţă foarte de ocazie pe care confratele *Adevărul* a publicat'o, zilele trecute, tot cu privire la teatrul nostru:

...Se pare că directorul teatrului din Iaşi, d. Lecca, a trebuit să recurgă la talentul unui avocat *ex officio*, ca să-l.... apere.

Acest avocat şi-a făcut datoria.

Cum şi-a împlinit-o vom vedea îndată.

Teatrul din Iaşi, după părerea apărătorului, a intrat într'o epocă mai fericită de cînd d. Lecca se află în fruntea acelei instituţiuni.

„S'a dat direcţia artistică unui om care... unui om ce.... unui om însfârşit.... graţie căruia... se joacă şi se montează *curat*..." piesele sale, adăogim noi, luîndu-ne inima în dinţi.

Foarte bine, să zicem că d. Lecca e omul de mai sus; că d sa încape bine între epitetele înşirate.

„Dar ce e curios, e că tocmai rezultatul acesta fericit întrezărit de «Critic» nu se vede de loc la teatru. Care lucrări din repertorul modern le-a montat „curat" d. Lecca — de la Octombrie pînă acum, afară de piesele sale? Nici una! Publicul a observat că toate celelalte lucrări, reluate, s'au premiere, au fost montate cu cea mai mare negligenţă şi rea voinţă, sa de o pildă *Fromont şi Risler*, piesele *maestrului Caragiale*, cărora nu li s'a dat nici macar punerea în scenă indicată de autor; precum şi tóte cele alte piese care nu rentau d-lui Director tantiema de autor, sau de traducător.

Dacă „publicul se interesează de teatru şi frecventează în număr mare (!) reprezentaţiile societăţei dramatice", admiţînd chiar acest paradox, publicul nu o face pentru tapiţăriile d-lui Lecca şi nici pentru bibelourile expuse de firma Brociner pe scenă, ci o face din pricina stăruinţei puse de actualul preşedinte al comitetului teatral, care prin relaţiunele sale cu pătura cultă şi avută a Iaşului, a izbutit a scoate din amorţeală şi din dezinteresare, atrăgînd din nou această pătură către teatrul romînesc. Abonamentele cu care tămăetorul a tot puterniculului director se laudă sunt datorite exclusiv stăruinţei preşedintelui.

„Progresul simţitor" din anul acesta nu se datoreşte, de sigur, palmelor acordate de director nenorocitului personal de serviciu al teatrului şi nici insultelor triviale şi grosolăniilor cu care tratează d-sa pe artişti şi artiste, nu numai în timpul repetiţiilor dar chiar şi în serele de spectacol, cînd publicul e adesea ori forţat să asculte nu piesa de pe scenă, ci scandalul şi cuvintele triviale proferate de d. Lecca, printre culise. O singură scuză are dl. Lecca, pentru modul *delicat* şi *sentimental* cu care se poartă, şi aceasta este convingerea pe care d-sa o are, o profesează şi o susţine, în orice ocaziune că „Moldovanu e indolent, incapabil şi trebue stăpânit!".

Intr'un viitor articol vom reveni cu amănunţimi asupra exploatărilor şi faptelor scandaloase, pe care tămăiatul director le face la teatrul nostru naţional. X.

Litere-Ştiinţe-Arte

De anul nou ziarul nostru va oferi cetitorilor săi nu numai obişnuitele urări şi felicitări dar şi numeroasele articole de literatură şi beletristică. Sumarul acestui număr îl vor găsi cetitorii la ultima ediţiune a ziarului, în pagina III-a.

*

Aseară s'a jucat la teatrul naţional pentru a doua oară *Hoţul*. Piesa lui H. Bernstein a avut un succes franc şi persoanele cari au văzut această piesă jucată de trupa franceză a d-nei Suzanne Munte au recunoscut cu plăcere că artiştii noştri sunt la înălţimea rolurilor prin corectitudinea interpretării.

*

In „Revue internationale de L'enseignement" No. 12 se află publicat un articol al d-lui A. D. Xenopol. „La question du doctorat en droit en Roumanie".

*

Seria spectacolelor în repetiţie la teatrul naţional este aceasta: Hamlet, Hoţii, Faust, Sherlock Holmes, Năzdrăvăniile divorsului, Don Cesar de Bazan.

*

Odată cu delicioasa comedie a „Năzdrăvăniilor" spectatorii vor putea auzi şi pe deliciosul artist Pella în repertoriul său de „Monoloage comice",—adevărate năzdrăvănii. A nu se uita data; 8 Ianuarie.

*

A apărut „Credinţa cu ştiinţă şi voinţă" de Ioan D. Dimitriu, inst tutor Iaşi. Preţul 1 leu.

* *

A apărut No. 12 (anul XVIII) al Revistei *Arhiva* cu următorul cuprins:

Riria. Copiilor mei, versuri. — A. D. Xenopol — St. Popescu. Asupra picturei (corespon.) — E. G. B. Răzbunarea lui N ţă (novelă). — T. T. Burada. Inceputul teatrului în Moldova. — Eugeniu Revent. Pilosetul unei copile (versuri). — G. V. Botez Gordon. Samariteanca, Evanghele in 3 tabouri, în versuri, de Edmond Rostand (trad.)

Dări de seamă: G. B. Corneliu Moldovan „Flacări" poezii. — A. România Nouă.—Dr. Z —Dr. George Mileticiu. Dare de samă despre o călătorie ştiinţifică în Austria şi Germania (asupra spitalelor de alienaţi).—A. S.—C. C. Diculescu. Răspuns d-lui O. Densuşianu.

Cronica: A. Conferinţele d-lui Xenopol la Sorbona. Catedra de istorie de la facultatea de litere din Iaşi. Primul doctorat în filozofie şi litere la Univ. din Iaşi. Tăerea metalurilor prin oxigen. O minune inginerească.—H. Leon Poinsard.

Numărul pe Decembrie al revistei „Viaţa Romînească" are următorul bogat sumar:

M. Sadoveanu. Duduia Margareta, E. Lovinescu. Pe drumurile Eladei, Matilda Poni. Toamna (versuri), Ioan I. Mironescu. Dragii tatei, A. Stavri. Trei fete seceră. (versuri), Dr. Manicatide. Medicina Socială, A. Baltazar. Bizantinii ca decoratori (cu 5 ilustraţii), Octavian Goga. Ţăranul în literatura noastră poetică, George Coşbuc. Fragment (versuri), D. D. Pătrăşcanu. Un caz special, Const. Mironescu. Moş Ajunul (versuri), G. Murnu. Expoziţia Artistică de la Ateneu (Kimon Loghi, Stefan Luchian şi Oscar Spaethe) (cu 6 ilustraţii), St. O. Iosif. Tannhauser (Actul al II-lea), Al. Tzigara Samurcaş. Cronica Artistică (jaful obiectelor de artă de la Expoziţie), Dr. P. Cazacu. Cronica Medicală, (Declararea, izolarea şi dezinfectarea sînt absolut necesare contra boalelor molipsitoare, Dr. P. Cazacu şi Dr. A. Slătineanu. (Măsurile luate de Statul Romîn pentru a preîntimpina învaziunea holerei din Rusia), C. Stere. Cronica Internă. (Discuţiile din Cameră), I. G. Duca. Cronica Externă (Cei doi Coburgi), A. Mirea. Cronici Vesele.—(Caleidoscop), Tarascon. „ „ (Farîmituri), Gt. Viaţa Romînească în Bucovina (Slăbirea elementului romînesc în ţară), I. Russu Şiriianu. Scrisori din Ardeal (Sfîrşitul afacerei Vaida—Articolul unic—Romînii şi Croaţii—Alegerile din Comitete—Fondul de teatru—Prigoniri), P. Nicanor & Comp. Miscellanea Revista Revistelor—Varietăţi — Mişcarea Intelectuală—Bibliografie.

Informaţii

● *M. S. Regele a semnat ieri decretele prin care d-nii Theodor Rossetti, P. Poni, G. Bagdat, B. Ştirbey şi G. Vasescu, se numesc membri în consiliul superior al agriculturei.*

Numirele vor apare în „Monitorul" de astăzi şi sunt făcute pe ziua de 1 Ianuarie 1908.

● *Banca Naţională a scăzut scontul cu unu la sută.*

● Noua linie telefonică Bucureşti Tecuciu va fi dată în circulaţie de la 1 Ianuarie.

● Prin viitorul budget al ministerului de rezboi va fi mărit efectivul şcoalei militare din Iaşi.

● Un furt foarte delicat s'a operat ieri acasă la d. avocat Drăcşăneanu strada de jos 13.

Operatorul a tăiat o jumătate din covorul de la antreu—lăsîn ceal[illegible] jumătate proprietarului.

● Ziarele liberale publică următoarea ştire îmbucurătoare, privitoare la sănătatea M. S. Regelui;

Din sursă bine informată putem da ştirea îmbucurătoare, că în urma curei de repaos prescrisă de profesorul Noorden, starea sănătăţei M. Sale Regelui este pe deplin satisfăcătoare. M. Sa se poate hrăni acum mai substanţial, durerile stomacale au dispărut cu totul şi Suveranul a părăsit de alaltăeri patul.

● Consiliul de higienă al judeţului va fi convocat a doua zi de anul nou, avînd a se ocupa cu mai multe chestiuni.

Tot în acea zi va fi convocat şi consiliul de higienă al oraşului.

● Consiliul comunal va fi convocat în primele zile ale lunei Ianuarie în seziune ordinară, spre a se ocupa tot cu chestia expropierelor.

● De cîte-va zile casapii de la Abator au intrat iarăşi în cartel.

Dacă ei au eftenit întru cît-va preţul cărnei trif, nu s'au sfiit să scumpească carnea cuşer.

● Comitetul societăţei viticultorilor a convocat pe toţi viticultorii din oraşul şi judeţul Iaşi, să se întrunească în ziua de 4 Ianuarie, orele 2 p. m. în localul Camerei de Comerţ, cînd se va discuta chestiunea embaticurilor, chestiunea poliţiei rurale, legea monopolului, chestiunea technicultorilor, şi situaţia casei societăţei.

Din Huşi.—Crăciunul s'a petrecut liniştit în oraşul nostru. Graţie edilităţii actuale, lemne, pîine şi carne au fost berechet; nevoeşii au avut buzunarele goale tot timpul; iar băeţii cu steaua abia au putut lega pitac cu pitac să facă leul şi să mai consume ceva ceaiuri dela ceainăriile obşteşti.

—Pentru câşlegi se anunţă o mare mişcare ateneistă în oraşul nostru. Societatea „Munca" a organizat o serie de conferinţi ateiste—socialiste, învălite într'o brumă de naţionalism poporanism. Intre conferenţiarii exotici se anunţă: Gh. Adamescu, inspector general şcolar, D. A. Teodor, directorul învăţămîntului secundar şi profesor, A. C. Cuza-Cuzist şi poporanist, I. G. Duca deputat; iar dintre locali tot tineretul cult şi-a pus obolul seu pe altarul muncii: dr. Hobincu, dr. Lupteş, dr. Teodor şi inspectorii comunali N. N. Tiron şi Dinescu. Nu uităm a aminti că *le clou* al ateneului Muncii va fi însuşi prefectul dr. N. Lupu, iar ca parte femeiască d-na Homoceanu, institutoare, loco.

— Un abuz de putere din partea domnului prefect avem al semnala publicului.

Era o vînzare de făcut în Creţeşti. Portărelul procedă la vînzare. Prefectul prin telefon chemă pe ajutorul de primar şi-l obligă a nu întra în vînzare. Cei în drept se întorc la Huşi; aci prefectul chiamă părţile, şi cu ton ameninţător spune creditorului că atîta timp cît va fi el prefect nu va îngădui să-şi execute creanţa, iar către ţărani le spune că n'au a plăti nimic.

Această atitudine a provocat o adîncă îndignare şi ţăranii nu s'au oprit să strige la eşire: să ajungi şi ministru, coane doctor, că ne ai făcut să nu plătim nimic.

Ştie însă d. Lupu că mai sînt şi legi şi ele se execută.

Boii prefectului. — O mare larmă în tot judeţul. Boii taicăi părintelui Lupului, prefectului Lupului de la Arsura au fost arşi din ocol şi trecuţi Prutul. Se zice că Zberoenii în dragostea lor pentru cît au zbierat de la alegeri încoace prefectul în ciuda multor de toate, a făcut să sboare peste Prut drăguţii de boi ai taicăi părintelui, boi biciuluiţi peste o mie de lei. In zadar s'a pus în mişcare toată administraţia Podolenilor, d. N. N. Tiron suprefectul are altele de regulat, iar nu de umblat după boii prefectului.

● D. I. Vlăduţ, şeful muzicei reg. 13 Ştefan cel Mare, a obţinut un concediu de 8 luni.

● Din Huşi ni se comunică: profesorul Neştianu, directorul gimnaziului din localitate, aşteaptă un cadou de anul nou: transferarea la liceul din Bîrlad.

D. Haret cam zăboveşte, dar răsplăteşte pe devotaţii săi, cazaci. Doctorul Lupu însă, pierde prin această transferare un agent de prima clasă.

In locu-i se dă ca sigură numirea ca director a d-lui Ghica, suplinitor de religie, om devotat al d-lui Vîntul şi al prefectului socialist d-rul Lupu. D. Ghica e un bun şi vrednic cazac.

● Din Bivolari ni se comunică: jandarmii rurali au surprins astănoapte şase contrabandişti, cari voiau să treacă Prutul înot.

Contrabandiştii, cari aduceau rachiu din Rusia, au fost arestaţi şi vor fi predaţi parchetului de Iaşi.

DIVERSE

— Societatea de bine facere „Moldova" de sub preşidenţia d-lui Constantin Ionescu va da în curînd o representaţie teatrala în beneficiul seu,—în sala teatrului Naţional.

— Eri, Vineri, a avut loc la epitropia Sf. Spiridon, licitaţia publică pentru furnizarea făinei necesare spitalul pendinte de Sf. Spiridon.

— Numitul Ioan Neculai Butnaru, din comuna Hermeziu, fiind în stare de beţie se duse să scoată apă din fîntână.

Căzînd înăuntru, nenorocitul s'a înecat.

— Doamna Ana Wiese, din strada Trei-Erarchi, a murit subit ieri seara.

— Autorităţile din Craiova au cerut autorităţilor nosstre prinderea şi arestarea lui Neculai Petricea, care a escrocat pe mai multe persoane, cu sume de bani şi cu juvaeruri.

Numitul se dădea drept juvaiergiu şi a cutreerat mai multe oraşe.

In ultimul timp fusese în Craiova unde a comis mai multe escrocherii şi a dispărut.

— D. judecător de instrucţie Sculy va termina zilele acestea instrucţia în afacerea focului de la fabrica de mobile „Scînteia".

— A fost înaintat parchetului un oare-care Alex. Vasiliu, autorul mai multor furturi, comise în localitate.

— Eri un incendiu a distrus două case din comuna Brăeşti: una a femeei Maria Iordachi Tăutu şi alta a lui Gheorghe Şindrilă.

Focul a fost pus de către rău făcători.

Congresul de higienă şcolară

Higiena şcolară interesează mult şi pe mulţi de o bucată de timp. Pe lîngă lucrări speciale şi îngrijirea deosebită ce se dă acestei chestiuni în diferite state culte, se ţin şi congrese cu menirea de a se aduce o uniformizare de măsuri şi a se validita experienţele ce se fac.

Dl. F. Weigel ne dă un referat asupra congresului de la Londra. Şi face aceasta mai ales din punct de vedere al răspîndirii cît mai mult a rezultatelor la care s'a ajuns, în urma examinărei ce s'a făcut asupra întrebuinţărei alcoolului, a cafelei şi a nicotinei.

Constatările făcute de specialişti sunt unanime a recunoaşte, că umanitatea pierde zilnic din vigoarea fizică şi intelectuală din cauza abuzului de băuturi alcoolice, şi pierde şi mai mult din deprinderea cu aceste otrăvuri a tinerimei. Autorul se ocupă mai mult de tinerime, unde vede un pericol mai mare. El foloseşte broşura medicului J. Weigel: „Jugenderzichung und Genursgifte München, 1907, şi în care autorul, după experienţele ce a făcut, ajunge la concluzia că alcoolul vatămă cu mult mai mult celulele corpului tinerilor ca a celor maturi. De aci vine boala de stomach, diarii periculoase, turburări în sistemul limfatic, boale ale inimii, ale vaselor sîngelui, a rinichilor şi a ficatului, în genere boale ce nimicesc organismul. In creştere corpul nu poate progresa, creerul se slăbeşte. Corpul nu poate de cît prea puţin rezista la boale, mai ales la cele infecţioase. La cel mai mic lucru, oboseşte: durerile de cap sunt dese viaţa sufletească cîte şi ea căzută.

Dar dacă alcoolul este atît de prejudiţiabil, nu este mai de recomandat cafeaua, pe care mulţi o dau, şi încă cu lipsă de măsură, copiilor.

După cercetările făcute de acelaş autor, cafeaua chiar în doze mici este o otravă tare. La oameni mari, cari nu sunt deprinşi cu ea, ca şi la copii 0,02 gr. aduc o mare turburare. Ea aduce bătae de inimă, accelerarea pulsului, tremurul măinilor, nelinişte, Doze de 0,1 gr. aduc semne de otrăvire acută. Acestea constau în dureri de stomach, cu înceteneala pulsului, boală de inimă rea, durere de cap, văjăituri de urechi, tremurul membrelor, dureri musculare, ameţeală. stări asemănătoare cu delirul. Tot aşa ceaiul. Şi una şi alta din cele ce se vînd cu preţuri mai mici sunt mai rele, ca cele ce se văd mai scump.

Intr'o ceaşcă de cafea este cel puţin 0,02 gr, dacă se pun 8—9 boabe în trei ceşte cu 500 c. c.m. apă, ori într'o ceaşcă de ceai, în care s'au pus 1 gr. de foi.

Nicotina este şi ea o otravă de care trebue ferită tinerimea. Ca şi celelalte otrăvuri narcotice, nicotina are proprietatea de a aţîţa nervi şi apoi a'i paraliza. Doze mici din ea aduc dureri, activitatea respiraţiunei este micşorată, pulsul ajunge neregulat, faţa se ofileşte, mâinele se răcesc şi picioarele, şi aparatul de mistuire arată o reacţiune ca la cele mai tari otrăvuri.

Autorul recomandă poporului de a se feri de otrăvurile amintite şi a nu lăsa tinerimea să se primejduiască cu ele. Dar, lumea deprinsă cu acestea, întrebînd, zice el, ce s'ar putea da în locul celor ce i se ia, Weigl spune: Tinerii, în ceea ce priveşte tutunul, nu trebue să fumeze de loc. Şi lumea este destul de pricepută, ca, văzînd relele, să mai ceară ceva în loc. Cît pentru alcool şi cafeină, recomandă laptele şi apa. Iar în loc de bere, vin, must, recomandă limonadele de fructe naturale; apoi frank caffée. Mai ales pentru cafea este azi întrebarea rezolvată şi lumea are înlocuitoarea sa frank-caffee.

Pentru vulgarizarea relelor ce rezultă din otrăvurile arătate, se propune:

a) Să se publice de autorităţi spre ştiinţa generală;

b) Şcoala să ia măsuri ca să deprindă pe copii a se feri de rălele acestea şi a sfătui pe părinţi a nu cădea în greşale;

c) In timpul serviciului militar să se continue cu instruirea în această direcţie.

Lămuririle acestea să se facă în toate cercurile în mod sistematic. Organele statului pot face aceasta în ocaziunile în care vin în contact cu publicul. La anunţarea d. ex. a naşterii copiilor, cînd se poate influenţa destul spre binele fizic şi intelectual a celor noui-născuţi, organele statului ar avea o primă ocaziune, etc.

Şcoala are apoi destule ocaziuni spre a contribui şi pe lîngă copii şi pe lîngă părinţi cu sfaturile ei, pentru înlăturarea relelor acestora.

In miliţie, dacă pe lîngă sfaturi, ar fi deprinşi incontinuu cu ceea ce trebue, după terminarea serviciului militar, ar continua să întrebuinţeze aceleaşi băuturi igienice.

Dar toate aceste măsuri, în scopul de a introduce o viaţă bună în lume, nu trebue a fi un monopol al Statului. Societăţile şi Presa au şi ele rolul lor şi trebue să'l aibă. Conferinţele au mare putere asupra publicului, dacă ele se fac în formă populară şi în mod constant. Prin ele s'ar putea face mult în interesul publicului. Interesul pentru binele obştesc cere a se face asociaţii pentru higiena poporului. Tot aşa Presa are de datorie ca, arătînd relele şi documentîndu-le cu exemple, să stăruiască de a învăţa publicul cum trebue să îngrijască pentru sănătatea tinerimii.

Scopul lucrării se cunoaşte. Ceea ce trebue să se vadă, este constanţa în lucrare, dacă nu se veeşte a se ajunge la o stare periculoasă, de care, pe urmă, cu greu să ne scăpăm.

B.

De Vînzare în total sau în parte o bibliotecă Str. Păcurari 53. Cataloagele sînt depuse la administraţia acestui ziar, tipografia Goldner.

Ultime informaţii

— —

D. Take Ionescu, ca president al comitetului pentru rîdicarea unei statui lui Jaques Lahovari, va publica concurs pentru rîdicarea acelei statui.

Intenţia comitetului este ca acel concurs să aiba loc numai între artişti romîni.

Alegerea noului preşedinte al clubului liberal va avea loc, se crede, în ziua de 7 Ianuarie, cînd se vor alege şi cei doi vice preşedinţi.

Cu această ocazie va avea loc o mare întrunire la clubul liberal, la care vor participa şi d-nii D. Sturza, Stelian şi probabil şi Ionel Brătianu.

Primăria comunei Bacău a încredinţat d-lui inginer Tancred Constantinescu, directorul serviciului de alimentare cu apă a oraşului Iaşi, proectul alimentărei cu apă a oraşului Bacău.

● D. Petru Poni a comunicat unui fruntaş politic liberal, că va sosi în Iaşi mîine dimineaţă Duminică.

Pentru mîne seară la orele 8 jum. d-sa va convoca comitetul executiv al clubului, spre a-i aduce la cunoştinţă în mod oficial, că însărcinarea pe care i-a acordat-o guvernul numindu-l membru în consiliul superior al agriculturei, ne mai îngăduindu-i a figura ca preşedinte al unui club politic, d-sa îşi înaintează demisiunea, care urmeaza a fi adusă la cunoştinţa şefului partidului liberal D. Sturdza.

Cu această ocazie d. Poni va ţ nea şi o cuvîntare, din care va lăsa să se întrevadă cam cui ar fi dorinţa d-sale să i se încredinţeze în viitor conducerea clubului liberal.

Intrunirea Viticultorilor. — După cum am anunţat, eri la orele 2 p. m, viticultorii din oraşul şi jud. Iaşi, s'au întrunit în localul camerei de comerţ.

S'au propus şi s'au admis următorii noi membri: Gh. D. Şerban, A. Patrognet, I. Constantinescu prop. Miroslava, dr. Buzenchi, Al. D. Brafrim-Bucium, Filip Ciorapciu, Em. Stratan, locot. Vieriu farmacist, Gh. Şubă, Părintele Păun, Columb, D. Brudea, Marcopol Fleaşcă şi I. Rohr.

S'a procedat apoi la alegerea noului comitet al societăţei, şi au fost aleşi d-nii: Pandele Zamfirescu, preşedinte, Gh. D. Şerban şi Th. Jellea vice-preşedinţi, dr. Buzenchi secretar, Em. Stratan casier: iar membri în comitet d-nii: ing. Enea, Jelea, Şerban, Viorescu, A. Rohr, A. Patrognet, C. Lepadattu, Filip Ciorapciu, C. D. Buznea, Preotul Păun, dr. Buzenchi, Stratan, Gustav Ulrich, C. N. Paraschivescu.

Noul comitet a propus să se aleagă o comisiune, care să se ocupe cu modificarea statutelor, după nevoile viticultorilor. Această comisiune a fost aleasă şi se compune din d-nii G. D. Şerban, Rohr F. Cierapciu, Viorescu şi dr. Buzenchi.

Comisiunea s'a întrunit azi dimineaţă la orele 9 tot în localul camerei de Comerţ şi s'a ocupat cu modificarea statutelor.

Tot în şedinţa de eri care a durat pînă la orele 6 seara, s'a discutat şi chestia monopolului pe alcool.

Au vorbit d-nii. Gh. D. Serban, Th. Jellea, dr. Buzenchi etc.

Unii au fost de părere că prin înfiinţarea monopolului pe alcool se cauzează oare care daune viticultorilor, alţii însă au spus că nu.

D. Gavrilescu. şeful biuroului poştal de expediţie de pe lîngă vama din Iaşi, a trimes direcţiei generale a poştelor în numele personalului acelui biurou, călduroase urări cu ocazia anului nou.

Pentru ziua de 3 Ianuarie a fost convocat consiliul profesoral al facultăţii juridice, avînd a decide: asupra cererei absolvenţilor acestei facultăţi ca să li se admită, de şi nu şi-au susţinut încă licenţele, să urmeze ca audienţi cursurile de doctorat şi spre a stabili orariul după care vor fi ţinute prelegerile secţiunei de doctorat, şi a se pronunţa asupra modificărilor pe care le cred nimerite a se aduce regulamentului acestei facultăţi.

● Şcoala de meserii a judeţului Iaşi, din comuna Buciumi, care se ştie că era condusă de d. Băncilă, a fost desfiinţată pe ziua de 26 Decembrie.

Elevii din această şcoală îşi vor continua cursurile la şcoala de arte şi meserii a statului, din localitate, unde se va înfiinţa de aci încolo şi cîte o secţiune de dogărie şi caretaşerie.

● Astă-noapte un puternic incendiu a distrus localul şcoalei din cotuna Dumeşi, comuna Păuşeşti.

Nu se ştie prin ce împrejurări a luat naştere focul.

Autorităţile comunale au deschis o anchetă.

● Azi s'a ţinut la primăria comunei Iaşi, licitaţie pentru darea în întreţinere a pavagiului unor strade din localitate, dar neprezentîndu-se nici un concurent licitaţia s'a amînat.

Numărul viitor al Opiniei *cu data de 1 Ianuarie 1908 va aduce—ca şi numărul nostru de Crăciun—cele mai plăcute surprize numeroşilor noştri cetitori.*

Extrem de importante documente inedite din istoria noastră contemporană, un număr de scrisori inedite ale nemuritorului Al. Lahovari—pe cât de briliant om politic, pe atît de minunat stilist—vor apare în acest număr al Opiniei, *alături de o prea bogată şi variată materie literară semnată şi de astă dată de nume iubite şi populare în literatura şi în beletristica noastra.*

Nu ne îndoim că cetitorii din toată ţara vor face şi acestui număr aceeaşi entuziastă primire pe care a întîmpinat-o numărul nostru literar de Crăciun.

*

Nemuritorul Caracudi al maestrului Caragiale nu e încă la sfîrşitul peripeţiilor sale gazetăreşti. Cetitorii „Opiniei" vor afla—în numărul nostru viitor—ce promite ilustrul creator al lui Caracudi sub propria d-sale semnătură.

Sperăm că maestrul nu va da uitării nici pe micul—dar marele poet—Piccolino, căruia miile noastre de cetitorii îi partă cel mai viu interes, graţie ilustruluí său protector, Caragiale.

*

Asupra unei chestiuni de o palpitantă actualitate si care a pasionat cercurile intelectuale ale ţării dar în special a Iaşului— din a cărui Universitate a pornit anumite manifestări de care e vorba — *Opinia* a obţinut părerea une marcante personalităţi politice şi literare în acelaşi timp. In numărul viitor— de anul nou — vor putea vede cetitorii noştri ce crede distinsul policist asupra încercării —neizbutit din fericire—a unor falşi apostoli uiversitari de a crea un primejdios curent pseudo-ştiinţific în rîndurile tineretului universitar.

Recomandăm cetitorilor noştri să urmăreasc această temă de un viu interes şi e o vie actualitate în acelaşi tim

● **Ecouri clericale.** — C. S. ieromonahul Epifan Crăciun a fost numit stareţ al Mănăstii Gorovei.

I. P. S. Mitropolitul l'a ridicat eri la rangul protosinghel.

— Diacol Stupeanu, de la M-rea Vorona, care fost hirotonisit preot, va fi detasat la comună din judeţul Botoşani.

— De al nou I. P. S. S. Mitropolitul va hirotonisi un nou diacon pentru mănăstire Vorona; iar în cursul săptămînei viitre I. P. S. Sa va mai face cîte-va hirotonisiri pentru parochiile vacante din parhia sa.

Trupa de operete a d-lui Niculescu-Bău, din care fac parte, între alţii, domii P. Ghimpeţeanu, bariton, Kh, tenor şi d-na Micioara, va avea o serie de spectacole în Iaşi, în sala teatrului Pastia, care a fost complect amenajată.

Prima representaţie va avea loc în seara de 12 Ianuarie.

● D. A. Geltzer comerciant a făcut o dăţiune de 8 mii de lei spitalului Izraelit din localitate.

● Anton Iacobescu a fost numit învăţă la şcoala din cotuna Slobozia comuna Voineşti.

● În pă vacanţă, dl. Dimitrie Sachelaresc revizorul şcolar al judeţului va începe inspectarea azilelor confesionale din judeţul nostru.

● Astă noapte a încetat din viaţă în azilul de bătrîne din strada Romînă, Ecaterina Mărzescu de 93 ani.

Defuncta a fost soţia fratelui lui Gh. Mârzu fost ministru şi se înrudeşte cu mai multe familii ieşene.

Eşeri Judiciare.—In procesul delapidatorului Herman Glasberg s'au constituit părţi civile: Union Bau-Gesellschaft cu 1000 lei şi societatea „Patria" cu 5.4[illegible]

—O nenorocită idioată, Catinca Doroşa, de 20 ani, domiciliată în Prisacara fost atrasă în cursă de numitul Ilie Michiu, care a necinstit-o.

Jacerea ie la parchet.

Judele-instructor a lansat mandat de arestare contra numitului Adam Rybevel Dulak, din Austria, care a fost prins vagabondînd.

● Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat ministerului cultelor, un raport asupra activităţei extraşcolare a învăţătorilor din acest judeţ.

● In ziua de 24 Ianuar 1908 se împlinesc 6 ani de cînd fericitul întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu s'a dus întru Domnul.

In acea zi se va oficia la mormîntul din curtea Mitropoliei, un parastas pentru fericitul întru pomenire.

● Astăzi dim. au plecat la Lungani d-nii Director al serviciului apelor inginer Tancred Constantinescu, d. inginer Nicolescu şi Tanase Ghiorghiu, în vederea exproprierilor ce mai sunt a se face pe terenul pe unde va trece conducta de aducerea apei la Iaşi.

● Din Bucureşti se comunică decesul d-lui Frederic Walter, cunoscutul croitor, care în vremuri, a avut un mare atelier în Iaşi.

Inmormîntarea a avut loc astăzi.

● **Adăpost pe Ceahlău** — Comitetul pentru ridicarea unui adăpost permanent pe muntele Ciahlău, aduce la cunoştinţa subscriitorilor, că lucrările de zidărie, începute în cursul acestui an, au fost aproape terminate; cu începerea toamnei ele au fost întrerupte până la primavară, cînd se vor lua, terminîndu-se şi lucrarea în lemn. Pentru atingerea acestui scop, toate persoanele, cărora s'au încredinţat liste de subscriere, sunt rugate să binevoiască a trimete acele liste odată cu sumele subscrise pe adresa d-lui D. Cădere profesor Iaşi, str. Săulescu, casierul comitetului.

S'au adunat până 'n present:

2000 lei de la societatea turiştilor Romîni din ţară, 100 lei de la Ministerul Instrucţiei Publice, 17 lei de la dl. D. Cădere, 1 leu de la dl. L. Roiu, 300 lei de la dl. G. Balş, 8 lei de la dl. G. Costin Vellea, 18 lei de la dl. G. Drăgănescu, 5 lei de la dl. Al. Bărbulescu, 4 lei de la dl. Gh. Lateş, 5 lei de la dl. St. Popescu, 10 lei de la domnul Const. Sterea de lei de la Căpit. Cazacium, 10 lei I. Petrovici chimist, 40 lei Gh. Teodorescu Kirileanu, 63 l. d-na Alexandrina C. Praja, 8 l. d-l E. Progus, 11 l. I. Mitru, 114 lei I. V. Praja, 2 l. Pr. I. Ungureanu, 33 l. d-l Major D. Strătilescu, 42 l, St. Paruş, 60 l, Soc. G M. şi S. din Iaşi, 56 l. Ministerul de lucrări publice, 28 l. d-l I. V. Praja, 55 l. C. Grigoriu magistrat, 17.50 Al. Stihi Trg.-Neamţ.

Comitetul aduce viile sale mulţumiri persoanelor şi Instituţiilor mai sus pomenite.

● Astă-seară Sîmbătă, mare representaţie a Teatrului Cinematografic Pathé-Frères Paris (Teatrul-Circ Sidoli).

Vederi din Neapole, viaţa şi obiceiurile de acolo, erupţiunea Vesiuviului din Iulie a. c. Scene luate la o îndepartare de 43 m., Mica ofelie, Păpuşa vie poveste de anul nou după o legendă franceză şi alte scene importante, formează interesautul program de astă seară.

Mîne Duminică 2 representaţii, la 3 ziua Matineu şi la 9 seara representaţie obicinuită.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 29 Decembre

Congresul învăţătorilor

Craiova.—In şedinţa de astă-zi a congresului învăţătorilor a luat cuvîntul d. *Grig. Chiculescu* învăţător din Dolj.

D-sa spune că se simte absolută nevoie pentru modificarea învăţămîntului primar urban şi rural şi zice că în primul rind trebuie să se îmulţească numărul şcoalelor rurale.

D. Ciotor (Gorj) vorbeşte şi d-sa despre nevoia modificărei învăţămîntului primar; dacă învăţămîntul primar merge rău—spune d-sa,—apoi aceasta se datoreşte numai faptului că sunt prea puţini învăţători.

Vorbeşte despre rolul învăţătorului şi spune că acesta pe lîngă datoria ce o are de a lumina mintea ţaranului, mai are şi altele de îndeplinit.

D-sa insistă asupra activităţei extra şcolare a învăţătorului şi terminînd cere sporirea salariilor învăţătorilor în raport cu munca lor.

D. I. Murdare, arată şi d-sa activitatea extra şcolară a învăţătorilor.

D. I. Dăscălescu (Botoşani) propune mai multe modificări de care are nevoie învăţămîntul primar şi în special învăţămîntul primar rural.

D. Belovan din Craiova, zice că dacă învăţămîntul rural la noi, n'a dat roade bune, aceasta se datoreşte numai multelor lipsuri.

D-sa într'o lungă cuvîntare insistă asupra importantului rol ce 'l are învăţătorul la sate şi ca şi ceilalţi oratori se pronunţă pentru modificarea învăţămîntului primar şi sporirea salariilor învăţătorilor.

Intrunirea prefecţilor

Bucureşti. — Astăzi a avut loc la ministerul de interne, o consfătuire a tuturor prefecţilor din ţară, la care a luat parte şi d. Dobrovici, inspector administrativ.

D. Ionel Brătianu, ministrul de interne, spune că a convocat prefecţii în vederea punerei în aplicare a legei tocmelelor agricole.

Dsa a cerut prefecţilor să nu se pretee la nici un fel de manifestaţie politic ci se dea tot concursul pentru ca aplicarea nouei legi a tocmelelor agicole să nu întimpine nici-o dificultate.

Ministru de interne vorbeşte apoi despre rolul inspectorilor regionali, cari şi ei vor trebui să se desfacă de orice manifestare politică.

D. Ionel Brătianu a dat apoi prefecţilor diferite instrucţiuni cu privire la noua lege a tocmelelor agricole.

La orele 5 prefecţii se vor întruni din nou la ministerul de interne, cînd li se va da prefecţilor formularele ce vor trebui să le completeze şi în care vor arata preţurile cu care se arendau mai înainte pămînturile şi preţurile actuale.

Salvarea unui vapor

Constantinopole.—Vaporul cu pelerini sub pavilion danez care se înnămolise în Marea Roşie a putut fi salvat. Nu este nici o victimă.

Holera

Constantinopole.—In fie care zi se constată numeroase cazuri de holera la casele locuite de pelerini.

Sosire

Paris.—El Mokri, ministrul afacerilor streine din Maroc a sosit astă seară aci.

Nou tratat ruso-japonez

Petersburg.—Ziarele anunţă încheerea unui nou tratat politic ruso-japonez. In cercurile competinte se declară că un asemenea tratat nici nu este iminent.

Reducere de scompt

Viena.— Banca Austro-Ungară reduce cu începere de mîine scomptul de la 6 la 5 la sută.

Furturi insemnate

Petersburg. — Bandiţii încep din nou să apară în mai multe guvernăminte. Astfel la Pultava, au întrat 5 oameni mascaţi şi armaţi în biuroul băncei comerciale străine şi au luat mai multe mii de ruble. La Saratow o bandă a furat de asemenea din casa unei alte bănci suma de 18,000 ruble. In alte guvernăminte de la centru şi de la sud cîţiva proprietari au fost atacaţi în timpul nopţii de către bande de bandiţi şi revoluţionari. Locuinţele lor au fost pradate şi apoi incendiate.

Noua lege a judecătoriilor

Bucureşti.—Noua lege a organizărei judecătoriilor de pace va fi pusă în aplicare de la 1 Maiu a. c.

Arestare sensaţională

Paris.—Poliţia a arestat azi dimineaţă pe un oare care Lemoine, sub invinuirea de a fi pricinuit pagube de 1.000.000 franci directorului unei societăţi către care s'a angajat să-i facă diamante artificiale.

Dieta

Berlin.—Sala Dietei este plină de lume: tribunele sunt de asemenea ocupate. Dieta abordează discuţiunea propunerei liberale de a se introduce sufragiul universal egal şi direct cu vot secret pentru alegerile din dieta Prusiei şi alte circumscripţiuni electorale.

Deputatul Praeger din partidul poporului liberal motivează propunerea.

Cu acest prilej mii de lucrători s'au adunat în faţa dietei. In momentul sosirei prinţului De Bulow manifestanţii au strigat: trăiască Bulow şi sufragiul universal. Prinţul Bulow respunzînd deputatului care a dezvoltat chestiunea sufragiului universal a recunoscut că sistemul actual este defectuos dar aplicarea sufragiului universal pentru reichstagul Prusiei nu corespunde nevoilor de aparare ale statului şi deci nu poate fi admis (aprobari în dreapta). Guvernul nu poate să promită înlocuirea sufragiului public prin vot secret (aplause în dreapta).

Indată ce guvernul va dobîndi o baza solidă pentru aplicarea deciziunei sale în chestiunea de reformă electorală. Prusiană o va supune aprobărei dietei, aceasta însă nu se va putea face în cursul acestei sesiuni vii aplause în dreapta, fluerături în stînga.

Propunerea liberală a fost respinsă; in timpul acesta manifestaţiunile în faţa dietei continuînd, poliţia a evacuat curtea la orele 1 şi jum. Manifestanţii s'au retras din strada prinţul Albrecht cîntînd marsilieza în străzile laterale. Nu s'a făcut nici o arestare.

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 8 Ianuarie 1908 oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru facerea unui grilaj de fer pe fondaţie de peatră, la locul viran din Piaţa Unirei proprietatea d-lui Cantacuzino-Paşcanu.

Garanţia provizorie 100 lei.

Devizul şi modelul grilajului se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul tecnic.

Dispoziţiunile art. 72—83 din Legea Comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

No. 22030

22 Decembrie 1907

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

TEÀTRUL NAŢIONAL

LA 8 IANUARIE 1908

Năzdrăvăniile Divorţului

cea mai desăvîrşită farsă a lui Bisson

Vor debuta: *Pella, Penel, Ionescu, Mortun* şi toţi artiştii de seamă.

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

1860 T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГЪ.

Marca Triunghiu

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE

CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei 1.50
1/4 Un sfert	Lei 3
1/2 Una jumătate	Lei 6
1 Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Princip. la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-rului ZED

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor, a tusei-lor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate nuseline, gravate şi pictate

Oglinzi sdin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI IMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce repraţiuni atingătoare de această branşă.

O maşina e tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bu stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856 — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elu este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi celĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Acţiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'a bine-făcătora.*

Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote funcţiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai fragetĭ si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

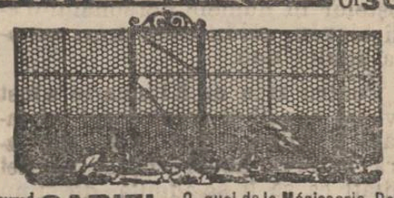

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 75
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 60
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Pădurei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Com. Iaşi